
3 1761 06584635 4

DANSK
HAANDORDBOG.

DANSK

HAANDORDBOG

MED DEN AF KULTUSMINISTERIET ANBEFALEDE RETSKRIVNING,

VED

SVEND GRUNDTVIG.

ANDEN MEGET FORØGEDE UDGAVE.

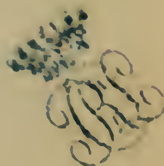

KJØBENHAVN.

C. A. REITZELS FORLAG.

1880.

STEREOTYPAFTRYK.

(M3)

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI.

Forord.

Uden i nogen Maade at tabe det Formaal af Syne, som var Hovedøjemedet med den 1872 udkomne første Udgave af denne Bog, nemlig at kunne tjene som Rettesnor for Stavemaaden og hjælpe til Fasthed og Ensartethed i den forbedrede Retskrivning inden for de af Kultusministeriet for Skolerne afstukne Grænser, — har denne nye og meget forøgede Udgave tillige stillet sig et videre Formaal, nemlig i langt højere Grad end første Udgave at svare til sit Navn af *Dansk Haandordbog*. Som saadan stræber den nu at give en tilnærmelsesvis fuldstændig Fortegnelse over alle i det danske Rigssprog brugelige Ord, med Angivelse af deres Bøjning, Oplysning om deres Slægtskab, Vejledning til deres rette Udtale, et rigt Udvalg af Exempler paa deres Anvendelse, samt endelig en gjennemført Henvisning ved ethvert usammensat Ord til alle de Sammensætninger, hvori det indgaar som andet Led, og til de Afledninger, for hvilke det ligger til Grund. Gjennemførelsen af dette Henvisnings-System, som aldrig før har været bragt i Anvendelse paa det danske Sprog, og som ogsaa kun sjælden findes gjennemført i Ordbøger over andre Sprog, skjønt det formentlig i høj Grad letter den fulde Tilegnelse af og Oversigt over Sprogets Ordforraad, har mere end noget andet bidraget til Bogens Væxt i den nye Udgave.

Fremdeles er her i større Omfang end i første Udgave medtaget saadanne almindelig brugte fremmede Ord, som underordne sig vort Sprogs Betegnelsesmaade; saaledes flere Ord med *k* for latinsk *c* og *ch* (græsk *χ*); hvorimod her endnu ikke har kunnet medtages Ord med *ph* eller *th* af græsk *φ* og *ϑ*, fordi disses Gjengivelse ved dansk *f* og *t* ikke er godkjendt af Kultusministeriet. Da *c* i denne Ordbog aldrig anvendes til Betegnelse af Lyden *k*, har det kunnet forsvares, her at medtage saadanne almindelig brugte Ord, hvori det udanske Bogstav *c* forekommer med Lyden af *s*; medens det fremdeles maa anses for principstridigt og forvildende, i en dansk Ordbog at optage saadanne Fremmedord, som ved deres Skrivemaade staa i Modstrid med den danske Lydbetegnelse og derved bestemt fremtræde som ikke naturaliserede. Dette gjælder om alle romanske Ord paa Endelsen *-sion*, *-tion* (Kommission, Nation, Portion), som paa

Dansk maatte skrives *-sjon* el. *-tjon*, samt om saadanne Ord, i hvilke man vilde kræve en fransk Selvlydsbetegnelse (af *u* for *y*, *au*, *eu*, *ou*, *ai*, *oi*, *ay*, *eui*, *eau*, *oeu*), eller fransk Hvislelyd *j*, *g*, *ch* (som i jaloux, Genie, Chaussee). Saadanne Ord kunne ikke indordnes i en dansk Ordbog, uden at fordunkle og forvilde Opfattelsen af hele den i samme raadende Lydbetegnelse.

En anden større Forøgelse har denne Udgave af Haandordbogen faaet derved, at saa vidt muligt alle brugelige Sammensætninger ere medtagne, saa vel som alle de af Udsagnsord afledte Navneord paa *-ing*, *-ning*, *-else*, og de af Tillægsord afledte paa *-hed*; fordi det, især ved Verbalsubstantiverne, ofte kan være af Vigtighed at vide, og ikke af enhver umiddelbart vides, hvilken Dannelse der i ethvert givet Tilfælde er den rette.

Til Ordenes Bøjning er her, som ovenfor antydet, taget langt større Hensyn end i første Udgave, der væsentlig indskrænkede sig til at angive Bøjningen i de Tilfælde, hvor denne havde noget med Retskrivningen at gjøre (som et Kar, Karret, et Fængsel, Fængslet, mat, matte, tapper, tapre). I denne Udgave er Bøjningen angiven ikke alene ved alle Udsagnsord, der have en anden Bøjning end den almindeligste svage med Endetillæg af *-ede*, *-et* (som her kun anføres, hvor enten samme Ord følger flere Bøjningsmaader, eller et andet i Navnemaaden ligedannet Ord følger en anden, saa som *lade*[1·2], *lede*[1·2], *vinde*[1·2·3]), men ogsaa ved alle Navneord, kun at det der har været ufornødent at knytte nogen udtrykkelig Angivelse af Flertalsform til den store Mængde Navneord paa *-er*, som i Ft. tilføje et *-e* (Borger, Brygger, Farver, Yder), eller til den overvejende Mængde af de svage Navneord paa *-e*, der regelmæssig danne Flertal paa *-r* (Bakke, Ende, Side), eller til de mange Ord paa *-ing*, *-else*, *-hed*, der (for saa vidt som de bruges i Flertal) altid danne dette paa *-er*, eller til de mange Ord med den fremmede Betoning af sidste Stavelse, som (naar ikke særlige Forhold ere til Stede, hvor Bøjningen da særlig angives) danne Flertal ved Tilføjelse af *-er* (Værdi, Pokal, Soldat, Matros, Million, Karabin, Karakter). Ved Tillægsord har det været overflødigt at angive, at de regelmæssig danne Intetkjønsform i Entallet ved Tilføjelse af *-t*, bestemt Form og Flertal ved til Fælleskjønnets Entalsform at føje *-e*, medens Tillægsformerne paa *-et* regelmæssig danne bestemt Form og Flertal ved at ændre dette til *-ede*. Overalt hvor Afvigelser finde Sted, er dette særlig anmærket ved det enkelte Ord.

Indretningen i denne Ordbog er den samme som i Haand-

ordbogen fra 1872 og i Retskrivningsordbogen fra 1870. Ordfamilierne holdes gjærne samlede, for paa en simpel Maade at vejlede i Henseende til Ordenes Slægtskab, der desuden ofte paa anden Maade oplyses. Ved de forskjellige Forstavelser, Forholdsord og Biord opføres under ét de med dem som første Led dannede Sammensætninger (*ad-*, *af-*, *be-*, *for-*, *fore-*, *u-*, *van-* o. s. v.). Ved disse Forstavelser er den alfabetiske Ordning fastholdt; medens de andre Sammensætninger, for at spare Plads, i denne Udgave ere adskilte efter Ordklasser og for Navneordenes Vedkommende tillige efter Kjøn. Ordklasserne betegnes saaledes, at Navneordene, foruden deres store Begyndelsesbogstav, have foran sat Kjendeord: *en*, *et* eller, for saa vidt som de kun bruges i Flertal, udtrykkelig Tilføjelse herom. Hvor et Navneord ikke bruges i Flertal, er dette enten udtrykkelig bemærket (ved et *u. Ft.*), eller Kjendeordet foran det er sat i Klammer: (*en*), (*et*). Udsagnsord kjendes paa det foran stillede *at*, Tillægsord fremtræde i Regelen uden særskilt Betegnelse, hvorimod Stedord, Kjendeord, Talord, Biord, Forholdsord, Bindeord og Udraabsord udtrykkelig betegnes som saadanne.

Til Betoningen er i denne Ordbog taget særligt Hensyn. I alle Tilfælde hvor Tonefaldet afviger fra, hvad der er Regel i Dansk, det er: hvor en anden Stavelse end Ordets første har Hovedtonen, der anvendes Tonetegn: ´ over lang, ` over kort Selvlyd (*Kadèt*, *Korvèt*, *Karnìs*, *Kardús*, *afstèd*, *kanské*, *almìndelig*, *umúlig*, *udtrỳkkelig*, *tillíge*). I de enkelte Tilfælde, hvor Selvlyden i den tonetegnede Stavelse vel er lang, men i Virkeligheden (i Lyden) en anden end den skrevne, der anvendes ` for ´ (*ulègemlig*, *tilstède*, *tilfòrn*). Tonetegnet ´ er desuden ofte anvendt i Enstavelsesord til Betegnelse af Selvlydslængde. Hvor der er Trang til at betegne Selvlydslængde i saadanne Tilfælde, hvor denne ikke falder sammen med Ordets Hovedtone, er dertil benyttet Længdetegnet - (at ansē, uformēnt, Bævergēl). I et Par Tilfælde er samme Tegn brugt i Modsætning til ´ og ` til at adskille skridende fra stødende og løbende Tonelag (en *Sȳning* af at syne, en *Sýning* af at sy, *slāvisk* og *slávisk*, *Lȳsning* og en *Lýsning*). Det er en Selvfølge, at disse Betegnelser, der her ere anvendte for at lette den lydlige Opfattelse og at vejlede Udtalen, ikke ere bestemte for almindelig Skrift, i hvilken Tonetegnet kun bør finde sparsom Anvendelse: i *véd*, *vís*, *víst*, *vár*, *fór*, *saá* el. *saa*', *maaské*, *ansé*, *besé*, *én*, *ét*, samt efter Omstændighederne, hvor det paa et givet Sted kunne afværge øjeblikkelig Misforstaaelse.

Bindetegnet, som der har været rigelig Brug for i Ordbogen, er jo kun at henregne til det her anvendte System af Forkortelser, der har gjort det muligt paa et saa lille Rum at sammentrænge saa stort et Stof. Dets Anvendelse i almindelig Skrift bør være indskrænket til meget lange Sammensætninger af mere end to Led. Det er overflødigt i Sammenstillinger som Vallø Stift, Sorø Akademi, Kjøge By, Lynge Herred.

Retskrivningen i denne Ordbog er den samme som i den af 1872. Alle Navneord findes altsaa her skrevne med store Begyndelsesbogstaver; Stavelsedelingen er den gamle (et *La-gen*, jeg *be-der*, jeg *el-sker*, en *El-skov*). *aa* skrives for Lyden *å* i alle de Tilfælde, hvor dette har været brugeligt (altsaa *paaanke*, *upaaagtet*, *Paaaanding*, *blaaaaret*, *Smaaaal*). Tegnet *x* bruges for Lyden *ks*. Skrivemaaden *th* er beholdt i Bindeordet *thi*. Det overflødige *j* efter *k* og *g* foran blød Selvlyd (*æ*, *e*, *ö-ø*), er beholdt i alle Tilfælde, hvor Molbech har det, undtagen i nogle faa Ord, hvor det efter hans egne Grundsætninger burde udelades. Tegnene *ö* og *ø*, der ere lige vel kjendte, ere vel her benyttede som Lydtegn, til nærmere Bestemmelse af Udtalen, hvad kun kan være vejledende for mange og forstyrrende for ingen; men de behandles i den alfabetiske Opstilling som to Tegn for ét og samme Bogstav. — Alt som i Haandordbogen fra 1872.

De i denne Udgave foretagne Retskrivningsændringer ere kun følgende: en *Jærpe* (f. Hjærpe, da det kommer af oldn. jarpr, brun), en *Pløg*, at *pløgge* (stemmende med V.S.O. og Molbech, f. Pløk, pløke el. pløkke), et *Aarsskifte* (f. Aarskifte), en *Bekjendt* (Ft. -e, anerkjendt som No.), *inden-*, *neden-*, *oven-*, *udenfor* (anerkjendte som Biord, ved Siden af den adskilte Skrivemaade, hvor de samme Forbindelser staa som styrende Fho.), *overskrævs* (anerkjendt som Biord), *ildeklingende*, *-lugtende*, *-lydende*, *-smagende*, *-spaaende*, *-varslende* (anerkjendte som Sammensætninger, da de i Udtalen faa Stødtone i Hovedstavelsen), et *Haande-*, *Nabolag* (med Udeladelse af Sideformer paa *-lav*).

Af Forord til Haandordbogen fra 1872 hidsættes følgende:

Hvad man med et ikke altid passende Udtryk kalder et Sprogs Retskrivning, udgjør jo kun Skriftsprogets ydre synlige Form, dets Klædedragt. Denne er god eller slet i samme Grad som den passer til Sproget, som skal bære den: som den er let at tage paa og at bevæge sig i, saa den slutter sig naturlig om Sproglegemets ikke

synlige men lydelige Form. Vanen er dog den anden Natur, og et Skriftsprog kan tilsyneladende leve meget lykkelig og røre sig ganske frit i en i og for sig meget ubekvem Paaklædning. Den franske og den engelske „Retskrivning“ ere saa slette som vel muligt, men Sprogene føre dog et rigt og kraftigt Liv. De ere Dronninger, skjønt klædte i Pjalter: sammenrimpede Stumper af svundne Tiders stærkt medtagne Dragter. Men det tør ikke overses, at denne deres Forklædning dog i én vigtig Henseende er en natjonal Ulykke: den kunstige Retskrivning danner en væsentlig Hindring for Folkets almindelige Delagtighed i den boglige Dannelse. Der er imidlertid for disse Sprogs Vedkommende særegne Forhold, der maa gjøre det meget betænkeligt — hvad dog maaské vil vise sig nødvendigt — at bryde med det hele nedarvede unaturlige Skriftsystem. For det danske Sprog er der aldeles ingen Grund til at underkaste sig et lignende Onde. Vort Sprog har ikke været underkastet de Revolutjoner, som de nys nævnte Verdensfolks. Det er blevet til hvad det er ved en jævn organisk Udvikling lige fra Oldtiden af. Dets simple naturlige Form er bedst tjent med en lige saa simpel og naturlig Paaklædning. For at iføre sig en let og klædelig Dragt behøver det ikke først at sprænge et uformeligt Hylster af størknede Masser. Der kræves intet voldsomt Brud med en Fortid, for at Nutidens Sprog kan fremtræde i sine egne Klæder, lette at axle for hver en Bondeknøs og saa rummelige, at det vil kunne bære dem væsentlig uforandrede gjennem Aarhundreder.

En paa én Gang god og fast Retskrivning er det bedste. Det gaar endda an at leve med en daarlig Retskrivning, naar den kun er fast. Men det gaar slet ikke an for et Sprog at leve uden Retskrivning; det nærmer sig stærkt til at være uden Skriftsprog, hvilket er det samme som at falde helt ud af Kulturen og midt ind i Barbariet. Hos os har imidlertid Usikkerheden længe været saa stor, at ikke to Forfattere ere enige om Stavemaaden, og at næppe én og samme Forfatter skriver sit Modersmaal ens i to af sine Bøger. Dette er en stor Ulempe, og det vilde være en Ulykke, dersom det ikke heldigvis var saa saare let med en Smule god Vilje at raade Bod derpaa. Det er i Virkeligheden kun Smaating, det her drejer sig om. Men disse Smaating optage nu, da de flyde og rulle løst imellem hverandre, en aldeles uforholdsmæssig Plads, de kræve af alle Sprogets Brugere en aldeles urimelig Opofrelse af Tid og Kraft, — og saa er man endda ikke paa det rene. Naar de først ere bragte i Orden, vil enhver Bruger af Sproget, efter én

Gang at have lært den Kunst at føre det i Pennen, aldrig mere behøve at plage sig med en Tanke paa Stavemaaden, fordi den da ganske falder af sig selv.

Efter at der nu i et halvt Hundred Aar har været Røre i den danske Retskrivning, er det paa høje Tid, at den kommer til Ro i naturlige Folder. Ingen kan tro, at vor Retskrivning nu kan skrues tilbage til Anno 1813, om der ellers da var nogen Retskrivning. Ingen vil mere skrive *skiev* for skjæv, *Field* for Fjæld, *Stierne* (jf. *Bierne*) for Stjærne eller de *smaae graae Frøe* for de smaa graa Frø. Vi maa dog endnu afryste de vedhængende Stumper af tyske Ledebaand og halvstuderede Sprogmænds hjemmegjorte Snørliv, før vor Retskrivning kan vinde den Renhed, Fasthed og Varighed, hvortil vi saa haardt trænge. Nu, efter at Sprogets Skrivemaade er bleven saa vaklende, som den har været i den sidste Menneskealder, og efter at det natjonale Liv er vaagnet og har følt Trangen til at frigjøre sig fra den tyske Trældom og at nærme sig til de nordiske Frænder, baade de gamle og de nye, nu kan Reformen umulig standse paa noget andet Punkt end der, hvor de nynordiske Sprogs Veje mødes.

I Erkjendelsen heraf mødtes i Sommeren 1869 i Stokholm et Antal danske, norske og svenske Sprogmænd og Forfattere, valgte af større Kredse i de tre Lande, og enedes om en Række Forslag til lempelige Ændringer, dels i det dansk-norske, dels i det svenske Sprogs Skrivemaade, som baade i sig selv vare Lettelser og Forbedringer for hvert af Sprogenes eget Vedkommende, og som tillige, naar de blive fulgte, ville væsentlig lette litterær Samfærdsel og Udvexling mellem Nordens Folk. Den danske Beretning om dette Møde af *K. J. Lyngby* udkom i to Oplag 1870, og samme Aar udgav jeg under Samraad med Lyngby *Dansk Retskrivningsordbog*, i hvilken Stokholmsmødets Regler ere gjennemførte paa hele det danske Sprogs Ordforraad. Samme Aar udstedte vi i Forbindelse med de andre Videnskabsmænd og Forfattere, som her hjemme havde sat Sagen i Bevægelse, følgende Udtalelse:

> Paa det Møde af Forfattere, Skolemænd, Redaktører, Boghandlere og andre, som i Marts forrige Aar afholdtes efter Indbydelse af undertegnede, viste der sig Enighed i at erkjende, at der burde raades Bod paa den i vor Retskrivning herskende Forstyrrelse, at dertil sigtende Skridt burde foretages efter Aftale med Nordmændene, og at det var i høj Grad ønskeligt, om der kunde følges ensartede Retskrivningsregler i det svenske og det dansk-norske Skriftsprog. I Overensstemmelse med de fra norsk

Side gjorte og i Sverrig tiltraadte Forslag, nedsattes derfor et Udvalg til at overveje denne Sag i Forbindelse med lignende Udvalg fra Naborigerne. Det fælles Retskrivningsmøde blev holdt i Stokholm den 25—30te Juli f. A., og en Beretning om Mødets Beslutninger med tilføjet Begrundelse er udgiven af K. J. Lyngby.

Det blev paa Mødet i Marts 1869 udtrykkelig udtalt, at ingen i Forvejen bandt sig til Udvalgets Beslutninger; men tillige blev det overdraget os at varetage, hvad der senere maatte vise sig fornødent til Sagens Fremme.

Det maa vistnok erkjendes for umuligt, at selv det heldigste Forslag til en gjennemgribende Retskrivningsreform skulde øjeblikkelig eller pludselig kunne overvinde alle stedfindende Vanskeligheder og blive ene raadende i Livet og Litteraturen. Paa den anden Side synes det os, at der allerede nu kan gjøres noget for at borttage de mest stødende Forskjelligheder og paa lempelig Maade forsone alle læsende og skrivende med en Reform.

Vi haabe saaledes at finde almindelig Imødekommen, naar vi anbefale følgende:

1. Latinske Bogstaver indføres saa snart som praktisk muligt i Stedet for de saakaldte danske.
2. Fordobling af Medlyd (Konsonanter) bortfalder foran en anden Medlyd, saa at man skriver sikre, tapre, ytre.
3. Fordobling af Selvlyd (Vokaler) bortfalder (altsaa Hus, Is, Sten), men kan i Tilfælde, hvor Misforstaaelse er at frygte, erstattes ved Akcent (altsaa véd, vís, til Adskillelse fra ved, vis).
4. Det stumme e bortfalder, men kan i Tilfælde, hvor Misforstaaelse er at frygte, erstattes ved Akcent (fór, vár, til Adskillelse fra for, var; saa′ eller sa͂a til Adskillelse fra saa).
   Hvor den saakaldte danske Skrift beholdes, kan fremdeles bruges: veed, viis, foer, vaer, ſaae.
5. Bogstavet d foran sk og mellem n og s bortfalder, naar ikke dets Oprindelse ligger inden for Sprogets egen Grænse (altsaa kysk, Kusk, Glans, Prins, men bidsk, hadsk, islandsk).
6. Bogstavet q ombyttes med k i danske Ord (Kvinde, Kvas, Kvæg).
7. I de saakaldte Tvelyd ombyttes i med j (Vej, Øje).
8. Man undgaa unødvendig Sammenskrivning af Ord og skrive altsaa: uden Tvivl, ikke des mindre, i Almindelighed, i Sigte.

Kjøbenhavn, den 21de Juni 1870.

H. N. Clausen. M. Goldschmidt. S. Grundtvig. E. Holm. J. Kok. K. J. Lyngby. C. Ploug. A. Steen. Jap. Steenstrup. M. Steenstrup. S. B. Thrige. J. L. Ussing. N. L. Vestergaard.

Hensigten med denne Udtalelse var ikke, og kunde fornuftigvis ikke være, at indsnævre og altsaa for saa vidt at modarbejde den af Stokholmsmødet anbefalede, videre gaaende Reform, der for at gjøre den tilsigtede Nytte maa søges gjennemført i sit fulde Omfang. Hensigten var, — som det fremgaar af selve Aktstykket, — netop at bane Vejen for denne Reform og at lette dens senere fuldstændige Sejer ved at tilraade alle (særlig Forfattere, Udgivere og Redaktører) strax at føre en Del af Stokholmsmødets Forslag ud i Livet. De Ændringer, som man saaledes foreløbig anbefalede til umiddelbar og almindelig Optagelse, vare saadanne, som ikke kunde vække noget Anstød eller volde nogen Vanskelighed enten for læsende eller skrivende af den ældre Slægt: som befriede Skriften fra en Mængde unyttige Bogstaver, uden dog at give den noget paafaldende nyt eller fremmed Udseende, og som derfor ansaas for bedst skikkede til at gjennembryde det tætte Tjørnehegn af indgroede Vaner og Fordomme, af indbildte Farer og Vanskeligheder, der altid danner sig til Værn om noget en Gang bestaaende eller tilvant, om dette end er aldrig saa daarligt og urimeligt, — saa som at benytte Gjentagelsen af et for én Lyd bestemt Tegn (a) til dermed at betegne en ganske anden Lyd (å), eller at benaade én af Sprogets mange Ordklasser med den adelige Forrettighed at optræde med et Sæt særlig udmærkede Begyndelsesbogstaver.

Hensigten med denne *Haandordbog af 1872* er da ingenlunde den at ville fortrænge Retskrivningsordbogen af 1870, men tvært imod at bane Vejen for den. Erkjendelsen af, at Reformen maa, om end trinvis, gjennemføres i sin Helhed, dersom Formaalet: en fast og varig Retskrivning, virkelig skal naas, — den skal nok trænge igjennem, og da vil man skynde sig med at forkorte Overgangstidens Pinagtighed og ikke lade den gaa i Arv til flere Slægter end dem, der allerede have maattet lide under den. Dette sker paa den allersimpleste Maade derved, at den nye Skrivemaade bliver den, som den opvoxende Slægt alene tilegner sig i Skolen. Den vil da aldrig føle Trang til at vende tilbage til de gamle Hundekunster, som kun Vanen har kunnet gjøre taalelige, for nogle endogsaa kjære.

Saa længe imidlertid, som denne Erkjendelse endnu ikke er trængt saa almindelig igjennem, at de, der have Magt og Myndighed over den offentlige Skole, finde Tiden kommen til at tage Reformen i dens Helhed, saa længe maa Reformens Venner med Tak modtage den delvise Imødekommen, som Sagen nu har fundet for den offentlige Skoles Vedkommende, og de bør gjøre deres til, at det Skridt

paa Reformbanen, som har vundet Myndighedens Bifald, maa blive taget fuldt og fast, med Ro og Orden, saa enhver kan se, at det er slet ingen farlig Sag.

I en Rundskrivelse af 9de Avgust 1871 til Rektorerne ved de lærde Skoler har Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udtalt sin Erkjendelse af, at „den Gjæring, hvori Retskrivnings-spørgsmaalet for Tiden befinder sig, indeholder en stærk Opfordring til at gjøre nogle positive Skridt for at opnaa en større Sikkerhed og Ensartethed“, og i Henhold til denne Erkjendelse anbefaler det en Tilslutning til „den fra et Antal Mænd (H. N. Clausen og flere) under 21de Juni 1870 fremkomne Udtalelse om, hvad der efter de senest om dette Anliggende i Stokholm førte Forhandlinger synes strax at kunne optages som Regel“. Ved en anden Rundskrivelse af 21de Februar 1872 til samtlige Skoledirektjoner og Seminarie-direktjoner har Ministeriet fremdeles udtalt, at det „har troet til en vis Grad at burde medvirke til, at man ved Undervisningen i Landets offentlige Skoler og Undervisningsanstalter imødekommer de Bestræbelser, der i de sidste Aar have gjort sig gjældende for noget at raade Bod paa den mere og mere fremtrædende Forskjel-lighed i Reglerne for dansk Retskrivning“, ved ogsaa for Borger- og Almueskolernes Vedkommende at anbefale Tilslutning til de samme „af en Del Videnskabsmænd og Forfattere i en offentlig Udtalelse af 21de Juni 1870 anbefalede Retskrivningsregler“. I Forbindelse hermed bliver det imidlertid i begge Rundskrivelser fast-holdt, „at Skolerne ikke bør tillade sig større Afvigelser fra den overleverede, i det hele i de offentlige Aktstykker fulgte Skrivemaade, end de i hin Udtalelse tilraadede“.

For at Ministeriets Hensigt: Tilvejebringelsen af en med Tidens uafviselige Fordringer stemmende ensartet Retskrivning i alle Landets offentlige Skoler, skal kunne opnaas, udkræves imidlertid mere end en blot Henvisning til den oven for aftrykte Meddelelse af 21de Juni 1870; thi denne, der som et Overgangsforslag ikke er beregnet paa Skolen, men paa Litteraturen, yder endnu et meget vidt Spillerum. Der lod sig endnu danne et ikke lidet Antal forskjellige „Retskriv-ninger“, der alle toge mere eller mindre Hensyn til de af Ministeriet anbefalede Regler. Og ogsaa uden for de Punkter, som disse berøre, finder der saa vel i offentlige som private Aktstykker saa megen Vaklen Sted, at den attraaede Ensartethed næppe vil kunne opnaas uden en udførligere Redegjørelse, der formentlig helst maa fremtræde i Ordbogsform. For at tage Sagen praktisk og paa én Gang at

sikre Reformen hvad der er den indrømmet og at støtte Ministeriets Bestræbelser, har jeg derfor i denne Bog gjennemført den for den offentlige Skole for Tiden bestemte Retskrivning*).

Maatte nu kun den i denne Haandordbog gjennemførte Retskrivning i Forbindelse med latinske Bogstaver snart vinde almindelig Optagelse, ikke alene i Skolen, men ogsaa i Litteraturen, for saa vidt som man der ikke vil eller tør gaa videre. Den Tid kan da ikke være fjærn, da baade Skolen og Litteraturen og alle Skriftsprogets Brugere ville finde det rimeligt endnu at gaa et lille Skridt fremad og frigjøre sig for de tilbagestaaende, alene i gammel Slendrian grundede Ulemper: at skulle plage sig med at huske, hvor et overflødigt Bogstav (j) skal indskydes efter k og g foran blød Selvlyd, og hvor ikke; hvert Øjeblik at skulle klare sig det Spørgsmaal, om det Ord, der falder en i Pennen, ogsaa virkelig er et Navneord og altsaa har Krav paa et stort Begyndelsesbogstav; og endelig stadig at skulle laane et Par Bogstaver ad Gangen, for dermed at betegne én Lyd (å), som baade nemmere og rigtigere skrives med sit eget Tegn. Og dette er i Virkeligheden omtrent alt, hvad der staar tilbage at beslutte sig til, for at opnaa en simpel og forstandig dansk Retskrivning, som tillige er nordisk, en Retskrivning, som kan bestaa gjennem Aarhundreder og, naar den først har vundet Hævd, gjøre alle Retskrivningsordbøger overflødige.

---

*) Et ministerielt Cirkulære af 17de December 1872 til Rektorerne ved de lærde Skoler udtaler: „Da den af Prof. Sv. Grundtvig i Trykken udgivne Dansk Haandordbog forekommer Ministeriet at ville kunne afgive et godt Hjælpemiddel i saa Henseende, og i de Skoler, i hvilke de nævnte Retskrivningsregler enten helt eller i alt væsentligt optages af Lærerne, at kunne være Disciplene til megen Nytte og Lettelse ved Indøvelse af disse, har Ministeriet ikke villet undlade at udtale denne sin Anskuelse for Hr. (Tit.) til videre Meddelelse til Skolens Lærere“. (Tilføjet 1880.)

Trykfejl.

Side	9[1]	Lin.	6.	lider læs bider
—	14[2]	—	7.	muse- læs mus-
—	25[2]	—	38.	Dannkvinde læs Dannekvinde

A.

et **A** (Bogstavet; Ft. Aer). en A-lyd, -rune, -stamme.

a! — aa! (begge skridtonede, Udraabsord.)

aa (foræld. Fho. = paa [ɔ: op aa], kun i Ss.): et Aasted. et Aasyn. en Aasæd (Sæd[1]). et Aasæde. (Jf. en Amindelse.)

en **Aa** (b. F. Aaen, Ft. Aaer; jf. Mølle-, Stor-). en Aabakke, -bo, -bred, -brink, -bund, -kande (Plante), -mand, -munding; et Aabryn, -gab, -løb, -minde, -svælg, -vand.

en **Aa-lyd** (Lyden å, som i raa, raat, godt, holde, op, Stok).

aaben (-nt, -ne; jf. halv-, sol-, vid-, vind-). under a. Himmel, et a. Brev, Saar, Vande, Svar, med a. Arme, i ens a. Öjne. at aabne (jf. uaabnet), en Aabning (jf. Mund-, Spalte-), en Aabenhed. aabenbar, -hjærtet, -hjærtig (-hed), -lydt (Bio.), -lys, -mundet (-hed); at a-bare (-ing); en A-mund.

et **Aadsel** (af at æde; Ft. Aadsler). en A-bille, -flue, -graver, -grib, -kule.

et **Aag** (Ft. = Et.; jf. Fremmed-, Kvinde-, Slave-, Spande-, Trælle-). at gaa, bringe under Aaget. at aage. en Aaghammel, -sele, -skagle, -stok, -tist; a-bunden.

(en) **Aager**. at aagre (a. med sit Pund), en Aagren. en Aagergjæld, -karl, -rente, -urt (Plante).

en **Aal**[1] (Ft. = Et.; jf. Gaard-, Sitter-, Slim-, Smaaaal). en Aaledam, -fangst, -gaard, -gër, -kiste, -krage (Fugl), -kube, -kvabbe, -lyster, -ruse, -snöre, -stang, -stanger, -suppe; et A-blus, -græs, -hoved, -skind.

en **Aal**[2] (Ft. -e; en Slags Syl).

en **Aal**[3] (Aalen i Kortspil).

en **Aand** (Ft. -er; jf. Almen-, Banke-, Bjærg-, Broder-, Digter-, Folke-, Handels-, Hav-, Hellig-, Helte-, Ild-, Korps-, Livs-, Oprørs-, Parti-, Plage-, Ridder-, Samfunds-, Skjön-, Skov-, Skyts-, Smaaheds-, Spaadoms-, Tids-, U-, Verdens-, Vin-). aandig (-hed), aandelig (-hed). aandfuld (-hed), -løs (-hed); en Aandsdannelse, -evne, -fornægter (-else), -frænde, -fylde, -fælle, -føde, -kraft, -lære, -nydelse, -nærværelse, -retning, -styrke, -svækkelse, -tvang, -virksomhed, -ytring, -øvelse; et A-arbejde, -foster, -indhold, -liv, -præg, -slægtskab, -værk: A-gaver (Ft.); a-beslægtet, -fattig (-dom), -forladt (-hed), -fortærende (-else), -forvirret (-ing), -fraværende (-else), -fri (-hed), -frisk (-hed), -kraftig, -moden (-hed), -sløv (-hed), -sløvende, -stærk, -svag; en Aandelære, -maner, -røst, -seer, -verden; et A-liv, -rige, -syn.

en **Aande** (u. Ft.; jf. Livs-). at drage A., være i A. at aande (jf. be-, ind-, ud-), at a. paa; -aandet (se kort-, stak-), en -aanding (se Be-, Ind-, Paa-, Ud-), en -aandelse (se Be-). en Aandelyd, -nød; et A-drag, -dræt, -fang, -hul, -lag, -pust, -rør; aandeløs.

et **Aar** (Ft. = Et; jf. Barne-, Drenge-, Døds-, Efter-, Embeds-, Finans-, Fjerding-, For-, Freds-, Frugt-, Fødsels-, Gylden-, Halv-, Hel-, Hundred-, Jubel-, Kirke-, Komet-, Krigs-, Lege-, Leve-, Lære-, Lommel-, Maane-, Manddoms-, Mellem-, Middel-, Naadens-, Ny-, Oldings-, Pige-, Planet-, Prøve-, Regnskabs-, Skole-, Skud-, Sol-, Stjærne-, Sorge-, Ti-, Tjeneste-, Trykke-, Tusend-, U-, Ungdoms-, Vin-). i

Aar, A. for A., A. ud og A. ind, i A. og Dag, at være i A. med en, hele Aaret om, rundt, en Gang om Aaret, med Aarene, ad Aare, at være til Aars, et Aars Tid, paa denne Aarsens Tid, et syv Aars Barn, mange Aars Arbejde. aarevis (Bio.), aarlig (To. og Bio.; jf. halv-, hel-), -aarig (se én-, fler-, halv-, hundred-, mange-, mindre-, ti-, to-, tre-, tusend-, tyve-aarig), Aaringer (Ft.; gode, slette A.). en Aarbog, -følge, -gang, -penge, -ring, -række, -tid (foræld.); et Aarhùndrede, -túsende; aarsæl (foræld.); en Aarsdag, -fest, -grøde, -lön, -prøve, -regning, -rente, -tid, -unge, -væxt; et A-regnskab, -skifte, -skrift, -tal; aarsvarig (-hed); et Aaremaal; a-lang.

en **Aare**[1] (jf. Blad-, Blod-, Bly-, Digter-, Guld-, Hals-, Krans-, Lunge-, Malm-, Mave-, Puls-, Salt-, Slag-, Sten-, Suge-, Sølv-, Træ-, Vand-). aaret[1] (jf. blaaaaret); en Aaregang, -hinde, -knude; et A-brok; a-vinget; at a-lade (-ning).

en **Aare**[2] (jf. Baads-). at trække, ligge paa Aarerne, at ro ens A. -aaret[2] (se sex-, to-, trerad-aaret). en Aaregaffel, -tol; et A-baand, -blad, -drag, -greb, -slag, -tag.

en **Aarfugl** (= en Urhane, -höne).

aarle (Bio. og To.). a. om Morgenen, den a. Morgen. aarledags (Bio.).

en **Aarsag** (Ft. -er; jf. Bi-, Døds-, Grund-, Hoved-; desáarsag; at foraarságe).

aarvaagen (-nt, -ne; jf. aarle). en Aarvaagenhed.

en **Aas** (Ft. -e; jf. Bakke-, Bjærg-, Fjæld-, Møn-, Plov-, Ryg-, Skov-, Tag-). Aasevang.

et **Aasted**, Aasyn, Aasæde, en Aasæd, se aa.

en **Abbed** (Ft. -er). et Abbedí, en Abbedìsse.

en **Abe** = en Abekat. at abe (jf. efter-).

en **Abild** (Ft. -er; = Æbletræ; jf. Skov-). en Abildgaard, a-graa (Hest).

en **Aborre** (en Fisk).

en **Abrikós** (Ft. -er). en A-kjærne, -sten, et A-træ.

ad (Fho.; jf. Bio. frem-, ind-, inden-, ned-, op-, ud-, udenad). ad Aare, ned a. Gaden, op a. Bakke, hen a Vejen, ind a. Dören, ud a. Vinduet, om a. den Gade, ud a. Vejen, ind a. Byen til, at gaa hjem ad, det gryr a. Dag, det lakker, lider a. Aften, at kalde, raabe, vinke, blinke, nikke, le, smile, grine, vrisse, true, logre, fnyse, blæse, hvæse, knurre, gø, bjæffe, bide, hyle, hvine a. en, hvad gaar der a. ham? to a. Gangen, at følges, hjælpes, skilles ad, høre, se, spörge, føle, prøve, bede, skille, sprede, splitte ad, at vare en ad, bære sig ad, gaa ad Glemme.

en **Adfærd**. -gang (et A.s-kort, en A-prøve). -komst (et A-brev). at adlyde. -skille (-else; jf. uadskìllelig), adskìllig. at adsplitte (-else). -sprede (-else). -spörge. adstádig (-hed). at advare, en Advarsel.

en **Adel** (b. F. Adelen, u. Ft.; jf. Arve-, Byrds-, Embeds-, Hof-, Land-, Lens-, Rigs-, Skrat-). adelig (jf. höj-, u-), et Adelskab, at adle. en Adelgade, -stand, -vej; en Adelsmand, -slægt, -vælde, -æt; et A-brev, -vaaben; A-nykker (Ft.); adelsgal (-skab), -stolt (-hed).

en **Admirál** (arab.; Fl. -er). en Admiralìnde. et Admiralskib; et A.s-flag.

af (Fho.; jf. Bio. der-, her-, hvoraf). ved Siden af, at tage Hatten af, Laasen er af, Skaftet gaar af, Skuddet (Bøssen) gik af, det gaar af i Vask, det gaar af som varmt Brød, han gik af som Oberst, hvordan løb det af? det véd jeg intet af, at slaa af, staa af, sidde af (en Hest, Bøder), sætte af (Bøssen, et Lem), blive (være) af med, tabe af Syne, gaa af Minde, gaa af Vejen for, gaa af Led, komme af Lave, af Dage, af Sted (og afstèd), af Stedet, én af os, én af Dagene, en Ven af mig, at gjöre Væsen af, at gjöre Nar af, at gjöre, holde af, tage sig af, være stolt, kjed af, være god af sig, at spise, snakke, hviske (osv.) af (hvoraf: at faa af-spist osv.). — afsides (Bio.). afstèd (Bio.), at afstedkomme.

en **Afart**. at afbanke (-ning). -barke (-ning). -bede. -benytte (-else). -betale (-ing). -bide (-ning). en Afbigt (t. f. Afbön). at afbilde (-ning). -binde (-ing). -blade (-ning). -blanke (-ning). -blege (-ning). -blomstre

(-ing). -blæse (-ning). -bruge. -bryde (-else; jf. uafbrudt). et Afbræk. at afbrænde (-ing, -else). et Afbud. en Afbygd. -bygger. -byrd. at afbede (-ning). en Afbön. at afdampe (-ning). -dele (-ing). -dige (-ning). et Afdrag, at afdrage. en Afdrift, at afdrive (-ning). -dække (-ning). -dæmme (-ning). -dø (-en), afdød. et Affald, at affalde, affalden. -falmet. -farvet. at affatte (-else). -feje (-ning). -file (-ing). -finde sig (-else). -fodre (-ing). -folke (-ning). -fordre (-ing). -fyre (-ing). affældig (-hed). at affærdige (-else). -føde (-ning). -føre (-ing). -gaa, en Afgang (en A.s-prøve). en Afgift, at afgive (-else). afgjort (jf. u-), at afgjöre (-else). en Afglans. at afgnave (-ning). -grave (-ning). en Afgrund. at afgrænse (-ning). -græsse (-ning). en Afgrøde. at afgrøfte (-ning). en Afgud (et A.s-alter, -billede, en A-dyrkelse, -dyrker), et Afguderí. at afhandle (-ing). -haspe (-ning). -hente (-ning). -hjaske (-ning). -hjemle (-ing). en Afhjælp, at afhjælpe (-ning). et Afhold, at afholde (-else), afholden (-hed), afholdt. at afhugge (-ning). -hylle (-ing). -hænde (-else), afhændelig (jf. u-). at afhænge, afhængig (-hed; jf. u-). at afhøre (-ing). -høste (-ning). -hövle (-ing). et Afkald. at afkappe (-ning). -kaste (-ning, -else). -kime (-ning). et Afkjøb, at afkjøbe. -klappe (-ning). -klippe (-ning). et Afkog, at afkoge (-ning). en og et Afkom (-kommen, -kommet). at afkorte (-ning). en Afkrog. at afkræfte (-else). -kræve (-ning). -køle (-ing). -laase (-ning). en og et Aflad (u. Ft.; [1] uden A., [2] et A.s-brev, en A-handel, -kræmmer). at aflade[1] (-ning), en Aflader. at aflade[2] (-else; jf. uafládelig). aflang. at aflede, en Afleder (jf. Lyn-), en Afledning (jf. Ord-, Vand-), en Afledsendelse. at aflevēre (-ing). afliggende. at aflive (-else). -lokke (-else). -lukke (-ning), et Aflukke. at aflure. en Aflyd. at aflyse (-ning). -lægge (-else, -ning), en Aflægger, aflǣgs. at aflæse (-ning). -læsse (-ning). et Afløb, at afløbe (-ning). en Aflönning. at afløse (-ning), en Afløser. at aflove (-ning). -maale (-ing), afmaalt (-hed). at afmagres (-ing). en Afmagt. at afmale (-ing). -meje (-ning). -melde (-ing). afmægtig. at afmønstre (-ing). -nakke (-ning). -nøde. -passe (-ning). -pille (-ing). -pine. -plukke (-ning). -presse (-ning). -prikke (-ning). -proppe (-ning). -prutte (-ning). -prygle (-ing). et Afpræg, at afpræge. -pudse (-ning). -pæle (-ing). -raade. -rage (-ning). -rakke (-ning). -rebe (-ning). -regne (-ing). -rejse, en Afrejse. at afrette (-else, -ning). et Afrids, at afridse. -rive (-ning). -runde (-ing). -rykke (-ning). -ryste (-else). afsagt. at afsave (-ning). et Afsavn. at afse. -sejle (-ing). -sende (-else, -ing). en A-sender; at a-si (-ning). -sidde (-else; at a. Bøder). -sige (en Dom, en Forretning, et Blad; -else; en afsagt Fjende). afsindig (-hed). at afsive (-ning). afsjælet. at afskaffe (-else). -skalle (-ing). -skave (-ning). en Afsked, at afskedige (-else). -skrabe (-ning). en Afskrift, at afskrive (-ning), en Afskriver. at afskrække (-else). -skrælle. et Afskum, at afskumme (-ning). en Afsky, at afsky, afskýlig (-hed). at afskyde (-ning). -skygge (-ning). -skylle (-ing). -skære (-ing). -slaa, et Afslag. at afslibe (-ning). -slide (-ning). -slutte (-ning). -sløre (-ing). en Afsmag. et Afsnit. at afsondre (-ing). -sone (-ing). -spejle (-ing). -spise (-ning). -spærre (-ing). -staa (-else). en Afstamning. en Afstand. at afstemme (-ning). -stikke (-ning), afstikkende, en Afstikker. at afstive (-ning). -straffe (-else). -stryge (-ning). -studse (-ning). -stumpe (-ning). -støbe (-ning, jf. Gips-). -svide (-ning). -sværge (-else). -synge (-else). et Afsæt, at afsætte (-else, -ning), afsættelig (-hed; jf. u-). at afsøge (-ning). -tage (-en; aftagende Maane, være i aftagende). -takke (-else). -takle (-ing). -tale, en Aftale. at aftappe (-ning). et Aftegn, at

aftegne (-ing). -tjene (-ing). -to (-ning). -trygle (-ing). et Aftryk (jf. Vox-), at aftrykke (-ning). -træde (-else, et A.s-værelse). et Aftræk, at aftrække (-ning), en Aftrækker. at aftrætte. -tvinge (-else). -tvætte (-ning), aftvættelig (jf. u-). en Aftægt (A.s-folk, Ft.; en A-mand). at aftælle (-ing). -tærske (-ning). -törre (-ing). afvant (med). at afvaske (-ning). en Afvej. at afveje (-ning). -vende (-else), afvèndelig (jf. u-). at afvente (-ning). -vexle (-ing). -vige (-else). -vikle (-ing). -vinde. -vise (-ning), en Afviser. at afviske (-ning). -væbne (-ing). -vælte (-ning). -vænne (-else). -værge (-else). -æde (-ning). -ændre (-ing). -æske (-ning).

Afrika (Verdensdel; Nord-, Syd-). afrikánsk, en Afrikáner.

en **Aften** (b. F. -en, Ft. -er og Aftner, jf. Hellig-, Høst-, Jule-, Klub-, Mid-, Nyaars-, Sommer-, Vinter-). i A., i Morgen A., god A.! ved Aftens Tid, om Aftenen, hver Aften; i Aftes, i Gaar A., i Forgaars A. at aftnes (-ing). en Aftenbakke, -bön, -dug, -himmel, -klokke, -køling, -luft, -røde, -sang, -skole, -skumring, -sol, -stjærne, -stund, -svale; et A-sæde, -tog; et Aftensbord, -maaltid, en A-mad.

at **age** (gl. Fortid óg). en -ager (se Skarn-). en Agepost, -stol; et A-bræt.

en **Ager** (b. F. -en, Ft. Agre; jf. Baar-, Brud-, Hvede-, Hvile-, Hör-, Korn-, Or-, Rug-, Toft-, Tvær-, Ud-, Vikke-, Ærte-; Mariager). en A-dyrker, -ende, -höne, -jord, -kaal, -maane, -mynte, -rēn, -skorpe, -uld; et A-brug, -lånd, -skjel.

et **Agern** (Ft. = Et.). en Agernhat, -kaffe.

at **agle** (paa en Stol).

(et) **Agn** (Mading paa Medekrog).

en **Agt** (u. Ft.; jf. For-, Ringe-). det er min A., min fulde A., at give A. paa, holde i A. og Ære, tage (sig) i A. (jf. iagttage). agtbar (-hed), agtsom (-hed; jf. u-), at agte (jf. for-, höj-, paa-, ringeagte; uàgtet), at a. paa. en Agtelse (jf. Höj-, Selv-). agtpaagivende, (-enhed), agtværdig (-hed).

agter (Bio. i Søsproget; jf. atter). for og a., a. ud, ude, til agters. agten (Bio.), a. for, om. en Agterdel, -ende, -last, -luge, -stævn; et A-dæk, -sejl, -skib, -spejl.

en **Agùrk** (Ft. -er; jf. Lage-). en Agurkesalat.

ahá! — ak! (Udraabsord.)

en **Ahorn** (Træ, = en Lön).

et **Akademí.** akadémisk.

akavet (Bio. = hovedkulds, kejtet).

en **Aklèje** (Plante).

en **Akkòrd** (Ft. -er). at akkordére. et Akkordarbejde.

en **Akt** (Ft. -er; jf. Mellem-). Sagens Akter. et Aktstykke.

al, alt, alle. i alt, i ét og alt, fremfor alt, i alt Fald, hvor i al Verden, alt Folket, alt sammen, alle sammen, al Slags, alle Slags, al Ting (og alting), alle Ting, alle Haande, alle Vegne, alle vide Vegne, alt for stor (jf. lidt, noget, meget for stor). Alfader. alfar (To., en a. Vej, de alfare Veje). algod. algyldig. Alherren. en Almagt, almægtig. alraadende. alsidig (-hed). et Alting (en A.s-mand). alvídende, en Alvídenhed. alvīs.

en **Ál** (egl. Alv, Jordart; u. Ft.). en Alhede.

en **Alárm** (u. Ft.). blind A., at slaa, blæse A. at alarmére (-ing). en Alarmplads, -tromme.

en **Albue** (besl. m. en Alen). et Albueled, -skæl, -stød.

aldéles (Bio., jf. Del). aldeles ikke.

en **Alder**, (b. F. -en, Ft. -e og Aldre; jf. Old, Ælde; Guld-, Jærn-, Lav-, Lapse-, Leve-, Lømmel-, Menneske-, Mid-, Middel-, Oldings-, Sprog-, Sten-, Sølv-, Tids-, Ynglings-). en ung, höj A., til Alders. en Alderdom (en A.s-svaghed), aldrende (jf. jævn-, mid-). alderstegen; en Aldersformand, -følge, -grænse, -tid (Alderstids Hævd, Lovspr.).

aldrig (Bio., af Alder). a. nogen Sinde, nu eller a., sent eller a., a. en Smule.

en **Alen** (Ft. = Et. og Alne; jf. Flade-, Kubik-, Kvadrat-). alenvis (Bio.). a-lang, -tyk; et A-maal; A-varer (Ft.).

aléne (Bio.). ikke alene, ene og alene.

en **Alf** (Ft. -er; jf. Lys-, Svartalf; se Elv[2]). et Alfefolk, -land.

et **Alfabét** (Ft. -er). alfabétisk.

en **Alfarvej** (næppe af Adel, se alfar under al).
en **Algade** (ɔ: Hovedgade, egl. Adelgade).
en **Alge** (Vandplanteslægt).
en **Alk** el. **Alke** (Ft. -er; Søfugl).
at **alke**. at a. med, i noget.
en **Alkòve** (arab., = Væggeseng).
en **Allé** (= Trægang). Alléen, Alléer.
et **Allehaande** (Krydderi).
allenfals (Bio., = i alt Fald).
aller- (egl. Ef. Ft. af al): allerbedst, -helst, -sidst, -störst osv.
allerede (Bio., af rede).
allesteds (Bio.; jf. anden-, en-, ingen-, mange-, nogensteds). a. nærværende.
allígevel (Bio., af al, lige og vel).
en **Allike** (Fugl). fuld som en A. (Alke?)
en **Alm** (Ft. -e) = et Ælmetræ.
en **Almanàk** (Ft. Almanakker).
almēn (-nt, -ne). en Almenhed. en A-aand, -læsning, -væbning; et A-vel; a-gyldig (-hed), -nyttig.
almindelig (jf. u-). en A-hed (i A.), a-vis (Bio.).
en **Almuding** (af al og Mand; Ft. -er).
en **Almisse**. et Almisselem.
en **Almue** (jf. Land-). en Almueskole, -vise; et A-ord, -sprog; Almuesfolk (Ft.), en A-mand.
alskens (To., egl. als Kjöns = al Slags).
alt (Bio.) = allerede. — **altsaa** (Bio.).
en **Altán** (Ft. -er; Svale paa et Hus).
et **Alter** (b. F. -et, Ft. -e og Altre; jf. Afguds-, Höj-, Offer-, Røg-, Røgelse-). at gaa til Alters. en Alterbog, -dūg, -fod, -gang, -stage, -tavle, -vin; et A-billed, -bord, -brød, -klæde, -lys.
altid (Bio.) = al Tid, alle Tider.
alting = al Ting, alle Ting, alt.
en **Alun** (u. Ft.; Bjærgart). Aluns Handsker. en Alunjord, et A-skind, -vand.
en og et **Alvor** (u. Ft.). for A., at gjöre A. af. alvòrlig. en Alvorsmand, -røst, -tale; et A-ord.
en **Ambolt** (Ft. -er).
Amérika (Verdensdel; Nord-, Syd-). amerikánsk, en Amerikáner.
en **Amindelse** (jf. a a).
en **Amme** (jf. Gold-, Hedebo-). at amme (jf. op-). en Ammestue (en A-snak).
et **Amt** (Ft. -er). en Amtmand (jf. Stift-), -stue; en Amtsforvalter, et A-raad.
an (t. Fho. og Bio.). det gaar an, at slaa an, føre an, støde an, rette an, lægge an, raabe an, se Tiden an, komme, løbe, lægge an paa, binde an med.
at **anbefale** (-ing). -bringe (-else). en Andagt (jf. Hus-), andægtig (-hed). en Andēl. at andrage, et Andragende. at anduve (-ning). -erkjende (-else). et Anfald, at anfalde. en Anfordring. at anfægte (-else; jf. uanfægtet). -føre, en Anfører, -førsel (et A.s-tegn; jf. Over-). at angaa, angaaende (Fho., jf. des-). at angive (-else, jf. Selv-; toneangivende), en Angiver. et Angreb (en A.s-krig, et A-vaaben, a-vis, Bio.), at angribe, angribende, en Angriber, angríbelig (jf. u-). at anholde (a. om; -else). -klage, en Anklage (jf. Selv-), en Anklager. at ankomme, en Ankomst. en Anledning (i A. af; jf. For-; at foranlédige). et Anliggende. et Anlæg (skyde med A., gode A.; jf. Have-, Park-, Vej-), at anlægge (-else), en Anlægger. et Anløb (et A.s-sted), at anløbe. -masse sig (-else), anmassende. at anmelde (-else; jf. uanmeldt), en Anmelder. at anmode (-ning). -mærke (-ning). -nàmme (jf. nemme). -ordne (-ing). -prise (-ning). et Anraab, at anraabe (-else). -rette (-else, -ning). -sē (jf. uansēt), en Anseelse, ansélig (-hed; jf. u-), et Anseende. et Ansigt (en A.s-farve, -form, A-smerter, -træk, Ft.; jf. Bededags-, Hverdags-). at anskaffe (-else). anskreven (ilde a.). et Anskrig (gjöre A.). at anskue (-else, jf. Grund-, Livs-, Verdens-), anskúelig (-hed). at anskyde (-ning). -slaa, et Anslag. at anspore (-ing). -spænde (-else). -staa (egne og a.). en Anstalt (Ft. -er, jf. Bade-, Opdragelses-, Straffe-, Vand-; at foranstálte). en Anstand. at anstifte (-else). a-stigende (at komme a.). at a-stille (sig). -strænge (-else, jf. Kraft-, Over-). et Anstrøg. anstændig (-hed; jf. u-, vel-). et Anstød (en A.s-sten), anstødelig (-hed; jf. u-). et Ansvar (jf. Med-, Straf-), ansvárlig (-hed; jf. med-, u-). at ansætte (-else). -søge (-ning). en Ansøger. at antage (-else), antagelig (jf. u-). et Antal. at

antaste (jf. uantástelig). -tegne (-ing, -else). -tyde (-ning). -tænde (-else, jf. Selv-). -vende (-else), anvèndelig (jf. u-). at anvise (-ning, jf. Brugs-, Post-).

en **And** (Ft. Ænder; jf. Avis-, Blis-, Duk-, Fiske-, Graa-, Grav-, Krik-, Krop-, Lok-, Trold-, Vild-). en Andrik (Ft. Andrikker). en Andegaard, -jagt, -mad, -snadder, -steg; et A-æg.

anden, andet, andre (Sto. og Talo.; Ef.-s; jf. halvanden, hinanden, hverandre). én og anden, ét og andet, den anden, det andet, de andre, ikke andet! hver anden, tredje Mand, hvert andet, tredje Aar. Andendagen, et Andendagsbryllup, en A-feber. andensteds (Bio.), a. fra, hen. anderledes (Bio.).

at **ane**. det aner mig, jeg aner. en Anelse.

Aner (Ft.; adelige Forfædre). en Anetavle.

angbrystet (jf. æng). en Ange[1] (Sygdom), anget (Hest, Ko).

en **Ange**[2] (varm Damp).

en **Angel** (Ft. Angler; jf. Fod-, Lus-). at angle, en Angler. en Angelfisker, -snor; et A-jærn.

en **Anger** (u. Ft.). at angre. angerfuld, -given, -løs (-hed).

en **Angest** (Ft. -er; jf. Døds-, Helved-, Hjærte-, Sjæle-). angest (uböj. To.). et A-raab, en A-sved.

en **Anis** (Plante). et Anisfrø, -korn, en A-mælk.

at **anke** (jf. paa-). en Anke. en Ankepost.

en **Ankel** (Ft. Ankler). en Ankelkode, -sko.

et **Anker**[1] (Ft. -e; Maal = $\frac{1}{4}$ Tønde; jf. Halv-, Vin-, Øl-).

et **Anker**[2] (Ft. -e og Ankre; jf. Bov-, Driv-, Fald-, Jærn-, Kran-, Mur-, Nød-, Pligt-, Stop-, Svær-, Töj-, Varp-). at kaste, lette, kappe A., ligge for A., gaa til Ankers. at ankre, en Ankring. en Ankerarm, -boje, -bund, -flig, -gang (et A.s-ur), -gren, -grund, -hage, -kjæde, -kjætting, -knap, -læg, -plads, -ring, -sko, -smed, -stok; et A-kryds, -stik, -tov; ankerfast.

et **Annèx** (Ft. -er; = Bisogn). en Annexgaard, -kirke.

at **antvorde** (jf. overantvorde).

en **Apòstel** (Ft. Apostle). apostólisk.

en **Appelsín**. — en **Appetít**.

en **April** (= Faaremaaned). at løbe, narre A. en Aprilsnar, et Aprilsvejr.

et **Ar** (b. F. Arret, Ft. = Et.; jf. Kop-). arret (jf. kop-).

et **Arbejde** (jf. Aands-, Akkord-, Fabrik-, Flids-, For-, Fæstnings-, Haand-, Haar-, Hastværks-, Have-, Heste-, Hjemme-, Hov-, Hoveri-, Høst-, Kurve-, Mark-, Mur-, Natte-, Pap-, Pligt-, Rav-, Sam-, Sjover-, Slave-, Smedde-, Snedker-, Straffe-, Trælle-, Tvangs-, Tømmer-, Vaar-, Vej-). at give, gjöre, have, søge A., sætte, være i A., gaa paa A. at arbejde (jf. be-, for-, gjennem-, mod-, om-, op-, sammen-, ud-), at a. paa, a. sig op; en Arbejder (Ft. -e; jf. Fabrik-, Med-, Vej-); arbèjdsom (-hed). en Arbejdsbi, -dag, -dragt, -herre, -hest, -kraft, -lön, -mand, -plan, -styrke, -tid, -vogn; et A-bord, -hus; A-folk (Ft.); a-dygtig (-hed), -før, -løs (-hed).

arg (jf. at forarge). at arges. en Argelist.

Arilds (jf. aarle, aarvaagen og Old, Ælde). fra Arilds Tid.

en **Ark** (egl. Kiste = jysk Ørk). Arken.

et **Ark** (Ft. = Et.; jf. Halv-, Korrektúr-, Kvart-, Oktav-, Prøve-). et A. Papir. arkevis (Bio.).

et **Arkív**. en Arkivár.

arm (jf. at forarmes). en Armod.

en **Arm** (Ft. -e; jf. Anker-, Axel-, Flod-, For-, Lyse-, Mølle-, Over-, Stole-, Under-, Vægt-). at tage under Armen, Armene. -armet (se bar-, én-, hvid-, kort-, lang-, lige-, stiv-, syv-, to-, tre-, tyk-, tyndarmet). et Armbaand, en A-hule, -kraft, -pibe, -pude, -ring, -sene, -skinne, -stage, -stol, -stump, -styrke; armløs, -stærk, -tyk.

en **Armé** (Ft. -éer; = en Hær).

en **Arne**. en Arnegrue, -krog, et A-sted.

en **Arpe** (Skurv). arpet.

en **Arrèst** (jf. Stue-). at arrestére. en Arrèstforvarer, et A-hus.

arrig (jf. arg). en Arrighed, et A-skab.

en **Ars** (Ft. -e). en Arsbalde.

en **Árt** (Ft. -er; jf. Af-, Bjærg-, Digt-, Dyre-, Gang-, Græs-, Heste-, Hunde-, Jord-, Korn-, Kunst-, Lav-, Ler-, Luft-, Malm-, Mellem-, Menneske-, Mos-, Mund-, Plante-, Regnings-, Skrift-, Sprog-, Sten-,

Stil-, Sæd-, Takt-, Tang-, Ton-, Træ-, Vaaben-, Van-, Vers-). det har en A., ingen A. at arte sig (jf. ud-, vanarte; ens-, ond-, pestartet), artig (-hed; jf. u-, van-). et Artspræg (= Racepræg), -valg.

en **Artikel** (Ft. Artikler; jf. Blad-, Krigs-, Lavs-, Tros-).

en **Arv** (u. Ft.; jf. Fæderne-, Moderne-, Side-, Ud-). at tage A., gaa i A., i lige A., faa til A. og Eje, gaa fra A. og Gjæld. at arve, (jf. nedarvet), arvelig (-hed), en Arving (Ft. -er; jf. Hoved-, Livs-, Med-, Rigs-, Side-, Tron-, Ud-). en Arvtager; en Arveadel, -del, -fejl, -fjende, -fæster, -følge, -gang, -herre, -konge, -lader, -lod, -lov, -part, -prins, -prinsesse, -ret, -sag, -sot, -svig, -syge, -synd, -tægt; et A-fald, -fæste, -gods, -hus, -land, -rige, -skifte, -sølv, -tal, -øl; a-berettiget, -løs (-hed).

en **Arve** (Plante; jf. Vandarve).

en **Ás** (Ft. Aser), en Asýnje, Asgaard (oldnord. O.).

et **Asen** (Ft. -er og Asner). en Asenìnde. en A-kjæft.

Asia el. Asien (Verdensdel; Bag-, For-, Lille-, Mellem-). asiátisk.

en **Asie** (stor Agurk). syltede Asier.

en **Ask** (Ft. -e; jf. Hænge-) = et Æsketræ.

en **Aske** (u. Ft.; jf. Ben-, Bøge-, Kobber-, Kul-, Lud-, Pot-, Tin-, Tørve-, Ved-). Støv og A., at lægge i A. askefarvet, -graa, en A-kop, -krukke, -lav, -lud, -pot, -regn.

en **Asp** (Ft. -e; jf. Bæver-) = et Æspetræ.

at ([1] Hjælpeord ved Navneformer, egl. Fho. ad; [2] Bindeord, oprind. = det). [1] at være; [2] at jeg er; efter at, for at, saa at.

et (og en) **Atlas** (Ft. Atlasser; Landkort).

et **Atlask** (u. Ft.; Silkestof). Atlaskes Baand.

atten (Talord). den attende.

atter (Bio., = igjen, egl. tilbage). en A-komst.

at **attraa** (af ad og traa), attraar, -ede, -et (rettere -traade, -traat). en Attraa (Ft. Attraaer).

av! (udt. aw; ikke »au«; Udraabsord).

at **ave**. en Ave (u. Ft.), at holde i A. aveløs.

avet (= bagvendt, Bio.). avet om.

en **Avgúst** (= Høstmaaned).

en **Avind** (u. Ft.). avindsyg, en A-syge; en Avindsmand.

(et) **Avindskjold**. at bære A. imod.

en **Avís** (Ft. -er; = Dagblad). en Avisand, -læser, -læsning, skriver, -trykker; et A-bud.

en **Avl** (u. Ft.; jf. Bi-, Börne-, Faare-, Frugt-, Heste-, Humle-, Ho-, Hör-, Korn-, Kvæg-, Selv-, Svine-, Vin-). at avle (Börn, Korn), en Avling. en Avlekraft, et Avlsbrug, en A-forvalter, -gaard, -karl, -mand.

en **Avnbøg** (et Træ; Ft. -e).

en **Avne** (Ft. Avner). avnet (To.). en Avnehob.

et **Ax** (Ft. = Et; jf. Brand-, Byg-, Flitter-, Gold-, Hvede-, Korn-, Rug-). en Axekrans, et A-skjæg.

en **Axe** (jf. Jord-, Længde-, Tvær-). en Axeomdrejning.

en **Axel**[1] (Ft. Axler; = Skulder). at axle. et Axelbaand, -blad, -led, -skjærf.

en **Axel**[2] (Ft. Axler; = en Axe; jf. Bag-, Dör-, For-, Hjul-, Jærn-, Mølle-, Plov-, Port-, Skrue-, Træ-, Vogn-). en Axelarm, -gang, -mule; et A-blad (paa Planter), -leje, -torv.

B.

en **Báad** (Ft. -e; jf. Damp-, Dæks-, Fisker-, Færge-, Is-, Kanon-, Kone-, Kryds-, Kyst-, Lods-, Lyst-, Nord-, Rednings-, Ro-, Sand-, Sejl-, Silde-, Skibs-, Skind-, Smugler-, Stor-, Told-). rejse til Baads. at baade[1]. en Baadfart, -fører; en Baadebro, -bygger, -havn, et B-hus, -løb; en Baadsaare, -hage, -mand (en B.s-mat), -roer.

en **Baade** (u. Ft.; besl. m. bedre). til liden B. at baade[2].

baade ([1] gl. Sto. = begge; [2] Bno.). [1] de Herrer baade; [2] baade — og.

et **Báal** (Ft. = Et.; jf. Kjætter-, Lejr-, Lig-, Offer-, Vagt-). B. og Brand.

et **Baand** (Ft. = Et.; jf. Aare-, Arm-, Axel-, Bjælke-, Bringe-, Broder-, Brok-, Fange-, Flette-, Guld-, Haar-, Hage-, Halm-, Hals-, Hatte-,

Hoved-, Hose-, Hue-, Jærn-, Kappe-, Kar-, Kjæppe-, Knap-, Knæ-, Korn-, Kors-, Krave-, Kryds-, Led-, Lede-, Liv-, Læbe-, Løbe-, Maste-, Mule-, Neg-, Ordens-, Pande-, Perle-, Piske-, Ridder-, Sene-, Senge-, Serviet-, Silke-, Sko-, Smile-, Snöre-, Sogne-, Stavns-, Stemme-, Strömpe-, Sække-, Trække-, Tunge-, Tvær-, Tønde-, Vidje-, Vugge-). at lægge i B., lægge B. paa. at baande. en Baandhage, -handel, -hue, -kniv, -pil, -rulle, -slöjfe, -væv, -øxe; et B-jærn.

en **Baar** og (sædv.) en **Baare**[1] (Ft. -er; jf. Lig-, Syge-).

en **Baare**[2] (= Brakmark). en Baarager, (et) Baargræs, -hø.

et **Bad** (b. F. Bádet, Ft. -e; jf. Blod-, Damp-, Dryppe-, Fod-, Gran-, Luft-, Myre-, Regn-, Sand-, Slam-, Sol-, Staal-, Strand-, Ström-, Styrte-, Svede-, Svovl-, Sæde-, Sø-, Vand-). at gaa i B., tage et B. at bade, b. sig, en Badning. en Badstue; en Badeanstalt, -dragt, -gjæst, -hætte, -karl, -kone, -kur, -mand, -pige, -rejse, -svamp; et B-hus, -kammer, -kar, -sted, -vand.

en **Bág** (Ft. -e; jf. Svartbag; tilbáge). at tage paa sin Bag (= Ryg), have mange Aar paa Bagen, tale ilde om en paa hans B. bag (Bio. og Fho.), for og bag, b. af, b. efter, b. fra, b. i, b. om, b. op, b. over, b. paa, b. til, b. ud, b. ved; at gjemme sig b. Busken, gaa b. Ploven, skrive sig b. Øret. bagest (To. og Bio.), den bageste.

et **Bagben**. at b-binde. (et) B-bord. en B-bov. et B-bæst. en B-bygning. -del. -dör. -ende. -finne. -fjerding. -fjæl. -flik, at b-flikke. en B-fod. -gaard. -grund. i B-haanden. et B-haar. en B-hase. et B-hjul. en B-hjærne. et B-hold. -hoved. -hus. -kammer. en B-kant. -kappe. et B-kjød. en B-klo. b-klog (-skab). en B-klædning. -krop. -kølle. et B-laar. i B-laas. en B-lader, -ladning. et B-led. et B-lem. en B-lomme. et B-læder. b-længs (Bio.). et B-læs. en B-mand. -plov. -port. -pote. et B-reb. -rede. en B-rem. -sal. et B-sejl. en B-side. -sko. et B-slag. -smæk. en B-smække. -snak. -sok. -spíds. -stavn. et B-sting. en B-stue. et B-stykke. -sæde. en B-taa. at b-tale, en B-tale, -talelse, -taler, b-talersk. en B-tand. -tanke. -trappe. -trop. et B-tæppe. -vand. at b-vaske (-else), en B-vasker. b-vendt (-hed). en Bagvinge. -vogn.

at **bage** (-ede og -te, -t; jf. gjennem-, hjemme-, ny-, ovnbagt). en Bager (en B-gaard, -ovn, -svend; et B-barn; jf. Fransk-, Hof-, Kage-, Postej-, Sukker-, Vaffel-), en Bagning, et Bagerí, et Bagers. en Bagved, et Bagværk.

(et) **Baj** (jf. Svanebaj). en Bajs Tröje.

en **Bajàds**. en B-streg.

en **Bajonèt** (Ft. -netter). en B-dølle, -fægtning, -hals, -krop, -spids.

en **Bak** (Søord). en Bakke[1] (jf. Brød-, Byde-, Flaske-, Lampe-, Lyse-, Skaffe-, Spytte-, Sølv-, Te-). at bakke op.

en **Bakke**[2] (jf. Aa-, Galge-, Grus-, Klit-, Krat-, Lyng-, Mølle-, Sand-, Skov-, Snegle-, Strand-, Vold-). op ad B., ned ad B., B. op og B. ned, i Bakker og Dale (Húlveje). bakket. en Bakkeaas, -kam, -skraaning, -skrænt, -svale (Fugl), -trold; et B-hæld, -land, -sand.

en **Bakkelse** (af at bage; jf. Sprut-, Vand-).

et **Bal** (Ft. Baller; jf. Börne-, Danse-, Hof-, Klub-, Maske-, Skole-, Skov-). at gaa, være paa B., gjöre, holde B., give et B. en Baldame, -dragt, -sal, -slöjfe.

en **Balde** (jf. Ars-, Fod-, Haand-). baldet.

en **Balg** (Ft. -e; digt. O. = Sværdskede).

en **Balje** (ikke »Ballie«) el. en **Balle**[1] (jf. Hanke-, Kalke-, Lage-, Mæske-, Vand-, Øre-). en B. Vand.

en **Balk** (Ft. -e; Skillerum i Ager, Mose, Stald).

en **Ballast** (u. Ft.). at ballaste. et Ballastjærn, en B-port.

en **Balle**[2] (jf. Vare-). en B. Papir.

en **Ballèt** (Ft. Balletter). en B-danser, -mester.

en **Balsam** (u. Ft.). at balsamére (-ing), en Balsamín (Blomst). en Balsambøsse.

balstýrig. en Balstýrighed.

en **Bamse** (= en Hanbjörn).

(et) **Band**. Kirkens B., at sætte, lyse

i B. en Bandbulle, -straale; et B-brev; at b-lyse (-ning), -sætte (-else); b-sat; en Bandsmand (en fredløs).

at **bande** (-ede, -et og -te, -t; jf. for-).

en Bande[1], B. lider ikke i Skind, en Banden (og Galen).

en **Bande**[2] (jf. Gjøgler-, Røver-, Tyve-).

en **Bane**[1] (jf. Bjærg-, Glide-, Hammer-, Jord-, Jærn-, Kegle-, Kjøre-, Komét-, Kugle-, Livs-, Lyst-, Løbe-, Maane-, Nord-, Planét-, Reber-, Rende-, Ride-, Side-, Skyde-, Sköjte-, Sol-, Stats-, Stjærne-, Syd-, Tvær-, Vej-, Vest-, Vild-). at bringe, komme, være paa B. at bane (Vej for, b. sig Vej; jf. ny-, ubanet). en Banebryder, -vogter; et B-tog; b-brydende.

en **Bane**[2] (digt. = Død; u. Ft.). at faa sin B. en Banemand; et B-hug, -saar.

bange (uböj. To.). angest og b., være, blive, gjöre b., være b. af sig, b. Kaar. en Banghed.

Banjer (Ft.; Søord). et Banjerdæk.

en **Bank** (Ft. -er; jf. Laane-, Rigs-, Spare-, Spille-, Vexel-). en Bankhæftelse.

et **Bank** (sædv. i Ft. = Et.). at faa, give B. at banke (jf. af-, mør-, ud-), at b. paa, b. en af, b. et Söm i, b. Folk op, b. Støv, et Tæppe ud; en Banken (jf. Hjærte-), en Bankning (jf. Af-, Ud-). en Bankeaand, -byg, -tærskel; (et) B-kjød.

en **Banke** (jf. Grus-, Sand-, Sky-, Østers-).

et **Banner** (Ft. -e; jf. Hoved-, Kors-). en Bannerfører, -herre.

bár (jf. aaben-, sol-, traad-). bart Brød, bare Ben, Hænder, i bar Skjorte, det bare Vand, Snavs. en Barfrost; b-armet, -benet, -buget, -fodet, -halset, -hovedet, -hudet, -hændet.

-bár (-hed; se agt-, brug-, brænd-, del-, dyre-, far-, fejl-, frugt-, fæng-, gang-, hold-, jagt-, kost-, kund-, mand-, middel-, rygt-, saar-, sang-, sejl-, straf-, strid-, told-, tænd-, valg-, vej-, ærbar).

et **Bar** (b. F. Barret, Ft. = Et.; Blad paa Naaletræer). en Barlind, -skov.

en **Barbár**. barbárisk, et Barbarí.

en **Barbér**. at barbére (-ing). en Barberkniv, -kost; et B-bækken, -skilt, -töj, -vand.

en **Barde**[1] (jf. Hval-). en Bardehval.

en **Barde**[2] (= Skjald, Digter).

en **Bardún** (Ft. -er; et Tov, Søord).

bare (Bio. af bar; = kun, blot).

at **bare** sig for (= bjærge sig, undlade).

en **Bark**[1] (u. Ft.; jf. Birke-, Ege-, Garve-, Inder-, Kanél-, Linde-, Pile-, Yder-). at barke (jf. afbarke; rødbarket), barket (barkede Næver), en Barkning. et Barkbrød; en B-bille, -lud.

en **Bark**[2] (Ft. -er) = et Barkskib.

en **Barm** (Ft. -e; jf. Hals-, Kvinde-, Skjød-; at forbarme). -barmet (se höjbarmet). barmhjærtig (jf. u-), en Barmhjærtighed (jf. U-, Øllebrøds-).

et **Bárn** (Ft. Börn; jf. Bager-, Barne-, Bonde-, Broder-, Bys-, Drenge-, Dukke-, Dægge-, Engle-, Frille-, Foster-, Greve-, Gud-, Gude-, Herre-, Hitte-, Hore-, Kjæle-, Kjøbsted-, Konge-, Landsby-, Lege-, Menneske-, Mo-, Natur-, Patte-, Pige-, Pleje-, Skjøde-, Skole-, Skrifte-, Slegfred-, Sogne-, Stif-, Svend-, Svøbelse-, Søndags-, Søskende-, Søster-, Tigger-, Under-, Verdens-, Vidunder-, Ønske-). fra Barns Ben, i Barns Nød; Barnlille (Ft. Börnlille)! barnágtig (-hed), barnlig (-hed), en Barndom (at gaa i B.; en B.s-ven). barnløs (-hed); en Barnedaab, -engel, -fader, -fød, -fødsel, -haand, -hat, -hue, -kjole, -mad, -moder, -pige, -remse, -røst, -sang, -seng, -sjæl, -sko, -stemme, -streg (Ft. Börne-), -stue, -vise, -vogn; B-aar, (Ft.), et B-barn (Ft. Börne-), -kammer, -liv, -mord, -rim, -sind, -svøb; barnefødt, -let; en Barnsnød (være i B.).

en **Barón** (Ft. -er). et Baroní (Ft. -er), en Baronèsse.

en **Barre** ([1]jf. Sand-; [2]jf. Guld-, Sølv-).

et **Barsel** (Ft. Barsler; egl. Barns-øl). at lave (rede) til B., at gjöre B. at barsle. en Barselfeber, -grød, -kone, -kost, -kvinde, -seng, -stue; et B-gilde.

barsk. en Barskhed.

en **Bas** (Ft. Basser; jf. General-, Øl-). en Basfiol, -stemme, -tone.

(en) **Bás**: at spille B. (= at spille Mester).

en **Base** (jf. Ilte-). basisk.

et **Bask** (Ft. = Et.). at baske (med Vingerne; ens Øren).

en **Basse**[1] (= Vildbasse; jf. Brum-, Bulder-, Skarn-, Sprade-, Sving-).

en **Basse**[2] (= Hvedebasse). en Bassemand.

en **Bast** (u. Ft.; jf. Linde-). at baste (og binde). en Bastdūg, -maatte, -tave; et B-reb.

en **Basún**. at basúne (jf. ud-). en Basunblæser, -engel.

at **batte** (besl. m. bedre og en Baade).

et **Batterí**. — en **Baviān** (en Abe).

en **Bavn** (Ft. -e). en Bavnehöj, -vagt.

en **Bavtasten** (Ft. -e; oldnordisk Ord).

at **baxe** (en Kanon). at baxes, en Baxning, en Baxer.

be- (t. tonløs, udadskillelig Forstavelse): beaandet, en Beaandelse. at bearbèjde (-else). -bo (-else; jf. ubeboet), en Beboer, beboelig (jf. u-). at bebrejde (-else, jf. Selv-). -bude (-else). -bygge (-else). -byrde (-else; jf. over-). -daare (-else). -dage sig, bedaget. et Bedrag (Ft. = Et., jf. Sanse-, Selv-, Syns-), at bedrage, bedragelig (jf. u-), en Bedrager (-ske), et Bedragerí, bedragersk. en Bedrift (Ft. -er), at bedrive. -drøve (-else), bedrøvelig. at bedække (-ning; jf. ubedækket). -dömme (-else). -døve (-else). -fale (-ede og befól; jf. anbefale, lovbefalet, øverstbefalende), en Befaling (en B.s-mand; jf. Dags-, Over-, Parol-). at befare (-ing), befaren (-hed; jf. halv-, hel-, u-). at befatte (sig med; jf. ind-). -finde, et Befindende (jf. Godt-, Ilde-, Vel-). at befingre. befippet, en Befippelse. at beflitte (sig paa). -folke (-ning, jf. Over-). -fordre (-ing, et B.s-væsen; jf. Post-). -fri (-er, -ede, -et), en Befrier, -frielse. at befrugte (-ning). -frygte. -fænge. -fæste (-else; -ning, en B.s-kunst; jf. ubefæstet). beföjet (jf. u-), en Beföjelse. at beføle (-ing). -give (sig), en Begivenhed (jf. Krigs-, Natur-, Verdens-). et Begjær, at begjære (-ing), begjærlig (-hed). at beglo. -grave (-else). et Begreb (Ft. -er; jf. Grund-, Ind-, Rets-), at begribe, begribelig (-hed; jf. u-). at begrunde (-else). -græde (-else). -grænse (jf. ubegrænset), en Begrænsning (jf. Selv-). at begunstige (-else). -gynde (-else), en Begynder. en Begængelse (se Lig-). et Behag (u. Ft.; jf. Mishag; Selv-, Vel-), at behage, behagelig (-hed; jf. selv-, u-, vel-). at behandle (-ing, en B.s-maade; jf. Skifte-). -herske (-else, jf. Selv-). -hjælpe (sig med), behjælpelig (jf. u-; ubehjælpsom). behjærtet. et Behold (se For-), (en) Behold (være i B., i god B.), at beholde, vel beholden, en Beholder (jf. Vand-), -holdning (jf. Kasse-, Rest-, Vand-). et Behov (Ft. = Et.; jf. Hus-), at have noget behov, det gjöres b. at behæfte (-else; jf. ubehæftet). behændig (-hed; jf. u-). at behænge (-ning). et Behør (se Til-). at behøve. behövlet (se u-). at bejae. -kjende (-else, jf. Selv-, Tros-), en Bekjender, bekjendt (jf. u-; at b-gjöre, en B-gjörelse), en Bekjendt (Ft. -e), et Bekjendtskab (jf. U-). at beklage (-else), beklagelig (-hed). beklemt (-hed), en Beklemmelse. at beklippe (-ning). beklumret. at beklæde (-else, -ning). et Bekneb. at bekomme (vel b.), en Bekomst. at bekoste (-ning), bekostelig. at bekranse (-ning). -krige (-else). -kræfte (-else). bekvem (-hed; jf. u-), at bekvemme (sig til), bekvemmelig (-hed, jf. U-). at bekymre sig (-ing), bekymret (jf. u-). at bekæmpe (-else). beladt (med). at belaste (-ning). -lave sig (-else). -le. belejlig (-hed; jf. u-). at belejre (-ing, et B.s-skyts). -lemre (-ing). beleven (-nt, -ne; -hed). at beligge, beliggende, en Beliggenhed. at belure (-ing). -lyse (-ning, jf. Gas-; solbelyst). -lægge (-else, -ning). -lære (-ing). -læsse. belæst. et Beløb (Ft. = Et.), at beløbe (sig til). -lönne (-ing). -male (-ing). -mande (-ing). bemeldt. bemidlet (jf. u-). at bemyndige (-else). -mægtige sig. -mærke (-ning; jf. ubemærket), en Bemærkelse (jf. Grund-). at bemøde = bemöje (jf. Møde = Möje). -møge (af Møg). -naade (-ning). -nytte (-else; jf. af-; ubenyttet). -nægte (-else). -nævne (-else, -ing; jf. ubenævnt). -ordre. -pakke (-ning). -plante (-ning). -raabe sig paa (jf. paa-).

(et) Beraad (være i B., med fuldt B.), at beraade sig, med vel beraad Hu. et Beram, at beramme (-else). -rede (-else; jf. for-, til-), et Beredskab, beredvillig (-hed). at beregne (-ing). -rejse, berejst. at berette (-ning; jf. ind-), en Berettelse. at berettige (-else; jf. arve-, lige-, valg-, u-t). at beride, en Berider (jf. Kunst-), bereden (-nt, -ne). at berige (-else). -rigtige (-else). -ro paa, at stille i Bero. at berolige (-else). -ruse (-else). berygtet (jf. u-). at berömme (-else), berömt (-hed; jf. verdens-), berömmelig. at berøre (-else, -ing; jf. uberørt). -røve (-else). -saa (-ning). besat (jf. u-). at besé (jf. ubesēt). -segle (en Pagt; -ing). -sejle (et Hav; -ing; jf. ubesejlet). -sejre (-ing; jf. ubesejret). -sidde (-else), en Besidder (jf. Lens-). at besigte = besigtige (-else; ɔ: at syne). -sinde sig (-else), besindig (-hed; jf. u-). at besjæle. -skadige (-else). beskaffen (-nt, -ne; -hed, jf. Natur-). at beskatte (-ning, jf. Selv-). en Besked. beskeden (-nt, -ne; -hed; jf. u-). en Beskeler. beskidt. at beskikke (-else; jf. selv-, ubeskikket). -skinne (jf. solbeskinnet). beskjænket. at beskjærme (-else), en Beskjærmer. at beskrive (-else, jf. Levneds-, Natur-, Rejse-; ubeskrivelig). -skue (-else), en Beskuer. at beskyde (-ning). -skylde (-ning). -skygge. -skylle. -skytte (-else), en Beskytter. -skæftige (-else; ɔ: sysselsætte). -skæmme (-else). -skære (-ing; jf. ubeskaaren). -slaa, et Beslag (Ft. = Et.; jf. Jærn-, Sølv-; at b-lægge [-else], en B-lære, -smed), beslagen (-nt, -ne; jf. jærn-, sølv-). at beslutte (-ning). beslægtet. at besmitte (-else, jf. Selv-). -smykke (-else). -snakke (-else). besnøret. at besnære (-ing). -sove. -spare (-else). -spise (-ning). -spotte (-else, jf. Guds-), bespottelig (jf. guds-). at besprænge. -spytte. bespændt, en Bespænding. at bespörge sig. at bestaa. en Bestalling. en Bestand (u. Ft.; en B-del), bestandig (-hed; jf. u-). bestedt. at bestemme (-else, jf. Lov-, Pris-, Selv-, Steds-), bestemmelig (jf. u-), bestemt (-hed; jf. lov-, selv-, u-). at bestige (-else, -ning), bestigelig (jf. u-). et Bestik. at bestikke (-else), bestikkelig (-hed; jf. u-). at bestille (-ing, en B.s-mand). -stjæle (-ing). bestjærnet (Herre). at bestorme (-else). -stride (-else), bestridelig (jf. u-). at bestryge (-ning). -stræbe sig for (-else). -strø. -styre (-else; jf. Over-, Valg-), en Bestyrer. at bestyrke (-else). bestyrtet. at bestænke (-else). bestövlet. at besudle (-ing). -svangre (-else). -svare (-else; jf. ubesvaret). -svige (-else). -svogre sig (-ing). et Besvær, at besvære (sig over; -ing; jf. ubesværet), besværlig (-hed). at besværge (-else, jf. Djævle-), en Besværger. at besy. besynderlig (-hed). at besynge (-else). en Besyv. at besætte (-else, jf. Djævle-, Embeds-; -ning, jf. Krigs-, Kvæg-, Rolle-). et Besøg (Ft. = Et.; jf. Gjen-, Skole-, Syge-), at besøge (-else). -sørge (-else). -tage, betagen (-hed). at betakke sig for. -tale (-ing; jf. af-, ind-, tilbage-, udbetale; ubetalt; ubetalelig), en Betaler. at betó sig. -tegne (-else, jf. Lyd-). betids (Bio.). betimelig (-hed; jf. u-). at betinge (-else, jf. Livs-; b.s-vis, Bio.), betinget (jf. u-). betitlet. at betjene (-ing), en Betjent (Ft. -e; jf. Handels-, Over-, Politi-, Told-). at betone (-ing, en B.s-lære; jf. ubetonet). -tragte (-ning, jf. Selv-; en B.s-maade), en Betragter. at betro (-else). -trygge (-else). et Betryk. at betræde (-else; jf. ubetraadt). et Betræk (Fl. = Et.; jf. Stole-), at betrække. betrængt. betuttet, en Betuttelse. at betvinge (-else; jf. ubetvingelig). -tvivle. -tyde (-ede og -tød), betydelig (-hed; jf. u-), en Betydning (jf. Grund-; b.s-fuld, -løs), en Betydenhed. at betynge (-else). betændt, en Betændelse (jf. Bryst-, Hjærne-, Lunge-, Mave-, Nyre-, Öjen-). at betænke (sig; -ning, en B.s-tid), betænksom (-hed; jf. u-), betænkelig (-hed). at beundre (-ing, jf. Selv-; b.s-værdig), en Beundrer. bevaagen (-nt, -ne; -hed). vel bevandret (jf. u-). bevant med (jf. u-). at bevare (Gud bevar

os; -ing; jf. op-). bevendt (ikke stort b. med). at bevidne (-else). bevidst (jf. selv-, u-), en Bevidsthed (jf. Guds-, Rets-, Selv-, Synds-, U-), bevidstløs (-hed). at bevilge, en Bevilling (jf. Skatte-, Tillægs-). at bevinge. -virke. et Bevis (Ft. -er; jf. Gjælds-, Mod-; en B-byrde, -førelse, -grund, -kraft, -maade, et B-middel), at bevise (jf. mod-, over-), bevislig (jf. u-), en Bevislighed, en Bevisning (jf. Gunst-, Hæders-, Naades-, Æres-). at bevogte (-ning), en Bevogter. -voxe (-ning). -væbne (-ing; jf. ubevæbnet). -væge (-else, en B.s-nerve; jf. Fimre-, Haand-, Sinds-), bevægelig (-hed; jf. u-), en Bevæggrund. at beværte (-ning, et B.s-sted). beængstet, en Beængstelse. at beære.

et **Bed** (Ft. -e; jf. Blomster-, Have-, Jordbær-, Kaal-, Rosen-, Salat-, Urte-, Ærte-).

en **Bede**[1] (gildet Væder). en Bedekolle; et B-kjød.

en **Bede**[2] (jf. Hvid-, Rødbede).

at **bede**[1] (bád, bedet og bédt; jf. af-, fra-, ned-, til-, ud-). at b. fremmede, b. om, for, til. en Beder (jf. For-, Til-). en Bededag (et B.s-ansigt), -klokke, -mand (en B.s-stil), -sal, -skammel, -stol, -time, -søster; et B-hus, -kammer, -slag.

at **bede**[2] (Grundbet. at lade bide). at b. i en Kro, lade Hestene b., at b. Hjort og Hind, at b. en Væder, at b. Skind. et Bedekar, -sted.

en **Beding** el. en Bedding (Ft. -er; jf. Skibs-).

bèdre (langt æ; höjere Grad til god, godt, To. og Bio.). at bèdre (jf. for-, ud-), b. sig, bedres, en Bedring (være i B., love Bod og B.; jf. For-, Ud-).

bedst (höjeste Grad til bedre). at gjöre sit bedste, se paa ens b., det almene b., give til b., have noget til b., have én til b. en Bedstefader,-mand,-moder; B-forældre(Ft.)

en **Bég** (u. Ft.; jf. Jord-, Jøde-). at bege, beget. en Begfakkel, -hætte, -krans; et B-plaster; b-fingret, -sort.

begge (Sto.), b. to, b. Dele, mellem b.

at **bejle** til (af at bede[1]). en Bejlen, en Bejler (jf. Med-).

en **Bekkasín** (en Fugl, en Art Sneppe).

et **Bén**[1] (Ft. = Et; jf. et Bag-, Bord-, Buxe-, Fir-, For-, Ko-, Sabel-, Smal-, Spring-, Stoleben; Frier-, Haneben, Ft.; en Lang-, Rød-, Skrinkel-, Stankel-, Tusendben). at tage Benene med sig, tage til Bens, gaa ud (ind) til B.s, gjöre sig ud til B.s. at bene af, -benet[1] (se bar-, bukke-, én-, fir-, hjul-, höj-, kort-, lang-, lav-, lige-, sabel-, sex-, skjæv-, smal-, stiv-, to-, tre-, tyk-, tyndbenet). en Benende, -skade, -skinne, -stump; et B-brud; B-klæder (Ft.).

et **Bén**[2] (Ft. = Et.; jf. Bryst-, Bækken-, Dødning-, Elfen-, Fals-, Fils-, Fiske-, Gaase-, Gane-, Hage-, Hale-, Hals-, Hofte-, Hvals-, Hönse-, Høre-, Isse-, Kile-, Kind-, Kjæve-, Kjød-, Krave-, Kryds-, Kyllinge-, Kølle-, Laar-, Lægge-, Marve-. Menneske-, Nakke-, Nusse-, Næse-, Nögle-, Oxe-, Pande-, Pung-. Rib-, Rumpe-, Ryg-, Side-, Silde-, Skam-, Skinne-, Spole-, Stege-, Taare-, Tindinge-, Tunge-, Vinge-, Øre-). at lægge sine B. benet[2] (jf. at forbenes), benagtig. en Benaske, -bygning, -dannelse, -drejer, -edder, -flis, -gødning, -hinde, -hule, -kam, -lære, -mølle, -pibe, -pren, -rad (Ft. -e), -splint, -stump, -tánd, -ved (Trænavn), -væv; et B-hug, -hus, -kul, -rør, -sort (et Farvestof); benløs.

en **Berberis** (Ft. Berberisser; en Buskvæxt).

en **Bergfisk** (af Bergen i Norge).

en **Bersærk** (Ft. -er; oldn. Ord). en Bersærkegang.

bésk (af at bide). en Beskhed.

en **Bét** (Ft. -er). at gjöre, sætte, blive B.

at **betle** (= tigge). en Betler, et Betlerí. at bringe, komme til Bettelstaven.

bi (nt. Fho.). at staa bi, lægge bi.

en **Biaarsag**. et Biblad. at bibringe. et Bidrag (Ft. = Et.), at bidrage. et Bifald (u. Ft.; et B.s-raab), at bifalde. en Bihensigt. en Biklov. et Bilag (Ft. = Et.). et Biland. en Bilyd. at bilægge (en Strid; -else). en Bilægger (= en B-ovn). en Bimaane. et Binavn. et Biord. en Biret. en Bisag. en Bisidder. et Bislag. en Bismag. et Bisogn. en Bisol. en Bistand. at bisætte (-else), en Bisætning. en Biting. at bivaane. en Bivej. en Bivirkning. en Bivogn.

en **Bi** (Ft. Bier; jf. Arbejds-, Honning-, Humle-, Skov-, Vand-). en Biavl, -dronning, -kage, -kube, -moder, -stok, -sværm, -viser; et Bistade, -stik, -værk.
en **Bibel** (b. F. Bibelen, Ft. Bibler). bibelsk. bibelfast (-hed), en B-historie, -krønnike, -læsning, et B-selskab, -sprog.
at **bide** (béd, bidt; jf. af-, skambide; forbidt). bidende (Kulde, Spot), at bides (bids). en -bider (se Bul-, Bænke-, Grine-, Kjærne-, Krybbe-, Stenbider). en Bid (Ft. Bidder; jf. Frø-, Mund-, Paa-), en Billing (f. Bidling; Ft. -er), et Bid (b. F. Biddet, Ft. = Et.; [1]jf. Hunde-, Igle-, Loppe-, Slange-, Snoge-, Ögle-; [2]jf. Över-, Under-; [3]jf. Mund-), bidsk (-hed), et Bidsel (Ft. Bidsler; jf. Gadde-). en Bidemund.
at **bie** (bier, -ede, -et; jf. oppe-). at b. paa, efter, bi lidt! ja, bi du kun!
en **Bil** (Ft. -e; jf. Entre-). at bile. et Bilbrev, bilfærdig.
en **Bild** el. en Bilde (Ft. -er) = et Bildejærn. at bilde[1] (en Kværn).
at **bilde**[2] (bildte, bildt; jf. af-, ind-). at b. sig el. andre noget ind, bildende Kunst.
en **Bille** (jf. Aadsel-, Bark-, Guld-, Løbe-, Ölje-, Rov-, Skjold-).
et **Billed** og et **Billede** (Ft. -er; jf. Afguds-, Alter-, Bryst-, Drömme-, For-, Gjögle-, Grund-, Helgen-, Krigs-, Livs-, Lys-, Mod-, Sind-, Skrække-, Skræmme-, Sol-, Spejl-, Stjærne-, Taage-, Tids-, Ugle-). billedlig (jf. fòr-). en Billedbog, -hugger, -kunst, -skrift, -skærer, -storm, -stormer, -støtte, -verden, -væv; et B-blad, -sprog, -værk; b-rig.
en **Billèt** (Ft. Billètter). en Billetsjover.
billig (jf. pris-, u-). en Billighed, at billige (jf. mis-).
en **Billing** (se en Bid under at bide).
en **Bimpel** (Ft. Bimpler; jf. Øl-).
at **binde** (bandt, bunden, -et, -ne; jf. af-, bag-, fast-, for-, hase-, ind-, klove-, knæ-, lænke-, mule-, om-, op-, sammen-, skyld-, svine-, træl-, underbinde; ed-, gjæld-, guld-, -jærn, lov-, regel-, rim-, stavns-, sølv-, ubunden). at b. Korn, Kranse, Kurve, Net, Hoser, b. op, til, b. an med, b. én noget paa Ærmet, bunden Stil. en Binder (jf. Bog-, Børsten-, Fad-, Koste-, Neg-, Op-, Ris-, Tønde-); en Binding (jf. For-, Ind-, Lænke-, Op-, Under-; en B. Hus; et B.s-værk); et Bind (Ft. = Et.; jf. Bog-, Forbindings-, Hals-, Kryds-, Kvart-, Læder-, Navle-, Pap-, Prøve-, Skind-, Vælsk-); et Bindsel (= Bind; Ft. Bindsler); en Bindsel (u. Ft. = haardt Liv). en Bindehund, -kraft, -nagle, -rune, -streg; et B-led, -middel, -ord, -tegn; b-gal; en Bindhage, -saal, -skrue, -øxe; et B-plaster; b-løs, -stærk.
en **Bing** (Ft. -e; jf. Malt-, Mel-, Sand-, Tørve-).
en **Birk** (Fl. -e; jf. Hænge-, Val-). en Birkebark, -kost, -rod, -ved; et B-brænde, -ris, -træ; Birkerød.
et **Birk** (Ft. -er). en Birkedommer, -foged, -ret, -skriver; et B-ting.
en **Biskop** (Ft. Biskopper; jf. Lyd-, Ærke-). biskòppelig.
en **Bismer** (Ft. -e). en B-krog, -stang, -vægt; et B-lod, -pund.
en **Bisp** (Ft. -er; = Biskop; jf. Ærke-). bispelig, en Bispìnde. en Bispedragt, -gaard, -hue, -kaabe, -stav, -stol, -vielse; et B-dömme, -embede, -sæde.
at **bisse**. b. om. en Bissekram, -kræmmer, (et) B-læder (i Skoene).
bister (Ft. bistre; jf. forbistret). en Bisterhed.
bitte (To.). lille b., en b. Smule, ikke det bitteste (el. bitterste).
bitter (Ft. bitre; jf. at forbitre). en Bitterhed, bitterlig (Bio.). en Bitterjord, et B-salt. b-sød.
at **bjæffe**. en Bjæffen, et Bjæf (b. F. Bjæffet, Ft. = Et.).
en **Bjælde** (jf. Kane-, Ko-, Narre-, Rangle-). en Bjældeklang, -ko, et B-töj.
en **Bjælke** (jf. Dæks-, Fange-, Hane-, Krag-, Kran-, Lofts-, Skot-, Skraa-, Stræbe-, Tag-, Tvær-). en B-væg; et B-baand, -hoved, -hus, -lag, -værk; b-bygget.
et **Bjærg** (Ft. -e; jf. Bølge-, For-, Fugle-, Gips-, Glar-, Granit-, Ild-, Is-, Kjød-, Klit-, Kridt-, Kul-, Maane-, Rand-, Sand-, Skifer-, Sne-, Sten-, Ur-, Vin-). bjærgig. bjærgfuld, -rig, -tagen; en B-aas, -art, -bane, -bo, -egn, -fyr, -hule, -höjde, -kjæde, -kløft, -krystal, -luft, -lærke, -mand, -plante, -prædiken, -pynt, -rejse, -rise, -ryg,

-skov, -skrænt, -slette, -spids, -stigning, -strækning, -ström, -styrtning, -sø, -top, -trold, -vej, -væxt; et B-folk (i Ft. = [1]Bjærgmænd, [2]Trolde), -land, -landskab, -pas, -salt, -skred, -slot, -strøg, -værk.

at **bjærge** (jf. ind-). at b. sig, Sejl, Livet, Solen bjærges (jf. Solbjærg). en Bjærger (jf. Fòr-), en Bjærgning (jf. Hø-), bjærgsom. Bjærgefolk (Ft.), en B-lön.

en **Björn** (Ft. -e; jf. Danse-, Is-, Mand-, Vaske-). en Björnehud, -jagt, -jæger, -lab, -marv, -skinke, -tjeneste, -trækker, -unge; et B-bær, -hie, -skind.

blaa (blaat, den, de blaa; jf. fiol-, hav-, himmel-, korn-, lyse-, mellem-, mørke-, rød-, sorte-, staal-, svovl-, sø-, sølv-, tyrke-, vand-). Himlens, Öjets Blaa, et Blaat (Farvestof). blaalig, blaaagtig, blaaladen, at blaane, en Blaane, (Ft. -r; Sky, Taage). blaaaaret, -farvet, -frossen, -graa, -grön, -hjælmet, -sidet, -skimlet, -sort, -spættet, -stribet, -sur, -tærnet, -öjet; en B-klokke (Blomst), -mand, -mejse (Fugl), -munke, -simme (Blomster), -sten, -strömpe, -syre; et B-bær, -ler, -lys, -vand.

Blaar (Ft., b. F. Blaarene; jf. Skage-). blaaret. et Blaargarn, -lærred.

et **Blad** (b. F. Blàdet, Ft. -e; jf. Aare-, Axel-, Bi-, Billed-, Bord-, Bov-, Bæger-, Bøge-, Börne-, Dag-, Ege-, Flyve-, Fod-, Folke-, Frø-, Gjælle-, Guld-, Haand-, Herre-, Hjærte-, Hofte-, Horn-, Hov-, Kim-, Kløver-, Knivs-, Kort-, Kron-, Kvart-, Lavrbær-, Lilje-, Linde-, Minde-, Morbær-, Node-, Nælde-, Oktav-, Olje-, Palme-, Prøve-, Ror-, Rosen-, Sav-, Sennes-, Ske-, Skillings-, Skovl-, Skræppe-, Skulder-, Smaa-, Smuds-, Spade-, Spyd-, Stængel-, Sølv-, Te-, Tin-, Titel-, Tobaks-, Uge-, Vedbend-, Vin-, Øxe-; en Bukke-, Gedeblad). at tage Bladet fra Munden. bladagtig; at blade (jf. af-, gjennem-; se blæde), at b. i en Bog, at blades, en Bladning; bladet (jf. bred-, bugle-, én-, fém-, fir-, krans-, kors-, krus-, rund-, skjæv-, smaa-, smal-, spyd-, stilk-, stiv-, stor-, sværd-, to-, tre-, tykbladet). en Bladaare, -artikel, -holder, -kaal, -knop, -krave, -lus, -orm, -ribbe, -rust, -skede, -skriver, -sluger, -stikke, -stilk, -svamp, -tang; et B-bud, -guld, -svøb, -sølv, -öje; bladdannet, -løs, -rig; en Bladebyg.

en **Blak** (b. F. Blakken; forældl. = en Hest). at ríde paa B. Skinneben.

en **Blakke** (se Falskeblakke).

blakket (jf. muse-, rød-). blakdragen, -hjælmet.

at **blande** (jf. for-, ind-, op-, sammenblande; kobber-, muldblandet). at b. sammen, at b. sig i. en -blander (se Gift-), en Blanding (jf. Farve-, Sprog-; et B.s-gods, en B-sæd). (et) Blandkorn.

blandt (Fho. = iblandt). b. andet, b. andre.

blank (jf. sol-, spejl-, staal-). at blanke (jf. af-), en Blankning (jf. Af-). blankbrun, en B-børste, -stövle, -sværte.

en **Ble** (Ft. Bléer; jf. Jorde-).

bleg (jf. død-, lig-). en Bleghed, blegladen. bleggul, -næbbet, -rød, -sottig; en B-sot. at blege (-ede, -et og -te, -t; jf. afblege, ubleget); en Blegning, en Bleger, et Blegeri; en Bleg (jf. Græs-); en Blegdam, -mand; en Blegeplads, (et) B-töj.

en **Blegn** (Ft. -er; jf. Brand-, Hede-, Vand-, Vrid-). at blegne.

blíd, blidt (jf. u-). en Blidhed, blidelig (Bio.), at blides, at blidne. at blidgjöre; en Blidemaaned (= Februar).

en **Blide** (= Sten-, Valslynge). et B-kast.

et **Blik**[1] (b. F. Blikket, Ft. Blik og Blikke; jf. Falke-, Frem-, Hav-, Ind-, Kjender-, Over-, Seer-, Side-, Tilbage-, Öje-). at kaste et B. paa. blikstille.

et **Blik**[2] (b. F. Blikket, u. Ft.; jf. Guld-, Jærn-, Kobber-, Laase-, Messing-). en Blikflaske, -plade, -spand, -tragt; et B-töj; en Blikkenslager.

blind (jf. dag-, farve-, sne-, sol-, star-, stok-, stær-). blinde Skjær. blindt (Bio.); at gaa, vælge i Blinde; en Blindhed (jf. Farve-); at blinde (jf. for-); en Blinding (i en Bygning). en Blinddör, -lygte, -ramme, -tarm; (et) B-træ; blindfødt; en Blindebuk (at lege B.).

et **Blink** (Ft. = Et.; jf. Is-, Lyn-, Sol-). at blinke, en Blinken. et Blinkfyr, en B-hinde.

en **Blis** (Ft. Blisser). blisset (jf.

rød-, sort-). en Blisand, -höne; blisfuld.
en **Blister** (Ft. Blistre; en Torsk).
at **blive** (blév, bleven, -et, -ne; jf. for-, ude-, vedblive; overbleven; et Forblivende; en Til-, Udeblivelse). et blivende Sted, at blive af, b. af med, der bliver intet af, at b. borte, b. hjemme, b. til, b. til noget, b. tilbage, b. tilovers, b. ved. et Bliv. et Blivested.
et **Blód** (u. Ft.; jf. Borger-, Fiske-, Hjærte-, Konge-, Mande-, Menneske-, Næse-, Offer-, Oxe-). at stille B., slaa i B., slaa til Blods, med koldt B., af samme B., en Prins af Blodet. blodig (-hed; jf. fuld-, kold-, varm-), -blodet (se kold-, tyk-, varm-), -blods (se fuld-, halv-). en Blodaare, -brækning, -byld, -bøg, -daab, -dom, -gang, -hund, -hævn, -hævner, -igle, -kop, -plet, -prop, -pyt, -pøl, -pølse, -skam, -skyld, -sot, -spytning, -sten, -stjært (Fugl), -styrtning, -suger, -torst; et B-bad, -flaad, -kar, -korn, -legeme, -omløb, -pis, -skud, -tab, -vidne; B-penge (Ft.); blodfarvet, -løs (-hed), -rensende, -rig (-hed), -rød, -sottig, -stillende, -tørstig (-hed); en Blodsdraabe, -hest, -udgydelse.
en **Blok** (Ft. Blokke; jf. Fattig-, Gi-, Hatte-, Hue-, Hugge-, Kirke-, Kjød-, Klippe-, Marmor-, Paryk-, Sten-, Talje-, Trisse-, Træ-, Tømmer-, Vinde-). at blokke ud. en Bloknagle, -skive, -vogn; et B-hjul, -hus, -skib, -tømmer; en Blokkedrejer, B-penge (Ft.).
en **Blomme**[1] (jf. Sveske-). blommedugget, en B-sten, et B-træ.
en **Blomme**[2] (digt. = Blomst; jf. Eng-, Ko-, Muskat-, Rosens-, Svovl-, Ægge-). at leve som Blommen i et Æg. blommet (jf. for-, rød-, smaa-). (en) Blomkaal (et B.-hoved); b-raadden.
en **Blomst** (Ft. -er; jf. Efteraars-, Evigheds-, Fjer-, Flöjels-, Foraars-, Glimmer-, Han-, Have-, Hede-, Hun-, Hylde-, Klinte-, Klokke-, Korn-, Kors-, Kurve-, Linde-, Læbe-, Maj-, Mark-, Pragt-, Siv-, Skov-, Smör-, Stifmoders-, Stjærne-, Støv-, Töj-, Vaar-, Æble-). at komme i B., staa i Blomster. at blomstre (jf. af-, frem-, op-), blomstrende (jf. lön-), blomstret (jf. læbe-, maske-, rød-, smaa-), en Blomstring (jf. Af-, Op-). en Blomsterbælg, -duft, -dusk, -flor, -gren, -handel, -have, -hængel, -kalk, -knop, -kop, -kost, -krans, -krone, -kurv, -maler, -pige, -pragt, -skaal, -skjærm, -spore, -stand, -stilk, -stængel, -tid, -vase; et B-bed, -blad, -bord, -bæger, -dække, -frø, -glas, -kvarter, -leje, -løg, -siv, -skud, -skæl, -slæb, -støv, -svøb; b-løs, -rig, -strøet (el. -strøt).
et **Bloster** (Ft. Blostre). at blostre.
blot (Ft. blotte; = bar). blot (Bio.; = kun, bare), at blotte (sig), en Blottelse.
en **Blu** (u. Ft.; jf. bly, ublu). at blues (ved), en Bluelse, en Blusel (u. Ft.), blufærdig (-hed), blusom.
en og et **Blund** (u. Ft.; = Sövn). at blunde.
at **blunke** (jf. at blinke).
et **Blus** (b. F. Blusset, Ft. = Et,; jf. Aale-, Brude-, Fest-, Gas-, Glædes-, Vagt-). at blusse (jf. op-). et Blusfÿr, en B-ild, blusrød (= blussende rød).
en **Bluse**. bluseklædt.
bly (jf. Blu, ublu). den, de bly. en Blyhed.
(et) **Bly** (b. F. Blyet; jf. Kirke-, Rulle-, Svovl-, Tavle-). en Blyaare, -aske, -glød, -grube, -hat, -kalk, -kam, -klump, -kugle, -mine, -plade, -rulle, -snor, -spat, -tækker; et B-glas, -hvidt, -ilte, -lod, -salt, -sand, -segl, -sukker, -tag, -vand; blyfarvet, -tung.
en **Blyant** (Ft. -er). en Blyantspen, -tegning.
at **blæde**[1] (= afblade).
at **blæde**[2] (som en Hjort)
(et) **Blæk** (b. F. Blækket; jf. Mærke-, Skrive-). at blække (sig til). et Blækhorn, -hus, en B-klat, -sprutte (Bløddyr).
at **blænde**[1] (jf. blind; taareblændet). en Blænding[1], en Blændelse. en Blændlygte (rett. Blind-), et B-værk.
at **blænde**[2] (= blande; jf. djævleblændt). en Blænding[2].
en **Blænker**. en Blænkerkjæde.
en **Blære** (jf. Brand-, Galde-, Gift-, Høre-, Luft-, Pisse-, So-, Svine-, Svømme-, Sæd-, Vand-). at blære sig, blæret. blæredannet; en B-hals, -orm, -sten, -tang.
at **blæse** (blæste, blæst; jf. af- bort-, gjennem-, ind-, opblæse; forblæst;

hæseblæsende). det blæser, at b. ad én, b. én et Stykke, b. en Bøsse af, Hatten blæser af, det er som blæst bort, Dören blæste i (til), Huset b. om, det blæser op (til en Storm), Frøen blæser sig op, at b. paa Flöjte, give én noget at b. paa, blæsende Instrumenter. en Blæser (se Basun-, Hornblæser), en Blæsning. en Blæsebælg, et B-rør. en Blæst (u. Ft.), at gjöre B.; et Blæstvejr.

blød, blødt, bløde (jf. dun-, flöjels-, silke-). en Blødhed, blødàgtig (-hed). et Bløddyr; at blødgjöre; b-finnet, -hjærtet, (-hed), -kogt, -mundet (-hed), -skallet, -skindet (-hed), -søden (-nt, -ne; -hed). at ligge, lægge i Blød; at **bløde**[1] (blødte, blødt; jf. gjennem-, op-, ud-); en Blødning[1] (jf. Op-, Ud-); en Bløder[1] (se Fiske-); en Bløde ([1]et Regnskyl, [2]en Sump). at **blødne** (blive blød).

at **bløde**[2] (blødte, blødt; af Blod; jf. for-, over-). en Blødning[2] (jf. For-), en Bløder[2].

at **bo** (bór, boede, boet; rett. bode, bót; jf. bebo, i-, omboende, Eneboer). at lade sit Bryllup bo (ɔ: berede, jf. redebon).

en **Bo** (b. F. Boen, u. Ft.; jf. Bæver-, Ene-, Munke-, Odderbo; Maribo). at sætte, fæste Bo. -bo (se én-, lön-, sam-, tvebo); en Bolig (Ft. -er; jf. Degne-, Embeds-, Fri-, Sommer-). en Bomand, -pæl; et Bomærke, -ran; bofast, -sat, -siddende; at bosætte sig (-else).

en **-bo** (Ft. -boer; se Aa-, Bjærg-, Dal-, Fjæld-, Gaard-, Gjen-, Hede-, Höj-, Jord-, Klit-, Kyst-, Land-, Na-, Nord-, Sam-, Skov-, Strand-, Syd-, Øbo; Fyn-, Mol-, Møn-, Skag-, Ty-, Vendel-, Ærøbo).

et **Bo** (Ft. Boer; jf. Døds-, Fallit-, Fælles-, Ind-, Ud-). et Bohave, et Boskab; en Bóslod.

en **Boble** (jf. Luft-, Sæbe-, Vand-). at boble, en Boblen.

en **Bód**[1] (Ft. -er); jf. Danse-, Fjælle-, Høker-, Isen-, Klæde-, Kram-, Markeds-, Pjalte-, Slagter-, Stolpe-, Told-, Urte-, Vejerbod; Nyboder, Klædeboderne). en Bodsvend; et B-stade.

en **Bod**[2] (Ft. Bøder; jf. en Bøde; Kirke-Mande-, Penge-, Sjæle-). at gjöre B., love B. og Bedring, raade B. paa, faa B. for Vaande. -bodelig (se u-), bodfærdig (-hed). en Bodsskjorte, -øvelse.

en **Bög**[1] (langt å; Ft. Bøger; jf. Aar-, Alter-, Billed-, Brev-, Bönne-, Börne-, Dag-, Dom-, Drömme-, Farve-, Folke-, Glemme-, Glose-, Haand-, Have-, Hexe-, Hoved-, Jorde-, Karakter-, Kasse-, Kirke-, Kladde-, Koge-, Kopi-, Krønnike-, Levneds-, Log-, Lommo-, Lov-, Læge-, Lære-, Læse-, Messe-, Morskabs-, Mønster-, Naale-, Node-, Opholds-, Ord-, Ordre-, Pante-, Prøve-, Regne-, Regnskabs-, Rejse-, Rune-, Salme-, Sang-, Siffer-, Signal-, Skatte-, Skifte-, Skind-, Skole-, Skrive-, Skudsmaals-, Skyld-, Slægte-, Spaa-, Spille-, Spænde-, Stam-, Stile-, Strikke-, Søfarts-, Tegne-, Tide-, Ting-, Urte-, Vaaben-, Vandre-, Vise-). at holde Bog over, holde til Bogen, føre til Bogs. boglig (b. Kunst). en Bogbinder, -elsker, -føring, -gjæld, -handel, -handler, -holder, -hylde, -høker, -kjender, -kundskab, -lade, -lærdom, -mager, -mid, -orm, -rulle, -sal, -samling, -stue, -titel, -trykker (en B-presse, -skrift, -sværte), -værge (= Bibliotekar); et B-bind, -guld, -holderí, -mærke, -skab, -sprog, -trykkerí, -væsen; bogkyndig, -lærd.

en **Bög**[2] (Ft. Bog; Frugten af Bøg). en Bogfinke, -hvede.

et **Bogstav** (Ft. -er; forhen en B.; udt. Båk- og Bok-; jf. For-, Rune-, Søndags-). at tyde efter Bogstaven. bogstávelig, at bogstavére (-ing). en Bogstavorden, -regning, -række, -skrift, -trældom; et B-rim.

en **Boje** ([1]Lænke. [2]Sømærke; jf. Anker-, Klokke-, Lodde-, Rednings-, Tønde-, Varpe-).

et **Ból** (Ft. = Et.; jf. Bølle). en Bólsmand, et B-sted.

bold (digt. To.). de bolde Kæmper, en Ridder saa bold.

en **Bold** (Ft. -e; alm. udt. Bålt; jf. Fjer-, Kaste-, Lang-, Lege-, Luft-, Sne-, Spille-). en Boldgade, -kjæp, -spiller; et B-hus, -spil, -træ.

at **bole**. en Boler (-ske), et Bolerí, et Bolskab.

en **Bolig**, se at bo.

en **Bolle**[1] (en Skaal).

en **Bolle**[2] (jf. Brød-, Fastelavns-, Fiske-, Karte-, Kjød-, Marve-, Mel-, Sne-). en Bolledej, -mælk.

(**bollen**, se bullen.)

et **Bolster** (Ft. Bolstre). at bolstre.
en **Bolt** (Ft. -e; jf. [1]Jærn-, Kobber-, Lodde-, Pytting-, Ring-, Skrue-, Stang-, Stryge-, Öje-; [2]Drukken-). i B. og Jærn. at bolte.
at **boltre** sig (af en Bold).
en **Bom**[1] (Ft. Bomme; jf. Driver-, Fald-, Flyde-, Havne-, Hæk-, Jager-, Jolle-, Klyver-, Kryds-, Lade-, Mølle-, Presse-, Rende-, Sadel-, Sejl-, Sluse-, Sving-, Vinde-, Vogn-, Væver-). at bomme. en Bommand, -sadel; et B-hus, -sejl; Bompenge (Ft.).
en **Bom**[2] (t. Baum; se Buxbom): (en) Bomolje (= Træolje); (en) Bomuld (et Par B.s Strömper; en B.svæver; et B-garn, -töj); bomstille, -stærk.
en **Bombe** (= Húl-, Sprængkugle). at bombardére (-ing). bombefast, -fri.
en **Bomme** (jf. Mad-, Runebomme).
en **Bommer** og **Bommert**. at bomre.
en **Bonde** (Ft. Bønder; jf. Husbond; Fjæld-, Fæste-, Hov-, Hoveri-, Marsk-, Odels-, Stor-, Torve-, Tørve-). bondeagtig (-hed), bondsk. — [1]Nogle Ss. danne Ft. m. Bønder-: en Bondeby, -datter, -dreng, -gaard, -hest, -hund, -jord, -karl, -knold, -knøs, -kone, -kro, -mark, -pige, -skov, -tøs, -vogn; et B-barn, -bryllup, -gilde, -hus, -læs (jf. Bønder-); — [2]andre Ss. m. Ft. Bónde-: en B-dans, -dont, -dragt, -foged, -hær, -krig, -mand, -plager, -rose, -skole, -skrædder, -slagter, -slægt, -sön, -ven; et B-sprog; b-født, -klædt, -stolt, -venlig; — [3]u. Ft.: -en B-handel, -hovmod, -kost, -stand, -stolthed, -vælde; et B-liv.
at **bone**. bonet. en Boning.
et **Bór**[1] (Ft. = Et.; jf. Nav-, Naver-, Rende-, Spiger-, Svik-, Vimmel-, Vrid-). at bore (jf. gjennem-, ud-), en Boring. et Borehul.
et **Bór**[2] (Ft. = Et.; = Hul; se Gad-, Næse-).
et **Bórd**[1] (Ft. -e; jf. Aftens-, Alter-, Arbejds-, Blomster-, Brude-, Davre-, Drikke-, Ege-, Flöj-, Frokost-, Fyrre-, Have-, Höj-, Kokken-, Lyse-, Maale-, Middags-, Nadver-, Nat-, Skjænke-, Skole-, Skrive-, Skrædder-, Slag-, Spille-, Spise-, Stryge-, Sy-, Tavl-, Te-, Tegne-, Tærning-). at dække B., tage af Bordet, gjöre rent B., et godt B., sluttet B., at gaa, tage, have, læse, sidde til Bords, gaa for, sidde over Borde. en Bordbön, -dans, -dug, -ende, -fælle, -gjæst, -klap, -klokke, -kniv, -lampe, -plade, -skik, -skive, -skuffe, -vin; et B-ben, -blad, -kar, -salt, -stel, -tæppe.
et **Bórd**[2] (Ft. = Et.; = Planke; egl. s. O. som foreg. og flg.; jf. Skvæt-, Stig-, Vaterbord). en Bordklædning, -stok.
et **Bórd**[3] (Ft. = Et.; Skibsbord = Skibsside; jf. Bag-, Styrbord). begge B., gaa, bringe, være, komme, tage om B., gaa, falde, kaste over B., gaa fra Borde, have, være inden B.e (jf. inden-, udenbords), gaa om B.e med. at borde.
en **Borg**[1] (Ft. -e; jf. Herre-, Klippe-, Konge-, Ridder-, Røver-, Skjold-, Vogn-; —Aal-, Faa-, Fredens-, Frederiks-, Kallund-, Kristjans-, Kron-, Nord-, Ny-, Rosen-, Skander-, Skod-, Svend-, So-, Sønder-, Taarn-, Troj-, Vest-, Vester-, Vording-, Viborg). en Borgfoged -fred, -frue, -herre, -mèster, -tinde; en Borgegaard, -stue; et B-led, -leje.
Borg[2] (= Laan). B. og Gjæld, at tage paa B. at borge[1] (= laane).
at **borge**[2]. b. for. (en) Borgen (jf. Sam-), at gaa i B. for.
en **Borger** (Ft. -e; jf. Med-, Skatte-, Smaa-, Spids-, Stats-, Stor-, Verdens-, Æres-). en Borgerske, en Borgerinde, borgerlig (-hed; jf. med-, stats-), et Borgerskab. en Borgerdyd, -ed, -frihed, -kone, -krig, -krone, -mand, -pligt, -ret. -skole, -stand, -sön, -væbning; et B-blod, -brev, -hus, -liv; B-folk (Ft.).
en **Bórt** (Ft. -er). Flöjels Borter.
bort (Bio.), **bórte** (Bio.; langt å). at gaa, løbe, rejse, kaste bort. være, blive borte, langt bort, borte. at bortblæse. -bytte (-ning). b-dragende. et B-fald, at b-falde. en B-fart. at b-fjærne (-else). b-flöjen. at b-forklare (-ing) -forpagte (-ning). b-frossen at b-fæste (-ning). -føre (-else). b-gaaet, -gangen, en B-gang. at b-gifte. -give (-else). -kalde (-else). -kaste. b-kommen. at b-lede. -leje, en B-leje. b-liggende (langt b.). at b-lodde (-ning). -love. b-løben. en B-rejse, b-rejst. -reven. at b-rydde (-ning). b-rykket.

-römt. et B-salg. b-set fra. at b-sende (-else). -skaffe (-else). -skjøde (-ning). -skræmme. -skyde (-ning). -skylle (-ing). -skære (-ing). -snappe (-else). -sove. -spille. -sælge. -tage (-else). -tyde (-ning). -vejre. -vende (-else). -vise (-ning). -ødsle (-ing).

en **Bossel** (Ft. Bosler; Keglebossel).

en **Bov** (Ft. -e; jf. Bag-, Faare-, For-, Laar-, Lamme-, Skibs-, Slag-, Svine-). bovet. bovbrudt, -lam, -sprængt, -stærk; en B-orm (Hestesyge); et B-anker, -blad, -led, -spryd.

at **bovne** (= at bugne).

en **Braa** (= Öjelaag, Öjenhaar, foræld.).

(en **Braad**, se en Brod.)

en **Braad** = en Braadsø.

en **Braade**. en Braadehugst.

at **braade** (Hör; = at brage[2]).

en **Brad** (Ft. -er; jf. Mør-, Vild-). at brade (= bræde). et Bradspid; en Bradebænk, -pande.

brad (foræld. To.; se brat[2]). en brad Død = en Braddød. et Braddyb.

et **Bradspil** (modsat Gangspil).

et **Brág**[1] (Ft. = Et.; jf. Torden-, Vaaben-). at brage[1] (knage og b.), en Bragen.

et **Brág**[2] (Ft. = Et; jf. Bræk). der er ikke B. paa det Töj.

at **brage**[2] (Hör; jf. brække). en Brage[1] (jf. Hör-), en Bragning.

en **Brage**[2] (= Revne; se Isbrage).

brak[1] (jf. brække). en Braknæse, b-næset.

brak[2]. et Brakvand (en B.s-fisk).

brak (Bio.). at ligge b. en Brak (b. F. Brakken) = en Brakjord, -mark, et B-land. at brakke (-ning).

(et) **Bral** (b. F. Brallet). at gjöre B. at bralle op.

(en) **Bram** (b. F. Brammen; jf. Ord-). at bramme. bramfri (-hed).

et **Bramsejl**, -skjød, -stag; en B-raa, -stang (Søord).

en **Brand**[1] (Ft. -e; jf. Ilde-[2]). en B. af Ilden.

en **Brand**[2] (Ft. -e; jf. Hede-, Ilde-[1], Jord-, Mord-, Mose-, Skov-). Baal og B., at komme i B. en Brander. en Brandblegn, -blære, -fare, -foged, -forsikring, -gaas, -gavl, -hage, -hane, -hjælp, -kasse, -klokke, -kugle, -lilje, -lygte, -mur, -pil, -plet, -ret, -skade, -skat, -sluffe, -spand, -spröjte, -stiftelse, -stige, -svend, -tomt, -tromme, -vagt; et B-kar, -korps, -mos, -raab, -rør, -saar, -skib, -skilt, -sted, -stød (= -hjælp), -væsen; B-folk, -penge (Ft.); b-farlig, -fri, -gul, -lidt, -plettet[1]; at b-skatte (-ning).

en **Brand**[3] (u. Ft.; B. i Saar; jf. Kold-, Lever-, Milt-). en Brandbyld.

en **Brand**[4] (u. Ft.; B. i Korn). en Brandsvamp, -taage; et B-ax; b-plettet[2].

en **Brand**[5] (Ft. -e; foræld. og digt.; [a]= Sværd; [b]= Flöj paa Skib el. Hus).

at **branke**. branket (Smör).

en **Brás** (Ft. -er). at brase[1] (Sejl), b. op.

at **brase**[2]. at stege og b., b. op. en Brasen[1] (skridtonet).

en **Brasen**[2] (stødtonet). B. den brede.

en **Brask**[1] (se Pandebrask).

en **Brask**[2]. med B. og Bram. at braske.

Brast (jf. Brist, Brøst): at staa Last og B. med.

brat[1] (Ft. bratte; = stejl). en Brathed.

brat[2] (f. brad). en b. Ende. brat (Bio.; jf. over-).

bráv (brávt). en Bravhed. bráv (Bio.), b. længe, det gaar b.

en **Bred** (Ft. Bredder; æ; jf. Aa-, Flod-. Hav-, Strand-). bredfuld (e), bredfuldt Maal.

bréd (bredt, brede; jf. finger-, hærde-, skulder-). vidt og bredt. at brede (brédte, brédt; jf. ud-), at b. sig; en Bredhed, en Bredning. bredbladet, -bringet, -buget, -bygget, -flabet, -fodet, -furet, -fælget, -mundet, -skuldret, -skygget, -snudet, -sporet, -stribet; en B-fok, -side, -söm, -øxe.

en **Brédde** (jf. Dröjde, Dybde, Hælvde, Höjde, Lavde, Længde, Mængde, Tyngde, Vidde, alle stodtonede; men en Fingers-, Fods-, Haands-, Haars-, Straasbred). i Brédden, to Brédder. en Breddegrad.

en **Bregne** (jf. Örne-). et Bregnekrat; Bregentved.

en **Brems** (Ft. -er; jf. Heste-, Ko-) og en Bremse[1]. et Bremsestik.

en **Bremse**[2] (en Klemme). at bremse (en Hest, et Hjul, en Vogn). en Bremsevogn.

et **Brév** (Ft. -e; jf. Adels-, Adkomst-, Band-, Bil-, Binde-, Borger-, Dom-, Fejde-, Flaske-, Formanings-,

Fragt-, Fri-, Frier-, Friheds-, Fæste-, Gave-, Gjen-, Gjælds-, Himmel-, Hyrde-, Kalds-, Kaper-, Kjæreste-, Kjærligheds-, Kjøbe-, Konge-, Laase-, Lejde-, Leje-, Lære-, Lön-, Maale-, Mane-, Manings-, Naale-, Pante-, Penge-, Rim-, Rokke-, Rykker-, Sende-, Skifte-, Skilsmisse-. Skjøde-, Skyld-, Stik-, Sværd-, Tigger-, Ting-, Tjeneste-, Trøste-, Valg-, Venne-). at have B. paa, at vexle Breve. et Brevskab (Ft. -er). en Brevbog, -drager, -due, -gjæld, -kasse, -kiste, -oblat, -post, -presser, -skriver, -skrivning, -stil, -taxt, -vexling, -viser; et B-gjemme, -hylster (Konvolut), -kammer (= Arkiv), -kort, -omslag, -papir, -skab, (Ft. -e); B-penge (Ft.).

en **Brig** (Ft. Brigger; jf. Skonnert-).

en **Brik** og en Brikke (Ft. Brikker; jf. Dam-, Gnav-, Skakbrik; Lyse-, Smör-, Træbrikke).

en **Brille**. et Par Briller. et B-glas, en B-slange.

en **Bringe**. -bringet (se bred-, smal-). en Bringerem; et B-baand, -töj; b-brudt, -dröj; en Bringkobbel.

at **bringe** (bragte, bragt; jf. an-, bi-, fore-, frem-, fuld-, hjem-, ind-, med-, om-, op-, over-, til-, udbringe; frugtbringende; op-, sammenbragt). at b. det vidt, b. paa Bane, i Orden, i Stand. en Bringer (jf. Over-).

en **Brink** (Ft. -er; jf. Aa-, Strand-).

(en) **Brint** (Luftart, = Vandstof). en B-flamme, -syre.

en **Brise**. en let, jævn, frisk, stiv B.

en **Brisling** (Ft. -er; en Art Sild).

en **Brissel** (Ft. Brisler; jf. Kalve-).

(en) **Brist** (= Mangel; jf. Brøst). at lide B. paa. at briste[1] (og brøste; -ede, -et), det brister os paa Folk; Beviset, Kræfterne bristede.

at **briste**[2] (brast, brusten, -et, -ne; ogsaa bristede, -et). Tovet, Isen, Öjet, Hjærtet brister, at b. i Graad, Latter. en Bristning. bristefærdig.

en **Brix** (Ft. -er; jf. Narre-, Træ-).

en **Bro** (Ft. -er; jf. Baade-, Bul-, Fjælle-, Flyde-, Færge-, Gang-, Hænge-, Höjelofts-, Jærn-, Kjæde-, Klap-, Landings-, Løbe-, Pram-, Pæle-, Skib-, Skibs-, Sluse-, Snurre-, Spange-, Sten-, Sving-, Træ-, Trøske-, Vinde-; Lange-, Storm-; Nörre-, Vester-, Øster-). at slaa B. en Brobygning, -hammer, -lægger, -lægning, -mand, -mester, -pille, -pæl, -slagning, -sten, -stolpe, -vippe, -vægter; et B-dække, -hoved, -kar, -sand; B-penge (Ft.); at b-lægge, b-lagt.

en **Brod** (Ft. Brodde; jf. Gift-, Hale-, Lægge-, Snoge-). at byde én Brodden. broddet, at brodde, en Brodde (jf. Is-). brodfri, et B-söm.

brodden (-nt, -ne; egl. Tf. af at bryde). brodne Kar, Pander, raaddent er snart broddent.

en **Broder** (Ft. Brødre; jf. Dus-, Embeds-, Far-, Fost-, Foster-, Gilde-, Graa-, Halv-, Hel-, Ja-, Kloster-, Kunst-, Lavs-, Lege-, Læg-, Med-, Mor-, Ordens-, Patte-, Pleje-, Selskabs-, Slags-, Solde-, Sorte-, Stal-, Stol-, Svire-, Tvilling-, Vaaben-). broderlig (-hed; jf. u-), et Broderskab. en Broderaand, -datter, -haand, -kone, -lod, -morder, -part, -sön; et B-baand, -barn, -folk, -kys, -mord, -par, -sind; broderløs.

at **brodére** (-ing). et Broderí. (et) Brodérgarn, en B-naal, -ramme.

en **Brög** (Ft. -e; langt å; jf. Buxe-, Dane-, Patte-, Ror-, Stag-).

broget (langt å; jf. hvid-, sort-). et b. Selskab, det gik b. til, at gjöre én det b.

en **Brok** (b. F. Brokken; = Grævling). en Brokhund.

(et) **Brok** (b. F. Brokket; jf. Aare-, Laar-, Lyske-, Navle-, Net-, Tarm-, Vand-). et Brokbaand, en B-skade.

en **Brokfugl**.

en **Brokke** (jf. Mur-). at brokke (Brod). brokkevis (Bio.).

et **Brombær**. en B-busk, -ranke.

at **brovte**. en Brovten, et Brovten.

et **Brud** (b. F. Bruddet, Ft. = Et.; af at bryde; jf. Ben-, Bølge-, Dige-, Eds-, Elv-, Freds-, Frem-, Gjennem-, Grundlovs-, Gærde-, Hoved-, Ind-, Is-, Kalk-, Kridt-, Laar-, Lov-, Lofte-, Malm-, Marmor-, Op-, Rets-, Skib-, Skifer-, Sky-, Sten-, Ström-, Troskabs-, Tvær-, Tø-, Ud-, Ægteskabs-). at gjøre B. paa. en Brudager, -flade; et B-føre, -stykke (b-agtig).

en **Brud**[1] (Ft. Brudde; en Ilder).

en **Brúd**[2] (Ft. -e; jf. Kone-, Pige-). at staa B. en Brudebænk, -dragt, -færd, -fører, -gave, -kjole, -krans, -nat, -pige, -pynt, -seng, -skammel, -skare, -skat, -stads, -svend,

-tale, -vielse; et B-blus, -bord, -følge, -hus, -kammer, -lys (Plante), -par, -smykke, -styr; B-folk (Ft.).
en **Brudgom** (Ft. Brudgomme).
en **Brúg** (u. Ft.; Brúgen, til daglig B., men til sit B.; jf. en Krigs-, Ord-, Skrive-, Sprog-, Tale-, Vaabenbrug, en og et Misbrug, [Ft. = Et.], et Forbrúg, til Hverdags-, Kjöre-, Ride-, Skole-, Sommer-, Træk-, Vinterbrug). at gjöre B. af, at være, komme, tage i B., at gaa af B., have til B. brugbar (-hed; jf. u-). en Brugsanvisning, -hævd, -ret, -værdi.
et **Brúg** (Ft. = Et.; jf. Ager-, Avls-, Gaard-, Jord-, Land-, Nærings-, Sav-, Skov-). en Brugsejer.
at **bruge** (brugte, brugt; jf. af-, for-, mis-). at b. Mund. en Bruger (jf. Avls-, Gaard-, Jord-); brugelig (-hed; jf. u-).
brukken (Ft. brukne), se at brække.
at **brumme**. et Brum, en Brummen. en Brumbasse. at brumle.
brún (jf. blank-, gul-, -kaffe-, kanél-, kastànje-, lever-, lyse-, mørke-, nødde-, rust-, rød-, sod-, sorte-). brunagtig, -laden, -lig; at brune, brunes. brungul, -rød; (en) B-kaal, -spaan, -sten; et B-kul.
(en) **Brunst** (t. = Brynde). en Brunsttid.
at **bruse**. et Brús, en Brusen (jf. Op-), en Brusning. en Brushane; et B-hoved, -pulver, -vand.
en **Brusk** (Ft. -e; jf. Mellem-, Næse-, Skjold-, Øre-). bruskagtig, brusket. en Bruskfisk, -hinde, -plade.
at **bryde** (brød, brudt; jf. af-, for-, frem-, gjennem-, ned-, sønder-, udbryde; bane-, lysbrydende; bov-, bringe-, kjøl-, ny-, sadelbrudt). at b. Hör, et Brev, et Segl, et Løfte, sin Ed, b. sit Hoved med, b. af, frem, ind, løs, ned, op, ud, b. over tvært, b. paa et Sprog, at b. sig om; at brydes (med en). bruden (-nt, -ne; To., egl. Tf.; i brudne Tal; jf. skib-, værkbruden; se ogsaa brodden); en Bryden; en Bryder (jf. Bane-, For-, Gaard-, Is-, Vej-); en Brydning (jf. Lys-, Straale-); en -brydelse (se Af-, For-, Gjennem-, Ned-, Sønder-); et Bryderí; brydsom; brydelig (jf. ubrødelig). en Brydejord, -kamp, -kunst, -leg, et B-tag.
at **brygge** (ø; jf. hjemme-, nybrygget). at b. paa, b. sammen. en Bryg (u. Ft.) = en Brygning, en Brygger (jf. Eddike-, Øl-), et Bryggers, et Bryggerí. et Bryghus; en Bryggergaard, -karl, -kjedel, -knægt, -vogn; et B-kar, -lav.
en **Brygge** (y; jf. Ko-). et B-leje, B-penge (Ft.).
et **Bryllup** (Ft. Bryllùpper; jf. Bonde-, Guld-, Hunde-, Kirke-, Sølv-). at holde, have B., gjöre et B. en Bryllupsdag, -gjæst, -skik; et B-gilde; B-klæder (Ft.).
et **Brýn** (Ft. = Et.; ≐ Öjenbryn; jf. Aa-, Hav-, Mur-, Skov-, Tag-, Vand-).
en **Brynde** (af at brænde; jf. Hals-).
at **bryne** (en Le). en Brynesten.
en **Brynje** (jf. Ring-, Skæl-, Spange-). en Brynjehose (ogsaa Bryn-), -krave, -ring; b-klædt.
et **Bryst** (Ft. -er; jf. Gaase-, Kalve-, Kvinde-, Moder-, Oxe-). -brystet (se ang-, flad-, trang-, æng-); at bryste sig. en Brystbetændelse, -dūg, -finne, -hule, -höjde, -krampe, -lomme, -naal, -saft, -slim, -svaghed, -syge, -vandsot, -vorte; et B-ben, -billede, -harnisk, -skjold, -smykke, -stykke, -sukker, -værn; b-svag, -syg; brystgængs (Bio.).
en **Bræ** (Ft. Bræer; = Isbræ).
at **bræde** (et Skib; jf. Brad, brade).
Bræder el. Brædder (Ft., se et Bræt; jf. Gulv-). en Brædegavl, -stabel, -væg; et B-gulv, -loft, -skur.
at **bræge**. en Brægen, en Bræger.
et og en **Bræk** (Ft. = Et.; jf. Af-, Sten-). Brøst og B.
at **brække** (-ede, -et; ogsaa brak, brukken, -et, -ne; jf. om-, radbrække; halsbrækkende). at b. Halsen, b. sig. en Brækning (jf. Blod-, Dag-, Om-), brækkelig, en -brækker (se Mur-). en Brækhammer, -nød, -rod, -stang, -sø; et B-jærn, -middel, -pulver, -vand.
en **Bræmme**. at bræmme, bræmmet (jf. guld-).
at **brænde** (brændte, brændt; jf. af-, for-, ind-, inde-, op-, udbrænde; is-, sol-, tyvebrændt). [1](= staa i Brand): at b. af, for, inde, op, ud, b. af Begjærlighed, en brændende Lyst, Kjærlighed; [2](= sætte i Brand): at b. af, op, ud, b. Lys, Torv, Kul, b. Kalk, Tjære, Mursten. brændbar (-hed); en Brænder (jf. Brændevins-, Gas-, Kalk-, Kul-, Lim-, Mord-, Tegl-); et Brænderí; en Brænding ([1]Gjerning; [2]Maal; [3]Bølgebrud). en Brænd-

old, -ovn, -vidde: et B-offer, -punkt; et Brændeglas, en B-nælde, -ved, en og et B-vin (jf. Enebær-, Kartoffel-, Korn-, Kummen-; en B.s-brænder, -mand, -pande).

(et) **Brænde** (jf. Birke-, Boge-, Favne-, Flaade-, Fyrre-, Grene-, Klov-, Knippe-, Knude-, Mile-, Pinde-, Ris-, Stød-). et Stykke, en Favn B. en Brændeglød, -hugger, -kjælder, -knude, -kurv, -sav, -skærer, -stabel, -øxe; et B-hus, -loft, -oplag, -skur.

(et) **Brændsel** (jf. Ildebrændsel).

et **Bræt** (Ft. Brætter, ogsaa Bræder, Brædder; jf. Age-, Dam-, Fod-, Gang-, Gynge-, Hakke-, Hække-, Kniple-, Pibe-, Puk-, Rendestens-, Regne-, Skak-, Skjærm-, Skyde-, Skære-, Spække-, Strömpe-, Tavl-, Te-, Tegne-, Vind-, Vippe-). paa ét B. et Brætspil.

et **Brød** (Ft. = Et.; jf. Alter-, Bark-, Byg-, Fedte-, Flad-, Flække-, Fransk-, Grov-, Havre-, Hvede-, Kirke-, Knække-, Krydder-, Leve-, Livs-, Mandel-, Mælke-, Naadsens-, Paaske-, Rug-, Runde-, Sigte-, Skibs-, Skue-, Smörre-, Sukker-, Sur-, Ølle-). et Stykke B., fortjene sit B., være i ens B. en Brødbakke, -bolle, -budding, -frugt, -kage, -kniv, -kone, -krumme, -kurv, -pose, -skive, -skofte, -skorpe, -smule, -suppe; et B-korn, -kort, -nid; b-løs (-hed); at b-føde.

en **Brøde** (af at bryde; jf. Hellig-); b-fri, -fuld (-hed).

en **Brøk** (Ft. -er; jf. Kjæde-). en Brøkdel, -regning.

et **Bröl** (Ft. = Et.). at give et B. fra sig. at bröle (jf. smaa-), en Brölen.

en **Brønd** (Ft. -e; jf. Sundheds-). at grave, sætte en B., at drikke B. en Brøndgjæst, -graver, -hage, -junge, -karm, -karse, -kiger, -kur, -spand, -stage, -stang, -sætning, -sætter, -trisse, -vinde, -vippe; et Brøndhjul, -vand.

en **Brøst** (Ft. = Et.; jf. Brist; Legems-). B. og Bræk. at brøste (= briste[1]). brøstfældig (-hed), -holden (-hed).

et **Bud** (Ft. = Et.; jf. Af-, Blad-, By-, Fejde-, For-, Gjæste-, Glædes-, Herre-, Hov-, Jule-, Konge-, Ledings-, Lov-, Lön-, Magt-, Mellem-, Om-, Op-, Over-, Paa-, Post-, Sende-, Skam-, Sogne-, Til-, Ting-, Ud-, Under-). de ti Bud, at faa, have, gaa, være, sende, skikke B., gjöre B. paa. et Budskab (Ft. -er). en Budsending, -stikke.

en **Buddike**.

en **Budding** (Ft. -er; jf. Brød-, Fiske-, Is-, Kjød-, Mandel-, Marve-, Mel-, Rum-). en Buddingform.

en **Bue** (jf. Al-, Cirkel-, Fedel-, Fiolin-, Flits-, Gjælle-, Grad-, Himmel-, Kryds-, Laas-, Regn-, Rund-, Sadel-, Spids-, Staal-, Triumf-). at bue sig, buet (jf. rund-, spids-, ud-). en Buegang, -hvælving, -sav, -skydning, -skytte, -stræng; et B-skud, -strøg.

en **Bug** (Ft. -e; jf. Fylde-, Ister-). buget (jf. bar-, brød-, flad-). en Bugfinne, -fylde, -gjord, -hinde, -line, -orm, -taler; et B-løb, -vrid.

en **Bugle** (jf. Skjold-). buglet (en b. Pande). buglebladet.

at **bugne** (jf. bovne). at b. under en Vægt. en -bugning (se Ud-).

en **Bugt** (Ft. -er; jf. Hav-, Knæ-, Slange-, Vindel-). at faa B. med, slaa Bugter. at bugte sig, bugtet (jf. kringel-, krum-, rund-, slange-), en Bugtning.

en **Buk**[1] (Ft. Bukke; jf. Blinde-, Gede-, Hore-, Jule-, Raa-, Sten-, Synde-, Træ-[1]). en Bukkeblad (Plante), -fod, -torn (Busk); et B-horn, -skind, -skjæg, -spring; b-benet.

en **Buk**[2] (Ft. Bukke; jf. Ild-, Karrét-, Kuske-, Lyse-, Træ-[2], Vogn-).

en **Buk**[3] (Ft. Bukke; jf. Pæle-, Ram-). at bukke[1] (Pæle; jf. Pælebukker).

et **Buk** (b. F. Bukket, Ft. = Et.). et dybt B., at springe B. (jf. Buk[1]), staa B. (jf. Buk[2]). at bukke[2] (jf. om-, sammen-), at b. sig, at b. under; en Bukken (og Skraben).

en **Bukkel** (Ft. Bukler). buklet.

en **Bul**[1] (Ft. Bulle; jf. Ege-, Træ-, Tröje-). en Bulbro, -øxe; et Bulværk.

en **Bul**[2] (Ft. Bulle; ung Tyr, Stud). en Bulbider, -dogge.

et **Bulder** (u. Ft.). en B-basse. at buldre.

en **Bulk** (Ft. -er). at bulke sammen, bulket.

en **Bulle** (jf. Band-, Pave-).

bullen (-nt, -ne; egl. bulgen; jf. Bølge, Byld). at bulne, en Bullenskab.

en **Bulme** = en Bulmeurt.

bulter: hulter til b.

et **Bump** (Ft. = Et.). at bumpe. bums (Bio.).

en **Bund** (Ft. -e; jf. Aa-, Anker-, Dal-,

Dam-, Eng-, Flod-, Frugt-, Haar-, Haard-, Hav-, Holde-, Hoved-, Jord-, Kar-, Kasse-, Kiste-, Kjedel-, Ler-, Mose-, Mudder-, Sand-, Sang-, Senge-, Skov-, Sluse-, Sten-, Sø-, Tønde-, Tørve-). paa bar B., paa Bunden af, til Bunds, i Bund og Grund. at bunde. en Bundfarve, -flade, -gjær, -stav, -stok; et B-fald, -garn, -lag, -stykke; b-fast, -fattig, -fordærvet, -frossen, -løs (-hed); at b-fælde.

et **Bundt** (Ft. -er; jf. Kar-, Nerve-, Ris-, Straale-, Trævle-). at bundte. bundtevis (Bio.).

en **Bunke**[1] (jf. Kvas-). at bunke sammen.

en **Bunke**[2] (Græsart).

buntet (= broget). en Bunterad.

en **Buntmager**.

et **Búr** (Ft. -e; jf. Fade-, Fange-, Fruer-, Fugle-, Hække-, Jomfru-).

at **burde** (jeg bör, burde, har burdet; jf. til-, vedbørlig).

en **Burre**. en Burrerod, -skræppe, -snerre.

bús (Bio.): at gaa, løbe b. paa. at buse paa, b. ud med.

en **Busk** (Ft. -e; jf. Brombær-, Elle-, Enebær-, Fjer-, Hassel-, Hindbær-, Hjælm-, Hylde-, Nødde-, Ribs-, Rosen-, Solbær-, Stikkelsbær-, Te-, Torne-, Tyttebær-). buskagtig, at buske sig, buskes, búsket, et Buskáds. buskhaaret; en Buskfyr, -nellike, -vækst.

en **Bussemand**. en Bussetrold.

but (Ft. butte; = [1]stump, [2]mut).

en **Butik** (Ft. Butìkker; = Krambod). en Butiksjomfru, -svend.

buttet (= trind).

en **Buxbom** (b. F. -bommen, u. Ft.). en B-hæk.

Buxer (Ft.; jf. Knæ-, Pludder-, Skind-, Svømme-, Under-). et Par B. en Buxebrog, -feber, -klap, -knap, -linning, -lomme, -sele, -trold; et B-ben, -laar; buxeløs.

en **By** (Ft. Byer; jf. Bonde-, Føde-, Grænse-, Kirke-, Lands-, Nabo-, Provinsby; inden-, udenbys). af By, til Bys, i Byen. en Byende, -foged, -gade, -gang, -mand, -lov, -ret, -skat, -skraa, -skriver, -sladder, -snak, -svend, -tyr, -vej; et Bybud, -kvartér, -liv, -navn, -nyt, -raad, -rygte, -ting, -ærende; et Bysbarn; Bysfolk (Ft.).

at **byde** (bód, budt; buden, -et, -ne; jf. fal-, for-, frem-, ind-, lov-, op-, over-, til-, ud-, underbyde; selv-, ubuden; modbydelig). at b. og befale, b. til Gjæst, b. Armen, Spidsen, Trods, b. om, b. paa, op, over, b. sig frem, til, et bydende Væsen. (et) Bydende, en -bydelse (se Ind-, Op-). en Bydebakke (= Præsentér-), -form, -maade.

(en og et) **Byg** (b. F. Byggen, Bygget; jf. Banke-, Blade-, Glas-, Malt-, Mel-, Rad-, Sæd-, Vifte-). en Byggrød, -halm, -mark, -stub, -sæd, -vælling; et B-ax, -brød, -gryn, -korn, -mel.

en **Býg** (u. Ft.). at byge. et Bygekar, en B-lud.

en **Bygd** (Ft. -er; jf. Af-, Fjæld-, Hjem-, Lands-, Ny-, Skov-). et Bygdefolk, -lag, -maal.

en **Byge** (jf. Hagel-, Regn-, Storm-, Torden-). et Bygevejr.

at **bygge** (-ede, -et og bygte, bygt; jf. be-, for-, fore-, ny-, om-, op-, over-, til-, underbygge; bjælke-, bred-, kjøl-, klink-, krag-, let-, ny-, planke-, sammen-, skarp-, sten-, tømmerbygget; opbýggelig). en Bygger (jf. Af-, Baade-, Flaade-, Ind-, Mølle-, Ny-, Orgel-, Skib-); et Byggerí (jf. Skibs-): en Bygning (jf. Bag-, Ben-, Bro-, Havne-, Hoved-, Kirke-, Lade-, Land-, Legems-, Lære-, Mellem-, Ny-, Om-, Over-, Pragt-, Pæle-, Rede-, Side-, Skibs-, Skole-, Sprog-, Stald-, Stats-, Sten-, Taarn-, Tand-, Til-, Træ-, Tvær-, Ud-, Under-, Vand-, Verdens-, Vers-; en B.s-kunst, -maade, -stil, et B-værk). en Bygfæld, -herre, -mester, et B-værk; bygfældig (-hed); en Byggegjæld, -lov, -lyst, -plads, -plan.

en **Byld** (Ft. -er; jf. Blod-, Brand-, Edder-, Hals-, Kjertel-, Kræft-, Lyske-, Mukke-, Pest-, Svine-, Tand-, Øre-). en Byldemoder.

en **Bylt** (Ft. -er). at bylte sammen.

en **Bynke** (Plante). en B-kost, et B-ris.

en **Byrd** (u. Ft.; af at bære; jf. Af-, Efter-, Gjen-, Jærn-, Mis-, Sam-, Vaaben-, Vidnes-). byrdig (jf. höj-, van-, vel-). en Byrdsadel.

en **Byrde** (af at bære; jf. Bevis-, Skatte-, Synde-). at falde en til B. at -byrde (se be-, fuld-, paabyrde). byrdefuld.

-byrdes (af Bord[3]; se ind-, jævn-).

at **bytte** (jf. bort-, for-, om-, til-). et Bytte[1] (u. Ft.), at tage, give, faa

i B.; en Bytning (jf. For-, Om-, Rolle-), en Bytting (= Skifting). en Byttehandel; et B-gods, -middel.

et **Bytte**[2] (u. Ft.; jf. Krigs-, Udbytte; en Fribytter). at gjöre B., blive et B. for.

et **Bæger** (Ft. -e og Bægre; jf. Blomster-, Fang-, Gift-, Guld-, Minde-, Nyre-, Sølv-, Tin-, Tærning-, Ægge-). et B-blad, en B-klang.

en **Bægt** (Ft. -er; af at bage).

en **Bæk** (Ft. Bække; jf. Mølle-, Skov-, Vand-). en Bækørred; et Bækkedrag.

et **Bækken** (Ft. -er; jf. Barbér-, Fýr-, Kirke-, Kul-, Stik-, Vand-, Varme-, Vaske-). et Bækkenben, B-penge (Ft.), en B-slager.

en **Bælg** (Ft. -e; jf. Blomster-, Blæse-, Led-, Odder-, Orgel-, Ræve-, Snegle-, Ærte-). at bælge (Ærter), at b. sig. en Bælgfrugt, -vante; et B-mørke; b-mørk; en Bælgetræder.

et **Bælt** (Ft. -er). store, lille B.

et **Bælte** (jf. Jord-, Liv-, Læ-, Mave-, Plante-, Skov-, Spange-, Sværd-). at bælte (se om-). et Bæltedyr, -spænde, -sted.

et **Bændel** (Ft. Bændler; af Baand). en Bændelorm, -tang.

en **Bænk** (Ft. -e; jf. Brade-, Brude-, Bosse-, Drejer-, Driv-, File-, Gaase-, Gavl-, Græs-, Have-, Hjul-, Hövle-, Kiste-, Löj-, Mist-, Møg-, Pine-, Retter-, Ror-, Skole-, Skrue-, Slag-, Slagter-, Snitte-, Torve-, Vold-). at sætte til Bænks. at bænke, bænkes. en Bænkebider, -halm, vælling; et B-hynde.

et **Bær** (b. F. Bærret, Ft. = Et.; jf. Björne-, Blaa-, Brom-, Bølle-, Ene-, Galle-, Hind-, Hylde-, Hæggo-, Jord-, Kirse-, Kors-, Krage-, Lavr-, Mor-, Multe-, Ribs-, Rönne-, Slaaen-, Sne-, Sol-, Stikkels-, Trane-, Tytte-, Vin-). en Bærfrugt, -kogle.

at **bære** (bár, baaren, -et, -ne; jf. frem-, om-, oppe-, sammen-, udbære; frugt-, immer-, kogle-, løv-, over-, rente-, skjold-, uldbærende; én-, fri-, fuld-, höj-, konge-, odels-, sam-, træl-, tvilling-, ædel-, ægte-, velbaaren; nybær). at b. Sorg (for), b. sin Sorg (godt), b. Prisen, b. til Verden (= føde), b. et Barn (til Daaben), Træet bær godt, at b. Navn, Mærke, Præg af, b. Vidne om, b. Vaaben (imod), b. Vand imod, b. Nag til, b. over med, b. sig ad. Vinden bær paa, fra, det bær ad Helvede til, det bæres mig for. en Bærer (Ft. -e; jf. Fakkel-, Fane-, Lig-, Syge-, Vand-). en Bærebør, -evne, -kraft, -sele, -stol.

en **Bærme** ([1]jf. Vin-, Øl-. [2]se Vold-).

et **Bæst** (Ft. -er; jf. Bag-, Svine-). bæstisk (= bestiálsk).

at **bæve** (jf. gjennem-). en Bæven, Bævelse.

at **bævre**. en Bævren. en Bæverasp, -naal; et Bævergræs.

en **Bæver** (Ft. -e; stødton.). en Bæverbo, -gel, et B-haar, -skind.

en **Bøddel** (Ft. Bødler). bøddelagtig (-hed). en Bøddelknægt, -øxe; et B-sværd.

en **Bode** (jf. Bod[2]; Penge-). at bøde[1] (b. Töj, Svin, b. paa, for, med). en -bøder (se Fyrbøder).

at **bøde**[2] (jf. afbøde). b. for sig (= parére).

en **Bødker**. en Bødkersvend.

en **Bøffel** (Ft. Bøfler). et B-horn, en B-øxe.

en **Bøg** (Ft. -e; jf. Avn-, Blod-, Hvid-, Ris-, Rød-). en Bøgeaske -gren, -holm, -lund, -purre, -rod, -skov; et B-blad, -brænde, -krat, -løv, -træ.

at **bøge** (smaabröle, om Kvæg).

at **böje** (jf. om-, sammenböje; knæ-, kring-, krum-, ned-, rundböjet). böjelig (-hed; jf. til-, u-); en Böjning (Ft. -er; jf. Grad-, Kjöns-, Knæ-, Ord-, Stemme-; en B.s-endelse, -form, -maade; et B-mærke).

en **Böjle** (jf. Gardin-, Rem-, Stig-).

et **Bøl** (Ft. Bøller; se et Fingerbøl).

en **Bølle** (Buskvæxt) = Bøllebær (jf. en Fingerbølle).

et **Bølle** (jf. et Ból, kun i Stedsnavne som Nakke-, Nybølle).

en **Bølge** (jf. Flod-, Hav-, Luft-, Lyd-, Skum-, Vand-). at bølge (jf. om-), b. sig, bølget. en Bølgeflade, -gang, -linje; et B-bjærg, -brud, -slag; bølgeformet.

en **Bön** (Ft. Bönner; jf. Af-, Aften-, Bord-, For-, Kirke-, Morgen-). at gaa i B. for. bönlig. et Bönskrift; at bönfalde, -høre (-else; jf. ubönhörlig); en Bönnebog.

Bønder (Ft. af Bonde). et Bøndergods, -smör; B-folk, -klæder (Ft.).

en **Bönne** (jf. Heste-, Kaffe-, Kryb-, Perle-, Pral-, Snitte-, Svine-, Vox-). en Bönnestage, -stang, -stængel.

jeg **bör**, se at burde.
en **Bór**[1] (af at bære; Fosterlejet hos Pattedyr).
en **Bór**[2] (af at bære; Fl. -e; jf. Bære-, Hjul-, Møg-, Trille-).
en **Bór**[3] (af at bære; se Nedbør).
en **Bór**[4] (jf. Med-, Modbør). børfast.
Börn (Ft. af Barn; jf. Fælles-, Smaa-). en Börneavl, -bog, -flok, -have, -leg, -lærdom, -pleje, -ret, -skole, -trætte, -tugt, -tummel, -ven; et B-bal, -hjem, -hus, -ly, -pulver, -skrig, -töj, -værk, -æventyr; B-kopper, -sko (Ft.).
en **Bórs** (Ft. -er). en Børsdag, -kurs, -mand, -tid; et Børspapir.
en **Børste** (jf. Flöjels-, Haar-, Klæde-, Krads-, Negle-, Sko-, Skrubbe-, Svine-, Tand-). børstet; at børste; et Børst (Ft. = Et.; jf. Bøst). en Børstenbinder.
en **Bórt** = en Børtsmakke.
en **Bøsning** (Ft. -er; = en Dølle).
en **Bøsse** (jf. Balsam-, Fattig-, Flinte-, Fugle-, Hage-, Hagl-, Hylde-, Jagt-, Kugle-, Nögle-, Peber-, Riffel-, Spare-, Sukker-, Vind-). en Bøssebænk, -hane, -kolbe, -laas, -mager, -pibe, -skydning; et B-knald, -krudt, -løb, -skud, -skæft.
et **Bøst** (Ft. = Et.; = Hug, Bank; ikke •Borst•). at faa B. at bøste (slaa, banke; oldn. beysta), at b. paa.
en **Bøste** = Flæskebøste.
en **Bøtte** (jf. Fylde-, Gryn-, Mel-, Mælke-, Si-, Skarn-, Sludder-, Smör-). et Bøttelaag.

C.

en **Ceder** (Ft. Cedre). et Cedertræ.
en **Celle** (jf. Kloster-, Munke-).
(et) **Cemènt** (= Murkit).
en **Censúr** (= Dom). at censurére (= bedømme).
et **Centner** (Ft. = Et.; = 100 Pund).
en **Ceremoní** (Ft. -er). en C-mester.
en **Cirkel** (Ft. Cirkler; = Kreds). en C-bue, -flade, -linje, et C-maal, c-rund.
en **Cistèrne**.
at **citére** (= anføre). et Citát.
en **Citrón**. c-gul, en C-saft, -syre, et C-træ.
civíl (= borgerlig). at civilisére.
en **Cylinder** (Ft. Cylindre = Valse). cylìndrisk (= valseformet).
en **Cyprès** (Ft. Cypresser; et Træ).

D.

da (Bio. og Bno.; jf. endda). nu og da, naa da! en Datid, daværende.
en **Daa** (Ft. Daaer) = et Daadyr. en Daahjort, -kalv, (et) Daavildt.
en **Dáab** (u. Ft.; jf. Barne-, Blod-, Gjen-, Hjemme-, Ild-, Kirke-, Nød-, Tvangs-, Vand-). en Daabsdag, -pagt, et D-vidne.
en **Dáad** (u. Ft.; jf. Helte-, Niddings-, Over-, Stor-, U-, Vaaben-, Volds-daad; overdaadig; udædisk; Misdæder). med Raad og D. daadfuld, -løs, -rig; en Daadskraft, -tid.
at **daane**. en Daanen, en Daanelse.
en **Daare**. at daare (jf. bedaare), daarlig[1] (= taabelig), en Daarlighed[1] = en Daarskab. en Daarekiste (d-gal, et D-lem, en D-snak).
daarlig[2] (= slet, ringe; egl. daalig, oldn. dáligr, sv. dålig). en Daarlighed[2] (= Slethed, Sygdom).
en **Daase** (jf. Guld-, Pudder-, Sminke-, Snus-, Spille-, Sukker-, Svamp-, Te-, Tobaks-).
en **Daddel** (Ft. Dadler). en D-palme.
en **Dadel** (u. Ft.). dadelfri, -værdig. at dadle (= laste), en Dadler. en Dadlelyst, -syge.
en **Dág** (Ft. -e; jf. Aars-, Arbejds-, Bede-, Bryllups-, Børs-, Daabs-, Domme-, Døde-, Døds-, Far-, Faste-, Fest-, Flytte-, Fre-, Fri-, Fødsels-, Gang-, Glædes-, Godt-vejrs-, Grundlovs-, Helgen-, Hellig-, Herre-, Hov-, Hver-, Hvile-, Hæders-, Höjtids-, Høst-, Jagt-, Jule-, Kamp-, Kro-, Kronings-, Land-, Lav-, Leve-, Ligge-, Løbe-, Lönnings-, Lör-, Maaneds-, Maj-, Man-, Markeds-, Mid-, Midsommer-,

Mærke-, Mode-, Navne-, Nyaars-, Offer-, Ordens-, Paaske-, Pinse-, Post-, Rast-, Regn-, Rigs-, Sejers-, Skifte-, Skud-, Slag-, Sol-, Solskins-, Sommer-, Spand-, Spænd-, Stævne-, Sögne-, Son-, Tamper-, Ting-, Tirs-, Tors-, Torve-, Tægte-, Uge-, Vaar-, Valg-, Vinter-, Æresdag; Hunde-, Hvedebrods-, Pigedage; Anden-, Gaars-, Morgen-, Tredjedagen; aarle-, daglig-, gammel-, hverdags, Bio. og To.). höj lys Dag, för D., Nat og D., i D., hver D., i D. otte Dage, i D. et Aar, den D. i D., D. for D., D. fra D., D. ud og D. ind, god Dag! hid til Dags, nu til D.s, om Dagen, bringe, komme for D.en, for en D., op ad D.en, op ad Dage, at komme, tage af D.e, alle D.e, i mine unge D.e, paa sine gamle D.e, i gamle D.e, at have gode Dage. — at dages (jf. bedaget, bedage sig, opdage), daglig, dagligdags, en Dagligstue, en Dagning. — en Dagbog, -brækning, -driver, -dröm, -leje, -lejer, -lön, -milding, -tyv, -vagt, -vogn, -vælger; et D-blad, -gry, -skjær, -værk; D-penge (Ft.); d-blind, -sky; at dagtinge (foræld.); en Dagsbefaling, -orden, -post, -presse, -pris, -rejse, -tid (forskjell. fra en Dags Tid); et D-lys; i Dagetal; d-lang.

en **Daggert** (= en Dolk).

en **Dál** (Ft. -e; jf. Jammer-, Tvær-). Bjærge og Dale. at dale (jf. ned-), en Dalen. en Dalbo, -bund, et Dalfore, -strøg.

en **Daler** (Ft. -e og = Et.; jf. Rigs-; aflagt Mont = to Kroner).

en **Dam**[1] (Ft. Damme; jf. Aale-, Fiske-, Karpe-, Krebs-, Molle-, Sluse-, Vand-; Betydn. Dæmning foræld., jf. dog Blegdam, en Damvej). en Dambund, -fisk, -hest, -sluse, -vej; et D-lob.

(en) **Dam**[2]. at spille D. en Dambrik, et D-bræt, -spil.

(et) **Damask** (jf. Silke-, Uld-). Damaskes Gardiner.

en **Dame** (jf. Bal-, Hof-, Mode-, Selskabs-, Stifts-). Hjærter Dame. en Damehat, -hest, -kaabe, -kjole, -pynt, -rolle, -sadel, -skrædder, -stövle; D-sager (Ft.).

en **Damp** (Ft. -e; jf. Krudt-, Kul-, Salpeter-, Svovl-, Vand-). at dampe (-ning; jf. af-, for-), en Damper (jf. Hjul-, Skrue-). en Dampbaad, -fart, -færge, -hane, -kjedel, -kraft, -maskine, -molle, -plov, -skorsten, -skrue, -spröjte, -vogn; et D-bad, -kokken; D-kul (Ft.).

(et) **Danefæ** (ogsaa Dannefæ; jordfundet, arvelost Gods; egl. dod Mands Eje).

Daner (Ft.) = de danske. dansk (jf. pære-, udansk, at fordanske), paa Dansk (= dansk Sprog), Dansken (den danske Mand, det d. Sprog), en Dansker, en Danskhed; Danmark. (en) Danebrog (en D.s-fane, -mand, -orden, -ridder, et D-kors), et Danehof, en Danekonge, (et) Danevirke (ogsaa Dannebrog, Dannevirke).

at **dangle** (jf. at dingle).

at **danne** (af -dan, i Ss. ens-, hvor-, lige-, saadan; jf. om-, til-, ud-). dannet (jf. blad-, ens-, halv-, kegle-, kile-, kjol-, klokke-, kogle-, kors-, kreds-, kugle-, kolle-, lige-, linse-, læbe-, mis-, naale-, ny-, nyre-, orme-, pile-, polse-, ring-, rude-, ror-, segl-, selv-, skive-, skjold-, skjærm-, skrue-, skæl-, snegle-, stjærne-, straale-, syl-, u-, vifte-, æg-, -ore-), dannelig (-hed), en Dannelse (jf. Aands-, Ben-, Fag-, For-, Halv-, Jord-, Marsk-, Mis-, Mor-, Ny-, Om-, Ord-, Sagn-, Selv-, Skole-, Sky-, Ud-; et D.s-middel, -trin).

dannis (digt. To.). en Dannished. en Dannkvinde, en Dannemand.

en **Dans** (Ft. -e; jf. Bonde-, Bord-, Dode-, Hexe-, Hoppe-, Kjæppe-rygge-, Line-, Ring-, Rund-, Spring-, Stylte-, Trane-, Vaaben-, Ægge-). at træde en D., tage op til D., fore en D. op, gaa bag af Dansen. at danse (d. af, ud), en Danser (jf. Ballet-, For-, Line-), en Danserinde. en Dansebjörn, -bod, -hest, -kunst, -leg, -lyst, -lærer, -mester, -plads, -sal, -sko, -skole, -takt, -ovelse; et D-bal, -gilde, -gulv, -trin.

dansk. se Daner.

at **daske**. et Dask (Ft. = Et.; jf. Mund-, Næve-).

en **Datter** (forhen Dotter; Ft. Dotre; jf. Broder-, Datter-, Foster-, Gud-, Konge-, Pleje-, Præste-, Stif-, Sviger-, Sonne-, Søster-). datterlig. en Datterdatter, -sön.

en **Davre** (u. Ft.; af Dag). et Davrebord, en D-gryde, -tid.
de, dem, deres (Sto. jf. den), i Tiltale til én eller flere: De, Dem, Deres.
en **December** (= Kristmaaned).
et **Deger** (Ft. -e). et D. Skind (ɔ: 10 Skind).
en **Degn** (Ft. -e; jf. Kor-, Løbe-, Sogne-, Ærke-). en Degnebolig, -stol; et D-kald, -offer.
(en) **Dej** (jf. Bolle-, Kage-, Makron-, Mandel-, Smör-, Sur-). dejet, at dejne. en Dejrand, -rulle, -skrabe, et D-trug (el. Dejntrug).
en **Deje** (foræld.; jf. Mælke-, Munke-, Præste-, Rede-).
dejlig. en Dejlighed.
at **dejse** (omkuld).
en **Dél** (Ft. -e; jf. Agter-, An-, Arve-, Bag-, Brøk-, Ejen-, Fjerde-, For-, Grund-, Halv-, Hoved-, Inder-, Legems-, Mund-, Neder-, Ord-, Over-, Plante-, Rund-, Sikrings-, Stats-, Takt-, Tale-, Tids-, Tredje-, Under-, Verdens-, Vægt-, Yderdel; Kjöns-, Smaadele). en D. Folk, en hel D., for en D., for en stor D., for störste Delen, for min Del, at tage D. i, blive en til D., kun til Dels. déls (Bio.; jf. næsten-), dels — dels; delàgtig (-hed, jf. u-), at delàgtiggjöre; at deltage (-ende [jf. u-]; -er, -else); delvis (Bio. og To.).
at **dele** (délte, délt; jf. af-, for-, ind-, lod-, med-, om-, sønder-, til-, tve-, tvær-, uddele; lag-, skraa-, smaa-, tredelt). delbar, delelig (-hed; jf. u-), en Deler, en Deling (jf. Af-, For-, Ind-, Lag-, Om-, Ti-, Tre-, Tve-, Tvær-, Ud-; en D.s-fører, -maade).
en **Delfin** (Ft. -er; = et Marsvin).
den, det, Ft. **de** (Sto. og Kno. foran best. To.).
denne, dette, Ft. disse (Sto.).
der (ubest. og henvis. Sto., i sidste Fald = som). der var en Mand, der hed Jens.
der (= da, foræld.): der Tiden var fuldkommen.
dèr (paapegende Bio., modsat her, hvor). se dèr! dèr er det. — I ligefrem, stedlig Bemærk. skrives bedst adskilt: der fra, hen, henne, igjennem, ind, inde, inden for, ned, nede, op, oppe, over, ovre, til, ud, ude, uden for, under; i uegl. Bemærk. indgaar dèr i en Række sammensatte Biord: deraf, -efter, -for, -fra, -hos, -i, -iblandt, -igjennem, -imellem, -imod, -med, -næst, -om, -over, -paa, -til, -under, -ved. — dersteds (Bio.), derværende (To.).
dersom (Bno., egl. dèr hvor) = hvis, om.
des- (gl. Ef. af den, det, i de ss. Bio.): desangáaende, -úden, -forúden, -uágtet, -áarsag. — deslíge (Sto.); deslígeste (foræld. Bio.).
des (s. O. som forr.). jo — des (desto); des bedre, mere, værre osv.
en **Desmer**. et D-dyr, en D-kat, -urt.
en **Despót** (Ft. -er). et Despotí, despótisk.
en **Diamànt** (Ft. -er). D.s Ørenringe. en D-sliber, (et) D-støv.
did (Bio.). hid og did, did hen, op.
at **die** (dier, diede, diet). (en) Die.
dig (udt. dej; Sto., jf. du, din). var det dig? se dig for!
et **Dige** ([1]= Dæmning, jf. Jord-, Marsk-, Skjel-, Tang-, Tvær-; [2]foræld. = Grøft, Vandgrav, jf. Mølle-). at dige (jf. af-, ind-). en Diggreve; et Digebrud, en D-grav, -graver, -svale, -torv.
en **Digel** (Ft. Digler; jf. Prøve-, Smelte-). en Digelprøve.
et **Digt** (Ft. -e; jf. Helte-, Hyrde-, Lejligheds-, Lære-, Minde-, Sang-, Skjæmte-, Smaa-, Smæde-). at digte[1] (jf. om-, op-, paa-, til-), en Digter (-inde; en D-aare, -evne, et D-værk; jf. Fabel-, Natur-, Salme-, Sang-, Vise-), digterisk, en Digten (og Tragten), en Digtning[1] (jf. Folke-, Kunst-, Om-, Skjalde-). en Digtart, -samling; en Digtekunst.
at **digte**[2] (t. = tætte). en Digtning[2].
en **Dild** (Plante).
Dimmelugen (= den stille Uge).
din, dit, Ft. **dine** (Sto., jf. du, dig).
at **dingle**. en Dinglen. (et) Dingeldangel.
at **dirre**. en Dirren.
en **Dirrik** el. Dirk (Ft. -er). at dirke (jf. op-). dirkefri (Laas).
en **Dís**[1] (Ft. -er; digt. O. = Gudinde, Asynje).
en **Dís**[2] (u. Ft.; = Taage; Søord). diset, disig (-hed), en disig Luft, Vejret er diset.
en **Disk** (Ft. -e). Dug og D., Kalk og D. at diske op (med).

disse (Sto.), se denne.
en **Diæt**. at holde D. Diæter (Ft., = Dagpenge).
djærv (jf. maal-, vaaben-). djærvelig (Bio.), en Djærvhed. djærvmælet, -talende (-enhed).
en **Djævel** (Ft. Djævle). djævelsk, et Djævelskab. en Djævlebesværgelse, -besættelse, -unge; d-blændt.
(en) **Dobbel**. at doble, en Dobler.
dobbelt (jf. ti-, tre-; at fordoble). en Dobbelthed. en D-gænger, -spat, -stjærne; et D-salt.
en **Dodder** (Plante).
dog (Bio., jf. enddog).
en **Dogge** = en Buldogge (Hund).
en **Doglæp** (paa Kvæg).
et **Dogme** (= Trossætning). dogmátisk, en Dogmatik.
en **Dok** el. **Dokke** (Ft. -er; = en Skibsdok; jf. Flyde-).
en **Doktor**. en D-grad, -stol, -vogn.
en **Dolk** (Ft. -e). en Dolkhale (Krebsdyr); et Dolkestik, -stød.
en **Dom** (Ft. Domme: jf. Blod-, Dods-, For-, Höjesterets-, Nams-, Overrets-, Smags-, Straffe-, Tyvs-). at faa D. over, for, at fælde en D., Dommen er falden, at sidde til Doms, i dyre Domme. en Dommer (jf. Birke-, Forhørs-, Freds-, Kamp-, Kunst-, Lands-, Med-, Over-, Pris-, Smags-, Sætte-, Under-; et D-embede, -korn, -sæde). at domfælde (-else); en D-bog, -stol; et D-brev, -hus; en Domsret, -sag; en Dommedag (et D.s-slag).
en **-dom** (Ft. -domme, se Alder-, Barn-, Ejen-, Fattig-, Gud-, Heden-, Hellig-, Jomfru-, Jøde-, Kristen-, Læge-, Lær-, Mand-, Martyr-, Mo-, Rig-, Spaa-, Spörg-, Syg-, Trold-, Træl-, Ung-, Visdom).
Dom-: D-herre, -kirke, -provst; et D-kapitel.
en **Dompap** (Ft. -papper; en Fugl).
en **Done**. en Donefangst.
en **Donkraft** (Ft. -er).
(en) **Dont** (jf. Bonde-). at passe sin D.
dorsk. at dorske, en Dorskhed.
en **Dosmer** (jf. Ærke-). en D-pande.
doven (-nt, -ne; jf. lud-). at dovne, en Dovenskab. et D-dyr.
en **Draabe** (jf. Blods-, Dug-, Regn-, Sved-, Vanddraabe; For-, Kamfer-, Malurt-, Mave-, Sovedraaber). draabevis (Bio.). d-flydende.
et **Dráb** (Ft. = Et.; jf. Mand-, Vaa-, dedrab; en Manddraber). en Drabsmand, -sag.
en **Drabánt** (Ft. -er). — **drabelig** (-hed).
at **drage** (drog, dragen, -et, -ne; jf. af-, an-, for-, fore-, fra-, frem-, hen-, ind-, ned-, op-, over-, paa-, sammen-, til-, ud-, unddrage; bort-, omdragende). at d. Sværd, Vaad, Aande, Omsorg for, Fordel af, at drages med Døden, at drage af By, ud af Landet. et Drag (Ft. = Et.; jf. Aande-, Aare-, Af-, Bi-, Bække-, Eng-, Fore-, Fra-, Höjde-, Lang-, Le-, Meje-, Nakke-, Pumpe-, Sammen-, Snude-, Ström-, Ud-, Vand-), et -dragende (se An-), en Dragning (jf. Sammen-, Ud-), en -dragelse (se Frem-, Ind-, Op-, Over-, Paa-, Til-, Und-), en Drager (D-penge, Ft.; jf. Brev-, Kors-, Kul-, Last-, Op-, Skjold-, Støv-, Vaaben-), -dragen (se blak-, rod-, sort-). en Dragkiste, (en D-skuffe), -knude, et D-vaad: en Dragedukke.
en **Drage** (jf. Ild-, Papirs-). en Dragcham, -svans: et D-hoved, -skib.
en **Dragón**. en Dragonhest.
en **Dragt** (Ft. -er: jf. Arbejds-, Bade-, Bispe-, Bonde-, Brude-, Embeds-, Fest-, Hof-, Hus-, Höjtids-, Klæde-, Kronings-, Kvinde-, Lig-, Mands-, Maskerade-, Matros-, Mode-, Morgen-, Munke-, Narre-, Nat-, Nonne-, Ordens-, Præste-, Rejse-, Ridder-, Ride-, Selskabs-, Sommer-, Stads-, Sørge-, Tjener-, Tve-, Vinter-). en D. Brænde, en D. Prygl.
en **Dram** (Ft. Dramme, = en Snaps).
et **Dráma** (Ft. -er). dramátisk.
(en) **Drank** (= Bærme).
en **Dranker** (= en Sejdrikker). en D-galskab.
at **dratte** (ned). at komme drattende. dratfingret.
(et) **Drav** (= Bærme). et Dravtrug.
at **dreje** (jf. fordreje, omdrejet). at d. af, d. sig om. en Drejer (en D-bænk, -svend; jf. Ben-, Blokke-, Kunst-, Liren-, Luren-, Rokke-), en Drejning (jf. Om-), en -drejelse (se For-). en Drejeskive, -syge; et D-lad, -reb.
(et) **Drejl** el. Drejel. en D.s Dug.
en **Dreng** (Ft. -e: jf. Bonde-, Gaase-, Gade-, Hov-, Hunde-, Hyrde-, Kahyts-, Kokke-, Kor-, Kræmmer-, Lære-, Matros-, Piber-, Plov-, Skibs-, Skole-, Skomager-, Skri-

ver-, Skrædder-, Smaa-, Smedde-, Snedker-, Tjeneste-). drengeagtig (-hed). en Drengeskole, -streg; et D-barn; D-aar (Ft.).

et **Drev** (Ft. = Et.; af at drive; jf. Hjul-, Kværn-, Over-, Stokke-).

en **Drift** (Ft. -er; af at drive; jf. Af-, Be-, Fabrik-, Fæ-, Grube-, Is-, Kjöns-, Kunst-, Kvæg-, Natur-, Nærings-, Om-, Op-, Parrings-, Selskabs-, Selvopholdelses-, Skov-, Vexel-, Værks-). at komme, rage i D., føle, have D. til, en D. Stude. driftig (-hed). en Driftskapital, -maade, -plan, -tid.

at **drifte** (Korn; jf. drøfte). et Driftesaald, -trug, -værk.

en **Drik** (Ft. Drikke; jf. Dvale-, Edder-, Elskovs-, Kvæge-, Læge-, Læske-, Morgen-, Nippe-, Sove-, Styrke-, Svale-, Trylle-). en D. Vand. drikfældig (-hed). et Drikoffer.

at **drikke** (drak, drukken, -et, -ne; jf. ind-, ud-). at d. Vin, d. Pengene op, d. én til, fuld, under Bordet, d. sig fuld, en Rus. en Drikke (Mad og D.), en Drikker (se Sej-), drikkelig (jf. u-). en Drikkeskaal, -syge, -vise; et D-bord, -gilde, -glas, -horn, -kar, -krus, -lag, -vand; D-penge, -varer (Ft.).

en **Dril** (Ft. Drille). at drille[1] (= bore).

at **drille**[2]. et Drillerí, drillevorn. en Drillepind.

at **driste** (jf. for-). at d. paa, d. sig til. dristig (-hed; jf. dum-).

en **Drive** (= en Snedrive).

at **drive** (drév, dreven, -et, -ne; jf. af-, be-, for-, gjen-, hen-, ind-, om-, op-, over-, uddrive; nærings-, orm-, sveddrivende). at d. i Land, Vandet driver af ham, at gaa og drive, at d. over, d. igjennem, d. det vidt, til noget, d. paa Flugt, d. et Söm ind, d. Stude, d. sin Jord, d. Blomster, d. Handel, d. Spot med. en Driver (jf. Dag-, Kamel-, Ko-, Kvæg-, Stude-, Tvær-, Æsel-, Øxen-; en D-bom [Søo.], et D-liv), et Driverí, en Drivning (jf. Ind-, Ud-), en -drivelse (se Gjen-, Over-). en Drivbænk, -is, -kasse, -kraft, -rem, -skrue; et D-anker, -hjul, -hus, (en D-plante), -tømmer, -vaad, -værk; drivvaad (= drivende vaad); en Drivefjeder, et D-rum.

et **Drog** (Ft. = Et.). — en **Dromedár**.

en **Drone** (en Hanbi).

en **Dronning** (jf. Drot; Bi-, Eng-, Enke-). dronninglig. en Dronningestol.

en **Droske**. en Droskehest, -kusk.

en **Drossel** (Ft. Drosler; jf. Ring-, Sang-).

en **Drost** (Ft. -er; jf. Land-, Rigsdrost).

en **Drot** (Ft. Drotter; digt. = Konge; jf. dog Jorddrot).

dru (egl. = dröj; jf. sanddru, ædru).

en **Drue** (= Vindrue). en Druehals (paa Kanoner), -hyld, -høst, -klase, -kur, -kvas, -most, -munke (Plante), -saft; et D-skud, -sukker.

drukken (-nt, ne; af at drikke; jf. død-, for-, sövn-). en Drukkenskab. en Drukkenbolt.

at **drukne**. at d. sig. en Drukning. et Druknehus.

at **drunte** el. **drynte** (usædv., = nøle). at komme dryntende.

et og en **Dryp** (Ft. Dryp og Drypper; jf. Regn-, Tag-). at dryppe (jf. over-), det drypper, at d. en Steg; en Dryppelse, en Dryppert. en Drypsten; et Dryppebad.

at **drysse** (= at strø; jf. over-).

at **dræ**. Rugen dræer = staar i Dræ. en Dræning (stødtonet). en Drætid.

at **dræbe** (dræbte, dræbt; jf. et Drab).

et **Dræg** (Ft. Drægge; jf. Entre-). at drægge.

en **Drægt** (Ft. -er; af drage, som Ægt af age, Bægt af bage; jf. Dragt, Dræt). drægtig (om Dyr og Skibe), en Drægtighed.

-drægtig (-hed; t., se en-, neder-, sam-).

at **drænke** (jf. drikke). en Drænkning.

en og et **Dræt** (b. F. Drætten, Drættet, Ft. = Et. og Drætter; af drage; jf. Aande-, Fiske-, Mellem-, Op-, Plov-). at drætte (= fore; jf. dog op-).

at **dræve**. en Dræven.

en **Drøbel** (jf. Dryp, Draabe). et D-fald.

at **drøfte** (egl. = drifte). at drøfte en Sag, et Spörgsmaal. en Drøftelse.

dröj (jf. bringe-, u-). en Dröjde, en Dröjhed, at dröje, en Dröjelse.

en **Dröm** (Ft. Drömme; jf. Dag-, Feber-, Morgen-). i Drömme. at drömme (drömte, drömt), at d. en Dröm, at d. om; en Drömmer, et Drömmerí. en Drömmebog,

-tyder, -verden; et D-billed, -liv, -syn.
et **Drön** (Ft. = Et.). at d r ö n e.
at **drose** (= nole). et Droserí. en Drosepind.
Drov: at tygge D. et drovtyggende Dyr = en Drovtygger; en D-tygning.
du (Sto., jf. d i g, d i n). **dús**: at være, drikke d. med en; en Dusbroder; at d u t t e, d. en noget paa (jf. paa-).
en **Due** (jf. Brev-, Hus-, Kappe-, Krop-, Lokke-, Maaneds-, Ring-, Skov-, Sokke-, Turtel-). en D u r i k (Ft. -rikker). en Duehøg, -post, -steg, -unge-, -urt; et D-hus, -møg, -slag, -æg.
at **due** (duer, duede, duet). at d. til noget. d u e l i g (jf. morgen-, u-), en Duelighed.
en **Duèl** (Ft. Duèller; = Tvekamp). at duellére.
en **Duft** (u. Ft.; jf. Blomster-, Rosen-, Skov-, Virak-). at d u f t e. duftrig.
en **Dúg** (Ft. Duge; jf. Alter-, Bast-, Bord-, Bryst-, Flag-, Haar-, Hals-, Hoved-, Kammer-, Nettel-, Olmer-, Patte-, Ravn-, Sejl-, Svede-, Te-, Vox-). en Dugmager.
(en) **Dug** (kort u; b. F. Duggen; jf. Aften-, Honning-, Mel-, Morgen-, Natte-, Sol-). at d u g g e, dugget. en Dugdraabe, -perle; et D-fald; d-vaad.
en **Dukát** (Ft. -er). (et) Dukatguld.
at **dukke**[1] (jf. dykke). at d. op, d. sig. en Dukkert. en D u k a n d, d-nakket.
en **Dukke**[1] (jf. Drage-, Ledde-, Lege-, Mode-, Nikke-, Skrige-, Sminke-, Vox-). en Dukkestue; et D-barn, -hoved, -hus, -skab, -töj.
en **Dukke**[2] (Hör, Silke). at d u k k e[2].
en **Dulle** (egl. lille Due, Lokkedue).
at **dulme**. det dulmer. en Dulmen.
dum, d u m t, d u m m e (jf. heste-, svine-, ærke-; egl. = sløv, nu kun om Forstanden, forhen ogsaa om Syn og Mæle: døv og dum, Öjnene dummes). at se dum ud, bære sig dumt ad. en D u m h e d (at gjöre Dumheder). d u m dristig (-hed); et D u m m e r hoved; en D u m r i a n.
dump. en dump Lyd.
et **Dump** (Ft. = Et.). at d u m p e.
et **Dún** (Ft. = Et.; jf. Eder-, Gaase-, Svane-). at d u n e, dunet. dunblød, -haaret, -haget; en D-hammer (Plante).

at **dundre**. en Dundren.
en **Dunk** (Ft. -e; jf. Varme-, Vin-, Øl-).
et **Dunk** (Ft. = Et.). at d u n k e, en Dunken.
dunkel (b. F. og Ft. dunkle; jf. at fordunkle). en Dunkelhed.
en **Dunst** (Ft. -er). at d u n s t e (jf. for-, ud-). en Dunstkreds.
en **Dup** (Ft. Dupper; jf. Snöre-). at d u p p e, duppet. en Dupsko.
dús, se du. — **Dús**: i Sus og D.
en **Dusk** (Ft. -e og -er; jf. Blomster-, Fjer-, Haar-, Silke-).
at **dutte**, se d u.
at **duve** (jf. an-). en Duvning. (Søord).
en **Dux** (Ft. -er). at d u x e.
en **Dvale**. en Dvaledrik, -tilstand.
dvask. at d v a s k e, en Dvaskhed.
at **dvæle** (jf. Dvale). en Dvælen.
en **Dvælg** (= en Svaber).
(et) **Dvælg** (groft Lærred).
en **Dværg** (Ft. -e). dværgeagtig. en D v æ r g hat, -hval, -pil, et D-træ; en D v æ r g e konge, et D-maal (= Gjenlyd).
at **dy** sig (besl. m. due, Dyd), dýr, dyede, dyet (rett. dyde, dýt).
dýb, d y b t, d y b e (jf. knæ-, sejl-). en d. Dal, Sövn, et d. Vand, en d. Sorg, d. Tanker, et dybt gaaende Skib, en d. sørgende Enke, en d. tænkende Mand. et D ý b (Ft. = Et.; jf. Brad-, Hav-, Sejl-, Stejl-; et D.slod, -vaad); en D y b d e (jf. Middel-), en Dybhed, at d y b e (-ning; jf. for-, ud-). et (Skibs) Dybgaaende, et D-sind, dybsìndig (-hed).
en **Dýd** (Ft. -er; jf. at due; Borger-, Kvinde-, U-). d y d i g (jf. u-). et Dydsmønster.
dygtig (jf. at due; arbejds-, kamp-, sejl-, sø-, tjenst-, u-, vaaben-). en Dygtighed.
at **dykke** (jf. dukke). en D y k k e r (jf. Labbe-). en Dykkerklokke, et D-skib.
(et) **Dynd** (jf. Hænge-, Pludder-). dyndet. en Dyndtørv.
en **Dyne** (af Dún: jf. Fjer-, Over-, Under-). en Dynefyld, et D-vaar.
en **Dynge** (jf. Guld-, Korn-, Kul-, Møg-, Sand-, Skarn-, Sten-). at d y n g e (-ning; jf. op-, over-, sammen-).
dyngvaad.
at **dyppe** (jf. dyb, Daab, døbe). en Dypning, en Dyppelse.
dýr (jf. fordyre). dýrt Madkjøb, at være d. med noget, dyre Eder, i dyre Domme. d y r e b a r (-hed),

en Dyrhed. en Dyrtid; dyrekjøbt.

et **Dyr** (Ft. = Et; jf. Blød-, Bælte-, Daa-, Desmer-, Doven-, Els-, Fabel-, Han-, Hav-, Hun-, Hus-, Hvirvel-, Klov-, Koral-, Krebs-, Kron-, Kryb-, Land-, Last-, Led-, Moder-, Mul-, Murmel-, Næb-, Panser-, Patte-, Pels-, Plante-, Pung-, Raa-, Rens-, Rov-, Skabe-, Skade-, Skal-, Skæl-, Smaa-, Smal-, Snylte-, Stank-, Stink-, Straale-, Strejf-, Sø-, Tillægs-, Trampel-, Træk-, Træl-, U-, Vane-, Vild-). dyrisk (-hed). [1]en Dyrlæge, -lære, -maler, -plager, -tæmmer; et D-plageri, -skue; en Dyreart, -fabel, -form, -hud, -klasse, -kreds, -maske, -slægt, -verden; et D-liv, -rige; — [2]en Dyrehave (Dyrehavstiden), -kølle, -ryg, -steg; et D-skind.

at **dyrke** (af dyr; jf. opdyrke, udyrket). en Dyrker (jf. Afguds-, Ager-, Sol-), en Dyrkning (jf. Ager-, Have-), en Dyrkelse (jf. Guds-).

at **dysse** i Sövn, at d. ned (jf. ind-, neddysse, sövndyssende).

en **Dysse** (jf. Lang-, Rund-, Stendysse).

et **Dyst**[1] (Ft. -er; jf. Vaaben-). at dyste[1] = dystrende. et Dystløb, -ridt.

(en) **Dyst**[2] = et Dystmel (ogsaa = Melstøv). at dyste[2] (= stænke; foræld.).

at **dægge** (jf. en Kjæledægge). et Dæggebarn, -lam.

et **Dæk** (b. F. Dækket, Ft. = Et.; jf. Agter-, Banjer-, For-, Halv-, Mellem-, Over-, Skibs-, Storm-, Underdæk; en Tredækker). en Dæksbaad, -bjælke, -last, -luge, -planke, -støtte, -væger; et D-fartöj, -knæ, -ruf.

at **dække** (jf. af-, be-, op-, tildække; is-, panser-, skal-, sky-, skæl-, snedækket; en Skifer-, Taffeldækker). at d. til, d. Bord, d. sig. et Dække (jf. Bro-, Gips-, Hjælm-, Is-, Løv-, Rør-, Saft-, Sky-, Sne-, Vinge-), et Dækken (Ft. -er; jf. Heste-, Ride-; en D-gjord), en Dækning (jf. Af-, Be-, Op-, Til-), et Dæksel (Ft. Dæksler). en Dækfarve, -fjer, -sten, et D-vaaben; (et) Dækketöj.

at **dæmme** (af en Dam[1]; jf. af-, ind-, op-). en Dæmning (jf. Mølle-).

at **dæmpe.** en Dæmper, en Dæmpning.

at **dæmre.** en Dæmring (jf. Morgen-), en Dæmringstid.

at **dænge.** d. til, paa (jf. over-, til-).

at **dø** (dør, døde, er død; jf. af-, hen-, ud-). en døende.

at **døbe** (døbte, døbt; jf. Daab, dyppe; gjen-, hjemmedøbe; udøbt). en Døber (jf. Gjen-). en Døbefont, -seddel; et D-fad, -navn.

død, dødt, døde (jf. af-, halv-, selv-, skin-, sten-, ud-). død og begravet, døde og saarede, de dødes Rige. at døde, dødelig (-hed; jf. u-; en d. Sygdom, d. fornærmet), en Dødhed. dødfødt, -træt; en Dødsø, et Dødvande.

(en) **Død** (jf. Brad-, Folke-, Helte-, Hungers-, Kvæg-, Mande-, Martyr-, Straa-, U-, Vaaben-). at tage sin D. over, ligge for, gaa i Døden, Døden og Djævelen, at sørge sig, dömme en til Døde, at være Dødsens (gl. Ef.; jf. Livsens). dødbleg, -drukken, -stille; en D-kuller, -sejler, -stilhed; en Dødedag, -dans; dødsdömt, -syg; en D-aarsag, -angest, -dag, -dom, -fare, -fjende, -foragt, -frygt, -kamp, -kulde, -liste, -maade, -seng, -stilhed, -straf, -stund, -sved, -synd; et D-aar, -bo, -fald, -leje, -saar, -suk, -tegn.

en **Dødbider** (egl. nt. = Bedemand).

en **Dødning** (Ft. -er). et Dødningben, -hoved.

en **Døgling** (en Hval).

et **Dögn** (Ft. -e; jf. Dag; Halv-, Jævn-). dögnlang; en D-flue, et D-liv, -skifte, -skrift.

at **döje** (jf. for-). at döje ondt.

en **Döjt** (nt. og eng.): ikke en D.

en **Døl** (Ft. -er; = Dalbo; f. Ex. Gudbrandsdøl).

Dølg: at lægge D. paa = at dølge (dulgte, dulgt; jf. for-). (et) Dølgsmaal (at føde i D.).

en **Dølle** (paa Plovjærn osv.; jf. Bajonet-, Spade-).

at **dömme** (af Dom; dömte, dömt; jf. be-, for-, fra-, i-, paa-, tildömme; døds-, udömt). en Dömmekraft.

et **-dömme** (se Bispe-, Efter-, Fyrsten-, Herre-, Hertug-, Jarle-, Kejser-, Konge-, Om-, Pave-, Præste-).

et **Dön** (Ft. = Et.). at dönne.

en **Dønning** (i Havet, = Dødsø; egl. Dødning?).

en **Dör** (Ft. -e; jf. Bag-, Blind-, Fald-, Flöj-, Gaard-, Gade, Gang-, Gitter-, Glas-, Halv-, Have-, Hus-, Kakkel-

ovns-, Kirke-, Kjælder-, Kōrs-, Køkken-, Lade-, Lofts-, Lön-, Mellem-, Ovn-, Sals-, Skabs-, Skyde-, Stald-, Stue-, Udgangs-, Vogn-, Yder-). at bo D. om D., gaa ens D. forbi, inden Döre, jage paa Dören, sætte til Dörs. -dörs (se inden-, uden-). en Döraxel, -fals, -fylding, -hammer, -haspe, -hvirvel, -karm, -klinke, -klokke, -laas, -liste, -maatte, -nögle, -post, -sprække, -stabel, -stolpe, -tærskel, -vogter; et D-greb, -stykke, -trin, -træ.

et **Dörslag** (Ft. = Et.; nt.; en Bliksi).

en **Dós** (u. Ft.). dosig (-hed), at dose (jf. dysse; hen-).

Døtre (Ft. af en Datter). en Døtreskole.

dóv (jf. stok-). en Døvhed, at døve (jf. be-, over-), en Døvelse. en Døvnælde, døvstum (-hed).

E.

et **E** (Ft. Eer). en E-lyd (som i bred, bredt, lidt [To.], Stik).

en **Ebbe** (u. Ft.). E. og Flod. at ebbe. en Ebbeström, -tid.

en **Éd** (Ft. -er; jf. Borger-, Embeds-, Hyldings-, Kjød-, Kjöns-, Mén-, Præste-, Tings-, Troskabs-, Tylter-, Vaaben-). at tage i E., gjöre (sin) E. paa. edelig. edbunden, -svoren, -tagen; at edfæste (-else); et Edsbrud.

en **Edder** (u. Ft.). at edres, edret. en Edderbyld, -drik, -kop (jf. Kors-); e-fyldt, -spændt.

en **Eddike** (jf. Hindbær-, Vin-, Øl-). eddikesur; en E-brygger, -syre.

et **Eden** (hebr.; stødtonet). Edens Have.

eder, eders (Sto.), se I.

et **Ederdun**. en Ederfugl.

effen (-nt, -ne; nedert.). effen og ueffen.

efter (Fho. og Bio.; jf. der-, her-, hvor-). kort (lidt) e., næst e., bag e., lidt e. lidt, e. Loven, Bogstaven, Evne, Omstændighederne, e. sit eget Hoved, e. min Mening, e. hans Død, at sigte, kaste, skyde, støde, slaa, hugge, gribe, jage, se, høre, lytte, lede, søge, lyse, skrive, hige, stræbe, tragte, længes e., gaa e. Næsen, snakke e. Munden, staa e. Livet, föje, rette sig e., lægge sig e., komme e. noget, tage e. en, e. at (ikke »efterat«), e. som (= i Forhold til som, i samme Grad som, forsk. fra:) eftersom (Bio.) = efterdi. efterdags (Bio.). efterhåanden (Bio.). efterhåands (Bio.).

et **Efteraar** (en E.s-blomst, et E-vejr). at e-abe (-else). en E-byrd. E-draaber (Ft.). et E-dömme (= Exempel, foræld.). at e-forske (-ning). -følge (-else), en E-følger. at e-gaa. -give (-else, -enhed; jf. ueftergivelig). -gjöre (-else). en E-græsning. -høst. -klang. e-klog (-skab). at e-komme (-else), en E-kommer. et E-krav. at e-lade, de e-ladte, e-laden (-nt, -ne), en E-ladenhed, et E-ladenskab. at e-leve (-else), de e-levende. at e-ligne (-ing). en E-lyd. at e-lyse (-ning). en E-lön (= Pensjon). et E-maal (foræld., en E.s-mand). en E-mad. -mand. -middag. et E-mæle. -navn. en E-plöjning. -ret. -retning. e-rèttelig (-hed; jf. u-). at e-sē. et E-skin. en E-skrift, at e-skrive (-ning). en E-slægt. -slæt. -smag. et E-smæk. en E-snak, -snakker. -sommer. et E-spil. at e-spore (-ing). e-spurgt, en E-spörgsel. et E-stev. -sting. at e-stræbe (-else). et E-syn. en E-sætning. at e-søge (-ning). en E-tale. -tanke. -tid. at e-tragte. et E-tryk, at e-trykke, e-trÿkkelig. at e-tænke, e-tænksom (-hed). E-veer (Ft.). en E-verden. -vinter. -virkning. at e-vise (-ning).

(en **Eg**, Eggen, at egge, se en Æg, at ægge.)

en **Eg** (Ft. -e; jf. Kork-, Sten-). en Egebark, -bul, -gren, -krans, -lund, -plante, -purre, -rod, -skov; et E-blad, -bord, -krat, -løv, -træ, (et E.s Bord), -tømmer; en Eghjort.

en **Ege** ([1]en Baad. [2]en Hjulege).

en **Egel** (= Istap, se Husegel).

egen, eget og egent, egne (jf. at eje; jord-, land-, liv-, selv-, sted-, sær-). hans egen Fader, deres eget Barn, af egen Drift, til eget

bedste; han har et egent Sind. en Egenhed (jf. Sær-), en Egenskab (jf. Hoved-), egentlig (jf. u-), at egne sig (jf. til-). egenhændig, -kjærlig (-hed), -mægtig (-hed), -nyttig (-hed; jf. u-), -raadig (-hed), -sindig (-hed); en E-nytte, -vilje, -vægt (= Vægtfylde); et E-navn, -sind.

et **Egern** (Ft. = Et. og -er).

en **Egn** (Ft. -e; jf. Bjærg-, Fjæld-, Føde-, Grænse-, Hede-, Himmel-, Klippe-, Klit-, Marsk-, Om-, Skov-, Verdens-, Vin-).

at **egne** sig (til noget), se egen.

ej! (rulletonet; Udro.). ej ej! eja!

ej (stødtonet; nægtende Bio. = ikke). ej heller, nej, vist vil jeg ej.

at **eje**. en og et Eje (jf. Fælles-, Sam-, Selv-, Sær-), at have i E., i sit E., faa til Arv og E. en Ejer (jf. Brugs-, Fabrik-, Gaard-, Gods-, Grund-, Hus-, Jord-, Kirke-, Med-, Selv-, Skibs-, Skov-, Slave-, Tiende-, Værks-), en Ejerìnde. en Ejermand; en Ejeform, et E-mon; en Ejendel, -dom (jf. Grund-, Jord-, Land-, Stats-), en Ejendomsbesidder, -ret; ejendòmmelig (-hed).

ejegod (egl. égod ɔ: altid god).

en **El** (Ft. Elle) = et Elletræ. en Ellebusk, -krage, -mose, -rod, -skov, -trunte, -ved; et E-krat.

en **Elefànt** (Ft. -er). en E-orden, -ridder, -snabel, -tand.

et **Elemènt** (Ft. -er; = Grundstof, -æmne). de fire Elementer, at være i sit E.

elèndig. en Elèndighed.

en **Elév** (Ft. -er; = Lærling).

(et) **Elfenben.** en Elfenbens Knap.

en **Elg** (Ft. -e) = et Elsdyr.

Elle- (jf. Elv[2], Alf). Ellefolk (Ft.), en E-frue, -höj, -konge, -mand, -pige, e-skudt, -vild.

eller (Bno.). enten — e., hverken — e. ellers (Bio.).

elleve (Talo.). den ellevte.

et **Elsdyr** = en Elg.

at **elske** (jf. for-, opelske; fredelskende). elskelig (-hed), en Elsker (jf. Bog-, Jagt-, Kunst-, Natur-), en Elskerìnde; en Elskov (en E.s-drik, -handel, -rus). elskværdig (-hed; jf. u-).

en **Elv**[1] (Ft. -e; = Bjærgström). et Elvbrud, en E-munding.

en **Elv**[2] (Ft. -e; ægte dansk Form f. Alf). en Elvehöj, -konge, -kvinde, -pige; et E-skud (ikke »Elverhöj« osv.; jf. Elle-).

en **Em** og en Emme (= Damp). at emme.

et **Embede** el. Embed (Ft. -er; jf. Bispe-, Dommer-, Præste-, Stats-, Told-). paa Embeds Vegne. en Embedsadel, -besættelse, -bolig, -broder, -dragt, -ed, -førelse, -gjerning, -iver, -mand, -pligt, -prøve, -rang, -stand, -stilling, -tid; et E-aar, -hverv.

Emmer (Ft.). gloende E., E. og Aske.

en, et (ubest. Kno.). en Gang imellem, en sjælden Gang, en Del Folk, en hel Del.

én, ét (Talo.). en og anden, en for en, hvad er det for en? den ene, det ene, én Gang for alle, paa én Gang, lige med ét, det er ens Pligt. en Ener, en Enhed (jf. Mønt-, Vægt-, Væsens-), enlig (-hed), ensom (-hed). enaarig, -armet, -baaren, -benet, -bladet, -bo, (en Enboplante), -drægtig (-hed), énfoldig, enfòldig (-hed), -hovet, -hændet, -sidig (-hed), -stemmig (-hed); en E-hjörning, -hærje, -spænder (en E-vogn); i Enrum, et Enstavelsesord, et Ental (mods. Flertal); et Ettal (Taltegn).

end (Bio. og Bno.). om end, end videre. enddà, -dòg (= skjönt), -ìkke (= ikke engang, forsk. fra end ikke = endnu ikke), -nù, -'òg = -ògsaa, -síge (egl. end sider el. siden), -skjönt.

en **Ende** (jf. Ager-, Agter-, Bag-, Ben-, Bord-, By-, Fald-, Finger-, Fod-, For-, Fæld-, Neder-, Nord-, Over-, Pølse-, Reb-, Rod-, Syd-, Top-, Tov-, Traad-, Vej-). en E. Garn, Tov, Verdens E., til den E., at have, faa E., at være, bringe til E., (jf. tilendebringe), komme til E. med, at faa, gjöre E. paa, at sidde, rejse, kaste over E., staa paa Enden. at ende (endte, endt; jf. fuld-), endelig (-hed; jf. u-), en Endelse (jf. Afleds-, Böjnings-). endelangs (Bio.), e-klemt, -løs; at e-vende (-ing); en E-flade, -gavl, -skive, -tarm, -væg; et E-maal, -punkt, -rim, -stykke.

et **Endeligt** (u. Ft.). at faa et sørgeligt E.

ene (To. og Bio., af én) = alene. at ene (jf. for-), at enes, enig

(-hed; jf. tre-, u-), en Ening. eneraadig (-hed), -vældig; en E-bo, -boer, -hersker, -pige, -ret, -tale, -vold (en E.s-konge, -magt), -vælde.

en **Ene** (= et Enebærtræ, en E-busk). et E-bær (E-brændevin), -ris.

et **Enemærke** (egl. Endemærke).

eneste (af én). den, det, de eneste. en Enesteskilling.

en **Eng** (Ft. -e; jf. Græs-, Haardbunds-, Kløver-, Mad-, Mose-, Strand-, Sylt-). en Engblomme, -bund, -dronning, -have, -havre, -jord, -holm, -karse, -kløver, -torv, -vanding; et E-drag, -græs, -hø, -land.

engàng (Bio. = en Gang). ikke engang.

en **Engel** (b. F. -en, Ft. Engle; jf. Barne-, Basun-, Over-, Skyts-, Ærke-). englelig. et Englebarn, -hoved, -kor, en E-sang, -skare, -vinge.

engelsk. paa Engelsk (= e. Sprog). en E-mand = Englænder; England el. Engelland (ikke »Engeland«).

enhvèr, ethvèrt (Sto. = hver, hvert).

enig, en Ening, se ene.

en **Enke** (jf. Græs-, Præste-). en E-dronning, -frue, -kasse, -mand, -stand, et E-sæde.

enkelt. den, det, de enkelte. en E-hed, e-vis (Bio.). et E-tal.

éns (uböj. To. og Bio.; jf. over-, u-). en Enshed (Identitét). ensartet (-hed; jf. u-), -dan, -dannet, -farvet, -formig (-hed), -tydig (-hed).

enstèds (Bio.; jf. ingensteds osv.). énsteds (modsat andensteds).

enten (Bno.). enten — eller.

at **entre**. en Entring. en Entrebil, -hage, -oxe; et E-dræg, -net.

éplsk. et e. Digt. et Epos.

en **Epistel** (Ft. Epistler).

er (jeg, du, han er), se at være.

er- (tysk, tonløs Forstavelse): at erfare (-ing), erfaren (-hed; jf. u-). at erholde (-else). et Erhverv, at erhverve (-else). -indre (-ing). -kjende (-else; jf. an-), erkjendtlig (-hed). at erklære (-ing, jf. Kjærligheds-, Krigs-, Æres-). -kyndige sig. -lægge (-else). -nære (-ing). -obre (-ing, en E.s-krig), en Erobrer. at erstatte (-ning, jf. Skades-).

en **Eremit** (Ft. Eremitter). et E-liv.

(**Erke-**, se Ærke-).

en **Erts** (Ft. -er; tysk, = Malm; jf. Jærn-, Kobber-).

et **Es**[1] (Ft. Esser). Hjærter, Klør, Ruder, Spar Es.

(et) **Es**[2]: at være i sit Es (à son aise).

en **Esse** (= Smeddeesse).

en **Essing** (Rand paa en Baad).

et **Etmaal** (nt. Soord, = Halvdögn).

et **Evangélium** (b. F. Evangéliet. Ft. Evangélier). evangélisk, en Evangelìst.

(et **Eventyr**, se Æventyr.)

evig. en Evighed (en E.s-blomst).

evindelig (é = altid; jf. vinde og vare). en Evindelighed.

en **Evne** (jf. et Æmne; Aands-, Bære-, Digter-, Fatte-, Række-, Sjæle-, Spire-, Tænke-). efter E., over E. at evne. evneløs (-hed).

Evrópa (Verdensdel; jf. Mellem-, Nord-, Syd-). en Evropæer, evropæisk.

et **Exèmpel** (Ft. Exempler). for Ex. et Exemplár, exemplárisk. exempelløs.

F.

faa (Ft.), færre, færrest. faatalende, -tallig (-hed).

at **faa** (faar, fik [foræld. Ft. finge], faaet [digt. fanget, at fange]; jf. haandfaaet). (at faa i Betydn. af fly, række, foræld.) at f. Börn, at f. sin Vilje, f. Ende, f. ondt, Feber, f. fat paa, f. Lyst til, f. Skyld for, f. Mod paa, f. at se, høre, vide, føle, f. noget bestilt, udrettet, f. i Sinde, i Sigte, f. en i Tale, f. en til, fra noget, det faar at være.

et **Faar** (Ft. = Et; jf. Kjød-, Klokke-, Marsk-). en Faareavl, -bov, -flok, -fold, -hjord, -hund, -hyrde, -krop, -kylling, -lus, -maaned (= April), -mælk, -ost, -pels, -sax, -stald, -sti, -syge, -uld; et F-hold, -hoved, -kjød, -laar, -skab, -skind; F-klæder (Ft.).

en **Fabel** (Fabler; jf. Dyre-). at fable, fabelàgtig. en F-digter, -hans; et F-dyr.

en (og et) **Fabrik** (Ft. Fabrikker; jf.

Papir-, Porcellæns- osv.). at fabrikére (= tilvirke), en Fabrikànt, fabrikmæssig. en Fabrikarbejder, -drift, -ejer, -mester, -pris, -skorsten; et F-arbejde, -stempel, -væsen.

et **Fad** (b. F. Fádet, Ft. Fade; jf. Døbe-, Fedte-, Fiske-, Fyr-, Hytte-, Køle-, Ler-, Mælke-, Olje-, Rum-, Salat-, Saltmads-, Sukker-, Sule-, Suppe-, Sylte-, Sølv-, Tin-, Vand-, Vaske-, Vin-). at fade (jf. om-), en Fadning. en Fadbinder; et Fadebur (en F.s-terne).

fád (fr. = flov). en Fadhed.

en **Fadder** (Ft. -e; jf. Kvinde-, Mands-). et Fadderskab. en F-gave, -sladder, -stads.

en **Fader** (Ft. Fædre; jf. Al-, Barne-, Bedste-, Familie-, Far-, Foster-, Gud-, Hus-, Kirke-, Kro-, Lands-, Lære-, Mor-, Olde-, Pleje-, Skrifte-, Stam-, Stif-, Svigerfader; Forfædre). faderlig (-hed). faderløs; en F-kjærlighed, -morder; et F-hjærte, -mord, et Fadervor (Ft. = Et.). (jf. Far-, Fædre-).

en **Fading** (Ft. -er; jf. Kurve-, Vogn-).

et **Fag**[1] (b. F. Fáget, Ft. = Et. et F. Hus, Vinduer.

et **Fag**[2] (b. F. Fáget, Ft. = Et.; jf. Bi-, Hoved-, Kunst-, Lære-, Skole-, Videnskabs-). fagmæssig, fagvis (Bio.). fagkyndig, -lærd; en F-dannelse, -kundskab, -lærer, -mand, -skole, et F-værk.

fage (Bio., kun i Vers, = snart). saa f.

fager (Ft. fagre; digt.; jf. favr, fejr).

en **Fagòt** (Ft. Fagòtter).

Fagter (Ft., = Lader).

en **Fakkel** (Ft. Fakler; jf. Beg-, Vox-). en F-bærer, et F-skin, -tog.

fal (To. og Bio.). at være, holde fal, til fals. at fale paa. at falbyde, -holde.

en **Falaske** (= Emmer).

et **Fald** (Ft. = Et.; jf. Af-, An-, Arve-, Bi-, Bund-, Drøbel-, Døds-, For-, Fosse-, Fra-, Ind-, Knæ-, Lig-, Løv-, Mande-, Messe-, Mærs-, Ned-, Nøds-, Over-, Rim-, Sage-, Skjætte-, Sluse-, Sne-, Sol-, Ström-, Synde-, Tilbage-, Tone-, Ud-, Under-, Vand-). at staa for F., i F., i saa F., i alt F., i hvert F., i andet, bedste, værste, første, sidste, modsat, manglende F. en Faldhastighed, -höjde; et Faldsmaal.

at **falde** (falder, faldt, falden, -et, -ne; jf. af-, an-, bi-, bort-, bön-, for-, fore-, fra-, hen-, hjem-, over-, paa-, sammen-, tilfalde; iöjnefaldende; himmel-, mod-, ned-, ny-, udfalden). at f. af, bort, for, fra, igjennem, ind, ned, om, over, sammen, tilbage, ud, f. i Öjnene, f. en om Halsen, falde Fjenden i Ryggen, f. i Sövn, i Tanker, i Unaade, at f. paa, det falder mig ind, som det kan f. sig. en Faldbom, -dör, -ende (ogsaa Fæld-), -grube, -kraft, -port, -sot; et F-anker, -gitter, -net; f-sottig; en Faldehat, et F-reb (en F.s-trappe); f-færdig (-hed).

en **Falk** (Ft. -e; jf. Jagt-, Lærke-, Slæt-, Taarn-, Vandre-). et Falkeblik, -syn; en F-hætte, -jagt.

fallìt. at gaa, være f. en Fallìt (Ft. Fallitter), at gjöre, spille F. (= gjöre Opbud). et Fallitbo.

at **falme** (i æ. D. falne; jf. affalmet).

en **Fals**[1] (Ft. -e; jf. Dör-). at false. et Falsben, en F-hövl; et Falsejærn.

en **Fals**[2] (u. Ft., foræld.: F. slaar sin Herre paa Hals). falsk (To. og Bio.; jf. grundfalsk, at forfalske), at spille f.; en Falsk: F. og Svig, at gjöre F.; falskelig, en Falskhed, en Falskner, et Falskneri. en Falskmøntner; en Falskeblakke.

Falster. en Falstring.

en **Famílie** (jf. Æt, Slægt, Stamme). en F-fader, -ret; et F-liv, -navn.

at **famle.** en Famlen.

fanátisk. en Fanatìsme, en Fanátiker.

Fanden (egl. Fjenden; = Djævelen; jf. Halte-). en Fandens Karl, Historie.

en **Fane** (jf. Kors-, Krigs-). en F-bærer, -stang, -vagt.

et **Fang** (Ft. = Et.; jf. Aande-, Flade-, For-, Haand-, Jærn-, Om-, Rum-, Røg-, Træ-, Vejr-, Vind-, Vinge-).

at **fange** (-ede, -en, -et, -ne; jf. at faa; op-, undfange; forfången). en Fanger (jf. Hval-, Reje-; se Fænger), fangelig, et Fangenskab. en Fangebjælke, -line; en Fangsnor, et F-bæger.

en **Fange** (jf. Krigs-, Livs-, Stats-, Straffe-). at tage til F. en Fangekost, -vogn, -vogter; et F-baand, -bur, -hul, -taarn.

en **Fangst** (Ft. -er; jf. Aale-, Done-, Fiske-, Fugle-, Gjedde-, Hval-, Kobbe-, Laxe-, Loppe-, Odder-, Silde-, Sneppe-, Torske-, Østers-). at gjöre en god F.

at **fantasére** (-ing). en Fantasí, fantàstisk.
en **-far** (Ft. -er, se Sælands-, Hallandsfar).
Far- (= Fader): en F-broder, -fader, -moder (jf. Faster).
en **Fare** (jf. Brand-, Dods-, Ilds-, Krigs-, Livs-). farlig (-hed; jf. brand-, livs-, stats-). farefri, -fuld.
at **fare** (fór [foer], faren, faret, farne; jf. be-, er-, for-, gjennem-, ned-, om-, op-, overfare; er-, for-, frem-, heden-, hen-, hjem-, himmel-, medfaren; op-, sø-, vej-, vildfarende; Vildfarelse). at f. vild, til Søs, f. op, løs paa, at lade f., komme farende, f. vel, ilde, far vel! være vel el. ilde faren. en -farer (se Grönlands-, Kina-, Kors-, Kyst-, Nord-, Ostindie-, Syd-, Vest-, Øst-), farbar (jf. u-). en Fardag (og Faredag), -sot (jf. Land-), -vej (jf. Al-); et Fargods (= F-koster, Ft., forældl.), -töj (jf. Dæks-, Laarings-, Ro-), -vand (jf. Lods-), et Farvèl (-vellet).
en **Fars** (jf. Fiske-, Kjød-).
en **Fárt** (Ft. -er; jf. Baad-, Bort-, Damp-, Flod-, Fragt-, Færge-, Gjennem-, Heden-, Himmel-, Hjem-, Kane-, Kyst-, Luft-, Lyst-, Med-, Ned-, Om-, Op-, Over-, Pram-, Skibs-, Slæde-, Snegle-, Ström-, Sø-, Ud-, Val-). i en F., at være paa Farten, standse i Farten. en Fartplan.
en **Farve** (jf. Ansigts-, Bund-, Dæk-, Grund-, Haar-, Kjød-, Krap-, Lak-, Lim-, Maler-, Mellem-, Mode-, Olje-, Pastel-, Perle-, Plante-, Vand-, Vox-). en Farveblanding, -jord, -kasse, -klat, -lade, -lære, -pragt, -sans, -tone -urt, -vav; et F-skjær, -spil, -stof, -tryk, -træ; f-blind (-hed), -løs (hed), -rig (-dom).
at **farve** (jf. op-). farvet (jf. af-, aske-, blaa-, ens-, fler-, guld-, ild-, jord-, kjød-, kobber-, lys-, mange-, mark-, mørk-, purpur-, rosen-, rust-, rød-, sky-, staal-, sølv-, tre-, u-, uld-, vexel-), en Farver, et Farverí, en Farvning. en Farvebog.
en **Fasán** (Ft. -er). en F-gaard, -jagt.
fast[1] (To. og Bio.; jf. anker-, bibel-, bombe-, bund-, bør-, grund-, haand-, hjemmel-, hold-, ild-, jord-, kapitel-, karakter-, klippe-, kobber-, land-, lov-, mur-, nagel-, rod-, sadel-, skud-, sogne-, takt-, tanke-, tro-, vejr-, venne-, vilje-, vidne-). at holde, sidde, slaa, staa, sætte f. en Fasthed, at fastne, at fastnes. at fastbinde, -gjöre, -holde (-else), -nagle (-ing), -sætte (-else); et F-land.
fast[2] (To. og Bio. = hurtig. at gaa for f.
fast[3] (t. Bio. = næsten; forældl.).
fast[4] (Bno. = endskjönt; forældl.).
at **fáste**. paa fastende Hjærte. en Fáste (jf. Mid-). en Fastedag, -kost, -kringle, -præken, -tid.
en **Fastelávn** (u. Ft.; nedert. Fastelabend). at løbe F. en F.s-bolle, et F-ris; F-löjer (Ft.).
en **Faster** (egl. Farsøster, jf. Far-).
fat (Bio.). at faa, have, tage f. paa, det er galt f. (med ham).
at **fatte** (jf. af-, be-, for-, ind-, om-, op-, sammen-). at f. Mod, Haab, at f. sig, fattet (jf. kort-). fattelig (-hed; jf. u-), en Fatning (jf. For-, Ind-). en Fatteevne.
at **fattes** (af faa; = mangle). hvad fattes dig?
fattig (af faa og at tage; jf. aands-, bund-, ord-). at være f. paa noget, de fattige. en Fattigdom. en F-blok, -bøsse, -forstander, -forsorgelse, -gaard, -kasse, -mand, -sag, -skat, -skole; et F-hus, -lem, -væsen; F-folk (Ft.).
en **Favn** (Ft. -e; jf. Flade-, Kubik-, Kvadrat-). at tage i F., en F. Brænde, Vandet er tre Favne dybt. at favne (jf. om-); et Favn- (el. Favne-)tag; et Favnebrænde, -maal, en F-stok, -sætter.
favr = fager.
en **Fé** (Ft. Feer). et Feæventyr.
en **Feber** (Ft. Febre; jf. Andendags-, Barsel-, Buxe-, Hverdags-, Galde-, Gigt-, Kanon-, Klimat-, Kold-, Lasaret-, Nerve-, Nælde-, Saar-, Skarlagens-, Slim-, Sump-, Vund-). feberagtig. en F-dröm, -gysen, -hede, -kulde; f-fri, -stillende, -syg.
en **Február** (= Blidemaaned).
et **Fed**[1] (b. F. Feddet; Ft. = Et.; flad Jordstrimmel, Landtunge).
et **Fed**[2] (som forr.). et F. Garn. at fedde Garn.
féd, fedt (jf. ister-, plus-, smæk-). en Fedme, fedladen (-hed). Fedevarer (Ft.). at fede (jf. korn-, stald-, stifede; oldenfedet), en Fedning. en Fedekalv, -stud; et F-kvæg, -skue, -svin.
en **Fedel** (Ft. Fedler). en Fedelbue.
en **Fedme**, se féd.

(et) **Fedt** (af féd; jf. Gaase-, Kno-, Mad-, Maste-, Nyre-, Stege-, Svine-, Vibe-). at fedte, fedtet, en Fedtning; et Fedterí. en Fedtfinne, -hinde, -kjertel, -sten, -svulst; et F-ler, -læder, -stof; en Fedteplet; et F-brød, -fad; F-grever (Ft.).

fej (Ft. feje; ogsaa fejg, fejge; = modløs, egl. Dødsens). en Fejhed.

en **Fejde** (jf. Penne-, Slægt-). at fejde (paa et Land). et F-brev, -bud.

at **feje** (jf. af-). at f. Gulv, f. ud, fejende. en -fejer (se Gade-, Skorstens-), en Fejning. en Fejekost, -spaan; et F-skarn.

en **Fejl** (Ft. = Et.; jf. Arve-, Form-, Hoved-, Karakter-, Legems-, Læse-, Natur-, Regne-, Regnings-, Skriv-, Sprog-, Stats-, Tryk-). fejl (To. og Bio.), at dömme, gaa, gribe, regne, se, slaa, tage, træde f., tage f. af; at fejle (jf. for-), fejlàgtig, fejlbar (-hed; jf. u-), fejlbárlig (se u-). en Fejlskrift, -slutning, -tagelse; et F-greb, -syn, -trin, -træk; f-fri (-hed), -fuld (-hed), -slagen.

fejr (= fager, favr). — at fejre.

(en) **Felt**. i Felten, drage til Felts imod. en Feltflaske, -fod (leve, være, staa, sætte paa F.), -herre, -præst, -seng, -skanse, -skær, -slange, -stol, -tjeneste, -vagt; et F-liv, -raab, -stykke, -tegn, -tog.

et **Felt** (egl. s. O.; Ft. -er; jf. Vaaben-).

fem (Talo.). den femte (en F-del; jf. halv-), en Fem (Femmen i Kortspil, Hjærter F.), en Femmer (i Tærningspil (to Femmere). fembladet, -fingret; en F-kant, -øre; (et) F-kort, et F-tal (en F.s-plante).

femten (Talo.). den femtende.

femti (Talo. = halvtredsindstyve).

en **Fennikel** (Plante). en F-rod, et F-vand.

en **Ferie** (lat.; egl. Ferier, Ft.).

en **Ferle**. Ris og Ferle.

ferm. en Fermhed.

en **Fernis** (Ft. Fernisser; jf. Lak-, Rav-). at fernissére (-ing).

fersk. f. Vand, paa fersk Gjerning. en Ferskhed, at ferske. (et) Ferskvand (en F.s-fisk).

en **Fersken** (Ft. -er). en F-sten; et F-træ.

en **Fest** (Ft. -er; jf. Aars-, Folke-, Fødsels-, Hof-, Høst-, Jubel-, Jule-, Kirke-, Minde-, Offer-, Paaske-, Pinse-, Sejers-, Skytte-, Sørge-, Takke-). festlig (-hed). en Festdag, -dragt, -gave, -marskalk, -salme, -sang, -tale, -taler; et F-blus, -maaltid, -tog.

en **Fig** (u. Ft.). at fige (= hige), figen (-hed; jf. ny-).

en **Figen** (Ft. = Et. og -er; jf. et Øre-). en F-pære; et F-blad, -træ.

en **Figúr** (Ft. -er; jf. Gallions-, Klang-). figúrlig, at figurére, en Figurànt. en Figurmaler, -tröje.

en **Fikke** (= Lomme).

en **Fil** (Ft. -e; jf. Glat-, Grov-, Horn-, Kant-, Plat-, Tand-). at file (jf. af-, rund-, skam-), en Filen. en Filhugger, -klo, -klov, -skrue, -spaan; en Filebænk, et F-værk.

en **Filìster**. et Filisterí, filisteragtig.

(et) **Filsben** (af en Fil = Elefant) = Elfenben.

(en og et) **Filt**. at filte (Uld), et Filterí, at filtre (jf. ind-, sammen-). filthaaret, en F-saal, -sko, -uld; en Filtehat.

et **Fim** (Ft. = Et.; jf. Sæd-).

at **fimre**. en Fimrebevægelse, et F-haar.

at **fimse**. fimset, en f. Lugt.

en **Fin** (Ft. Finner; jf. Fjæld-, Sø-) = en Finlap (-lapper). Finmarken. en **Finne**[1] = Finlænder. Finland, finsk.

fin (jf. haar-, u-). fint følende. en Finhed, at fine (jf. for-). findelt (-deling), -hudet, -kornet, -uldet.

Finànser (Ft.). en Finanslov, -minister; et F-aar.

at **finde** (fandt, funden, -et, -ne; jf. af-, be-, fore-, fri-, gjen-, ind-, op-, udfinde; jord-, nyfunden). at f. Vej, hjem, Rede, ud af, f. smuk, f. for godt, f. paa, f. sig i, f. sig vel, ilde ved, at findes. en Finder (jf. Op-), en Finding, en -findelse (se Af-, Fri-, Op-), et -findende (se Be-). en Findelön, et F-sted.

en **Finger** (Ft. Fingre; jf. Handske-, Lang-, Lille-, Mellem-, Pege-, Ring-, Tommel-). at have en F. med i Spillet, et Öje paa hver F., kunne noget paa sine Fingre, se igjennem F.e med, pege F.e ad, faa F.e paa, at se en paa Fingrene, faa, give over Fingrene. at fingre (jf. be-), fingret (jf. beg-, drat-, fem-, klat-, kort-, lang-, tyk-). fingerbred, -færdig (-hed), -nem (-hed), -tyk; en F-bølle (Plante), -ende, -handske, -hytte, -hætte, -spids, -sætning; et F-bøl (-bøllet), -led, -sprog; en Fingersbred.

en **Finke** (Fugl; jf. Bog-). et Finkenet.
(en) **Finkel** (= Brændevin).
Finker (Ft.; en Kjødret).
en **Finne**[1], se en Fin.
en **Finne**[2] (jf. Bag-, Bryst-, Bug-, Fedt-, For-, Gadbor-, Hale-, Ryg-, Svømme-). finnet[1] (jf. blød-, bug-).
en **Finne**[3]. finnet (jf. rød-), en f. Hud.
en **Finte**. at give én Finter.
en **Fiól**[1] (Ft. -er; jf. Marts-, Nat-). fiolèt (-lette). fiolblaa, en F-rod.
en **Fiól**[2] (= Fedel; jf. Bas-). at lade Fiolen sørge. en Fiolín (en F-bue, -spiller).
en **Fip** (Ft. Fipper). et Fipskjæg.
at **fire**. at f. og hale, at f. af.
fire (Talo.; jf. fjerde). en Fire (i Kort- og Tærningspil, Klør F., to Firer). firaarig, -benet, -bladet, -delt, -dobbelt, -foldig, -føddet, -hjulet, -hændet, -hændig, -kantet, -kløvet, -mægtig, -sidet, -skaaren, -skaftet, -slaaet, -spændig, -stemmig, -sædet, -sædig, -vinget; en F-foldfrugt, -kant, -skilling; et F-ben, -kløver, -spring (i fuldt F.), -spænd, -tal (en F.s-plante), -tommesöm.
firs (Talo.) = firsindstyvo (= otti).
firti (= fyrretyve).
en **Fís**[1]. at fise (fés, feset).
en **Fís**[2] (Levn. af Blomst paa Frugt).
en **Fisk** (Ft. -e og = Et.; jf. Berg-, Brusk-, Dam-, Ferskvands-, Flad-, Flyve-, Grund-, Guld-, Haj-, Hav-, Horn-, Klip-, Koffert-, Kugle-, Lud-, Mudder-, Mælke-, Naale-, Plat-, Pluk-, Rogn-, Rov-, Saltvands-, Sav-, Skæl-, Smaa-, Spröjte-, Stok-, Suge-, Sværd-, Sølv-, Træk-, Tudse-, Tun-, Tör-). fiskeagtig. en Fiskeand, -blære, -bloder, -bolle, -budding, -dam, -dræt, -fangst, -gjælle, -hale, -halle, -handel, -kurv, -kvase (ogsaa Fisker-), -leg, -lim (= »Husblas«), -maaned (= September), -mad, -odder, -park, -rogn, -ske, -stime, -suppe, -tiende, -tran, -örn; et F-ben, -blod, -fad, -skæl, -torv, -æg; f-rig.
at **fiske** (jf. op-). at f. efter noget. et Fiskerí (jf. Hav-, Høst-, Perle-, Silde-, Vaad-, Vaar-). en Fiskegrund, -krog, -maaned, -mester, -ret, -ruse, -snor, -snöre, -stang; et F-garn (ogsaa Fisker-), -redskab, -skjær, -vaad, -vand.
en **Fisker** (jf. Angel-, Perle-, Rav-). en Fiskerbaad, -hytte, -kone, -kvase, -kælling, -pige; et F-garn, -leje, -net.
at **fisle**. en Fisler, et Fislerí. en Fisseltud.
en **Fistel** (Ft. Fistler; jf. Taare-, Tand-). en Fistelknude.
fix. f. og færdig, en f. Fýr. at fixs op. — en Fixstjærne.
fjamsk (jf. at forfjamske).
en **Fjante**. fjantet (-hed), fjantevorn.
(et) **Fjás**. Stads og F. at fjase (med Pigerne).
et **Fjed** (b. F. Fjeddet; Ft. = Et.; jf. Fode-, Hane-).
en **Fjeder**[1] (Ft. Fjedre; alm. en Fjér). at fjedre[1] (den Dyne fjedrer), at fjedres (= faa Fjer), fjedret. fjederløs, en F-ham, -pragt.
en **Fjeder**[2] (alm. udt. Fjér; Ft. Fjedre; jf. Drive-, Laase-, Ridse-, Slag-, Snegle-, Spiral-, Spring-, Spænd-, Staal-, Ur-). at fjedre[2] (Vognen fjedrer godt). en Fjederhage, -kraft, -stövle.
en **Fjende** (jf. Arve-, Døds-). en F. af, at gaa over til Fjenden, at være (dødelige) Fjender. fjendsk (jf. menneske-), et Fjendskab, fjendtlig (-hed). en Fjendehaand, i F-vold.
en **Fjér** (= Fjeder[1]; Ft. = Et. som Samlingsord, ellers -e; jf. Dæk-, Fugle-, Gaase-, Hale-, Hejre-, Hönse-, Paafugle-, Penne-, Ravne-, Slag-, Struds-, Styre-, Svane-, Svømme-, Trane-, Vinge-, Örne-). en Fjerblomst, -bold, -busk, -dusk, -dyne, -krave, -nellike, -pen, -vinge; et F-kræ, -vildt; f-let.
fjerde (Talo.; jf. halv-). en Fjerdedel, -mand, -part. en Fjerding (Ft. -er; jf. Bag-, For-, Lamme-, Skarn-, Smör-); et Fjerdingáar, -kar, en F-vèj; en Fjerdingsfyrste, et F-pund.
et **Fjog** (Ft. = Et.). fjoget = **fjollet** (-hed).
i **Fjór** (jf. i Forfjor). fjorgammel.
en **Fjórd** (Ft. -e; jf. Bio. midt-, søndenfjords). en Fjordbred, -is, -munding; et F-løb.
fjórten (Talo.). hver fjortende, i Dag fjorten Dage, en f. Dages Tid.
fjollet = fjoget, fjollet.
en **Fjæder** (Ft. Fjædre; foræld. = Lænke).
en **Fjæl** (Ft. -e og Fjælle; jf. Bag-, Gulv-, Muld-, Plov-, Senge-, Vogn-).

en Fjællebod (F.s-löjer, Ft.), -bro, -vogn; et F-gulv, -skur.
et **Fjæld** (Ft. -e; jf. Granit-, Höj-, Malm-. Sne-). til Fjælds. -fjælds (Bio.) og -fjældsk (To., se norden-, sønden-). en Fjældaas, -bo, -bonde, -bygd, -egn, -fin, -kloft, -lap, -masse, -rand, -rejse, -ryg, -rype, -ski, -skrænt, -sti, -ström, -styrtning, -sø, -tind, -top, -ur, -ørk; et F-skred, -vand.
at **fjæle** (= skjule). et Fjælster = et Fjælested.
fjærmer (stødtonet; höjere Gr. af forældet. fjær = fjærn; jf. nærmer). den fjærmer (Hest).
fjærn, fjærnt. nær og fjærn, fjærnt fra Staden. at fjærne (jf. bort-), at f. sig, en Fjærnhed. fjærnsynet.
en **Fjært** (Ft. -e og -er). at fjærte.
et **Fjæs** (Ft. = Et.; jf. Mælkebrøds-). et grimt F.
at **fjæse.** Fjæser (Ft.; = Trævler, Tjavser).
en **Fjæsing** (Ft. -er; en Fisk).
at **flaa** (fláar, -ede, -et; rett. flaade, fláat). en Flaaning.
et **Flaad** (b. F. Flaaddet; Ft. = Et.; af at flyde; jf. Blod-, Maaneds-. Næse-, Slim-, Snive-, Sæd-, Ud-, Øre-). (et) Flaadholt.
en **Flaade** (jf. Handels-, Krigs-, Orlogs-, Tømmer-). at flaade (Tømmer), en Flaadning. en Flaadebro, -bygger, -havn; (et) F-brænde.
en **Fláb** (Ft. -e; jf. Gab-, Torske-). flabet (jf. bred-, gab-). en Flabmund, f-mundet.
flád, fladt. en Fladhed. fladbrystet, -buget, -bundet, -kravet, -næset, -trykt; en F-fisk, -grube, -lus, -orm; et F-brød.
en **Flade** (jf. Brud-, Bund-, Bølge-, Cirkel-, Ende-, Glide-, Grund-, Haand-, Hav-, Inder-, Is-, Jord-, Kegle-, Led-, Neder-, Over-, Side-, Spejl-, Top-, Under-, Vand-, Yder-). en Fladealen, -favn, -fod, -mil, -tomme; et F-fang, -indhold, -maal, -rum.
et **Flag** (b. F. Fláget, Ft. = Et.; jf. Handels-, Kjendings-, Konge-, Lods-, Signal-, Split-, Stut-, Told-). at flage, en Flagning. en Flagdūg, -knap, -line, -mand, -spætte, -stang, -vager; et F-skib.
en **Flage** (jf. Is-, Ris-, Sne-). et Flageled; en Flagtørv.
at **flagre** (jf. om-). en Flagren. en Flagrelyst. en Flaggermus.
flak, flakt, flakke. et f. Land. et Flak (Ft. Flakke; jf. Land-, Sand-), en Flakning. et Flakland.
at **flakke** om (jf. omflakkende). en Flakken (jf. Om-).
en **Flamme** (jf. Brint-, Gas-). at være Fýr og F., staa i F.r. at flamme (jf. op-), flammet. et Flammehav.
flamsk. flamske Sild. Flamland, en Flæming.
en **Flane.** at flane. flanevorn.
en **Flanke.** et F-angreb.
en **Flaske** (jf. Blik-, Felt-, Kurve-, Lomme-, Lugte-, Læder-, Olje-, Patte-, Træ-, Vand-, Vin-, Øl-). en F-bakke, -hals, -kurv, -prop, -tol, -tröje; et F-brev, -foder, -æble; f-grön.
at **flaske** sig (= at lykkes).
at **fledføre** sig. en Fledføring (Lovudtr.).
en **Flén** (Ft. -e; = en Spids). flenskallet.
at **flense.** en Flensning. en Flensekniv.
flér og **flere** (To., höjere Gr. t. mange). flest, de fleste (höjeste Gr.). en Flerhed (jf. Stemme-). fleraarig, -farvet, -sidet og -sidig (-hed), -stemmig (-hed), -tydig (-hed); en F-foldfrugt, et F-koneri, et F-tal (mods. En-, Mindre-).
at **flette** (jf. hud-, ind-, sammen-). en Fletning (jf. Haar-, Ind-, Kurve-, Ris-, Rør-, Sammen-, Straa-, Vidje-). et Flettebaand, -værk (ogsaa Fletværk).
en **Flid** (u. Ft.; jf. Hus-, Jærn-, Kunst-, Nærings-, Værk-). med F., at gjöre sig F. for. flittig (-hed; jf. at beflitte sig). et Flidsarbejde.
en **Flig** (Ft. -e; jf. Anker-, Hud-, Kappe-, Kjortel-). fliget.
en **Flik** el. **Flikke** (Ft. -er; jf. Bag-, Skam-). at flikke (jf. bag-, ind-, sammen-), en Flikning, en Flikker (jf. Kjedel-, Sko-). et Flikkeværk (ogsaa Flikværk).
at **flimre** (for Öjnene). en Flimren.
flink, flinkt. at flinke op.
en **Flint.** [1](u. Ft.) = en Flintesten. en Flintflække, -kile, -laas; et F-glas, -lag; F-skjærver (Ft.); f-haard, -holdig (-hed). [2](Ft. -er) = en Flintebøsse. et Flinteskud.
en **Flip** (Ft. Flipper; jf. Øre-). en Flipkrave.
en **Flire** (en Fisk).
en **Flís** (Ft. -er; Splint af Træ el. Ben; jf. Ben-, Negle-, Sav-, Tand-).

en **Flise** (af Sten; jf. Gulv-, Marmor-, Sten-), at flise, fliset. et Flisegulv.
en **Flitsbue.**
(et) **Flitter.** et F-ax (Græsart), -guld, en F-stads.
flittig, se en Flid.
en **Flód**[1] (u. Ft.; jf. Over-, Spring-, Storm-, Synd-, Vand-). Ebbe og F. en Flodbølge, -ström, -tid; et F-maal.
en **Flód**[2] (Ft. -er; = en stor Aa; jf. Taare-). en Flodarm, -bred, -bund, -fart, -gud, -hest, -krebs, -munding, -seng; et F-leje, -løb, -vand; f-rig.
en **Flok**[1] (Ft. Flokke; jf. Börne-, Faare-, Gaase-, Sönne-, Trælle-). at flokke sig, at flokkes, flokkevis (Bio.). i Flokketal.
en **Flok**[2] el. **Flokke** (Ft. -er; jf. Sneflokker). en Floksilke.
en **Flom** (Ft. Flomme; jf. Vand-). at flomme. en Flomtid.
en **Flomme** (jf. Ister-). en F-hinde.
(en) **Flór** (jf. Blomster-, Rosen-). at floréro.
(et) **Flór** (jf. Krep-, Silke-, Spejl-, Sorge-). en Flors Krave. en Florsigte, f-vinget.
(et) **Flórmēl** (fineste Hvedemel).
et **Flos** (Ft. Flosser; jf. Silke-). at flosse, flosset.
en **Floskel** (Ft. Floskler).
flot, flotte. Skibet er f., at leve f. en Flothed.
flov, flovt, flove. en Flovhed, en Flovse.
en **Flue** (jf. Aadsel-, Dögn-, Gaase-, Heste-, Ild-, Spy-). at sætte en Fluer i Hovedet. en F-gift, -smække, -snapper (Fugl), -svamp; et F-skab.
(en) **Flugt** (af at fly[2] og at flyve; jf. Sand-, Tanke-, Til-, Ud-, Örne-). at slaa paa F., tage Flugten, gribe, skyde i Flugten, i Flugt med.
at **flunke.** flunkende ny.
flux (Bio.; af at flyve; = strax).
at **fly**[1] (flýr, -ede, -et; rett. flyde, flýt; foræld. undtagen i Bem. række, give).
at **fly**[2] (flýr osv. som 1; = flygte; jf. und-).
at **flyde** (flód, flydt; jf. hen-, ind-, over-, sammen-, til-, udflyde; draabeflydende; omflydt). flydende Varer, Vers, at tale f. en -flydelse (se Ind-). en Flydebom, -bro, -dok, -plet, -vægt; f-tonet.
at **flygte** (af Flugt). flygtig (-hed; jf. land-), en Flygtning.
en **Flykke** (= Svine-, = ½ Svin; jf. at flække).
en **Flynder** (Ft. Flyndre; jf. Helle-, Log-). et F-skind, -vaad.
at **flytte** (jf. for-, ind-, om-, ud-). en Flytning (jf. Ind-, Om-, Ud-), en -flyttelse (se For-), en -flytter (se Ud-). en Flyttedag, -tid, -vogn; et F-gods, -læs; F-folk (Ft.).
at **flyve** (flöj, flöjen, -et, -ne; jf. overflyve; bort-, forflöjen). Fuglen er flöjen, flyvende Faner, at f. løs paa. en Flyven, en Flyver. en Flyvefisk, -gigt, -grille, -kuller, -lyst, -rön, -tanke; et F-blad, -sand, -skrift.
at **flæbe** (af en Flab). en Flæben.
et og en **Flæg** (Ft. = Et.; en Vandplante).
at **flække** (-ede, -et og flakte, flakt). en Flække[1] (jf. Flint-). et Flækkebrød. en F-sild.
en **Flække**[2] (en lille Kjøbstad).
i **Flæng.** i F. og i Spræng.
at **flænge.** en Flænge.
(et) **Flæsk** (jf. Mellem-, Spege-). at flæske (= flense). en Flæskebøste, -kage, -side, -skank, -skinke, -steg, -svær.
(en) **Fløde.** at skumme Fløden. en F-kande, -potte, -ske, -skjæg; et F-skind, -skum.
en og et **Flöj** (Ft. -e; jf. Hoved-, Maste-, Næse-, Port-, Side-, Taarn-, Vejrflöj; at overflöje). et Flöjbord, en F-dör, -knap, -mand.
(et) **Flöjel** (jf. Møbel-, Silke-, Uld-). en F.s Kaabe, Krave. en Flöjelsblomst, -børste, -grød; f-blød.
en **Flöjte** (jf. Hyrde-, Rør-, Trylle-). at flöjte, en Flöjten. en Flöjtespiller, -tone; et F-spil.
flöjten (Bio.). at gaa, være f.
en **Fløs** (Ft. -e). fløset.
(et) **Fnat** (b. F. Fnattet). fnattet. en Fnatmide.
at **fnise.** *en Fnisen. en Fnisegrød.
et **Fnug** (b. F. Fnugget, Ft. = Et.). at fnugge, fnugget. en Fnugpiller.
at **fnyse** (fnós og fnýste, fnýst). en Fnysen.
en **Fód** (Ft. Fødder; jf. Alter-, Bag-, Barne-, Bukke-, Felt-, Flade-, Freds-, Gang-, Gribe-, Gryde-, Hare-, Heste-, Karm-, Klatre-, Klump-, Ko-, Krigs-, Krum-, Kubik-, Kvadrat-, Lampe-, Løbe-, Løve-, Mellem-, Mur-, Mølle-,

Mønt-, Rente-, Stolpe-, Suge-, Svømme-, Söjle-, Tre-, Ulve-, Vers-). at staa paa en god, spændt F. med, leve paa en stor F., F. for F., paa staaende F., at falde til Fode, slaa ned for F., komme, bringe paa F., til Fods. -fodet (se bar-, bred-, klump-, lang-, let-. plat-, rap-, snar-, öm-; jf. -føddet). en Fodangel, -balde, -ende, -gang, -gænger, -kulde, -pose, -rejse, -saal, -skammel, -sti, -tvæt, -værk; et F-bad, -blad, -bræt, -folk, -fæste, -kys, -led, -skifte, -slag, -spor, -stykke, -tæppe, -töj; f-kold, -rap, -sid; en Fodsbred; et Fodefjed.

(et) **Foder**[1] (jf. Føde; Græs-, Grön-, Heste-, Kjærne-, Kvæg-, Vinter-). at fodre[1] (jf. af-, stald-, vinter-), en Fodring (jf. Kvæg-, Stald-). en Foderlo, -mangel, -marsk, -plante, -pose, -sæk, -urt, -vikke, -vært, -væxt.

(et) **Foder**[2] (jf. Hatte-, Mellem-, Pels-, Silke-, Under-, Ærme-). at fodre[2]. (Se et Fór, at fóre.)

(et) **Foder**[3] (jf. Flaske-). et Foderál (og Futteral).

at **fodse** el. fose (af en Fod).

et **Fog** (Ft. = Et.; af at fyge; jf. Sne-).

en **Foged** (Ft. -er; jf. Birke-, Bonde-, Borg-, Brand-, By-, Havne-, Herreds-, Hus-, Klit-, Lade-, Land-, Ride-, Skov-, Slave-, Sogne-, Strand-, Under-).

en **Fok** (b. F. Fokken; jf. Bred-, Stag-). en Fokkemast, et F-røst.

en **Fold**[1] (Ft. -er; jf. Hud-). et Foldekast, f-rig; at folde (-ning; jf. sammen-, ud-); en Foldekniv.

en **Fold**[2] (Ft. -e; jf. Faare-, Kvæg-).

et **Fold** (Ft. = Et.). mange F., 30, 60 og 100 F. -fold (Bio., se mange-, syv-). -foldig (-hed; jf. en-, mang-, tre-).

en **Fole** (jf. et Føl). at fole, en Foling. en Folehave, et F-vad.

et **Folk** (Ft. = Et.; jf. [1]et Karl-, Kvind-, Mandfolk; [2]et Bjærg-, Broder-, Handels-, Hyrde-, Kultur-, Nabo-, Røver-, Slette-, Vandrefolk; [3]Fod-, Hest-, Jødefolket; [4]Ft. Almues-, Arbejds-, Bjærg-, Bjærge-, Borger-, Brand-, Brude-, Bygde-, Bys-, Bønder-, Elle-, Fattig-, Flytte-, Fri-, Færge-, Gaard-, Gaards-, Haandværks-, Herregaards-, Hof-, Hov-, Huldre-, Hus-, Höj-, Høst-, Kjælder-, Kjæreste-, Kjøbsted-, Krigs-, Landsby-, Læg-, Natmands-, Præste-, Ror-, Skibs-, Slæt-, Smaa-, Sogne-, Sø-, Tjeneste-, Trold-, Tømmer-, Ægtefolk). godt F., Skarns F., at blive til F., det danske F., alt Folket, hele Folket, alle Folk, som F. er flest, Folkene (= Tyendet). folkelig (-hed; jf. u-). en Folkeaand, -bog, -digtning, -død, -fest, -føde, -gunst, -hob, -höjskole, -kirke, -leder, -læsning, -lön, -mand, -masse, -mund (i F-munde), -mængde, -ret, -sang, -skare, -skik, -skole, -snak, -stamme, -stemme, -stimmel, -taler, -tro, -tælling, -vandring, -vilje, -vise, -væbning -vælde,; et F-blad, -færd (Ft. = Et.), -hold, -liv, -møde, -navn, -raad, -sagn, -skrift, -slag, -sprog, -ting (en F.s-mand), -valg, -æventyr; folkekjær, -retlig, -rig, -sky, -tom.

en **Font** (Ft. -er; jf. Døbe-).

et **Fór** (u. Ft., = Foder[2]. at fóre (-ing; = fodre[2]; jf. ud-). et Fórværk (en F.s Kaabe).

for (Fho. og Bio.; jf. der-, frem-, her-, hvor-). for fra, over, paa, til, ude; ved, f. inden og f. uden (i stedlig Bemærk.; se forinden, foruden), f. neden og f. oven, f. længe siden, f. længst, f. nylig, f. Haanden, f. Resten, f. Tiden, f. øvrigt, f. vist, inden f. Dören, uden f. Vinduet (jf. inden-, neden-, oven-, udenfor, Bio.), i Steden f., f. Penge, æde f. to, at lægge, skære, spænde f., at tage sig f., frygte, sørge f., gaa af Vejen f., f. og bag, f. og imod, hvad for noget?

for (Bno., = fordi). for at. — **for** = alt for: for lidt, f. meget.

foran (Fho. og Bio.). fordí (Bno.). forhen (Bio.), f-værende. forìnden (Bio. og Bno. = inden, om Tiden). formédelst (Fho.). forud (Bio., om Tiden), at f-se, f-seende, en F-seenhed, f-séelig (jf. u-); at f-sige (-else); at f-sætte (-ning); f-vidende. forúden (Fho. og Bio. i ikke stedlig Bem. = uden; jf. des-).

for-[1] (betonet Forstavelse, dels af dansk for, dels af tysk vor-, ver-). et Foraar (en F.s-blomst, -sol, -tid, -vind). et F-arbejde. en F-arm. en F-axel. en F-beder. et F-behold, at f-beholde, f-beholden (-nt, -ne; -hed; jf. u-). et F-ben. at f-berede (-else; jf. uforberedt). et F-billede, f-billedlig. et F-bjærg. en F-

bjærger. et F-bogstav. en F-bov. et F-bud. et F-bund (en F.s-fælle, -stat). en F-bön. en F-danser. en F-del (f-ågtig, -hed; jf. -u). en F-dom (f.s-fri, -fuld [-hed]; jf. Stands-). F-draaber (Ft.). et F-dæk. en F-ende. et F-fald (lovligt F.; en F.s-tid). en F-finne. en F-fjerding. i F-fjor. F-fædre (Ft.). en F-gaard. i F-gaars. en F-grund. en F-gænger (-ske). paa F-haand, i F-haanden. et F-haar. en F-hal. en F-hammel. en F-hammer. en F-historie, f-historisk. et F-hjul. en F-hjærne. et F-hjörne. et F-hold (jf. Lens-, Livs-, Mis-, Natur-, Rets-, Rum-, Sted-, Tal-; f.s-mæssig [jf. u-], f.s-vis [Bio.]; et F.s-ord, -tal, en F.s-regel). en F-hud. et F-hus. et F-hæng. en F-kant. en F-kim. en F-kjærlighed. et F-kjøb (at komme en i F-kjøbet; en F.s-ret). et F-kjød. f-klog (-skab). et F-klæde. en F-krop. en F-kundskab. en F-kæmper. en F-kølle. en F-ladning. et F-lag (en F.s-ret), at f-lægge (en Bog), en F-lægger. et F-land. en F-last. et F-led. et F-lem. et F-liv. f-lods (Bio.). en F-lover. en F-luge. en F-lyd. et F-læder. at f-lægge (se Forlag). f-længs (Bio., modsat baglængs). en F-løber. et F-lofte. et F-maal. en F-mad. en F-mand (jf. Alders-, Næst-; et F-skab). en F-middag (i F., i Morgen F.; i F-middags, i Gaar F.). et Formon. en F-mue (et F-fællesskab, en F-ret, -skat), f-muende (en F-muenhed; jf. u-). en F-mur. en F-mynder (et F-í, et F-skab; jf. Over-). et F-navn. f-nem (-nemme; en F-hed). et F-ord. en F-plov. en F-plöjning. en F-post (en F-tjeneste). en F-pote. en F-prang. et F-raad (jf. Mund-, Ord-; et F.s-hus, -kammer). en F-rang. et F-rede. en F-rede. en F-ret, en F-rettighed. en F-rider. en F-sal. en F-sanger. et F-sejl. en F-side. et F-skib. en F-skjel (jf. f-skjèllig; Menings-, Stands-). en F-sko. en F-skrift. et F-skud (f.s-vis, Bio.; jf. Post-). en F-skærer (en F-kniv). et F-slag (af at foreslaa; jf. Lov-, Ændrings-; en F-stiller). en F-smag. en F-smække. en F-sommer. et F-spand (og -spænd). en F-spids. et F-spil. et F-spring. f-spændt, en F-spænding. en F-stad. en F-stander (af at forestaa; jf. Fattig-, Rigs-, Skole-, Sogne-; et F-skab). en F-stavelse. en F-stavn (og -stævn). et F-stev. en F-stilling. et F-sting. en F-strand (en F.s-ret). en F-stue. et F-stykke. et F-svar (jf. Selv-; f.s-løs, f-vis [Bio.], en F-krig, et F-vaaben, -væsen). et F-syn. et F-sæde. et F-sæt (-sætter). en F-sætning. en F-tale. en F-tand. et F-tegn. en F-tegning. en F-tid (et F.s-minde), f-tidig. en F-top. et F-tov (en F.s-ret; se Tov[2]). et F-trav. et F-trin. en F-trop. et F-tryk. et F-tæppe. et F-varsel. i F-vejen. en F-verden. en F-vinge. en F-vogn. et Forværelse.

for-[2] (tonløs Forstavelse, for det meste = tysk ver-, er-, zer-, vor-). at foraarságe. en F-agt (jf. Døds-, Selv-), at f-agte, en F-agter (jf. Guds-, Kost-), foragtelig (-hed). at f-andre (jf. uforandret), en F-andring, f-anderlig (-hed; jf. u-). at f-anlédige, en F-anlédning. at f-anstàlte (-ning). -arbèjde (-else; jf. uforarbejdet). -arge (-else), -arges, f-argelig. at f-armes (-else). -bande (-else). -barme sig (-else). -bavse (-else). -bedre (-ing, et F.s-hus; jf. grund-; uforbederlig). -benes (-ing). f-bidt. at f-binde (-else, -ing [et F.s-bind]), en F-bindtaske, f-bindtlig (-hed). f-bistret. at f-bitre (-else). -blande (-ing). -blinde (-else; jf. Öjens-). -blive, (et) F-blivende. f-blommet. f-blæst. at f-bløde sig (-ning). -bløffe (-else). f-borgen (-nt, -ne; -hed). et F-brug, at f-bruge. -bryde (-else), en F-bryder, f-brydersk. at f-brænde (-ing, jf. Selv-), f-brændelig (-hed; jf. u-). -byde. -bygge sig. -bytte (-ning). -dampe (-ning). -danske (-ning). -dele (-ing; jf. for-). -doble (-ing). -drage, f-dragelig (-hed; jf. u-). at f-dreje (-else). -driste sig. -drive (-else; jf. Tidsfordriv).

f-drukken (-nt, -ne). at f-dunkle (-ing). -dunste (-ning). -dybe (-else, -ning). -dyre (-else). f-dægtig (-hed). et F-dærv, at f-dærve (-else; jf. ufordærvet), f-dærvelig (-hed; jf. u-). at f-döje (-else), f-döjelig (-hed; jf. u-). at f-dølge (-else). -dömme (-else), f-dömmelig (-hed). at f-elske sig (-else), være f-elsket. at f-ene (jf. gjen-), en F-ening (jf. Pleje-, Sang-, Skytte-, Studenter-, Told-), f-enelig (-hed; jf. u-). at f-evige (-else). et F-fàld (at komme i F.), at f-falde, f-falden. at f-falske (-ning; jf. uforfalsket). en F-fang, f-fangen (-hed). at f-fare (foræld.), f-faren (-hed). at f-fatte (-else), en F-fatter (et F-skab), en F-fatning (jf. Fælles-, Stats-). at f-fejle (-ing). -fine (-else). -fjamske (-ning). -flytte (-else). f-flöjen (-hed). at f-fordéle (-ing). -fremme (-else). -friske (-else, -ning). f-frossen (-nt, -ne). at f-fuske (-ning). -fægte (-else). -færde (-else; jf. uforfærdet), f-færdelig (-hed). at f-færdige (-else). -fødde (-ning). -föje sig. -følge (-else, -ning), en F-følger. at f-føre (-else), en F-fører, f-førerisk. at f-gaa (-gik, -gaaet; jf. gudsforgaaen). -gabe sig i (-else). f-gangen (-nt, ne; -hed). en F-gift, at f-gifte (-else), -give. f-gjemt. f-gjældet. f-gjæves (Bio. og To.). at f-gjöre (-else). -glemme (-else, jf. Selv-; uforglemmelig). -grene sig (-ing). -gribe sig (-else; jf. uforgribelig). f-grædt. at f-gude (-else, jf. Selv-). -gylde (-ning; jf. lueforgyldt), en F-gylder. f-gængelig (-hed; jf. u-). en F-haabning, f-haabentlig (jf. u-). at f-haane (-else). f-hadt. at f-hale (-ing). -handle (-ing). -haste sig (-else). -herlige (-else). -hexe (-else). -hindre (-ing). f-hippet (-else). at f-hjaske (-ning). -holde sig, at f-holde en noget. f-hudet (-ning; jf. kobber-). et F-hug, at f-hugge. -hutle (-ing). -hyre (-ing). -hærde (-else). -höje (-else, -ning). et F-hør (jf. Kryds-, Vidne-; en F.s-dommer), at f-høre, at f-høre sig om. -ivre sig (-else). -jage (-else), f-jaget. at f-jætte (-else). -kalke (-ning). -kaste (-else), f-kastelig (-hed; jf. u-). f-kért (-hed). at f-kjæle (-else). -kjætre (-ing). -kjøbe sig (-else). -klage. -klare (-ing, -else; jf. bort-), f-klarlig (jf. u-). -klejne (-else). -kludre (-íng). -klæde (-ning). f-knyt (-tte; -hed), at f-knytte (-else). -komme, f-kommen (-hed). at f-korte (-ning, -else). -kradse. -kramme. -krænke (jf. uforkrænket), f-krænkelig (-hed; jf. u-). f-krøben (-nt, -ne). at f-krølle (-ing). -kue (-else). -kulle (-ing). -kvakle (-ing). -kynde (-else), en F-kynder. at f-køle sig (-else). -lade (-else, jf. Synds-), f-ladt (jf. guds-), at f-lade sig paa. -lange, et F-langende. at f-lede (-else). f-leden (-nt, -ne). f-legen (-nt, -ne; -hed). at f-lene (-ing). f-lét. at f-libe sig (-libte, -libt), en F-libelse. et F-líg, at f-lige (-else), -liges, f-ligelig (-hed; jf. u-). at f-ligge. f-lignelig (se u-). et F-lís, at f-lise. -lokke (-else). f-loren (-nt, -ne; -hed). en F-lov (u. Ft.; med F.). at f-love sig (-else). -lyde, et F-lydende. at f-lyste, en F-lystelse (f.s-syg, en F.s-syge). at f-lægge (ɔ: flytte, lægge paa urette Sted; -else). -længe (-else), -længes (-længsel). f-læst (-hed). et F-løb, at f-løbe, -løbe sig (-else), en F-løber. at f-løfte sig (-else). -løse (-ning), en F-løser. at f-maa (-maar, -maaede, -maaet). -male (-ing). -mane (-ing, et F.s-brev, en F.s-tale). -maste sig (-else), f-mastelig (-hed). at f-melde. -mene[1] (= hindre, forbyde; jf. uforment). at f-mene[2] (= mene[2]; -ing). -mere (-else, jf. Selv-). -milde (-else). -mindske (-else; jf. uformindsket). -mode (-ning; jf. uformodet), f-modentlig (jf. u-). f-mummet. at f-mæle (-ing). -mørke (-else, jf. Maane-, Sol-). -nagle (-ing). -nedre (-else, -ing). -nemme (-nam, -nummet; -else), f-nemmelig. en F-nuft (jf. U-; en F-slutning, f-stridig, et F-væsen), f-nuftig (-hed; jf. u-). at f-ny (-nyer, -nyede, -nyet; -else). -nægte (jf. selvfornægtende), en F-nægtelse (jf. Selv-), en F-nægter (jf. Guds-). at f-nærme (-else), f-nærmelig. f-nøden (-nt, -ne -hed; jf. u-). at f-nöje (-else, jf. Mis-), f-nöjet (jf.

mis-), f-nöjelig (-hed; jf. u-). at f-ordne (jf. til-), en F-ordning (jf. Rang-). at f-pagte (-ning; jf. bort-), en F-pagter. at f-passe (-ning). -peste (-ning). f-pínt (-hed). f-pisket. at f-pjuske (-ning). -plante (-ning, -else). -pleje (-ning). -pligte (-else). -plumre (sig; -ing). -puffe (-ning). -puppe sig (-ning). -purre (-ing). f-pustet. at f-putte. -raade (-else). -raadne (-else). -regne sig (-else). f-rejst. at f-rente (-ning). -rette (jf. uforrettet), en F-retning (jf. Syns-; en F.s-fører, -mand, -rejse; f.s-løs [-hed], -mæssig). f-roven. at f-ringe (-else). f-róst. at f-rykke (-else), f-rykt (-hed). en F-ræder (jf. Höj-, Lands-), et F-ræderí (jf. Höj-, Lands-), f-rædersk. f-røget. at f-saale (-ing). -sage (-else), f-sagt (-hed; jf. u-). at f-samle (-ing; jf. Kirke-, Rigs-, Stænder-; en F.s-frihed, et F.s-sted). at f-sé (foræld.), at f-sé sig (-else). -segle (-ing). -sende (-else). f-sigtig (-hed; jf. u-). at f-sikre (-ing, jf. Brand-, Livs-). -sinke (-else). en F-siring. at f-skaane. -skaffe (-else). -skalle (-ing). -skanse (-ning). f-skjellig (-hed; jf. grund-). at f-skjönne (-else). f-skrøgen, at f-skrige sig. -skrive (-ning). f-skruet (-hed), en F-skruelse. at f-skrække (-else), f-skrækkelig. f-skræmt. at f-skyde (-else), -skyde sig (-ning). -skylde (jf. selv-, uforskyldt). -skære (-ing). -slaa, f-slaaet, et F-slàg (af at forslaa), f-slagen (-nt, -ne; -hed). f-slidt. f-slugen (-nt, -ne; -hed). f-slæbe sig. -smaa (-smaar, -ede, -et). f-smædelig, en F-smædelse. at f-smægte. -snakke sig (-else). f-soldet (= forsviret). at f-sone (-ing), en F-soner, f-sonlig (-hed; jf. u-). f-soren (-nt, -ne; af forsværge). at f-sove sig. -spilde. -spille (sine Kort). -spise sig. -spörge sig. -staa (jf. mis-, under-), en F-staaelse (jf. Kjærligheds-, Mis-), f-staaelig (-hed; jf. u-), en F-stand (jf. Heste-, Menneske-, Mis-, U-; et F.s-menneske, en F.s-øvelse), f-standig (-hed; jf. kunst-, u-). at f-stemme (-ning), f-stemt (-hed). at f-stene (-ing). -stikke sig. -stille sig (-else; jf. uforstilt). f-stokket, en F-stokkelse. at f-stoppe (-else). -strække (-strækning). -stumme. -stuve (-ning; at f. en Fod). -styrre (-else; jf. uforstyrret, uforstyrrelig), en F-styrrer (jf. Freds-). f-stærke (-ning). -støde (-else), f-stødt. at f-större (-else; et F.s-glas). f-sulten (-nt, -ne; -hed). at f-svare (jf. et Fòrsvar), f-svarlig (-hed; jf. u-). at f-svinde. f-sviret. at f-sværge (-else). -synde sig (-else). -syne (-ing), f-synlig (-hed; jf. u-). f-sætlig (jf. Fòrsæt; u-). at f-sætte (-else). -søde (-else). et F-søg, at f-søge (jf. uforsøgt). -solve (-ning). -sömme (-else), f-sömmelig (-hed). at f-sørge (-else, jf. Fattig-), vel f-sørget[1] (jf. u-), en F-sørger, f-sørget[2] (= sorgfuld). at f-tabe, -tabe sig, -tabes (-else). -tage sig ([1]ophøre, [2]gribe fejl). -tale (jf. ufortalt), -tale sig (-else). -tegne (-ing), en F-tegnelse. at f-tie (-else). -tinne (-ing). -tjene (jf. ufortjent), en F-tjeneste, f-tjenstlig (-hed). at f-tolde (-ning; jf. ufortoldet). -tolke (-ning, jf. Lov-, Skrift--). -tone sig (-ing). f-trinlig (-hed). at f-tro sig, f-trolig (-hed). f-trukken. at f-tryde (-trød, -trudt; -else), f-trydelig. f-trykt (-hed). at f-trylle (-else). en F-træd, f-trædelig (-hed), at f-trædige. -træde (Foden; -ning). f-træffelig (-hed). at f-trække. -trænge (-else). f-trøden (se u-). at f-trøste sig (-ning). f-tumlet. at f-tvivle (-else). f-tvivlet. at f-tynde (-ing). -tyske (-ning). -tælle (-ing; jf. gjen-), en F-tæller. at f-tænke. -tære (-ing; jf. ufortæret, aands-, selvfortærende [-else]; Røgfortærer). f-tærsket. at f-tætte (-ning). -töje (-ning). -tømre (-ing). -törne (-else). f-törret. f-tøvet (se u-). at f-ulèmpe (-else). -ulýkkes. -unde. -undre (-ing), f-underlig (-hed). -urètte (-else). -urólige (-else). f-vaaget. at f-valte (-ning), en F-valter (jf. Amts-, Avls-, Gods-, Skifte-, Slots-, Told-). at f-vandle (-ing). -vanske (-ning; jf. uforvansket). -vare (-ing; jf. uforvarende; Arrestforvarer). -vende (-else). -vente (-ning). -vexle (-ing). -vikle

(-ing). -vilde (-else), f-vildet. f-viltret. at f-vinde (-else), f-vindelig (jf. u-). at f-virre (-ing). -vise (-ning; jf. lands-). -visse (-ning). -volde. f-vorpen (-nt, -ne; -hed). f-voven (-nt, -ne; -hed). at f-voxe sig (-ning). -vride (-ning). -vrænge. -vænne (-else). -værre (-else). -ynge (-else). -ædle (-ing). f-ædt (-hed). f-ældet (-hed). F-ældre (Ft.; f-løs; jf. Bedste-, Pleje-). at f-ære (-ing). -øde (-else). -øge (-else). f-ønsket. at f-øve.

forbí (Bio. og Fho.). at gaa, ride, skyde f., det er f. at fòrbigaa (-gik, gaaet), f-gangen (To., -nt, -ne), en f-gaaende, i f-gaaende.

fordí (Bno., egl. Fho. med Hf. af det; jf. thi).

at **fordre** (jf. af-, op-, ud-). en Fordring (jf. An-, Op-, Rets-, Ud-). fordringsfri (-hed), -fuld (-hed), -løs (-hed).

fordum (Bio.). fordums (To.), i fordums Tid.

en **Fóre** (foræld.; = en Færd, en Adfærd).

fore (langt å; Bio. = for; foræld. undtag. i Ss.): at forebringe. -bygge (-else). et F-drag, at f-drage. -falde. -finde. -gaa, f-gaaende. at f-give, et F-givende. at f-gjögle. -gribe. et F-havende. at f-holde. -kaste. -komme, f-kommende, en F-kommenhed, en F-komst. at f-ligge. -lægge (-else). -læse (-ning), en F-læser. f-løbig. f-sat. at f-sige. -skrive. -slaa. -snakke. -spörge, en F-spörgsel. at f-staa. -stille (sig; -ing). -svæve. -sætte sig. at f-tage, et F-tagende. at f-trække. -vise (-ning), en F-viser.

en **Forèlle** (= Bækørred, en Fisk).

forfængelig (egl. faa-). en Forfængelighed.

en **Fork** (Ft. -e; jf. Hø-, Ild-, Tre-).

en **Form** (Ft. -er; jf. Ansigts-, Budding-, Byde-, Böjnings-, Dyre-, Eje-, Gjenstands-, Grund-, Hensyns-, Is-, Kage-, Kalde-, Kegle-, Klokke-, Kugle-, Kunst-, Legems-, Lyse-, Navne-, Nævne-, Ord-, Oste-, Plante-, Pære-, Regerings-, Side-, Skrue-, Snylte-, Sprog-, Stats-, Straale-, Tale-, Tillægs-, Tros-, Tørve-, Æske-). at forme (jf. om-, ud-), formet (jf. bølge-, kreds-, krukke-, kugle-, naale-, net-, orme-, pile-, pære-, ring-, rude-, segl-, skive-, spade-, syl-, traad-, tragt-, trappe-, valse-, vifte-, æg-), -formig (se ens-), formelig (jf. lov-, u-), en Former, en Formning (jf. Om-, Ud-). formfuld, -løs (-hed), -rig (-dom), -skjön (-hed); en F-fejl, -lære, -sag, -sans, et F-tal; en Formetørv; et F-lys.

fórnet = frönnet (af foræld. at fórne).

forrest (To. og Bio.; jf. aller-). den, det, de forreste.

forrige (kun best. F.; jf. næst-). f. Aar, i f. Tider, den, det, de forrige.

at **forske** (= granske; jf. efter-, ud-). en Forsken, en Forskning, en Forsker (jf. Natur-, Old-, Sprog-).

Forst- (t.; kun i Ss.): en F-mand, -mester, -raad, et F-væsen.

et **Fort** (fr.; Ft. -er).

fort (t. Bio.; jf. befordre). at forte. fortløbende, at f-sætte (-else).

en **Fos** (Ft. Fosser). et Fossefald.

en **Fostbroder** (Ft. -brødre; jf. Foster-, at fostre).

et **Foster** (Ft. Fostre; jf. Aands-, Hjærne-, Mis-). en F-lyd; et F-leje, -liv, -mord, -vand.

Foster-: en F-broder, -datter, -fader, -jord, -lön, -moder, -sön; et F-barn, -land; F-penge (Ft.).

at **fostre** (= opfostre). en Fostring (jf. Op-).

fra (Fho. og Bio.). f. Borde, f. Haanden, her, der, hvor f. (i stedlig Bem.; ellers her-, der-, hvorfra), for, bag f., langt f., bort, borte f., ude, inde, oven, neden, nord, syd, øst, vest f., f. Grunden af, f. først af, at gaa til og f., være f. sig selv, slaa f. sig, at spænde f., skyd Slaaen frá, den er frā. — at f-bede sig. et F-drag, at f-drage. -dömme (-else). et F-fald, at f-falde (-else). -gaa (-else). -kjende (-else). en F-landsvind. f-liggende (langt f.). at f-liste. -lokke (-else). -lægge sig (-else). -narre. -raade (-else). et F-sagn. at f-sige sig (-else). -skille (-else). -skrive sig (-else). f-spændt, en F-spænding. en F-stand. at f-støde, f-stødende. at f-tage (-else). -træde (-else). -vende (en noget), f-vendt. at f-vige (jf. ufravígelig). -vriste (-else). en F-værelse, f-værende.

en **Fraade** (u. Ft.). at fraade.
at **fraadse.** en Fraadsen, en Fraadser, et Fraadserí.
fråg (To.). at frages (= trives).
en **Fragt** (Ft. -er). at fragte. et Fragtbrev, -gods; en F-fart, -mand, -vogn.
en **Frakke** (jf. Over-, Snore-, Sommer-, Uniforms-, Vaaben-, Vinter-; en Frak nu kun i Vers). en F-krave, -lomme, et F-skjød, -ærme.
frank (To.). f. og fri.
fransk. paa Fransk (f. Sprog). Frankrig el. Frankerige. en Franskbager, -mand; et F-brød.
en **Frase.** en Frasemager.
en **Fred** (u. Ft.; jf. Borg-, Gaards-, Grav-, Hjærte-, Hus-, Lande-, Mark-, Sjæle-, Ting-, U-). at holde, slutte, mægle F., have, være, gaa i F. for, leve i F. med, at være, stille til Freds (jf. tilfrèds, To.). at frede (om), fredelig (-hed), en Fredning, fredsòmmelig (-hed; jf. u-). fredelskende, -hellig, -løs (-hed), -sæl; at f-lyse (-ning); en F-skov, -slutning; et F-land: en Fredsdommer, -forstyrrer, -mægler, -stifter: et F-aar, -brud; paa F-fod, i F-tid (-tider); fredogod.
en **Frédag** (Ft. -e; jf. Lang-). paa F. Aften, i Fredags Morges.
en **Fregàt** (Ft. Fregatter). et F-skib.
en **Fregne.** fregnet (To.).
frejdig. en Frejdighed.
frels (= fri, foræld.). en Frelse, at frelse, en Frelser. en Frelsermand.
frem (Bio.; jf. lige-). f. og tilbage, at gaa lige f. ad Vejen, træde f. for Kongen. — fremad (Bio.; f-skridende). fremdéles (Bio.). fremfor (Fho., f. alt). fremme (Bio.). at fremme (jf. for-). en Fremme. fremmelig (-hed). — fremmere, fremmest og fremmerst (Bio., höjere og höjeste Gr. til frem): først og fremmest. et Fremmers. en Fremmerstavn (foræld.).
et **Fremben** (= Forben). et F-blik. at f-blomstre (-ing). at f-bringe (-else). et F-brud, at f-bryde. -byde. -bære (-ing). -drage (-else). f-faren (-nt, -ne; foræld.). f-fusende. en F-færd. at f-gaa, en F-gang (en F.s-maade). f-herskende. at f-hjælpe. -hæve (-else). -kalde (-else). -komme, en F-komst, f-kòmmelig (jf. u-). at f-kunstle. et F-laan. en F-leje. at f-lokke. -lyse (-ning). -lægge (-else). et F-læs. at f-mane (-ing). -mumle. f-ragende. et F-rede. f-rykket, en F-rykning. f-sagt (-hed). at f-sige (-else). en F-sok. f-skreden, -skridende, et F-skridt. f-skudt, en F-skydning. at f-skynde (-else). -spire (-ing). et F-spring, f-springende. at f-staa, f-staaende, at f-stamme. -stille (-ing). -stævne (= indanke; -ing). et F-stod (= Hjæl). et F-syn, f-synet. at f-sætte (-else). -tage (-else). en F-tid, f-tidig. en F-toning. at f-trylle. en F-træden, f-trædende. en F-trængen, f-trængende. at f-ture. -tvinge (-else). f-vís (= f-synet). at f-vise (-ning). en F-vogn (= Forvogn). at f-voxe, en F-væxt.
at **fremme.** en Fremme. se frem.
fremmed (jf. vild-). et f. Land, der kommer f.e. et F-aag, -ord.
et **Fremmers** (= Forstue). se frem.
fri (frit, b. F. og Ft. fri el. frie; höjere og höjeste Gr. friere og friest: jf. aands-, ansvars-, bombe-, bram-, brand-, brod-, brøde-, dadel-, dirke-, fare-, feber-, fejl-, fordoms-, fordrings-, frost-, gjæld-, gjæst-, harm-, is-, kost-, krav-, lens-, lugt-, lyde-, plet-, post-, regn-, rente-, rim-, røg-, saar-, skatte-, skud-, sky-, skyld-, smerte-, smitte-, sorg-, straf-, synde-, taage-, tiende-, tjenst-, told-, tvang-, u-, valg-, vandfri; husfrit, Bio.). en fri Vilje, paa fri Haand, at være, blive f. for, at gaa fri. frit (Bio.), det staar ham frit for: at fri[1] (frir, -ede, -et el. fride, frit; jf. be-, ind-, ud-), at fri en fra noget; en Frihed (jf. foruden de fleste af de oven anf. To.: Borger-, Forsamlings-, Jagt-, Lære-, Nærings-, Odels-, Presse-, Samvittigheds-, Sogne-, Tale-, Tros-, Trykke-, Tænke-, Ytrings-), et Frihedsbrev, -træ, en F.s-ven.
fribaaren (-nt, -ne; -hed), -født, -mödig (-hed), -pòstig (-hed), -sindet (-hed), -talende (-talenhed), -villig (-hed). — at f-finde (-else), -give (-else), -gjøre (-else), -kjende (-else), -kjøbe (-else).

-tage (-else). — en Fribolig, -bytter, -dag, -haandstegning, -handel, -havn, -herre (-herrinde, -herlig), -jord, -kirke, -menighed, -mester, -murer, -plads, -skole, -skytte, -spiller, -stad, -stat, -tid, -time, -tænker, -ægt; et F-brev, -kvartēr, -land (i F., F.s-roser), -lod, -murerí, -mærke, -pas, -sprog, -sted, -tryk, -tænkerí; F-folk (Ft.).

at **fri**[2] (frír, -ede, -et; rett. fride, frít; = bejle). at fri til en. en Frier (at gaa paa F-ben, et F-brev), et Frierí.

en **Frille**. f-baaren, et F-barn, -levned.

en **Friser**. frisisk, Frisland.

frisk (jf. aands-, hjærte-, kjærne-). f. Luft, friske Heste, sund og f., f. Mod, at have i f. Minde. at friske (jf. for-, op-), en Friskhed. en Friskfȳr (et F.s-væsen).

Frisler (Ft., en Hudsygdom).

en **Frist** (u. Ft.; jf. Galgen-, Livs-, Natte-, Tids-). et Aars, en Dags F. at friste[1] (Livet).

at **friste**[2] (en til noget). en Fristelse, en Frister.

at **fritte** (jf. ud-). en Fritten (jf. Ud-). frittesyg, en F-syge.

fro (uböj. To.; = glad; jf. skade-).

fro- (nt. = aarle): en Frokost (et F-bord), en Fropræken.

frodig. en Frodighed.

from. fromt, fromme. en Fromhed.

en **Fromme** (= Nytte, Baade). paa Lykke og F., til liden F. at fromme (= at baade).

frossen (-nt, -ne; af at fryse; jf. blaa-, bort-, bund-, for-, inde-, ny-, over-, stiv-). en Frossenpind.

(en) **Frost** (af at fryse; jf. Bar-, Natte-, Rim-). f-fri; en F-knude, -vind; et F-vejr.

en **Frue** (jf. Borg-, Elle-, Enke-, Hav-, Hus-, Kammer-, Kloster-, Morgen-; foran Navne og Titler: Fru). et Fruekloster; F-noder, -nykker (Ft.); et Fruerbur, en' F-hund, -lund, -pige, -stue. — et Fruentimmer (Ft. = Et.).

en **Frugt** (Ft. -er; jf. Brød-, Bælg-, Firfold-, Flerfold-, Gjemme-, Have-, Kjærne-, Linse-, Livs-, Mark-, Rod-, Skaal-, Skal-, Spalte-, Sten-, Taffel-, Træ-, Vinge-, Vinterfrugt; Sydfrugter, Ft.). at bære, sætte F. at frugte (jf. be-), frugtbar (-hed, jf. u-). frugtesløs (-hed); frugtbringende, -bærende, -løs; en F-avl, -bund, -handel, -handler, -have, -kjælder, -kjærne, -kniv, -knop, -knude, -kurv, -moder, -skaal, -skal, -suppe, -vin; et F-aar, -træ, -öje.

frugtsòmmelig (-hed; jf. höj-; af Frugt = Livsfrugt; foræld. i Betydn. frugtbar).

en **Frȳd** (u. Ft.; jf. fro; Hjærtens-, Skade-, Tusend-). at fryde, f. sig, frydelig. frydefuld, et F-raab.

en **Frygt** (u. Ft.; jf. Døds-, Guds-Menneske-, Spøgelse-, Ære-). at have, nære F. for. at frygte (jf. be-), -frygtig (se gud-), frygtelig (-hed), frygtsom (-hed), frygtàgtig (-hed). frygtløs (-hed).

en **Frynse** (jf. Guld-, Silke-). frynset (To.).

at **fryse** (frøs, frossen, -et, -ne). at f. om Fødderne, at f. til, inde. en Frysen, en Frysning. et Frysepunkt.

fræk (frækt, frække). en Frækhed.

en **Frænde** (jf. Aands-, Fæderne-, Møderne-, Sam-, Stamme-). et Frændskab. frændeløs (-hed); en F-skam; et F-lag, -skifte, -stævne, -tab.

en **Frænke** (egl. en Frændkone, af Frænde).

en **Frø** (Ft. Frøer; jf. Klokke-, Løv-). en Frøbid (Plante).

et **Frø** (b. F. Frøet, Ft. = Et.; jf. Blomster-, Græs-, Hampe-, Have-, Hör-, Kanari-, Kløver-, Korn-, Mark-, Næb-, Orme-, Raps-, Træ-, Urte-). at sætte F., gaa i F. en Frøavl, -kapsel, -kim, -uld; et F-blad, -gjemme, -hus, -korn.

en **Frøken** (t.; Ft. -er; jf. Kammer-, Kloster-). et F-kloster.

at **frönnes**. frönnet (= trøsket).

en **Fuge** (jf. at föje; Hvælv-).

en **Fúgl** (Ft. -e; jf. Brok-, Eder-, Gaard-, Galgen-, Gang-, Hav-, Honning-, Hus-, Hær-, Hönse-, Is-, Klatre-, Krams-, Lo-, Løbe-, Mark-, Nat-, Paa-, Paradis-, Rov-, Sang-, Selskabs-, Skov-, Skrige-, Smaa-, Sommer-, Spaa-, Spille-, Spotte-, Spurve-, Spøge-, Stand-, Storm-, Strand-, Strøg-, Stue-, Sump-, Svømme-, Sø-, Træk-, Ulykkes-, Ur-, Vade-, Vand-). en Fuglebøsse, -fangst-, -fjer, -flugt, -fænger, -føde, -ham, -jagt, -konge, -kro, -kvidder, -lim, -mælk (Plante), -rede, -sang, -skydning, -stang, -unge; et F-bur, -glas, -græs,

-møg, -skarn, -skrig, -skræmsel, -træk, -vildt, -æg; f-let.

at **fugte** (-ning). fugtig (-hed).

fúl (= led, fæl). en Fulhed.

fuld, fuldt, fulde (jf. aand-, anger-, bjærg-, bred-, brøde-, byrde-, daad-, fare-, fejl-, fordoms-, fordrings-, form-, fryde-, følelses-, gaade-, galde-, glans-, grøde-, haab-, haabe-, hade-, harm-, hemmeligheds-, hensyns-, ild-, indsigts-, kjærne-, kjød-, klang-, klippe-, kraft-, kval-, kvalm-, laste-, liv-, lune-, løv-, malm-, mangel-, marv-, möje-, naade-, omsorgs-, ondskabs-, pine-, pragt-, regn-, rædsels-, rænke-, saft-, sam-, samvittigheds-, sene-, sjæl-, skam-, skjæmte-, sky-, skygge-, slud-, smag-, smerte-, sorg-, spøge-, stjærne-, storm-, svige-, synde-, taage-, taare-, takt-, talent-, torne-, trøste-, udtryks-, under-, vaande-, vægt-, værdi-, ynde-, ærefuld; samt de uægte Ss. blis-, pak-, pladder-, plakat-, prop-, pære-, snyde-, spröjtefuld). en f. Pung, en f. Mand, f. af noget, at gaa for fulde Sejl, til fulde, at gaa, tage for fulde, fuld vel, f. mange (digt.), en Sæk f., en Pose f. (jf. en Haand-, Mund-, Næv-, Ske-, Spadefuld, et Livfuld). fuldt (Bio., jf. lige-), f. og fast, at have f. op, ikke f. saa stor. fuldstændig (-hed; jf. u-). fuldbaaren, (-nt, -ne; jf. u-), -blodig (-hed), -blods (en F-hest), -god, -gyldig (-hed), -kommen (-nt, -ne; -hed [jf. Magt-]; jf. u-), -moden (-hed), -myndig (-hed), -rigget, -skreven, -spunden, -stegt, -støbt, -tallig (-hed, jf. u-), -tonende, -tro, -voxen, -vægtig; — at f-bringe, (-else), -byrde (-else), -ende (-else; jf. ufuldendt), -føre (-else), -komme (-else); — en F-kugle, -maane, -magt, -mægtig, -snude; F-søskende (Ft.).

et **Fund** (Ft. = Et.; af at finde; jf. Grav-, Jord-, Mark-, Mose-, Paa-, Sam-). at gjöre et F.

en **Funke** (t. = Gnist). at funkle (= tindre).

en **Fure** (jf. Plov-, Sæd-, Tvær-, Vand-). at fure (jf. bred-, ormfuret).

en **Furér**. en Furérskytte. — en **Furie**.

fūs (= hastig, foræld.). at fuse (jf. frem-, over-), at f. frem, ud. — en Fusentast (Ft. -er).

at **fuske** (jf. for-). en Fusker, et Fuskerí.

et **Fut** (b. F. Futtet; Ft. = Et.). at futte, f. af.

en **Fux** (Ft. -er; jf. Skole-, Sved-).

fy! (Udro.). fy for Fanden!

at **fyge** (-ede, -et og fóg, -føgen, -et, -ne). et Fygevejr.

(en) **Fyld** (af fuld; jf. Dyne-, Pude-, Vej-).

(en) **Fylde** (af fuld; jf. Bug-, Livs-, Magt-, Ord-, Rum-, Varme-, Vægt-). fyldig (-hed; jf. vægt-).

at **fylde** (fyldte, fyldt; af fuld; jf. op-, over-, udfylde; edderfyldt). at f. Aar, f. sig. en Fylding (jf. Dör-, Tvær-), en Fyldning (jf. Op-, Over-, Paa-, Ud-), et Fylderi. en Fyldebug, -bøtte, -hund, -kalk, -vom.

(en) **Fyldest**. at gjöre F. (for), at faa, tage (fuld) F. af. at f-gjöre (-else).

et **Fylke** (af Folk). at fylke, en Fylking (jf. Svine-).

Fýn. fýnsk. en Fynbo.

(en) **Fynd** med F. og Klem. fyndig (-hed).

en **Fyr** (b. F. Fyrren, Ft. Fyrre; jf. Bjærg-, Busk-). en Fyrrekogle, -naal, -planke, -skov; et F-bord, -brænde, -træ.

en **Fýr** (Ft. -e; jf. Frisk-, Spring-).

et **Fýr** (Ft. = Et.; jf. Blink-, Blus-, Havne-, Lampe-, Linse-). et Fyrskib, -taarn; en F-mester.

Fýr (= Ild). F. og Flamme, at give F. at fyre (jf. af-), en Fyring, fyrig (-hed). en Fyrbøder, -sten, -stikke, -svamp, -værker; et F-bækken, -fad, -staal, -töj, -værkeri, -væsen.

fyrre (Talo.) = fyrretyve (= firti).

en **Fyrste** (jf. Fjerdings-, Stor-). en Fyrstinde, fyrstelig. en Fyrstevælde; et F-hus; et Fyrstendömme.

et **Fæ** (b. F. Fæet, Ft. = Et.; Betydn. Gods, Ejendom foræld., jf. Dane-, Liggende-, Tægte-). Folk og Fæ. fæisk. en Fædrift, -gang, -hund, -stald; et F-hoved, -hus, -mon (usædv.); F-haar (Ft.).

et **Fæderne** (foræld., jf. Møderne; = Fædernearv; deraf Ss., ofte skrevne «Fædrene-»): en F-arv, -gaard, -jord, -tro; et F-gods, -hjem, -land, -sprog; F-frænder (Ft.); paa F-side.

Fædre (Ft. af Fader; jf. For-). et Fædreland (f.s-kjærlig [-hed], en F-historie, -ven), fædrelandsk.

at **fægte** (jf. an-, for-). en Fægter (jf. Næve-, Spil-), en Fægtning (jf. Hane-, Tyre-). en Fægtekunst, -mester, -skole.
fæl (= grim, styg, afskylig). en F-hed.
(en) **Fæld** (af at falde; Lovudtr.; jf. Byg-). en Fældende (ogsaa Fald-), det er paa F.n med ham.
en **Fælde** (af at falde; jf. [1]Muse-, Rotte-, [2]Vind-, [3]et Tilfælde).
at **fælde**[1] (-ede, -et og fældte, fældt; egl. at lade falde; jf. bund-, dom-, nedfælde; lovfældt). at f. Blade, Fjedre, Haar, Takker, Tænder, Træer, Taarer, Spydet, et Dyr, en Fjende, en Dom; Vidnet fældede ham. en Fældning, -fældig (se af-, brøst-, byg-, drik-, lem-, sam-, til-). fældgammel; en Fældetid.
at **fælde**[2] (jf. ind-, sammen-). at f. Töj i en Kjole, en Fjæl i en Væg, f. Tømmer sammen. en Fælding (det gik op i F.n).
en **Fælge** (= en Hjulfælge). -fælget (se bred-, smal-).
en **Fælle** (jf. Aands-, Bord-, Drifts-, Forbunds-, Handels-, Hus-, Kalds-, Lege-, Menings-, Rejse-, Stands-, Tros-, Vaaben-, Ægte-).
en **Fælled** (Ft. -er; jf. Lamme-, Nörre-).
fælles (uböj. To. og Bio.). at være f. om, have til f. med. et Fællesskab. en F-forfatning, -stat; et F-bo, -eje, -gods, -kjön, -møde, -navn, -sprog; F-börn (Ft.).
Fællig: at være i Fællig med en.
en **Fændrik** (Ft. Fændrikker).
at **fænge** (af at fange; jf. be-). fængbar (-hed), fængelig. et Fænghul, -krudt, -rør; en F-hætte.
en **-fænger** (se Fugle-, Grillen-, Rotte-, Styver-).
et **Fængsel** (Ft. Fængsler; jf. Gjælds-, Stats-). en F.s-mur, -præst, -straf. at fængsle (-ing), fængslende.
en **Færd** (u. Ft.; jf. Ad-, Brude-, Helte-, Herre-, Hjem-, Hær-, Jorde-, Kirke-, Kjøb-, Ledings-, Lig-, Med-, Orlogs-, Pilegrims-, Ret-, Sende-, Skam-, Sø-, Ting-, U-, Ud-, Vaaben-, Vel-, Volds-; et Folke-, Gjenfærd, Ft. = Et.). fra første F., at være, komme, give sig i F. med, være paa Færde. at færdes.
færdig[1] (jf. bil-, briste-, falde-, gifte-, græde-, hænge-, kamp-, rejse-, sejl-, slag-, styrte-, synke-, tigge-, ufærdig; at af-, for-, udfærdige). at blive, gjöre f., være f. med, til.
færdig[2] (jf. finger-, tunge-, vaaben-). en f. Arbejder. en Færdighed (jf. Finger-, Haand-, Sprog-, Tunge-, Vaaben-).
-færdig[3] (-hed; se bod-, hof-, il-, kunst-, let-, ret-, sand-, skiden-, spag-, stil-, tjenst-).
en **Færdsel** (u. Ft.; af at færdes; jf. Sam-, Vogn-). en F.s-vej.
en **Færge** (jf. Damp-, Træk-). at færge, en Færgning. en Færgebaad, -bro, -fart, -gaard, -lön, -mand, -pram, -smakke; et F-løb, -sted; F-folk (Ft.).
færre, færrest, se faa. de færreste.
en **Færredsvogn** (jf. en Færd, at færdes).
et **Fæste** (jf. Arve-, Fod-, Kaarde-, Livs-, Rod-, Sværd-). at slaa sit F. løs, Borg og F., at faa en Gaard i F. en Fæstensgave, -ring, et F-øl; en Fæsteafløsning, -bonde, -gaard, -jord, -lov, -mand, -mø, -tvang; et F-brev, -gods, -hus; F-penge (Ft.); f-ledig (-hed).
at **fæste** (jf. be-, bort-, ed-, grund-, jord-, kors-, lov-, rod-, stad-, sted-). at f. noget med en Naal, et Söm, et Baand, en Lænke, at f. Rod, Rødder, f. Bo, f. et Tyende, en Gaard, et Hus, f. sig en Brud, f. sine Öjne el. Tanker paa, f. Lid til. at fæstne, en Fæstning[1] (jf. Haand-, Ind-), en Fæster (jf. Arve-, Gaard-).
en **Fæstning**[2] (jf. Grænse-; Borg og Fæste). en F.s-grav, -vold; et F-arbejde, -værk.
en **Fætter** (jf. Halv-). en lystig, snurrig F. et Fætterskab.
-føddet (af Fod, se fir-, hoved-, otte-, sex-; at forfødde).
at **føde**[1] (fødte, født; jf. af-, gjen-, misføde; barne-, blind-, bonde-, død-, fri-, første-, ind-, kvinde-, liv-, med-, ny-, trælle-, tvilling-, ufødt). at fødes til Verden. en Føden, en -føding (se Ind-), en -fødning[1] (se Silde-; Van-). en Fødeby, -egn, -stavn; et F-land, -sted.
en **Føde** (jf. Aands-, Folke-, Fugle-, Hunde-, Kanon-, Orme-, Plante-, Ravne-, Sjæle-, Spalte-, Sulte-, Svine-). at føde[2] (jf. brød-, op-, sulteføde; hjemmefødt); en -fødning[2] (se Hjem-). et Fødekorn, -middel, -nød, F-varer (Ft.).
en **Fødsel** (Ft. Fødsler; af at føde[1]; jf. Barne-, Mis-, Van-). en F.s-dag, -fest, -hjælp, -hjælper, -stiftelse, -tang, -tid; et F-aar; F-veer (Ft.).

en **Föje** (u. Ft.; jf. beföjet). med, uden F., at falde til F.
at **föje** (jf. for-, sammen-, til-, ved-). at f. en (i noget), at f. sig (efter en), f. sine Ord. föjelig (-hed), en -föjning (se Led-, Ord-, Sammen-, Til-, Ved-), en -föjelse (se Til-).
föje (To. og Bio.; = ringe). en f. Tid, Stund.
at **föjte.** at f. om. en Föjten.
et **Fol** (b. F. Føllet; Ft. = Et.; jf. Hingst-, Hoppe-, Horse-, Æsel-). en Følhoppe, -tand.
at **føle** (følte, følt; jf. beføle; med-, selv-, ömfølende). at f. Smerte, Sorg, f. sig for, f. en paa Tænderne. følelig (-hed), en Følelse (f.s-fuld; jf. Med-, Pligt-, Rets-, Selv-, Æres-), en Følen, et Følerí, følsom (-hed; jf. u-). en Følesans; et F-haar, -horn; følesløs (-hed).
at **følge** (fulgte, fulgt; jf. efter-, for-, med-, paa-). at f. paa, efter, med, f. et Raad, følgende, at følges ad. en -følger (se Efter-, For-, Tron-), følgelig (jf. selv-), følgàgtig (-hed), et Følgeskab. et Følgeblad, en F-seddel, -skrivelse, -svend, f-værdig.
en **Følge** (jf. Aar-, Alders-, Arve-, Ord-, Rang-, Selv-, Slægt-, Tids-, Tron-). i F. af, i F. Aftale, at have, faa, tage til F. følgerig, -rigtig (-hed), -stræng; en F-slutning, -sætning, -virkning.
et **Følge** (= Følgeskab; jf. Brude-, Hær-, Lig-, Rejse-). i F. med.
för (Fho., Bio. og Bno.). f. og efter, hverken f. eller siden, f. mig, f. sin Død, f. Tiden, jo f., jo heller, f. end og förend.
før (jf. arbejds-, haard-, vaaben-, van-). en Førhed, førlig[1] (-hed). førlemmet.
at **føre** (førte, ført; jf. af-, an-, bort-, fled-, for-, frem-, fuld-, gjennem-, hen-, hjem-, i-, ind-, jævn-, med-, op-, over-, paa-, raad-, sammen-, til-, torv-, ud-, voldføre; guld-, krigs-, vandførende). at f. Skib, Bog, Regnskab, Krig, Ordet, det store Ord, en Hær, en Sag, en Samtale, f. en bag Lyset, f. en Dans op, f. med sig, f. sig op. (et) -før (se Med-), en Føren, en Førsel (Ft. Førsler; et F.s-skib; jf. An- Gjennem-, Hen-, Ind-, Op-, Over-, Raad-, Til-, Ud-, Vidne-, Vold-), en Førelse (jf. Bort-, Embeds-, For-, Frem-, Fuld-, Gjennem-, Hen-, Hjem-, I-, Ind-, Jævn-, Livs-, Op-, Over-, Paa-, Sammen-, Ud-), en Føring (jf. Af-, Bog-, Fled-, Sag-, Sejl-, Sprog-), -førlig[2] (se ud-), en Fører (jf. An-, Baad-, Banner-, Brude-, Delings-, For-, Forretnings-, Hær-, Ord-, Parti-, Regnskabs-, Sag-, Skibs-).
et **Føre** (jf. Brud-, Dal-, Kane-, Maal-, Ski-, Sköjte-, Slæde-, Sne-, Sole-, Tve-, U-, Vinter-).
først (Bio., höjeste Gr. af för; jf. aller-). f. paa Aaret, f. nu, f. og sidst, den, det, de første (Talo.), for det første, med det f. i Førstningen. førstkommende; førstefødt, en Førstefødselsret, en Førstegrøde.

G.

at **gaa** (gaar, gik [forældl. og digt. Ft. ginge], gaaet [digt. gangen, -et, -ne, at gange], gl. Bydef. gak! — jf. af-, an-, be-, for-, forbi-, fore-, fra-, frem-, gjennem-, hen-, imode-, ind-, med-, om-, over-, til-, ud-, und-, under-, vedgaa; -omgaas; forbi-, fore-, ned-, nær-, om-, op-, tilbagegaaende; halvgaaen; igaaet; bort-, for-, forbi-, haand-, heden-, overgangen). jeg gaar hjem, et gaaende Bud, han har gaaet en Mil, gaa din Vej! Tiden, Dagen, Møllen, Uret, Dören, Trommen, Posten, Rygtet, Ordet gaar, Søen gaar höjt, Vejen gaar lige frem, at g. løs, fri, i Seng, i Skole, i Kirke, i Selskab, paa Bal, i Vandet, i Ilden (for), i Fro, i Staa, itu, i Baglaas, i Borgen, i Forbön, i Krig, paa Jagt, paa Rov, g. en i Møde, gaa i Rette med, g. i Svang, i Leje, i Lyset, g. til Grunde, til Bunds, til Bords, til Værks, g. Ærender, g. og drive, g. hen og gjøre Dumheder; hvad gaar der ad dig? Knappen, Farven, Bossen, Skuddet er gaaet af, den Vare gaar godt af, han gik af som Kaptejn, det gaar (godt, aldrig) an,

hvad gaar her for sig? at g. fra sit Ord, sin Tale, sig selv, Forstanden, g. i sig selv, der gik Ild i det, at g. meget igjennem, g. imellem, Dommen gik ham imod, at g. ind, g. ind paa, den Plan gik ind, der gaar meget med, Solen gaar ned, Vinden gaar om i Nord, hun gaar nu om og tigger, Dören gik op, det gik op for mig, det gaar lige op, Skaftet gik over, den Pine gaar snart over, det gaar over Skrævet, han gik over (til Fjenden), det er aldrig gaaet mig over för, at g. paa (lige løs paa), det gaar tit paa, saadan gik det til (saadan er det tilgaaet), der gaar for meget til, gaa til! det gaar tilbage for (med) ham, han gaar sjælden ud, Ilden, Lyset, den Plante er gaaet ud, det gaar ud over ham selv, Kvæget gaar ude om Dagen, Skibet gik under. — en -gaaen (se Ind-), en -gaaelse (se Forbi-, Fra-, Gjennem-, Imøde-, Ind-, Und-, Ved-), et -gaaende (se Dyb-, Vel-), -gaaelig (se und-).

en **Gaade.** gaadefuld, en Gaadeskrift.

i Gaar (jf. i For-, Overgaars). i G. Morges, Aftes, fra i G. Gaarsdagen.

en **Gáard** (Ft. -e; jf. Aale-, Abild-, Ande-, Avls-, Bag-, Bager-, Bispe-, Bonde-, Borge-, Brygger-, Fasan-, Fattig-, For-, Fæderne, Færge-, Fæste-, Gjæstgiver-, Halv-, Hede-, Hel-, Herre-, Hov-, Humle-, Hunde-, Hönse-, Kaal-, Kanin-, Kirke-, Kjøbmands-, Klit-, Kloster-, Kongs-, Korn-, Lade-, Laxe-, Løve-, Mid-, Nabo-, Odels-, Orme-, Pile-, Post-, Præste-, Rosen-, Solvejer-, Skjær-, Slots-, Sol-, Sæde-, Udflytter-, Urte-, Vin-, Ø-, Øde-). at drage af Gaarde, tjene i Gaarde med, være gammel i Gaarde. en Gaardaal, -bo, -bruger, -bryder, -dör, -ejer, -fugl, -fæster, -hane, -hund, -kone, -mand, -nisse: et G-brug, -kjøb, -salg; G-folk (Ft. = Gaardmandsfolk); en Gaardsfred, -karl, -lod, -plads, -ret, et G-rum.

en **Gaas** (Ft. Gæs, Gæssene; jf. Brand-, Graa-, Grav-, Pjatte-, Ske-, Spring-, Trap-, Vild-). gaaset = gaaseagtig. en Gaasebænk, -dreng, -fjer, -flok, -flue, -gang, -kraas, -lever, -pen, -pige, -ralle, -rede, -snak, -steg, -sti, -urt; et G-ben, -bryst, -dun, -fedt, -kjød, -skrig, -skrog; G-öjne (Ft.).

et **Gáb** (Ft. = Et.; dog: paa vid Gab; jf. Aa-, Nagle-, Ovn-, Skade-, Spy-, Ærme-). at staa i Gabet. at gabe (jf. for-), at glo og g., en Gaben. en Gabflab, g-flabet, -mundet; en Gabestok.

en **Gad** (Ft. Gadde; = Brod). et Gaddebidsel.

et **Gadbor** (egl. Gat-, af et Gat; jf. Næsebor). en G-finne.

en **Gade** (jf. Adel-, Al-, Bold-, By-, Havne-, Hoved-, Kors-, Nörre-, Side-, Smaa-, Strand-, Sønder-, Tvær-, Vester-, Øster-). en Gadedreng, -dör, -fejer, -ild, -kamp, -lygte, -stryger, -töjte, -tøs, -vise, -vægter; et G-hus, -hjörne, -kær, -lam, -skarn, -snavs, -sprog, -stænk, -stævne.

en **Gaffel** (b. F. -en, Ft. Gafler; jf. Aare-, Kjød-, Knap-, Net-, Stemme-, Stoppe-, Sølv-). en G-gren, -hjort, -mad, et G-sejl, -topsejl.

gál (egl. galen, af at gale; jf. binde-, halv-, mand-, orne-, pine-, rav-, splitter-, tyre-). en g. Mand, en g. Hund, gale Veje, at være g. efter, paa, det gaar gált. en Galning, en Galskab (jf. Dranker-). galhovedet, en Galmand (G.s Værk); et Galehus.

(en) **Galde.** Gift og G. galdeagtig. en G-blære, -feber, -gang, -sten, -syge, -tarm; g-fuld, -grön, -gul, -syg.

en **Galder**[1] (Hanplanten af Hamp, besl. m. gold). at galdre[1] (Hamp).

en **Galder**[2] (Ft. Galdre; Trolddom, egl. Tryllesang, af at gale). at galdre[2].

at **gale** (-ede og gól, galet). at bande og g. et Gál (Ft. = Et.; jf. Hane-), en -gal (se Natter-), en Galen.

en **Galeáse.** — en **Galèj.** en G-slave.

galen (Ft. galne, foræld. = gal). en Galenskab.

en **Galge.** en Galgebakke; en Galgenfrist, -fugl.

en **Galle** (en sygelig Udvæxt eller Hævelse, jf. Stengalle; i overf. Betydn. en Bugle, f. Ex. paa en Rude). et Gallebær, en G-hveps (og Gal-), en G-rude; en Galmyg, et G-æble.

et **Gallerí.** — en **Gallíón.** en G.s-figur.

en **Galòp** (= Firspring). i kort, strakt Galop. at galopére.

en **Galt** (Ft. -e; gildet Orne). en Galtetand (Plante).
en **Gam** (Ft. Gamme; = en Grib; forældet).
gammel (gammelt, gamle; jf. aar-, fjor-, fæld-, halv-, maaneds-, nat-, vinter-, æld-). syv Aar g., et g.t Ord, i gamle Dage. en Gamling, gammelagtig, -dags. en G-mand, -ost, -skat, -vin.
(et og en) **Gammen**. Fryd og G., Alvor og G. et Gammenskvad, -ord.
et **Gams** (Ft.=Et.). at gamse (usædv.).
en **Gane**. et Ganeben, en Ganelyd.
en **Gang** (Ft. -e; jf. Aar-, Aare-, Ad-, Af-, Alter-, Anker-, Arve-, Axel-, Bersærke-, Blod-, Bort-, Bue-, By-, Bølge-, Fod-, Frem-, Fæ-, Gaase-, Galde-, Gjennem-, Grus-, Græs-, Have-, Heden-, Heste-, Hjem-, Holm-, Høre-, Ind-, Ir-, Is-, Kirke-, Kjøl-, Kloster-, Kors-, Krebs-, Kreds-, Kringel-, Krinkel-, Kro-, Krøbbel-, Land-, Larve-, Ledig-, Lever-, Løbe-, Lön-, Med-, Mine-, Mod-, Munke-, Ned-, Nyre-, Offer-, Om-, Op-, Over-, Pas-, Pilegrims-, Plov-, Post-, Retter-, Saft-, Side-, Skole-, Skridt-, Skrue-, Slange-, Snegle-, Spasere-, Spindel-, Stodder-, Stol-, Ström-, Stue-, Stylte-, Svale-, So-, Söjle-, Taare-, Tanke-, Tigger-, Til-, Tilbage-, Tolle-, Træ-, Ud-, Under-, Vand-, Vel-, Vild-, Vægter-, Øre-). at komme, være, sætte i G., have sin G., faa Munden paa G., en G. (jf. engàng), en G. imellem, en sjælden G., det var den G., én G. for alle, én G. er ingen G., hver G., en anden G., hver tredje G., én ad Gangen, to Gange to, mange, flere Gange. gangbar (-hed). en Gangart, -bro, -dag, -dör, -fod, -fugl, -kone, -kurv, -sti, -vogn; et G-bræt, -hjul, -lod, -spil, -træ, -værk; G-klæder (Ft.).
at **gange** (digt. = gaa). en Ganger (jf. Gjen-; -gænger), en Gangerpilt.
ganske (Bio.; — To. kun i Udtr. af g. Hjærte).
en **Gante**. at gantes (= fjase).
en **Garde** (= Livvagt; jf. Liv-). en Gardist, en Garder (en G-höjde, -karl, et G-maal).
et **Gardín** (Ft. -er; = Forhæng, Omhæng, Sparlagen; jf. Rulle-, Træk-, Under-). en G-böjle, -kappe, -præken, -stang.
et **Gárn** (Ft. = Et.; jf. Blaar-, Bomulds-, Brodér-, Bund-, Fiske-, Fisker-, Hampe-, Hver-, Hör-, Jæger-, Kabel-, Kamél-, Laxe-, Makrél-, Rasmager-, Rende-, Ruse-, Sejl-, Silde-, Spole-, Stoppe-, Strikke-, Stut-, Takkel-, Tvist-, Tække-, Uld-). at vinde G., sætte G., have sine G. ude. en Garnhaspe, -maske, -rulle, -sætning, -tvinde, -vinde; et G-nögle.
at **garnére** (-ing). — en **Garnisón**.
at **garpe** (Ravnen, Kragen garper).
en **Gartner** (jf. Handels-, Slots-). et Gartnerí.
at **garve**. en Garver (jf. Hvid-; en G-bark, -lud), en Garvning, et Garverí. et Garvestof, en G-syre.
en **Gas** (Ft. Gasser). en Gasart, -belysning, -brænder, -flamme, -lampe, -ledning, -lygte, -maaler, -mester; et G-blus, -rør, -værk; G-kul (Ft.).
en **Gasse** el. Gase (jf. Gaas; Havgasse).
en **Gast** (foræld. udenf. Søspr.; jf. Kaper-, Svaber-, Svire-, Top-).
et **Gat** (Ft. Gatter; = Hul; jf. Ror-, Skiv-, Spy-; Kattegattet). -gattet (se plat-, rund-, spids-, om Skibes Agterstævn). et Gatbor (se Gad-).
en **Gave** (jf. give, begave; Aands-, Brude-, Fadder-, Fest-, Fæstens-, Huldre-, Jule-, Lære-, Markeds-, Minde-, Morgen-, Naade-, Natur-, Nyaars-, Op-, Penge-, Sjæle-, Spaadoms-, Tale-, Ud-, Venne-, Vugge-). Guds Gaver, sjældne Gaver. et Gavebrev; gavmild (-hed).
en **Gavl** (Ft. -e; jf. Brand-, Bræde-, Ende-, Hus-, Krum-, Side-, Spids-). paa vid G. en Gavlbænk, -mur, -væg; et G-spir, -tag, -vindue.
en og et **Gavn** (u. Ft.; jf. U-). at gjöre G., have G. af, til G., til Gavns, G.s Gjerning. at gavne, gavnlig (-hed). gavnløs, -rig, (et) G-træ, -tømmer; en Gavnølyst.
en **Gavstrik** (-strikker). en Gavtyv.
ge- (tysk tonløs Forstavelse). et Gebét (= Omraade, Enemærke). at gebærde sig (= te sig), Gebærder (Ft. = Lader). gedigen (-nt, -ne; = ægte, ren). en Gehalt (= Malm, Værd). et Gehæng (= Sværdrem). et Gehør (= Øre, Ørenlyd). et Geled (-ledder; = Rad). et Gemak (-makker; = Sal). en Gemál (-inde; = Ægtemage). gemén (-hed; = lav, uhøvisk). et Geménskab. et Gemyt (-mytter; = Sind), gemytlig (-hed; = hyg-

gelig). at geraade (= komme, falde). en Gesandt (= Sendebud, -mand, -færd; et G-skab). en Gesims (= Murbryn). geskæftig (-hed; = vims, travl). en Gevinst (= Vinding). et Gevær (= et Værge, et Vaaben; en G-ild, -prop, -salve; jf. Skyde-).

en **Géd** (Ft. -er; jf. Sten-). en Gedeblad (Plante), -buk, -mælk; et G-haar, -kid, -skind.

en **Gedehams** (en Hveps).

gejl (t.). en Gejlhed.

gejstlig (t.; jf. begejstre). en G-hed.

en **Generál**. en G-inde. en G-bas, -stab.

en **Gér** (= Spyd, se Aalegēr).

en **Gí** el. Gie (Søudtr.). en Giblok, -løber, et Gitov.

gid (af: Gud give det). g. det var saa vel!

at **gide** (gád, gidt el. gidet). jeg gider ikke, jeg gad nok set den Mand.

en **Gift**[1] (Ft. -er; af at give; jf. Af-, Ind-, Med-, Op-, Til-, Ud-, Vold-). giftig[1] (-hed; om Sæd, Jord).

en **Gift**[2] (Ft. -e og -er; jf. at forgive, f-gifte; Flue-, For-, Mod-, Pest-, Rotte-, Slange-, Ögle-). G. og Galde. giftig[2] (-hed). en Giftblander (-ske), -blære, -brod, -plante, -slange, -snog, -tand, -tyde; et G-bæger, -mord.

gift (af at give; jf. ny-, u-). g. og hjemfaren. et Gifte, at gifte (jf. bort-), g. sig, giftes. giftefærdig, -syg; en G-lyst, -syge; G-tanker (Ft.); et Giftermaal.

en **Gig** (Ft. Gigger).

en **Gige** (Strængeleg).

(en) **Gigt** (jf. Flyve-, Lænde-). en G-feber, -knude; (et) G-taft; G-smerter (Ft.); g-svag (-hed).

gild (jf. at gjælde; lov-, u-). g. og gjæv.

et **Gilde** (jf. Barsel-, Bonde-, Bryllups-, Danse-, Drikke-, Høst-, Jule-, Karte-, Offer-, Pølse-, Rejse-, Rus-, Skytte-, Svire-, Æde-, Østers-; en Landgilde). at gjöre, holde G., være til G. (svare Landg., være i [Medlem af] et Skytteg.). et Gildeshus, en G-mad; en Gildebroder, -skraa.

at **gilde** (jf. gold). en Gildning, en Gilder (jf. Heste-, Svine-), en Gilding.

at **gilje** el. gille (= elske, bejle; foræld.).

en **Gilling** (paa et Skib, i et Sejl).

et **Gimmerlam** (modsat Væderlam).

en **Gimpe**. at gimpe. en G-mølle.

(en) **Gips**. at gipse (-ning), en Gipser. en Gipsafstøbning, et G-bjærg, -dække, -loft.

en **Gír**. at gire (Søudtr.).

en **Giràf** (Ft. Giraffer).

en **Gisning** (= Formodning, af) at gisse (= gætte; nu kun i Søsproget): at g. (ogsaa gisne) Længde og Bredde.

et **Gisp** (Ft. = Et.). at gispe, en Gispen.

en **Gissel** (Ft. Gisler). at give Gisler.

gisten (-nt, -ne; = læk). at gistne ([1]Karret g.r; [2]at g. Brød).

et **Gitter** (Ft. Gitre; jf. Fald-, Hjælm-, Ild-, Jærn-). at gitre (se til-). en Gitterdör, -port, -rust (Plante), et G-vindue, -værk.

at **give** (gáv, given, -et, -ne; jf. af-, an-, be-, bort-, efter-, for-, fore-, gjen-, hen-, ind-, kloster-, løs-, med-, om-, op-, over-, pris-, sag-, til-, tilkjende-, ud-, under-, voldgive; lov-, raadgivende; anger-, hen-, over-, undergiven). Gud give! at faa til givende, at g. efter, at g. sig (tabt), at g. sig (af Smerte), at g. sig i Lag med, ud paa Rejse, g. sig Gud i Vold, Træet g.r sig, det g.r sig nok, Hunden gav Hals, han gav Kjøb, gode Ord, det gav et Sæt i ham, han g.r den fornærmede, at g. en Rolle, at g. en Bold, et Sejl op, at g. sig ud for noget, g. noget ud for sandt, det er en given Sag, der gives mange Narre. en Giver (jf. An-, Gjæst-, Laan-, Lov-, Raad-, Sag-, Ud-), et -givende (se Fore-), en -givning (se Lov-, Stemme-), en -givelse (se Af-, An-, Bort-, Efter-, Gjen-, Hen-, Ind-, Løs-, Med-, Om-, Op-, Over-, Pris-, Sag-, Til-, Tilkjende-, Ud-). (Jf. Gift[1].)

et **Gjald** (Ft. = Et.). at gjalde (gjaldt og -ede, -et). at gjaldre.

en **Gjedde** el. Gjede. en G-fangst.

at **gjemme** (-te, -t; jf. for-, over-). et Gjem (at give i G.), et Gjemme (jf. Brev-, Honning-, Støv-), en Gjemmer (jf. Stavn-, Taarn-), et Gjemsel (Ft. Gjemsler). en Gjemmefrugt, et G-sted.

gjen- (= Bio. igjen): et Gjenbesøg. en G-bo. et G-brev (en Revers). en G-byrd. en G-daab. at g-drive (-else), g-drívelig (jf. uigjen-).

en G-døber. at g-finde (-else). en G-forening. at g-fortælle (-ing). et G-færd. at g-føde (-else). en G-ganger. at g-give (-else). en G-gjæld, at g-gjælde (-else). en G-hilsen. at g-indføre (-else). -indsætte (-else). et G-kald, at g-kalde (-else), g-kàldelig (jf. uigjen-). at g-kjende (-else), g-kjèndelig (jf. uigjen-). en G-kjærlighed. et G-kjøb. en G-klang, at g-klinge. en G-komst. en G-lyd, at g-lyde. -løse (-ning), en G-løser. et G-minde. -mæle. en G-part. at g-se. g-sidig (-hed). et G-skin. -slag. at g-spejle (-ing). en G-stand (en G.s-form, g-løs; jf. Lære-, Natur-). g-stridig (-hed). et G-svar. et G-syn. at g-tage (-else). en G-tjeneste. et G-valg. en G-vej. at g-vinde (-else). en G-vòrdighed. at g-vælge.

gjen, gjennere, gjennest (usædv.). den gjenneste Vej. en Gjensti, -vej.

at **gjenne** (af gjen = imod). at g. for.

gjennem (Fho. = igjennem). at g-arbejde (-else). g-bagt. at g-blade (-ning). -blæse. -bløde (-ning). -bore (-ing). et G-brud, at g-bryde (-ning). -bæve. -fare, en G-fart. at g-føre (-else), en G-førsel. at g-gaa, en G-gang. at g-grave (-ning). g-gribende. at g-hegle (-ing). en G-hugning. -kjørsel. at g-lede. -læse (-ning). et G-løb, at g-løbe. -plöje (-ning). -prygle (-ing). -regne (regne ¹ og ²). -rejse, en G-rejse. at g-rode. g-rystet. at g-save (-ning). -se. -sejle (-ing). g-sigtig (-hed; jf. ui-). g-skaaret. at g-skue. -skyde (-ning). -skære (-ing). et G-snit, g-snitlig. -stegt. at g-stikke. -stinge. -støve. et G-syn. at g-syre (-ing). -søge (-ning). g-trukken. en G-træk. at g-trænge, g-trængende (jf. uigjennemtrængelig). at g-tænke (-ning). g-vaad. at g-vaage. g-varm. -vævet.

en **Gjerning** (af at gjöre; jf. Embeds-, Haand-, Helte-, Hov-, Hus-, Ild-, Kjends-, Kjærligheds-, Kvinde-, Mis-, Pige-, Smaa-, U-, Vaades-, Vel-, Volds-). gjort G., paa fersk G., at ligge paa sine Gjerninger. en G.s-mand (jf. Ild-), et G-ord, -sted.

gjerrig (jf. hævn-, nys-, penge-, rov-, ær-). en Gjerrighed.

en **Gjord** (Ft. -er; jf. Bug-, Liv-, Sadel-, Senge-, Tønde-). at gjorde (jf. om-).

en **Gjæk** (Ft. Gjække; jf. Sommer-). at slaa Gjækken løs. at gjække, at gjækkes.

en **Gjæld** (u. Ft.; jf. Aager-, Bog-, Brev-, Gjen-, Hjem-, I-, Klat-, Olden-, Op-, Pante-, Skade-, Smaa-, Spille-, Stats-, Vexel-, Æres-). gjældbunden, -fri: et Gjældsbevis, -brev, -fængsel, en G-sag.

et **-gjæld** (Ft. = Et.; se Præste-).

at **gjælde** (gjaldt, gjældt; jf. gjen-, undgjælde, -gjældte; paagjældende). at gaa og g. for, det gjælder om, gjöre (sig) gjældende, at gjældes (det gjælds, gjældtes ikke). en Gjældner.

en **Gjælle** (Fiskegjælle). at gjælle (Fisk). en G-bue, -orm, -spalte; et G-blad, -laag.

(en) **Gjær** (jf. Bund-, Hov-, Vin-, Øl-). at gjære, at gjæres, en Gjæring (at gaa, være i G.; et G.s-middel, -stof). en Gjærsvamp.

en **Gjærd** (egl. = Gjerning, af at gjöre, kun i Talem.): at være i Gjærde.

gjærne (Bio.). heller end gjærne.

en **Gjæst** (Ft. -er: jf. Bade-, Bord-, Bryllups-, Brønd-, Hæders-, Klub-, Kro-, Markeds-, Mølle-, Natte-, Skjænde-, Snylte-, Stam-). at byde, være til G. at gjæste, et Gjæsterí. gjæstfri (-hed), -mild (-hed); en G-giver (en G-gaard, et G-sted), et G-giverí; en Gjæsteret, -rolle, -seng, -stald, -stue, -ven; et G-bud, -kammer, -værelse.

gjæv. gild og g. en Gjævhed.

en **Gjævn** (egl. Gjövn, besl. m. at give). en G. fuld (forældl.).

(at **gjo**, se at go.)

en **Gjøg** (Ft. -e; jf. Horse-, Spytte-). en Gjøgemad (Plante). -moder, -urt; (et) G-spyt.

(et) **Gjögl**. at gjögle (jf. fore-), en Gjöglen, en Gjögler (en G-bande), et Gjöglerı. et Gjöglebillede, -spil, -syn.

at **gjöre** (gjör, gjórde, gjórt; jf. af-, bekjendt-, blid-, blød-, delagtig-, efter-, fast-, for-, fri-, fyldest-, godt-, hellig-, herlig-, kund-, løs-, mangfoldig-, mulig-, om-, op-,

retfærdig-, saar-, salig-, tilintet-, ud-, virkeliggjöre; god-, tjenst-, velgjörende; af-, halv-, hjemme-, selv-, u-, ud-, velgjort). at g. vel, ilde, godt, ondt, g. klar, lyst, g. Bal, Barsel, Blæst, Bod, Bolig, rent Bord, Börn, Ed, Fallit, Falsk, Fyldest, Gavn, Gilde, Gjæld, Hus, Hø, Indbrud, Indførsel, Indkjøb, Indsigelse, Indtryk, Knuder, Kunster, Kvalm, Lykke, Lærred, Löjer, Malt, Modstand, Ophævelser, Oprør, Opsigt, Opstand, Optöjer, Ost, Penge, Regnskab, Ret og Skjel, Selskab, Skade, Spræl, Stöj, Uret, Vej, Vers, Vind, Virkning, Vrövl, Æg, store Öjne, g. Brud, Ende, Ild, Kaal, Krav, Paastand, Regning, Vold paa, g. Rede for, g. Mine til, g. Skaar i, g. én Følgeskab, Glæde, Selskab, Skam, Sorg, Ære, g. (meget) af en, g. noget ud af en Ting, g. Brug, Höjtid, Nar, Væsen, Ære af, g. det af med en, hvor har du gjort af det? g. sig til af, g. sig til Nar, Tyv, g. sig vred, g. sig Haab om, g. sig Flid, Umage for (med), jeg kan ikke g. for (ved) det, det gjör ondt, det g. mig ondt, han g. det ikke længe, han har intet her at g., der er intet ved at g., jeg vil ikke have med ham (den Sag) at g., det er mig (meget) om at g.; drikke gjör han rigtignok, traf du den? ja, jeg gjorde; sagde han noget? nej han gjorde ikke. en Gjören (G. og Laden), en Gjörer (Ordets Gjørere; jf. Malt-, Salig-, Vel-), en -gjöring (se Malt-, Ren-), en -gjörelse (af alle med gjöre ss. Udso. undtagen udgjöre; jf. Rede-), gjörlig (To., jf. med-, u-), gjörlig (foræld. Bio. = klart, tydelig). et Gjöremaal (= Forretning).

en **Gjørtler** (t.). et G-arbejde.

en **Gjøs** (Søudtr.). Flag og G.

glad (jf. himmel-, kiste-, livs-, sjæle-, u-). en g. Dag, et glad Ansigt. gladelig (Bio.).

et **Glam** (b. F. Glammet, Ft. = Et.; jf. Hunde-, Vaaben-). at glamme. et Glamhul.

at **glane** (= at glo).

en **Glans** (u. Ft.; jf. at glinse; Af-, Guld-, Helgen-, Jærn-, Malm-, Sol-, Spejl-, Spyd-, Straale-, Sølv-). glansfuld, -løs; et G-lys, -lærred, -papir.

et **Glar** (Ft. = Et.; foræld. og digt. = Glas). et Glarbjærg, en G-mester, G-öjne (Ft.).

et **Glas** (b. F. Glasset, Ft. = Et.; jf. Blomster-, Bly-, Brille-, Brænde-, Drikke-, Flint-, Forstörrelses-, Fugle-, Húl-, Kron-, Lampe-, Linse-, Log-, Marie-, Mælke-, Pægle-, Rude-, Snapse-, Sol-, Spejl-, Sylte-, Tavle-. Time-, Ur-, Vand-, Vejr-, Vin-, Vindues-, Öje-, Øl-). glasset, glasagtig, at glassére (-ing), en Glassúr. glasgrön, -klar, -öjet (Hest); en G-byg, -dör, -handel, -handler, -hvede, -hytte, -klokke, -kolbe, -perle, -puster, -skaal, -skive, -sliber, -tragt, -vædske, -væg; et G-hus, -kar, -maleri, -rør, -skaar, -skab, -værk, -öje; G-varer (Ft.).

glat (Ft. og b. F. glatte; jf. spejl-). at glatte, en Glathed, en Glatning. glathaaret, -haget, -hudet, -raget, -sleben; en G-fil, -hövl, -is.

et **Glavind** (Ft. = Et.; digt.; egl. = Hugspyd, ofte urigtig brugt for Sværd).

(et) **Gled** (jf. at glide). at komme, faa paa Gled.

at **glemme** (-te, -t; jf. for-). at gaa ad (el. i) Glemme, at skrive noget i Glemmebogen, en Glemsel (u. Ft.), glemsom (-hed).

en **Glente** (en Rovfugl).

en **Glib** (Ft. -e; jf. Aale-). at glibe (Aal).

et **Glid** (med Foden). at glide (gléd, gleden, -et, -ne). en Glidebane, -flade.

en **Glime** (en Lysning i Siv og Krat).

en **Glimmer** (u. Ft.; jf. Jærn-). en G-blomst, -skifer; (et) G-sand. at glimre, glimrende; en Glimrelyst.

et **Glimt** (Ft. = Et; jf. Lyn-, Lys-, Sol-). at glimte, en Glimten.

at **glinse** (jf. Glans). glinsende.

glip (Bio.): at gaa g. af. at glippe[1] (det glippede for ham). en Glipgang, -sti.

at **glippe**[2] (med Öjnene).

at **glitte.** en Glitter, en Glitning.

at **glo** (glór, -ede, -et; rett. glode, glót; jf. be-, over-). gloende (Kul, Kugler, g. hed =) glohed.

en **Glorie** (jf, Helgen-).

en **Glose** (jf. Rand-, Spotte-). en G-bog, -kræmmer.

glubende. **glubsk.** en Glubskhed.

Gluffer (Ft.). Gluffer og Gloser.

en **Glug** (Ft. Glugger). et Glughul, en G-maaned (= Januar).
en **Glut** (Ft. Glutter; jf. Patte-).
en **Glæde** (af glad; jf. Jule-, Livs-, Moder-). Hjærtens G. at glæde, g. sig, glædes, glædelig, en Glædskab (forældd.). glædedrukken, -løs, -straalende; en Glædesdag, -rus; et G-blus, -budskab, -raab, -skrig, G-taarer (Ft.).
en **Glød** (Ft. -er; jf. at glo; Bly-, Brænde-, Kul-, Sølver-, Tørve-). at gløde (jf. op-, ud-), glødende (jf. hvid-, rød-), en Glødning (jf. Rød-). en Glødhede.
at **gnadre** (= gnave[1], knurre).
at **gnalle** (af at gnave[2]). en Gnalling.
at **gnaske.** en Gnasken, et Gnaskerí.
(et) **Gnav**[1]. at spille G. en Gnavbrik, -pose, et G-spil.
et **Gnav**[2]. et gammelt G. at **gnave**[1] (gaa og g.) = være gnaven (-nt, -ne; -hed).
at **gnave**[2] (-ede, -et, gl. Fortid gnóv; jf. af-, rod-, sønder-). en Gnaven, en Gnaver. en Gnavetand.
en **Gnib** el. **Gnibe** (= en Odde).
et **Gnid** (Ft. Gnidder; Luseæg). gnidret[1].
at **gnide** (gnéd, gneden, -et, -ne; jf. ind-). en Gnidning, en Tænders Gnidsel.
at **gnidre.** en gnidret[2] Skrift.
gnidsk. en Gnidskhed.
at **gnie** (paa Skillingen). en Gnier (g-agtig), et Gnierí. en Gniepind.
at **gnikke** (Öjnene; af at gnide).
en **Gnist** (Ft. -er; jf. Ild-, Ilds-, Livs-). at gnistre.
at **gnubbe** (= at gnide). at g. sig.
et **Gny** (b. F. Gnyet, Ft. = Et.; jf. Vaaben-). at gny (gnýr, -ede, -et; rett. gnyde, gnýt).
at **gnægge** (om Heste). en Gnæggen.
gód (godt, góde; jf. bedre, bedst; al-, eje-, frede-, fuld-, jævn-, mellem-, selv-, tosse-, æt-). Hjærtens god, god Aften, Dag, Morgen, Nat! godt Folk, det er godt Vejr (en Godtvejrsdag), det er godt Kjøb (godtkjøbs, uböj. To.), at have, komme, gjöre til gode, holde en noget til gode. et Gode, en Godhed (jf. Al-, Eje-, Selv-, Tosse-); godt (Bio.), han har det g., det er g. gjort, det kan g. være; et Godtbefindende, at godtgjöre (-else). — goddædig (-hed), -gjörende (-enhed), -hjærtet, -hjærtig, -lidende (-enhed), -modig (-hed), -troende (-enhed), -villig (-hed); at g-kjende (-else).
et **Gods** (Ft. -er; af god; jf. Arve-, Blandings-, Bytte-, Bonder-, Far-, Flytte-, Fragt-, Fæderne-, Fælles-, Fæste-, Grav-, Gribs-, Hitte-, Jorde-, Kjøbe-, Kron-, Land-, Lens-, Mellem-, Middel-, Moderne-, Pak-, Pante-, Post-, Pris-, Raps-, Rejse-, Rytter-, Røver-, Skibs-, Smug-, Stam-, Strandings-, Strø-, Styk-, Støbe-, Vrag-). staaende og løbende G. (Søudtr.). en Godsejer, -forvalter, -vogn; et G-tog.
gold. en Goldamme, -ko; et G-ax, -korn.
en **Gople** (et Bløddyr).
Goter (jf. Vest-, Øst-). gotisk. — Gotland = Gulland.
at **gotte** sig (af god).
graa (graat, b. F. og Ft. graa; jf. abild-, aske-, blaa-, hvid- is-, lyse-, muse-, mørke-, staal-, sten-, sølv-, ulve-). graaagtig, at graane. graagrön, -haaret, -hærdet, -skjægget, -sprængt, -spættet, -stribet, -öjet; en G-and, -broder, -gaas, -irisk, -maage, -nakke, -pil, -pære, -sej, -sisken, -skimmel, -skjæg, -spurv, -sten, -vakke; et G-værk.
en **Gráad** (u. Ft.; jf. at græde; Krampe-). graadkvalt, -løs.
graadig. en Graadighed.
en **Grád** (Ft. -er; jf. Bredde-, Doktor-, Kulde-, Længde-, Varme-). i höj, höjeste, ringe G. gradvis (Bio.), at grade, en Gradning. en Gradbue, -böjning, -maaling, -stok; et G-maal.
gram (gramt, gramme). g. i Hu.
et **Gram** (Ft. Grammer; Vægtdel = $\frac{1}{500}$ Pund).
et **Grams** (Ft. = Et.). kaste i G. at gramse.
en **Gran** (Ft. Gráner; jf. Hvid-, Rød-, Ædel-). en Grankogle, -raft, -skov; et G-bad, -bar, -træ.
en **Granát** (Ft. -er; jf. Haand-). et G-æble.
grand (To.; = fin; forældd.). grandt (Bio.; at se, høre g.). grandgivelig (Bio.).
et **Grand** (Ft. = Et; jf. Sol-, Støv-). et lille G., ikke et G., det mindste G.
en **Grande** (= Nabo). et Grandelag, -mode, -stævne.
en **Granit** (= Graa-, Kampesten). et G-bjærg, -fjæld.
at **granske** (af To. grand; jf. ud-). en

Gransker, en Granskning (jf. Historie-, Natur-, Old-, Sprog-).
grassát (Bio.): at løbe g. — at grassére.
en **Gráv** (Ft. -e; jf. Dige-, Fæstnings-, Grus-, Helgen-, Kalk-, Kæmpe-, Ler-, Løbe-, Maste-, Mergel-, Ræve-, Sand-, Skanse-, Slots-, Stads-, Tørve-, Ulve-, Vand-, Vold-). den hellige G., at lægge en i Graven. en Gravand, -fred, -gaas, -hule, -hvælving, -höj, -krans, -skik, -skrift, -so, -sten, -urne; et G-fund, -gods, -kammer, -kors, -minde, -mæle, -sted, -øl; at g-lægge (-ning).
at **grave** (gróv og -ede, -et; jf. af-, be-, gjennem-, ind-, kuld-, ned-, op-, ud-, under-). en Graver (jf. Aadsel-, Brønd-, Dige-, Grøfte-, Guld-, Kul-, Mine-, Over-, Sand-, Skanse-, Skatte-, Under-), en Gravning (jf. Af-, Brønd-, Dige-, Gjennem-, Grøfte-, Guld-, Ind-, Kul-, Kuld-, Mine-, Ned-, Op-, Sand-, Skanse-, Skatte-, Ud-), en -gravelse (se Be-, Under-). en Gravrust, -stikke.
en **Gréb** (Ft. -e; af at gribe; jf. Møg-).
et **Gréb** (Ft. = Et.; af at gribe; jf. Aare-, An-, Be-, Dör-, Fejl-, Haand-, Ind-, Kunst-, Mis-, Over-, Plov-). at have (et godt) G. paa noget.
en **Grén** (Ft. -e; jf. Anker-, Blomster-, Bøge-, Ege-, Gaffel-, Hoved-, Kunst-, Nerve-, Olje-, Palme-, Rosen-, Side-, Sprog-, Vidje-). en G. af en Familie, en Sygdom, at komme paa en grön G. grenet (jf. tre-, tve-), at grene sig (jf. for-), en -grening (se For-). (et) Grenebrænde.
en **Greve** (foran Navne: Grev; jf. Dig-, Land-, Lens-, Maj-, Mark-). en Grevìnde, grevelig, et Grevskab. et Grevebarn, en G-krone, -stand.
Grever (Ft., se Fedte-, Tælle-).
en **Grib** (Ft. Gribbe, Fugl; jf. Aadsel-, Lamme-).
en **Gribbenille.**
at **gribe** (gréb, greben, -et, -ne; jf. an-, be-, for-, fore-, paagribe; hjærtegreben). at g. fat paa, g. ind i, g. om sig, g. tíl. gribende (jf. an-, gjennem-, hjærte-, ind-, over-), en -gribelse (se Be-, For-, Fore-, Paa-), en Griben (jf. Ind-), gribelig (jf. be-, haand-). en Gribetang; (et) Gribsgods, en G-jord (forældet.).
gridsk (jf. penge-). en Gridskhed.
en **Grif** (Ft. Griffer; Fabeldyr).
en og et **Griffel** (Ft. Grifler). en G-støtte.
en **Grille** (jf. Flyve-). en Grillenfænger, et G-fængerí.
grim (grimt, grimme). en Grimhed, en Grimrian.
en **Grime** (jf. Ræ-). at grime, grimet (jf. rød-, sort-). et Grimeskaft, -töj.
et **Grín** (Ft. = Et.). at grine, grinàgtig (-hed). en Grinebider.
en **Grís** (Ft. -e; jf. Mælke-, Olden-, Orne-, Patte-, Savle-, Smaa-, So-, Stege-, Stue-). griset, at grise (sig til), et Griserí. en Griseso, -sylte, G-tær el. -tæer (Ft.).
en **Grissel** (Ft. Grisler, = Skydsel).
at **gro** (grór, -ede, -et, rett. grode, grót; jf. be-, græs-, ind-, lyng-, mos-, over-, rør-, selv-, skov-, tilgroet el. -grot). en Groning.
en **Grossérer.** — en **Grotte.**
grov, groft, grove. groft (Bio.), grovelig (Bio.), en Grovhed. grovkornet, -lemmet, -malet, -skaaren, -traadet; en G-fil, -smed, et G-brød.
en **Gru** (u. Ft.). at grue (gruer, -ede, -et). gruelig (-hed), grusom (-hed). gruopvækkende.
Gru: at ligge, sidde paa G. (jf. næsegrus).
at **grubbe** (Korn). en Grubning. et Grubbegryn, -mel, -værk.
en **Grube** (jf. Grav, Grøft; Bly-, Fald-, Flad-, Guld-, Kalk-, Kul-, Malm-, Salpeter-, Salt-, Stenkuls-, Sølv-, Tin-). en Grubedrift, et G-vand, -værk.
at **gruble.** en Grubler, en Grublen, et Grublerí.
(et) **Grud** (= Grus; jf. Gryde, grutte).
en **Grue** (jf. Arne-). en Gruekjedel.
grum (grumt, grumme). grumme (Bio.), en Grumhed.
(et) **Grums** (jf. Kaffe-). grumset.
en **Grund** (Ft. -e; jf. Af-, Anker-, Bag-, Bevís-, Fiske-, For-, Guld-, Klippe-, Land-, Ler-, Mellem-, Mod-, Mose-, Mudder-, Pæle-, Rets-, Sand-, Skin-, Sten-, Sølv-, Trøste-). i Grunden, i Bund og G., paa G. af, fra Grunden af, at gaa, komme, løbe, staa paa G., at gaa til Grunde. grundfalsk, -fast, -forskjellig, -lærd, -løs (-hed), -muret, -ærlig; at g-forbedre (-ing), -fæste (-else), -lægge (-else, -ning), -støde (-ning); en G-aarsag, -anskuelse, -bemærkelse, -betydning, -del, -ejendom, -ejer, -farve, -fisk, -flade, -form,

-is, -kraft, -linje, -lov (et G.s-brud, en G-dag), -lyd, -mur, -pille, -plan, -regel, -skat, -skrift, -sten, -sætning, -tanke, -taxt, -tegning, -text, -tone, -vinkel, -vold, -vægt; et G-begreb, -billede, -fæste, -lag, -ord, -præg, -rids, -skud, -sprog, -stof, -tal, -tov, -træk, -vand, -værk, -æmne.

grund, grundt (Farvand).

at **grunde** (jf. be-, ud-). at g. et Hus, en Klage, g. paa noget, g. sig paa; grundet (jf. u-).

grundig. en Grundighed.

en **Grundling** (en Grundfisk).

Grunker (Ft.; = Pengedynger). at have G.

en **Gruppe** (jf. Stjærne-, Træ-). at staa i G.

(et) **Grús** (jf. Grud; Mur-, Nyre-, Strand-). at gruse (-ning). gruslagt; en G-banke, -gang, -grav, -harpe, -jord, -vej; et G-lag.

grusom, se en Gru.

at **grutte** (af Grud). at g. Korn.

et **Gry** (b. F. Gryet; jf. Dag-, Morgen-). i Gry og Kvæld. at gry (grýr, -ede, -et; rett. gryde, grýt), Dagen gryr = det g. ad Dag.

en **Gryde** (jf. Grud; Davre-, Grød-, Ild-, Jærn-, Jætte-, Kjød-, Ler-, Mad-, Stege-, Suppe-). en G-fod, -krog, -malm, -ovn, -ske, -steg, -sten, -støber; et G-laag.

et **Grýn** (Ft. = Et.; jf. Byg-, Havre-, Hvede-, Manna-, Perle-, Risen-, Rulle-, Sago-, Sigte-; en [Per] Nittengryn). grynet. en Grynbøtte, -handel, -handler, -mølle, -møller, -pølse, -suppe.

et **Grynt** (Ft. = Et.). at grynte, en Grynten.

at **græde** (græd, grædt; jf. Graad; begræde, forgrædt). en Græden. grædefærdig, -nem, -vorn; en G-kvinde, -pil.

at **græmme** sig (af gram). at græmmes, en Græmmelse.

en **Grænse** (jf. Alders-, Land-, Rigs-, Tids-, Told-, Træ-, Væxt-, Yder-). at grænse (jf. af-, begrænse; tilgrænsende). en Grænseby, -egn, -fæstning, -linje, -pæl, -vagt, -vold; et G-hegn, -land, -skjel; g-løs.

et **Græs** (b. F. Græsset, Ft. Græsser = Græsarter; jf. Aale-, Baar-, Bæver-, Eng-, Halv-, Hjærte-, Hunde-, Hvene-, Knop-, Kvik-, Kær-, Marsk-, Mose-, Raj-, Rap-, Sand-, Sene-, Siv-, Skav-, Skov-, Star-, Stær-, Sylt-, Tudse-, Tue-, U-). at gaa paa G., slaa G., have Penge som G., bide i Græsset. at græsse (jf. af-), en Græsning (jf. Efter-, Kvæg-, Ævred-). en Græsart, -bleg, -bænk, -eng, -enke, -gang, -halm, -holm, -hoppe, -mark, -mælk, -mølle, -plet, -rytter, -side, -slette, -tørv, -væxt; et G-foder, -frø, -kar, -land, -smör, -straa græsblod, -groet (-grot), -grön, -rig, -ædende.

græsk. paa Græsk (= g. Sprog). en Græker, Grækenland.

græsselig (t., = gruelig, gyselig).

grætten (-nt, -ne; af at græde; = grædevorn).

en **Grævling** (af Grav, grave). en Grævlingehund.

en **Grød** (u. Ft.; jf. Barsel-, Byg-, Flöjels-, Fnise-, Havre-, Jule-, Mandel-, Mel-, Mælke-, Pande-, Risen-, Rod-, Smör-, Stikkelsbær-, Sød-, Vand-, Æble-, Ølle-). grødet, grødagtig. en Grødgryde, -ske; et G-fad, -hoved; g-mundet.

en **Grøde** (af at gro; jf. Aars-, Af-, Første-). at grødes. grødefuld (-hed), en G-tid, et G-vejr.

en **Grøft** (Ft. -er; jf. Mudder-, Skjel-, Vand-, Vej-, Vold-). at grøfte (jf. af-, ind-), en Grøftning. en Grøftegraver, -vold; (et) G-vand.

grön (grönt, grönne; jf. blaa-, flaske-, galde-, graa-, græs-, gul-, lyse-, løg-, løv-, mellem-, mørke-, saft-, sisken-, siv-, spinat-, sø-, vaar-, vinter-). grönagtig, grönlig, at grönnes, en Grönning, (et) Grönsel = (et) Grönt (jf. Spansk-, Vinter-; en G-handel, men en Grönkone). gröngul, -klædt, -saltet, -spættet; en G-irisk (Fugl), -jord, -kaal, -sisken (Fugl), -spætte (Fugl), -svær, -vej; et G-foder; G-ærter (Ft.).

Grönland. g-landsk, en G-lænder (-inde). en Grönlandsfarer.

en **Grönskolding**.

en **Gubbe** (= en Olding).

Gud, en Gud (Ft. -er; jf. Af-, Halv-, Hav-, Hus-, Krigs-, Over-, Skov-, Skyts-, Sol-, Under-; at forgude). G. Fader, G. give! G. naade ham! G. ske Lov! Guds Fred! et G.s Barn, Ord, de ti Guds Bud, at gaa til G.s Bord, f. G.s Skyld, et G.s Under, en G.s Lykke, et G.s Vejr. en Guddom (et G.s-ord), guddömmelig (-hed), gudelig (-hed; jf. u-); en Gudinde (jf.

Sang-). et Gudbarn, en G-datter, -fader, -moder, -sön, G-søskende (Ft.); g-frýgtig (-hed), -hengiven (-hed), -løs (-hed); en Gudelære, -verden; et G-barn, -liv, -sagn; en Gudsbespottelse, -bevídsthed, -dyrkelse, -foragter, -fornægter (-else), -frygt, -tjeneste; et G-hus; g-bespottelig, -forgaaen, -forladt, -jàmmerlig.

gúl (jf. bleg-, brand-, brun-, citron-, galde-, grön-, guld-, honning-, hvid-, lyse-, mørke-, okker-, rust-, rød-, safran-, straa-, svovl-, vox-, ægge-). at gulne, gulnes, gullig, gulagtig. gulbrun, -grön, -haaret, -sottig; en G-sot, -spurv; en Gulerod.

(et) **Guld** (jf. Blad-, Bog-, Dukat-, Flitter-, Hoved-). tro som G., G. og grönne Skove. guldbræmmet, -bunden, -farvet, -førende, -gul, -holdig (-hed), -rig, -syet (-syt), -virket; en G-aare, -alder, -barre, -bille, -daase, -dynge, -fisk, -frynse, -glans, -graver, -grube, -grund, -gylden, -harpe, -hjælm, -kalv, -kam, -kjæde, -klump, -knap, -krone, -kyst, -mager, -malm, -mine, -mønt, -naal, -prøve, -rand, -regn (Busk), -ring, -skilling, -slager, -smed, -stol, -stribe, -tand, -traad, -tresse, -tryk, -trækker, -tørst, -vasker, -vaskning, -vægt; et G-baand, -blad, -blik, -bryllup, -bæger, -kar, -korn, -kors, -land, -læder, -mor, -papir, -sand, -smykke, -snit, -spænde, -stykke, -støv, -ur, -æble; G-penge, -sager, -slakker (Ft.).

(et **Gulp**, at gulpe, se Gylp, at gylpe.)

et **Gulv** (Ft. -e; jf. Bræde-, Danse-, Fjælle-, Flise-, Kirke-, Ler-, Lo-, Marmor-, Mellem-, Parket-, Sten-, Stue-). at gulve (Korn). en Gulvfjæl, -flise, -klud, -maatte, -skruppe; et G-sand, -tæppe; G-bræder (Ft.).

at **gumle** (af Gumme). en Gumler.

en **Gumme** (Tandgumme).

(en) **Gummi.** en G-gut, -lak, et G-plaster, -vand.

en **Gump** (Ft. -e og -er). en G-höne; et Gumpestykke.

at **gumpe** (jf. gimpe). en Gumpekærre.

en **Gunge** (= en Hængesæg).

at **gungre.** en Gungren.

en **Gunst** (u. Ft.; jf. Folke-, Herre-, Hof-, Kvinde-, Mis-, U-). gunstig (jf. u-; at begunstige). en Gunstbevisning.

at **gurgle** (Halsen). (et) Gurglevand.

en **Guse** (se Hav-). gusten (-nt, -ne). en Gustenhed.

et **Gut** (Ft. Gutter). en rask G.

en **Gyde** (= et smalt Stræde).

at **gyde** (gød, gydt; jf. ind-, over-, paa-, ud-). en -gyder (se Ord-), en -gydning (se Over-, Paa-), en -gydelse (se Ud-).

gylden (-nt, -ne; af Guld; jf. at forgylde). en G-lak (Blomst); et G-aar, -stykke, -tal, -vand.

en **Gylden** (Ft. = Et.; fremmed Mønt; jf. Guld-, Tusend-).

gyldig (jf. at gjælde; al-, almen-, fuld-, lige-, lov-, rets-, selv-, u-). en Gyldighed (jf. de ved To. angivne Ss.).

et **Gylp** (Ft. = Et.). at gylpe (jf. op-), en Gylpning (jf. Op-).

en **Gymnastìk** (b. F. -stikken; Legemsøvelse). gymnàstisk.

at **gynge.** en Gynge (jf. Kaste-), en Gyngen. et Gyngebræt, en G-hest, -stol, -tur.

et **Gýs** (Ft. = Et.; jf. Feber-). at **gyse** (gøs og gýste, gýst), en Gysen (jf. Kulde-), en Gysning (jf. Kulde-), gyselig (-hed).

en **Gyvel** (Plante). (et) Gyvelris.

en **Gænge** (jf. Skrue-, Vugge-). Retten skal have sin G.

en **-gænger** (af Gang; se Dobbelt-, Fod-, For-, Kirke-, Kost-, Ledig-, Løs-, Parti-, Pas-, Ror-, Saale-, Stylte-, Sövn-, Taa-). en -gængerske (se For-, Sövn-), et -gængerí (se Løs-), en -gængelse (se Om-). -gængelig (se for-, om-, til-).

gængs (gængse; af Gang; jf. bryst-).

et **Gærde** (af Gaard; jf. Have-, Hoved-, Pile-, Ris-, Sten-, Tand-, Tjörne-). at gærde (jf. ind-, om-), et Gærdsel (G-ris, Ft.). en Gærdesmutte, -snerle, -stage, -staver, -stænte, -vikke; et G-brud, -skjel.

at **gætte** (af Gaade). en Gætten, en Gætning, et Gætterí. (et) Gætteværk.

en **Gæsling** (af en Gaas).

at **gø** (gør, -ede, -et; rett. gøde, gøt). en Gøen (jf. Hunde-).

at **gøde** (egl. at gjöre god). en Gødning (jf. Ben-, Heste-, Stald-), en Gødsel, en Gødske, at gødske (-ning). en Gødekalv, et G-svin (= Fede-; foræld.).

Gøter (Ft.). Gøtlandene (Vester-, Øster-, i Sverige).

H.

ha! habá! (Udraabsord.)
en **Haa** (Ft. Haaer; en Hajfisk). et Haaskind.
et **Háab** (sjæld. Ft. = Et.; jf. Mis-). at haabe (jf. Forhaabning). haabefuld (-hed); haabfuld (-hed), -løs (-hed).
et **Háad** (foræld. = Haan). et Haadingsnavn, -ord, en H-viv.
en **Háan** (u. Ft.). at haane (jf. for-), en Haanhed, haanlig, haant (Bio., at lade h. om). en Haanlatter; et Haansord.
en **Haand** (Ft. Hænder; jf. Barne-, Broder-, Fjende-, For-, Konge-, Kvinde-, Mellem-, Menneske-, Mester-, Morder-, Over-, Tyve-, Vennehaand; Bag-, Fòr-, Mellemhaanden). H. og Mund, Hals og H., H. i H., fra H. til H., paa fri, egen, første, anden, rede, höjre, venstre H., at skrive en god H., at læggo H. paa, at holde sin H. over, at slaa Haanden af en, at have, være for (el. ved) H., gaa (rask) fra H., langt fra H., at give paa H., under H. (men: efterhåanden, Bio.), at gaa en til Haande (gl. Ef. Ft.), at komme af Hænde (gl. Hf. Et.), at faa, have, komme i H. (jf. Ihændehaver), til H. -haandet (se kejt-, rund-; jf. -hændet, -hændig), -haands (se over-). haandfaaet (Pant), -fast (-hed), -gangen, gribelig (-hed), -løs, -skreven, -stor; at h-hæve (-else); en H-balde, -bevægelse, -bog, -flade, -fuld (Ft. -e), -færdighed, -fæstning, -gjerning, -granat, -hest, -kraft, -kværn, -langer, -linning, -lygte, -ordbog, -rod, -sav, -skrift, -skrivelse, -skriver, -slynge, -spage, -spiger, -spröjte, -sten, -tegning, -ten, -tvæt, -vogn, -værker, -øxe; et H-arbejde, -blad, -fang, -gemæng, -greb, -jærn, -klap, -klæde, -kort, -kys, -led, -lin, -lod, -pant, -skrift, -slag, -spind, -tag, -tryk, -vaaben, -værk (h.s-mæssig, en H-mand, -mester, -svend; et H-lav; H-folk, Ft.); Haandkort, -penge (Ft.); et Haandelag, en H-vending; h-løs (foræld.); en Haandsbred, -opnækning, -paalæggelse, -rækning.
et **Haande** (= et lille Kar).
Haande (= Slags; Ft., egl. Ef. Ft. af Haand). alle, flere, mange H.
at **haandtére**. en Haandtéring.
et **Haar** (Ft. = Et.; jf. Bag-, Bæver-, Fimre-, For-, Fæ-, Føle-, Hare-, Heste-, Hoved-, Kamel-, Knur-, Krus-, Krøl-, Nakke-, Neger-, Næse-, Pande-, Pensel-, Pur-, Skjæg-, Sky-, Vand-, Öjen-, Øren-). lige paa et H., ikke et H. bedre, at have H. paa Tænderne, trække ved Haarene, ligge i Haarene paa hinanden. at haare, haaret (jf. busk-, dun-, filt-, glat-, graa-, gul-, hvid-, klat-, kort-, krus-, krøl-, lang-, lys-, mørk-, pensel-, rand-, ru-, -rød-, sort-, stak-, strid-, tyk-, tynd-). en Haarbund, -børste, -dug (en og et), -dusk, -farve, -fletning, -hvirvel, -kløver, -lok, -naal, -olje, -pensel, -pil, -pisk, -pung, -pynt, -ring, -rod, -si, -side, -sigte, -sime, -skilning, -skjorte, -skærer, -top, -tot, -væxt; et H-baand, -kar, -kløveri, -rør, -skjel (= skilning), H-skæl (Ft., Skæl i Haar); h-fin, -rig, -trukken; — en Haarsbred.
háard (jf. flint-, jærn-, staal-, sten-). en h. Hals, Hund, Skæbne, haarde Ord, et haardt Liv, at sætte haardt imod haardt. haardt (Bio., at sove h., straffe h., det holdt h., at trænge h. til), haardelig (Bio.), en Haardhed. haardfør (-hed), -hjærtet (-hed), -hudet (-hed), -hændet (-hed); -kogt, -mundet (-hed), -nakket (-nakkenhed), -sindet, -skallet; en Haardbund (en H.s-eng, et H-ho), en H- (el. Haarde-) knude, et H-staal.
et **Had** (u. Ft.; jf. Kvinde-, Menneske-, Parti-, Præste-). at lægge for H., at bære H. til. at hade (jf. forhadt), en Hader (jf. Kvinde-, Præste-), hadsk (-hed). hadefuld (-hed).
en **Hage**[1] (jf. Anker-, Baads-, Baand-, Bind-, Brand-, Brønd-, Entre-, Fjeder-, Kant-, Klem-, Krum-, Løs-, Mod-, Mur-, Ror-, Sand-, Vinkel-). at hage (h. sammen, h. fast, h. sig fast). en Hagebøsse, et H-kors.
en **Hage**[2] (jf. Kløft-). -haget (se dun-, glat-, kløft-). en Hage-

kløft, -smække; et H-baand, -ben, -skjæg.

et (og en) **Hagel** og **Hagl** (Ft. = Et.; jf. Ræve-, Spurve-). at hagle (det hagler). en Hagelbyge, -skade, -sky; et H-korn, -vejr; en Haglbøsse, -pung.

en **-hagel** (se Messe-).

en **Haj** (Ft. -er; jf. Haa). en Hajfisk, -tand.

et **Hak** ([1]Handlingen at hakke, Ft. = Et.; [2]Skaar, Indsnit, Ft. Hakker).

en **Hakke** (jf. Møg-, Spids-).

at **hakke**. at h. Kaal (egl. og uegl.). en Hakken, en Hakning, en Hakkelse (en H-kiste, -kniv). en Hakkekniv, -mad; et H-bræt.

hål (= glat, foræld.). en h. Is.

en **Hal** (Ft. Haller; jf. For-, Söjle-, Val-).

en **Hald** (= Sten, Fjæld; foræld; jf. Halland, Frederikshald). Örnen sidder paa höjen H., han hug i den haarde H.

en **Hale** (jf. Dolk-, Fiske-, Heste-, Kløft-, Ko-, Rotte-, Ræve-, Silke-, Sno-, Styre-, Støtte-, Svale-). -halet (se kort-, lang-). haleløs; en H-brod, -finne, -fjer, -rem, -tudse; et H-ben, -led.

at **hale** (jf. for-, kjòl-, op-, over-, ud-). at fire og h., at h. ud. en -haler (se Ud-).

en **Halle** (ny tysk Form f. Hal; jf. Fiske-, Øl-).

en **Halm** (Ft. -e; jf. Byg-, Bænke-, Græs-, Korn-, Lang-, Mar-, Ris-, Rug-, Senge-, Tække-, Vikke-, Ærte-). -halmet (se lang-). en Halmhæs, -kurv, -maatte, -sime, -sko, -sæk, -visk; et H-baand, -knippe, -læs, -reb, -straa, -tag, -torv.

en **Hals** (Ft. -e; jf. Bajonet-, Drue-, Flaske-, Kanon-, Kjælder-, Kolbe-, Laar-, Lögn-, Moder-, Pral-, Skab-, Skraal-, Skrig-, Skylle-, Slug-, Støbe-, Svane-, Trane-, Tyre-, Vaad-, Vende-, Vove-). at faa noget i Halsen, have ondt i Halsen, falde en om H.n, at skaffe, faa paa Halsen, at give Hals, raabe af fuld H., være om en H., spille paa sin H., en haard H., over H. og Hoved, at have H. og Haand over. -halset (se bar-, höj-, kort-, krop-, krum-, lang-, skjæv-, stiv-, tyk-), at halse (om Hunde). halsbrækkende, -løs (Gjerning); at h-hugge (-ning); en H-aare, -barm, (Søord), -brynde, -byld, -dūg, -hvirvel, -kjertel, -kjæde, -klud, -knap, -kobbel, -krave, -linning, -pine, -rem, -strimmel, -syge; et H-baand, -ben, -bind, -jærn, -klæde, -led, -smykke, -spjæld, -törklæde.

halsstarrig (t.). en Halsstarrighed.

halt. at halte, en Halten. Haltefanden.

halv, halvt (To. og Bio.). at dele halvt, være halvt om, halv nøgen, vred, fuld, halv saa meget, halv Uld og halv Silke, halv om halv (og halvt om halvt), Klokken halv tolv (men halvtòlvte, halvànden, -tredje osv.), en halv Tønde, et halvt Anker (jf. en Halvotting, et H-anker). en Halvhed, at halvére (-ing). halvaaben, -aarig, -aarlig, -blods (en H-hest, -hingst, -hoppe), -dannet, -død, -gaaen, -gal, -gammel, -gjort, -kogt, -kold, -kvæden (Vise), -lærd, -moden, -nøgen, -rund, -sand, -slidt, -studeret (Røver), -tosset, -ulden, -vaagen, -vejs (Bio.), -vild, -voxen, -ægte; at h-sove; en H-broder, -dannelse, -del (jf. Hælvde), -dör, -fætter, -gaard, -gud, -handske, -klode, -kreds, -krone, -kugle, -lyd, -maane, -mand, -maske, -part, -skilling, -skjærm, -skygge, -stövle, -søster, -sövn, (i H-sövne), -tone, -vej (H-vejen), -ø; et H-aar, -ark, -dæk, -dögn, -græs, -klæde, -lys, -mos, -mørke, -rim, -tag, -vers, -ærme; H-søskende (Ft.).

halvfèms, halvfèmsindstyve (= nitti).

halvfjèrds, halvfjèrdsindstyve (= syvti).

halvhundrede = **halvtrèds**, halvtrèdsindstyve (= femti).

ham (Sto.), se han.

en **Ham** (Ft. Hamme; jf. Drage-, Fjeder-, Fugle-, Orme-, Slange-, Snoge-, Svane-, Örne-). at skyde, skifte H. et Hamskifte.

at **hamle** (af Hammel i Betydn. Aarebaand). at h. op med (egl. ro om Kap med).

en **Hammel** (Ft. Hamler; jf. Aag-, For-, Sving-, Vogn-). en Hammelstok (= Svingel), et H-reb (= Skagle).

en **Hammer**[1] (b. F. -en, Ft. Hamre; jf. Bro-, Bræk-, Dun-, Dör-, For-, Klap-, Lug-, Nit-, Pig-, Skov-, Smedde-, Spids-, Strids-, Stræk-, Ved-, Øre-, Øxe-). at **hamre** (jf. ud-), hamret (jf. kold-), en Hamring. en Hammerbane, -mølle,

et H-skaft, -skæl, -slag, -tegn, -værk.
en **Hammer**[2] (b. F. -en, Ft. Hamre; foræld. = Klippe; deraf Hammershús).
en **Hamster** (Ft. -e; et Pattedyr).
han, ham, hans (Stedord). dèr er han, det er ham, det er hans.
en **Han** (Ft. Hanner; alene nu kun om Fugle). -hannet (se rør-). en Hanblomst, -hund, -kat, -lærke, -plante, -rakle; et H-dyr, -kjön.
en **Handel**[1] (egl. Haandvol = -stok, -træ; jf. Slagel; en Plovhandel). Handelen af en Plejl.
en **Handel**[2] (sjæld. Ft. -er; jf. Baand-, Blomster-, Bog-, Bonde-, Bytte-, Fiske-, Fri-., Frugt-, Glas-, Gryn-, Grönt-, Heste-, Høker-, Jærn-, Klude-, Klæde-, Kniplings-, Korn-, Kul-, Kunst-, Land-, Lærreds-, Mel-, Mellem-, Mode-, Møbel-, Neger-, Papir-, Pels-, Penge-, Porcellæns-, Rav-, Slave-, Smaa-, Smug-, Snig-, Spejl-, Stude-, Sø-, Te-, Tobaks-, Tusk-, Tømmer-, Verdens-, Vildt-, Vin-, Øl-). en god, daarlig H., at drive H., slutte en H., i H. og Vandel. at **handle**[1] (= drive Handel), at h. med noget, nogen; en handlende, de handlende; en -handler (se u. Handel[3], med Undtag. af de ni spærrede Ord). en Handelsaand, -betjent, -flaade, -fælle, -gartner, -lære, -mand, -plads, -rejse, -ret, -stad, -stand, -stat, -vare; et H-flag, -folk, -hus, -lav, -skib; h-rejsende.
handelig (af Haand; jf. u-). en H-hed.
at **handle**[2] (= virke, gjöre; jf. af-, be-, for-, med-, mis-, om-, under-). at h. vel eller ilde, at h. ilde med. en Handlen, en Handling (jf. handle[2] og Rets-, Valg-). en Handlekraft, maade.
(en) **Handsel** (af Haand; jf. sælge i Bet. give).
en **Handske** (af Haand; jf. Finger-, Halv-, Læder-, Skind-, Staal-, Strids-). en H-finger, -knap, -mager, et H-skind.
en **Hane** (jf. Brand-, Brus-, Bøsse-, Damp-, Gaard-, Knur-, Snap-, Sø-, Vand-, Vejr-). en Hanebjælke, -fod (Plante), -fægtning, -kam, -kamp, -kylling, -spore; et H-fjed, -gal, -æg; H-ben (Ft.; at gjöre H.).
(et) **Hang** (jf. at hænge). at have H. til noget.
en **Hank** (Ft. -e; jf. Krukke-, Sladder-). at have Haand i Hanke med en. at hanke (Lærred). en Hankebalje, -krukke, -kurv; h-løs.
en **Hanrej** (Ft. -er; t.). en Hanrejshat.
en **Hare** (jf. Pung-, Sne-, Spring-, Trold-). bange som en H. en Harefod, -jagt, -killing, -steg, -unge; et H-haar, -hjærte, -skaar, -skind, -spor.
at **harke**. en Harken.
harm (næsten foræld.). h. i Hu.
en **Harm** (Sorg, Fortræd, foræld.; digt. = Harme). harmfri, -løs.
en **Harme** (Vrede). at harme (sig), harmes, harmelig. harmfuld.
en **Harmoní** (= Samklang). harmónisk.
et **Harnisk** (Ft. -er; jf. Bryst-). at fare, bringe i H.
en **Harpe** (jf. Grus-, Guld-, Korn-, Mund-, Vind-). at harpe (Grus, Korn). en H-klang, -leg, -leger, -slæt, -spiller (-ske), -stræng, -tone; et H-slag, -spil.
en **Harpix**. harpixagtig.
en **Harpún** (= et Hvalspyd). at harpunére.
harsk. h. Flæsk, Smör. en Harskhed, at harskne.
hart (Bio. = haardt). det holder h. hartad (Bio. = næsten).
en **Hartbugger** (Stenhugger).
(et) **Hartkorn**. en Tønde H. en H.s-skat.
en **Harv** og en Harve. at harve (-ning; jf. tvær-). en Harvetand.
Has: at faa H. paa (= Bugt med).
en **Hás** el. Hase[1] (jf. Nødde-). at hase (ikke hasle) Nødder.
en **Hase**[2] (jf. Bag-, Knæ-). at hasebinde, et Haseled.
en **Haspe** (jf. Dör-, Garn-). at haspe (Garn; jf. af-).
en **Hassel** (Ft. Hasler og Hæsler). en Hasselbusk, -kjæp (ogsaa Hæssel-), -mus, -nød (-nødder), -rakle, -stage, -vaand.
en **Hast** (u. Ft.). i H., i en H., det har ingen H. at haste (jf. for-), hastelig (Bio., foræld.), hastig, en Hastighed (jf. Fald-, Middel-, Slutnings-). et Hastværk (at have H.; et H.s-arbejde).
en **Hat** (Ft. Hatte; jf. Agern-, Barne-, Bly-, Brændevins-, Dame-, Dværg-, Falde-, Filte-, Hanrejs-, Herre-, Kjedel-, Klap-, Mølle-, Padde-, Papirs-, Pilegrims-, Røg-, Silke-, Skurv-, Sol-, Sommer-, Spaan-, Storm-, Straa-, Trold-, Vinter-,

Ønske-). en Hatteblok, -krampe, -mager, -pibe, -puld, -pynt, -skygge, -æske; et H-baand, -foder, -skjæg, -spænde.

et **Hav** (Ft. -e; jf. Flamme-, Ild-, Is-, Lys-, Middel-, Nord-, Sand-, Stor-, Straale-, Syd-, Taage-, Verdens-, Vester-, Ø-). til Havs. havblaa; en H-bred, -bugt, -bund, -bølge, -fisk, -flade, -frue, -fugl, -gasse, -gud, -guse, -hest, -hvirvel, -is, -kalv, -maage, -mand, -munk, -odder, -rokke, -skildpadde, -slange, -snegl, -stok, -ström, -trold, -örn; et H-blik, -bryn, -dyb, -dyr, -fiskeri, -salt, -sand, -skjælv, -skum, -svælg, -vand; en Havsnød.

en **Have**[1] (jf. Høst-; Haverne ɔ: Sidestykkerne paa en Høstvogn).

en **Have**[2] (jf. Blomster-, Börne-, Dyre-, Eng-, Fole-, Frugt-, Heste-, Humle-, Kaal-, Kalve-, Ko-, Køkken-, Lamme-, Lyst-, Pile-, Rosen-, Slots-, Spaane-, Stakke-, Urte-, Ved-, Vinter-). en Haveblomst, -bog, -bænk, -dyrkning, -dör, -frugt, -gang, -jord, -karl, -kniv, -kunst, -kyse, -laage, -mand, -mælde, -plante, -rive, -sanger (Fugl), -sax, -segl, -snegl, -stol, -stue, -syre, -toft, -urt, -væxt; et H-anlæg, -arbejde, -bed, -bord, -frø, -gærde, -hus, -jordbær, -redskab; H-sager, -ærter (Ft.).

at **have** (hár [haver foræld.], Ft. have, havde, haft; jf. lyst-, vagt-, velhavende). jeg har gjort, har været osv., at h. (ingen) Börn, Venner, Penge, Sorger, h. det godt, ilde, daarlig, hvordan har du det? at h. godt, ondt, Skam, Ære, Tab, Fordel, Sorg, Glæde af, h. ondt af en, h. noget for, i Sinde, h. Godhed, Afsky for, h. noget imod, Held, Omgang med, (ingen) Hat paa, Hang, Lyst, Evne, Lykke, Kjærlighed til, let, svært ved, h. noget (intet) at bestille, at leve af, det har ikke noget paa sig, hvordan har det sig dermed? det haves ikke. en -haver (se Ihænde-, Inde-, Lyst-, Pant-, Udlægs-, Vel-), et -haverí (se Lyst-, Ret-), et -havende (se Fore-, Tilgode-). havesyg, en H-syge.

et **Haverí** (skrives ogsaa: Havari). at gjöre H. en Haverìst.

en **Havn** (Ft. -e; jf. Baade-, Flaade-, Fri-, Krigs-, Nød-, Orlogs-, Skibs-, Snig-, Ud-, Vinter-; Ny-, Kjøbèn-osv.). at søge H., komme i H. at havne. en Havnebom, -bygning, -foged, -gade, -mester, -munding, -skriver, -told, -vægter; et H-fȳr, -hoved, -mærke, -væsen; H-penge (Ft.).

(en) **Havre** (jf. Skafte-, Vikke-). en Skjæppe H. en H-grød, -jord, -mark, -rusme, -suppe, -sæd; et H-brød, -gryn, -korn, -mel, -straa.

héd, hedt (jf. glo-, kog-, lummer-, sol-). at **hede**[1] (-ede, -et; at h. en Ovn; jf. op-), en **Hede**[1] (jf. Feber-, Glød-, Kog-, Lummer-, Middags-, Sol-, Sommer-, Steg-). en Hedeblegn, et H-töj.

at **hedde** (hedder, héd, hedt). hvad hedder han? det hed sig, at —.

at **hede**[2] (hédte; foræld.). at h. paa (= kalde paa).

en **Hede**[2] (jf. Al-, Lyng-, Sand-). en Hedeblomst, -bo (en H-amme, udtalt Hébo-, fra «Héd-en» mellem Kjøge og Roskilde), -brand, -egn, -gaard, -jord, -lyng, -lærke, -mor, -tørv, -urt; et H-hus, -land.

heden[1] (Bio. = her fra). at fare h. (= at dø). hedenfaren, -gangen; en H-fart, -gang.

heden[2] (foræld. = hedensk). h. Jord. en Hedendom, et H-skab. fra H-høs, (en) H-old.

en **Hedning**. et Hedningliv, en H-sjæl.

(at **hefte**, et Hefte, se hæfte.)

heftig. en Heftighed.

en **Hegle** (af en Hage). at hegle (jf. gjennem-), en Heglen, en Hegling, et Heglerí. en Hegletand.

en **Hegn** (Ft. = Et.; jf. Mark-, Pile-). levende H. at hegne (jf. ind-, om-). en Hegnslov, -mand.

hej! hejda! (Udraabsord.)

(en **Hej**, at **heje**, se Hæg, at hæge.)

en **Hejdukke**.

en **Hejre**[1] (Fugl). en gammel H. en H-fjer.

en **Hejre**[2] (Plante). Klinte og Hejre.

at **hejse** (jf. at hisse). en Hejsning. et Hejseværk.

Hel (egl. Navn paa den nordiske Dødsdronning og paa hendes Bolig; jf. Helvede, ihjel). en Helhest, -hōste, -sōt; (et) H-hjem; H-spætter (Ft.).

hél, hélt, hele. h. og holden, en h. Del, hele Verden, i det hele, et helt. hél og hélt (Bio.), et Hele, en Helhed, at hele, at heles. helaarlig, -befaren, -skindet, -støbt, -ulden; en H-broder, -gaard,

-skygge, -stat, -søster; et H-aar, -rim; H-søskende (Ft.).
en **Helbred** (u. Ft.; af To. hél; jf. Heste-, Jærn-). at helbrede (-else), helbrédelig (-hed; jf. u-). en Helbredstilstand.
et **Held** (Ft. = Et.; jf. Mand-, Mund-, Svine-, U-, Van-). H. og Lykke. at -helde (se van-), heldig (jf. svine-, u-), heldigvis (Bio.; jf. u-).
en **Helgen** (Ft. -e; af hellig; jf. Skyts-). en H-dag, -glans, -glorie, -grav; et H-billede, -sagn, -skin, -skrin.
at **helle** (forældt.). h. mig! h. mig halvt!
en **Hellebàrd.** — en **Helleflynder.**
heller[1] og hellere (Bio.; höjere Gr. til gjærne; jf. helst). intet hellere, heller end gjærne, h. død end raadvild.
heller[2] (Bio. og Bno.). hvad h., ikke h., h. ikke, ingen.
hellig (jf. fred-, höj-, selv-, skin-, van-). at hellige (jf. van-), en Helligelse (jf. Van-), en Hellighed (jf. Selv-, Skin-), en Helligdom. den Helliggaand, H-aanden, en H-aften, -brøde, -dag; at h-gjöre (-else), -holde (-else).
(at **helme**, se at hælme.)
en **Helmisse** (= et Udgangsøg).
(en) **Helsen** (= Helbred). H. og Sundhed.
en **Helsot**, se Hel.
helst (Bio., höjeste Gr. til heller[1]; jf. aller-). jeg er h. fri, hvo, hvem, hvad, hvilken, hvilket, hvilke, hvor, naar som helst.
en **Helt**[1] (en Art Lax).
en **Helt**[2] (Ft. -e; jf. Krigs-, Orlogs-, Penne-, Roman-, Sagn-, Sø-). en Heltìnde, heltelig, heltemæssig. en Helteaand, -alder, -daad, -dyst, -død, -færd, -gjerning, -sang, -sjæl, -tid; et H-digt, -kvad, -liv, -mod, -navn, -ry, -sagn.
et **Helvede** (af Hel og forældt. Vide = Straf). en Helvedangest, -kval; en Helvedesild, -sten.
at **hemme.** en Hemsko.
hemmelig. at holde h. en Hemmelighed (h.s-fuld, en H-fuldhed).
hen (Bio.). h. ad, imod, over, til, under, ved (i ligefrem, stedlig Betydn.; men henved, Fho. h. et Aar, h. to Tusende), hen i Vejret, hvor skal du hen?
at **henaande.** -drage. -drive. -dysse. -dø. -døse. -falde. h-faren (-ne Tider). at h-fly. -føre (-else). -gaa. -give (-else), h-given (-hed; jf. gud-). i H-hold til, at h-holde sig til, h-holdsvis (Bio.). at h-høre. -kaste. -koge (-ning). -lede (-else). -leve. -ligge. -lægge (-else). -regne. en H-rejse. at h-rette (-else). -rinde. -rive, h-rivende. at h-rykke (-else), h-rykt. at h-se, en H-séende. at h-sidde. en H-sigt (h.s-løs, -mæssig [-hed; jf. u-], -stridig, -svarende). at h-slæbe. -slænge. -smulre. -sove. -staa, en H-stand. at h-stille (-ing). -sygne (-en). -sylte (-ning). et H-syn (jf. Selv-; m. H. til; en H.s-form, h.s-fuld [-hed], -løs [-hed]). at h-synke. -sætte (-else). -tyde (-ning). -tæres (-ing). -törres (-ing). en H-vej. at h-vejre. -vende (-else). -vise (-ning). -visne (-ing).
hende, hendes (Stedord), se hun.
henne (Bio., af hen). der, her, hist, hvor, langt, længere h., hvor er han h.?
at **hente** (af hjem; jf. af-, ind-). en Hentning.
hèr (paapegende Bio.; jf. dèr, hvor). h. og der, hist og h. — I ligefrem, stedlig Bemærk. skrives bedst adskilt: her fra, hen, henne, igjennem, ind, inde, inden for, ned, nede, op, oppe, over, ovre, til, ud, ude, uden for, under; i uegl. Bemærk. indgaar her i en Række sammensatte Biord: heraf, -efter, -for, -fra, -hos, -i, -iblandt, -igjennem, -imellem, -imod, -med, -næst, -om, -over, -paa, -til, -under, -ved. — hersteds (Bio.). herværende (To.).
et **Herberg** (Ft. -er; jf. Natte-; af en Hær). at herberge.
en **Herkomst** (t., = Afbyrd, Byrd, Æt).
herlig (jf. at forherlige). en Herlighed. at h-gjöre (-else).
en **Hermelin** ([1]et Dyr, [2]dets Skind). en H.s Kaabe.
en **Heròld** (Ft. -er).
en **Herre** (jf. Arbejds-, Arve-, Banner-, Borg-, Byg-, Dom-, Felt-, Fri-, Hus-, Jagt-, Kammer-, Krigs-, Lands-, Lens-, Mode-, Over-, Raads-, Sejer-, Skole-, Skyts-, Slots-, Smaa-, Stam-, Tempel-; foran Navne og Titler skrives Hr.). vor Herre el. Vor-Herre (men ikke »Vorherre«). et Herredømme (jf. Over-). herre-

løs; en H-borg, -dag, -færd, -gaard (et H.s-liv, -smör, H-folk, Ft.), -gunst, -hat, -mand, -ret, -stand; et H-barn, -blad, -bud, -liv, -sæde; H-noder, -nykker (Ft.).

et **Herred** (Ft. -er; af en Hær). en H.s-foged, -skriver; et H-skjel, -ting.

en **Herrefærd** (= Vaabenfærd); med Herreskjold (= med Vaabenmagt); begge af en Hær (jf. at hærge).

en **Herse** (gl. nord. Værdighedsnavn).

at **herse** med noget.

et **Herskab** (Ft. -er). herskábelig. en Herskabstjener, -vogn.

at **herske** (jf. beherske; fremherskende). en Hersker (jf. Ene-, Selv-, Verdens-), en Herskerìnde. herskesyg, en H-syge.

en **Hertug** (Ft. -er; jf. Stor-, Ærke-). en Hertugìnde, hertúgelig, et Hertugdömme.

en **Hest** (Ft. -e; jf. Arbejds-, Blods-, Bonde-, Dam-, Dame-, Danse-, Dragon-, Droske-, Flod-, Gynge-, Haand-, Hav-, Hel-, Husar-, Jagt-, Kane-, Karriol-, Kind-, Kjæp-, Kjøre-, Leje-, Læse-, Mellem-, Mølle-, Plov-, Post-, Præke-, Ride-, Rytter-, Senge-, Skole-, Skyde-, Stads-, Stang-, Stod-, Strids-, Styk-, Tros-, Træ-, Vogn-, Vognmands-, Væddeløbs-). at rejse, stige, være, sidde til Hest. (et) Hestfolk; en Hesteart (= Race), -avl, -brems, -bönne, -flue, -fod, -forstand, -gang, -gilder, -gødning, -hale, -handel, -have, -helbred, -hilde, -hov, -hud, -hukommelse, -igle, -kastanje, -kraft, -man, -manke, -mølle, -passer, -pranger, -pære, -rumpe, -sko, -slagter, -stald, -tyv; et H-arbejde, -dække, -foder, -haar, -hold, -hoved, -kjød, -marked, -møg, -tramp, -trav, -töj; h-dum.

en **Hex** (Ft. -e; jf. Pulver-, Sejd-, Trold-). at hexe (jf. for-), et Hexerí. en Hexebog, -dans, -kunst, -mester; et H-mel, -æg (= Stinksvamp).

et **Hib** (b. F. Hibbet, Ft. = Et.). at give en et H.

hid (Bio.). her h., h. og did, h. til Dags. hidindtil = hidtil (Bio.; h-værende). at h-føre. en H-komst. at h-lede. en H-rejse. at h-røre (fra). -sætte.

at **hidse** (= ægge; jf. op-). hidsig (-hed).

et **Hie** (for Hide; Björne-). at ligge i Hie (el. Hi).

at **hige**. at h. efter. en Higen.

at **hikke**. en Hikke.

hil! hil dig! (digterisk; jf. hél).

en **Hilde** (jf. Heste-, Plejel-). at hilde (-ning; jf. uhildet).

hillemænd! (Udr.; egl. hellige Mænd).

at **hilse** (jf. hil og hél). at h. paa en. en Hilsen (jf. Gjen-, Morgen-).

en **Himmel** (b. F. -en og Himlen, Ft. Himle; jf. Aften-, Morgen-, Natte-, Senge-, Sky-, Stjærne-, Tron-). under aaben H., at fare til Himmels. himmelsk, at himle. himmelblaa, -falden, -faren, -glad, -höj, -raabende, -vid; en H-bue, -egn, -fart, -hund, -hvælving, -kugle, -rand, -seng, -stige, -stormer; et H-brev, -hjörne, -legeme, -lys, -rum, -spræt, -strøg, -tegn, -vejr.

et **Himmerig** og Himmerige. Himmeriges Rige.

hín, hínt, hine (Sto.). hinànden (Sto.). hinsides (Bio. og Fho.), hinsidig (To.).

en **Hind** (Ft. -e). et Hindbær (en H-busk, -eddike, -saft; et H-krat).

en **Hinde** (jf. Aare-, Ben-, Blink-, Brusk-, Bug-, Fedt-, Flomme-, Hjærne-, Horn-, Lunge-, Nerve-, Net-, Næb-, Regnbue-, Sene-, Skede-, Slim-, Svømme-, Talg-, Tarm-, Tromme-, Ægge-, Öje-, Øre-). hindet. en Hindefrugt.

at **hinde** (-ede, -et; = naa, indhente).

en **Hinder** (u. Ft.). at være til H. for. at hindre (jf. forhindre, uhindret), en Hindring.

en **Hingst** (Ft. -e og -er; jf. Klap-, Stod-). en Hingstplag, et H-føl.

at **hinke**. en Hinken.

en **Hird** (oldnord. Ord). en Hirdmand.

en **Hirse** (u. Ft.). et H-korn, -mel.

at **hisse** (= hejse; jf. op-). en Hisning.

hisset og **hist** (Bio.). her og hisset, hist og her, hist op, oppe osv.

en **Histórie** (jf. Bibel-, For-, Fædrelands-, Hverdags-, Jagt-, Kirke-, Krigs-, Kultur-, Kunst-, Molbo-, Natur-, Rets-, Røver-, Sagn-, Sprog-, Syge-, Verdens-). histórisk (jf. for-, u-). en Historiegransker, -maler, -skriver, -skrivning.

hitte (jf. op-). h. paa noget. et Hittebarn, -gods.

at **hive**[1] (-ede, -et). at gaa og h. en Hiven.

at **hive**[2] (hév, hevet; = [a]kaste, [b]hale). et Hív (Ft. = Et.).
et **Hjalte** (Sværdhjalte).
at **hjappe**. et Hjapperí.
en **Hjask** at hjaske (jf. af-, for-), en Hjasken, et Hjaskerí.
en **Hjejle** (egl. Hede-lo; en Brokfugl).
et **Hjem** (b. F. Hjemmet, Ft. = Et.; jf. Börne-, Elve-, Fæderne-, Hel-, Hvile-, Pige-, Syge-). Hus og H. hjem (Bio.; jf. hjemme), h. ad, h. efter; hjemlig (-hed). hjemfaren (gift og h.), -kommen, -løs (-hed), -vendt; at h-bringe, -bære, -falde, -føre, -kalde, -sende (-else), -søge (-else), -vise (-ning); en H-bygd, -fart, -færd, -fødning, -gang, -gjæld (at tage Skade f. H.), -kjørsel, -komst, -lede, -lov, -rejse, -stavn, -ve, -vej; et H-laan, -land, -sted, -ting.
at **hjemle**, se en Hjemmel.
hjemme (Bio.). at være, have h., her h., h. fra. hjemmebagt, -brygget, -født, -gjort, -hørende, -lavet, -vant; at h-døbe; en H-daab, -sidden, -tysker; et H-arbejde.
en **Hjemmel** (u. Ft.; jf. Lov-, Van-). at hjemle (jf. afhjemle, lov-, uhjemlet), en Hjemling. hjemmelfast; en Hjemmelsmand, -pligt.
en **Hjord** (Ft. -e; jf. Faare-, Kvæg-, Svine-).
en **Hjort** (Ft. -e; jf. Daa-, Eg-, Gaffel-, Kron-, Plads-, Skovl-, Skuffel-, Spids-). en Hjortekalv, -tak (et H-salt) og -takke, -talg og -tælle; et H-horn, -læder, -skind, -trav.
et **Hjúl** (Ft. = Et.; jf. Bag-, Blok-, Brønd-, Driv-, For-, Gang-, Ild-, Knag-, Lykke-, Mølle-, Overfalds-, Rat-, Rokke-, Skovl-, Spore-, Sving-, Tand-, Tap-, Trisse-, Træde-, Underfalds-, Ur-, Vand-, Vinde-, Vogn-). -hjulet (se fir-, to-). hjulbenet; en H-axel, -bænk, -bør, -damper, -ege, -fælge, -kasse, -kjæp, -linje, -mand, -plov, -ring, -skinne, -skovl, -tap; et H-drev, -nav, -skib, -spor, -tømmer, -værk.
en **Hjælm** (Ft. -e; jf. Guld-, Korn-). hjælmet (jf. blaa-, blak-, rød-, sort-). en Hjælmbusk, -kam; et H-dække, -gitter, -net, -tag, -tegn.
en **Hjælme** (en Planteslægt).
en **Hjælp** (u. Ft; jf. Af-, Brand-, Fødsels-, Læge-, Med-, Nød-, Penge-, Selv-, Syge-). Med Guds H., at komme en til H. at hjælpe (hjalp, hjulpen, -et, -ne; jf. af-, frem-, ophjælpe; selvhjulpen), at h. sig med, at hjælpes ad; en Hjælper (-ske: jf. Fødsels-, Med-), hjælpelig (jf. be-, u-), hjælpsom (-hed; jf. ube-). hjælpeløs (-hed); en H-hær, -kilde, -lærer, -præst, -skat; et H-middel, -ord; H-tropper (Ft.).
en **Hjærne** (jf. Bag-, For-, Mellem-). en H-betændelse, -hinde, -kiste, -marv, -rystelse, -skal, -sygdom, -vandsot; et H-foster, -spind.
(en **Hjærpe**, se Jærpe.)
et **Hjærte** (jf. Fader-, Hare-, Løve-, Moder-, Pumpe-, Rav-, Sove-, Spænde-, Staal-, Sten-). Mod og Mands H., at have H. i Livet, H. for, at gaa, tage til H., lægge paa H., være let om Hjærtet, have noget paa H.t, det skar mig i H.t, af Hjærtet, af Hjærtens Grund, efter H.s Lyst, H.s gjærne, glad, god, H.s Glæde, Godhed, Venner, min H.s Mening. min hjærte Mand, Kone (foræld.), -hjærtet (se be-, god-, haard-, sen-, snæver-, öm-), -hjærtig (se aaben-, barm-), hjærtelig (-hed). hjærtefrisk, -greben, -gribende, -løs (-hed), -skudt, -skærende, -styrkende, -syg; en H-angest, -banken, -fred, -kjønder, -klap, -knuser, -kulde, -kule, -pose, -ro, -rod, -sorg, -styrkning, -sygdom, -tyv, -varme; et H-blad, -blod, -kammer, -lag, -liv, -rum, -saar, -skjold, -skud, -slag, -stød, -suk; — en Hjærtensfryd (Blomst), -kjær.
en **Hjærter** (Ft. -e; i Kortspil). H. Es, Konge, Dame, Knægt, Ti, To.
et **Hjörne** (af et Horn; jf. Enhjörning; For-, Gade-, Himmel-, Snakke-, Verdens-, Vind-). alle Verdens Hjörner. et H-hus, -skab, -sted, en H-sten, -stolpe, -stue, -tand.
ho hó! (Udraab.)
en **Hób** (langt å; jf. Avne-, Folke-, Pøbel-, Sten-, Trave-). at sanke i H., sætte Kornet i H., til Hobe, alle til H. en Hoben (t., foræld.); at hobe (jf. op-, sammen-), at h. op, sammen; hobevis (Bio.). i Hobetal.
en **Hobó** (Ft. Hobóer). en Hoboist.
et **Hof** (Ft. Hoffer; til, ved Hove; jf. et Hov; Dane-). en Hofadel, -bager, -dame, -dragt, -fest, -gunst, -holdning, -junker, -jægermester, -mand, -marskalk, -mester, -nar, -præst, -raad, -ret, -sinde, -skik,

-snog, -sorg, -stat, -tone; et H-hold, -kryb, -slæng, -sprog; H-folk (Ft.).
hoffærdig (t.). en Hoffærdighed.
en **Hofte.** h-lam; en H-ring, -skaal, -skade; et H-ben, -blad, -led.
at **hofte.** det hofter (med Regnen).
et **Hold** (Ft. = Et.; jf. Af-, Bag-, Be-, Faare-, Folke-, For-, Hen-, Heste-, Hof-, Ind-, Jævns-, Ko-, Kost-, Kro-, Maade-, Med-, Nat-, Op-, Post-, Sammen-, Skole-, Til-, Tone-, Under-, Vagt-). at have H. paa, der er intet H. i det, et H. i Ryggen, de kom i flere H.
at **holde** (holdt, holdt; jf. af-, an-, be-, er-, fal-, fast-, for-, fore-, hellig-, hen-, inde-, mislig-, op-, opret-, over-, sammen-, til-, ud-, underholde; afholdt). at h. fast, h. Fred, Kjæft, Mund, Ord, Skridt, Takt, h. Sengen, Søen, Varmen, sit Vejr, h. Hest og Vogn, Hof, Hus, Bryllup, Gilde, Höjtid, Selskab, Kro, Skole, Sladder, en Tale, et Blad, at h. med en, at h. sig, h. sig til, h. op, inde, h. ud, h. af, holdt! (at gjöre Holdt). holden (-nt, -ne; jf. af-, brøst-, maade-, ord-, paa-, tilbage-, vel-), en h. Mand, helt og holdent, holdne Varer; -holdende (se ord-, tilbage-, ud-, under-, ved-), -holdig (se flint-, -guld-, jærn-, rig-, salt-, sølv-), en Holder (jf. Blad-, Be-, Bog-, Hus-, Penne-, Skjold-, Skole-, Slave-, Værtshus-). en Holdning (h.s-løs [-hed]; jf. Hof-, Hus-, Under-), holdbar (-hed; jf. u-). en Holdkraft, -skrue; h-fast; en Holdebund, -plads, et H-punkt, -sted.
en **Holk** (Ft. -e; [1]et Skib; [2]en Bøsning).
Holland. hollandsk, en Hollænder, et Hollænderí.
en **Holm** (Ft. -e; jf. Bøge-, Eng-, Græs-; Born-, Ny-, Salt- osv.). Holmens Bro, Folk. en Holmgang.
Holsteu. holstēnsk, en Holstēner.
et **Holt**[1] (= Skov; jf. Grönholt, Nyholte).
et **Holt**[2] (= Træstykke; Ft. -er; jf. Flaad-, Iben-, Kryds-, Løs-, Ret-, Rund-, Spred-, Spænd-, Stød-).
(en) **Honning** (jf. Jomfru-, Rosen-). en Honningbi, -dug, -fugl, -kage, -suger (= Caprifolium), -sæbe; et H-gjemme, -vand; h-gul, -sød.
et **Hop** (b. F. Hoppet, Ft. = Et.). at hoppe, en -hoppe (se Græs-). en Hoppedans.
en **Hoppe** (jf. Føl-, Land-, Ride-, Stod-, Æsel-). et H-føl, (en) H-mælk.
(et) **Hór.** at bedrive H. at hore, et Horerí. en Horkarl, -kvinde, -sag; en Horebuk.
en **Horde.** hordevis (Bio.).
en **Hore.** et H-barn, -hus, en H-unge, -vært.
en **Horke** (en Ferskvandsfisk).
et **Hórn** (Ft. = Et.; jf. Blæk-, Bukke-, Bøffel-, Drikke-, Føle-, Guld-, Hjorte-, Hyrde-, Jagt-, Klap-, Ko-, Krudt-, Krum-, Mjød-, Næse-, Oxe-, Post-, Ske-, Skov-, Snegle-, Splids-, Vald-, Væder-). at have et H. i Siden paa en. hornet (jf. kringel-, krum-, skovl-), hornagtig. en Hornblæser, -fil, -fisk, -hinde, -hud, -lygte, -ske, -sten, -ugle; et H-blad (Plante), -kvæg, -sølv.
et **Hors** (Ft. = Et.; = Hoppe). en Horsegjøg, -mōr (-moder), -pande, -plag; et H-føl.
hos (Fho. og Bio.; jf. der-, her-, hvor-). hosliggende, -staaende.
en **Hose** (jf. Bryn-, Uld-, Vand-). som Fod i H., at gjöre sine Hoser grönne hos en. et H-baand, en H-kræmmer, H-sokker (Ft.).
et **Hospitál.** en H.s-læge, et H-lem.
en **Hóste** (jf. Hel-, Kig-, Krille-, Krop-, Strube-). at hóste (jf. op-, smaa-); en Hósten.
et **Hotèl** (Ft. Hoteller). en Hotelvært.
en **Hov**[1] (Ft. -e; = et Kar; jf. Bærme-, Tappe-, Vand-). en Hovgjær, -pumpe.
en **Hov**[2] (Ft. -e; jf. Heste-). hovet (jf. en-, kløft-, trang-, æng-). en Hovkløft, -smed, -straale, -syge, -tang; et H-blad, -jærn, -skjæg, -slag.
(et) **Hov** (jf. et Hof). til, ved Hove. en Hovbonde, -dag, -dreng, -gaard, -gjerning, -mand, -mark, -mester (jf. Hus-); et H-arbejde, -bud; H-folk (Ft.); h-pligtig. et Hoverí (at gjöre H.), et H-arbejde, H-bønder (Ft.).
et **Hóved** (Ft. -er; jf. Aale-, Bag-, Bjælke-, Blomkaals-, Bro-, Brus-, Drage-, Dukke-, Dummer-, Dødning-, Engle-, Faare-, Fæ-, Grød-, Havne-, Heste-, Hvidkaals-, Hænge-, Kaal-, Kalve-, Kjød-, Knappenaals-, Krus-, Kvæg-, Kyllinge-, Lamme-, Lokke-, Løg-, Løve-, Mande-, Naale-, Over-, Oxe-, Pibe-, Planke-,

Pur-, Pæle-, Rive-, Rokke-, Skabilken-, Skrue-, Slange-, Snövle-, Strube-, Söjle-, Söm-, Torske-, Tosse-, Ugle-, Vrövle-, Æsels-; Fyns-, Nakke-, Skovs- osv.). et godt, daarligt H., efter ens eget H., at faa i sit H., bryde sit H. med, lægge sit H. i Blød, staa paa Hovedet, sætte sig i H.t, have meget i H.t, tabe H.t, være gal i H.t, kort for H.t, støde en for H.t, gjöre en H.t kruset, stikke Hovederne sammen. -hovedet (se bar-, gal-, mange-, rund-, skjæv-, skjor-, svag-, tyk-). — [1] en Hovedbund, -dūg, -isse, -kaal, -pande, -pine, -pude, -pynt, -regning, -rysten, -skal, -stol[1] (til Heste), -svimmel, -ve, -værk; et H-baand, -brud, -guld, -gærde, -haar, -kjød (at sælge H.), -klæde, -lag, -løg, -smykke, -stykke, -töj, -vand (et H.s-æg); h-føddet, -kulds (Bio.), -løs (-hed), -svimmel; — [2] en H-aarsag, -arving, -bog, -bygning, -del, -egenskab, -fejl, -flöj, -gaard, -gade, -gren, -hær, -kirke, -klager, -lod, -mand, -mangel, -nögle, -person, -regel, -rolle, -sag, -stad, -stamme, -stol[2] (= Kapital), -storm, -sum, -sætning, -titel, -tone, -trappe, -vagt, -vej, -virkning; et H-banner, -kvarter, -land, -ord, -punkt, -skib, -slag, -sogn, -sted (i et Skrift), -stykke, -tal, -værk, -öjemed; h-rig.

hoven (af at hæve; -nt, -ne). en Hovenhed, en Hovenskab; at hovne (jf. op-).

at **hovére**. en Hovéren.

et **Hoverí** se et Hov.

et **Hovmod** (u. Ft.; jf. Stodder-). hovmodig (-hed), at hovmode sig.

hú! (Udraabsord.) hu ha!

en **Hu** (b. F. Huen, u. Ft.; forhen en Húg, deraf hugprud; jf. Mod-, Om-, Sam-). at have, komme i H. (jf. ihukomme), det rinder mig i H., at sætte sin H. til, min H. stod dertil. at hue (-ede, -et; det huer mig ikke). en Hukómmelse (jf. Heste-, I-), et Huskad, at husvále (-else).

en **Húd** (Ft. -er; jf. Bjørne-, Dyre-, For-, Heste-, Horn-, Inder-, Is-, Ko-, Kobber-, Læder-, Løve-, Over-, Oxe-, Pande-, Skorpe-, Slange-, Slim-, Spiger-, Svømme-, Tarm-, Yder-, Æsel-). med H. og Haar, at skjælde en Huden fuld. -hudet (se bar-, fin-, for-, glat-, haard-, hvas-, hvid-, rød-, tyk-, tynd-). hudløs (-hed); at h-flette (-else), -stryge (-ning); en H-flig, -fold, -sygdom; et H-skifte.

en **Hue** (jf. Baand-, Barne-, Bispe-, Kone-, Narre-, Nat-, Nisse-, Pave-, Pels-, Pige-, Rejse-, Skind-). et Huebaand, en H-blok, -puld.

Húg: at sidde, sætte sig paa H.

et **Hug** (b. F. Hugget, Ft. = Et.; jf. Bane-, Ben-, For-, Ind-, Kølle-, Sabel-, Side-, Spore-, Stens-, Strand-, Sværds-, Ud-, Øxe-). at faa H., skifte H.

at **hugge** (-ede, -et og hug, huggen, -et, -ne; jf. af-, for-, hals-, ind-, kant-, ned-, om-, op-, over-, rod-, skam-, smaa-, sønder-, til-, top-, udhugge, mundhugges). at h. Brænde, Sten, h. sig igjennem, hverken hugget eller stukket. en Huggen, en Hugning (jf. Gjennem-, Hals-, Op-, Til-, Ud-), en Hugst (jf. Braade-, Skov-, Tømmer-, Ved-, Ud-), et Huggerí (jf. Mund-, Pinde-), en Hugger (jf. Billed-, Brænde-, Fil-, Hart-, Maste-, Pinde-, Pligt-, Raa-, Spaane-, Spæk-, Sten-), en Huggert, en Hugáf, en Hugorm, et H-vaaben; en Huggeblok, -kniv, -spaan, -tand; et H-hus, -jærn.

i **Huj** og Hast. — at huje. en Hujen.

en **Huk** (Ft. Hukke). en Huksjært (Due).

en **Hukkert** (fladbundet Fartöj).

et **Hul** (Ft. Huller; jf. Aande-, Bore-, Fange-, Fæng-, Glam-, Glug-, Hunde-, Jord-, Kig-, Knap-, Luft-, Lyd-, Muse-, Nav-, Nögle-, Orme-, Ovn-, Plante-, Plog-, Rem-, Ror-, Rotte-, Røg-, Skaft-, Skyde-, Smile-, Smut-, Snege-, Snöre-, Spröjte-, Spuns-, Svik-, Tap-, Træk-, Tyve-, Vand-, Ærme-, Øre-). at bore, hugge, rive, skære, slaa, stikke H. paa (el. i), tage H. paa, der er gaaet H. paa, at smide, komme i Hullet. hullet. en Hulsöm.

húl (jf. ind-, rund-). en h. Tand, Sø, Lyd, Broder, den hule Haand. en Hulhed, at hule (jf. ud-), en Huling, en Hulning. hulkindet, -rund, -rygget, -öjet; at h-slibe; en H-kugle, -mejsel, -mønt, -skovl, -skrue, -skuffe, -vej, -øxe; et H-glas, -jærn, -maal, -spejl.

huld (jf. venne-). at være én tro

og h. en Huldskab. huldrig, -sálig (-hed).
(et) **Huld** (egl. = Kjød). at være ved et godt H.
en **Huldre** (norsk). H-folk, -gaver (Ft.).
en **Hule** (af húl; jf. Arm-, Ben-, Bjærg-, Bryst-, Grav-, Jord-, Klippe-, Knogle-, Led-, Løve-, Marv-, Mave-, Mund-, Nakke-, Næse-, Røver-, Tand-, Tromme-, Öje-, Øre-). en Hulebjörn, -boer.
at **hulke.** en Hulken.
hulter til bulter.
(en) **Humle**[1] (Planten og dens Frugt). en H-avl, -gaard, -have, -knop, -kule, -raft, -ranke, -rusme, -stage, -sæk.
en **Humle**[2] = en Humlebi. en H-rede.
at **humme** sig (om og til Heste).
en **Hummer** (Ft. -e). en H-klo, -sax, -skal.
et **Hummer** (Ft. -e; et lille Kammer).
at **humpe** (= at halte).
en **Humpel** (Ft. Humpler).
hun, hende, hendes (Stedord).
en **Hun** (Ft. Hunner; alene kun om Fugle). en Hunblomst, -plante, -rakle, -ræv, -skrue, -stillids; et H-dyr, -kjön.
en **Hund** (Ft. -e; jf. Binde-, Blod-, Bonde-, Brok-, Faare-, Fruer-, Fylde-, Fæ-, Gaard-, Grævlinge-, Han-, Himmel-, Hyrde-, Hönse-, Jagt-, Kobbel-, Lænke-, Moppe-, Mynde-, Plads-, Port-, Puddel-, Rotte-, Skibs-, Skjøde-, Slagter-, Spor-, Steppe-, Stue-, Støver-, Svine-, Sæl-, Tæve-, Vand-). hundsk, at hundse. en Hundeart (= Race), -dreng, -føde, -gaard, -gøen, -hvalp, -kulde, -pisk, -pote, -rakker, -slæde, -snude, -stejle (Fisk), -stjærne, -syge, -tunge (Plante), -vagt; et H-bid, -bryllup, -glam, -græs, -hul, -hus, -kobbel, -liv, -skind, -vejr; H-dage, -kunster, (Ft.); h-kold, -sulten.
hundrede (Talo.). et Hundred el. Hundrede (Ft. = Et. el. -er; jf. Aar-), ét, to, tre H., et Par H., nogle, flere, mange H., et halvt H., H.r af Mennesker. et Hundredaar, h-aarig, i H-tal, -vis; en Hundrededel.
en **Hunger** (u. Ft.). at hungre (jf. ud-), hungrig. et Hungerskrig; en Hungersdød, -nød.
hurra! et Hurra = et Hurraraab.
hurtig. en Hurtighed. en Hurtigløber, -sejler.
et **Hús** (Ft. -e; jf. Arbejds-, Arrest-, Arve-, Baade-, Bade-, Bag-, Bede-, Ben-, Bjælke-, Blæk-, Bold-, Bom-, Bonde-, Borger-, Brude-, Bryg-, Brænde-, Börne-, Dom-, Driv-, Drukne-, Due-, Dukke-, Fattig-, For-, Forbedrings-, Forraads-, Frø-, Fyrste-, Fæ-, Fæste-, Gade-, Gale-, Gildes-, Glas-, Handels-, Have-, Hjörne-, Hore-, Hugge-, Hunde-, Hyrde-, Hönse-, Ild-, Kaffe-, Kjærne-, Klokke-, Kold-, Komedie-, Konge-, Kort-, Kost-, Kridt-, Kro-, Kræmmer-, Kul-, Kværn-, Kvæst-, Lang-, Lavs-, Led-, Leje-, Lig-, Lyst-, Malt-, Maste-, Mølle-, Naale-, Nabo-, Nat-, Nød-, Opfostrings-, Oplags-, Over-, Pak-, Penne-, Pest-, Pinde-, Portner-, Post-, Præste-, Raad-, Rasp-, Ride-, Sand-, Sang-, Side-, Skilder-, Skipper-, Skole-, Skov-, Skyde-, Skytte-, Snegle-, Spille-, Spinde-, Spore-, Spröjte-, Stam-, Sten-, Stok-, Stue-, Sukker-, Syge-, Sørge-, Ting-, Tjære-, Tugt-, Tørve-, Ud-, Under-, Vaaben-, Vaanings-, Vagt-, Vand-, Vare-, Varm-, Vasker-, Venne-, Vin-, Værts-, Væxt-, Øl-, Øxen-; Axel-, Hammers-, osv.). et Guds Hus, H. og Hjem, at komme i H., laane H., føre, holde H., holde Hus med, være til Huse. at huse (h. og hæle), huslig (-hed). at bo husfrit (Bio.), h-holdersk, -vant, -vild; en H-andagt, -dragt, -due, -dör, -egel, -ejer, -fader, -flid, -foged, -fred, -frue, -fugl, -fælle, -gavl, -gjerning, -gud, -herre, -holder (-ske), -holdning (jf. Land-), -hovmester, -ild, -jomfru, -karl, -kat, -leje, -lejlighed, -lod, -læge, -lærer, -maard, -mand (en H.s-kost), -moder, -mus, -mægler, -nisse, -ret, -række, -stand, -svale, -toft, -tomt, -tugt, -tyv, -undersøgelse, -varme, -ven, -væg, -vært; et H-behov (til H.), -dyr, -geraad, -kjøb, -kors, -liv, -ly, -løg, -raad, -rum, -tømmer, -væsen; H-folk, -tropper (Ft.).
en **Husár** (Ft. -er). en Husarhest.
(en) **Husblas** (t.; = Fiskelim).
en **Husbond** (Ft. -er; egl. -bonde; = [1]Husfader, [2]Jorddrot, [3]Ægtemand).
at **husére.** en Huséring.
at **huske** (egl. hugse, af en Hu). at

h. paa, h. en paa noget, h. sig om. en Huskeseddel.

en **Hustru** (Ft. Hustruer; egl. Husfrue; jf. Med-, Ægte-).

at **husvále**, se en Hu.

at **hutle** (jf. for-). at h. sig igjennem.

hvad (Sto.; jf. i-). h. andet? h. da? h. ellers? h. enten, h. heller, h. for en? h. for noget? h. er han for en (det for noget)? h. mere? h. nu? h. om —? h. saa? h. saa videre (mere)? h. som helst.

en **Hvál** (Ft. -er; jf. Barde-, Dværg-, Grinde-, Nar-, Næb-, Silde-, Spring-, Tand-; •Hvalfisk• tysk og urigt.). en Hvalbarde, -fanger, -fangst, -ros (Ft. -rosser), -tran; et H-dyr, -rav, -spyd, -spæk; (et) Hvalsben.

en **Hvalp** (Ft. -e; jf. Björne-, Hunde-, Tæve-).

hvalt (digt. O. = hvælvet).

hvas (hvast, hvasse). en Hvashed. hvashudet.

(en) **Hvede** (jf. Bog-, Glas-, Kvik-). en H-ager, -basse, -høst, -jord, -kage, -knop, -mark, -simle, -stub, -tvebak; et H-ax, -brød (H.s-dage Ft.), -klid, -korn, -mel, -straa.

hveden (forældl. Bio. = hvorfra).

at **hvege** (vakle, vifte; jf. at vaje, vægelsindet).

hvem, se hvo.

en **Hvene** = et Hvenegræs.

en **Hveps** (Ft. -er; jf. Galle-). en Hvepserede.

hvèr, hvèrt (Sto., u. Ft., Ef. -s; langt æ; jf. enhver, ethvert). h. Dag, Nat, Gang, hvert Aar, Sind, hver en Gang, h. én, hvert ét, hver anden, hvert andet, hver for sig, h. især, Gud og hver Mand, det er ikke hver Mands Sag, at gaa for hver Mands Dör.

hverándre (Sto.; jf. hinanden).

en **Hverdag.** hverdags (To.), hverdagsagtig. en H.s-feber, -historie, -kost; et H-ansigt, -liv, -menneske, -sprog; H-klæder (Ft.); til H-brug, -lag.

(et) **Hvergarn.** en Hvergarns Kjole.

hverken (Bno.). h. Fugl (Kjød) eller Fisk, h. fuld e. gal, h. helt e. halvt.

et **Hverv** (Ft. = Et.; jf. Embeds-, Stats-). at hverve¹ (jf. er-), at h. Folk; en Hverver, en Hverving.

at **hverve²** (= vende, forældl.; jf. Sol-, Tidehverv; Pig-, Slethvarre). at h. Synet, h. Hø.

hví (Bio., egl. Sto., Hf. til hvad; = hvorfor). h. saa?

en **Hvíd** (Ft. -e). H. og Skilling, ikke en H.

hvíd, hvidt, hvide (jf. krid-, lilje-, mælke-, skum-, sne-, svane-, sølver-). h. og rød, at gjöre sort til hvidt. en Hvide (jf. Ægge-), et -hvidt (se Bly-), en Hvidhed, hvidlig, at hvidne, (at hvidte, se hvitte). hvidarmet, -broget, -glødende, -graa, -gul, -haaret, -hudet, -klædt, -sokket, -spættet; en H-bede, -bøg, -garver, -gran, -kaal (et H.s-hoved), -kløver, -roe (ogsaa Hvide-), -simme, -söm, -tjörn; et H-løg (ogsaa Hvide-), -mos; (et) Hvidtøl.

et **Hvíl** (Ft. = Et.). at holde, tage H., Geværet i H. en Hvile (jf. Vaaben-), at gaa til H., være i H.; at hvile (jf. paa-, ud-), at h. sig. en Hvileager, -dag, -plads, -tid, -time; et H-hjem, -punkt, -sted; h-løs.

hvilken, hvilket, hvilke (Sto.; jf. i-). hvilken, hvilket, hvilke som helst.

en **Hvilling** (Fisk; egl. Hvidling).

at **hvimle** (løbe rundt; jf. Vimmel).

et **Hvín** (Ft. = Et.). at hvine (-ede, digt. hvén). en Hvinen. hvinsūr (jf. det hviner i Tænderne).

at **hvirre** (jf. at hverve², forvirre, et Virvar). at h. med Hovedet.

en **Hvirvel** (Ft. Hvirvler; jf. Dör-, Haar-, Hals-, Hav-, Lænde-, Ryg-, Ström-, Støv-, Tromme-, Vand-). at hvirvle (jf. om-), en Hvirvlen. hvirvelløs; et H-dyr; en H-söjle, -vind.

hvis (Sto.), se hvo.

hvis (Bno., = dersom, i Fald at).

at **hviske.** en Hvisken (og Tisken).

at **hvisle.** en Hvislen. en Hvislelyd.

at **hvitte** (af hvid). en Hvitning; en Hvittekalk, -kost.

hvó, hvem, Ef. hvis (Sto.; jf. i-). hvo, hvem som helst.

hvòr (Bio.; langt å; jf. i-). h. bor du? h. er du fra? h. skal du hen? — h. faa, mange, meget, lidt, ofte, tit, h. som helst. — I stedl. Bemærk. skrives bedst adskilt: hvor fra, hen; i uegl. Bemærk. indgaar hvor i en Række sammensatte Biord: hvoraf, -efter, -for, -fra, -hos, -i, -iblandt, -imellem, -ímod, -med, -om, -over, -paa, -til, -under, -ved; — hvordán, hvorlédes, hvor-

lùnde, hvornàar, hvorvèl (ihvorvel = endskjönt), hvorvìdt (= om).
et **Hvælv** (Ft. = Et.). en Hvælvfuge, -sten. at hvælve, hvælvet (jf. hvalt; ind-, kryds-, over-, rund-), en Hvælving (jf. Bue-, Grav-, Himmel-, Kirke-, Klippe-, Kryds-, Tønde-).
at **hvæse.** en Hvæsen.
at **hvæsse** (af hvas). et Hvæssestaal, en H-sten.
en **Hyben** (Ft. = Et.). en Hybenrose, -torn.
en **Hygge** (jf. U-). at hygge om (jf. omhyggelig), hyggelig (-hed; jf. u-).
at **hykle.** en Hykler (-ske), et Hykleri, hyklersk, hykkelsk.
et **Hyl** (Ft. = Et.). at hyle, en Hylen, en Hyler.
en **Hyld** (Ft. -e; jf. Drue-, Vand-). en Hyldeblomst, -busk, -bøsse, -marv, -spröjte, -te; et H-bær, -træ.
en **Hylde** (jf. Bog-). at lægge paa H.n.
at **hylde** (af huld). en Hyldest, en Hylding (en H.s-ed).
en **Hylke** (af Holk; jf. Le-).
at **hylle** (jf. af-, ind-, om-, til-). et Hylle, et Hylster (Ft. Hylstre; jf. Brev-, Pak-, Pistol-, Puppe-, Sadel-).
et **Hynde** (jf. Bænke-, Sadel-, Stole-).
hyp! (til Heste.) — at spille Hyp (med Kort).
at **hyppe** (Kaal, Kartofler). en Hypning. et Hyppejærn.
hyppig (t., To. og Bio.). en Hyppighed.
en **Hyrde** (jf. Hjord; Faare-, Kvæg-, Over-, Svine-). en Hyrdinde. en Hyrdedreng, -flöjte, -hund, -lur, -pibe, -stav, -taske (ogsaa Plantenavn), -time; et H-brev, -digt, -folk, -hus, -liv.
en **Hyre.** at have sin (fulde) H. med. at hyre (jf. for-). en Hyrekusk. -vogn.
hys! at hysse (jf. ud-), en Hyssen.
(en) **Hyssing** (tyndt Reb).
en **Hytte** (jf. Finger-, Fisker-, Glas-, Jord-, Led-, Lejr-, Løv-, Skov-, Smelte-). en H-lejr.
at **hytte** (sig). at h. sit Skind. et Hyttefad.
en **Hæder** (u. Ft.). H. og Ære. hæderlig (-hed; jf. u-), at **hædre.** hæderkronet, -løs, -værdig; en Hædersbevisning, -dag, -gjæst, -krans, -mand, -plads, -post; et H-minde, -navn, -tegn.
at **hæfte** (jf. be-, ind-, op-, paa-, sammen-, til-, ved-). at h. for noget (jf. vederhæftig). en Hæftelse (jf. Bank-), en Hæftning, et Hæfte (paa et Sværd, af en Bog). et Hæfteplaster, -skrift; h-vis (Bio.).
en **Hæg** (Ft. Hægge) = et Hæggebærtræ.
at **hæge** (ogsaa: heje; jf. Have, Hegn). at h. paa noget, at h. sig, at holde Hæg (Hej) over.
en **Hægte** (jf. Hage[1]). at hægte, en Hægtning.
en **Hæk**[1] og Hække (Ft. Hækker; jf. Buxbom-, Nødde-, Rosen-, Tjörne-).
en **Hæk**[2] (Ft. Hækker; jf. Hø-, Oste-). et Hækværk (paa Møllevinger).
en **Hæk**[3] (b. F. Hækken; Søord). en Hækbom, -jolle; et Hækkebræt.
Hæk[4]: at ligge i Hæk (om Fugle). at hække. et Hækkebur.
at **hækle.** en Hækling. en Hæklenaal, et H-töj.
en **Hæl** (Ft. -e; jf. Slæb-, Stövle-). -hælet (se höj-). en Hælkappe, et H-söm.
et **Hæld** (Ft. = Et.; jf. Bakke-). at staa paa H. at hælde ([a]-ede, -et; Vognen, Dagen hældede, han hældede sig op til Muren; [b]hældte, hældt; han hældte Vand i Karret), en Hælding (det er paa H.en med ham), en Hældning (en H.s-vinkel). et Hældetræ; en Hældøre (Ft. -r).
at **hæle.** en Hæler, et Hæleri.
at **hælme** (af halv; = at sagtne, ophøre, aflade). at h. med noget.
en **Hælvt** el. en **Hælvde** (jf. Bredde, Dröjde, Dybde, Höjde, Lavde, Længde, Mængde, Tyngde, Vidde, Vælgde; Tylvt, Vælt; = en Halvdel). til Hælvden (= halvvejs).
Hænde, Hænder, se Haand. -hændet (se bar-, fir-, haard-, lang-, rap-, to-, tom-, tve-), hændig (jf. be-, egen-, fir-), en Hændighed, at hænde[1] (-ede, -et; at h. Dom, Retsudtr.; jf. at afhænde, afhændelig).
at **hænde**[2] (-te, -t og -et). det h., det h. sig, det hændes (det hændtes, det har hændt sig, det er hændet). hændelig, en Hændelse (h.s-vis, Bio.).
et **Hæng** (Ft. = Et.; jf. For-, Ge-, Om-, Over-, Paa-, Sammen-, Til-, Ved-).

at **hænge** (hang og hængte, hængt; jf. af-, be-, op-, over-, udhænge; ned-, sammen-, vedhængende; teglhængt). det hang, hvor han hængte det, han hang, hvor han hængte sig, at h. fast, h. i, h. ved som en Burre, gaa og h., h. med Næsen, Halen, blive hængende (ved), hvordan hænger det sammen? en -hænger (se Til-), -hængig (-hed; se af-). en Hænge-ask, -birk, -bro, -koje, -kjæve, -laas, -lampe, -mave, -sæg (ikke -sæk); et H-dynd, -hoved, -kar, -skab, -træ, -ærme; h-færdig.

en **Hængel** (Ft. Hængler; jf. Blomster-).

et **Hængsel** (Ft. Hængsler; jf. Ved-).

en **Hær** (Ft. -e; jf. Bonde-, Hoved-, Krigs-, Land-). en Hærfugl, -færd, -fører, -lov, -magt, -mand, -pop (Fugl), -skare; et H-følge, -skjold, -skue, -stævne, -værk; Hærklæder (Ft.); h-klædt. (Jf. Herberg, Herrefærd, -skjold.)

en **Hærde** (= Skulder). hærdebred.

at **hærde** (af haard; jf. for-, staal-). hærdet Staal, en h. Kriger. -hærdig (se i-), en Hærdelse, en Hærdning.

-hærdet (af Haar; se graa-).

at **hærge** el. hærje (af Hær; jf. en Enhærje). en Hærgen el. Hærjen, en Hærgning.

en og et **Hæs** (Ft. Hæsse; jf. Halm-, Korn-).

hæs. en Hæshed. hæseblæsende.

hæslig. en Hæslighed.

Hæssel-, Hæsler, se en Hassel.

en **Hætte** (af Hat; jf. Beg-, Falke-, Finger-, Fæng-, Kaabe-, Knald-, Munke-, Narre-, Regn-, Røg-). et Hætteslag, en H-terne (Fugl).

en **Hævd** (u. Ft.; jf. Brugs-, Lav-, Lov-, Odels-, Tids-). at holde i H., holde H. over, faa, have H. paa, Alderstids H. (Lovspr.). at hævde (at h. sig), en Hævdelse. en Hævdsret, -tid, et H-vidne.

at **hæve** (jf. frem-, haand-, op-, ud-). at h. sig, h. Renter, h. et Møde, være hævet over. en Hævelse (jf. Frem-, Haand-, Op-, Ud-), en Hævning, en Hævert.

at **hævle.** at ævle og h., gaa og h. over noget.

en **Hævn** (u. Ft.; jf. Blod-, Selv-). at tage H. over en for noget. at hævne (jf. uhævnet), at h. sig paa en; en Hævner. hævngjerrig (-hed), en H-lyst, -tørst.

(et) **Hø** (b. F. Høet; jf. Baar-, Eng-, Haardbunds-, Kløver-, Mose-, Sylt-). at gjöre Hø. en Høavl, -bjærgning, -fork, -hæk, -høst, -krog, -lade, -le, -mark, -slæt, -stak, -tyv el. (rettere) -tyve, -visk, -vogn, -væνl; et H-loft, -læs, -stænge, -torv.

at **høde** (= true). en Hødsel (ingen dør af H.).

høflig (jf. Hof; u-). en Høflighed (jf. U-).

en **Høg** (Ft. -e; jf. Due-, Hönse-, Spurve-, Strand-, Sump-). en Høgejagt, -rede, -urt; et H-næb.

en **Höj** (Ft. -e; jf. Bavne-, Elle-, Grav-, Jord-, Kæmpe-, Ting-). en Höjbo, -old; H-folk (Ft.); at höjlægge (-ning).

höj (höjt, höje; jf. himmel-, kjæp-, knæ-, mands-, middel-, sky-, taarn-). höje Bjærge, Herrer, Priser, Tal, paa höje Tid, ved höj lys Dag, en höj Alder, Røst, i det höjeste. at -höje (se for-, op-), en -höjelse (se For-, Op-), en Höjde (jf. Bjærg-, Bryst-, Fald-, Garder-, Jævn-, Kæmpe-, Mands-, Middags-, Middel-, Pol-, Sol-; en H-ryg, -maaling; et H-drag, -maal), en Höjhed (kongelig H., jf. Lens-, Over-; en H.s-ret), höjlig (Bio.), at höjne (h. sig), en Höjning (jf. For-), höjt (Bio.: at tale, le, tænke, spille h., h. elsket, h. regnet), højst (Bio., h. vigtig, h. ti Kroner). — höjadelig, -baaren, -barmet, -benet, -byrdig, -frugtsommelig, -halset, -hellig, -hjærtet, -hælet, -lovet, -lovlig, -lændt, -lærd, -modig (-hed), -mælet, -puldet, -rygget, -rød, -røstet (-hed), -sálig, -sindet, -skuldret, -stammet, -talende (-talenhed), -tidelig (-hed), -travende (-travenhed), -tysk, -velbaaren (-hed), -værdig, -ædel, -ærværdig (-hed); — at h-agte (-else); — en H-baadsmand, -forræder, -kirke, -lænder, -messe, -sal, -sang, -skole (jf. Folke-), -skov, -slette, -tid (en (H.s-dag, -dragt, et H-offer); et H-alter, -fjæld, -forræderi, -kor, -land, -maal, -mod, -rev, -sind, -sæde, -tryk, -vande; til H-bords, paa H-kant; — et Höjeloft (en H.s-bro, -svale); höjstæret; en Höjesteret (en H.s-dom).

höjre (modsat venstre). til h., at gjöre h. om, paa h. Haand (Side)

af ham = paa hans h. Haand (Side), han er min h. Haand. en Höjremand.
en **Høker** (jf. Bog-, Spæk-). at høkre (jf. ud-). en Høkerbod, -handel.
en **Höne** (Ft. Höner og Höns; jf. Ager-, Blis-, Gump-, Kyllinge-, Ligge-, Marie-, Perle-, Pur-, Rør-, Skruk-, Steppe-, Top-, Ur-, Vand-, Ægge-). en Hönekylling.
Höns (Ft. af en Höne). en Hönsefjer, -fugl, -gaard, -hund, -høg, -jagt, -kræmmer, -pige, -rede, -sti, -stige, -tarm (Plante), -tyv; et H-ben, -bur, -hus, -kjød, -æg.
at **hönse** (nedert. Søord). en Hönsning.
(en) **Hör** (el. Hør; b. F. Hörren el. Hørren). en Hörager, -avl, -brage, -kage, -knevel, -kræmmer, -silke (Plante), -spinder, -svinger (f. -tvinger), -sæd, -tave, -tot; et H-frø, -garn, -lærred, -spind, -spinderi, -svingeri.
at **høre** (hórte, hórt; jf. af-, bön-, for-, hen-, op-, over-, tilhøre; hjemmehørende; uhørt). at h. paa, til, efter, h. ilde for; det hører mig til, at h. hjemme, sammen, h. op med, som sig hör og bör. -hør (se lyd-, tung-), et -hør (se For-, Ge-, Op-, Paa-, Til-), en Hørelse, en Høren, en Hører (jf. Til-), hørig (h. og lydig; -hed; jf. over-, tung-), hørlig (-hed; jf. u-). en Høreblære, -gang, -nerve, -sal, -sans, -sten; et H-ben, -rør.
en **Høst** (u. Ft.; jf. Drue-, Efter-, Hvede-, Hø-, Korn-, Rug-, Vin-). en god, rig H., i H., til Høsten, i Høstens Tid. at høste (jf. af-, ind-, op-), høstlig (jf. vaarlig), en Høstning (jf. Ind-). en Høstaften, -dag, -fest, -maaned (= August), -mand, -præken, -sild, -tid, -vind, -vogn; et H-arbejde, -fiskeri, -gilde, -vejr; H-folk, -haver, -lætter (Ft.).
en **Høvding** (Ft. -er; jf. Lands-, Parti-, Stamme-).
et **Høved** (Ft. -er) = et Kvæghøved.
en **Høvedsmand** (jf. Hoved).
høvisk (-hed; jf. Hof; u-).
en **Hövl** (Ft. -e; jf. Fals-, Glat-, Kant-, Liste-, Not-, Plov-, Ru-, Rund-, Skarre-, Skot-, Skrub-, Slet-, Snit-, Vange-). at hövle (jf. af-, skak-, skrub-, tilhövle; ubehövlet), en Hövlen, en Hövling. et Hövljærn, en H-spaan; en Hövlebænk.

I.

et **I** (Ft. -er). en I-lyd (som i vi, Vin), -rune, -stamme.
i- (= sv. og ældre d. e-, forstærk. tonløs Forstavelse ved spörg. Sto. og med disse beslægt. Bio.; egl. gl. d. é = altid, jf. ejegod). ihvo, -hvem, -hvilken, -hvad, -hvor, -hvordàn, -hvorvèl.
i! (Udraabsord). í, nej da!
I, eder, eders el. jer, jeres (Sto.).
i (Fho. og Bio.; jf. der-, her-, hvor-, ud-). i alt, i det hele, i det mindste, i det höjeste, i øvrigt, i det, i det at (ikke «idet»), i det samme, i Aar, i Aften, i Aftes, i Dag, i Fjor, i Forgaars, i Morgen, i Morges, i Almindelighed, i Blinde, i Drömme, i Fald (= i det Tilfælde, at; i alt, andet, hvert, manglende, modsat Fald), i Flæng, i Følge med, i Følge (= som en F. af; i F. Aftale), i Grunden, i Hast, i Hvile, i Ledtog med, i lige Maade, i Live, i Mørke, i Ro, i Spøg, i Steden for, i Særdeleshed, i Sövne, i Tide, i Vejen, at tage (sig) i Agt (at iàgttage, -er, -else), at komme i Hu (at ihukòmme, (-else), at komme, faa, have i Hænde (en Ihændehaver), at gaa, komme, se i Møde (at imødegaa, -gaaen; imødekommende, -enhed, -komst; at imødesē), at gaa i Rette med (jf. Rettergang), sætte en i Rette (at irèttesætte, -else), at have i Sinde, at gaa i Staa, i Stykker, at være, komme, bringe, sætte i Stand (at istàndsætte, -else), at være i Stand til, at tage i Vare (jf. at varetage, -else), at sætte, være i Gang, i Drift, i Bevægelse, at sætte i Værk (at iværksætte, -else; jf. uiværksættelig), at falde i Öjnene (iöjnefaldende). — **iblàndt** (Fho.; jf. der-, her-, hvor-). **igjèn** (Bio.; jf. gjen-). **igjènnem** (Fho. = gjennem, og Bio., jf. der-, her-, hvor-), helt i., at gaa (meget) i., sætte noget i. **imédens**, imèns

(Bno. = medens, mens). **Imellem** (Fho. = mellem, og Bio., jf. der-, her-, hvor-), alt i., en Gang i., i. Stunder. **Imidlertid** (Bio.). **Imód** (Fho. = mod, og Bio., jf. der-, her-, hvor-), for og i., at have, være, stritte, tage i., gjöre, sige, være én i., sætte sig (op) imod, i. Enden, hen i. Aften. — (ihjèl, især, itú, Bio., se neden f.)

Iberegnet. iboende. at idömme (-else). -føre (-else). igaaet mod. ihærdig (-hed). at iklæde (-ning). -skjænke. en Islæt. isprængt. -spændt. et Istede (forældl. = Stigböjle). at istemme.

at **Iagttage**, se I (Fho.).

(et) **Ibenholt** = Ibentræ.

Iblandt, se under I (Fho.).

en **Íd** (u. Ft.; Gjerning, Syssel; besl. m. id- og i- i idelig, Idræt, Idvand, Igjæld). idløs (-hed).

en **Idé** (Ft. Ideer). idéløs (-hed).

et **Ideál** (Ft. -er). ideálsk.

Idel (nedert. uböj. To.).

Idelig (To. og Bio.).

en **Idiót** (Ft. -er). idiótisk.

en **Idræt** (Ft. -drætter). en Idrætsmand.

et **Idvand** (= Modström, den svageste af to modsatte Strömme).

en **Idýl** (Ft. Idyller). idýllisk.

Igjen, igjennem, se under I (Fho.).

en **Igjæld** (Lovudtryk).

en **Igle** (jf. Blod-, Heste-). et Iglebid.

Ihjèl (Bio., egl. i Hel). at i-slaa.

at **Ihukomme**, en **Ihændehaver**, se I (Fho.).

Ikke (nægtende Bio.). end i., heller i., slet i., aldeles i., vist i. nej, i. alene, i. blot, i. nær, i. des mindre, i. endda, i. engang, i. heller, i. mindre, i. det? i. sandt? i. saa? i. andet?

Ikkun (Bio. = kun; egl. ikke uden).

en **Ikt** (Ft. -er; Indvoldsorm).

en **Il**[1] (u. Ft.). at ile (jf. over-), ilfærdig (-hed), ilsom (-hed). ilsindet (-hed); en I-rejse, -skrift; et I-bud, -tog.

en **Íl**[2], se en Iling.

en **Ild** (Ft. -e; jf. Blus-, Gade-, Gevær-, Helvedes-, Hus-, Jord-, Kanon-, Kryds-, Kul-, Lue-, Lyn-, Løbe-, Mar-, Rode-, Skade-, Skorstens-, Skærs-, Spaane-, Tørve-, Vaade-, Vagt-). I. og Vand, Lys og I., at slaa I., gjöre I. paa, sætte, stikke I. paa, der gaar I. i, at holde en til Ilden, komme i I.n, gaa i I.n for, at ilde, at ildne (jf. op-), en Ildning, ildende rød. ildfarvet, -fast (-hed), -fuld (-hed), -rød, -salt, -sprudende; en I-buk, -daab, -drage, -flue, -fork, -gnist, -gryde, -kasse, -klemme, -kugle, -løs, -pande, -prøve, -puster, -rage, -regn, -rist, -skjærm, -skuffe, -ström, -støtte. -söjle, -tang, -tunge; et I-bjærg, -bækken, -gitter, -hav, -hjul, -hus, -kar, -rør, -sted, -svælg, -töj, -vaaben; en Ildsfare, -gnist, -lue, -vaade; en Ildebrand ([1]Ildsvaade, [2]Brand ud af Ilden, [3]Brændsel), (et) I-brændsel.

Ild (= ond, skadelig, forældl., dog endnu: en ilde Lugt). en Ildgjerning (en I.s-mand).

Ilde (Bio., modsat vel; jf. værre, værst). at fare i., tænke, tale i. om, høre i. for, det var i., det gaar i. til, tage noget i. op, være i. stedt, faren, lidt, anskreven, tilfreds. ildeklingende, -lugtende, -lydende, -sindet (-hed), -smagende, -spaaende, -varslende; et I-befindende.

en **Ilder** (en Væsel). et Ilderskind.

at **Ile**, se en Il[1].

en **Iling** (sjæld. en Il[2], = en Byge).

(en) **Ilt** (Luftart, = Surstof). at ilte, at iltes, en Iltning, et Ilte (jf. Bly-, Kobber-, Sølv-). en Iltebase.

Ilter (livlig, ilsindet). en Ilterhed.

Imédens, imèllem, imèns, imìdlertid, imód, se I (Fho.).

Immer (t. Bio. = altid). i-bærende.

Imodegaa, -kommende, -se, se I (Fho.).

Ind (Bio.). ud og ind, i ad Dören, i. ad Byen til, i. i Stuen, i. til Byen, at gaa i. til Bens, i. igjennem Vinduet, i. efter, at gaa i. (= ophøre), at gaa i. paa (= samtykke). — indad (Bio.). indtil (Fho. og Bno. om Tiden; jf. hid-), i. videre.

at **Indaande** (-ing). -anke (-ning). i-bagt. at i-befatte. et I-begreb. at i-berette (-ning). -bjærge (-ning). -bilde (-ning, en I.s-kraft), i-bildsk (-hed). at i-binde (-ing). -blande (-ing). et I-blik. at i-blæse (-ning). et I-bo. at i-bringe (-else), i-bringende. et I-brud (en I.s-tyv, et I-tyveri). at i-brænde (-ing). -byde (-else), i-bydende, en I-byder. en I-bygger. i-byrdes (Bio. og To.). at i-dele (-ing, jf. Kaste-). -dige (-ning).

-drage (-else). -drikke. -drive (-ning). -dysse. -dæmme (-ning). et I-fald (et godt, et fjendtligt I.), i-falden. at i-fatte (-ning). -filtre (-ing). -finde sig. -flette (-ning). -flikke (-ning). -flyde, en I-flydelse (i.s-rig). at i-flytte (-ning). -fri (-er, -ede, -et; jf. uindfriet), en I-frielse. at i-fælde (-ning). en I-fæstning. i-født, en I-føding, en I-fødsret. at i-føre (-else; jf. gjen-), en I-førsel (at gjöre I., en I.s-told). at i-gaa (-en, -else), en I-gang. en I-gift, at i-give (-else, -ning). -gnide (-ning). -grave (-ning). et I-greb, i-gribende, en I-griben. i-groet (el. -grot). at i-grøfte (-ning). -gyde (-else). -gærde. -hegne (-ing). -hente (-ning). et I-hold (jf. Aands-, Flade-, Livs-; en I.s-liste, i.s-løs, -rig). et I-hug. i-hūl. i-hvælvet. at i-hylle (-ing). -hæfte (-ning). -høste (-ning). -jage (-else). -kalde (-else). -kassere (-ing). et I-kig. et I-kjøb (en I.s-pris), at i-kjøbe. en I-kjørsel. at i-klage (-else). -klamre (-ing). -klarere (-ing). -klæde (-ning). i-kneben. at i-komme, en I-komst (en I-skat). at i-kræve (-ning). -kvartere (-ing). et I-laan. at i-lade[1] (Varer i Skib; -ning). at i-lade[2] (sig; -else), i-ladende. et I-land. at i-lede (-ning). -lemme (-else). -leve sig. -levere (-ing). en I-lyd. i-lysende. et I-læg, at i-lægge (-else, -ning). en I-lænding. et I-løb, at i-løbe (-else). -løse (-ning). en I-mad. at i-melde (-ing, -else). -mure (-ing). -ordne (-ing). -pakke (-ning). (et) I-pas (at faa I.). at i-plante (-ning). -pode (-ning, jf. Koppe-). -prente (-ning). -pæle (-ing). -rette (-ning). -ridse (-ning). et I-rim. at i-riste (-ning). -rykke (-else, -ning). -römme (-else). -salte (-ning). -samle (-ing). en I-sats. at i-se, (et) I-seende (have I. med). et I-segl. en I-sejling. at i-sende (-else), en I-sender. en I-sidder. en I-sigelse (at gjöre I.). en I-sigt (i.s-fuld). at i-skibe (-ning). en I-skriden. en I-skrift, at i-skrive (-ning). i-skrumpen. at i-skrænke (-ning; jf. uindskrænket). et I-skud, at i-skyde (-else, -ning). -skære (-ing). -skærpe (-else). -slaa, i-slaaet. at i-slibe (-ning). -slumre (-ing). -slutte (-ning). -smelte (-ning). -smigre sig. -smugle (-ing). -smöre (-ing). -snerpe (-ning). -snige sig. et I-snit. at i-snære (-ing). -snævre (-ing). -snöre (-ing). i-sovet. at i-spinde (-ing). -spröjte (-ning). -stalde (Kvæg). -stemme (-ning). et I-stev. at i-stifte (-else). -stille (-ing). -strande (-ing). -strø (-else). at i-studere (-ing). en I-styrtning. i-stændig (-hed). at i-stævne (-ing). -suge (-ning). -sukre (-ing). -svøbe (-ning). -sy (-ning). -sylte (-ning). -sæbe (-ning). -sætte (-else; jf. gjen-). en I-sø. at i-tage (-else), i-tagende, i-tágelig (jf. u-). at i-tale (sin Ret). -tegne (-ing). et I-tog. et I-tryk (at faa, gjöre I.), at i-trykke (-ning). -træde (-else). -træffe. en I-trængen, i-trængende. en I-tægt (jf. Mer-; en I.s-kilde, -post). i-tændt (arrig). at i-törres (-ing). en I-vaaner (jf. Ur-). at i-vandre (-ing). -varsle (-ing). -vende (-ing). i-vendig. at i-vexle (-ing). -vie (-else; jf. uindviet). -vikle (-ing). -vilge og -villige (-else). -vinde (-ing). -virke (jf. guldindvirket), -virke paa (-ning). I-volde (Ft.; en Indvoldsorm). i-vortes (Bio. og To.). at i-væve (-ning). -ynde sig. i-ædt (Harme). at i-øve (-else).

inde (Bio.). ude og inde, der, her, hvor i., at være inde i, sidde i. med, staa i. for. — at inde-brænde (-ing). i-frossen. en I-haver. at i-holde (jf. et Indhold). i-klemt. at i-lukke, et I-lukke. en I-sidden. at i-slutte, i-sluttet (-hed). at i-spærre (-ing). -staa (-else). -stænge. i-værende (Uge, Maaned, Aar).

-inde (se Danser-, Ejer-, Grev-, Gud-, Hersker- o. s. v.).

inden[1] (Bio. og Fho. m. stedlig Bemærk.). for i. (modsat: for uden), i. Borde, i. Döre, i. for, fra, i, om, paa, til. — indenad (Bio.; en I.s-læsning). i-bords (Bio. og To.). i-bys (Bio. og To.). i-dörs (Bio.). i-for (Bio.). i-lands (Bio.), i-landsk (To.). i-rigs (Bio.;

en I-minister), i-rigsk (To.). i-skjærs (Bio.). i-sogns (Bio.).
inden² (Fho. og Bno. om Tiden; jf. for-). i. Aften, i. han kom.
inder- (jf. indre, inderst). en Inderbark, -del, -flade, -hud, -side, -skrue, -söm (jf. at indre); et I-laar, -töj.
inderlig. en Inderlighed.
inderst, se indre. — en **Inderste** (= Indsidder).
Indien (jf. Bag-, For-, Ost-, Vest-). indisk, indiánsk, en Indiáner.
indre, inderst (To., höjere og höjeste Gr., dannet af ind). det indre Menneske, Afrika, det i. af Afrika. Menneskets, Afrikas Indre (jf. et smukt Ydre); inderst (Bio.), i. inde.
at **indre** èfter (= sy Indersöm).
(en) **Ingefær** (b. F. Ingefærren). (et) I-øl.
ingen, **intet**, Ft. ingen (Sto.). ingen Mand, intet Menneske, ingen Mennesker; slet ingen, intet = aldeles i., ingen Ting = intet, for ingen Ting = for intet, at gjöre, blive til intet (jf. tilintetgjöre), ingen Sinde, ingen Steder, ingen Vegne, ingen Slags. -- et Intet, en Intethed. (et) Intetkjön (et I.s-ord). — ingenlunde (Bio.). ingensteds (Bio.).
et **Insèkt** (Ft. -er). en I-samling.
et **Instinkt** (Ft. -er). instinktmæssig.
et **Instrumènt** (Ft. -er; jf. Strænge-). blæsende Instrumenter. en I-mager.
en **Interèsse.** at interessére (sig), interessànt, en Interessènt.
intet, se ingen.
en **Invalíd.** en Invalideunderstøttelse.
(en) **Ir** (b. F. Irren). at irre¹, irret.
at **irettesætte**, se **i** (Fho.).
en **Irisk** (Ft. -er; jf. Graa-, Grön-).
en **Ironí** (b. F. Ironien). irónisk.
at **irre²** (jf. op-; = tirre).
at **irre³** (forældt. = fejle). at i. om. en Irring. en Irgang.
irsk. Irsk (= i. Sprog), en Irer. Irland, en Irlænder.
en **Ís** (u. Ft.; jf. Driv-, Glat-, Grund-, Hav-, Kalv-, Krap-, Land-, Sjap-, Skrat-, Skrue-). at ise (-ning), at isne, isnende. isbrændt, -dækket, -fri, -graa, -kold, -lagt; en I-baad, -björn, -blink, -brage, -brodde, -bryder, -bræ, -budding, -drift, -flade, -flage, -form, -gang, -hud, -kage, -kalv, -kjælder, -mark, -masse, -naal, -sko, -skorpe, -tap, -tid, -vinter, -ørk; et I-bjærg, -brud, -dække, -hav, -lag, -læg, -slag, -stykke, -vand.
Isen- (nt. = Jærn): en Isenbod, -kram, -kræmmer.
en **Isfugl** (= t. Eis-, Eisenvogel).
Island (af Is). islandsk, en Islænder el. -lænding.
en **Islæt**, se **i** (Fho.).
en **Isse** (= Hovedisse). et I-ben, -punkt.
at **istandsætte**, et **Istede**, se **i** (Fho.).
(et og en) **Ister** (jf. Svine-). en Isterbug, -flomme, -vom; i-fed.
især (Bio.; egl. Fho. i og Sto. sær, Hf. til sig). hver især (= hver for sig).
Itálien. en Italièner, italiènsk (langt æ).
itú (Bio.; egl. i to). ituslagen.
en **Iver** (u. Ft.; jf. Embeds-, Tjenst-). at ivre (jf. for-), en Ivrer, ivrig, en Ivrighed. iversyg, en Iversyge.
at **iværksætte**, se **i** (Fho.).

J.

ja (bekræftende Ord; jf. jo, at bejae). ja ja! ja vel! ja vist! ja saamænd! et Ja (Ft. Jaer). en Jabroder, et JaorJ.
et **Jag** (u. Ft.). at jage (jóg og jagede, -et, sjælden jagen, -et, -ne; jf. for-, ind-, op-, -ud-). en Jagen. en Jageline, -trosse.
en **Jager** (et Sejl). en Jagerbom.
en **Jagt¹** (Ft. -er; et Fartöj; jf. Lyst-).
en **Jagt²** (Ft. -er; jf. Ande-, Bjørne-, Falke-, Fasan-, Fugle-, Hare-, Høge-, Hönse-, Katte-, Klappe-, Konge-, Loppe-, Løve-, Natte-, Odder-, Ræve-, Sneppe-, Ulve-). at gaa paa J., holde J., gjöre J. paa. jagtbar (-hed). en Jagtbøsse, -dag, -elsker, -falk, -frihed, -herre, -hest, -historie, -hund, -junker, -kniv, -ret, -riffel, -spröjte, -taske, -tid, -vej, -vogn; et J-horn, -krudt, -parti, -redskab, -selskab, -slot, -sprog, -spyd, -væsen.
en **Jakke.** en Flöjels Jakke.
en **Jammer** (u. Ft.). jammerlig (-hed; jf. guds-), at jamre (sig), en Jamren. en Jammerdal, -klage, -skade, et J-skrig.

en **Január** (= Glugmaaned).
en **Jarl** (Ft. -er). et Jarledömme, -sæde.
(en **Jask**, at jaske, se Hjask, hjaske.)
jeg (Sto.). et Jeg (Ft. -er), en Jeghed.
jer, jeres = eder, eders, se I (Sto.).
en **Jesuìt** (Ft. -er). jesuìtisk.
jó (bekræftende Ord; jf. ja; [1]som Svar paa et nægtende Spörgsmaal, [2]afvisende en Tvivl, [3]gjentagende en Nægtelse, [4]ironisk bekræftende, [5]i disjunktive Sætninger ved höjere Gr. af To.). [1]er det ikke sandt? jó, jō, det er; [2]du er jo ikke gal, du véd det jo godt, jeg maa jo ikke; [3]der er intet saa galt, det er jo godt for noget; [4]jo jó! jo vist! jo pyt! [5]jo galere, jo bedre, jo mere hun sørger, des (desto) gladere er han.
at **jodle.** en Jodlen.
en **Jolle** (jf. Hæk-, Krag-, Ro-, Sejl-). at jolle (afsted). en Jollebom.
en **Jomfru** (Ft. -er; jf. Brolægger-, Butiks-, Hus-, Kammer-, Kloster-, Sy-). en Jomfrudom, jomfrúelig (-hed). en Jomfruhonning, -krans, -mælk (et Skjönhedsvand), -plads, -rose, -stand, -tale; et J-bur, -haar, (en Mosart), -kloster, -vand, -vox.
en **Jórd**, Jorden (Ft. -er = Marker; jf. Ager-, Alun-, Bitter-, Bonde-, Bryde-, Eng-, Farve-, Foster-, Fri-, Fæderne-, Fæste-, Gribs-, Grus-, Grön-, Have-, Havre-, Hede-, Hvede-, Kalk-, Kisel-, Kjøbe-, Kjøbsted-, Kridt-, Kær-, Land-, Leje-, Ler-, Lyng-, Mad-, Mergel-, Mose-, Muld-, Odels-, Plante-, Porcellæns-, Rebs-, Rug-, Salpeter-, Sand-, Skatte-, Skov-, Smergel-, Sump-, Svovl-, Talk-, Tegl-, Toft-, Trippel-, Tørve-, Ud-, Valk-). Guds grönne J., at kaste J. paa, at gaa i Jorden (af Sorg, Skam), synke til J.n, følge til J.n, gode Jorder, at stede til Jorde. at jorde ([1]at begrave; jf. ujordet; [2]at strejfe Jorden, om Kugler), jordet (To.), jordisk (jf. over-, under-), jordagtig. — jordegen (j-egne Bønder), -farvet -fast (j. Hus, Sten), -funden, -løs, -slaaet, -slagen; at j-fæste (-ning), -springe (en Hest); — en J-art, -axe, -bane, -bo, -brand, -bruger, -bund (en J.s-lære), -dannelse, -drot, -ejendom, -ejer, -flade, -frugt, -fyld, -hule, -hytte, -höj, -ild, -kjælder, -klimp, -klode, -klump, -knold, -krebs, -kreds, -kugle, -leje, -lod, -loppe, -marv, -mid, -nød (-nødder), -olje, -plet, -rente, -rystelse, -røg, -skorpe, -skrænt, -skyld, -strimmel, -svale, -svamp, -vej, -vold, -væxt; et J-beg, -brug, -bælte, -bær (jf. Have-, Mark-; et J-bed, en J-tid), -dige, -fund, -gulv, -hul, -lag, -liv (ogsaa Jorde-), -skifte, -skjel, -skjælv, -skred, -skud, -strøg, -stod, -tilliggende, -værk, -æble; en Jordeblē, ´-bog, -færd, et J-gods, -rige (og Jorderig), -töj; J-klæder (Ft.); — et Jordsmon, en J-paakastelse.
en **Jordemoder** el. Jórdmoder (Ft. -mødre).
en **Jubel** (u. Ft.). at juble, en Jublen. en Jubelfest, -lærer, -olding; et J-aar, -raab.
en **Júl**, Julen (u. Ft.). at holde J. = at jule. en Juleaften, -buk, -dag, -fest, -gave, -glæde, -grød, -kage, -leg, -morgen, -nat, -otte, -rose, -salme, -sang, -stue, -tid, -tønde; et J-bud, -gilde, -lys, -træ; J-löjer, -mærker (Ft.).
en **Juli** (= Ormemaaned).
en **Junge** (= Brøndjunge).
en **Jungmand** (nt. Søord).
en **Juni** (= Skærsommer; Aarets sjette Maaned).
en **Junker** (jf. Hof-, Jagt-, Kammer-, Land-, Ride-, Straa-). j-agtig. et J-væsen.
just (Bio. = netop). just ikke.
en **Justits.** at holde J. en J-minister, -raad.
en **Juvél** (Ft. -er; jf. Kron-). et Juvélskrin.
(et) **Jux.** (et) Juxerí.
en **Jyde.** törre Jyder. Jylland (jf, Nörre-, Sønder-), jysk (jf. nörre-, ram-, rav-, sønder-). en Jydepotte.
en **Jæger** (af at jage; jf. Björne-, Kammer-, Liv-, Lykke-, Over-, Rotte-, Strunt-). en Jægermester (jf. Hof-), -pibe; et J-garn, -korps, -sprog; en Jægersmand.
et **Jærn** (Ft. = Et.; jf. Angel-, Baand-, Ballast-, Bilde-, Bræk-, False-, Haand-, Hals-, Hov-, Hugge-, Húl-, Hyppe-, Hövl-, Klejne-, Kruse-, Krølle-, Luge-, Meje-, Meteor-, Myre-, Nagle-, Perse-, Pibe-, Plade-, Plov-, Presse-, Raa-, Rive-, Ru-, Skave-, Skrabe-, Skuffe-, Smedde-, Snitte-, Spore-, Stang-, Stemme-, Stryge-, Støbe-, Vaffel-). at have

mange J. i Ilden, han er et rigtigt J. jærnagtig, -holdig (-hed). en Jærnalder, -bane (en J-skinne, et J-tog), -bolt, -bro, -byrd, -erts, -ñid, -glans, -glimmer, -gryde, -handler, -helbred, -kile, -kīs, -kram, -krampe, -kræmmer, -kugle, -kyst, -lænke, -malm, -nagle, -ovn, -pande, -pig, -plade, -prøve, -ring, -rist, -rive, -rust, -rustning, -seng, -skinne, -stang, -sten, -stift, -stober, -sværte, -traad, -tromle, -urt, -vej; et J-anker, -baand, -beslag, -blik, -fang, -gitter, -skib, -skrin, -støberi, -töj, -værk; J-draaber, -sinder, -varer (Ft.); j-beslagen, -bunden (-et), -haard, -klædt.

en **Jærpe** (Hönsefugl).

et **Jærtegn**. en Jærtegnspostil.

en **Jærv** (et Rovdyr af Björneslægten).

en **Jætte**. jætteagtig. en J-gryde, -kvinde, -stue.

at **jætte** (= love², af ja, foræld.; jf. for-).

jævn, jævnt. (jf. u-). en j. Mark, Vej, Mand, Fremgang; det gaar saa jævnt fremad. at jævne (jf. ud-), en Jævnhed (jf. U-), en Jævning (¹paa Suppe, ²jf. Ud-, ³Ligemand), jævnlig (To., sine jævnlige; Bio. = ofte). jævnaldrende, -byrdig (-hed), -god, -løbende (= parallel), -sides (Bio.), -sidig (-hed), -tyk; at j-føre (-else); en J-höjde, -vidde; et J-dögn, -maal; til Jævnshold.

en **Jøde**. en Jødinde, jødisk, en Jødedom. en Jødedreng, -kage, -pige, -præst, -skole; (et) J-beg, -folk, -land.

en **Jøkel** (Ft. Jøkler; jf. en Egel).

K.

en **Kaa** (Ft. Kaaer; = en Allike).

en **Kaabe** (jf. Bispe-, Dame-, Konge-, Pels-, Støv-, Vende-, Ærme-). en Kaabehætte, et K-slag, -ærme.

káad, káadt (jf. mund-). en Kaadhed. kaadmundet (-hed).

en **Kaag** (Ft. -e) = en Kogge (fladbundet Fartöj).

at **kaage** (foræld. = kige).

en **Kaal** (u. Ft,; jf. Ager-, Blad-, Blom-, Brun-, Grön-, Hvid-, Hoved-, Ko-, Krus-, Lang-, Pynte-, Rød-, Skvalder-, Spids-, Strand-, Sur-, Svine-, Søbe-). at hakke K., at gjöre K. paa, søbe K. sammen, Fluer i K. en Kaalgaard, -have, -kniv, -orm, -plante, -roe (= »Kaalrabi«), -stok; et K-bed, -blad, hoved.

et **Kaar** (Ft. = Et.; jf. Vil-). at sidde i smaa K., trange K. at kaare (jf. ud-), en Kaaring.

en **Kaarde**. en K-knap, -knop, -spids, -stok; et K-fæste, -stød.

en **Kaas** (= Kurs). at gaa sin K.

en **Kabále**.

en **Kabe** (Sømærke). Kabepenge (Ft.).

et **Kabel** (Ft. Kabler; holl. Søord). en Kabellaring, -længde; et K-garn, -tov.

et **Kabinèt** (Ft. Kabinetter). et K.s-spörgsmaal.

en **Kabúds** (Ft. -er).

en **Kabỳs** (Ft. Kabysser; holl. Søord).

en **Kadèt** (Ft. Kadetter). et Kadetskib.

en **Kadrèjer** (holl. Søord).

(en) **Kaffe** (jf. Agern-). kaffebrun; en K-bönne, -kande, -kjedel, -kop, -mølle, -pose, -ske, -skjænker, -sladder, -søster; et K-grums, -hus, -træ.

en **Kåg** (Ft. -e). at kagstryge (-ning).

en **Kage** (jf. Bi-, Blomster-, Brød-, Flæske-, Honning-, Hvede-, Hör-, Is-, Jule-, Jøde-, Kjød-, Klat-, Kranse-, Krum-, Lag-, Linse-, Moder-, Offer-, Olje-, Pande-, Peber-, Ris-, Ræve-, Sand-, Sanse-, Senneps-, Sigte-, Skolde-, Smaa-, Søster-, Vox-, Æble-, Ægge-). en Kagebager, -dej, -form, -kone, -spröjte.

at **kagle**. Hönen kagler. en Kaglen.

en **Kahỳt** (Ft. Kahytter; holl. Søord). en Kahytsdreng, -trappe.

en **Kajåk** (Ft. Kajakker).

at **kaje** et Sejl, en Raa (Søudtr.).

en **Kakelåk** (Ft. Kakelakker).

en **Kakkelovn**. en K.s-dör, -krog, -mand, -skjærm, -varme; et K-rør, -spjæld.

et **Kald** (Ft. = Et.; jf. Af-, Degne-, Gjen-, Naade-, Præste-, Sogne-). K. og Varsel, at føle, have K. til, et født K. et Kaldsbrev, en K-fælle, -pligt, -ret.

at **kalde** (kaldte, kaldt og kaldet; jf. bort-, frem-, gjen-, hjem-, ind-, ned-, op-, paa-, sammen-, til-, tilbagekalde; selv-, ukaldet; saakaldt). at k. ad, paa en, k. sam-

men, tilbage, lade en k., at k. en (for) Mads, at kaldes (= hedde). en Kalden, en Kaldelse. en Kaldeform.
en **Kalènder** (Ft. -e; jf. Rune-).
en **Kalèske.** en K-vogn.
at **kalfátre** (-ing; jf. om-; Søudtr.).
en **Kalíber** (Ft. Kalibre).
en **Kalk**[1] (= Bæger; Ft. -e; jf. Blomster-). K. og Disk.
(en) **Kalk**[2] (jf. Bly-, Fylde-, Hvitte-, Klor-, Mel-, Mur-, Skæl-, Sten-). at bryde, brænde, læske, slaa K. kalkagtig, -holdig (-hed), at kalke (jf. for-, over-), en Kalkning. en Kalkbrænder, -grav, -grube, -jord, -kule, -lud, -ovn, -puds, -sinter, -skifer, -slager, -slagning, -spat, -sten, -uld; et K-brud, -brænderi, -lag, -trug, -vand, -værk; en Kalkebalje, -kost.
en **Kalkún.** kalkúnsk (Hane, Bonde).
et **Kallun** (Ft. -er). en Kallunsuppe.
en **Kalmùk** (Ft. Kalmukker). en Kalmuks Frakke.
en **Kalòske** (ogsaa Galòske).
en **Kalòt** (Ft. Kalotter). en Kalotskē.
en **Kalv**[1] (Ft. -e; jf. Daa-, Fede-, Guld-, Gøde-, Hav-, Hjorte-, Kvie-, Raa-, Spæde-, Stude-, Tyre-, Vand-). en Kalvebrissel, -have, -kam, -kusk, -kølle, -lever, -løbe, -skank, -steg; et K-bryst, -hoved, -kjød, -krøs, -skind; k-knæet.
en **Kalv**[2] (s. Ord i overf. Bem., jf. Fænø Kalv, en Is-, Vaadkalv). K. i Træ, Kalven i en Ruse. at kalve (om Landisens Afbrud og Havgang). en Kalvis.
en **Kam**[1] (Ft. Kamme; jf. Bakke-, Ben-, Bly-, Bølge-, Hane-, Hjælm-, Kalve-, Krum-, Kæmme-, Nakke-, Nögle-, Rede-, Side-, Tætte-, Uld-). at faa K. til sit Haar, at skære over én K. et Kamhjul, en K-mager, -musling, -tand.
en **Kam**[2] (Ft. Kamme; jf. Kumme; Vand-).
en **Kamél.** en K-driver, et K-garn, -haar.
(en) **Kamfer.** en K-olje; et K-træ; K-draaber (Ft.).
en **Kamín.** en Kaminrist.
et **Kammer** (Ft. Kamre; jf. Bade-, Bag-, Barne-, Bede-, Brev-, Brude-, Gjæste-, Grav-, Hjærte-, Karle-, Klæde-, Krudt-, Kunst-, Kvist-, Lofts-, Lön-, Mine-, Munderings-, Oste-, Pak-, Pige-, Politi-, Port-, Pulter-, Rente-, Rust-, Sele-, Seng-, Skat-, Sluse-, Sove-, Spise-, Studere-, Sølv-, Taarn-, Tag-, Told-, Vaaben-). en Kammerfrue, -frøken, -herre, -jomfru, -junker, -jæger, -pige, -potte, -raad, -sanger, -sorg, -svend, -tjener, -tone.
en **Kammerát** (Ft. -er; jf. Krigs-, Lege-, Skole-). k-lig, et K-skab.
(et og en) **Kammerdug.** et K.s Törklæde.
en **Kamp**[1] = en Kampesten.
en **Kamp**[2] (Ft. -e; jf. Bryde-, Døds-, Gade-, Hane-, Næve-, Sjæle-, Tve-, Valg-, Vædde-). en Kampdag, -dommer, -leg, -lyst, -plads, et K-raab; k-dygtig (-hed), -færdig (-hed), -lysten.
jeg **kan,** se at kunne.
en **Kanál** (Ft. -er). et Kanalanlæg.
en **Kanárifugl.** (et) K-frø, de kanáriske Øer.
en **Kande** (jf. Aa-, Fløde-, Kaffe-, Smör-, Tjære-, Tragte-, Tude-, Vand-, Vin-, Øl-; som Maal 1 K. = 2 Potter). en Kandestøber, -tud; et K-laag -maal, -støberi.
en **Kandidát** (Ft. -er).
en **Kane.** en K-bjælde, -fart, -hest, -mede, -pisk; et K-føre, -net, -tæppe, -töj.
(en) **Kanél** = (en) Kanélbark. k-brun.
en **Kanín.** en K-gaard, et K-skind.
en **Kannik** (Ft. -er). Kannikestræde.
en **Kanón.** en Kanonér, at kanonére (-ing). en Kanónbaad, -feber, -føde, -hals, -ild, -kugle, -munding, -port, -prop, -visker; et K-krudt, -skud, -støberi.
en **Kans** (nt.; kun i Talem. at se sin K. til = se sit Snit).
kanské (Bio.; egl. det kan ske) = maaské.
kant (Søord): k. og klar.
en **Kant** (Ft. -er; jf. Bag-, Fem-, Fir-, For-, Höj-, Mange-, Mur-, Naad-, Nord-, Otte-, Sex-, Strand-, Syd-, Syv-, Tre-, Ud-, Van-, Vand-, Vest-, Yder-, Øst-). at komme, staa paa K. at kante, kantet (jf. mange-, skarp-, syv- tre-, osv.), en Kantning. en Kantfil, -hage, -hövl; at k-hugge (-ning), -sætte (-ning).
(et) **Kap** (= Iver, Trods; nu kun i Forb.): om Kap, at løbe, kjøre, ride, ro, sejle om K. at kappes, (med en, om, i noget), kappevis (Bío.). en Kapkjørsel, -ridning, -roning, -sejlads, -sejling; et K-løb; en Kappelyst, -strid.
et **Kapèl** (Ft. Kapeller). en Kapellán. en Kapelmester.

en **Kaper.** et Kaperí, at kapre. en Kapergast, -kusk, -vogn; et K-brev, -skib.
en **Kapitál** (= Hovedstol [2]; jf. Drifts-). en Kapitalìst.
et **Kapìtel** (Ft. Kapitler; jf. Dom-). kapitelfast; en Kapitelstaxt.
en **Kapitæl** (= et Söjlehoved).
en **Kappe** (jf. Bag-, Gardin-, Hæl-, Narre-, Nat-, Regn-, Rejse-, Rytter-, Slæng-, Sørge-). en Kappedue, -flig, -krave, -pibe, -rem, -strimmel; et K-baand, -læder.
at **kappe** (jf. af-, rod-). at k. Anker. en Kapning.
at **kappes**, se Kap.
en **Kapsel** (Ft. Kapsler; jf. Frø-).
en **Kapsún.** at lægge K. paa en.
en **Kaptèjn** (el. Kapitàjn). — en **Kapún.**
et **Kar** (b. F. Karret, Ft. = Et.; jf. Bade-, Blod-, Bord-, Bro-, Brygger-, Byge-, Drikke-, Fjerding-, Glas-, Græs-, Guld-, Haar-, Hænge-, Ild-, Kobber-, Koge-, Køle-, Ler-, Læske-, Maske-, Mjød-, Mælke-, Mæske-, Offer-, Oste-, Otting-, Perse-, Roste-, Røgelse-, Saft-, Salt-, Salte-, Skylle-, Spøle-, Sten-, Strø-, Sæd-, Sølv-, Tappe-, Træ-, Vand-, Vaske-, Øse-). et Karbaand, -bundt, en K-bund, -klud.
en **Karabín** (Rytterbøsse).
en **Karàffel** (Ft. Karafler; jf. Vand-, Vin-).
en **Karaktér.** karakterìstisk. karakterfast (-hed), -løs (-hed), -stærk, -svag (-hed); en K-bog, -fejl, -styrke.
en **Karaváne.** — en **Kardinál.**
en **Kardús.** et K-papir.
en **Karfúnkel** (Ft. Karfunkler).
en **Kárl** (Ft. -e; jf. Stakkel; Aager-, Avls-, Bonde-, Brygger-, Gaards-, Garder-, Have-, Hov-, Hus-, Kjærne-, Kæmpe-, Livvagts-, Ror-, Skriver-, Slaa-, Stald-, Tovands-, Tjeneste-, Trold-, Ung-, Vognmands-). en brav K., K. for sin Hat. karleagtig. karlvoxen; et K-folk; en Karlerøst; et K-kammer, -lag, -stykke.
Karlsvognen (Stjærnebillede).
en **Karm** [1] (Ft. -e; jf. Brønd-, Dör-, Luge-, Vindues-). en Karmfod.
en **Karm** [2] (Ft. -e; lukket Vogn; forældl.). en hængende K.
en **Karnàp** (Ft. Karnapper).
en **Karnis** (Ft. Karnisser).
en **Karpe** (en Fisk). en Karpedam.
en **Karre** (jf. Krudt-, Møg-, Skub-).
en **Karrét** (og Karét). en K-buk, -mager, et K-vindue.
karrig. en Karrighed.
en **Karriól.** en K-hest. — en **Karrusèl.**
en **Karse** (jf. Brønd-, Eng-).
karsk. en Karskhed (= Sundhed).
en **Kárte** (jf. Uld-). at kárte, en Kartning. en Kartebolle (Plante), -tand; et K-gilde.
en **Kartnegl.**
en **Kartòffel** (Ft. Kartofler; jf. Lægge-). en K-avl, -mōs, -syge; et K-mel.
en **Kartòve.** — en **Karùsse** (Fisk).
at **karve** (= skære). en Karvestok.
en **Kase** (se Ko-). — en **Kasèrne.**
en **Kaskjèt** (Ft. Kaskjetter). en K-mager, -skygge.
en **Kasse** (jf. Brand-, Brev-, Driv-, Enke-, Farve-, Fattig-, Hjul-, Ild-, Krigs-, Kæmner-, Lig-, Lire-, Mad-, Pak-, Penge-, Post-, Skarn-, Skrift-, Spare-, Stats-, Te-, Træ-, Ur-). en K-beholdning, -bog, -bund, -mangel, -mester; et K-laag.
at **kassére** (jf. ind-). kassábel, en Kasserer.
et **Kast** (Ft. = Et.; jf. Blide-, Folde-, Over-, Sten-, Tærning-, Ud-, Ved-, Vind-, Öje-). at komme (give sig) i K. med.
en **Kastànje** (jf. Heste-). k-brun, et K-træ.
at **kaste** (jf. af-, bort-, for-, fore-, hen-, kuld-, ned-, om-, op-, til-, ud-, under-). at k. Sne, Killinger, k. Fjenden, k. et Blik, et Öje paa, k. med Sten, k. bort, om, til, k. op, k. noget af sig. en Kasten, en Kastning (jf. Af-, Kuld-, Lod-, Op-, Sne-, Til-), en -kastelse (se Af-, For-, Kuld-, Op-, Under-), -kastelig (se for-). en Kastebold, -gynge, -kjæp, -maskine, -ruse, -skive, -skovl, -vind; et K-skyts, -spyd, -vaaben.
en **Kaste.** en Kasteinddeling.
et **Kastèl** (Ft. Kasteller; jf. Luft-).
en **Kat** [1] (Ft. Katte; jf. Abe-, Desmer-, Han-, Hus-, Læ-, Mare-, Misse-, Røs-, Tiger-, Tæve-, Vild-). en Katost (Plante), -ugle, -unge; k-rygget (Hest, Skib), -öjet; en Kattejagt, -killing, -musik -pine, -pote, -slægt, -tarm; et K-skind, -skjæg; K-gattet; K-öjne (Ft.).
en **Kat** [2] (Ft. Katte; Pengekat).
en **Kat** [3] (Ft. Katte; Tværvold i en Skanse).
en **Kat** [4] (Ft. Katte; Svøbe). at faa, give K. at katte.

en **Katalóg.** — en **Katekét.**
(et) **Kattún** (Bomuldstöj). en K-trykker.
at **kave** (= famle, rode; jf. akavet).
en **Kavring** (Brød, egl. Kagering).
en **Kegle** (jf. Straale-). at slaa, spille K.r. k-dannet. en K-bane, -bossel, -flade, -form, -kugle, -rejser, -spiller, -stub; et K-snit, -spil.
at **kejse** (nedert. = kaare).
en **Kejser.** en Kejserinde, kejserlig, et K-dömme. en K-krone ([1] egl. Bet., [2] Plante), -prins; et K-snit.
(en) **Kejte.** kejtet (-hed). kejthaandet.
en **Kemí** (b. F. -en; = Stoflære). kémisk.
at **kere** (el. kære) sig om noget.
en **Kerúb** (Engel).
et **Kid** (b. F. Kiddet; Ft. = Et.; jf. Gede-). et Kidskind.
at **kige** (-ede, -et og kég, keget). et Kig (jf. Ind-, Ud-), at faa K. paa noget, en -kiger (se Brønd-, Pose-, Potte-, Stjærne-, Vand-). et Kighul.
en **Kighoste** (Sygdom).
at **kikke** (af at kige). en Kikkert (jf. Nat-). at have noget i K.n.
en **Kilde** (jf. Indtægts-, Livs-, Salt-, Sundheds-, Svovl-, Vælde-). en K-rejse, -samling, -vogn; et K-marked, -mos, -sand, -skrift, -spring, -sted, -vand, -væld.
at **kilde** en Kilden, kilden (-nt, -ne), en Kildenhed; at kildre, en Kildren.
en **Kile** (jf. Flint-, Jærn-, Lette-, Torden-, Træ-). at kile (jf. ind-), at k. paa, afsted. k-dannet; en K-skrift; et K-ben.
en **Killing** (egl. Kætling, af Kat; jf. Hare-, Katte-).
at **kilte** (jf. op-). en Kiltning.
en **Kim** (jf. For-, Frø-, Tand-) el. en Kime. en Kimplante; et K-blad, -løg.
at **kime** (med en Klokke; jf. af-). en Kimen, en Kimer.
en **Kiming** el. Kimming (Synsrand).
at **kimse** (egl. om Heste). at k. ad noget.
en **Kind** (Ft. -er; jf. Rosen-). -kindet (se hul-, pluds-, rød-). en Kindhest, -kjæde, -tand; et K-ben, -pust, -skjæg.
en **Kippe** (jf. Øl-). Kroer og Kipper.
at **kippe** (Anker, Flag). Hjærtet kipper i en.
kipret. kiprede Töjer.
en **Kirke** (jf. Dom-, Folke-, Fri-, Hoved-, Höj-, Kloster-, Kors-, Landsby-, Marmor-, Slots-, Sogne-, Stats-, Stav-, Sten-, Træ-). kirkelig (-hed). en Kirkeblok, -bod, -bog, -by, -bygning, -bön, -daab, -dör, -ejer, -fader, -fest, -forsamling, -færd, -gaard, -gang, -gænger, -historie, -hvælving, -klokke, -knap, -lade, -lov, -mur, -oblat, -patron, -ret, -rist, -rotte (fattig som en K.), -røver, -sag, -salme, -sang, -sanger, -skik, -skole, -sti, -stol, -tavle, -tid, -tiende, -tjeneste, -tugt, -vej, -vin, -værge; et K-aar, -bly, -bryllup, -brød, -bækken, -gods, -gulv, -møde, -raad, -ran, -samfund, -sogn, -spir, -stævne, -syn, -taarn, -tag, -ur, -vindue, -væsen.
et **Kirsebær** (jf. Sylte-). k-rød; en K-saft, -sten, -suppe, -vin; et K-træ.
en **Kis** (jf. Jærn-, Kobber-, Svovl-).
Kis! at sige K. til ens Kat.
(en) **Kisel.** kiselagtig. en K-jord, -sinter, -sten, -syre.
en **Kisselinke.**
en **Kiste** (jf. Aale-, Brev-, Daare-, Drag-, Hakkelse-, Hjærne-, Kram-, Laxe-, Lig-, Mel-, Odder-, Penge-, Sand-, Skarn-, Skat-, Skibs-, Slam-, Sten-). en K-bund, -bænk; et K-laag, -læg; K-klæder (Ft.); k-glad.
(et) **Kit** (b. F. Kittet; jf. Mur-, Sten-, Tand-). at kitte (jf. til-).
en **Kittel** (Ft. Kitler). en Lærreds K.
en **Kiv.** at yppe K. (med en). kivàgtig (-hed), at kives (om noget).
kjéd. at være, blive k. af noget. en Kjede = en Kjedsomhed; at kjede (sig), at kjedes (ved), kjedelig, kjedsom (-hed), kjedsòmmelig (-hed).
en **Kjedel** (Ft. Kjedler; jf. Brygger-, Damp-, Grue-, Kaffe-, Kobber-, Te-, Vasker-). en Kjedelbund, -flikker, -hat, -krog, -sten, -tromme; et K-laag.
en **Kjeltring.** kjeltringagtig (-hed). en K-streg; et K-liv, -pak, -sprog.
at **kjende** (kjendte, kjendt; jf. be-, er-, fra-, fri-, gjen-, god-, mis-, paa-, til-, under-, ved-). at k. Bogstaver, k. til, lære en at k., at k. for ret, at kjendes ved, at være kjendt med (en el. noget), at være kjendt paa et Sted (jf. u-, vejkjendt; en Kjendtmand). en Kjende (= en Smule; en lille K.); et Kjende (jf. Sær-), at tage K. paa, give (sig) til K. (jf. tilkjendegive); kjendelig (-hed; To. og Bio.; jf. gjen-, u-), let k.; en Kjendelse

(¹Dom, ²Afgift; jf. Be-, Er-, Fra-, Fri-, Gjen-, God-, Mis-, Paa-, Rets-, Til-, Under-, Ved-); en Kjending (at have, tage K. paa; et K.s-flag, -navn; jf. Land-); et Kjendskab (at have K. til); en Kjender (et K-blik, en K-mine; jf. Bog-, Kunst-, Menneske-, Mønt-, Vin-). et Kjendemærke, -ord, -tal, -tegn; en Kjendsgjerning, -sag.

en **Kjertel** (Ft. Kjertler; jf. Fedt-, Hals-, Krøs-, Lyske-, Skjold-, Slim-, Snot-, Spyt-, Sved-, Taare-). kjertelsvag (-hed), -syg; en K-byld, -knude, -svulst, -syge.

en **Kjole** (jf. Barne-, Brude-, Dame-, Liv-, Morgen-, Nat-, Over-, Præste-, Pudder-, Silke-, Slöj-, Sommer-, Spids-, Under-, Vinter-). kjoleklædt; en K-holder, -knap, -krave, -lomme; et K-liv, -skjød, -slæb, -stof, -töj, -ærme.

en **Kjortel** (Ft. Kjortler; jf. Liv-, Vaaben-). en Kjortelflig.

(en **Kjæbe**, se en Kjæve.)

en **Kjæde** (jf. Anker-, Bjærg-, Blænker-, Guld-, Hals-, Kind-, Maale-, Mile-, Ordens-, Staal-, Sølv-, Ur-, Vedet-). at kjæde (sammen). en Kjædebro, -brøk; et K-led, -rim, -sting.

en **Kjæft** (Ft. -er; jf. Kjæve; Asen-). at holde K., ikke en K.

kjæk (kjækt, kjække). en Kjækhed.

at **kjække.** Gaasen kjækker. en Kjækken.

en **Kjælder** (Ft. -e; jf. Brænde-, Frugt-, Is-, Jord-, Kul-, Rulle-, Stege-, Sæbe-, Sætte-, Vaske-, Vin-, Øl-). en Kjælderdör, -hals, -lem, -mand, -mester, -pige, -stue, -sump, -svend, -trappe; et K-vindue; K-folk (Ft.).

at **kjæle** (jf. for-). kjælen (-nt, -ne), en Kjælenskab. en Kjæledægge; et K-barn, -navn.

en **Kjælke** (= Slæde, Slædemede).

en **Kjæp** (Ft. Kjæppe; jf. Bold-, Hassel-, Hjul-, Kaste-, Knorte-, Krog-, Pig-, Plov-, Tække-, Vogn, Ærte-). en Kjæphest; et Kjæppebaand, en K-ryggedans.

kjær (jf. folke-, kvinde-, minde-, nid-, penge-, selv-, trætte-, u-, ærekjær; en Hjærtenskjær). at have en k., være k. ad noget. en Kjæreste (en K-sorg, et K-brev; K-folk, Ft.), en -kjærhed (se Nid-, Trætte-, Ære-), kjærlig (jf. egen-, fædrelands-, menneske-, sandheds-, selv-, u-), en Kjærlighed (jf. Fader-, For-, Moder-, samt alle under kjærlig anf. To.; et K.s-brev; en K-erklæring, -forstaaelse, -gjerning). kjærkommen (-nt, -ne), en K-minde (Plante), et K-tegn, at k-tegne.

at **kjærne** (Smör; jf. nykjærnet). en Kjærne¹ (Smör-), en Kjærning. en Kjærnemælk, -stang, et K-værk.

en **Kjærne²** (Frugt-; jf. Abrikos-, Kvæde-, Mandel-, Melon-, Nødde-, Olden-, Æble-). en Kjærnebider (Fugl), -frugt, -karl, -linje, -skjøre, -skygge, -spids, -styrke, -sætning, -ved; et K-foder, -hus, -skud, -sprog, -træ; K-tropper (Ft.); k-frisk, -fuld (-hed), -løs, -sat, -sund (-hed).

en **Kjærte** (jf. Vox-). en K-svend; (et) K-lys (ved K.).

en **Kjærv** (Ft. -e; = Neg).

en **Kjætter** (Ft. -e; jf. Ærke-). et Kjætterí, kjættersk, at -kjætre (se for-). et Kjætterbaal, en K-mager.

en **Kjætting** (Anker-; jf. en Kjæde).

en **Kjæve** (jf. Kjæft; Hænge-, Over-, Under-). -kjævet (se pluds-, öm-). et K-ben, en K-pose, -rem, k-stærk.

et **Kjævl** (u. Ft.). at kjævle, at kjævles, en Kjævlen, et Kjævlerí.

en **Kjævle** (jf. Rod-, Rune-).

et **Kjøb** (Ft. = Et.; jf. Af-, For-, Gaard-, Gjen-, Hus-, Ind-, Lid-, Mad-, Op-, Torve-). K. og Salg. at faa, være, give godt K. (jf. godtkjøbs), at give K., gjort paa K., at faa til Kjøbs (kort ø), oven i Kjøbet, gaa med i K.t. at **kjøbe** (kjøbte, kjøbt; jf. af-, for-, fri-, ind-, løs-, op-, ud-, underkjøbe; dyrekjøbt), en Kjøben (og Sælgen), en Kjøber, en Kjøbing (jf. Ny-, Ring-, Rud-, Sax-, Stubbe-, Ærøs-). en Kjøbfærd, -mand (et K-skab; en K.s-gaard), -slutning, -stad, -sted (en K-jord; et K-barn; K-folk, Ft.; k-klædt); et K-stævne; at k-slaa (-slagning); et Kjøbebrev, -gods, en K-jord, -lyst, -sum; k-lysten.

Kjøbenhàvn. en Kjøbenhàvner, kjøbenhàvnsk.

(et) **Kjød** (jf. Bag-, Banke-, Bede-, Faare-, For-, Gaase-, Heste-, Hoved-, Hönse-, Kalve-, Ko-, Lamme-, Mellem-, Menneske-, Oxe-, Spege-, Suppe-, Tand-). hverken K. eller Fisk, at gaa alt Kjødets Gang. kjødet (To.), kjødagtig, kjødelig (-hed; en k. Lyst, et k. Søskende-

barn). en Kjødblok, -bolle, -budding, -dej, -ed, -fars, -farve, -gaffel, -gryde, -kage, -mad, -pølse, -ret, -seje, -sene, -side, -spise, -suppe, -tand, -trævl, -tønde; et K-ben, -faar, -hoved, -kvæg, -saar, -stykke; k-farvet, -fuld (-hed), -rig (-hed), -ædende.

Kjøge (Bynavn). K. Huskors, K. Höns.

en **Kjøl** (Ft. -e; jf. Skibs-, Straa-; Kjølen i Norge). at komme, være paa ret K. kjølbrudt, -bygget, -dannet; at k-hale (-ing), -vende, (-ing); en K-gang, -planke, -snegl; et K-svin, -træ, -vand.

kjön, kjönt, kjönne. en Kjönhed.

et **Kjön** (b. F. Kjönnet, Ft. = Et.; jf. Fælles-, Han-, Hun-, Intet-, Kvinde-, Mand-; alskens). det menneskelige K., det smukke K., at lyse i Kuld og K. kjönnet (jf. sær-, tve-), kjönslig. en Kjönsböjning, -drift, -ed (foræld. = Frændeed); et K-mærke; K-dele (Ft.).

at **kjøre** (kjørte, kjørt; jf. over-, paa-, tilkjøre; opkjørt). at k. Plov, k. ind, om, ud, k. paa. en Kjøre (ud i én K.), en Kjøren (og Riden), en Kjørsel (Ft. Kjørsler; jf. Gjennem-, Hjem-, Ind-, Kap-, Møg-, Ned-, Op-, Over-, Slæde-, Til-, Vædde-, Ægt-), en -kjøring (se Plov-). en Kjørebane, -brug (til K.), -hest, -pisk, -svend, -tur, -tömme, -vej; et K-töj; (et) Kjørsammen.

(en) **Kjørvel**. en Kjørvelsuppe.

en **Klaade** (Træklods, Søord).

en **Kladde**. en Kladdebog.

en **Klaffer** ([1] Bagvaskelse, [2] Bagvasker; foræld.). en Klaffertale, -tunge.

en **Klage**[1] (frossen Jord).

en **Klage**[2] (jf. Jammer-, Mod-, Ve-). at klage (jf. an-, be-, for-, ind-, paa-), en Klager (jf. An-, Hoved-), klagelig (jf. be-). en Klagelyd, -sang; et K-maal, -raab, -skrift.

en **Klak** (Ft. Klakker). at klakke. et Klakpapir.

klam, klamt, klamme. en Klamhed.

en **Klamme** og en Klammer[1] (Ft. Klamre). at klamre (sig ved, fast til noget; jf. ind-).

(en) **Klammer**[2] (Stöj). at klamres (kives), et Klammerí (Kiv).

en **Klampe** ([1] en Træklods, [a] til Søs, [b] om Benet paa Dyr; [2] en Sneklump under Fødderne).

en **Klang** (u. Ft.; jf. Bjælde-, Bæger-, Efter-, Gjen-, Harpe-, Klokke-, Malm-, Mis-, Ord-, Orgel-, Sam-, Skjolde-, Sølv-, Tre-, Vaaben-, Vel-). klangfuld (-hed), -løs (-hed); en K-figur.

en **Klap** (Ft. Klapper; jf. Bord-, Buxe-, Hjærte-, Sky-, Spring-, Öje-). en Klapbro, et K-horn.

et **Klap** (b. F. Klappet; Ft. = Et.; jf. Haand-). at klappe (jf. af-), at kysse og k., at k. sammen, klappet og klart; en Klapper, en Klapning. en Klaphammer, -hat, -jagt (og Klappejagt).

en **Klaphingst**.

at **klapre**. en Klapperslange.

klár (jf. krystal-, maane-, perle-, sejl-, selv-, sol-, sole-, spejl-, stjærne-, sølv-, sølver-, u-, vand-). at gjöre Sagen k., klart Skib, at gaa, komme klar af (Søudtr.). at klare (jf. for-, op-), at k. op, k. sig, at klares; en Klarhed, en Klaring (jf. For-, Op-), klarlig (Bio.), klart (Bio.). klarseende, -synet (-hed), -vinget, -öjet.

at **klaréré** (-ing; jf. ind-, ud-).

en **Klase** (jf. Drue-, Nødde-).

et **Klask** (Ft. = Et.). at klaske.

en **Klasse** (jf. Dyre-, Plante-, Rang-, Samfunds-, Skole-, Sprog-). klassevis (Bio.); en K-inddeling.

klassisk. en Klassiker.

en **Klat** (Ft. Klatter; jf. Farve-, Spytte-). at slaa Klatter. at klatte, k. bort; klattet, et Klatterí, klatvis (Bio.). klatfingret, -haaret, -öjet; en K-gjæld, -kage; et K-papir.

at **klatre**. en Klatring. en Klatrefod, -fugl, -maskine, -plante, -stang.

et **Klavér**. en K-stemmer; et K-spil.

at **klavre**. en Klavren.

klejn. en Klejnhed. k-modig (-hed), en K-smed.

en **Klejne**. et Klejnejærn.

(en) **Klem**. med Fynd og K., at staa paa K.

at **klemme** (klemte, klemt; jf. be-, ende-, indeklemt). at k. paa. en Klemme (jf. Ild-, Mund-), at være, komme i K.; en Klemmen, en Klemmelse. en Klemhage, -skrue.

at **klemte**. et Klemt (Ft. = Et.), en Klemten.

et **Klenódie** (jf. Rigs-).

en **Klepper** el. **Kleppert** (Hest).

en **Klerk** (Ft. -e). Klerkegade. — et **Kleresí**.

(et) **Klid** (b. F. Kliddet; jf. Hvede-, Mandel-). klidet (To.).

en **Klik** (paa ens Rygte; b. F. Klikken; u. Ft.).
(et) **Klik**: at slaa K. = at klikke (om en Bosse).
et **Klima** (Ft. Klimáter)). klimátisk. en Klimátfeber.
en **Klimp** (Ft. -er; = Klump; jf. Jord-). klimpet.
at **klimpre** (paa Strænge). en Klimpren.
at **kline** (jf. op-, over-, paa-). en Klining. en Klinevæg.
kling, klang! en Klingklang.
at **klinge** (klang, klinget; jf. gjenklinge; ilde-, mis-, velklingende). klingende Mønt, Spil. en Klingen, klinger (b. F. og Ft. klingre), en k. Rost, at klingre, en klingrende Frost, en Klingren.
en **Klinge** (jf. Sabel-, Staal-, Sværd-). at gaa en paa Klingen.
Klink: at spille Klink.
en **Klinke** (jf. Dör-). at klinke[1] (et Söm, et Fad), en Klinkning. klinkbygget (Fartöj).
at **klinke**[2] (med Glassene, med en). en Klinken.
Klinker (Ft.). hollandske K. (Mursten).
en **Klint** (Ft. -er; jf. Kridt-). Moens K., Stævns K. en Klintekonge.
(en) **Klinte** (en Plante). en K-blomst.
et **Klip** (b. F. Klippet, Ft. = Et.). at klippe (jf. af-, be-, fra-, over-, til-, udklippe; rundklippet), en Klipning. en Klipuld.
en **Klippe** (jf. Sten-). klippefast (-hed), -fuld; en K-blok, -borg, -egn, -grund, -hule, -hvælving, -kyst, -masse, -revne, -rift, -tind, -væg; et K-rev, -skjær, -stykke; en Klipfisk.
et **Klir** (b. F. Klirret, Ft. = Et.). at klirre, en Klirren (jf. Sabel-, Vaaben-).
(et) **Klister.** at klistre (jf. op-, over-). en Klistring. en Klisterpotte.
en **Klit** (Ft. Klitter; jf. Sand-). en Klitbakke, -bo, -egn, -foged, -gaard, -strækning, -tag (Plante), -tørv, -væxt; et K-bjærg.
en **Klo** (b. F. Kloen, Ft. Klør [el. Kloer], b. F. alm. Kloerne, rettest Klørene [se Ko, Taa]; jf. Bag-, Fil-, Hummer-, Ravne-, Ræve-). at slaa en Klo i.
en **Kloák** (Ft. -er).
en **Klod** (Ft. Klodder). Sværdets K.
en **Klode** (jf. Halv-, Jord-).
en **Klods** (Ft. -er; jf. Træ-). klodset (-hed). en Klodsmajor, -tørv.
klög (langt å; jf. bag-, efter-, for-, ord-, over-, selv-, skrift-, stats-, u-, verdens-). en Klogskab (jf. Bag-, osv.), klogelig (Bio.).
en **Klokke** (jf. Aften-, Bede-, Blaa-, Bord-, Brand-, Dykker-, Dör-, Glas-, Kirke-, Lig-, Mad-, Oste-, Port-, Sang-, Skibs-, Sne-, Storm-, Uld-, Vagt-). Hvad er Klokken? K. er (slog) tolv, K. er (blev) mange. en Klokker (en K-tjeneste). en Klokkeblomst, -boje, -form, -frø, -klang, -knevel, -lyd, -lyng, -malm, -ringen, -stabel, -stræng, -støber, -time, -tone; et K-faar, -hus, -reb, -slag, -slæt, -spil, -taarn; k-dannet.
(et) **Klór** (et Grundstof). en K-kalk, et K-vand.
klos (Bio.). k. op til, k. paa. klosrebet (Soord).
et **Kloster** (Ft. Klostre; jf. Frue-, Frøken-, Jomfru-, Munke-, Nonne-). klosterlig (-hed). klosterlovet; at k-give (sig); en K-broder, -celle, -frue, -frøken, -gaard, -gang, -jomfru, -kirke, -provst, -tugt; et K-liv, -lærred, -løfte.
en **Klov** (Ft. -e; jf. Bi-, Fil-, Söm-). et Klovdyr, en Klovsyge (ogsaa Klove-).
en **Klove.** at klovebinde (Kvæg).
en **Klub** (Ft. Klubber). en Klubaften, -gjæst, -skat, -vært; et K-bal.
en **Klubbe** (= Kolle, forældl.).
en **Klud** (Ft. -e; jf. Gulv-, Hals-, Kar-, Lomme-, Navne-, Prove-, Pudse-, Støve-, Tælle-, Törre-). en Kludehandel, -kræmmer, -samler, -skuffe, et K-tæppe.
(et) **Kludder** = et Kludderí. kludderagtig, at kludre (jf. for-), en Kludrer. en Kluddermads.
et **Kluk** (b. F. Klukket, Ft. = Et.). at klukke.
en **Klump** (Ft. -er; jf. Bly-, Guld-, Jord-). at klumpe sig, klumpet, klumpevis (Bio.). en Klumpfod, k-fodet.
en **Klunte.** at klunte, kluntet (To.).
en **Klyde** (en Vadefugl).
et **Klyds** (Ft. = Et.). en Klydsprop (Soord).
en **Klyne.** en Klynetørv.
en **Klynge.** at klynge (k. op, k. sig til), en Klynger (Slyngplante). klyngevis (Bio.).
et **Klynk** (Ft. = Et.). at klynke (og klage), en Klynken, et Klynkeri. en Klynkepotte.
et **Klystér** en Klystersprøjte.

at **klyve** (-ede og kløv, klyvet). en Klyven. en Klyvekrog.
en **Klyver.** en Klyverbom (Søord).
at **klæbe** (jf. op-). klæbrig (-hed). (en) Klæbersten.
et **Klæde**[1] (Ft. -r; jf. Alter-, For-, Haand-, Hals-, Hoved-, Kors-, Lig-, Rulle-, Si-, Sol-, Stryge-, Tör-, Viskeklæde; Bryllups-, Bønder-, Faare-, Gang-, Hverdags-, Hær-, Jorde-, Kiste-, Koje-, Kvinde-, Lig-, Mands-, Olje-, Over-, Rejse-, Seng-, Slave-, Søndags-, Sørge-, Under-, Vinter-, Vuggeklæder). at **klæde** (klædte, klædt; jf. af-, be-, for-, i-, ind-, mis-, om-, op-, over-, paa-, udklæde; bluse-, bonde-, brynje-, grön-, hvid-, hær-, jærn-, kjole-, kjøbsted-, mos-, panser-, purpur-, skov-, skum-, sommer-, sort-, staal-, søndags-, sørge-, tröje-, tynd-, vaaben-, velklædt), at k. (sig) af, om, op, paa, ud, det klæder (ham) godt, ilde; klædelig (-hed; jf. u-); en Klædning (et K.s-stykke; jf. Bag-, Bord-, Over-, Skanse-, samt alle Ss. med at klæde, undtagen mis-). en Klædebørste, -dragt, -kurv, -snor; et K-bon (-bonnet; Ft. = Et.), -kammer, -mon, -oplag, -skab.
(et) **Klæde**[2] (jf. Halv-). en Klædes Kjole. en Klædebod, -handel, -handler, -kræmmer, -list, -ramme, -væver; K-varer (Ft.).
Klæden: Føden og K. (gl. b. Ft. = Klæderne).
(en og et) **Klæg** (Marskler). klæg = klæget el. klægget. en Klægside, et K-lag.
at **klække**[1] (jf. op-, ud-). en Klækketid.
at **klække**[2] (= batte). klækkelig.
at **klø** (klór, -ede, -et, rett. kløde, kløt). en Kløe, en Kløen. en Kløpind.
en **Kløft** (Ft. -er; jf. en Klov, at kløve; Bjærg-, Fjæld-, Hage-, Hov-, Pode-). kløftet (jf. tre-, tve-). kløfthaget, -hovet; en K-hage, -hale.
at **kløge.** en Kløgning.
en **Kløgt** (u. Ft.; af klog; jf. Ord-, Stats-). kløgtig (-hed).
en **Klør** (Ft. -er; = Kløver[2], i Kort). K. Es, Konge, Dame, Knægt, Ni osv.
at **kløve** (jf. rodkløve; tre-, tvekløvet). en -kløver[1] (se Haar-, Ord-), en Kløvning, et -kløverí (se Haar-, Ord-). en Kløvsadel; et K-brænde (ogsaa Kløve-).
(en) **Kløver**[2] (stødtonet; af at kløve; jf. en Klør; Hvid-, Rød-, Sten-, Sur-). et Kløver (= Kløverblad, Ft. -e; jf. Fir-, Tre-). en Kløvereng, -mark; et K-blad, -frø, -hø.
en **Knág** (Ft. -e; jf. Le-) og **Knage** (Ft. -r; jf. Rat-). et Knaghjul; en Knagerække.
at **knage.** en Knagen (og Bragen).
et **Knald** (Ft. = Et.; jf. Bøsse-, Piske-). K. og Fald. at knalde, en Knalden. en Knaldhætte, -luft, -perle; (et) K-sølv; en Knaldepisk.
knap, knapt, knappe (jf. ord-, penge-). en Knaphed (jf. Ord-, Penge-), at knappe[1] af (jf. af-), knapt (Bio.; han har det meget knapt).
knap (Bio. = næppe).
en **Knap** (Ft. Knapper; jf. Anker-, Buxe-, Flag-, Flöj-, Hals-, Handske-, Guld-, Kaarde-, Kirke-, Kjole-, Lænke-, Sadel-, Sele-, Skjorte-, Stokke-, Støv-, Sværd-, Sølv-, Tin-, Veste-, Ærme-). at miste Knappen (= Hovedet), dreje én en K. at knappe[2] (jf. op-, til-), knappet (jf. sølv-). en Knapgaffel, -mager, -ost; et K-baand, -hul (et K.s-sting); en Knappenaal (et K.s-hoved).
en **Knark** (Ft. -e). en rig, gammel K.
at **knarke** (jf. knirke). en Knarken.
knarvorn. en Knarvornhed.
(et) **Knás.** at gaa, slaa i K. at knase. knastör.
en **Knast** (Ft. -er). K. i Træ, en gammel K. knastet.
et **Kneb** (Ft. = Et.; af at knibe; jf. Be-, Mave-). at gjöre, bruge K.
en **Knebber** (egl. en Skralde). Knebberen gaar paa ham. at knebre (om Storke), en Knebren.
kneben, se at knibe.
at **knejse.** en Knejsen.
et **Knep** (b. F. Kneppet; Ft. = Et; = Knips). at slaa K. at kneppe en paa Næsen (foræld. = knipse).
en **Knevel** (Ft. Knevler; jf. Hör-, Klokke-, Mund-). at knevle (Hör, Mennesker, Dyr), en Knevling.
en **Knevelsbart** (t. = Mund-, Overskjæg).
at **knibe** (knéb, kneben, -et, -ne; jf. ind-). kneben (-nt, -ne; = karrig), en Knibe (at være, komme i K.), en Kniben, en Knibning. en Knibtang.
knibsk. en k. Pige. en Knibskhed.
at **kniple.** en Kniplen, en Kniplerske, en Knipling (et K.s Slør, en K.s-handel). en Kniplepind, -pude; et K-bræt.

et **Knippe** (jf. Halm-, Løg-, Nögle-, Ris-, Rør-, Trævle-). et K. Halm. at knippe (sammen), knippevis (Bio.). (et) Knippebrænde.
en **Knippel** (Ft. Knipler).
et **Knips** (Ft. = Et.; jf. Knep). at slaa K. med Fingrene, i Lommen. at knipse.
at **knirke.** Dören knirker. en Knirken. et Knirkelæder (i Stövlerne).
at **knistre** = at **knitre.** en Knitren.
en **Kniv** (Ft. -e; jf. Baand-, Barber-, Bord-, Brød-, Flense-, Folde-, Forskærer-, Frugt-, Hakke-, Hakkelse-, Have-, Hugge-, Jagt-, Kaal-, Kokke-, Krum-, Lomme-, Offer-, Papir-, Penne-, Pode-, Rage-, Skrabe-, Skære-, Slagter-, Snitte-, Spaan-, Sten-, Sølv-, Tolle-, Tælge-, Ympe-, Østers-). en Knivskede, -smed, -spids; et K-skaft, -stik; en Knivsod, -æg; et K-blad; en Knivekurv.
en **Kno** (Ft. Knoer). et Knofedt.
en og et **Knób** (Ft. = Et.; Søord).
(et) **Knog** (= Knug). K. og Fog.
en **Knogle** (jf. Marv-) og en **Knokkel** (Ft. Knokler). en Knoglehule; et Knokkelled.
en **Knold** (Ft. -e; jf. Bonde-, Jord-, Rod-, Stobe-). knoldet. en Knoldrod, -væxt.
en **Knop** (o; Ft. Knopper; jf. Blad-, Blomster-, Frugt-, Humle-, Hvede-, Kaarde-, Rosen-, Silleri-, Sværd-). at knoppes, knoppet, en Knopning. et Knopgræs, -leje, -skæl, en K-svane, -urt.
en **Knòrt** (langt å; Ft. -er). knòrtet. en Knortekjæp.
en **Knub** (Ft. Knubbe). knubbet (knubbede Ord), at knubbes, knubret. et Knubskib.
et **Knubs** (Ft. = Et.). at knubse.
en **Knude** (jf. Aare-, Brænde-, Drag-, Fistel-, Frost-, Gigt-, Haard-, Kjertel-, Knytte-, Krop-, Kræft-, Løbe-, Nerve-, Sene-, Snive-, Væver-). at gjöre Knuder. knudet, knudret. et Knudebrænde, -punkt.
et **Knúg** (jf. Knog, at knyge). Frost og K.
at **knuge** (jf. sammen-). en Knugen.
et **Knur** (b. F. Knurret, Ft. = Et.). at knurre (Hunden knurrer ad en, at k. over, imod noget), en Knurren. et Knurhaar, en K-hane; en Knurrepotte.
at **knuse** (knúste, knúst; jf. sønder-). en Knusning, en Knuser (jf. Hjærte-). en Knusetand.
en **Knut** (Ft. Knutte). at knutte.
at **kny** (knýr, -ede, -et; rett. knyde, knýt). et Kny (at give et K.).
at **knyge** (-ede, -et og knóg, knøget, jf. Knog, Knug). det knyger og fyger.
en **Knyst** (Ft. -er) = Knude (paa Fødderne).
at **knytte** (af Knude; jf. for-, sammen-, tilknytte; maskeknyttet). en knyt Næve (jf. forknyt). en Knytning (jf. Sene-). en Knytteknude.
et **Knæ** (b. F. Knæet, Ft. Knæ og Knæer; jf. Dæks-, Pumpe-, Rør-, Skede-, Skibs-). at falde, ligge paa Knæ, synke i K., böje K. for, at komme paa Knæene (el. Knæerne). knæet (jf. kalve-, krum-). en Knæbugt, -böjning, -hase, -skade, -skal, -sko, -varmer; et K-baand, -fald, -led, -spænde, -stykke; K-buxer (Ft.); k-böjet, -dyb, -höj; at k-binde (Kvæg), -sætte (et Barn).
at **knæde** (= ælte Dej). en Knæder.
en **Knægt** (Ft. -e; jf. Brygger-, Boddel-, Lands- el. Lans-, Rakker-, Ride-, Stövle-, Tevands-, Tros-, Tyve-). Klør K.
et **Knæk** (b. F. Knækket, Ft. = Et.). at knække (-ede, -et og knak). en Knækpil (Træ); (et) Knækkebrød.
at **knæle** (af Knæ). en Knæler (Insekt), en Knælen).
en **Knøs** (Ft. -e; jf. Bonde-).
en **Ko** (b. F. Koen; Ft. Kør [el. Koer], b. F. alm. Koerne, rett. Korene; jf. Bjælde-, Gold-, Kvie-, Løde-, Malke-, So-). en Kobaas, -bjælde, -blomme, -brems, -brygge, -driver (Plante), -fod, -hale, -have, -hud, -kaal, -kase, -mule, -mælk, -stald, -vom, -öje (Plante); et Koben, -hold, -horn, -kjød, -møg, -yver, -öje (Søord); Kokopper (Ft.); korygget, -vommet, -öjet; at kovende (-ing).
en **Kobbe** (Sælhund). en Kobbefangst.
en og et **Kobbel** (Ft. Kobler; jf. Bring-, Hals-, Hunde-, Stang-). en K. Heste. at koble (jf. sammen-), en Kobling (jf. Ström-), en Kobler (-ske), et Kobleri. en Kobbelrem, -ring; K-hunde (Ft.).
(et) **Kobber** (jf. Plade-). et Kobber (Ft. -e; = Kobberstik). at kobre, en Kobring. en Kobberaske, -bolt, -erts, -hud, -ilte, -kis, -kjedel,

-malm, -mine, -mønt, -nagle, -penge, -plade, -rust, -skilling, -smed, -stikker, -traad, -trykker; et K-blik, -kar, -stik, -stykke, -söm, -tag, -töj, -vand, -værk; k-blandet, -farvet, -fast, -forhudet (-ning), -rød, -stukken (-et, -ne).
en **Kode** (jf. Ankel-).
Koffardí (holl.). at fare til K.s. en K-mand (modsat Orlogs-) = et K-skib.
en **Koffert** (o; Ft. -er; jf. Rejse-). en Koffertfisk, -laas, -nögle.
en **Kofte.** en Vadmels Kofte.
en **Kóg** (Ft. -e; inddiget Marskland).
(et) **Kòg** (langt å; jf. Af-, Op-). at være, komme, bringe i K., gaa af K. at **koge** (kogte, kogt; jf. op-, skum-, skrup-, spil-, udkoge; blød-, haard-, halv-, henkogt), kogende, det kogte i ham; en Kogning, en Koger (jf. Lim-, Salt-, Selv-, Ægge-), et Kogerí (jf. Tran-). kóghed, en K-hede, et K-salt; en Kogebog, -kone, -kunst; et K-kar, -punkt.
en **Kogge** = en Kaag.
et **Kogger** (blødt g; jf. Pile-).
en **Kogle** (jf. Bær-, Fyrre-, Gran-). k-bærende, -dannet.
at **kogle.** en Koglen, en Kogler, et Koglerí.
en **Koje** (jf. Fugle-, Hænge-, Stand-). at gaa til Kojs. Kojeklæder (Ft.).
en **Kok**[1] (Ft. Kokke, = en Hane).
en **Kok**[2] (Ft. Kokke; jf. at koge; Mester-, Mund-, Skibs-). en Kokkedreng, -kniv, -pige; en Koksmāt.
en **Kokàrde.** — en **Kokosnød**, -palme.
en **Kolbe** (jf. Bøsse-, Glas-, Majs-, Sving-). en K-hals.
en **Kolbøtte.** at slaa, støbe K.r.
kold, koldt, kolde (jf. fod-, halv-, hunde-, is-, vand-). (en) Kolde (kun b. F. Kolden = Koldfeber). koldblodet, -blódig (-hed), -hamret, -sìndig (-hed); en K-brand, -feber, -skaal; et K-hus.
en **Kólera** (Sygdom).
(en) **Kolik** (Sygdom).
en **Kolle** (en Höj).
et **Kollégium** (Ft. Kollégier).
en **Kollèkt** (Ft. -er).
et **Kólon** (Læsetegn; jf. Semi-).
en **Koloní** (Ft. -er; = Nybygd). en Kolonìst (= Nybygger), at kolonisére.
en **Kolòs** (Ft. Kolosser). kolossál, kolossálsk.
en **Kolv** (Ft. -e; = Pil; forældl.).

en **Komédie** (= et Lystspil). at gaa paa K. et K-hus, -spil. kómisk.
en **Komét.** et K-aar, en K-bane.
et **Komfúr.** — en **Komité** (Ft. -téer).
et **Komma** (Ft. -er; Læsetegn).
at **kommandére.** en Kommàndo, et Kommàndo, en Kommandànt, en Kommandør. en Kommandostav, et K-ord.
at **komme** (kom [stødton.; men Bydef. kom! løbeton.], kommen, -et, -ne; jf. an-, be-, efter-, for-, fore-, frem-, ihu-, ind-, ned-, om-, op-, over-, paa-, til-, ud-, und-, vedkomme; fore-, først-, imøde-, mellem-, paa-, tilkommende; bort-, for-, fuld-, kjær-, ny-, velkommen). kommende Tider, det kommer (sig) af, at –, det k.r an paa, at k. bag paa en, k. bort, k. for, det kom mig for (fore), at k. (godt, galt) fra noget, k. frem, k. frem med, k. i med nogen, k. med, k. op (af Sengen, Sygdom), k. op at slaas, skjændes, k. overens, k. paa (= huske), k. til (at gjöre, hvad man ikke vil), jeg kan ikke k. til, det k.r til at svie til ham, at k. ud af det (med hvad man har), at k. godt ud af det med en, det k.r ud paa ét, hvad k.r det ham ved? at k. af Dage, for Dagen, til Ende med, paa Fode, i Gang, paa Knæene, for Lyset, til rette med, for Skade, til Skade, i Stand, af Syne, til Syne, at k. sig, at k. Salt i Maden, Vin paa Flasker. — en og et -kom (se Af-), et Komme (= Ankomst; jf. Ud-), en -komst (se Ad-, An-, Atter-, Be-, Fore-, Frem-, Gjen-, Hid-, Imøde-, Ind-, Mellem-, Ned-, Op-, Overens-, Sammen-, Til-, Tilbage-, Ud-, Und-, Vel-), en -kommelse (se Efter-, Hu-, Ihu-), en -kommer (se Efter-), -kommelig (se frem-, over-).
et **Kompaní** (Ft. -er). et Kompaniskab.
et **Kompàs** (Ft. Kompasser). en K-mager, -streg.
en **Komplimènt** at gjöre K.r.
et **Komplòt** (Ft. Komplotter).
en **Koncèrt.** en K-mester, -sal.
en **Konditor** en fin K. et Konditorí.
en **Kone** (jf. Bade-, Barsel-, Bonde-, Borger-, Broder-, Brød-, Fisker-, Gaard-, Gang-, Grön-, Kage-, Koge-, Kro-, Luge-, Nabo-, Præste-, Pynte-, Sejd-, Spinde-, Stue-, Syssel-,

Sælge-, Sönne-, Vaage-, Vasker-). en Konebaad, -brud, -hue.

at **konfirmére**. en Konfirmànt.

en **Kong** (en Havsnegl).

en **Konge** (foran Navne Kong; jf. Arve-, Dane-, Dværge-, Elle-, Fugle-, Klinte-, Ni-, Næsse-, Over-, Skatte-, Smaa-, Stodder-, Stol-, Sætte-, Sø-, Under-, Vaaben-, Vagtel-, Valg-). kongelig. kongebaaren, -løs; en K-borg, -datter, -haand, -jagt, -kaabe, -krone, -lov, -magt, -morder, -rejse, -række, -salve, -slægt, -stamme, -stol, -sön, -tiende, -tiger, -trone, -vej, -vælde, -værdighed, -ægt, -æt, -örn; et K-barn, -blod, -brev, -bud, -dömme, -flag, -hus, -lys (Plante), -ord, -mord, -navn, -par, -rige, -skifte, -slot, -spir, -stævne, -sæde, -valg, -vand; en Kongsgaard, et K-æmne.

konsekvènt (følgerigtig). en Konsekvèns.

en **Konstábel** (Ft. Konstabler).

en **Konsul**. et Konsulát.

et **Kontór** (jf. Post-). en Kontorìst. en Kontormand, -stol, -tid.

en **Kontràkt**. kontraktmæssig.

en **Kop** (Ft. Kopper; jf. Aske-, Blomster-, Edder-, Kaffe-, Over-, Te-, Under-, Ægge-). en K. Kaffe, at sætte Kopper (Blod-) = at kopsætte (-ning).

Kop- (t. Kopf = Hoved). en K-salat, -skat.

en **Kopí**. at kopiére (-ing). en Kopibog.

Kopper (Ft.; jf. Börne-, Ko-, Skold-, Smaa-, Vand-). et Kopar, k-arret; en Koppeindpodning, -smitte, -sygdom.

et **Kór** (Ft. = Et.; [1]jf. Engle-, Sanger-; [2]= Sanghus i Kirken; jf. Höj-). en Kordegn, -dreng, -sang; en Kórsdör. — en Korál (Ft. -er; = Messesang).

en **Koràl** (Ft. Koraller). et K-dyr, -rev, -smykke.

en **Korènde** (Ft. Korènder).

(en) **Kork**. at korke. en Korkeg, -prop, -saal, -tol, et K-træ.

et **Kórn** (Ft. = Et.; jf. Bland-, Brød-, Byg-, Dommer-, Frø-, Føde-, Guld-, Hagel-, Hart-, Havre-, Hirse-, Hvede-, Majs-, Peber-, Rug-, Saa-, Sands-, Senneps-, Sigte-, Skafte-, Skold-, Sæde-, Tiende-). et lille K. (= en Smule), at tage paa Kornet (Sigte-). at kórnes, en Kórning, kórnet (jf. fin-, grov-, smaa-, stor-). en Kornager -art, -avl, -blomst, -dynge, -gaard, -halm, -handel, -handler, -harpe, -hjælm, -hæs, -høst, -krage, -lade, -lærke, -mangel, -mark, -plante, -puger, -rust, -segl, -sigte, -skovl, -skuffe, -stak, -sæd, -sæk, -tiende, -tønde, -törring, -vægt, -væxt: et K-ax, -baand, -brændevin, -frø, -land. -loft, -læs, -maal, -mod, -neg, -saald; K-priser, -varer (Ft.); k-blaa (ɔ: kornblomst-blaa), -rig; at k-fede (-ning).

en **Korporál**. et K-skab. en K-stok.

et **Korps** (Ft. -er; jf. Brand-, Jæger-, Liv-). en Korpsaand, -læge, -skriver.

en **Korrektúr**. et K-ark, en K-læsning.

et **Kors** (Ft. = Et.; jf. Grav-, Guld-, Hage-, Hus-, Krykke-, Lilje-, Mare-, Ridder-, Skraa-, Slange-, Stor-, Sølv-). at lægge (Armene) over K., at slaa K. for sig, gjöre Korsets Tegn, at bære sit K., K. og Modgang, Kors! (opr. Guds K.!). at krybe til Korset. at korse sig (for, over noget), korsvis (Bio.). korsbladet, -dannet, -lagt; at k-fæste (-else), -tegne; en K-blomst, -drager, -edderkop, -fane, -farer, -gade, -gang, -kirke, -næb (Fugl), -ridder, -ved (Træ), -vej; et K-baand, -banner, -bær (et K-træ), -klæde, -tegn, -tog.

kort. en k. Hukommelse, k. og godt, k. for Hovedet, at komme til k., k. sagt. en -kort (se Tid-), at korte (jf. af-, for-), kortelig (Bio.), en Korthed (at fatte sig i K.), en -kortning (se Af-, For-), en -kortelse (se For-). kortaandet, -armet, -benet, -fattet, -fingret, -haaret, -halet, -halset, -livet, -næbbet, -næset, -skaftet, -skjødet, -stilket, -straaet, -synet, -tonet, -uldet, -varig, -øret (alle disse danne No. ved Tillæg af -hed).

et **Kort** (Ft. = Et.; jf. Adgangs-, Brev-, Brød-, Fem-, Haand-, Land-, Lomme-, Pas-, Prøve-, Smaa-, Spille-, Stjærne-, Sø-, Tre-, Vejr-, Visit-, Vælts-). et Spil K. en Kortsamling, -spiller, -tegner, -tegning; et K-blad, -hus, -spil (og Korten-); K-penge (Ft.).

en **Kost**[1] (med o-Lyd; Ft. -e; jf. Kvast; Barber-, Birke-, Blomster-, Bynke-, Feje-, Hvitte-, Kalke-, Lyng-, Maler-, Pudder-, Rise-, Skrubbe-, Stænke-, Støve-, Svaber-,

Sæbe-, Tjære-, Urte-). at koste[1] en. en Kostebinder, -lyng, -vager; et K-ris, -skaft.
en **Kost**[2] (med å-Lyd; u. Ft.; jf. Barsel-, Bonde-, Fange-, Faste-, Fro-, Husmands-, Hverdags-, Landsby-, Syge-; Ft. Koster = Tyvekoster; jf. Far-). at give K. og Lön, at sætte, tinge, have, være i K. at koste[2] (k. og klæde en). en Kostforagter, -gænger, -skole; et K-hold, -hus; K-penge (Ft.); k-fri.
at **koste**[3] (med å-Lyd; jf. be-). hvad k.r det? det k.r Slid, det kostede hans Liv, jeg har kostet meget paa ham. kostbar (-hed), kostelig (-hed; jf. be-), en -kostning (se Be-, Om-).
en **Kove** (Aflukke, Skur; jf. Tørve-).
en **Kovs** (Ft. -e; Drikkeskaal, Bøsning).
en **Kraas** (Ft. -e og -er; jf. Gaase-). en Kraasesuppe.
en **Krabàsk**. — en **Krabát**.
en **Krabbe** (jf. Land-, Taske-).
at **kradse** (jf. for-, op-, ud-). et -krads (se Ud-), en Kradsning (jf. Op-, Ud-), en Kradser (jf. Pibe-). en Kradsbørste, -uld.
en **Kraft** (Ft. Kræfter; jf. Aands-, Arbejds-, Arm-, Avle-, Bevis-, Binde-, Bære-, Daads-, Damp-, Don-, Driv-, Fald-, Grund-, Haand-, Handle-, Heste-, Hold-, Indbildnings-, Kæmpe-, Legems-, Livs-, Lovs-, Læge-, Manddoms-, Modstands-, Muskel-, Natur-, Nærings-, Rets-, Se-, Sjæls-, Skaber-, Slyng-, Spire-, Spræng-, Spænd-, Strids-, Sving-, Syns-, Tiltræknings-, Tyngde-, Tænke-, Vand-, Virke-). at sætte, træde i K., i K. af, med fuld (halv) K., af alle Kræfter, at have gode K.r. kraftig (-hed), kraftelig (Bio). kraftfuld (-hed), -løs (-hed); en K-anstrængelse, -lære, -maaler, -prøve, -suppe, -udvikling, -ytring; et K-foder, -mel, -sprog; kraftesløs (-hed).
en **Krág** = et Kragtræ. en Kragbjælke, -jolle, -sten; k-bygget.
en **Krage**[1] (jf. Aale-, Elle-, Korn-). et K-bær, -maal, K-tær (el. -tæer, Ft.), en K-unge.
en **Krage**[2] (= Krybekrage ɔ: Skovstige; jf. Rolv Krage).
krakílsk. en Krakíler, et Krakilerí.
en **Krakmandel** — en **Kralle** (= Klo).
en **Krallik** (Ft. Krallikker; = Krik).
en (og et) **Kram** (b. F. Krammen, u. Ft.; jf. Bisse-, Isen-, Jærn-, Markeds-, Smaa-, Urte-). hele Krammen, daarligt K. = et Krammerí. at kramme[1] ud (jf. ud-). en Krambod (en K-svend), -kiste, et K-marked, K-varer (Ft.).
at **kramme**[2] (jf. for-). at k. noget (mellem Hænderne). en Krammen.
en **Krampe**[1] (jf. Hatte-, Jærn-). at krampe.
en **Krampe**[2] (jf. Bryst-, Mave-, Skrive-, Stiv-). krampagtig (-hed). en Krampegraad, -latter, -trækning; et K-slag, -tilfælde.
en **Kramsfugl**.
en **Krán** (Ft. -er; jf. Maste-, Skibs-). et Krananker, en K-bjælke.
krank (foræld.). den kranke Lykke.
en **Krans** (Ft. -e; jf. Axe-, Beg-, Blomster-, Brude-, Ege-, Grav-, Hæders-, Jomfru-, Kugle-, Lavrbær-, Lig-, Malke-, Minde-, Moder-, Mur-, Myrte-, Perle-, Rosen-, Sejers-, Straale-). at kranse (jf. be-, omkranse; skovkranset), en Kransning. en Kransaare; et K-mos; k-bladet, -stillet; en Kransekage, -kurv.
krap, krapt, krappe. en krap Sø. en Krapis, -sø (modsat Langsø).
(en) **Krap** (b. F. Krappen; [1] Krapplante, [2] K-farve). en K-mølle, -rod, k-rød.
at **krasle**. en Kraslen. (Usædv.).
et **Krat** (b. F. Krattet, Ft. = Et.; jf. Bregne-, Bøge-, Ege-, Elle-, Hindbær-, Nødde-, Pile-, Smaa-, Tjörne-). en Kratbakke, -skov, -væxt.
et **Krater**.
at **kratte** (jf. kradse). et Kratterí.
et **Krav** (Ft. = Et.; jf. kræve; Efter-, Paa-, Penge-, Regnings-). at have, gjöre K. paa. kravfri.
en **Krave** (jf. Blad-, Brynje-, Fjer-, Flip-, Frakke-, Hals-, Kappe-, Kjole-, Malle-, Pels-, Pibe-, Præste-, Pumpe-, Ring-, Skjorte-, Stövle-). kravet (jf. flad-). et Kravebaand, -ben.
at **kravle**. (et) smaat Kravl (= Kryb), en Kravl (= Krybekrage), en Kravlen.
et **Kreatúr** (Ft. -er; jf. Kræ; Smaa-). en K-vogn.
en **Krebs** (Ft. = Et.; jf. Flod-, Jord-, Snylte-, Sø-). at krebse (≟ fange K.). en Krebsdam, -gang (at gaa K.), -sten; et K-dyr; en Krebsefangst, -suppe; et K-öje.
en **Kredit** (b. F. Kreditten; jf. Mis-). at kreditére, en Kréditor (Ft. Kreditórer).

en **Kréds** (Ft. -e; jf. Dunst-, Dyre-, Halv-, Jord-, Luft-, Længde-, Om-, Omgangs-, Sagn-, Sang-, Selskabs-, Skytte-, Sol-, Syns-, Tanke-, Trylle-, Valg-, Vende-, Venne-, Virke-). at slaa K. om. at kredse (jf. om-). kredsdannet, -formet, -rund; en K-gang, et K-løb, -maal.
(et) **Krep** (b. F. Kreppet). at kreppe. (et) Krepflor.
(et) **Kridt** (jf. Rød-, Sort-), forhen Krid, hvoraf kridhvid (og kridende h.). kridtagtig, at kridte, en Kridtning. et Kridtbjærg, -brud, -hus (at være, komme i K.t hos en), en K-jord, -klint, -mergel, -mølle, -pibe, -snor, -sten, -streg.
en **Kríg**[1] (Ft. -e; jf. Angrebs-, Bonde-, Borger-, Erobrings-, Forsvars-, Land-, Sø-). at føre, erklære, lege K., at gaa, ligge i K., gjöre noget paa K. at krige (jf. be-), at kriges, en Kriger (en K-stand; jf. Land-, Sø-), krigersk (jf. u-). krigførende; en Krigsbegivenhed, -besætning, -brug, -erklæring, -fane, -fange, -fare, -flaade, -fod (at staa, være paa K.), -gud, -havn, -helt, -herre, -historie, -hær, -kammerat, -kasse, -kunst, -lejr, -list, -lur, -lykke, -magt, -mand, -minister, -mundering, -plan, -raad, -ret, -sang, -skade, -skat, -skole, -skueplads, -styrke, -tid, -tjeneste, -tugt, -tummel; et K-aar, -billede, -bytte, -puds, -raab, -raad, -rygte, -skib, -skrig, -spil, -styr, -tog, -væsen; K-artikler, -folk (Ft.); k-kyndig -lysten, -vant.
en **Kríg**[2] (Ft. -e; = Krog, Bugt, Fold; jf. Laar-, Mund-, Öje-).
en **Krik** (Ft. Krikker; en ussel Hest).
en **Krikand** (Ft. -ænder).
at **krille** (= kilde, kildre). en Krillen. en Krillehoste. at krilre.
(et) **Krimskrams**.
kring- (jf. omkring): kringböjet, -løbende, -sat.
kringel (foræld. To.). kringelbugtet, -hornet; en Kringelgang, -krog (ogsaa Krinkel-).
en **Kringle** (jf. Faste-, Kummens-, Sukker-).
en **Krinkelgang**, -krog, se kringel.
kristen (-nt, -ne; jf. u-). en Kristen (en god K.; jf. Med-, Skin-; Ft. Kristne; men b. F. den, de kristne). kristelig (-hed; jf. u-), at kristne, en Kristendom, Kristenheden (b. F.). et Kristenliv, -töj; en Kristmaaned (= December), -torn.
en **Kritik** (Ft. Kritikker). en Krìtiker, krìtisk.
en **Kro**[1] (Ft. -er; jf. Bonde-, Smug-, Svende-). at gaa, være til Kros. en Krodag, -fader, -gang, -gjæst, -kone, -mand, -snak, -stald, -stue, -taler, -vært; et K-hold, -hus, -skilt, -sted.
en **Kro**[2] (Ft. -er; = Fugle-). at kro sig (krór, -ede, -et, rett. krode, krót).
en **Krög**[1] (langt å; Ft. -e; jf. Af-, Arne-, Kakkelovns-, Kringel-, Pisse-, Ravne-, Skamme-, Öje-).
en **Krög**[2] (langt å; Ft. -e; Bismer-, Fiske-, Gryde-, Ho-, Kjedel-, Klyve-, Mede-, Meje-, Møg-, Nødde-, Nögle-, Storm-, Strikke-, Vindues-). at kroge (sig), kroget. krognæset, -rygget; en K-kjæp, -lov, -stav, -tand, -tarm, -vej (at gaa, bruge Krogveje).
en **Krokodil** (Ft. -diller). Krokodilletaarer (Ft.).
en **Krone** (jf. Blomster-, Borger-, Greve-, Guld-, Halv-, Kejser-, Konge-, Lyse-, Martyr-, Mur-, Sølv-, Tand-, Ti-, Torne-, Træ-, Tyve-). at krone (jf. hæder-, sejerkronet), en Kroning (en K.s-dag, -dragt). en Kronhjort, -juvel, -prins, -prinsesse; et K-blad, -dyr, -glas, -gods, -land, -vildt, -værk; k-løs, -raget, -skallet.
en **Krop**[1] (Ft. Kroppe; jf. Bag-, Bajonet-, Faare-, For-, Over-, Oxe-, Under-). et Kroplinned.
(en) **Krop**[2] (b. F. Kroppen; Halssvulst, Hestesygdom). krophalset; en K-and, -due, -hoste, -knude.
et **Krudt**[1] (= Urt, foræld., se Ukrudt).
(et) **Krudt**[2] (jf. Bøsse-, Fæng-, Jagt-, Kanon-, Løbe-, Mel-, Orme-, Rotte-, Spræng-). et Skud K., at have lugtet Krudtet. en Krudtdamp, -karre, -mine, -mølle, -røg, -tønde, -vogn; et K-horn, -kammer, -korn, -maal, -taarn, -værk.
en **Krukke** (jf. Aske-, Hanke-, Ler-, Olje-, Salve-, Senneps-, Sirups-, Smör-, Spytte-, Sylte-, Vand-). krukkeformet, en K-hank.
krum, krumt, krumme. at krumme, en Krumhed, en Krumning. krumbugtet, -böjet, -halset, -hornet, -knæet, -linjet, -næbbet, -næset, -rygget, -skaftet, -voxet; at k-slutte (-ning); en K-fod, -gavl, -hage, -kage, -kam, -kniv, -passer,

-stav, -tap; et K-holt, -horn, -spring, -tømmer.
en **Krumme** (Brødkrumme).
krumpen (-nt, -ne; jf. at krympe).
et **Krús**[1] (Ft. = Et.; jf. Drikke-, Øl-).
at **kruse.** at gjöre en Hovedet kruset.
et **Krús**[2] og en Kruse (i Haaret), en Krusning. krusbladet, -haaret; en K-kaal; et K-haar, -hoved; en Krusedùlle, -mýnte (Plante); et K-jærn.
kry (b. F. og Ft. kry). en Kryhed.
et **Krýb** (Ft. = Et.; jf. Hof-, Smaa-). at krybe (krób, krøben, -et, -ne; jf. forkrøben), krybende, en Kryben, en Kryber, et Kryberí. en Krybbönne, -skytte (ogsaa Krybe-); et K-dyr, -skytteri; en Krybekrage.
en **Krybbe.** en K-bider, et K-rum.
(et) **Krydder** (jf. Krudt[1]). et Krydderí (et K-skab), at krydre, krydret. et Krydderbrød, en K-nellike, -pose, -te, -tvebak, -urt.
et **Kryds** (jf. et Kors; Anker-). paa K. og paa tværs. at krydse, en Krydsen, en Krydser, en Krydsning, krydsvis (Bio.). en Krydsbaad, -bom, -bue, -hvælving, -ild, -raa, -rem, -stang, -streg, -stribe, -top, -tömme; et K-baand, -ben (af Krydset paa Dyr), -bind, -forhør, -holt, -mærs, -rim, -sejl, -tog, -togt; k-hvælvet, -lam, -løbende; et Krydserum.
en **Krykke.** et K-kors, en K-stav, -stok.
at **krympe** (jf. krumpen; sammen-). at k. sig (ved noget). en Krympning, en Krympel (Ft. Krympler), en Krympling.
en **Krystàl** (Ft. Krystaller; jf. Bjærg-). krystàllisk, at krystallisére (-ing). krystalklar, -ren.
at **kryste.** en Krysten; en Kryster (k-agtig, en K-agtighed).
et **Kræ** (Ft. = Et.; jf. Kreatur; Fjer-, Smaa-).
(en) **Kræft** (Sygdom). k-agtig. en K-byld, -knude, -skade; et K-saar.
en **Kræge** (et Træ, Slægtsnavn).
en **Krække** (= Knagerække).
en **Krækling** (Plante).
en **Kræmmer** (af Kram; jf. Bisse-, Glose-, Hose-, Hönse-, Hör-, Isen-, Jærn-, Klude-, Klæde-, Lærreds-, Pjalte-, Urte-, Vise-). k-agtig (-hed). en K-aand, -dreng, -sjæl, -svend, -æg; et K-hus, -lav.
kræng (böjelig; jf. ord-). at krænge, en Krænge, en Krængning.
at **krænke** (jf. forkrænke, ærekrænkende). en Krænkelse, -krænkelig (se for-, u-).
(et) **Kræs.** at kræse (k. op), kræselig, kræsen (-nt, -ne), en Kræsenhed.
at **kræve** (af Krav; jf. af-, ind-, op-, ud-). en Kræven, en Kræver (jf. Skatte-).
krøbbel = krøblet (jf. for-). en Krøbling. en Krøbbelgang, -væxt.
et **krøge** (af en Krog[2]).
en **Krølle** (jf. Nakke-, Side-, Spytte-). (et) Krøl (i Haaret), at krølle (jf. for-), krøllet. Krølhaar (Ft.), k-haaret, en K-top; et Krøllejærn, -papir.
en **Krønnike** (jf. Bibel-, Rim-). en K-bog, -skriver, -skrivning; et K-rim.
et **Krøs** (Ft. = Et.; jf. Kalve-). en K-kjertel.
en **Kube** (jf. Aale-, Bi-, Kværn-).
en **Kubìkalen**, -favn, -fod, -rod; et K-indhold (= Rumfang), -maal.
at **kue** (kuer, -ede, -et; jf. for-, under-).
en **Kuf** (Ft. Kuffer; Fartöj).
en **Kugle** (jf. Bly-, Brand-, Bøsse-, Fuld-, Halv-, Himmel-, Húl-, Ild-, Jord-, Jærn-, Kanon-, Kegle-, Lænke-, Pas-, Rende-, Riffel-, Skomager-, Skrive-, Spids-, Spil-, Spræng-, Sukker-). en K-bane, -bøsse, -fisk, -flade, -form, -krans, -ovn, -pose, -ramme, -regn, -spröjte, -støbning, -tang, -trækker; et K-led, -skud, -snit, -spil; k-dannet, -formet, -rund.
en **Kujón.** et Kujoneri, at kujonére.
et **Kuk** (b. F. Kukket, Ft. = Et.). kuk kuk! at kukke, en Kukken, en Kukker (= Gjøg).
et **Kul** (b. F. Kullet, Ft. = Et.; jf. Ben-, Brun-, Damp-, Gas-, Linde-, Mile-, Nødde-, Skifer-, Smedde-, Sten-, Træ-, Tørve-). gloende K. at kulle (jf. for-), kullet[1] (med o-Lyd). en Kulaske, -brænder, -damp, -drager, -dynge, -glød, -graver, -grube, -handel, -ild, -kasse, -kjælder, -mile, -mine, -mule (Fisk), -os, -ovn, -rager, -røg, -sjover, -skovl, -stift, -sukker (Plante), -svier (en K-tro), -syre, -sæk, -tjære, -tønde, -vogn; et K-bækken, -hus, -lag, -skib, -stof, -støv, -torv; K-slakker (Ft.); kulmørk, -sort, -sur.
et **Kuld** (Ft. = Et.; jf. Sær-, Sönne-).

et K. Börn, Grise, at lyse i K. og Kjön.

kuld- (se omkuld, hovedkulds; jf. Kolle). at k-grave (-ning), -kaste (-else), -sejle (-ing).

(en) **Kuld** (Frost og K.; jf. Natte-) og en Kulde (jf. Døds-, Feber-, Fod-, Hjærte-, Hunde-, Natte-, Vinter-). kuldskær (-hed), -slaaet; en Kuldegrad, -gysen, -gysning.

en **Kule** (jf. Aadsel-, Hjærte-, Humle-, Kalk-, Løve-, Morder-, Rakker-, Røver-). at kule[1] (et Aadsel).

at **kule**[2] (om Vinden). det kuler op. en Kuling (jf. Mærssejls-).

en **Kuller**[1] (Ft. = Et.; en stor Torsk).

(en) **Kuller**[2] (Hestesygdom; jf. Død-, Flyve-, Sol-). kulret.

kullet[2] (med u-Lyd; jf. en Kolle, kuld-, Kullen). en k. Oxe, Kirke, den k.e Greve.

en **Kultúr**. at kultivére. et Kulturfolk, -liv; en K-historie.

en **Kultus** (ɔ: Gudsdyrkelse). en K-minister.

en **Kumme** (jf. Spøl-, Vand-).

(en) **Kummen** (Urt). en Kummenbrændevin; en Kummenskringle.

(en) **Kummer** (jf. bekymre). kummerlig (-hed). k-fuld.

kun (Bio. = ikkun af ikke uden).

kund (foræld. To.; jf. at kunne). -kundig (se navn-, van-), kundbar (-hed, sjæld.). at kundgjöre (-else). en Kundskab (jf. Bog-, Fag-, For-, Menneske-, Sag-, Skole-, Sprog-; k.s-rig).

en **Kunde** (af kund; en Kjøber).

at **kunne** (jeg kan, Ft. vi kunne, jeg kunde, har kunnet).

en **Kunst** (Ft. -er; af at kunne; jf. Befæstnings-, Billed-, Bryde-, Bygnings-, Danse-, Digte-, Fægte-, Have-, Hexe-, Hunde-, Koge-, Krigs-, Læge-, Maler-, Regerings-, Regne-, Ride-, Rime-, Skjalde-, Skrive-, Stats-, Svømme-, Tale-, Tegne-, Tone-, Trolddoms-, Vaaben-, Vand-). kunstig (-hed), at kunstle (jf. frem-; ukunstlet), et Kunstleri, en Kunstner (jf. Sorte-, Tone-, Tusend-; et K-liv), en Kunstnerinde, kunstnerisk, kunstfærdig (-hed), kunstmæssig (Bio.). en Kunstart, -berider, -broder, -digtning, -dommer, -drejer, -drift, -elsker, -flid, -form, -gren, -handel, -handler, -historie, -kjender, -lære, -maler, -nydelse, -samling, -sans, -skole, -stil; et K-fag, -greb, -kammer, -ord, -præg, -spil, -sprog, -stykke, -værd, -værk; K-sager, -skatte (Ft.); k-forstandig, -løs (-hed), -rig, -rigtig.

en **Kuppel** (Ft. Kupler; jf. Lampe-).

en **Kúr**[1] (Ft. -e; jf. Bade-, Brønd-, Drue-, Mælke-, Sulte-, Svede-, Tjære-, Valle-, Vand-). at kurére. en Kursal, -smed.

(en) **Kúr**[2]. at gjöre K. til. en Kurmager.

at **kure** (egl. være stille; om Fugle = ruge).

en **Kure** (foræld. = Vægter).

en **Kurér** (et Ilbud).

en **Kurre** (paa Traaden). at kurre[1].

at **kurre**[2] (som Duer). en Kurren.

en **Kúrs** (Ft. -er; jf. Kaas; Børs-). at styre sin K., at holde Kursen.

en **Kurv** (Ft. -e; jf. Blomster-, Brænde-, Brød-, Fiske-, Flaske-, Frugt-, Gang-, Halm-, Hanke-, Klæde-, Knive-, Kranse-, Maatte-, Mad-, Maste-, Mund-, Nögle-, Papir-, Pile-, Ris-, Siv-, Skanse-, Spaan-, Straa-, Strikke-, Sy-, Torve-, Vidje-). en K. Brænde, at faa, give én Kurven. et Kurvearbejde, en K-blomst, -fading, -flaske, -fletning, -mager, -pil, -seng, -stol, -vogn.

en **Kusk** (Ft. -e; jf. Droske-, Hyre-, Kalve-, Kaper-, Mælke-). en Kuskebuk, et K-sæde.

at **kuske** (= at kue, kujonere).

en **Kutling** (Fisk). — en **Kutte** (Munke-).

en **Kutter** (jf. Lyst-, Told-; et Fartöj).

en **Kvabbe** (Fisk; jf. Aale-).

kvabset (fed og lasket).

en **Kvabso** (en Saltvandsfisk).

et **Kvad** (Ft. = Et.; jf. at kvæde; Gammens-, Helte-, Minde-, Old-, Sagn-, Skjalde-, Smaa-).

(et) **Kvadder** (= Pladder, Pludder, Mudder, Dynd).

en **Kvade** (= Harpix, Gummi, foræld.).

en **Kvadersten** (firkantet Stenblok).

en **Kvadrát**. en K-alen, -favn, -fod, -mil, -rod, -tomme. at kvadrére.

Kvág: at slaa i Kvag.

at **kvakle** (jf. for-). et Kvaklerí.

en **Kvaksalver**. et Kvaksalverí.

en **Kvál** (Ft. -er; jf. at kvæle; Helved-). kvalfuld.

en **Kvalk** = en Kvalkved (Snebolletræ).

kvalm, kvalmt, kvalme. en Kvalm (at gjöre K.), en Kvalme (at faa, have K.). at kvalme, kvalmende. kvalmfuld.

kvantsvis (Bio. = paa Skrömt).
en **Kvarre** (Sjapis). at kvarre.
en **Kvart** (Ft. -er). et Kvartark, -bind, -blad, en K-udgave.
et **Kvartál** (= Fjerdingaar). kvartalsvis (Bio.).
et **Kvartér** (jf. Blomster-, By-, Fri-, Hoved-, Spise-, Stabs-, Stand-). Maanen er i første, sidste K. en Kvartermand, -mester, K-penge (Ft.).
en **Kvartèt** (Ft. Kvartetter).
(en) **Kvarts** (en Bjærgart).
(et) **Kvas** (jf. Ris-). en Kvasbunke.
(et) **Kvás** (jf. Drue-). at kvase (knuse).
en **Kvase** (jf. Fiske-, Fisker-; et Fartöj).
en **Kvast** (Ft. -er; jf. Kost[1] og Kvist[1]; Pudder-, Sabel-).
kvem (af at komme, foræld. To. = bekvem; jf. Samkvem, Ukvemsord).
(en) **Kvidder** (Fugle-). at kvidre; en Kvidren.
en **Kvide.** Sorg og K. at kvide (at k. sig ved noget). kvidefuld.
en **Kvie** (jf. Ko). en Kviekalv, -ko.
kvik, kvikt, kvikke (= kvæg). en Kvikhed. en Kvikhvede, -rod; et K-græs; — et K-sand, -sølv (se Kvæg-).
en **Kvinde** (jf. Kone; Barsel-, Danne-, Elve-, Græde-, Hor-, Jætte-, Spaa-, Tjeneste-, Trold-, Træl-). en Kvind (kun i slet Bet.; jf. Tyve-), kvindelig (-hed), kvindágtig (-hed), at kvindes (foræld.). et Kvindfolk; en Kvindebarm, -dragt, -dyd, -fadder, -gjerning, -gunst, -haand, -hader, -linje, -list, -røst, -røver, -sag, -side, -skik, -sladder, -stemme, -sygdom, -syssel, -tale, -trætte, -ven; et K-aag, -bryst, -had, -kjön, -lag, -lune, -menneske, -navn, -raad, -ran, -rov, -sind, -smil, -smykke, -sned; K-klæder, -sæder (Ft.); paa K-vis, i K-vold; k-født, -kjær, -sky.
en **Kvint** ([1] Tone, Stræng; [2] Vægtdel, Ft. = Et.).
en **Kvist**[1] (Ft. -e; jf. Pile-, Pode-, Ympe-, Ønske-). at kviste.
en **Kvist**[2] (paa et Hus). en Kvistlejlighed; et K-kammer, -vindue, -værelse.
kvit (uböj. To. og Bio.). k. og fri (frit). at kvitte (af), at kvittére (-ing).
en **Kvæde** (Frugt). en K-kjærne, -mōs, -saft, et K-træ.
et **Kvæde** (jf. Kvad, Omkvæd). en Kvædling.
at **kvæde** (kvád, kvædet, -ne; jf. halvkvæden).
kvæg (foræld. To. = levende; jf. kvik). et Kvægler, -sand, -sølv.
(et) **Kvæg** (egl. Kvægfæ; jf. Fede-, Horn-, Kjød-, Malke-, Marsk-, Slagte-, Smaa-, Tægte-, Ung-). kvæget (To.). en Kvægavl, -besætning, -drift, -driver, -død, -fodring, -fold, -græsning, -handel, -handler, -hjord, -hyrde, -pest, -røgt, -røgter, -stald, -stamme, -syge, -tiende; et K-foder, -hoved, -høved (ogsaa Kvægs-), -marked. -ran, -torv.
at **kvæge** (jf. veder-). en Kvægelse, kvægsom. en Kvægedrik.
et **Kvæk** (b. F. Kvækket, Ft. = Et.). at kvække, en Kvækken.
en **Kvæld** (u. Ft.). i K. (= i Aften, om Aftenen). at kvælde[1], det (Solen) kvælder, Maanen kvælder, Kvældingen (Tusmørket). en Kvældsnadver.
at **kvælde**[2] (t.; jf. Kilde; = at vælde).
at **kvæle** (kvalte, kvalt; jf. taarekvalt). en Kvælning, en Kvæler (en K-slange). (et) Kvælstof.
kvær (Bio.). at tie, sidde k. (stille). en Kværsidden, -sidder, at k-sætte (Skibe).
en **Kværk** (Ft. -e; = Strube). at kværke, en Kværke (Hestesygdom = Krop).
en **Kværn** (Ft. -e; jf. Haand-, Malt-, Mølle-, Peber-, Skal-, Skvat-). en Kværnkube, -sten; et K-drev, -hus, -öje.
en **Kvæse** (Indvoldsorm). en Kvæsurt.
at **kvæste.** en Kvæstning. et Kvæsthus.
at **kyle** (= kaste, hive [2 a]).
en **Kylling** (Ft. -er; egl. Kykling, af Kok = Hane; jf. Faare-, Hane-, Höne-). en Kyllingehöne, -sorg, -steg; et K-ben, -hoved.
at **kynde** (foræld. = forkynde).
Kyndelmisse. Kyndelmisse Knude.
kyndig (jf. bog-, fag-, krigs-, lov-, læge-, natur-, old-, rune-, sag-, sprog-, sted-, stjærne-, sø-, trold-, u-, vej-, vejrkyndig; at erkyndige). en Kyndighed (Ss. som kyndig)
en **Kynding** (foræld. = en Bekjendt).
en **Kyper** (Vinkyper).
et **Kys** (b. F. Kysset, Ft. = Et.; jf. Broder-, Fod-, Haand-, Smæk-) at kysse (-ede, -et), at kysses,

en Kyssen. en Kysselyst, k-lysten; med Kyshaand.
at **kyse** (skræmme; egl. fortrylle; kés og kýste, kýst). at k. Livet af en. kyselig (let k.).
en **Kyse** (jf. Have-).
kysk (jf. u-). en Kyskhed (jf. U-).
en **Kyst** (Ft. -er; jf. Guld-, Jærn-, Klippe-, Nord-, Rav-, Syd-, Sø-, Vest-, Øst-). en K-baad, -bo, -farer, -fart, -rand, -strækning, -vagt; et K-land, -værn.
en **Kælling** (Ft. -er; egl. Kærling, af Karl; jf. Fisker-, Rende-, Signe-, Sladder-, Spaa-, Sælge-, Tigger-, Trold-, Æble-, Ærte-). kællingagtig (-hed); at kællinge (gaa og k. for, over en). en Kællingesladder, -snak, -tand (Plante), -vind.
at **kælve** (af en Kalv). en Kælvning.
at **kæmme** (af en Kam; jf. opkæmmet). en Kæmning. en Kæmmekam.
en **Kæmner**. en Kæmnerkasse.
at **kæmpe** (af en Kamp; jf. be-, til-, ud-). en Kæmpe (jf. Strids-), en Kæmper (jf. For-). en Kæmpeaand, -grav, -höj, -höjde, -karl, -kraft (-kræfter), -slange, -slægt, -styrke, -störrelse, -vise; et K-skridt, -værk; k-stor, -stærk.
at **kæntre** (af en Kant). en Kæntring (jf. Ström-).
at **kæppe** paa, at kæppes (jf. om Kap, at kappes). kæphöj.

et **Kær** (Ft. = Et.; jf. Gade-). et Kærgræs, en Kærjord, -mor, -mose; -mysse og -uld (Planter).
at **kære**[1] (= klage). et Kæremaal.
at **kære**[2] (el. kere) sig om noget.
(en **Kærling**, se en Kælling.)
en **Kærre** (jf. Karre; Gumpe-).
en **Køgemester** (af at koge).
et **Køkken** (Ft. -er; jf. Kok, koge; Damp-). en Køkkendör, -have, -modding, -række, -seddel, -skorsten, -skriver, -trappe, -urt, -vask, -øxe; et K-bord, -salt, -töj; K-sager.
kél = kølig. en Køle = en Køling (jf. Af-, Aften-), at køle (jf. af-, for-), kølende Pulver, en -kølelse (se For-), en Køler (jf. Vand-, Vin-), at kølne, at kølnes. en Kølestok; et K-fad, -kar, -trug, -vand.
et **Kølle**[1] (Maltkølle).
en **Kølle**[2] (forhen Kølve; jf. Bag-, Bede-, Dyre-, For-, Kalve-, Stavre-, Strids-, Töjre-). kølledannet; et K-ben, -hoved, -hug, -skaft, -slag, en K-svamp.
en **Køllert** (Ft. -er; jf. Læder-).
(en) **Könrøg** (sort Farvestof).
at **kørne** (af Korn). en Kørning.
en **Køter** (Bondehund). køteragtig (-hed).

L.

(et) **Laad** (kort å; b. F. Laaddet; dunet Uld). laadden (-nt, -ne), en Laaddenhed.
et **Laag** (Ft. = Et.; jf. Bøtte-, Gjelle-, Gryde-, Kande-, Kasse-, Kiste-, Kjedel-, Pande-, Potte-, Strube-, Terrin-, Æske-, Öje-).
en **Laage** (jf. Have-, Port-, Stakit-).
Laaland. en Laalænder, en Laalik.
et **Laan** (Ft. = Et.; jf. Frem-, Hjem-, Ind-, Ord-, Pante-, Penge-, Stats-, Ud-). at faa, gjöre et L., faa, have til Laans. en Laangiver, -tager. at laane (láante, láant; jf. ud-), at l. Penge, l. Øre, l. fra sig; en Laaner (jf. Pante-). en Laanebank, -sætning; et L-ord.
et **Laar** (Ft. = Et.; jf. Bag-, Buxe-, Faare-, Lamme-, Inder-, Yder-). en Laarbov, -hals, -krig; et L-ben, -brok, -brud; l-tyk.

en **Laaring** (Søord). et L.s-fartöj.
en **Laas** (Ft. -e; jf. Bøsse-, Dör-, Flint-, Hænge-, Smæk-). at lukke, slaa i L., Dören er i L. (jf. Bag-). at laase (jf. af-, til-). en Laasbue, -fjeder; en Laaseskrue, -smed; et L-blik, -brev, -skilt.
en **Lab** (Ft. Labber; jf. Bjørne-). at suge paa Labben. en Labbedykker (Fugl).
at **labe** el. labbe (= søbe med Tungen; om Hunde og Katte).
laber (holl.). en laber Kuling.
lád (= doven). at ligge paa den lade Side. en Ladhed.
et **Lad** (b. F. Laddet, Ft. = Et.; jf. Dreje-, Save-, Senge-, Tække-, Tømmer-, Tønde-).
en **Lade** (jf. Bog-, Farve-, Kirke-, Korn-, Tegl-). en Ladebygning,

-dör, -foged, -gaard (-gaarden, et L.s-lem), -port.
at **lade**[1] (-ede, -et og ladt; oldn. hlaða; jf. af-[1], ind-[1], om-, overlade[1]; be-, skarpladt). Skibet er ladet, Bøssen er ladt. en Ladning[1] ([a]Skibslast; jf. Af-, Ind-, Om-; [b]jf. Bag-, For-), en -lader[1] (se Af-, Bag-). en Ladeplads, -stok.
at **lade**[2] (lód, ladet og ladt; oldn. láta; jf. aare-, af-[2], efter-, for-, ind-[2], løs-, ned-, op-, over-[2], til-, ud-, ude-, undlade; sød-, ned-, tilsyneladende). at gjöre og l., at l. noget gjöre, l. ligge, være, l. i Stikken, tilbage, lad gaa! det maa man l. ham, at l. sig sige, l. sig mærke med, det lader sig høre, lad mig se! at l. en løs, l. sit Liv, l. sit Vand, det lader vel el. ilde, at l. haant om, at l. som om, l. som ingen Ting, det lader til det. en Laden (Gjören og L.), en -lader[2] (se Arve-), en -ladning[2] (se Aare-, Ud-), en -ladelse (se Af-, For-, Løs-, Over-, Til-, Tilsyne-, Ud-, Ude-, Und-), en -ladenhed (se Ned-, Sød-). et Ladejærn.
-laden (se bleg-, brun-, efter-, fed-, mørk-, rød-, smaa-, sort-, stor-, sød-, vred-; alle med No. paa -hed).
Lader (Ft.; jf. Fagter, Miner).
et **Lag** (b. F. Láget, Ft. = Et.; jf. at lægge, et Lav; Aande-, Bi-, Bjælke-, Bund-, Bygde-, Drikke-, Flint-, For-, Frænde-, Grande-, Grund-, Grus-, Haande-, Hjærte-, Hoved-, Hverdags-, Is-, Jord-, Kalk-, Karle-, Klæg, Kul-, Kvinde-, Ler-, Luft-, Mergel-, Mos-, Muld-, Nabo-, Neder-, Op-, Ord-, Over-, Pige-, Sam-, Samfunds-, Sand-, Sinde-, Skifer-, Skytte-, Sne-, Stalbroder-, Svire-, Ting-, Tone-, Tørve-, Under-, Veder-, Vejr-, Venne-, Verse-). det glatte L., hvor paa L.? ved det L. Klokken ti, paa det L.! at være i godt L., give sit Ord med i L.t. lagvis (Bio.). lagdelt, en L-deling, -kage.
en **Lage** (jf. Salt-, Silde-, Smör-, Sylte-). at lage. L-agurker (Ft.), en L-balje.
et **Lagen** (Ft. -er og = Et.; jf. Lig-, Over-, Senge-, Under-, Vox-, Vugge-). saa hvid som et L.
et **Lager** (t.). at have paa L.
en **Lak**[1] (b. F. Lakken, u. Ft.). uden L. eller Lyde. lakkeløs.
(en og et) **Lak**[2] (b. F. Lakken, -et; jf. Segl-, Ovn-, Vogn-). en Stang L. at lakke[1] (en Flaske), at lakére (-ing). en Lakfarve, -fernis.
en **Lakèj** (Ft. -er; Tjener). en kongelig L.
at **lakke**[2]. det lakker ad Aften, mod Enden, at l. hjem.
at **lalle**. en Lallen.
en **Lalle** (= en Lab).
lam, lamt, lamme (jf. bov-, -hofte-, kryds-). en Lamhed, at lamme (Kræfterne lammedes, at l. paa Benet), en Lammelse. at lamslaa.
et **Lam** (b. F. Lammet, Ft. = Et.; jf. Dægge-, Gade-, Gimmer-, Offer-, Paaske-, Raa-, Væder-). en Lammebov, -fjerding, -fælled, -grib, -have, -sne, -steg, -uld; et L-hoved, -kjød, -laar, -skind (en L.s Pels).
en **Lampe** (jf. Bord-, Gang-, Gas-, Hænge-, Læse-, Nat-, Olje-, Tran-). en L-bakke, -fod, -kuppel, -olje, -ōs, -pudser, -skjærm, -væge; et L-fȳr, -glas, -lys.
en **Lampèt** (Ft. Lampetter).
et **Land** (Ft. -e; jf. Ager-, Arve-, Bakke-, Bi-, Bjærg-, Eng-, Fast-, Flak-, For-, Foster-, Fred-, Fri-, Fæderne-, Fædre-, Føde-, Grænse-, Græs-, Guld-, Hede-, Hjem-, Hoved-, Höj-, Ind-, Korn-, Kron-, Kyst-, Lav-, Lyd-, Marsk-, Moder-, Mose-, Nabo-, Ny-, Op-, Plöje-, Skatte-, Skov-, Slette-, Smör-, Stamme-, Syd-, Sæde-, Ud-, Vester-, Vin-, Ø-, Øster-; — Eng-, Engel-, Fin-, Flam-, Fris-, Got-, Græken-, Grön-, Ir-, Is-, Jyl-, Jøde-, Laa-, Lange-, Lap-, Mor-, Neder-, Nord-, Rus-, Skot-, Sæ-, Ty-, Tysk-, Val-). at gaa i L., rejse over L., være fra Landet, ligge paa Landet, en Tønde L., fra alle Lande, til Lands (og til Vands), her til Lands (jf. fra-, inden-, norden-, paa-, sønden-, udenlands, Bio.), al Landsens Ulykke. — at lande, en Landing (en L.s-bro, et L-sted), -landsk (se inden-, op-, syd-, uden-, vester-, øster-; grön-, is-, laa-, lange-, neder-, sæ-), landlig (-hed), et Landskab (en L.s-maler, et L-maal, -ord). — en Landadel, -almue, -bo (en L-lov, -sag, -skole, -stand), -bygning, -dag, -drost, -ejendom, -farsot, -foged, -gang, -gilde, -greve, -grund, -grænse, -handel, -handler, -hoppe, -husholdning, -hær, -is, -jord, -junker, -kjending, -krabbe, -krig, -kri-

ger, -ligger, -lov, -luft, -løber, -maaler, maaling, -magt, -mand, -officer, -prang, -pynt, -raad, -rejse, -ret, -rulle, -ryg, -side, -skat, -skildpadde, -skyld, -snegl, -soldat, -stad, -stigning, -storm, -strimmel, -stryger, -strækning, -tange, -toning, -tunge, -vej, -vin, -vind, -vinding, -vætte; et L-brug, -dyr, -flak, -gods, -kort, -liv, -slag, -sogn, -sted, -strøg, -stykke, -sæde, -tov, -væsen; l-egen, -fast, -flygtig (-hed), -løs; l-vejs (Bio.); at landsætte (-ning); — en Landefred, -plage, -regn, -sorg, -vej; et L-mode, -mærke, -ry, -værn; en Landsby (et L-barn, L-folk [Ft.], en L-kirke, -kost, -præst, -skole), -bygd, -dommer, -fader, -forræder, -herre, -høvding, -knægt, -lov, -mand (et L-skab), -overret, -øvrighed; et L-maal, -sprog, -ting (en L.s-mand); at landsforvise (-ning).

lang (længere, længst; jf. aare-, af-, alen-, dage-, mile-, sommer-, time-, uge-). langt (Bio.), l. fra, l. borte, l. anderledes, l. mere, l. om længe; langtfra (Bio.), l. saa stor; langs (Bio.; jf. ende-, side-), paa l., l. ad, l. med; langsom (-hed), l-sòmmelig, langagtig, langlig, langelig (Bio.). — langarmet, -benet, -fingret, -fodet, -haaret, -halet, -halmet, -halset, -hændet, -livet, -modig, -næbbet, -næset, -rund, -skaftet, -skjægget, -skjødet, -stilket, -strakt, -synet, -tonet, -trukken (-nt), -uldet, -varig, -øret (alle med No. paa -hed); l-skibs (Bio.), l-vejs (Bio.; l. fra); en L-ben, -bold (at spille L.), -dysse, -finger, -frédag, -halm (at tærske L.), -hals (Bløddyr), -kaal, -leg (ogsaa Lange-), -saling, -sav, -side, -skjøre, -sø, -tömme, -vogn; et L-drag (gaa i L.), -hus, -reb, -skib, -spyd; — Langebro, -land, -mand.

at **lange.** l. til Fadet, l. en noget (jf. en Haandlanger).

en **Lange** (en Fisk).

en **Lanse.** en Lansespids; et L-skaft, -stød; en Lansknægt (el. Lands-).

en **Lanter** (Spil). — en **Lantèrne** (Lygte).

en **Lap**[1] (Ft. Lapper; jf. Papirs-, Skind-, Stut-, Øre-). at lappe (jf. sammen-), en Lapning, et Lapperí. en Laptaske; en Lappeskrædder.

en **Lap**[2] (= Fin-, Fjæld-, Solap; Ft. Lapper). Lapland, lappisk.

en **Laps** (Ft. -e). at lapse sig, lapset, et Lapserí. en Lapsealder, -streg.

en **Laring** (Søord, svag Blæst; jf. Kabel-).

(en) **Larm** (jf. Alarm). at larme.

en **Larve** (jf. Oldenborre-). en L-gang.

en **Lás** (Ft. -er). laset (= pjaltet).

et **Lasarèt** (Ft. Lasaretter). en L-feber, -læge.

lasket. fed og l. en Laskethed.

en **Last**[1]. (u. Ft.; [a]= Byrde, af at lade[1]; jf. Bal-, Dæks-, Skibs-, Træ-, Tømmer-; [b]Lasten = underste Rum i Skibet; jf. Agter-, For-). at laste[1] (et Skib; jf. be-, over-). en Lastdrager, et L-dyr; en Lastepram; L-penge (Ft.).

en **Last**[2] (Ft. -er; = Lyde, Brøde; forhen ogsaa Skade, Tab; jf. Over-). Lasten (modsat Dyden), at faa L. og Skam, staa L. og Brast med en, lægge en noget til L. at laste[2] (= dadle; jf. ulastelig). et Lastværk (Hastværk er L.), l-værdig (-hed); lastefuld (-hed).

en og et **Latín** = latinsk Sprog. en Latíner. en Latinskole.

en **Latter** (u. Ft.; af at le; jf. Haan-, Krampe-, Skogger-). latterlig (-hed). lattermild (-hed).

láv, lávt. en Lavhed, en Lávning[1], en Lavde. lavbenet, -lændt, -mælet, -puldet, -stammet; en L-slette; et L-land, -maal, -tryk, -vande.

en **Lav** (sjæld. Ft. -er; jf. Aske-, Vorte-) = en Lavart.

et **Lav** (egl. et Lag; Ft. = Et.; jf. Haandværks-, Handels-, Kræmmer-, Murer-, Skipper-, Skrædder-, Slagter-, Snedker-, Vognmands-). at bringe, komme, være i (af) Lave (jf. Ulave). en Lavsartikel, -broder, -mester; et L-hus, -væsen.

Lav- (= Lov-): en Lavalder, -dag, -hævd, -mand, -værge.

(en) **Lava.** en Lavaström.

at **lave** (jf. be-, tillave; hjemme-, selvlavet). at l. Mad, l. sig til. en Lávning[2] (jf. Mad-, Til-).

en **Lavèndel** (Ft. Lavendler). et L-vand.

en **Lavèt** (Ft. Lavetter).

en **Lavine** (et Sneskred).

et **Lavrbær.** en L-krans; et L-blad, -træ.

en **Lax** (Ft. = Et.). en Laxefangst, -gaard, -kiste; et L-garn; en Laxørred.

en **Le** (Ft. Leer; jf. Hø-). en Le-hylke, -knag, -mand; et Ledrag, -skaft, -töj.

at **le** (lér, ló, lét; jf. be-, skogger-, smaa-, udle; forlét). at le ad en, noget, at le höjt. en Leen.

et **Led**[1] (b. F. Leddet, Ft. Led og Ledde; oldn. liðr; jf. Albue-, Arve-, Axel-, Bag-, Binde-, Bov-, Finger-, Fod-, For-, Ge-, Haand-, Hale-, Hals-, Hase-, Hofte-, Kjæde-, Knokkel-, Knæ-, Kugle-, Lænke-, Mellem-, Overgangs-, Skulder-, Slægt-, Sætnings-, Taa-, Yder-). at gaa, vride af L., sætte i L., L. for L., i tredje L. leddet (jf. mange-, to-). en Ledbælg, -flade, -föjning, -hule, -orm, -tap, -vædske; et L-baand, -dyr; ledmyg (= smidig); en Leddedukke, leddeløs (-hed; ogsaa leddes-); en Ledesvamp, -værk; et L-mod, -vand.

et **Led**[2] (b. F. Leddet, Ft. = Et.; oldn. hlið, Int.; jf. Borge-, Flage-, Vange-). et Ledhus, en L-hytte, -stolpe, -vogter.

en **Léd**[1] (Ft. -er; = Side, oldn. hlið, Hunk.). paa den anden L., paa begge, alle Leder (og Kanter).

en **Léd**[2] (u. Ft.; = Rejse; oldn. leið; af at lide[2]; jf. -ledes; en Sejlled; Nörre-, Vester-, Østerleden). langt af L. -leds (Bio., se mark-, sø-), en Leding (u. Ft.; et L.s-bud, -tog; en L-færd, -mand). at ledsage (-else), en Ledsager; et Ledtog (at komme, være i L. med).

léd, lédt, lede. en l. Trold, at være l. og kjed af noget. en Lede (jf. Hjem-, Livs-, Mad-, Tids-), at have, faa L. til; at ledes ved noget.

at **lede**[1] (sv. leda, oldn. leiða; -ede, -et og lédte, lédt; jf. af-, bort-, for-, hen-, hid-, ind-, mis-, ud-, vej-, vild-, æt-). at l. en blind, l. vild, paa Vildspor. en Ledelse, en Ledning (jf. Af-, Gas-, Ind-, Mis-, Ret-, Rør-, Ud-, Vand-, Vej-, Æt-), en Leder (jf. Folke-, Lynaf-, Sæd-, Torden-, Varme-, Vej-, Ægge-). et Ledebaand, en L-stjærne, -traad.

at **lede**[2] (sv. leta, oldn. leita; lédte, lédt; jf. gjennem-, op-). at l. efter, om. en Leden (og Søgen).

leden se at lide[2].

-ledes (ligesom en Led[2] og at lede[1] af at lide[2]; se Bio. ander-, hvor-, lige-, nogen-, saaledes).

ledig (jf. fæste-, tjenst-). løs og l., en l. Stol, Time, et l. Embede, Öjeblik. en Ledighed. en Lediggang, -gænger.

en **Leding**, -leds, at ledsage, et Ledtog, se en Led[2].

at **lefle.** at l. med en, noget. en Leflen, et Leflerí.

en **Lég**[1] (u. Ft.; jf. Fiske-). at lege[1] (-ede, -et). en Legetid.

en **Lég**[2] (Ft. -e; jf. Bryde-, Börne-, Danse-, Harpe-, Jule-, Kamp-, Lang-, Ordsprogs-, Pante-, Sang-, Strænge-, Vaaben-). at lege[2] (-ede, -et og legte, legt), at l. med en, noget, l. Bold, Skjul; en Leger (jf. Harpe-). en Legebold, -broder, -dukke, -fælle, -kammerat, -plads, -stue, -søster, -tid; et L-barn, -töj, -værk; L-aar (Ft.).

en **Legát.** en pavelig L.

et **Legát.** at legére.

en **Legel** el. **Lejle** (= en Bimpel).

et **Legeme** og et Legem (æ; Ft. -er; jf. Blod-, Himmel-, Plante-). legemlig (-hed; jf. u-). legemløs, en L-verden; en Legemsbrøst, -bygning, -del, -fejl, -form, -kraft, -straf, -styrke, -störrelse, -svaghed, -øvelse.

-legen (jf. at ligge; se for-, over-, under-).

en **Legènde** (et Helgensagn).

(et) **Lejde.** frit L. et Lejdebrev.

et **Leje** (besl. m. at ligge; jf. Axel-, Borge-, Brygge-, Døds-, Fisker-, Flod-, Foster-, Malm-, Natte-, Sam-, Ström-, Syge-, Tap-, Vinter-). Sæden gaar i L.. en Lejesæd; et L-sted; et Lejermaal.

at **leje** ([1]jf. bort-, ud-; [2]= faa, tage til Leje). en Lejer (jf. Dag-). en Lejehest, -jord, -svend, -tid, -tjener, -vogn; et L-brev, -hus, -maal; L-tropper (Ft.).

(en) **Leje** (jf. Dag-, Frem-, Hus-, Vogn-). at have, faa, bo, være til L., den aarlige L. lejefri (at bo lejefrit), en L-sum.

en **Lejervold.** at være, komme i L.

en **Lejlighed** ([1]Tid og L.; jf. U-; belejlig, at ulejlige; [2]Hus-, Kvist-, Sommer-). lejlighedsvis (Bio.). et Lejlighedsdigt, -skrift, -vers.

en **Lejr** (Ft. -e; jf. Hytte-, Krigs-, Telt-). at lejre sig (jf. be-), en Lejring. et Lejrbaal, en L-hytte, -plads, -skanse, -vagt.

en **Lem** (Ft. Lemme; jf. Kjælder-, Lofts-).

et **Lem** (Ft. Lemmer; jf. Almisse-, Bag-, Daarekiste-, Fattig-, For-, Hospitals-, Ladegaards-, Med-, Yder-). at -lemme (se ind-, sønder-), -lemmet (se før-, grov-, spæd-, spær-, stiv-, stor-, svær-). at lemlæste (-else; jf. Last[2]); en Lemmestiftelse.

lemfældig. en Lemfældighed.

(en) **Lempe.** at fare med L. at lempe (jf. til-), at l. sig (efter), lempelig (-hed), en Lempelse.

et **Lén** (Ft. = Et.; jf. at forlene). en Lentager; en Lensadel, -besidder, -greve, -herre, -höjhed, -mand, -pligt, -ret; et L-forhold, -gods, -væsen; l-fri.

lens (holl.). Brønden, Pungen er l., at pumpe l.

at **lense** (for Takkel og Tov; Søord). en Lensning. en Lenseport.

(et) **Lér** (jf. Blaa-, Fedt-, Kvæg-, Marsk-, Pibe-, Plet-, Porcellæns-, Rød-). leragtig, leret. en Lerart, -bund, -grav, -grund, -gryde, -jord, -krukke, -mergel, -muld, -mølle, -potte, -skifer, -skrænt, -sten, -urne, -vej, -væg, -ælte; et L-fad, -gulv, -kar, -lag, -töj; l-klinet, -muldet.

let, lette (jf. barne-, fjer-, fugle-). et l. Sind, det er l. gjort, at have l. ved, l. klædt, bevæbnet, flydende, sejlende. en Lethed, at lette ([1]gjöre let, [2]løfte, [3]= l. Anker), at l. paa Skuldrene, paa Hatten; lettelig (Bio.), en Lettelse, en Letning, letfærdig (-hed). letbygget, -fodet, -nem (-hed), -sindet, -sindig (-hed), -smeltelig, -troende; en L-troenhed; et Letsind; en Lettekile, -stang.

en **Lév** (Ft. -e; foræld. = Brød).

at **leve** (jf. et Liv[1]; efter-, hen-, ind-, op-, overleve; sammen-, udlevet). at l. op igjen, at l. af, for, i, ved, l. sig ind i, lev vel! levende (jf. da-, efter-, nu-; lys-, spil-), l. Sjæl, Ord, Sprog, Følelse, Billede, Hegn, Blomster, Farver. en Levealder, -dag (aldrig i mine L-dage), -lyst, -maade, -plan, -regel, -skik, -tid, -vej; et L-aar, -brød, -sted; l-lysten; et Levvèl (-vellet).

en **Lever** (Ft. -e; jf. Gaase-, Kalve-, Svovl-, Torske-). levret (Blod), at levres. en Leverbrand, -gang, -orm, -plet, -pølse, -syge, -tran, -art; et L-mos, -rim; l-brun, -syg.

at **levére** (jf. af-, ind-, over-, ud-). en Levéring (jf. Af-, osv.).

at **levne** (besl. m. Liv, at leve). en Levning (jf. Skjægge-).

et **Levned** (u. Ft.; jf. Frille-, Skjøge-, Skjør-, Vel-). Liv og L., at føre et L. en Levnedsbeskrivelse, -bog, et L-løb, -middel.

et **Liberí** (Tjenerdragt).

en **Líd**[1] (el. Li, = Bjærgside; Ft. -er). under Lide, Mark og grönne Lide.

(en) **Líd**[2] (jf. Til-). at slaa, sætte sin L. til, at fæste L. til. at lide[1] (léd, lidt; oldn. hlíta), l. paa (= stole paa); -lidelig[1] (se paa-).

(en) **Lide** (= Side; se Vester-, Øster-).

at **lide**[2] (léd, leden, -et, -ne; oldn. líða; = skride; jf. at glide; for-, sidstleden). Tiden, Dagen lider, det lider ad (el. mod) Aften, nu lider det med Arbejdet.

at **lide**[3] (léd, lidt; = taale, udstaa; jf. god-, med-, nødlidende; brand-, skade-, vandlidt). at l. ondt, Nød, Mangel, Tab, Uret, Skibbrud, l. af en Sygdom, l. under noget, være lidende, at l. ilde el. vel, at l. Dom. en Lidelse (jf. Sinds-), lidelig[2] (jf. u-). en Lideform, -maade.

at **lide**[4] (léd, lidt; egl. lige, ligte, ligt). det kan jeg l., de kunde godt l. hinanden, at være godt el. ilde lidt.

liden, lidet og lidt (m. ubest. Kno. kun Ikf. lidet; se lille og smaa; jf. Tommeliden). en Lidenhed, lidet og lidt (Bio.), det er lidet rimeligt, det er lidt underligt, lidt efter, lidt efter lidt, om lidt, bi lidt!

en **Lidenskab** (Ft. -er; jf. Parti-). lidenskábelig (-hed).

liderlig (tysk). en Liderlighed.

et **Lidkjøb.** at drikke L. (af foræld. Lid = Drik).

en **Lidse** (jf. Silke-, Snöre-).

lidt (Bio.), se liden.

lillig. en Lillighed.

et **Lig**[1] (Ft. = Et.; jf. Legeme). at ligge L., at være til L. = følge L. ligbleg; en L-baare, -begængelse, -bærer, -dragt, -færd, -kasse, -kiste, -klokke, -krans, -lugt, -prækon, -salme, -seng, -skammel, -skare, -skjorte, -sten, -stue, -tale, -vogn; et L-baal, -fald, -følge, -hus, -klæde, -lagen, -syn, -tog, -töj, -varsel, -vers; L-penge (Ft.); — en Ligtorn (af foræld. Betydn. = Legeme).

et **Lig**[2] (Ft. = Et.; = Rebsöm, Kantning paa Sejl; jf. Raa-, Under-).

lig. ligt, lige (jf. ulig), ligere, ligest. han bliver sig selv lig, det Billed er meget ligt. en Lighed[1] (jf. Lyd-, Navne-, Slægt-), at -lige (jf. at lide[4], se for-), at ligne ([1]være lig, [2]gjöre lig, jf. efter-, paa-, sammen-), at lignes ved, en Lignelse (l.s-vis, Bio.), en Ligning (jf. Efter-, Paa-, Sammen-).

lige (uböj. To. og Bio.; jf. snor-, ulige), ligere, ligest. [1]en l. Linje, den l. Vej, at gaa l. frem, til, ud, l. for, l. over for; [2]et l. Tal, at lade fem være l., en l. Del (Andel), Ret, et l. Forhold, at holde ved l. (jf. vedligeholde), l. Börn lege bedst, l. for l., l. god, stor, lang, l. mange, l. meget, l. fuldt; [3](Biordet, jf. tillige). det slaar l. til, gaar l. op, ligger l. for Haanden, ikke saa l., l. saa vel, l. saa nær, l. saa stor, l. saa mange, l. nu, l. som jeg kom, l. strax, l. paa Timen. en Lige (Ft. = Et.; = Ligemand), ligelig (-hed), en Lighed[2] (Frihed og L., jf. U-). — ligedan (To. og Bio.). ligefrem (To., Ft. -fremme, og Bio.: det er l.). ligefuldt (Bio.). ligeledes (Bio.). ligesaa (Bio.). ligesom (Bio. og Bno.). — en Ligedannelse, -mand, -vægt (at tabe Ligevægten); l-armet, -benet, -berettiget (-else), -dannet, -gyldig (-hed), -linjet, -lydende, -løbende, -sidet, -sindet; ligervis (Bio.).

at **ligge** (laa, ligget; jf. at be-, for-, fore-, hen-, paaligge; af-, be-, bort-, fra-, hos-, mellem-, om-, over-, senge-, tvær-, underliggende, et Tilliggende). at l. i Lejr, paa Landet, l. i Skjul, paa Lur, i Strid med en, l. paa Rejsen, for Døden, at l. over, l. under (for), l. i med. en Ligger (jf. Land-, Over-, Ud-, Under-), et Liggendefæ (= Løsøre; egl. modsat gangende Fæ = levende Besætning). en Liggedag, -höne, -plads, -tid.

at **ligne**, en Ligning, en Lignelse, se lig.

en **Lilje** (el. Lilie; jf. Brand-, Paaske-, Pinse-, Sværd-, Vand-). liljehvid; et L-blad, -kors, en L-vaand.

lille (uböj. To. i Et. = liden, lidet; jf. Far-, Pigelil, Barn-, Börn-, Morlille). den lille, fra l. af, l. bitte. en Lillefinger.

(en og et) **Lim**[1] (jf. Fiske-, Fugle-, Mund-, Plante-, Snedker-). at lime (jf. sammen-), limagtig, en Liming el. Limning. en Limfarve, -koger, -pind, -potte, -stang (at løbe med Limstangen).

(en) **Lim**[2] = (en) Limsten. en Limbrænder, -ovn.

en **Lime** (= Ris, Kvist, Kost).

et **Lin** (Ft. = Et.; [1]Hör, kun i Ss.; [2]et Linklæde, jf. Hue-, Ærme-). en Linolje, et L-skav (= charpie), -töj (= Linned).

en **Lind** (Ft. -e; jf. Bar-). en Lindebark, -bast, -blomst; et L-blad, -kul, -træ.

lind, lindt. at linde (det lindede ɔ: dulmede Smerten), en Lindhed; at lindre, en Lindring.

en **Lindorm** (Fabeldyr).

en **Line** (jf. Bug-, Fange-, Flag-, Jage-, Lod-, Log-, Pert-, Vaad-). at danse paa L. (ikke «Linje»). en Linedans, -danser.

en **Linje** (el. Linie; jf. Bølge-, Cirkel-, Grund-, Grænse-, Hjul-, Kjærne-, Kvinde-, Middags-, Midt-, Rim-, Side-, Skrift-, Skud-, Skyde-, Sne-, Snegle-, Spiral-, Syns-, Tvær-, Vand-, Vers-). at bo under Linjen (Jordens), at staa i Linjen (Hærens), at læse mellem Linjerne (Bogens). -linjet (se krum-, lige-, ret-). et Linjeskib, L-tropper (Ft.).

at **linke** (= halte). at komme hinkende og linkende.

(et) **Linned** (af Lin = Hör; jf. Krop-). linnet (To.). et Linnedskab, en L-syning, -væver.

en **Linning** (jf. Buxe-, Haand-, Hals-, Skjorte-, Ærme-; af gl. d. en Linde = Bælte, Svøb).

en **Linse** ([1]en Bælgfrugt, [2]= Öjelinse). linsedannet; en L-kage, et L-fyr, -glas.

en **Lire** (jf. Lyre[1]). at lire. en Lirekasse, -mand, et L-spil; en Lirendrejer.

at **lirke**. at l. ved en Laas.

en **Lise** (= Lindring).

et **Lispund** (= 16 Pund). i Lispundevis.

en **List**[1] (u. Ft.; jf. Arge-, Krigs-, Kvinde-, Mod-). med L. og med Lempe, med Liste (foræld.). listelig (Bio.), listig (-hed), at liste (jf. over-, paa-, til-), at l. noget til sig, fra en, l. om, ud, ind, af, komme listende, l. sig.

en **List**[2] el. Liste[1] (Ft. -er; jf. Dörliste, Klæde-, Svøbelist). en Listehövl, et L-tæppe; -værk.

en **Liste**[2] (jf. Døds-, Indholds-, Pris-, Rejse-, Syge-).

et **Liv**[1] (Ft. = Et.; forældl. best. Ef. Et. Livsens: af alle L. Kræfter; jf. Aande-, Aands-, Barne-, Bonde-, Borger-, By-, Driver-, Drömme-, Dyre-, Dögn-, Eremit-, Familie-, Felt-, Folke-, For-, Foster-, Gude-, Hedning-, Helte-, Herre-, Herregaards-, Hjærte-, Hunde-, Hus-, Hverdags-, Hyrde-, Jord-, Jorde-, Kjeltring-, Kloster-, Kristen-, Kultur-, Kunstner-, Land-, Menigheds-, Menneske-, Munke-, Natur-, Nonne-, Plante-, Rejse-, Sam-, Samfunds-, Selskabs-, Sjæle-, Skin-, Skole-, Skygge-, Stats-, Stue-, Svire-, Tros-, Trælle-, U-, Ungdoms-, Vane-). L. og Levned, L. og Lyst, paa L. og Død, det gaar paa Livet løs, at ville, komme en til Livs, at være i Live, komme til L.e, i levende L.e. at live op (jf. af-, op-, und-), -livet[1] (se sej-), livágtig, livlig (-hed), at livne (= komme til Live). livegen (-skab), -fuld (-hed), -født (i mine livfødte Dage), -løs (-hed), -sálig (-hed); en L-garde, -jæger, -læge, -rente, -ret, -skytte, -vagt (en L.s-karl); et L-korps; livsfarlig, -glad, -træt (-hed), -varig (-hed); en L-aand (-aander, Ft.), -aande, -anskuelse, -arving, -bane, -betingelse, -fange, -fare, -forsikring, -frist, -frugt, -fylde, -førelse, -glæde, -gnist, -kilde, -kraft, -lede, -lyst, -magt, -nydelse, -opgave, -plan, -sag, -straf, -tid (paa L.), -traad, -varme, -ytring; et L-billede, -brød (at faa sit L.), -forhold, -fæste, -indhold, -løb, -maal, -mod, -ophold, -tegn, -vilkaar.

et **Liv**[2] ([a]Legeme, særlig Midje, jf. Bag-, Over-, Under-; [b]Klædningsdel, jf. Kjole-, Snör-, Under-). smal om Livet, at tage en om L.t, at have Hjærte i L.t, at faa en Kniv i L.t, at gaa Fjenden (ind) paa L.t, at have haardt, tyndt L., at faa, sætte til Livs. -livet[2] (se kort-, lang-, tyk-, tynd-). en Livgjord, -kjole, -kjortel, -moder, -rem; et L-baand, -bælte, -fuld (et L. Hug, Prygl), -stykke, -tag (at tage L.).

en **Lo**[1] (Ft. -er; jf. Foder-, Skære-, Tærske-). et Logulv, en Lorive.

en **Lo**[2] (Ft. -er; = en Lofugl; jf. Hjejle).

en og et **Lod**[1] (Ft. Lodder; jf. en Arve-, Bos-, Broder-, Gaards-, Hoved-, Hus-, Jord-, Skole-, Søster-, Tvangs-, Ud-; en og et Vægt-; et Bismer-, Bly-, Dybs-, Fri-, Gang-, Haand-, Punds-, Slag-, Sving-, Ur-). at have L. og Del i, det faldt i min L., at trække, kaste L., Lodden er kastet, Lodden faldt paa ham, at vinde det store L., Uret gaar med Lodder. -lods (se for-), at lodde[1] (l. Dybden, l. om noget; jf. bort-), en Lodning[1] (jf. Bort-). lodret, -tagen; at l-dele (-ing), -skifte; en L-kastning, -line, -seddel, -snor, -tager, -trækning; et L-skifte, -skud; en Loddebøje; en Lodsejer.

et **Lod**[2] (Vægtdel = $\frac{1}{32}$ ℔); b. F. Loddet, Ft. = Et.). et halvt L., tre L. Sølv.

at **lodde**[2] (jf. sammen-). en Lodning[2] (det gik op i Lodningen). en Loddebolt, -pande.

(**lodden**, se **laadden**, under Laad.)

en **Lóds** (Ft. -er; jf. Over-). at lódse, et Lōdserí. en Lōdsbaad, -oldermand, -tvang; et L-farvand, -flag, -mærke, -væsen.

et **Loft** (Ft. -er; Ft. = Et. kun i Udtryk som: tre Loft höje Huse; jf. Bjælke-, Bræde-, Brænde-, Gips-, Hø-, Höje-, Korn-, Pak-, Sejl-, Takkel-, Törre-, Tørve-, Vare-). en Loftsbjælke, -dör, -lem, -luge, -trappe, -vinde; et L-kammer, -rum.

en **Log** (b. F. Loggen; Søord). at logge (-ning). en Logbog, -flynder, -line, -rulle; et L-glas, -ur.

at **logre** (med Halen). en Logren.

en **Lok** (Ft. Lokker; jf. Haar-, Mare-). en L. Hör. at lokke[1] (Hör), Haaret lokkes, et lokket Haar, Hoved. et Lokkehoved.

at **lokke**[2] (jf. af-, for-, fremlokke; tillokkende). en Lokkedue, -mad, -sang; et L-middel; en Lokand.

(**Lolland**, Lollik, se **Laaland**.)

en **Lom** (Ft. Lommer; en Fugl).

en **Lomme** (jf. Bag-, Bryst-, Buxe-, Frakke-, Kjole-, Side-, Trøje-, Ur-, Veste-, Yder-). en Lommebog, -flaske, -klud, -kniv, -puffert, -tyv; et L-kort, -tyveri, -tørklæde, -ur; L-penge (Ft.).

en **Loppe** (jf. Jord-, Tang-, Vand-). at loppe (en Hund, l. sig); en Loppefangst, -jagt; et L-bid, -stik.
en **Lórt** (Ft. -er; = Skarn). lórtet.
en **Los** (Ft. Losser; Dyr af Katteslægten). losöjet, at have L-öjne.
los (= løs, Søord). at slaa, give l., gjöre Tovet, Baaden l. at losse, en Lossen (og Laden). en Losseplads, -pram.
en **Lóstilk** (en Plante),
et **Lotterí** (Ft. -er). en L-seddel, et L-spil.
en **Lov**[1] (Ft. -e; = sv. lag; jf. Arve-, By-, Bygge-, Finans-, Fæste-, Grund-, Hegns-, Hær-, Kirke-, Konge-, Krog-, Landbo-, Lands-, Natur-, Skatte-, Skole-, Sprog-, Straffe-, Tvangs-, Tyende-, Tyngde-, U-, Valg-). L. og Ret, uden L. og Dom. lovlig[1] (-hed; jf. u-; et lovligt Ærende), lovmæssig (-hed). lovbefalet, -bestemt, -bunden, -fast, -fòrmelig, -fældt, -gild, -givende, -gyldig (-hed), -hjemlet, -kyndig (-hed), -lærd, -løs (-hed), -stridig (-hed); at l-byde, -fæste; en L-bestemmelse, -bog, -fortolkning, -giver, -givning, -hjemmel, -hævd, -mand (= Lav-), -samling, -trækker; et L-brud, -bud, -forslag, -maal, (= Proces; jf. Søgs-, Tvistemaal), -sprog, -sted, -trækkeri; en Lovskraft.
et (og en) **Lov**[2] (u. Ft.; = sv. lof). L. og Pris, Gud ske L.! at have et godt L. at **love**[1] (= prise, rose; jf. höjlovet), lovlig[2] (= priselig; jf. höj-). at lovprise (-ning), -synge; en L-sang, -tale, -taler.
(en) **Lov**[3] (jf. For-, Hjem-, Land-, Or-). at have, give, faa L. til. at **love**[2] (jf. bort-, for-, kloster-, tro-, ud-), at l. en noget, det tör (skal) jeg l. for; en -lover (se For-), (en) Loven (er ærlig, men Holden besværlig), en Lovning (at faa L. paa noget; jf. Løfte).
en **Lov**[4] (stødtonet, = Vand til Brygning).
(en) **Love**: paa Tro og Love.
at **love**[3] (forældl., = elske).
lovlig[3] (Bio., = temmelig). l. meget, l. dyrt.
(en) **Lu** (b. F. Luen; L. paa Klæde). en Lue[1] (= Hue). en Luside, luslidt.
en **Lúd**[1] (Ft. -e; jf. Aske-, Bark-, Byge-, Garve-, Kalk-, Moder-, Salt-, Sæbe-). at gaa for L. og koldt Vand, at lægge i L. = at lude[1]. en Ludning. en Ludaske, -fisk, et L-salt, -vand.
en **Lúd**[2] (= en Lur[1], forældl.).
luddoven (-nt, -ne).
at **lude**[2]. at l. med Hovedet, Træet luder ud over Vandet. en Luden, en Lude (et Skur).
en **Lue**[2] (jf. Ilds-). at staa i lys L. en Lueild; l-forgyldt.
en **Luffe** (Hvalens og Sælens Forlem). en Lufvante.
at **luffe** (Søord; jf. Luv, at luve).
en **Luft** (u. Ft.; jf. Aften-, Bjærg-, Knald-, Land-, Morgen-, Natte-, Pest-, Sø-, Torden-, Vaar-, Vinter-). fri L., at trække frisk L., at faa L., springe (sprænge) i Luften, det er grebet ud af L.n. at lufte (jf. ud-), det lufter (fra Søen, i Sejlene), luftig (-hed), luftagtig, en Luftning. en Luftart, -blære, -boble, -bold, -bølge, -fart, -kreds, -maaler, -prøver, -pumpe, -rejse, -rod, -sejlads, -skipper, -spejling, -ström, -söjle, -træk, -vej; et L-bad, -hul, -kastel, -lag, -rum, -rør, -skib, -skifte, -slot, -spring, -strøg, -syn, -tryk; l-tom, -tæt, -törret.
en **Lug** el. Lugge (Skure i Tøndestaver). at lugge. en Lughammer, -øxe.
en **Luge** (jf. Agter-, Dæks-, For-, Lofts-, Lys-, Port-, Skibs-, Stor-, Vind-). en L-karm.
at **luge** (Ukrudt). et Lugejærn, en L-kone, -spade.
en **Lugt** (u. Ft.; jf. Lig-, Mad-, Svovl-, Tran-, Vel-). at lugte (jf. ilde-, vellugtende), at l. af noget, at l. til. en Lugteflaske, -nerve, -sans; lugtfri, -løs.
at **lukke** (-ede, -et og lukte, lukt; jf. af-, inde-, op-, til-, ude-). at l. i, op, inde, l. i Laas, l. sig. et Lukke (under Laas og L.; jf. Af-, Inde-), en Lukkelse, en Lukning, et Lukáf.
lukt (Bio.): at gaa l. igjennem.
at **lulle** (= dysse) i Sövn (jf. visse-).
lummer (lummert, lumre). en Lummerhed, at lumre. lummerhed, -varm; en L-hede, -varme.
lumpen (-nt, -ne). en Lumpenhed, at lade sig lumpe.
lumsk. lumskelig (Bio.), en Lumskhed, et Lumskerí.
lún, lúnt, lune. en Lunhed, at lune.
en **Lund** (Ft. -e; jf. Bøge-, Fruer-, Offer-, Rosen-, Rosens-, Ælme-). Lundby; Lundegaard, -hus.
en **Lunde** (Fugl, Søpapegöje).

-lunde (se hvor-, ingen-, nogen-, saalunde; mangelund).
en **Lundstikke** (ogsaa Luntestikke).
et **Lune** (jf. Kvinde-, Pige-). at være i godt, ondt L. lunet. lunefuld (-hed).
en **Lunge.** en L-aare, -betændelse, -hinde, -mōs, -pølse, -rystelse, -snegl, -sot, -svindsot, -syge, -sæk, -tæring, -urt; et L-mos, -slag.
lunken (-nt, -ne). en Lunkenhed, at lunkne, at lunknes.
at **lunte** (af). et Luntetrav; en Lunte[1] (fire Mil og en L.).
en **Lunte**[2]. at lugte Lunten. en Luntebøsse, -stok.
en **Lúr**[1] (Ft. -e og -er; jf. Hyrde-, Krigs-).
en **Lúr**[2] (u. Ft.; jf. Middags-). at faa, tage sig en L. = at lure[1].
Lúr[3]: at staa, ligge paa L. = at lure[2] (jf. af-, be-). en Luren, en Lurer, et Lureri.
at **lure**[3] (= pudse, narre). jo, lur ham!
en **Lurendrejer** = en **Lurifas.**
lurvet. en Lurvethed.
en **Lús** (Ft. = Et.; jf. Blad-, Faare-, Flad-, Skjold-, Tang-, Træ-, Vægge-). luset. en Lusesyge, et L-torv; en Lusangel.
at **luske.** at l. om, l. af. en Lusken.
en **Lussing** (et Ørefigen).
lutter (ubøjel. To.). l. Øre, l. Lögn. at lutre (= rense), en Lutring.
(en) **Lúv** = Luvart (Soord). at tage Luven fra en. at luve (op til Vinden). Luvsiden (modsat Læsiden).
en **Lux** (Ft. -er; en Skjælm; egl. = en Los).
(et) **Ly** (jf. Læ; Börne-, Hus-, Natte-). at være, krybe i L., søge L., at give Ly = at ly (lýr, -ede, -et; rett. lyde, lýt), Skoven lyr for Huset.
lyhsk. en l. Skilling, l. Pølse.
en **Lýd**[1] (Ft. = Et. [ikke Lyde]; jf. A-, Aa-, Aande-, Af-, Bi-, E-, Efter-, For-, Foster-, Gane-, Gjen-, Halv-, Hvisle-, I-, Ind-, Klage-, Klokke-, Læbe-, Med-, Mis-, Natur-, Næse-, O-, Om-, Ord-, Sam-, Selv-, Snylte-, Sprog-, Strube-, Tand-, Tve-, U-, Ú-, Ud-, Vel-, Y-, Æ-, Ö-, Ø-). lydlig, lydt (Bio., jf. aaben-, over-). lydhør (modsat tunghør), -løs (-hed); en L-betegnelse, -bølge, -lighed, -lære, -skrift, -svingning: et L-hul, -tegn.
(en) **Lýd**[2] (= Stilhed; jf. Øren-). at slaa til L.
at **lyde**[1] (lød, lydt; jf. Lyd[1]; for-). det lyder smukt, saa lød hans Ord, Dommen lyder paa Halshugning, at l. med Klokken. lydende (jf. ilde-, lige-, med-, ord-, paa-, sam-, selv-, vel-), et Lydende (jf. For-), en Lydelse, lydelig (-hed), höjt og l.
at **lyde**[2] paa (lydde, lydt, = høre, lytte; foræld.).
at **lyde**[3] (lød, lydt; jf. ad-). lydig (-hed), hørig og l. en Lydbiskop, et L-land, -rige, -stift.
en **Lyde** (Fejl, Brost). uden Last og L., Dyder og Lyder. at lyde[4] (-ede, -et: = skade; Lovspr. foræld.). lydefri, -fuld; lydesløs.
en **Lygte** (jf. Blind-, Blænd-, Brand-, Gade-, Gas-, Haand-, Horn-, Papir-, Stald-, Trold-, Tyve-, Vogn-). en L-mand, -pæl, -skat, et L-skin.
en **Lykke**[1] (indhegnet Vænge, Toft).
en **Lykke**[2] (løs Knude; som forr. af at lukke).
en **Lykke**[3] (jf. Krigs-, Slumpe-, U-). til L.! paa L. og Fromme. lykkelig (jf. u-), lykkeligvis (Bio.: jf. u-), at lykkes (jf. mis-). lyksálig (-hed; jf. u-; at l-gjöre), at lykónske (-ning). en Lykkejæger, -potte, -pung, -ridder, -skilling, -stjærne, -søger; et L-hjul, -spil, -træf.
et **Lýn** (Ft. = Et.). at lyne, det lyner, i en lynende Fart, lynende Öjne. en Lynafleder, -ild, -straale; et L-blink, -glimt, -slag; l-slagen, -snar (-hed).
(en) **Lyng** (jf. Hede-, Klokke-, Koste-, Mose-). en Lyngaas, -art, -bakke, -hede, -jord, -kost, -mose, -orm, -spade, -top, -tue, -tørv; l-groet (el. -grot).
en **Lyre**[1] (jf. Lire). lyrisk, en Lyrik.
en **Lyre**[2] (= Røghul i Taget).
lýs, lyst, lyse (jf. aaben-, maane-, vej-). höj lys Dag, at gjöre lyst. lysfarvet, -haaret, -öjet: lyseblaa, -brun, -graa, -grön, -gul, -rød.
lýs- i lyslevende, -vaagen (egl. vel livs-).
et **Lýs**[1] (Ft. = Et.; jf. Blaa-, Dags-, Glans-, Halv-, Kjærte-, Lampe-, Maane-, Nord-, Sol-, Stjærne-, Strejf-, Vejr-). i L. og i Lön. L. og Skygge, at bringe for Lyset.

føre bag Lyset, staa sig selv i Lyset. at lyse[1] (lýste, lýst; = [a]at give Lys, være lysende; [b]gjöre lyst; jf. be-, oplyse, indlysende), at l. op, l. en ud; at lysne (= blive lys), en Lýsning (i Luften, i en Skov, i et hult Rør), en -lýsning[1] (se Be-, Op-). en Lysalf, -brydning, -luge (= Skylight), -side, -straale, -stribe, -vidde, -vinkel, -virkning; et L-billede, -glimt, -hav, -punkt, -skjær, -træ; l-brydende, -sky (-hed).

et **Lýs**[2] (Ft. = Et.; jf. Alter-, Brude-, Forme-, Himmel-, Jule-, Konge-, Nat-, Skillings-, Spidde-, Tælle-, Vox-, Vætte-). at tænde L., læse ved L., gaa ud som et L., at holde Lyset for en. en Lysearm, -bakke, -brikke, -buk, -form, -krone, -pibe, -plade, -praas, -pudser, -sax, -skjærm, -slukker, -stage, -stump, -støber, -tande, -tælle, -væge; et L-bord, -spid.

at **lyse**[2] (lýste, lýst; jf. af-, band-, efter-, fred-, frem-, til-, ting-). at l. til Ægteskab. en Lýsning[2] (jf. Af-, Band-, Efter-, Fred-, Frem-, Til-, Ting-).

en **Lyske.** en L-byld, -kjertel; et L-brok.

at **lyske** (af en Lus). en Lyskning.

en **Lyst** (Ft. -er; jf. Bygge-, Danse-, Flyve-, Gavne-, Gifte-, Glimre-, Hævn-, Kamp-, Kappe-, Kjøbe-, Kysse-, Leve-, Livs-, Lære-, Læse-, Mad-, Myrde-, Pragt-, Rejse-, Rov-, Skade-, Skjøde-, Skrive-, Spörge-, Strids-, U-, Vandre-, Vel-, Vide-, Vinde-, Virke-, Æde-, Öjens-). at faa, have L. til noget. at lyste (jf. for-), som mig lyster, at lystes ved, lystelig, lysten (jf. kamp-, kjøbe-, krigs-, kysse-, leve-, lære-, skrive-, -skue-, strids-, vide-, virke-), en Lystenhed, lystig (jf. vel-), en Lystighed. en Lystbaad, -bane, -fart, -have, -haver, -jagt, -kutter, -rejse, -sejlads, -skov, -vandring; et L-haveri, -hus, -slot, -spil, -sted; l-havende.

en **Lyster** (Ft. Lystre; = Aalegēr, -stang).

at **lystre** (= adlyde). en Lystren.

(et) **Lystring** (Silkestof). et L.s Baand.

at **lytte** (jf. Lyd, lyde[2]). en Lytten. en Lyttepost, et L-rør.

at **lyve** (löj, löjet; jf. Lögn; paa-, til-). at l. en noget paa, fra, l. sig fri, l. sig noget til. et Lyvestævne, en L-tunge.

(et) **Læ** (jf. Ly). at være i L., Roret i Læ! Læsiden; et Læbælte, -sejl.

en **Læbe** (jf. Over-, Under-). en L-blomst, -lyd; et L-haand; l-blomstret, -dannet, -løs.

en **Læddike** (jf. en Lade).

(et) **Læder** (alm. udt. Lær; jf. Bag-, Bisse-, Fedt-, For-, Guld-, Hjorte-, Kappe-, Knirke-, Mund-, Plat-, Ru-, Rus-, Saale-, Sems-, Svine-, Viske-). at trække fra Læderet. læderagtig. en L-flaske, -handel, -handske, -hud, -køllert, -rem, -skede, -sko, -slange, -stol, -sæk; et L-bind, -töj.

læg. l. og lærd. en Lægbroder, -mand; L-folk (Ft.).

en **Læg** (b. F. Læggen, Ft. Lægge; jf. Anker-). et Læggeben.

et **Læg** (b. F. Lægget, Ft. = Et.; jf. et Lag, at lægge; An-. Ind-, Is-, Kiste-, Mage-, Over-, Paa-, Pibe-, Til-, Ud-). at lægge i L.

et **Lægd** (Ft. -er; jf. Sø-, Ægt-). en Lægdsmand, -rulle.

at **læge** (-ede, -et og lægte, lægt). at læges. en Lægedom, lægelig (jf. u-), en Lægning. en Lægebog, -drik, -kraft, -kunst, -plante, -videnskab; et L-middel; l-kyndig (-hed).

en **Læge** (jf. Dyr-, Hospitals-, Hus-, Korps-, Lasaret-, Liv-, Over-, Saar-, Skibs-, Stabs-, Tand-, Under-, Öjen-). en Lægehjælp, -lön, et L-tilsyn.

en **Lægend** el. Lægn (paa et Töjr).

at **lægge** (lagde, lagt; jf. af-, an-, be-, bi-, bro-, for-, fore-, fra-, frem-, grav-, grund-, hen-, höj-, ind-, mage-, ned-, om-, op-, over-, paa-, rør-, sammen-, skrin-, til-, tilbage-, tör-, ud-, under-, vaar-, ved-, veder-, vinter-, ødelægge; æglæggende; grus-, hos-, is-, kiste-, kors-, op-, ring-, sten-, tag-, tværlagt). at l. an, l. an paa, l. bi, l. for, l. fra, l. ind, l. op, l. paa, l. til, l. ud, l. øde, at l. sig, at l. sig ud med, l. sig efter, l. Haand paa, l. Vind paa, l. til Last, l. paa Hjærte, Sinde, l. Raad op, l. i Aske. en -lægger (se Af-, An-, Bi-, Bro-, For-, Grund-, Ud-), en Lægning (jf. Af-, Be-, Bro-, Grav-, Grund-, Höj-, Ind-, Ned-, Om-, Op-, Plan-, Rad-, Rør-, Sammen-, Skrin-, Sten-, Tör-, Ud-), en -læggelse (se Af-, An-, Be-, Bi-, For-, Fore-, Fra-,

Frem-, Grund-, Hen-, Ind-, Ned-, Paa-, Tilbage-, Ud-, Under-, Ved-, Øde-). en Læggebrød, -tid; L-kartofler, -ærter (Ft.).

-lægs, se aflægs.

en **Lægte** (jf. Tag-). at lægte et Hus. et Lægteværk (= Sparreværk).

læk (Ft. lække). Skuden er l. = har en Læk (b. F. Lækken). at lække (Karret lækker).

en **Lækat** (-katte; = en Hermelin).

lækker (lækkert, lækre). en Lækkerhed, et Lækkerî. en Lækkerbisken, -mund, l-sulten.

at **læmme** (af et Lam). en Læmning. en Læmmetid.

en **Lænd** (Ft. -er). en Lændegigt, -hvirvel, -pude, -værk; et L-stykke.

en **-lænding** (af Land; se Ind-, Is-, Udlænding).

-lændt (af Land; se höj-, lav-, sidlændt).

at **læne.** at l. sig paa, tilbage, op til. et Læn (jf. Arm-, Ryg-). en Lænestol.

en **Længde** (af lang; jf. Kabel-, Skibs-, Tids-, Vej-). i Længden. en Længdeaxe, -grad, -kreds; et L-maal.

en **Længe** (af lang; jf. Stald-, Stue-, Ud-).

længe (Bio.), længer og længere, længst. saa længe det varer, saa l. jeg lever, kan huske, vent saa l.! langt om l., l. nok, l. efter, for l. siden; for længst, den længst levende.

at **længe** (jf. for-). at længes[1] (= blive lang), Dagene længes.

at **længes**[2] (længtes; jf. for-). jeg l. (forhen mig l.), at l. efter. en Længsel (Ft. Længsler; jf. For-), længselsfuld.

-længs (se bag-, for-, sidelængs).

en **Lænke** (jf. Jærn-, Slave-, Snöre-). at lægge i Lænker. at lænke (jf. sammen-), en Lænkning. en Lænkehund, -knap, -kugle, et L-led; l-løs; at l-binde (-ing).

at **lænte** (= tøve).

en **Læp** (Ft. Læpper, se en Dog-, Ørelæp).

lærd (jf. bog-, fag-, grund-, halv-, höj-, lov-, præste-, rets-, sprog-, spræng-, stue-, u-). en Lærdom[1] (af nogle skrevet Lærddom; jf. Bog-, Stue-; et L.s-værk).

at **lære** (lærte, lært; jf. be-, oplære; selv-, til-, udlært). at l. et Sprog, l. udenad, l. fra sig, jeg skal lære dig. en **Lære** (jf. Aande-, Aands-, Betonings-, Ben-, Dyr-, Form-, Gude-, Handels-, Jordbunds-, Kraft-, Kunst-, Lyd-, Lys-, Natur-, Ord-, Ordföjnings-, Plante-, Pligt-, Sjæle-, Skrædder-, Smags-, Smedde-, Snedker-, Sprog-, Stats-, Sæde-, Sætnings-, Tone-, Tros-, Tænke-, Tømmer-, Vaaben-, Varme-, Vejr-, Vrang-, Yder-), at føre en L., staa, sætte i L. en Lærdom[2] (jf. Börne-), at føre falsk L.: en Lærer (jf. Danse-, Fag-, Folke-, Hjælpe-, Hus-, Jubel-, Over-, Regne-, Rets-, Sang-, Seminarie-, Skole-, Skrive-, Sprog-, Svømme-, Synge-, Tegne-, Time-, Vrang-; et Lærermøde); en Lærerìnde; en Læren (jf. Udenads-); en Lærling (jf. Selv-). — lærelysten, -nem (-hed), -rig; en L-bog, -bygning, -dreng, -fader, -frihed, -gjenstand, -lyst, -maade, -mester, -sal, -stol, -sætning, -tid; et L-aar, -brev, -digt, -fag, -værk, -æmne; L-gaver, -penge (Ft.); lærvìllig (-hed).

en **Lærk** (Ft. -e) = et Lærketræ.

en **Lærke** ([a]jf. Bjærg-, Hede-, Korn-, Sang-, Spids-, Top-; [b]en Lommeflaske). en Lærkefalk.

et **Lærred** (Ft. -er; jf. Blaar-, Glans-, Hampe-, Hör-, Kloster-, Pak-, Sække-). en Lærreds Skjorte. en Lærredshandel, -kræmmer, -væver.

et **Læs** (b. F. Læsset, Ft. = Et.; jf. Bag-, Flytte-, Frem-, Halm-, Hø-, Korn-, Møg-, Skov-, Tørve-, Vogn-, Vognmands-). at læsse (jf. af-, be-, om-, over-), at l. af, paa, en Læssen, en Læsning, læssevis (Bio.). et Læssetræ = en Læsmed (se Mede).

at **læse** (læste, læst; jf. af-, fore-, gjennem-, op-, tinglæse; be-, forlæst, -hed). at l. op, l. over paa. læselig (-hed; jf. u-), en Læser (jf. Avis-, Fore-), en Læserinde. en Læsning (jf. Af-, Almen-, Avis-, Bibel-, Folke-, Fore-, Gjennem-, Korrektur-, Morskabs-, Op-, Roman-, Skrift-, Ting-). en Læsebog, -fejl, -hest, -lampe, -lyst, -maade, -pult, -sal, -verden; et L-tegn, -værelse; l-værdig.

at **læske** ([1]sin Tørst, [2]Kalk, jf. ulæsket). en Læskelse, en Læskning. en Læskedrik, et L-kar.

læsp (To.). at læspe, en Læspen.
en **Læst**[1] (Ft. -er; jf. Skomager-). en Læsteskærer.
en **Læst**[2] (Ft. -er; Maal paa Varer, Skibsdrægtighed). en L. Korn, Kul, Salt osv. læstevis (Bio.). en Læstedrægtighed.
en **Læst**[3] (= Læsning, foræld.). den hellige L.
at **læste**[1] (= overkomme, foræld.).
at **læste**[2] (= skade, af Last[2], foræld.; jf. lem-).
Lætter (Ft: jf. Høst-,Vogn-; en Lægte).
en **Lób** (Ft. -e; = Kurv; jf. Saa-).
et **Lób** (Ft. = Et.; jf. Aa-, Af-, An-, Baade-, Bug-, Bøsse-, Dam-, Dyst-, Flod-, For-, Færge-, Gjennem-, Ind-, Kap-, Kreds-, Levneds, Livs-, Om-, Op-, Over-, Saft-, Sammen-, Sejl-, Sköjte-, Storm-, Ström-, Tarm-, Tids-, Til-, Trav-, Ud-, Vand-, Vædde-). i Tidens L., i Løbet af et Aar, at gaa i Løbet.
at **løbe**[1] (lób, løben, -et, -ne; jf. af-, an-, be-, for-, gjennem-, ind-, om-, over-, ud-, undløbe; fort-, jævn-, kring-, kryds-, lige-, mellem-, om-, paa-, underløbende; bort-, for-, ny-, op-, sammen-, tre-, tve-, tyr-, underløben). at l. an, an paa, bort, gal, løbsk, op, over, over Ende, paa Grund, sammen, vild, l. sin Vej, l. Storm, Fastelavn, med Limstangen, l. Fare for, løbende (og staaende) Gods (Søudtr.). en Løben (jf. Om-), en Løber (jf. For-, Gi-, Hurtig-, Land-, Mellem-, Om-, Over-, Ski-, Skov-, Sköjte-, Strand-, Talje-, Ud-, Vædde-), -løbig (se fore-). en Løbebane, -bille, -bro, -dag, -degn, -fod, -fugl, -gang, -grav, -ild, -knude, -seddel, -skrift (= Kursiv), -skytte; et L-baand, -krudt, -nummer, -pas, -öje (paa Tovværk); l-tonet.
(en) **Løbe** (jf. Kalve-, Oste-). at løbe[2] (Mælk).
løbsk (af løbe[1]). en l. Hest, at løbe l. en Løbskhed.
en **Lød** (b. F. Lødden; = Farve).
at **løde.** en Lødeko.
lødig. lødigt Sølv. en Lødighed.
et **Løfte** (af at love[2]; jf. For-, Kloster-, Munke-, Ordens-, Troskabs-, Ægteskabs-). et L-brud, l-rig.
at **løfte** (jf. Loft, Luft; for-, op-). en Løftelse (jf. For-, Op-), en Løfting (paa et Skib), en Løftning. en Løftestang, et L-værk.
et **Lóg** (forhen en L.; Ft. = Et.; jf. Blomster-, Hoved-, Hus-, Hvid-, Kim-, Pur-, Rød-, Skov-, Strand-). løgagtig. l-grön; en L-plante, -suppe, -væxt; et L-hoved, -knippe, -æble.
en **Lögn** (Ft. -e; af at lyve; jf. Nød-, Skipper-). lögnagtig (-hed), en Lögner, en Lögnerske. en Lögnhals; en Lögnepose.
löj. at löje af (om Vinden), at l. sig. en Löjbænk.
Löjer (Ft., besl. med at le, Latter; jf. Fastelavns-, Fjællebods-). for L., at se, gjöre L. löjerlig (-hed).
en **Löjer** (en Fisk).
en **Löjert** ([a]Barnesvøb, [b]Søord).
en **Lømmel** (Ft. Lømler). l-agtig. en L-alder; L-aar (Ft.).
en **Lön**[1] (Ft. Lönne) = et Lönnetræ.
en **Lön**[2] (b. F. Lönnen, u. Ft.; jf. Aars-, Arbejds-, Bjærge-, Dag-, Efter-, Finde-, Folke-, Foster-, Færge-, Læge-, Maaneds-, Mester-, Pige-, Skole-, Skrædder-, Spinde-, Sy-, Sömme-, Uge-, Vaage-, Væver-). at lönne (jf. be-), l. vel, ilde, en Lönning[1] (jf. Af-, Be-; en L.s-dag).
Lön[3] (No. uden Kno.): i Lön = i Löndom (rett. Löndum, gl. Hf. Ft. af en Lönd; jf. fordum, stundum). lönlig (-hed). en Lönbo (= L-plante), -dör, -gang, -skrift, -sti, -trappe, -vej, -vraa; et L-brev, -bud, -kammer, -mord, -raad; l-blomstrende.
en **Lönning**[2] (= Rækværk, Søord).
en **Lördag** (ogsaa og egl. Løver- ɔ: Bade-). paa L. Aften, i L.s Aftes.
lós (To. og Bio.; jf. aand-, aande-, anger-, arbejds-, arm-, arve-, ave-, barn-, ben-, betydnings-, bind-, blad-, blod-, broder-, brød-, bund-, buxe-, daad-, ende-, evne-, exempel-, fader-, farve-, fjeder-, fordrings-, form-, forretnings-, forsvars-, forældre-, fred-, frugt-, frugtes-, frygt-, frænde-, føles-, gavn-, glans-, glæde-, grund-, grænse-, gud-, haab-, haand-, haande-, hale-, hals-, hanke-, harm-, hensyns-, herre-, hjem-, hjælpe-, hjærte-, holdnings-, hoved-, hud-, hvile-, hvirvel-, hæder-, id-, idé-, indholds-, jord-, karaktér-, kjærne-, klang-, konge-, kraft-, kraftes-, kron-, kunst-, lakke-, land-, ledde-, leddes-, legem-, liv-, lov-, lugt-,

lyd-, lydes-, læbe-, lænke-, maal-, mage-, magtes-, marv-, men-, menings-, mod-, moder-, naade-, nabo-, navn-, nærings-, næse-, penge-, plan-, prunk-, præg-, raad-, rast-, rednings-, regel-, -regn-, ret-, ribbe-, rim-, rod-, rygges-, saft-, sages-, samvittigheds-, sanses-, sejer-, sjæl-, skaansel-, skades-, skam-, skjæg-, skjødes-, skov-, sky-, smag-, sne-, sorg-, spor-, stil-, stilk-, stjærne-, stundes-, synde-, særke-, sönne-, sövn-, taare-, takke-, takt-, tal-, tand-, tanke-, tarv-, ton-, tro-, trøstes-, tugt-, tvang-, töjles-, vaaben-, vand-, vej-, venne-, vilje-, vinge-, virknings-, vægt-, værdi-, værge-, værn-, væsen-, ære-, ærende-, øre-, orkesløs; en Ild-, Tidløs). løs og ledig, l. Tale, l. paa Traaden, at bryde, slaa, storme løs, gaa, fare l. (lige l.) paa, løst og fast. en Løshed (No. paa -hed dannes af alle Ss. med løs), løsàgtig (-hed), løselig (-hed; jf. op-, u-), løselig (Bio.), at **løse** (lóste, lóst; jf. af-, for-, gjen-, ind-, op-, ud-). en Løsning (No. paa -ning af alle Ss. med at løse), en Løser (jf. Af-, For-, Gjen-), at løsne (et Baand, et Skud), et Løsen. at løsgive (-else), -gjöre (-ing), -kjøbe (-else), -lade (-else), -rive (-else); en L-gænger, et L-gængeri, -holt, -øre; L-hager (Ft.); Løsepenge (Ft.).

et **Lóv** (Ft. = Et.; jf. Bøge-, Ege-, Maj-, Mange-, Rade-, Vin-, Æspe-). at løves (jf. afløve). løvbærende, -fuld (-hed), -grön, -rig; en L-frø, -hytte, -plante, -sal, -sanger (Fugl), -skov; et L-dække, -fald (en L.s-tid), -spring, -tag, -træ, -værk.

en **Løve** (jf. Myre-, Sø-). en Løvinde. en Løvefod, -gaard, -hud, -hule, -jagt, -kule, -man, -manke, -mund, -tand (Plante), -unge; et L-hjærte, -hoved, -mod.

en **Løverdag**, se Lördag.

M.

jeg **maa** (Ft. vi maa; maatte, maattet, at maatte, forhen at maa; jf. at formaa). maaské (Bio.; jf. kanské). paa **maa** og faa (= paa det uvisse).

at **maabe**, at sidde og m. en Maaben.

en **Maade** (jf. Behandlings-, Betragtnings-, Byde-, Bygnings-, Böjnings-, Delings-, Drifts-, Døds-, Fremgangs-, Handle-, Leve-, Lide-, Lære-, Læse-, Male-, Navne-, Regne-, Regnings-, Skrive-, Slutnings-, Spille-, Stave-, Synge-, Syns-, Tale-, Tænke-, Valg-, Virke-, Ytrings-, Ønske-). uden Maal og M., at holde M., der er M. med, med M., til M., over M. (ogsaa overmaade, Bio.), over al M., paa en, nogen, ingen M., i lige M., i alle Maader. -maadig (se middel-), maadelig (-hed; jf. u-). et Maadehold, m-holden (-hed).

en **Maag** (Ft. -e; forældl. = Svoger, Svigerfader, -sön).

en **Maage** (jf. Graa-, Hav-, Silde-, Storm-, Strand-).

et **Maal**[1] (Ft. = Et.; jf. Bygde-, Krage-, Lands-, Landskabs-, Moders-, Rigs-, Tunge-). maaldjærv, -løs (-hed); en M-trost (norsk = Drossel); et M-føre, -stræv (norsk), -stævne (forældl.); en Maalsmand.

et **-maal**[2] (s. O. som forrige i Ss. Dølgs-, Efter-, Falds-, Gifter-, Gjöre-, Klage-, Kære-, Leje-, Lejer-, Lov-, Skjænds-, Skrifte-, Skuds-, Slags-, Spörgs-, Stævne-, Søgs-, Tvivls-, Tviste-, Vædde-, Værgemaal).

et **Maal**[3] (Ft. = Et.; jf. Alen-, Cirkel-, Favne-, Flade-, Flod-, For-, Ende-, Garder-, Grad-, Hul-, Höjde-, Jævn-, Kande-, Korn-, Kreds-, Krudt-, Kubik-, Lav-, Livs-, Længde-, Over-, Potte-, Prøve-, Pægle-, Skjæppe-, Skov-, Skrædder-, Spande-, Stryge-, Tids-, Top-, Tvær-, Tønde-, Under-, Verse-, Vinkel-, Öje-). at staa M., tage M. af, naa sit M., M. og Maade, M. og Med, M. og Vægt, at løbe, kaste-, skyde til Maals. at **maale** (máalte, máalt; jf. af-, op-, til-, ud-), at m. sig med en; maalelig (-hed; jf. u-). en Maalen (Signen og M.), en Maaling (jf. Grad-, Højde-, Land-, Op-, Skibs-, Ud-, Vinkel-), en Maaler (M., Vejer og Vrager; jf. Gas-,

Kraft-, Land-, Luft-, Regn-, Tids-, Under-, Varme-, Vind-). en Maalekjæde, -snor, -stok, -strömpe; et M-bord, -brev; et Maaltid (jf. Aftens-, Middags-).

en **Maane** (jf. Ager-, Bi-, Fuld-, Halv-, Ny-). m-klar, -lys, -syg; en M-bane, -formørkelse, -ring, -skive, -syge; et M-aar, -bjærg, -lys, -skifte, -skin (m.s-agtig), -ur.

en **Maaned** (Ft. -er; jf. Blide-, Faare-, Fiske-, Glug-, Høst-, Krist-, Maj-, Orme-, Slagte-, Sæde-, Tor-, Vinter-). en M.s Tíd. maanedlig, maanedsvis (Bio.). en M.s-dag, -due, -lön, -rose, -syge; et M-flaad, -regnskab, -skrift; m-gammel.

en **Maar** (foræld. og digt. = Mø).

en **Maard** (Ft. -er; jf. Hus-, Skov-, Sten-). svøbt i M., Sabel og M. = (Sobel- og) Maardskind.

maaské, se jeg maa.

at **maatte**, se jeg maa.

en **Maatte** (jf. Bast-, Dör-, Gulv-, Halm-, Siv-, Straa-). en M-kurv, -sæk.

en **Mad** (b. F. Máden, u. Ft.; jf. Aftens-, Ande-, Barne-, Efter-, Fiske-, For-, Gaffel-, Gildes-, Gjøge-, Ind-, Kjød-, Lokke-, Mel-, Mellem-, Middags-, Morgen-, Mælke-, Pille-, Plukke-, Pølse-, Salt-, Ske-, Smaa-, Sule-, Syge-, Søbe-, Til-, Tygge-, Ægge-). at made, en Mading, en Madning. en Madbomme, -gryde, -kasse, -klokke, -kurv, -lavning, -lede, -lugt, -lyst, -moder, -pibe, -pose, -potte, -ro, -spand, -æske; et M-fedt, -kjøb (dyrt M.), -offer, -skab (at gaa i M.t), -sted (et godt M.), -æble; M-urter, -varer (Ft.).

en **Mád** = en Madeng. en Madjord.

en **Maddik** el. Maddike (jf. Mid, Mide),

(en) **Mág** (jf. U-). i Ro og M., i sin gode M., at fare i M. magelig (-hed; jf. u-). et Magsvejr.

et **Magasín** (Ft. -er).

mage (uböj. To.; jf. u-). en Mage (jf. Ægte-), at være M. til, har man set Magen! at mage (lave, indrette), mag det saa. at. mageløs; at m-lægge, -skifte; et M-læg, -skifte.

en **-mager** (se Bog-, Bunt-, Bøsse-, Dug-, Frase-, Guld-, Handske-, Instrument-, Kam-, Karret-, Kaskjet-, Kjætter-, Knap-, Kur-, Kurve-, Naale-, Ord-, Pap-, Paryk-, Potte-, Sadel-, Sejl-, Sko-, Spas-, Spektakel-, Stole-, Tapet-, Ur-, Verse-, Vind-, Vise-, Vogn-, Æske-).

mager (magert, magre; jf. skind-). en Magerhed, at magre (jf. ud-), at magres (jf. af-). magerslaaet.

en **Magí** (b. F. Magien). mágisk.

en **Magìster** (Ft. Magistre). en Magistrát.

magle (besl. m. megen, kun i Ss. som Magleby, -gaard, -kilde, -mølle, Herluf-, Stenmagle; jf. møgel).

en **Magnét**, magnétisk, en Magnetìsme. en Magnétnaal.

en **Magt** (Ft. -er; jf. Af-, Al-, Fuld-, Hær-, Konge-, Krigs-, Land-, Livs-, Over-, Pave-, Stats-, Stor-, Sø-, Tids-, Vaaben-, Van-, Vel-, Verdens-). at staa ved M., holde ved M., være vel ved M., der ligger ingen M. paa, at have Magten, fjendtlige Magter. at magte (jf. mægte). en Magtfuldkommenhed, -fylde, -haver; et M-bud, -sprog; m-paaliggende; magtesløs (-hed).

en **Maj** = [1] Majmaaned, [2] Majløv. at maje (jf. ud-). en Majblomst (Plante), -dag, -greve, -regn, -roe, -stang, et M-træ.

en **Majestǽt**. majestǽtisk.

en **Majór** (jf. Klods-, Plads-).

(en) **Majs** (Plante). en Majskolbe, -plante; et M-korn, -mel, -straa.

at **makke** (tysk). et Makværk.

en **Makker** (tysk). en daarlig M. et Makkerskab.

en **Makrél** (en Fisk). et Makrelgarn.

en **Makrón**. en Makrondej.

at **male**[1] (= sv. mala; -ede, -et, gl. Fortid mól; jf. formale, grovmalet). en Maling[1] el. Malning. en Malström; en Maletand, et M-vand, -værk.

at **male**[2] (= sv. måla; -ede, -et og málte, málte; jf. af-, be-, op-, over-, paa-, udmale; ege-, olje-, perlemalet). en Maling[2] (jf. Olje-, Perle-), en Maler (jf. Blomster-, Dyr-, Figur-, Glas-, Historie-, Kunst-, Landskabs-, Marine-, Pastel-, Porcellæns-, Vaaben-; en M-farve, -kost, -kunst, -mester, -pensel, -skole, -stok, -stol, -stue, -svend), et Malerí (en M-samling), málerisk. en Malemaade.

at **malke** (jf. Mælk). en Malkning. en Malkebøtte, -ko, -krans, -pige, -plads, -spand, -stol, -strippe; et M-kvæg.

en **Malle**[1] (en Ferskvandsfisk).

en **Malle**[2]. Hægter og Maller. en M-krave.
en **Malm** (Ft. -e; jf. Gryde-, Guld-, Jærn-, Klokke-, Kobber-, Myre-, Støbe-, Sølv-). malmfuld, -rig, -støbt; en M-aare, -art, -gang, -glans, -grube, -gryde, -klang, -morter, -røst; et M-brud, -fjæld, -leje.
(en) **Malt**. at gjöre M. = at malte. en Maltning. en Maltbing, -byg, -gjörer, -gjöring, -kværn, -kølle, -mølle, -ovn, -skat, -spire; et M-gjöreri, -hus.
(en) **Malurt** (Plante). M-draaber (Ft.).
en **Mammelùk** (Ft. Mammelukker).
en **Man** (b. F. Mannen; jf. Manke; Heste-, Løve-).
man (ubest. Sto., egl. = Mand).
en **Mand** (Ft. Mænd; jf. Aa-, Adels-, Aftægts-, Almues-, Altings-, Alvors-, Amt-, Arbejds-, Avinds-, Avls-, Baads-, Bade-, Bag-, Bands-, Bane-, Basse-, Bede-, Bedste-, Bjærg-, Blaa-, Bleg-, Bo-, Bols-, Bom-, Bonde-, Borger-, Bro-, Brændevins-, Busse-, By-, Børs-, Danebrogs-, Danne-, Drabs-, Efter-, Ejer-, Elle-, Embeds-, Engelsk-, Enke-, Fag-, Fattig-, Fjerde-, Flag-, Flöj-, Folke-, Folketings-, For-, Forretnings-, Forst-, Fragt-, Fransk-, Frelser-, Færge-, Fæste-, Gaard-, Gal-, Gammel-, Gjernings-, Haandværks-, Halv-, Handels-, Hav-, Have-, Hegns-, Herre-, Hjemmels-, Hird-, Hjul-, Hof-, Hov-, Hoved-, Hus-, Hæders-, Hær-, Höjre-, Høst-, Høveds-, Idræts-, Ildgjernings-, Jung-, Jægers-, Kakkelovns-, Kjendt-, Kjælder-, Kjøb-, Koffardi-, Kontor-, Krigs-, Kro-, Kvarter-, Land-, Lands-, Landstings-, Lange-, Lav-, Le-, Ledings-, Lens-, Lige-, Lire-, Lov-, Lygte-, Læg-, Lægds-, Maals-, Mark-, Mededs-, Mel-, Mellem-, Menig-, Mester-, Mindre-, Misgjernings-, Morgen-, Mælke-, Mærkes-, Nat-, Nord-, Nævns-, Odels-, Older-, Ombuds-, Op-, Ophavs-, Opsyns-, Orlogs-, Over-, Parti-, Penge-, Plov-, Politi-, Pram-, Præste-, Raad-, Raads-, Rans-, Rednings-, Reje-, Ridders-, Rig-, Rigsdags-, Rors-, Røbs-, Rog-, Römnings-, Saga-, Sand-, Sande-, Sejd-, Selskabs-, Sende-, Side-, Skade-, Skjöns-, Skole-, Skralde-, Slæt-, Smaa-, Sne-, Sogne-, Spaa-, Spille-, Sprog-, Sprælle-, Stads-, Stats-, Sti-, Stillings-, Stokke-, Stor-, Straa-, Strids-, Styr-, Stævnings-, Syns-, Syssel-, Sæde-, Sø-, Tals-, Tilsyns-, Ting-, Tredje-, Tremarks-, Trold-, Træ-, Træsko-, Trøster-, Tække-, Tærske-, Tømmer-, Undentags-, Under-, Urtegaards-, Valg-, Vand-, Vandrings-, Vej-, Venstre-, Verdens-, Videnskabs-, Vild-, Vingaards-, Vis-, Vogn-, Voldgifts-, Volds-, Ægte-, Ætmand; man, hille-, saamænd). M. og Kone, det er jeg M. for, alle Mand, tre Mand höj, hundrede Mand, to til Mands, i Mands Minde, Mod og Mands Hjærte. en Mandìnde, mandbar (-hed), mandig (-hed; jf. menig-, u-), mandlig, mandelig (Bio.), mandhåftig (-hed), en Manddom (en M.s-kraft, -styrke, M-aar, Ft.), et Mandskab, at mande (at m. Raa, at m. sig op; jf. be-, op-, over-), at mandes (ɔ: faa Mand, giftes, forældl.). — en Mandbjörn, -draber; et M-drab, -folk, -held, -kjön, -slæt, -tal; m-gal, -olm, -stærk, -voxen: — en Mandebod, -død; et M-blod, -fald, -hoved, -mod, -vid; — en Mandsalder, -dragt, -fadder, -höjde, -person, -side, -stamme, -stemme, -tro (Plante), -tugt; et M-arbejde, -navn; M-klæder (Ft.); m-höj.
en **Mandag** (ɔ: Maanedag). at holde fri (blaa) M., Fastelavns M., paa M. Morgen, i Mandags Morges.
en **Mandel** (Ft. Mandler; jf. Krak-). en bitter M., Mandlerne i Halsen. en Mandelbudding, -dej, -grød, -kjærne, -mælk, -olje, -sten, -sæbe, -tærte; et M-brød, -klid, -træ.
at **mane** (jf. for-, frem-, ned-). en Maner (jf. Aande-), en Manen, en Maning (jf. For-, Frem-, Ned-; et M.s-brev). et Manebrev.
en **Manér** (= Maade). manérlig (-hed; jf. u-).
mange, se mangen.
en **Mangel** (Ft. Mangler; jf. Foder-, Hoved-, Kasse-, Korn-, Ord-, Penge-, Vand-). at have, lide M. paa = at mangle[1]. mangelfuld (-hed).
mangen, mangt, mange. mangen en, m. Gang, m. en Gang (Mand), mangt et Aar, mangt og meget, mange Gange, Sinde, Fold, Haande, Slags, hvor mangen! hvor mange?

saa mange som muligt. mangfòldig (-hed; at m-gjöre); mangefold (Bio.), mangelund (digt. Bio.), mangesteds (Bio.; at have m. Ærende). mangeaarig, -farvet, -føddet, -hovedet, -kantet, -leddet, -tydig; en M-kant, et M-løv (en Plante).

at **mangle**[1] (= fattes), se en Mangel.

at **mangle**[2] (Linned). en Manglestok. et Mangletræ.

en **Manke** (jf. en Man; Heste-, Løve-). et Mankehaar.

(en) **Manna.** et Mannagryn.

en **Mappe** (jf. Papir-, Skrive-, Tegne-).

Mar- (= Hav-, kun i Ss.): en Marhalm (Tangart), -ild, -tørv, -vidje (ogsaa Mare-); et M-svin; en Marehalm (Græsart), -minde (foræld. = Havfrue).

en **Mare** (jf. Natte-). en Marelok; et M-kors, -ridt.

en **Marekat** (en Abe).

Marlager, **Maribo** (ikke Marieager, -bo).

(et) **Marieglas.** en Mariehöne.

en **Marine.** en M-maler, -minister.

en **Mark**[1] (Ft. -er; jf. Bonde-, Brak-, Byg-, Græs-, Havre-, Hov-, Hvede-, Is-, Kløver-, Korn-, Raps-, Ris-, Rug-, Strand-, Stub-, Ud-). at staa paa Marken, gaa ud i M.n, rykke i M.n. en Markblomst, -fred, -frugt, -fugl, -mand, -mus, -roe, -syre, -urt, -vej, -væxt; et M-arbejde, -fund, -hegn, -hø, -jordbær, -ran, -redskab; M-ærter (Ft.); m-leds (Bio.); et Markeskjel.

en **Mark**[2] (Ft. = Et.; [a]en Vægtdel, foræld., en M. Guld el. Sølv; [b]en aflagt Mønt = 16 Skilling, $\frac{1}{6}$ Rigsdaler, $\frac{1}{3}$ Krone).

-mark (af foræld. Bet. Skov, Grænseland, i Danmark, en Ødemark, Fin-, Søndermarken).

Mark- (tysk): en Markgreve, -grevinde, et M-grevskab.

et **Marked** (Ft. -er; jf. Heste-, Kilde-, Kram-, Kvæg-, Penge-, Øxen-). en Markedsbod, -dag, -gave, -gjæst, -kram, -plads, -pris, M-varer (Ft.). — en Markskriger.

en **Marketènter** (-ske). et Marketenterí.

(en og et) **Marmor.** en M-blok, -flise, -kirke, -sten, -støtte; et M-brud, -gulv.

en **Marsk**[1] (Ft. -er; jf. Foder-, Rigs-).

en **Marsk**[2] (Ft. -er; jf. Ditmarsken). en Marskbonde, -dannelse, -egn; et M-dige, -faar, -græs, -kvæg, -land, -ler.

en **Marskalk** (Ft. -er; jf. Fest-, Hof-, Rejse-, Sørge-; egl. af Mar = Hest og Skalk = Tjener). en Marskalkstav.

(en) **Marter** (= Pine). at martre.

en **Marts** (= Tormaaned). en M-fiol, -sne, et M-øl.

en **Màrtyr** (Ft. Martýrer). en Martyrdom. en M-død, -krone.

en **Marv** (u. Ft.; jf. Björne-, Hjærne-, Hylde-, Jord-, Oxe-, Ryg-). marvet (jf. at udmarve). marvfuld (-hed), -løs (-hed); en M-hule, -knogle, -olje, -pibe, -pære, -skjøre, -straale (i Træ), -söjle (i et Ben); et Marveben, en M-bolle, -budding.

(et) **Más**[1]. at have sit M. med = at mase[1] med noget.

Más[2]: at gaa i M., at træde, slaa, koge i M. at mase[2] (= knuse).

(en) **Mask** (Svineføde; jf. Misk-). en Maskeballe, -tønde; et M-kar, -trug.

en **Maske**[1] (jf. Garn-, Net-, Rende-, Strikke-). at maske (et Garn, et Net). maskeblomstret, -knyttet, -vinget; et M-net, -værk.

en **Maske**[2] (jf. Dyre-, Halv-, Silke-, Vox-). at maskére, en Maskeráde (en M-dragt). et Maskebal.

(et) **Maskepí** (holl.). at have M. med en.

en **Maskíne** (jf. Damp-, Kaste-, Klatre-, Mudder-, Sy-, Te-, Tærske-). et Maskinerí, en Maskinìst, maskinmæssig (-hed). en Maskinmester, -rem, -rulle, -syning, et M-væsen.

en **Másovn** (i Jærnstøberier).

en **Masse** (jf. Fjæld-, Folke-, Is-, Klippe-, Papir-, Vand-). Boets M., Massen. massív. masseagtig (-hed), m-vis (Bio.).

en **Mast** (Ft. -er; jf. Fokke-, Mesan-, Papegöje-, Skibs-, Skude-, Stor-). -mastet (se tre-), en -master (se Tre-). en Masteflöj, -grav, -hugger, -kran, -kurv, -top; et M-baand, -fedt, -hus, -spor, -træ.

mat[1], matte. en Mathed, at matte (jf. ud-).

mat[2] (persisk = død) = skakmat (ɔ: Kongen er død). at gjöre, sætte en m.

en **Mát** (se Baadsmands-, Koks-).

en **Matérie** (Stof, Æmne, Vór). Bøger i raa M.

en **Matràs** (Ft. Matrasser, jf. Skraa-).

en **Matrós** (Ft. -er; jf. Orlogs-). en let M. en M-dragt, -dreng, -tjeneste.

(en **Matte**, se en Maatte.)

en **Mave** (jf. Hænge-, Spids-, Struds-, Svine-). -mavet (se tyk-). en M-aare, -hule, -krampe, -mund, -pibe, -pine, -port, -pølse, -saft, -slim, -sygdom, -sæk; et M-bælte, -kneb; M-draaber (Ft.); m-styrkende.

med (Fho. og Bio.; jf. der-, her-, hvor-, til-). at være, følge, gaa, holde, lege, tale m., m. Maade, m. Lempe, m. Vilje, m. rette, m. urette, m. det gode eller m. det onde, m. Forlov! m. Tilladelse! m. Tiden, m. Aarene, m. ét, lige m. ét, m. mindre, langs m. Aaen.

en **Medaarsag**. et M-ansvar, m-ansvarlig (-hed). en M-arbejder. -arving. -bejler (-inde, -ske). -borger, m-borgerlig. at m-bringe (-else). en M-broder. -bør. at m-dele (-else). m-délelig, m-délsom (-hed; jf. u-), m-delagtig (-hed). en M-dommer. -edsmand. et M-eje, en M-ejer. m-faren (ilde m.), en M-fart, -færd. m-født. en M-følelse, m-følende. at m-følge. (et) M-før (i Embeds M.), at m-føre. at m-gaa, en M-gang. -gift, at m-give. m-gjörlig (-hed; jf. u-). m-handlet (ilde m.), en M-handling. -hjælp, -hjælper. (et) Medhold (at give en M. i noget), m-hòldelig (-hed; jf. u-). en M-hustru, -kristen. et M-lem (jf. Æres-). m-lídende, en M-lídenhed. -lyd, m-lydende. et M-menneske. at m-regne. m-rejsende. en M-skyld, m-skyldig. en M-spiller. at m-tage, m-tagen. en M-tjener. m-vidende (-enhed), en M-vider. -vind. at m-virke (-ning). en M-ynk (m-som).

et **Méd** (jf. Öje-). uden Maal og M. at mede. en Medekrog, -snor, -stang, et M-töj.

en **Mede** (jf. Kane-, Slæde-; egl. = en Stang; jf. en Læsmed).

medens (Bno.) = imedens.

en **Medisterpølse**.

megen, meget (u. Ft.). saa, hvor megen, meget, nok saa meget, alt for m., saare m., hvor m., lige m., det er mig lige m., saa m. mere, mindre, hellere, bedre, værre, m. vel, m. godt, meget stor.

at **meje** (jf. af-). en Mejer, en Mejning. en Mejekrog, -tid; et M-drag, -jærn, -rede.

et **Mejerí**, en Mejerske.

en **Mejse** (Fugleslægt; jf. Blaa-).

en **Mejsel** (Ft. Mejsler; jf. Húl-, Spids-). at mejsle (jf. ud-).

(et) **Mél** (jf. at male[1]; Byg-, Dyst-, Flor-, Grubbe-, Havre-, Hexe-, Hirse-, Hvede-, Kartoffel-, Kraft-, Majs-, Nudel-, Ris-, Rug-, Sigte-, Svine-, Vox-). melet, melagtig, at mele (sin Kage). en Melbing, -bolle, -budding, -byg, -bøtte, -dröjer (i Rug), -dug (-duggen), -grød, -handel, -handler, -kalk, -kiste, -mad, -mand, -mølle, -orm, -pap, -pose, -rende, -sigte, -spise, -suppe, -sæk, -tragt, -tønde, -vælling; et M-krudt, -støv; m-rig, -vinget.

at **melde** (meldte, meldt; jf. af-, an-, for-, ind-, til-, udmelde; be-, ommeldt). at m. sig, m. Fòrfald. en Melding el. Meldning, en -meldelse (se An-, Ind-, Ud-), en -melder (se An-).

mellem (Fho.) = imellem.

et Mellemaar. en M-akt. -art. m-blaa. en M-brusk. et M-bud. en M-bygning. -dræt. et M-dæk. en M-dör. -farve. -finger. et M-flæsk. en M-fod. et M-foder. m-god. et M-gods. en M-grund. m-grön. et M-gulv. en M-haand. i M-haanden. en M-handel, -handler. -hest. -hjærne. et M-kjød. m-kommende, en M-komst. et M-led. m-liggende. -løbende, en M-løber. -mad. -mand. et M-parti. en M-regning. -ret. m-rigs (Bio. og To.). et M-rum. en M-skov. -slags. -sort. et M-rev. -spil. en M-stab. -stemme. -stok. m-stor. et M-stykke. en M-störrelse. -sæd. -sætning. -tid. -tilstand. -time. -ting. -vej. -vold. -væg. et M-værende. -værk.

mellemst (To. og Bio., af mellem).

en **Melodi** (Ft. -er). melódisk.

en **Melón** (Ft. -er). en M-kjærne, -skal.

men (Bno.). et Men (Ft. Menner).

en **Mén** (u. Ft.). at have M. paa Mælet, uden M., at gjöre en M. at mene[1] (foræld., = formene[1] en noget). menlig (= skadelig). en Mened, en Meneder, menedersk,

menløs (-hed), at menslaa, mensvoren, en Menvætte.

at **mene**[2] (mónte, mént; jf. formene[2], velment). en Mening (jf. For-), at have en M. om, sin egen M., gale Meninger. en Meningsforskjel, -fælle, -ytring; m.s-løs (-hed).

menig (jf. almēn, gemén). en m. (Soldat), de menige, det m. Folk. en Menighed (jf. Brødre-, Fri-, Sogne-; et M.s-liv, -raad). Menigmand (u. Kno.), m-mandig (-hed).

et **Menneske** (Ft. -r, b. F. Menneskene; gl. b. F. Mennesken = Menneskeheden, Menneskens Sön = Frelseren; jf. Kvinde-, Med-, Natur-, Pligt-, U-, Vane-). menneskelig (-hed; jf. over-, u-). Menneskeaanden, en M-alder, -art (= Race), -forstand, -frygt, -haand, -kjender, -kundskab, -rettighed, -sjæl, -slægt, -ven, -æder; et M-barn, -ben, -blod, -had, -kjød, -liv, -værk; m-fjendsk (-hed), -kjærlig (-hed), -sky (-hed).

mens (Bno.; jf. i-) = medens, imedens.

mér og **mere** (To. og Bio., höjere Grad til meget; jf. mest; ydermere; nærmere, nærmer, fjærmer). end mere, mer end nok, mer og mer, mer eller mindre. at -mere (se for-). en Merindtægt, -udgift.

(en) **Mergel** (jf. Kridt-, Ler-, Sand-). mergelagtig, at mergle (-ing). en Mergelgrav, -jord, -skifer; et M-lag.

en **Mesán**. en M-mast, et M-røst, -sejl.

en **Messe** (jf. Höj-, Sjæle-). at messe, en Mesning. en Messebog, -hagel, -sang, -skjorte, -særk, -vin; et M-fald, -offer.

(et) **Messing**. (et) M-blik, en M-plade, -skrue, -stift, -stræng, -traad, -tromle.

mest (höjeste Grad af mer, mere). for det meste, det mest mulige.

en **Mester** (Ft. -e; jf. Borg-, Bro-, Byg-, Ceremoni-, Danse-, Fabrik-, Fiske-, Forst-, Fri-, Fyr-, Fægte-, Gas-, Glas-, Haandværks-, Havne-, Hexe-, Hof-, Hov-, Jæger-, Kapel-, Kasse-, Kjælder-, Koncert-, Kvarter-, Køge-, Lavs-, Lære-, Maler-, Maskin-, Mur-, Mønt-, Pak-, Plante-, Pode-, Politi-, Post-, Regne-, Rente-, Rit-, Rode-, Rune-, Rust-, Sang-, Skat-, Skjælms-, Skole-, Skomager-, Skrædder-, Smedde-, Snedker-, Solde-, Stald-, Stod-, Stok-, Stor-, Straale-, Synge-, Tegne-, Tugte-, Tømmer-, Vaaben-, Vagt-, Vand-, Vogn-, Vold-, Værk-). at spille M. mesterlig, et Mesterskab, at mestre (jf. be-). en Mesterhaand, -kok, -lön, -mand, -sanger, -svend, -tyv; et M-skud, -stykke, -værk.

et **Metál** (Ft. Metaller; ɔ: en Malm). metállisk.

et **Meteór**. en M-sten, et M-jærn.

en og et **Mid** el. en Mide (Ft. Mid og Mider; jf. Bog-, Jord-, Vandmid; Fnat-, Ostemide). midrēt (Ost).

mid- (egl. To., kun brugel. i Ss.; jf. midt). en Midaften. en M-alder, m-aldrende. en M-dag (jf. Efter-, For-; en M.s-hede, -höjde, -linje, -lur, -mad, -sol, -sövn, -tid; et M-bord, -maaltid). en M-faste. M-gaard (oldn. Navn paa den beboede Jord). en M-nat (digt. Midje-; en M.s-stund, -tid). en M-sommer (ved M.s-tid, en M-el. M.s-dag, -nat). en M-vinter.

middel- (egl. t. To., svarende til gl. d. mid, medel; jf. mellem). et Middelaar. en M-alder, m-alderlig. en M-dybde. (et) M-gods. en M-hastighed. M-havet. m-höj, en M-höjde. m-maadig (-hed). en M-pris. et M-punkt. en M-skole. -sort. -stand. m-stor, en M-störrelse. et M-tal. en M-tid. et M-vande. en M-varme. -vej. -vægt. et M-værd. en M-væxt.

et **Middel** (Ft. Midler; jf. Bevis-, Binde-, Bræk-, Bytte-, Dannelses-, Føde-, Gjærings-, Hjælpe-, Levneds-, Lokke-, Læge-, Naade-, Nærings-, Nød-, Penge-, Pirrings-, Prøve-, Rednings-, Sove-, Trylle-, Tvangs-). at have Midler (jf. bemidlet). middelbar (-hed; jf. u-). at midle, en Midler (= Mægler).

en **Midje** (digt., af mid). en Midjenat.

midlertidig (-hed; jf. imidlertid).

midt (Bio., egl. Int. af To. mid). m. ad Vejen, Gaden, m. for Tronen, m. i Byen, Talen, m. iblandt Folket, m. igjennem, m. ind, inde i Vrimlen, m. om Dagen, Natten, m. om Skaftet, m. over Alteret, at gaa, hugge, skære m. over, m. paa Torvet, m. ud, ude i Aaen, m. ud, ude paa Havet, m. under Hvælvingen, m. under Gudstjenesten. midterst (To. og Bio., höjeste Gr. af mid og midt), den, det, de midterste; en Midte, i M.n af

(= midt i). midtfjords, -skibs, -ströms, -vejs (Bio.); en M-linje, -ribbe, -vej; et M-punkt.

mig (Sto., jf. jeg, min). det er mig, det var ikke mig.

en **Míl** (Ft. -e og = Et.; jf. Flade-, Kvadrat-, Sø-). en halv M., en Mils Vej. en Milepæl, et M-tal; M-penge (Ft.); m-lang (To.), m-vidt (Bio.).

mild, mildt, milde (jf. gav-, gjæst-, latter-, u-). en Mildhed (jf. Gav-, Gjæst-, Latter-, U-), at -milde (se for-), en -milding (se Dag-), at mildne, mildelig (Bio.).

en **Mile**[1] (jf. [a]Kul-, [b]Sand-). et M-brænde, -kul, en M-røg, -ved.

en **Mile**[2] (et Bidsel). en M-kjæde, -rem, -tömme.

en **Milliàrd** (Ft. -er; 1000 Millioner).

en **Milliòn** (Ft. -er; 1000,000).

en **Milt** (u. Ft.). en Miltbrand, -syge; m-syg.

at **mimre** (med Munden). en Mimren.

mín, mit, mine (Sto.; jf. jeg, mig).

et **Minde**[1] (= Munding, af Mund; jf. Aa-, Kjærteminde, Nyminde Gab).

at **minde**[1] (af Mund, = kysse; foræld.).

(et) **Minde**[2] (= Samtykke). at give sit M. til, det sker ikke med mit M. mindelig (To. og Bio., at bede saa m.), i Mindelighed.

et **Minde**[3] (jf. Fortids-, Gjen-, Grav-, Hæders-, Oldtids-, Sejers-, Ære-; en Kjær-). at have i M., drages til M., gaa af M. at minde[2] (jf. paa-), at m. en om noget, at mindes (= huske, erindre), en Mindelse (jf. A-, Paa-). en Mindefest, -gave, -krans, -penge, -sang, -sten, -støtte, -tale; et M-blad, -bæger, -digt, -kvad, -skrift, -tegn; m-kjær, -rig, -værdig; et Mindesmærke.

mindre, mindst (höjere og höjeste Gr. til lille, liden, lidt, smaa; jf. allermindst). med mindre, intet m., ikke des m., saa meget m.; i det mindste, ikke det m. at mindske (jf. for-), at mindskes, en Mindskelse, en Mindskning. — mindreaarig (-hed), en M-mand (foræld.), et M-tal.

en **Mine**[1] (jf. Kjender-). at gjöre M. til, give sig M. af, holde gode Miner. et Minespil.

en **Mine**[2] (jf. Bly-, Guld-, Kobber-, Krudt-, Kul-, Sølv-). at minére (-ing; jf. under-). en Minegang, -graver, et M-kammer.

et **Minerál** (Ft. -er og -ier; = en Bjærgart). minerálsk. en Mineralsamling, M-riget.

en **Minister** (Ft. Ministre; jf. Finans-, Indenrigs-, Justits-, Krigs-, Kultus-, Marine-, Udenrigs-). et Ministérium (Ft. Ministérier).

at **minke** (besl. m. mindre). at m. Sejl. en Minkning.

et og en **Minút** (Ft. Minutter; $\frac{1}{60}$ af en Time, af en Grad). M-skud (Ft.), en M-viser.

et **Miràkel** (Ft. Mirakler; ɔ: Jærtegn).

en **Mis** (b. F. Missen) = en Missekat.

mis- (jf. at miste). mislig (-hed; at m-holde, -else). — at misbillige (-else). en og et M-brug, at m-bruge. en M-byrd (Abort). m-dannet (-else). en M-dæder (af en Daad). et M-forhold. m-fornöjet (-else). at m-forstaa (-else), en M-forstand. et M-foster. at m-føde, en M-fødsel. en M-gjerning (en M.s-mand, -sag). et M-greb. en M-gunst. et M-haab. et M-hag (jf. Behag), at m-hage. at m-handle (-ing). -kjende (-else; jf. umiskjendelig). en M-klang, m-klingende. at m-klæde (= vanhelde). en M-kredit. at m-lede (-ning). en M-lyd. at m-lykkes (-else). et M-mod, m-modig (-hed). et M-nöje. en M-regning. -stemning. et M-tag, at m-tage. en M-tanke. -tillid. -tro, at m-tro, m-troisk (-hed). en M-trøst, at m-trøste. m-trøstig (-hed). en M-tvivl, at m-tvivle. at m-tyde (-ning). et M-tykke. at m-tænke, m-tænkelig (-hed, jf. u-). m-tænksom (-hed; jf. u-). at m-unde (jf. umisundt). en M-ùndelse (m.s-værdig), en M-under, m-ùndelig. m-visende, en M-visning. en M-væxt.

en **Miskund** = en Miskundhed. at miskùnde sig over en, miskùndelig.

(et) **Miskmask** (= et Kjørsammen; jf. en Mask).

en **Mispel** (Ft. Mispler). et Mispeltræ.

at **misse** (med Öjnene; jf. Mis, Missekat).

en **Mistbænk** (af t. Mist = Møg).

at **miste** (jf. mis-). mistelig (jf. u-).

en **Mistel** (Ft. Mistler; en Snyltebusk). en Misteltên.

et **Mjav** (Ft. = Et.). at mjave, en Mjaven.

en **Mjød** (u. Ft.). en Mjødurt, et M-horn, -kar.

(et) **Mód**[1] (egl. Sind, Sindelag, særlig et frygtløst Sind; jf. Moro; Helte-, Hov-, Höj-, Livs-, Løve-, Mande-, Mis-, Over-, Sagt-, Taal-, Ve-). frisk M., M. og Mands Hjærte, at tage M. til sig, at have M. paa, være ved godt M., være vel el. ilde til Mode. modig[1] (-hed; jf. fri-, god-, hov-, höj-, klejn-, lang-, mis-, over-, sagt-, sørg-, taal-, vankel-, ve-, ædel-); at -mode (se an-, for-, hov-). modfalden (-hed), -løs (-hed).

et **Mód**[2] el. Mode (= et Møde; begge foræld.; jf. mod = imod; se Lede-, Vedermod, Landemode).

mód (foræld. og digt. To.). træt og m., m. i Hu = modig[2] (nu kun i Udtr. at græde sine modige Taarer).

mód (Fho. = imod; jf. et Mod[2]). — at modarbejde (-else). et M-bevis, at m-bevise. et M-billede. m-bydelig (-hed). en M-bør. -gang. -gift. -grund. -hage. -hu (= Antipati). -klage. -list. -part, et M-partí. en M-prøve. -regning. m-sat (det m-satte). en M-side. at m-sige (-else, jf. Selv-; selvmodsigende, uimodsagt, -sigelig). et M-skrift. et M-spil, en M-spiller. at m-staa (jf. uimodstáaelig), en M-stand (en M.s-evne, -kraft), en M-stander. en M-strid (at staa i M. med noget), m-stridende (Meninger). en M-stræben, m-stræbende (= uvillig). en M-ström. et M-stykke. en M-stævning. at m-sætte (sig), en M-sætning. at m-tage (-else), en M-tager, m-tágelig (-hed; jf. uimod-). et M-tryk. m-vendt. et M-vidne. en M-vilje, m-villig (-hed). en M-vind. at m-virke (-ning). en M-vægt. et M-værge (at sætte sig til M.).

en **Mode** (fr.; egl. s. O. s. Maade; jf. nymodens). at være i M., paa Moden, gaa af Mode. en M-dame, -dragt, -dukke, -farve, -handel, -handler (-inde), -herre, -præst, -pynt, -sag, -vare.

en **Modél** (Ft. Modeller). at modellére (-ing).

moden (-nt, -ne; jf. halv-, over-, u-). et modent Æble, Ærende, Overlæg. en Modenhed, at modne, at modnes, en Modning.

en **Moder**[1] (Ft. Mødre; jf. Barne-, Bedste-, Bi-, Far-, Foster-, Gjøge-, Gud-, Hus-, Jorde-, Mad-, Mor-, Olde-, Pleje-, Ravne-, Stif-, Sviger-). i, af Moders Liv, ikke en Moders Sjæl. moderlig (-hed; jf. stif-). en Modenglæde, -kjærlighed, -lud, -stamme; et M-bryst, -dyr, -hjærte, -land, -mærke, -skjød; m-løs; et Modersmaal, en M-mælk.

en **Moder**[2] (u. Ft.; jf. Bylde-, Frugt-, Liv-, Skrue-). en Moderhals, -kage, -krans, -mund, -skede, -sot, -syge; et M-spejl, -vand.

Mols. en Molbo (en M-historie).

mon (Nut. Ft. og Fort. monne, ufuldst. foræld. og digt. Udso.). mon (Spörgeord), mon ikke? monstró (Bio., = sv. må veta; af mon en skal tro).

et **Mon** (b. F. Monnet, Ft. = Et.; jf. Eje-, For-, Fæ-, Jords-, Klæde-, Spade-).

en **Monàrk** (Ft. -er). monàrkisk, et Monarkí.

en **Moppe** = en Moppehund = en Mops. mopset. en Mopsnæse.

en **Mór**[1] (Ft. -er; Folkenavn). morisk. Morland, en Morian.

(en) **Mór**[2] (Jordart; jf. Myr, Mose; Hede-, Kær-, Mose-, Skov-). en Mordannelse, -eng, -tørv.

en **Mōr**[3] (= Moder; jf. Horse-, Perle-). en Morbroder, -fader, -moder (jf. Moster), en Morlille.

(et) **Mór** (Silkestof, se Guld-, Sølv-).

et **Moràds** (Ft. -er; tysk; jf. en Mor[2], en Myr). moràdsig.

en **Morál.** morálsk (jf. u-), at moralisére (-ing), en Moralìst, en Moralitét.

et **Mórbær.** et Morbærblad, -træ.

et **Mórd** (Ft. = Et.; jf. myrde; Barne-, Broder-, Fader-, Foster-, Gift-, Konge-, Lön-, Rov-, Selv-, Snig-). en Morder (en M-haand, -kule; jf. Broder-, Fader-, Konge-, Selv-, Snig-), en Morderske, mordersk (jf. selv-) og morderisk. en Mordbrand, -brænder, et M-skrig, -vaaben.

at **more**, more sig, se en Moro.

en **Morgen** (Ft. -er; jf. Jule-, Nyaars-, Over-, Paaske-, Sommer-, Vinter-). M. og Aften, fra M. til Aften, i M., i M. tidlig, i M. Aften, god M.! om Morgenen, i Morges (i Gaar M., i Fredags M.). at morgnes (-ing). en Morgenbön, -dag (kun i b. F.), -dragt, -drik, -dröm, -dug,

-dæmring, -frue, (Plante), -gave, -hilsen, -himmel, -kjole, -luft, -mad, -mand, -mælk, -røde, -sang, -sko, -sol, -stjærne, -stund, -sövn, -taage, -time, -tur, -vind; et M-gry, -skjær, -tog; m-duelig (-hed).

en **Moro** (af et Mod[1] = Sind, og Ro = Glæde; ligesaa jysk »Hovro« f. Hu-ro; jf. sv. ro, at roa sig, rolig). at more, at m. sig (med noget), morsom (-hed), en og et Morskab (en M.s-bog, -læsning).

en **Mórter** (Ft. -e; jf. Malm-, Sten-).

en **Mortér** (Ft. -er; et Skydevaaben).

(et) **Mos** (b. F. Mosset; Ft. Mosser = Mosarter; jf. Brand-, Halv-, Hvid-, Kilde-, Krans-, Lever-, Lunge-, Ren-, Tørve-). mosagtig. en M-art, -rose, -tørv, -væxt; et M-lag, -tæppe; m-groet (-grot), -klædt.

(en) **Mós** (jf. Kartoffel-, Kvæde-, Lunge-, Pære-, Æble-).

en **Mose** (jf. Elle-, Kær-, Lyng-, Rør-, Skov-, Tørve-). moseagtig. en Mosebrand, -bund, -eng, -grund, -jord, -lyng, -mor, -pil, -plante, -pors, -snegl, -tue, -tørv, -urt; et M-fund, -græs, -hø, -land, -siv, -vand.

(en) **Most** (jf. Drue-, Pære-, Æble-).

en **Moster** (Ft. -e; egl. Morsøster, af Moder; jf. Faster).

moxen (Bio., sjæld.; = næsten, hartad).

(et) **Mudder** (jf. Skudder-). at mudre (-ing; jf. op-), mudret. en Mudderbund, -fisk, -grund, -grøft, -maskine, -pram, -pøl, -sneppe, et M-vand.

en **Muffe.** en Muffedíse (ɔ: Pulsvante).

(en) **Mug** (b. F. Muggen). muggen (-nt, -ne), en Muggenhed, -skab, at mugne.

at **muge** (af Møg). en Múgning.

(en) **Muk** (Hestesygdom). en Mukkebyld.

et **Muk** (b. F. Mukket; Ft. = Et.). at mukke, en Mukken.

en **Mukkert** (Ft. -er; ɔ: en Nødde, en svær Jærnhammer).

en **Mulàt** (Ft. Mulatter). en Mulatinde.

(en og et) **Muld** (jf. Ler-, Sand-). at lægge under M., ligge under Mulde, være oven Mulde. at mulde (usædv.), muldet (jf. ler-, rød-, sand-). en Muldfjæl, -jord, -varp (et Muldvarpeskud); et M-lag; m-blandet, -rig.

en **Mule**[1] (jf. Axel-, Ko-, Kul-, Oxe-). at mule (jf. sur-). en Muleplade, -pose, -ring; et M-baand; at m-binde.

en **Mule**[2] = et Múldyr, et Múlæsel.

mulig (af foræld. at mue = maa ɔ: formaa; jf. Fòrmue; u-). alt muligt, om muligt (= hvis det er m.), saa vidt m. en Mulighed (jf. U-), muligvis (Bio.). at muliggjöre (jf. u-).

en **Mulkt** (Ft. -er; ɔ: Pengebøde). at mulktére (-ing).

mullen (-nt, -ne; af foræld. et Mul = Skimmel, for Mugl; jf. Mug, muggen). mullentBrød. at mulne[1].

(et) **Mulm.** i M. og Mørke. at mulme (usædv., forhen ogsaa at mulne[2]).

et **Multebær** (norsk en Molte, Ft. Molter).

at **mumle** (jf. frem-). en Mumlen.

en **Mumme** (foræld. = Maske[2]; jf. formummet). et Mummespil.

en **Mund**[1] (Ft. -e; jf. Aaben-, Bide-, Flab-, Folke-, Lækker-, Løve-, Mave-, Moder-, Sladder-, Slik-, Suge-, Sukker-). at have en slem M., at bruge M., holde (sin) M., holde ren M., staa til Munds med, tage Munden fuld, have meget af M.n, faa M.n paa Gang, tage Bladet fra M.n, snakke en efter M.n, stoppe M.n paa en, smöre en om Munden med (Snak, Løfter), sidde med törre Munde. -mundet (se aaben-, blød-, bred-, flab-, grød-, haard-, kaad-, skjæv-, spids-, tvær-, tör-), en Munding (jf. Aa-, Elv-, Fjord-, Flod-, Havne-, Kanon-). mundtlig (-hed). en Mundaabning, -art, -bid, -del, -fuld (Ft. -e), -harpe, -hule, -klemme, -knevel, -kok, -krig, -kurv, -lim (ogsaa et), -skjænk, -smag, -spids, -syge, -ven, -vig; et M-bid, -dask, -forraad, -held, -hov (foræld.), -huggeri, -læder (-lær), -skjæg, -stykke; m-kaad (-hed), -ret, -stærk; at m-hugges; et Mundsvejr.

(en) **Mund**[2] (= Haand, kun i Ordspr. Morgenstund har Guld i M.).

en **Mundéring** (jf. Krigs-, Over-, Under-). et Munderingskammer.

(et) **Mundgodt** (foræld.: ikke af Mund[1] og godt, men af oldn. mungát) = Öl.

en **Munk** (Ft. -e; jf. Hav-, Sø-, Tigger-). munkeagtig (-hed). en M-bo, -celle, -deje, -dragt, -gang, -hætte, -kappe, -kutte, -orden,

-skrift, -sten; et M-kloster, -liv, -løfte, -væsen.

en **Munke** (Plante, se Blaa-, Drue-).

munter (Ft. muntre). en Munterhed, at muntre (-ing; jf. op-).

en **Múr** (Ft. -e; jf. Brand-, For-, Fængsels-, Gavl-, Grund-, Kirke-, Ring-, Side-, Skille-, Stads-, Tvær-, Yder-). at mure (-ing; jf. ind-, op-, tilmure; grundmuret), en Murer (et M-lav; jf. Fri-), et -mureri (se Fri-). en Murbrækker, -fod, -kalk, -kant, -krans, -krone, -mester, -pille, -sinke, -ske, -spætte, -sten, -svale, -svend, -tind, -vold; et M-anker, -arbejde, -bryn (= Gesims), -grus, -kit, -sand, -værk; M-brokker, -skjærver, -takker (Ft.); m-fast.

et **Murmeldyr.**

at **murre** (= knurre). en Murren (i Tænderne).

en **Mús** (Ft. = Et., forhen og endnu i Folkespr. Mys, Møs; jf. Flagger-, Hus-, Mark-, Skov-, Spids-, Spring-, Studs-). at muse. musblakket, -graa, -øret; en M-vaag (Fugl); en Musefælde, -rede, -tand; et M-hul; M-öjne (Ft.).

en **Musìk** (b. F. Musikken; jf. Katte-, Taffel-). en Músiker, en Musikànt, musikálsk. et Musikstykke.

en **Muskát.** en M-blomme, -nød, -vin.

en **Muskel** (Ft. Muskler; jf. Öje-). en Muskelkraft, -stramning, -trævl; m-stærk.

en **Muskèt** (Ft. Musketter). en Musketér.

en **Musling** (jf. Kam-, Perle-, Pæle-). en M-skal.

en **Musvìt** (Ft. Musvitter; Sangfugl).

mut, mutte. en Muthed.

en **Myg** (b. F. Myggen, Ft. = Et.; jf. Vand-). en Myggesværm; et M-stik.

mýg. mýgt, myge (jf. led-, yd-). en Myghed.

en **Mylr** el. Myller (af en Myre²). at mylre, en Mylren.

en **Mynde** (af foræld. To. my = smal [jf. Mysunde] og Hund) = en Myndehund.

myndig (jf. fuld-, umyndig; Formynder, at bemyndige). en Myndighed (jf. U-), en Myndling.

(en **Mynt** se en Mønt.)

en **Mynte** (Slægtsnavn paa Planter; jf. Ager-, Kruse-, Peber-). et M-vand.

en **Mýr** og en Myre¹ (jf. Mor², = Mose). en Myremalm; et M-jærn.

at **myrde** (af et Mord; jf. snig-). en Myrden, et Myrderí. en Myrdelyst.

en **Myre²**. en Myreløve, -sluger, -syre, -tue; et M-bad, -æg.

en **Myrte** (gr.) = et Myrtetræ. en M-krans.

en **Myseost** (af norsk Myse = Ostevalle).

en **Mysike** (Skovmærkens Slægtsnavn).

en **Mysling** (af en Mus).

en **Mysse** (Plantenavn, jf. Kær-).

et **Mytterí.** at gjöre M.

at **mægle.** at m. Fred. en Mægler (jf. Freds-, Hus-, Skibs-, Vare-, Vexel-), en Mægling.

at **mægte** (af Magt). mægtig (-hed, jf. af-, al-, egen-, fir-, over-, stor-, to-, van-; at bemægtige).

en **Mælde** (Planteslægt, jf. Have-, Strand-, Svine-).

et **Mæle** (af Maal¹; jf. Efter-, Gjen-, Grav-). Mund og M. et tykt M. -mælet (se djærv-, höj-, lav-, snar-, tyk-), at mæle (jf. umælende).

(en) **Mælk** (jf. at malke; Bolle-, Faare-, Fugle-, Gede-, Græs-, Hoppe-, Jomfru-, Kjærne-, Ko-, Mandel-, Moders-, Morgen-, Raa-, Svovl-, Tyk-, Ulve-, Vorte-, Ægge-, Æsel-). mælkeagtig. en M-bøtte, -deje, -gris, -grød, -kur, -kusk, -mad, -mand, -saft, -spand, -stue, -tand, -valle, -vej (paa Himlen), -vogn; et M-brød (et M.s-fjæs), -fad, -glas, -kar (¹ = M-fad, ² jf. Blod-, Saft-), -sukker, -vand; m-hvid, -rig.

(en) **Mælke** (Fiskesæd). en Mælkefisk.

at **mælte** (af Malt). en Mæltning.

mænd (= saamænd). nej m. om jeg vil.

en **Mængde** (af mange; jf. Folke-, Regn-, Vand-).

at **mænge** (= blande). at m. sig.

en **Mær** (Ft. -e; = Hoppe; jf. Rakker-, Skind-).

en **Mærke** (Plantenavn; jf. Skov-, Vand-).

et **Mærke** (jf. Bo-, Bog-, Brænde-, Böjnings-, Ende-, Ene-, Fri-, Havne-, Jule-, Kjende-, Kjöns-, Lande-, Lods-, Mindes-, Moder-, Navne-, Post-, Raa-, Skjelne-, Skjolde-, Slægt-, Sole-, Sær-, Sø-, Tyvs-, Vaaben-, Vand-, Öje-). at lægge M. til, bære Mærker af. en Mærkedag, et M-tegn; en Mærkesmand.

at **mærke** ([1]sætte Mærke paa, [2]lægge Mærke til; jf. an-, be-, ud-). at lade sig m. med, vel at m. mærkelig (-hed; jf. u-), mærksom (-hed; jf. op-), en Mærkning (jf. An-, Be-), en Mærkelse (jf. Be-, Ud-). mærkværdig (-hed); et Mærkeblæk.

at **mærle** (Søord). en Mærling. en Mærlepren, et M-spiger.

et **Mærs** (Ft. = Et.; = Mastekurv; jf. Kryds-, Stor-). en Mærsraa; et M-fald, -sejl (en M.s-kuling).

at **mæske** (af Mask). at m. sig. en Mæskning. et Mæskekar, -svin.

Mæslinger (Ft.; en Hudsygdom).

-mæssig (-hed; se fag-, fabrik-, forretnings-, haandværks-, hensigts-, kontrakt-, lov-, maskin-, sagn-, stands-).

mæt, mætte (af Mad; jf. over-). at spise sig m., m. af Dage. en Mæthed, at mætte (jf. over-), at mættes, mættelig (-hed; jf. u-), en Mættelse (jf. Over-).

en **Mø** (Ft. -er; jf. Fæste-, Peber-, Sang-, Skjold-, Stads-, Ung-). en Mødom. et Møbarn.

et **Møbel** (Ft. Møbler). at møblére (-ing). en Møbelhandler, -snedker, -vogn; et M-flöjel, -sirts.

en **Mødding** (jf. Køkken-). en Møddingpøl, et M-vand.

at **møde**[1] (mødte, mødt; jf. mod = imod, et Mød[2], Møde). at mødes[1]. en Mødedag, -tid; et M-sted.

et **Møde** (jf. Aars-, Folke-, Fælles-, Kirke-, Lærer-, Præste-, Stævne-, Valg-, Venne-). at give M., holde M., at gaa, komme, rejse (en) i M., se i M. (jf. imødegaa, -se, imødekommende).

en **Møde** (af To. mod; jf. Möje). at møde[2] (= besvære; jf. be-), at mødes[2], mødig (-hed).

et **Møderne** (forældl.; jf. Fæderne; = Møderneary; deraf Ss., ofte skrevne »Mødrene-«): en M-arv; et M-gods, -navn; M-frænder (Ft.); paa M-side.

Møen el. Mön. höje M., M.s Klint. en Mønbo.

(et) **Møg** (jf. at muge; Due-, Fugle-, Heste-, Ko-). at møge (jf. be-). en Møgbænk, -bør, -dynge, -greb, -hakke, -karre, -kjørsel, -krog, -skovl, -skuffe, -vogn; et M-læs.

en **Möje** (jf. en Møde af To. mod). möjefuld, möjsom (-hed), m-sommelig (-hed), at möje sig (jf. be-).

møgel (besl. m. megen; kun i Ss. som Møgelby, -kær, -tønder; jf. magle).

et (og en) **Møl** (b. F. Møllet, Ft. = Et.). mølædt.

en **Mølle** (jf. Bark-, Ben-, Damp-, Gimpe-, Gryn-, Græs-, Hammer-, Heste-, Kaffe-, Krap-, Kridt-, Krudt-, Ler-, Malt-, Mel-, Olje-, Overfalds-, Papir-, Sav-, Skvat-, Slibe-, Stampe-, Stub-, Sukker-, Svik-, Træde-, Tærske-, Valke-, Vand-, Vejr-, Vind-, Vinter-). at komme, kjøre til M., Vand paa ens M. en Møller (en M-svend, -vogn). en Mølleaa, -arm, -axel, -bakke, -bom, -bygger, -bæk, -dam, -dæmning, -fod, -gjæst, -hat, -hest, -kværn, -rende, -sadel, -skyld, -sluse, -sten, -stjært, -sæk, -told, -tragt, -tvang, -vinge; et M-dige ([1]Vandløb, [2]Dæmning), -hjul, -hus, -sejl, -vand, -værk.

en **Møn** (usædv.) = en Mønning. at mønne. en Mønaas, -sten, -torv; et M-træ (ogsaa Mønne-).

(en) **Mønje** (rødt Farvestof).

et **Mønster** (Ft. Mønstre; jf. Dyds-, Rude-, Tavl-, Tegne-). at mønstre (jf. af-, ud-), en Mønstring. en Mønsterbog, -skole, -skærer, et M-værk; m-værdig (-hed).

en **Mønt** (Ft. -er; [1]jf. Guld-, Húl-, Kobber-, Rigs-, Skille-, Skue-, Smaa-, Sølv-; [2]Mønten, hvor Penge møntes). at forny sin M. at mønte (jf. udmønte, umøntet), det var møntet paa ham; en Møntning, en Møntner (jf. Falsk-). en Møntenhed, -fod, -kjender, -mester, -samler, -samling, -sort, et M-stempel, -stykke, -væsen.

mør, mørt, møre. en Mørhed. en Mørbrad; at m-banke (-ning).

mørk (jf. bælg-, kul-). en m. Tale. en Mørkhed, at -mørke (-else, se for-). at mørkne, at mørknes, en Mørkning. mørkfarvet, -haaret, -laden, -öjet; mørkeblaa, -brun, -graa, -grön, -gul, -rød; en M-stue (= Fængsel).

et **Mørke** (jf. Bælg-, Halv-, Ravne-, Tus-). i M., i Mulm og M. mørkeræd.

mørsk. en Mørskhed, at mørskne.

en **Møtrik** (Ft. Møtrikker; ɔ: en Skruemoder) og en Møtring.

N.

naa! naa da! (tilskyndende Udraab, korttonet). naa! (undrende Udraab, skridtonet).

at **naa** (stødtonet; naar, -ede, -et, rett. naade, náat; jf. op-).

en **Naad** (Ft. Naadder). at naadde (-ing), at naadle (-ing). en Naadkant, et N-söm.

en **Naade** (jf. U-). at være i N. hos, finde N., tage til N., hendes N. at naade (jf. be-), Gud naade ham! naadig (jf. u-), naadelig (Bio.). naadefuld, -løs, -rig; en N-gave, -stand, -stol, -virkning; et N-kald, -middel, -stød, -valg; en Naadesbevisning, -sag; et N-aar; et Naadsensaar, -brød.

at **naadle**, se en Naad.

en **Naal** (Ft. -e; jf. Brodér-, Bryst-, Bæver-, Fyrre-, Haar-, Guld-, Hækle-, Is-, Knappe-, Magnet-, Pak-, Radér-, Spække-, Stoppe-, Sy-, Sølv-, Trække-, Tække-, Ætse-). at sidde (staa) paa Naale. en Naalebog, -fisk, -mager, -pude, -skov, -spids; et N-brev, -hoved, -hus, -stik, -sting, -træ, -öje; N-penge (Ft.); n-dannet, -formet.

naar (Bio. og Bno.; jf. hvor-). n. som helst, n. Nøden er störst.

en **Nabo** (Ft. -er; jf. Gjen-, Sambo). en Naboerske, et Naboskab. en Naboby, -gaard, -kone, -lod, -trætte, -vinkel, -væg; et N-folk, -hus, -land, -lag, -rige; n-løs.

en **Nadver** (af Nat, som Davre af Dag). [1] = Kvældsnadver, [2] den hellige N. (ogsaa Nadvere). en Nadvertid; et N-bord.

et **Nág** (Ft. = Et; jf. Samvittigheds-). at bære N. til. at nage, det nager mig, en nagende Kummer.

en **Nagle** (jf. Binde-, Blok-, Jærn-, Nit-, Kobber-, Træ-). at nagle (jf. fast-, for-, til-); en Nagling (jf. Fast-, For-, Til-). et Naglegab, -jærn; nagelfast, en N-smed.

en **Nakke** (jf. Graa-, Skov-, Stiv-, Taabe-). at slaa med Nakken, tage Foden paa N.n, være paa N.n af en. -nakket (-hed; se duk-, haard-, slet-, stiv-), at nakke (jf. af-). en Nakkehule, -kam, -krølle, -pude; et N-ben, -drag, -haar, -hoved, -spejl; N-by, -bølle, -hoved (jf. Avernakke).

et **Nam** (= Udlæg, Indførsel, foræld. Retsord; jf. at nemme). en Namsdom, -ret, -tager.

nap (To. og Bio.). knap og nap.

et **Nap** (b. F. Nappet, Ft. = Et.; jf. Nip). at nappe, at nappes (om noget).

en **Nár** (Ft. Narre; jf. Aprils-, Hof-, Ærke-). at gjöre N. af en, holde en for N., blive, gjöre sig, være til N. narágtig (-hed), at narre (jf. fra-), at lade sig n., at narres, et Narrerí. en Narrebjælde, -brix, -dragt, -hue, hætte, -kappe, -streg, et N-værk.

en **Narhval** (en Art Hval).

en **Narv** (u. Ft.). at narve. Narvsiden (af Skind, Huder, = Haarsiden, modsat Kjødsiden).

en **Nat** (b. F. Natten, Ft. Nætter; jf. Brude-, Jule-, Mid-, Midsommer-, Nyaars-, Paaske-, Sommer-, Vaage-, Vinter-). Dag og N., de lyse Nætter, i Nat, god Nat! om Natten, ud paa N.n, N.n over. at -natte (se over-), natlig. en Natdragt, -fiol, -fugl, -himmel, -hue, -kappe, -kikkert, -kjole, -lampe, -mand (N.s-folk, Ft.), -potte, -ravn ([1] Fugl, [2] Spøgelse), -side, -skjorte, -skygge (Plante), -stol, -sværmer (Insekt), -sæk, -særk, -tröje, -ugle, -vakke (Fugl), -vogn, -vægter; et N-bord, -hold (= Gjæsteri, foræld.), -hus, -lys, -skrin, -stykke, -tegn, -tog, -töj; n-gammel; en Nattedug, -frist, -frost, -gjæst, -jagt, -kuld, -kulde, -luft, -mare, -ravn (= Sviregast), -regn, -rejse, -ro, -sidden, -svir, -sværmer (= Natteravn), -sövn, -tid (ved N-tide, -tider), -time, -vaagen, -vagt, -vandrer, -vandring, -vind; et N-arbejde, -herberg, -leje, -ly, -syn, -sæde, -tog; en Nattergal (Ft. -e).

en **Natúr** (Ft. -er; jf. U-). natúrlig (jf. over-, u-), en Naturlighed, naturligvis (Bio.). en Naturaand, -begivenhed, -beskaffenhed, -beskrivelse, -digter, -drift, -elsker, -fejl, -forsker, -forskning, -gave, -gjenstand, -gransker, -granskning, -historie, -kraft, -lov, -lyd, -lære, -nødvendighed, -omvæltning, -ret, -sandhed, -sjældenhed, -skjønhed, -stand, -tilstand, -ting, -videnskab,

-virkning; et N-barn, -forhold, -liv, -menneske, -spil, -væsen; n-kyndig (-hed), -skjön (-hed), -stridig (-hed).

et **Nav** (Ft. = Et.; jf. Hjul-). en Navring; et N-bor, -hul.

en **Naver** (Ft. -e) = et Navbor, et Naverbor.

en **Navle.** en N-stræng; et N-bind, -brok.

et **Navn** (Ft. -e; jf. Bi-, By-, Døbe-, Efter-, Egen-, Familie-, For-, Folke-, Fæderne, Fælles-, Haadings-, Helte-, Hæders-, Kjendings-, Kjæle-, Konge-, Kvinde-, Mands-, Møderne-, Pige-, Plante-, Slægt-, Smæde-, Stamme-, Steds-, Til-, Ætte-, Øge-). at faa, give N., bære et N., være noget af N., kjende af N., i Guds, Kongens, sit eget N., at kalde med sit rette N., laane paa en andens N., under N. af, en Mand ved N. Josef, et godt, ærligt N., ens gode N. og Rygte. en Navne, navnlig (Bio.). at navngive (-else); n-kùndig (-hed), n-løs (-hed); en Navnedag, -form, -klud, -lighed, -maade, -viser, -værdi; et N-fæste, -mærke, -ord, -træk.

en **Navr** (Ft. -e; et Træ, smaabladet Lön).

néd (Bio., modsat op). Solen gaar n., n. ad Trappen, n. i Haven, Gaarden, n. ved Søen, n. paa Gaden, at falde n., lægge, sætte sig n. (og at sætte sig néd), faa noget n., staa lige op og n. — nedad (Bio.).

nedarvet. at n-bede. -bryde (-else). n-böjet. en N-bør (rett. -bord). at n-dale. -drage. -dysse. et N-fald, n-falden. at n-fare, en N-fart. at n-fælde (-ning). n-gaaende, en N-gang (jf. Sol-). at n-grave (-ning). -hugge (-ning). n-hængende. at n-kalde (-else). -kaste (-ning). en N-kjørsel. at n-komme, en N-komst. at n-lade sig, n-ladende, en N-ladenhed. at n-lægge (-ning, -else). -mane (-ing). -pakke (-ning). -plöje (-ning). -rakke (-ning). -ramme (-ning). en N-rejse. n-ringet (-hed). at n-rive (-ning). -rulle. -sable (-ing). -salte (-ning). -sende (-else). -skrive (-ning). -skyde (-ning). -slaa, n-slaaet, et N-slag, n-slagen (-hed). at n-sluge (-ning). -stamme (-ning). -stemme (-ning), n-stemt (-hed). at n-stige (-ning). n-strömmende. at n-styrte (-ning). -svælge. -sylte (-ning). -synke. -sænke (-ning). -sætte (sig; -else), n-sættende. at n-tage (-else). -trampe (-ning). -trykke (-else), n-trykt (-hed). at n-træde -tynge. -værdige (-else).

nede (Bio.). n. i Gaarden, paa Gaden, ved Søen; der, her, hist, helt, langt n.

neden (Bio.; jf. under-). for, fra n., n. for Bakken, n. om Byen; uden Styrelse desuden n. for, fra, om, til, under. nedenfor (Bio.).

neder (Bio. = ned, forældl.). nederlig. en Nederdel, -ende, -flade, -side.

neder- (t. nieder-). nederdrægtig (-hed). et N-lag. N-landene, n-landsk, en N-lænder. n-tysk.

nederst (af ned; To. og Bio.; jf. aller-). den, det, de nederste, nederst nede.

nedre (af ned; To.). den, det, de nedre. at -nedre (se for-).

nedrig. en Nedrighed.

en og et **Nég** (Ft. = Et., forhen Ft. -er; jf. Korn-). at nege (n. op). en Negbinder, et N-baand.

en **Negenöje** (nedert.; en Bruskfisk).

en **Neger** (Ft. Negre). en Negerinde. en N-handel, -slave; et N-haar.

en **Negl** (Ft. -e; jf. Kart-). at negle. en Neglebørste, -flis, -rift, -rod, -sax.

nej (Nægtelsesord). n. Tak! et Nej (Ft. Nejer), at sige, give en N.

at **neje.** at n. sig. en Nejen.

en **Nellike** (egl. en lille Nagle; ¹Blomst, jf. Busk-, Fjer-, Tjære-; ² = Krydderneliike). en N-olje, -rod (Plante), et N-söm, -træ.

nem, nemt, nemme (af at nemme; jf. finger-, let-, lære-, tung-, -vælte-). en Nemhed, et Nemme (et godt el. et tungt N.).

nemlig (t. Bio., egl. = navnlig).

at **nemme** (-ede, -et, forhen nam, nummet; jf. for-).

en **Nerve** (jf. Bevægelses-, Høre-, Lugte-, Sanse-, Syns-, Öje-). nervøs. en Nervefeber, -gren, -hinde, -knude, -pirring, -spænding, -svækkelse, -traad; et N-bundt, -net; n-pirrende, -styrkende, -stærk, -svag (-hed).

at **neste** (jf. forældl. en Nest = et Spænde). at n. noget fast, sammen.

net, nette. en Nethed.

et **Net** (b. F. Nettet, Ft. = Et.; jf.

Entre-, Fald-, Finke-, Fisker-, Haar-, Hjælm-, Kane-, Maske-, Nerve-, Reje-, Splinte-, Tarm-, Vej-). en Netgaffel, -hinde, -maske; et N-brok, -værk; n-formet, -vinget.

netop (Bio. = lige, just, ganske).

(en og et) **Netteldug** (tysk).

ní (Talo.). den niende (en N-del). en Ni (i Kortspil, Nien, Hjærter N.). en N-konge, -ært; et Nital.

et og en **Nid** (b. F. Niddet, u. Ft.; jf. Brød-). at nide (usædv.), en Nidding (en N.s-daad, et N-værk), nidsk (-hed). en Nidvise, et N--skrift, -vers.

nidkjær. en Nidkjærhed.

et **Nik** (b. F. Nikket, Ft. = Et.). at nikke (jf. til-; [1]at n. med Hovedet; [2]at n. en Tyr). en Nikkedukke.

(en) **Nikkel** (et Metal).

et **Nip.** at tage et N. af Glasset, at staa, være paa Nippet til. at nippe (jf. at nappe). en Niptang (og Nippe-); en Nippedrik.

en **Nisse** (jf. Gaard-, Hus-). at nisse (om i Huset). en N-hue.

en **Nitte** (i Lotterispil; nedert.).

at **nitte.** en Nithammer, -nagle.

nitten (Talo.). den nittende. en Per Nittengryn.

nitti = halvfemsindstyve.

en **Node.** at synge efter Noder. en N-bog, -skrift, -stol, -tryk, -trykker; et N-blad, -papir.

Noder (Ft.; = Lader, Fagter; jf. Frue-, Herre-, en Unode).

nogen, noget, nogle (Sto.). i nogen Tid, f. n. Tid siden, n. Gang, n. Sinde, noget Menneske, nogen (noget) som helst, nogle Gange, nogle sige saa, andre anderledes. noget (Bio.), n. nær, n. tunghør. nogenledes, -lunde, -steds (Bio.).

nok (Bio.; jf. rigtig-, vist-). at have Penge n., n. af Munden, n. at gjöre, mer end n., ikke n. dermed, n. er det, n. sagt, ja nok! klog, gammel n., sandt n., du maa n., n. saa stor, nok saa meget (mange); n. en Gang; han er n. ikke rigtig klog. noksom (Bio.).

en **Nok** el. **Nokke** (Ft. -r; jf. Raa-). at nokke.

en **Nonne.** n-agtig. en N-dragt, et N-kloster, -liv, -slør.

en **Noppe.** nopret (To.).

et **Nór**[1] (Ft. = Et.; = et spædt Barn).

et **Nór**[2] (Ft. = Et.; et smalt Sund). Korsør N., Stege N. osv.

nórd (Bio. og No.). n. efter, n. for, fra, paa; i N., mod N.; Norden (det höje, det forenede N.). nordisk (de n. Riger, Sprog), nordlig (n. Bredde). en Nordbaad, -bane, -bo, -ende, -farer, -kant, -kyst, -mand (= en norsk Mand, ej at skrive »Normand«), -pol, -pynt, -side, -spids, -stjærne; et N-lys; N-borg, N-havet, N-land, -landene (»Nordsøen« urigtigt, tysk Navn paa Vesterhavet); N-óst og n-óst (No. og Bio.; en N-vind), n-óstlig; N-vèst og n-vèst (No. og Bio.; en N-vind), n-vèstlig.

norden (Bio.; egl. fra Nord). Vinden er n., n. for, fra, om. en Nordenstorm, -ström, -vind; et N-vande; n-fjælds (Bio.), n-fjældsk, n-lands (Bio.).

nordre (To., b. F. = nordlige). den n. Ende, Kant, Side, Kjøbenhavns Amts nordre Birk.

Norge. norsk (jf. ram-, rav-), en Norskhed. en Norbagge ([1]en norsk Hest, [2]= en Nordmand).

Normànner (Ft.). normànnisk, Normandíet.

en **Norne** (oldnord.). de tre Norner.

en **Nosse** (= Testikel).

en **Nót** (Kant paa Brædder). en Nothövl.

en **Nóte** ([1]= Anmærkning; [2]Statsskrivelse).

en **Novèmber** (= Slagtemaaned).

nu (Bio.; jf. end-). n. og da, fra n. af, n. om Stunder, n. til Dags, lige n., n. strax, n. eller aldrig, för (fordum) og n., n. og fremdeles. et Nu (b. F. Nuet, u. Ft.), i et Nu. en Nutid, nuværende.

en **Nudel** (Ft. Nudler). et Nudelmel.

et **Nul** (Ft. Nuller).

et **Nummer** (Ft. -e; jf. Løbe-; foran Tal skrives Nr.).

at **nusle** (= nysle, pusle). at n. om.

at **nusse** (pleje, kjæle for; usædv.). et Nusseben (Kjæleord til Börn).

ný (Ik. nyt, b. F. og Ft. ný og nýe; höjere og höjeste Gr. nyere, nyest; jf. splinter-). paa ny, af ny, af nyt, fra ny (nyt) af, gammelt og nyt, de nyere Sprog, nyeste Mode. et Ny (jf. Nyaars-), Nyet tændes, i Ny og i Næ; et Nyt (jf. By-); at -ny (se for-); en Nyhed (en N.s-kræmmer, -syge); nylig (Bio.), for n., for ganske n. nybagt,

-banet, -brudt, -brygget, -bygget, -bær (en n. Ko), -dannet, -falden (Sne), -figen (-hed), -frossen, -funden, -født, -gift, -kjærnet, -kommen, -løben (Ko), -modens, -plöjet, -skabt, -slaaet, -slagen (Eng, Mønt), -slagtet, -tappet, -tærsket; at nybygge; en Nybygd, -bygger, -bygning, -dannelse, -maane, -tid; et Nyaar (rett. end Nytaar; en Nyaarsaften, -dag, -gave, -morgen, -nat, -tid; et N-ny, -vers, -ønske), -land; Nyborg, -holte osv. (uss., kun sammenstillede ere: Ny-boder, Ny-holm).

at **nyde** (nód, nydt). at n. Livet, n. godt af, n. Ret og Skjel. nydelig (-hed), en Nydelse (n.s-rig, -syg, en N-Syge; jf. Kunst-, Livs-).

en **Nykke** (især i Ft.; jf. Adels-, Herre-, Pige-).

et **Nyn** (b. F. Nynnet, Ft. = Et.). at nynne (jf. smaa-), en Nynnen.

en **Nyre**. en N-betændelse, -gang, -sten, -sygdom, -talg; et N-bæger, -fedt, -grus, -stykke; n-dannet.

nys (Bio. = nylig). (et) Nys (b. F. Nysset; at faa N. om). nysgjerrig (-hed).

at **nyse** (nós, nýst el. nyset). en Nysen. en Nyserod, -urt.

at **nysle** (= nusle, pusle). en Nyslen.

nyssellg (= nydelig, tækkelig).

(et **Nytaar**, se et Nyaar, under ny.)

at **nytte** (af at nyde; jf. be-). en Nytte (jf. Egen-, U-), at have N. af, at være til N., til ingen N.: nyttig (-hed; jf. almen-, egen-, næve-, u-).

(et) **Næ** = (en) Næde. Maanen er i Næ, i Ny og i Næ.

et **Næb** (b. F. Næbbet, Ft. = Et.; jf. Fugle-, Høge-, Kors-, Storke-, Örne-). Næbbet paa en Hammer. næbbet (jf. bleg-, kort-, krum-, lang-, spids-), at næbbes. en Næbfrø (Plante), -hinde, -hval, -rod; et N-dyr; en Næbbesko.

(en) **Næde** se (et) Næ.

at **nægte** (jf. nej; be-, for-). en Nægtelse (et N.s-ord; jf. Skatte-).

en **Nælde** (jf. Brænde-, Døv-, Sø-). en N-feber; et N-blad.

at **nænne** (-ede, -et og nænte, nænt). nænsom (-hed).

næppe (Bio.; jf. knap og nap). med Nød og n.

nær (To. og Bio.), nærmere, nærmest og næst (se dette Ord). en nær Slægtning, at komme, gaa en for n., at tage sig noget n., at være lige n., vi havde nær væltet, jeg havde nær sagt, saa nær som, ikke nær saa stor, nær efter, ved, til, n. beslægtet, paarørende. en Nærhed (i Nærheden), at nærme (jf. for-), at n. sig, en Nærmelse (jf. For-, Til-); nærgaaende (-enhed), -liggende, -synet (-hed). nærværende, en Nærværelse.

at **nære** (jf. er-). at n. sig, at n. Had, Fjendskab, nærende, vel næret. nærsom (-hed), nærig (-hed), en Næring (at søge N., en god N., at gaa en ind i Næringen: n.s-drivende, -løs; en N-drift, -flid, -frihed, -kraft, -løshed, -saft, -skat, -sorg, -vej; et N-bevis, -brug, -middel, -stof, -vid, -æmne).

nærmer (stødtonet; egl. = nærmere; jf. fjærmer). den n. (Hest).

et **Næs** (b. F. Næsset, Ft. = Et.; jf. As-, Ros-, osv.). en Næssekonge; Næsby, -tved.

en **Næse** (jf. Brak-, Mops-, Op-, Skrab-, Stövle-, Vox-, Örne-). en fin N., tage en ved Næsen, have Ben i Næsen, det gik hans N. forbi. -næset (se brak-, flad-, kort-, krog-, krum-, lang-, op-, rød-, skjæv-, spids-, stump-). næsvis (-hed); næsegrus (Bio.; jf. Gru), n-løs; en N-brusk, -flöj, -hule, -lyd, -rem, -ring, -ryg, -styver, -tip, -vinge; et N-ben, -blod, -bor, -flaad, -haar, -horn.

næst (To. og Bio.; af nær; jf. der-, her-). den, det, de næste, næst efter, ved. en Næste. næstforrige, -sidst, -ældst; en N-formand; et N-søskendebarn.

næsten (Bio.). næstendels (Bio.).

Næstved (af et Næs og forældl. en Tved; jf. Bregentved).

en **Næve**. en Nævfuld; en Nævefægter, -kamp; et N-dask, -slag; n-nyttig (-hed).

(en) **Næver** (= Birkebark, Tækkespaan; stødtonet).

at **nævne** (af Navn; -ede, -et og nævnte, nævnt; jf. be-, ud-). en Nævn (jf. Stokke-), en Nævnsmand = en Nævning, en Nævnelse (jf. Be-, Ud-), en Nævner (mods. en Tæller). en Nævneform.

et **Nød** (kort ø; b. F. Nøddet, Ft. = Et.; jf. Føde-, Slagte-, Ung-). et Nøds (jysk) = et Nødhus.

en **Nød** (kort ø; b. F. Nødden; jf. Bræk-, Hassel-, Jord-, Kokos-, Muskat-, Palme-, Peber-, Trilling-,

Tvilling-, Val-). nøddebrun; en N-busk, -hase, -hæk, -kjærne, -klase, -knække r, -krige (Fugl), -krog, -olje, -rakle, -skal, -skov; et N-krat, -kul, -træ.

(en) **Nód** (jf. Aande-, Havs-, Hungers-, Penge-). at lide N., være i Barns N., det har ingen N., at have sin N. med, til N., med N. og næppe. at nøde (nødte, nødt; jf. af-, paanøde, fornøden), en Nøden, nødig (To. og Bio.; jf. u-), nødvèndig (-hed; jf. u-). en Nøddaab, -havn, -hjælp, -lögn, -skilling, -skjærv, -tørft; et N-anker, -middel, -raab, -skrig, -skud, -værge; n-lidende, -tvungen, -tòrftig (-hed), at n-sage (jf. ransage); i Nødsfald, i N-tilfælde.

en **Nødde** (Kølle, Mukkert).

(en **Nøgel**, se en Nögle.)

nøgen (-nt, -ne; jf. halv-, splitter-). en Nøgenhed.

en **Nögle** (forhen og endnu digt. en Nøgel, for Løgel, af at lukke; jf. Dör-, Hoved-, Port-, Skrue-, Stemme-, Tyve-, Ur-). en N-bøsse, -kam, -kurv, -pibe, -ring; et N-ben, -hul, -knippe, -skilt; N-penge (Ft.).

et **Nögle** (jf. Garn-, Strikke-). at nögle (Garn). en N-krog; n-rund.

nöje (uböj. To. og Bio., besl. m. nok), nöjere, nöjest. nöjagtig (-hed; jf. u-). nöjeregnende, -seende.

at **nöje** (besl. m. nok; jf. for-). at at lade sig n. med = at nöjes med. et Nöje (foræld.; jf. Mis-), nöjsom (-hed; jf. u-).

en **Nøk** (b. F. Nøkken, Ft. Nøkker; = Aamand). en Nøkkerose (Vandlilje, hvid Aakande),

en **Nøkke** (paa et Töjr).

at **nøle.** en Nølen, en Nøler, et Nølerí.

Nörre- (gl. höjere Gr. af nord, kun i Ss.): N-bro, -fælled, -gade, -port osv., N-jylland, N-leden, n-jysk.

et **Nøst** (Baadeskur; jf. Skibs-).

et **Nøste** (Garnnögle). at nøste.

O.

et **O** (Ft. -er). en O-lyd (som i Bo, Bod, et Kul, krum, rund, knurre).

o! (Udraabsord). o ve, o vok!

en **Oberst** (Ft. -er). en Oberstinde.

en **Oblát** (Ft. -er; jf. Brev-, Kirke-). en O-trykker, -æske.

en **Od** (b. F. Odden, Ft. Odde; jf. Knivs-, Pile-, Spyds-, Sværds-). med Od og Æg. at odde, oddet.

en **Odde** (Landtunge). Sælands Odde.

en **Odder** (Ft. -e; jf. Fiske-, Hav-). en Odderbo, -bælg, -fangst, -jagt, -kiste, -sax; et O-skind.

(en) **Odel** (jf. Adel). en Odelsbonde, -frihed, -gaard, -hævd, -jord, -mand, -ret, -æt; o-baaren.

offentlig (To. og Bio; tysk; jf. aaben). det offentlige. en O-hed.

et **Offer** (Ft. Ofre; jf. Brænd-, Degne-, Drik-, Höjtids-, Mad-, Messe-, Paaske-, Præste-, Røg-, Skyld-, Son-, Tak-). at bringe et O., blive et O. for, gaa til Offers. at ofre (jf. op-), en Ofring, en -ofrelse (se Op-). en Offerdag, -fest, -gang, -kage, -kniv, -lund, -præst, -røg, -seddel, -skaal, -tjeneste, -vin; et O-alter, -baal, -blod, -dyr, -gilde, -kar, -lam, -sted; O-penge (Ft.).

en **Officér** (jf. Land-, Stabs-, Sø-, Under-).

ofte (Bio.), oftere, oftest. tit og ofte, som oftest.

og (Bno.; jf. end-). baade — og.

ogsaa (Bio.; jf. end-). ikke blot — men ogsaa.

(en) **Okker.** okkeragtig. o-gul.

en **Oktáv** (Ft. -er). et O-ark, -blad.

en **Október** (= Sædemaaned).

en **Ól** (Ft. = Et.; Antal af 80, om Sild).

en **Old** (u. Ft.; jf. Alder; Brænd-, Heden-, Höj-).

Old-, Olde-, Older- (egl. gammel, jf. Ælde; kun i Ss.): en Oldforsker, -forskning, -frue, -gransker, -granskning, -tid (en O.s-videnskab, et O-minde); et O-kvad, -sagn, -skrift, -sprog; O-sager (Ft.); o-kyndig (-hed). en Oldefader, -moder (jf. Tip-). en Oldermand.

en **Olden** (Ft. = Et.; Fællesnavn for Agern og Bog). en Oldenborre (en O-larve), -gjæld, -gris, -kjærne, -skov; et O-aar, -svin.

en **Olding** (af Old-; jf. Jubel-). en Oldingsalder; O-aar (Ft.).

en **Olje** el. **Olle** (jf. Bom-, Haar-, Jord-, Kamfer-, Lampe-, Lin-, Mandel-, Marv-, Nellike-, Nødde-, Palme-, Raps-, Roe-, Rosen-, Salat-, Sten-, Terpentin-, Træ-). oljeagtig. en Oljebille, -farve, -flaske, -gren, -kage, -krukke, -lampe, -maling, -mølle, -perse, -pibe, -plet, -sten, -sæbe; et O-blad, -fad, -maleri, -træ; O-klæder (Ft.); o-malet, -rig.

olm (forældl. = glubsk; jf. mand-).

(et og en) **Olmerdūg.**

om (Bno., løbetonet). o. end, o. endskjönt, o. muligt.

om (Fho. og Bio.; som Bio. stødtonet; jf. der-, her-, hvor-). oven, neden, norden, sønden, uden, inden, for, bag om, o. Bord, o. Borde, o. Kap, o. Aaret, o. Dagen, o. Sommeren, nu o. Stunder, o. lidt, o. et Aar, hele Aaret o., o. igjen, at vende o., gjöre o., bede, spörge, lede, søge, kappes, strides, tvivle, tale, synge, skrive o. — omkrìng (Fho. og Bio.). omkùld (Bio.). omsíder (Bio.). omsònst (t. Bio.). omtrènt (Bio.)

at **omarbejde** (-else). -arme (-else). -binde (-ing). o-boende. at o-bringe (-else). -brække (-ning). et O-bud (en O.s-mand). at o-bukke (-ning). -bygge (-ning). -bytte (-ning). -bælte (-ning). -bære (-ing). -böje (-ning). -bølge. -danne (-else). -dele (-ing). -digte (-ning). o-dragende. o-drejet (-ning). en O-drift, at o-drive (-ning). -døbe (-ning). et O-dömme. en O-egn. at o-fade (-ning). et O-fang (o.s-rig). at o-fare, en O-fart. at omfatte (-ning), o-fattende. at o-favne (-else). -flagre, en O-flagren. o-flakkende, en O-flakken. o-flydt. at o-flytte (-ning). -forme (-ning). -gaa (-gaaen), -gaas (-gikkes), o-gaaende. en O-gang ([1]i en Kirke, paa en Mølle, et Taarn; [2]paa anden O., det gaar paa O., at strikke en O.; [3]en god O.; en O.s-kreds, -syge, -tone, -ven; et O-sprog). at o-give (-else). -gjorde (-else). -gjöre (-ing). o-gængelig (-hed; jf. u-), en O-gængelse. at o-gærde (-else). -handle (-ing). -hegne (-ing). en O-hu. at o-hugge (-ning). -hvirvle. o-hyggelig (-hed). at o-hylle. et O-hæng. at o-kalfatre (-ing). -kaste (-ning). -klæde (-ning). -komme. en O-kostning. at o-kranse (-ning). en O-kreds, at o-kredse. et O-kvæd. at o-lade (-ning). o-liggende. en O-lyd. at o-lægge (-ning). -læsse (-ning). et O-løb (jf. Blod-), at o-løbe, o-løbende, en O-løben, en O-løber, -løberske. o-meldt. at o-ordne (-ing). -pakke (-ning). -plante (-ning). -plöje (-ning). et O-raade. en O-rejse, o-rejsende. et O-rids. at o-ringe (-else). -røre (-ing). -sadle (-ing). et O-sagn. at o-sejle (-ing). -sende (-else). en O-sigt. at o-skabe (-ning, -else). o-skedende (Blad). at o-skifte (-else), o-skiftelig (-hed; jf. u-). en O-skrift, at o-skrive (-ning). o-skuende. at o-skære (-else). et O-slag ([1]i Vejret, Stemningen; [2]kolde, varme O.; jf. Brev-). at o-slutte. -slynge. -smelte (-ning). en O-sorg (o.s-fuld). at o-spinde (-ing). o-spurgt. at o-spænde (-ing). o-staaende. at o-stemme (-ning). -straale. o-strejfende. at o-stuve (-ning). -styrte (-ning, -else). o-stændelig (-hed). en O-stændighed. at o-støbe (-ning). -stöde (-else), o-stödelig (-hed: jf. u-). et O-sving. at o-sværme. et O-svøb. at o-sætte (-ning). -sy (-ning). o-taaget (-hed). at o-tale (jf. uomtalt), en O-tale. en O-tanke. at o-trykke (-ning). -tumle (-ing). -tviste, o-tvistelig (-hed; jf. u-). o-tykt. o-tænksom (-hed). et O-valg. o-vandrende. o-vankende. en O-vej. at o-vende (at o. sig; -else). en O-verden. at o-vexle (-ing). -vikle (-ing). -vinde. en O-viser. o-voxet. at o-vælte (-ning, jf. Natur-, Stats-). o-værende. at o-værne.

omme (Bio.). Tiden er o., her, der, hist o.

ond, ondt, onde. det onde, den onde, at gjöre ondt værre, sætte ondt for en, at have, faa ondt, at have o. af en, det gjör ondt, at give ondt af sig, at regne en noget til onde. et Onde, en Ondskab (o.s-fuld, -hed). ondartet, -sindet (-hed).

en **Onsdag.** O. Morgen, paa O. Aften, i Onsdags Aftes, Morges.

op (Bio.). der, her, hist o., o. ad Gaden, Floden, o. ad Bakke, o. ad Dagen, o. ad Dage, o. af Sengen, o. i Taarnet, o. over Bakken, o. under Taget, op efter, op og ned, at ankre, brænde, føre, gaa, gjöre, lukke, læse, løbe, sidde, -staa, stille op, det gaar lige o. opad (Bio.).
at **opamme** (-ning). -arbejde (-else). -bevare (-ing). -binde (-ing). -blande (-ing). blomstre (-ing). -blusse (-blussen). -blæse (-ning), o-blæst (-hed). -bløde (-ning). o-bragt (-hed), at o-bringe. et O-brud. en O-brusen. at o-bryde (-ning). -brænde (-ing, -else). et O-bud, at o-byde (-else). -bygge (-ning; -else, et O.s-skrift), o-byggelig (-hed; jf. u-). at o-dage (-else, en O.s-rejse), en O-dager. at o-digte (-else). -diske (-ning). -drage (-else, en O.s-anstalt; jf. uopdragen), en O-drager. en O-drift, at o-drive (ikke til at o.). en O-dræt, at o-drætte (-ning). -dynge (-ning). -dyrke (-ning). -dække (-ning). -dæmme (-ning). -elske (-ning). -fange. -fare, o-farende, en O-fart. at o-farve (-ning). -fatte (-else, -ning). -finde (-else), en O-finder, o-findsom (-hed). at o-fiske (-ning). -flamme (-else), en O-flammen. at o-fordre (-ing; jf. uopfordret). -fostre (-ing, et O.s-hus). -friske (-ning). -fylde (-else, -ning; jf. uopfyldt, uopfyldelig). -føde (-ning). -føre (at o. sig vel el. ilde, at o. et Hus, et Skuespil, en Dans; -else), en O-førsel. o-gaaende (Sol), en O-gang (jf. Sol-, Trappe-). en O-gave (jf. Livs-, Pris-, Regne-), at o-give (-else), en O-gift. en O-gjæld. at o-gjöre (-else). -gløde (-ning). -grave (-ning). -gylpe (-ning). -hale (-ing). et O-hav (en O.s-mand). at o-hede (-ning). -hidse (-else). -hisse (el. -hejse; -ning). -hitte. -hjælpe (-ning). -hobe (-ning). et O-hold (at gjöre et O., have sit O.; en O.s-bog, et O-sted, -vejr; jf. Livs-, Vinter-), at o-holde (= [1] sinke, [2] o. Livet, [3] o. sig; -else, jf. Selv-), o-holdelig (se u-). at o-høste (-ning). -hovne (-ing). -hugge (-ning). -hæfte (-ning). -hænge (-ning), o-hængt. at o-hæve (-else, at gjöre O.r). -höje (-else), o-höjet. et O-hør, at o-høre (jf. uophørlig). -høste (-ning). -ildne. -irre (-ing). -jage (-ning). -kalde (-else). -kaste (sig; -ning, -else). -kilte (-ning). et O-kjøb, at o-kjøbe. o-kjørt, en O-kjørsel. at o-klare (-ing). -kline (-ing). -klæbe (-ning). -klæde (-ning). -klække (-ning). -knappe (-ning). et O-kog, at o-koge (-ning). -komme, en O-komst. at o-kradse (-ning). -kræve (-else). o-kæmmet. at o-lade (af lade[2]; -else). et O-lag (et nyt O.; et O.s-hus, -sted: jf. Brænde-, Klæde-, Vare-). oplagt (o. Mælk, vel, ilde o. til; jf. u-). et O-land, O-landene (i Norge), o-landsk. at o-lede (af lede[2]; -ning). -leve (-else). -live (-else). -lukke (-ning). -lyse (-ning; jf. uoplyst). -lægge (-ning). -lære (-ing). -læse (-ning). et O-løb, o-løben. at o-løfte (-else). -løse (-ning), o-løselig (jf. u-). at o-maale (-ing). -male (-ing). en O-mand, at o-mande (sig). -mudre (-ing). -muntre (-ing). -mure (-ing). o-mærksom (-hed; jf. u-). at o-naa (-else), o-naaelig (-hed; jf. u-). en O-næse, o-næset. at o-ofre (-else; jf. Selv-), o-ofrende (jf. selv-). en O-pakning. en O-passer. at o-plukke (-ning). -plöje (-ning). -pudse (-ning). -puste -ning). -pynte (-ning). et O-raab, at o-raabe (-ning), en O-raaber. -ramse (-ramsen). at o-rede (en Sag, en opredt Seng: -else, -ning). -regne (-ing). -rejse (-ning, jf. Æres-). en O-rejse. at o-rense (-ning). o-ret (at o-holde, -else; o-staaende). at o-rette (-else), o-rettelig (jf. u-). o-rigtig (-hed). at o-rinde (-else), o-rindelig (-hed). at o-rinke (-ning). -rippe (-ning). -rive (-ning). -rode (-ning). -rulle (-ing). -rumpe (-ning). -rydde (-ning). -rykke (-ning). -række (-ning, jf. Haands-). o-römt (-hed). et O-rør, at o-røre, o-rørende, o-rørt, en O-rører, o-rørsk. at o-sadle (-ing). -samle (-ing). en O-sang. o-sat (o. Mælk, o. paa noget). at o-sejle, en O-sejling. at o-sende (-ing). -sige (-else), o-sigelig (-hed; jf. u-). en O-sigt (at gjöre O., have

O. med; jf. Over-). en O-skalk. o-skjørtet (at være vel o.). en O-skrift, at o-skrive (-ning). o-skruet (-ning). at o-skræmme (-ning). -skylle (-ing). -skære (-ing; jf. uopskaaren). -slaa, et O-slag. at o-slide (-ning; jf. uopslidelig). -sluge (-ning). -sminke (-ning). -smøge (-ning). -snappe (-else). -snuse. -spile (-ing). et O-spind, at o-spinde. -spire. -spore (-ing). -sprætte (-ning). -spæde (-ning). o-spændt. at o-spærre (-ing). -spörge. -staa, o-staaet. at o-stable (-ing). -stadse. -stalde (-ning). en O-stand (Ft. -e), o-standen, en O-ståndelse, en O-stander. at o-stemme (-ning), o-stemt (-hed). at o-stige (-ning). -stikke (-ning). -stille (-ing). -stoppe (-ning). o-strammet, en O-strammer. o-strøget (Haar). o-stuvet (Mad). o-styltet (Tale). o-stænket. et O-stød. at o-støve (-ning). -suge (-ning). et O-sving, at o-svinge sig. -svulme. o-svømmet (Land). et O-syn (at staa under O., at have O. med; en O.s-mand: jf. Over-, Vej-). o-sætsig (-hed). at o-sætte (-else). o-sættelig (jf. u-). at o-søge (-ning). -taarne (sig). -tage (-else). en O-takt. at o-tegne (-else). et O-tog. et O-trin. et O-tryk. at o-trykke (-ning). -træde, en O-træden. at o-trække (-ning), en O-trækker (-ske), et O-trækkeri. at o-trævle (-ing). -tugte (-else). -tælle (-ing). -tænde (-else). -tænke, o-tænkelig. -tø, en O-tøen, -tøning. O-töjer (Ft.). at o-tömme (en Hest). -vaagne, en O-vaagnen. o-vakt (-hed). at o-varme (-ning). -varte (-ning, en O.s-pige), en O-varter. en O-vaskning. at o-veje. o-vendt. at o-vikle (-ing). -vise. -voxe. -vriste. -vække (-else; jf. gruopvækkende). -vælde. en O-væxt. at o-æde. -ægge (-else). -øse (-ning).

oppe (Bio.). baade oppe og nede, her, der, hist o., o. paa Loftet, Taget, Höjen, han er ikke o. endnu, han er rigtig o. i Dag. at oppe sig. — at oppebie. at o-bære. en O-børsel (Ft. -børsler).

et **Oràkel** (Ft. Orakler). et O-sprog.

et **Órd** (Ft. = Et.: jf. Almue-, Alvors-. Bi-, Binde-, Enstavelses-, For-, Forholds-, Fremmed-, Gammens-, Gjernings-, Grund-, Guddoms-, Haadings-, Haans-, Hjælpe-, Hoved-. Ja-. Kjende-, Kommando-, Konge-, Kunst-. Laane-, Landskabs-, Navne-. Nægtelses-, Rim-. Rod-, Skjælds-. Slag-, Smaa-, Smiger-, Smæde-. Spörge-, Sted-, Stik-, So-, Tal-. Tillægs-, Tostavelses-, Trestavelses-. Udraabs-, Udsagns-, Ukvems-. Æres-). med ét Ord, O. for O.. O. til andet, et gammelt O., gode, onde, store O., det sidste O., et Par O., at give sit Ord, at faa. give, tage Ordet, at faa, have O. for, have det O. paa sig, at tage, komme til Orde, at komme for Orde, til Ords. at ordes (= rygtes, forældl.). en Ordafledning. -bog (jf. Haand-), -bram, -brug. -böjning, -dannelse, -del (= Stavelse), -form, -fylde, -föjning (en O.s-lære), -følge, -fører, -gyder, -klang, -klogt, -kløver, -lyd, -lære. -mager, -mangel, -rigdom, -rod, -samling, -sending, -skrift, -slægt, -stamme, -stilling, -strid, -ström, -styrer, -tone, -vexling; et O-forraad, -kløveri, -laan, -lag, -skifte, -spil, -sprog (en O.s-leg), -tag. -valg; ordfattig, -holden (-hed: jf. u-), -holdende, -klog, -knap (-hed), -kræng, -lydende, -ret. -rig, -snild.

en **Orden** (Ft. -er; [1] jf. Bogstav-, Dags-. Samfunds-, Slag-, U-; [2] jf. Danebrogs-, Elefant-, Munke-, Ridder-, Söjle-). at sætte, bringe, holde i O., for en O.s Skyld, at faa en O. (= et Ordenstegn). ordentlig (-hed; jf. over-, u-). at ordne (jf. an-, for-, ind-, om-, underordne: over-, side-, uordnet). en Ordning (jf. An-, For- osv.). en Ordensbroder, -dag, -dragt, -kjæde, -regel. -stjærne; et O-baand, -løfte, -tal, -tegn.

en **Ordre** (jf. at beordre). en O-bog.

en **Ore** (udyrket Mark, Skov; Gandløse Ore; jf. »Overdrev«). en Orager.

oret (To., om Mel og Brød).

et **Orgán**. orgànisk, en Organisme, at organisére.

et **Orgel** (Ft. -er). en O-bygger, -bælg, -klang, -pibe, -spiller, -tone; et O-spil, -værk.

originál. en Originál.

en **Orkán** (en Uvejrsstorm).
at **orke** (= evne; jf. at virke, et Værk, et Ørke).
en **Orlog** (u. Ft.; = Krig). til O.s. en Orloger = en Orlogsmand = et Orlogsskib. en Orlogsflaade, -færd, -havn, -helt, -matros; et O-værft.
en **Orlov** (u. Ft.; af en Lov[3]). Orlovspenge (Ft.).
en **Órm** (Ft. -e; jf. Bark-, Blad-, Bov-, Bug-, Bændel-, Flad-, Gjælle-, Hug-, Indvolds-, Kaal-, Led-, Lever-, Lind-, Lyng-, Mel-, Piske-, Pæle-, Regn-, Rem-, Ring-, Rund-, Silke-, Spol-, Spring-, Staal-, Tinte-, Traad-, Træ-). at have Orm (Sygdom), det er hans O. (Svaghed). ormdrivende, -furet, -stukken, -ædt; ormedannet, -formet; en O-føde, -gaard, -ham, -maaned (= Juli), -rede; et O-frø, -hul, -pulver, -spind, -æg.
en **Orne**. en Ornegris; o-gal.
en **Órt** (foræld. Mønt; jf. Rigs-).
os (Sto.; se vi, vor, Sto.).
en **Ós** (u. Ft.; jf. Kul-, Lampe-). at ose.
en **Ost** (Ft. -e; jf. Faare-, Gammel-, Kat-, Knap-, Myse-, Potte-, Præste-, Skjør-, Surmælks-, Sødmælks-, Tybo-, Valle-, Øl-). at ostes, at oste sig, en Ostning, osteagtig. en Osteform, -hæk, -klokke, -kurv, -løbe, -mid (el. -mide), -skorpe, -søger, -valle; et O-kammer, -kar.
ost- (= øst, jf. nord-, sydost, -ostlig). Ostìndien, ostìndisk; en Ostìndiefarer.
en **Otte** (foræld., den tidlige Morgen Kl. 1½—4½; jf. Jule-). en Ottesang.
otte (Talo., udtalt aate). i Gaar, i Dag, i Morgen, i Søndags, paa Søndag o. Dage, en o. Dages Tid; den ottende (en O-del). en Otte (i Kortspil); otti (= 80); en Otting (et O-kar; jf. Halv-). otteføddet, -kantet; en O-kant, -skilling, et O-tal.
oven (Bio. og Fho.). for, fra o., at være o. Senge, holde sig o. Vande, være o. Jorde, Mulde, o. i Kjøbet, o. af, for, fra, i, om, over, paa, til, ud. ovenfor (Bio.). ovenover (Bio.). (en) Oventörre.
over (Fho. og Bio.; jf. der-, her-, hvor-, oven-). bag, for, frem, hen, ind, ned, op, oven, ud over, Natten o., at gaa (midt) o., gaa o. (til Fjenden), Naturen gaar o. Optugtelsen, det er aldrig för gaaet ham o., det gaar ud o. ham selv, det gaar nok o., at sidde o. (i Skolen), at sætte o. en Grøft, et Gærde, at sætte (en) o. (et Vand), at løbe, flyde o., det er o. hele Byen, Landet, at glemme det ene o. det andet, at sørge, ærgre sig, undre sig, glæde sig, trøste sig, beklage sig o., herske, raade, sejre, vaage, holde o., tage sin Død o., det er o. Tiden, Magten, hans Kræfter, for o. et Aar siden, han er o. 30 Aar gammel, Klokken er o. tolv, o. al Maade, at snakke o. sig, byde (en) over, o. for, lige o. for, o. imod, o. til, o. tvært (at bryde o. t.), o. Bord, o. Borde, at sidde, rejse, kaste, løbe o. Ende, rejse o. Land, lægge o. Kors, se, voxe en o. Hovedet, o. Hals og Hoved, at gaa, sætte o. Styr. overlig (Bio.). — overàlt (Bio.; [1]alle Vegne, [2]i det hele taget). o-brat (Bio.). o-éns (Bio., at komme, stemme o.; en O-komst, -stemmelse [jf. U-], o-stemmende; jf. u-). o-haands (Bio.). o-hóvedet (Bio., = i det hele taget). o-maade (Bio., jf. en Maade). overskrævs (Bio.; at sidde o.). o-vættes (Bio. og To.; jf. en Vægt, af at veje),
at **overanstrænge** (-else). -antvorde (-else). en O-anførsel. en O-arm. at o-bebyrde (-else). en O-befaling (en O.s-mand). at o-befolke (-ning). en O-bestyrelse. en O-betjent. at o-bevise (-ning). (et) O-bid. o-bleven. et O-blik. at o-bløde (-ning). -bringe (-else), en O-bringer. et O-bud, at o-byde. -bygge (-ning). o-bærende (-enhed), en O-bærelse. en O-daad, o-dáadig (-hed). en O-del. en O-dommer. at o-drage (-else). -drive (-else). -dryppe. -drysse. en O-dyne. at o-dynge. et O-dæk. at o-dænge. -døve. en O-ende. en O-engel. et O-fald (en O.s-mølle, et O-hjul, -vand), at o-falde. -fare, en O-fart.. en O-flade, o-fládelig, o-fladisk (-hed). en O-flod, at o-flyde. -flyve. o-flødig (-hed). at o-flöje (-ning). en O-formynder, et O-formynderi. en O-frakke. o-frossen. at o-fuse.

-fylde (-ning). -føre (-else), en O-førsel. at o-gaa (-gaaet, i bibelsk Stil -gangen). i O-gaars. en O-gang (en O.s-tid, et O.s-led). at o-give (-else), o-given (-hed). o-gjemt. at o-glo. en O-graver. et O-greb, o-gribende. o-groet (el. -grot). en O-gud. at o-gyde (-ning). (en) O-haand (at faa, tage O.), o-haands (Bio.). at o-hale (-ing). en O-herre, et O-herredömme. et O-hoved. en O-hud. at o-hugge (-ning). et O-hus. o-hvælvet. en O-hyrde. et O-hæng, at o-hænge, o-hængende. en O-höjhed. at o-høre, o-horig (-hed), en O-høring. at o-ile sig, o-ilet, en O-ilelse. o-jordisk. en O-jæger. at o-kalke (-ning). et O-kast. en O-kjole. en O-kjæve. at o-kjøre (-ing), en O-kjørsel. at o-kline (-ing). -klippe (-ning). -klistre (-ing). o-klog. at o-klæde (-ning), O-klæder (Ft.), en O-klædning. at o-komme, o-kómmelig (jf. u-). en O-konge. en O-kop. en O-krop. at o-lade[1] (af lade[1]). at o-lade[2] (af lade[2]; -else). et O-lag. et O-lagen. en O-last (at lide O.). at o-laste (et Fartöj). o-legen (-hed). at o-leve (-else, en O.s-rente). -levere (-ing). o-liggende, en O-ligger. at o-liste (-else). et O-liv. en O-lods. o-lydt (Bio.). en O-læbe. et O-læder. et O-læg, at o-lægge (jf. uoverlagt). en O-læge. en O-lærer. at o-læsse (-ning). et O-løb, at o-løbe, en O-løber. et O-maal. en O-magt. at o-male (-ing). en O-mand, at o-mande (-ing). o-menneskelig. et O-mod, o-modig. o-moden (-hed). i O-morgen. en O-mundering. o-mægtig. o-mæt, at o-mætte (-else). -natte. o-naturlig. en O-opsigt. et O-opsyn. o-ördentlig, o-ordnet. at o-pudre. -raske (-else). o-reden. at o-regne ([1]at lade sig o., [2]jf. beregne). en O-rejse. et O-rend, at o-rende. en O-ret (en O.s-dom, -dommer; jf. Lands-). at o-risle (-ing). -rive. -rumple (-ing). -række (-else). o-saaet (el. -saat). o-sanselig. at o-save (-ning). -se, o-séelig (jf. u-). at o-sejle (-ing). -sende (-else). -sidde, en O-sidder. -side. -sigt. et O-skib. en O-skjorte. et O-skjæg. at o-skjælde. -skjænde. en O-skjænk. et O-skjön. -skjort. en O-sko. en O-skorpe. en O-skov. at o-skride (-else). en O-skrift, at o-skrive. -skrige. et O-skud. at o-skue (-else), o-skúelig (-hed; jf. u-). o-skydende. at o-skygge. -skylle (-ing). at o-skære (-ing), en O-skærer. et O-slag. at o-smöre (-ing). o-snët. at o-spilde. -springe (-else). -spröjte (-ning). -spytte. -spænde (-ing), o-spændt (-hed). at o-staa. o-stadig (-hed). at o-stemme (-ning). -stige (jf. uoverstígelig). et O-stik (i Kortspil). at o-straale. -strege (-ning). o-stridt (at have o.). at o-stryge (-ning). -strø (-ning). -strömme (-ning). et O-stykke. en O-styrmand. at o-stænke (-ning). -sværte (-ning). -svømme (-else). et O-syn. at o-sætte (-ning, -else), en O-sætter, o-sættelig (jf. u-). o-soisk. et O-tag, at o-tage (-else). et O-tal, o-tallig. at o-tale (-else), o-tálelig (jf. u-). en O-tand. o-timelig. en O-tro, o-troisk. et O-tryk. at o-træde (-else). en O-træder. at o-træffe (jf. uovertræffelig). et O-træk, at o-trække. -tyde. -tænke (-ning). et O-töj. at o-veje (-else), o-vejende. at o-vinde (-else), en O-vinder, o-vindelig (-hed; jf. u-). at o-vintre (-ing). en O-vogn. en O-vold. at o-voxe (-ning). -vurdere (-ing). en O-vægt. o-vægtig. at o-vælde (-else), o-vældende, en O-vælde, o-vældig. at o-være (-ede, -et og -var; -else, i O. af, i ens O.). -øse (-ning). en O-øvrighed.

et **Overdrev** (Ft. = Et.; egl. Ore-, se d. O.).

en **Ovn** (Ft. -e; jf. Bager-, Bilægger-, Brænd-, Gryde-, Jærn-, Kakkel-. Kalk-, Kugle-, Kul-, Lim-, Malt-, Mas-, Røste-, Smedde-, Smelte-, Stege-, Stryge-, Støbe-, Tegl-, Törre-, Vind-). en Ovndør, -pibe, -plade, -rage, -skjærm, -skrabe, -skuffe; et O-gab, -hul, -lak, -rør, -sæt; o-bagt, -törret.

ovre (Bio.). her, der, hist o., nu er det o. (= overstaaet, forbi). et Ovre (= en Overdel; foræld.).
en **Oxe** (Ft. -r; jf. Øxen, Øxne; Bøffel-, Pukkel-, Ur-). en Oxehud, -krop, -marv, -mule, -stald, -steg, -talg, -tunge ([1] i egl. Bet., [2] en Plante); et O-ben, -blod, -bryst, -horn, -hoved ([1] i egl. Bet., [2] et Vinfad), -kjød.

P.

paa (Fho. og Bio.; egl. op-aa; jf. der-, her-, hvor-). bag, for, midt, oven p.; p. langs, tværs, skraa, p. ny, p. Stedet, p. Timen, p. Öjeblikket, p. Stand, p. én Gang, p. den Tid, p. en (den) Maade, p. staaende Fod, p. anden Haand, p. Søndag, paa Dansk, p. Vers, — (ude) paa Landet (men inde i Byen), p. Slottet, Herregaarden (men i Huset, Bondegaarden), at bo p. et Torv, en Plads (men i et Stræde, en Gade, dog paa Nörre-, Vester-, Øster-, Kjøbmagergade, men i Ny-Vester-, Østergade), p. Kristjanshavn (men i Kjøbenhavn), p. en Ø (men i et Land), paa et Skib (men i en Baad), p. aaben Vogn, (men i lukket Vogn), — at bie, vente, haabe, tænke, prøve, forsøge, smage, kalde, raabe, ringe, sværge, lide, stole, regne, svare, spare, se, stirre, høre, føle, holde, bære, slæbe paa, slaa paa (= antyde), at gaa løs paa, det vil jeg dø paa, at gaa (være) p. Arbejde, Bal, Jagt, Rejse, Holmen, Børsen, falde p. Næsen, kysse p. Haanden, Munden, gaa p. Hælene, banke p. Dören, spille p. Flöjte, Harpe, straffe p. Livet, tage p. Borg, gaa p. Æventyr, tage, være p. Raad (med), staa, sætte p. Spil, Rente, bringe p. Bane, tage en p. Ordet, p. Kornet, hvor p. Lag? at staa p. Klem, p. halv, at fare p. Island, staa p. sin Ret, have p. rede Haand, komme p. Benene, komme, hjælpe p. Fode, p. Gled, falde p. Knæ, faa Munden p. Gang, være p. Stövlerne, paa Nippet til, være fattig, rig p. noget, vred p. en, følge p. Vej, være p. Vejen, tage p. Veje, — at falde, finde, hitte, passe, give Agt, følge, staa, tage paa (det tager paa at blæse, hvad skal jeg tage paa? det skal jeg tage mig paa), det har intet paa sig, at trække Stövler, Kjole paa, klæde sig paa, at gaa paa, sæt Laaget paa! hvad havde hun paa? — paa det at (= for at).
en **Paaaandlng.** at paaagte (jf. upaaagtet). -anke (jf. upaaanket). -beraabe sig (-else). en P-bid. et P-bud, at p-byde. -byrde. -digte (-else). -drage (sig). -dutte. -dömme (-else). -falde, p-faldende. et P-fund. en P-fyldning. at p-følge. -føre. p-gjældende. at p-gribe (-else). -gyde (-ning). p-holden (-hed), p-holdende. at p-hvile. -hæfte. et P-hæng. et P-hør. at p-kalde (-else). en -paakastelse (se Jords-). at p-kjende (-else). -kjøre. -klage (jf. upaaklágelig). -kline. -klæde (-ning; jf. upaaklædt). -komme. et P-kræv. en P-landsvind. p-lídelig (-hed; jf. u-). at p-ligge (jf. magtpaaliggende). -ligne (-ing). -liste. p-lydende. at p-lyve. et P-læg (paa Smörrebrød, give en et P.; jf. Skatte-), at p-lægge (-ning; -else, jf. Haands-). p-løbende, p-løben. at p-male (-ing). -minde (-else). -nøde. p-pàsselig (-hed; jf. u-), p-passende. at p-pege. -regne. p-rørende. et P-sagn. at p-se. -sejle (-ing). -sige. -skjönne (-else; jf. upaaskjönnet). en P-skrift, at p-skrive (-ning). et P-skud, at p-skyde. -skynde (-else). -staa, p-stáaelig (-hed), en P-stand. at p-sy (-ning). et P-syn. at p-sætte. -tage sig (-else). -tale (jf. upaatalt), en P-tale. at p-tegne (-ing). -trykke (-ning). -trænge, p-trængende, en P-trængenhed. at p-tvinge. -tænke. -virke (-ning). -vise (-ning).
en **Paa** (Ft. -er) = en Paafugl (en Paafuglefjer).
en **Paalstav** (oldn. Ord).
en **Paaske.** til P., i Paasken. en

P-dag, -fest, -lilje, -morgen, -nat, -salme, -tid; et P-brød, -lam, -offer, -æg.
en **Padde** (jf. Skild-). en P-hat, -rokke (Planter).
en **Pagt** (Ft. -er; jf. Daabs-, Ægte-; at forpagte). at være, staa i P. med.
(et) **Pak** (b. F. Pakket; jf. Kjeltring-, Rakker-, Røver-, Tyve-).
at **pakke** (jf. be-, ind-, ned-, om-, sammen-, til-, ud-). at p. ind, sammen, at pakke sig. en Pakning (jf. Be-, Ind-, osv.), en Pakke (en P. Breve; en P-post), Pakkenèlliker (Ft). pakfuld; en P-kasse, -mester, -naal, -sadel, -vogn; et P-gods, -hus, -hylster, -kammer, -loft, -lærred, -papir, -æsel.
en **Pál.** at sætte P. (Søudtryk).
et **Palàds** (Ft. -er; = et Slot).
en **Palèt** (Ft. Paletter).
en **Pållask** (Ft. -er; Hugvaaben).
en **Palme** ([1] = et Palmetræ; jf. Daddel-, Kokos-, Sago-, Vifte-, Vox-; [2] = et Palmeblad: at staa med Palmer i Hænderne). en P-gren, -nød, -olje, -skov, -søndag, -vin.
en **Pande**[1] (jf. Brade-, Brændevins-, Ild-, Jærn-, Kobber-, Lodde-, Salt-, Stege-, Tærte-). en P-grød, -kage, -sten; et P-laag, -sukker; p-stegt.
en **Pande**[2] (jf. Dosmer-, Horse-, Hoved-, Skalle-, Skrue-, Snoge-, Torske-, Tyre-). en rynket P., at slaa for Panden. en P-brask, -hud, -rem, -skal; et P-baand, -ben, -haar, -smykke.
et **Panél** (Ft. -er). at panéle (-ing).
et **Panser** (Ft. -e; jf. Skæl-). at pansre (-ing). en Panserplade, -skjorte, -særk; et P-dyr, -dække, -skib, -skyts, -skæl, -værn.
et **Pant** (Ft. -er; jf. Haand-, Under-). haandfaaet P., at sætte i P., laane paa P., give P., have P. i, være et P. paa. at pante (-ning; jf. ud-). en Panthaver, -sætter; at p-sætte (-else); en Pantebog, -gjæld, -laaner, -leg, -ret, -sag; et P-brev, -gods, -laan.
en **Pap** (Ft. Papper; jf. Mel-). en P-mager, -æske; et P-arbejde, -bind.
en **Papegöje** (jf. Sø-). han har skudt P.n. en P-mast.
et **Papír** (Ft. -er; jf. Brev-, Børs-, Glans-, Guld-, Kardus-, Klak-, Klat-, Krølle-, Node-, Pak-, Post-, Silke-, Skriv-, Stats-, Stempel-, Sølv-, Tapet-, Tone-, Tryk-, Træk-). et Stykke, Blad, Ark, Ris, en Balle, Bog, Lap P. en Papirfabrik, -handel, -handler, -kniv, -kurv, -mappe, -masse, -mølle, -presse, -sax; P-penge (Ft.); en Papirsdrage, -hat, -lap, -lygte.
en **Papist** (jf. en Pave). papístisk. en Papisme, et Papisterí.
et **Par** (b. F. Parret, Ft. = Et; jf. Broder-, Brude-, Konge-, Tvilling-, Ægte-). et P. Folk, Heste, Handsker, Strömper, Sko, Stövler, Seler, Buxer, Briller, Kopper, et P. Dage, Uger, Aar, et P. Ord, Linjer, et P. Stykker; et P. Skridt her fra. parvis (Bio.), at parre, at parre sig, en Parring (en P.s-drift, -tid).
en **Paráde** (af at parére; jf. Vagt-). at ligge paa P. en P-plads, -seng.
et **Pàradis.** paradísisk. en Paradisfugl, et P-æble.
paradòx. et Paradòx. — en **Paragràf** (Ft. -graffer). — **parallèl.** en Parallèl. — en **Paraplý** (Regnskjærm). — en **Parasòl** (Ft. -soller; = Solskjærm).
en **Parcèl** (Ft. -celler: Jordlod). at parcellére, en Parcellist.
en **Parder** (Rovdyr af Katteslægten).
at **parére** (jf. Parade; [1]afbøde, [2]standse, [3]adlyde).
en **Park**[1] (Ft. -e; = Dam[1]; jf. Fiske-).
en **Park**[2] (Ft. -e; jf. Vogn-).
en **Park**[3] (Ft. -er; = Lysthave, -skov). et Parkanlæg.
et **Parkèt** (Ft. -ketter). et P-gulv.
et **Parlamènt.** at parlamentére, en Parlamentær, parlamentárisk.
en **Paról** (et Løsen). en P-befaling.
en **Párt** (Ft. -er; jf. Arve-, Broder-, Gjen-, Halv-, Mod-, Skibs-, Veder-). for största Parten. at partére (-ing).
et **Partèrre.**
et **Parti** (Ft. -er; jf. Jagt-, Mellem-, Mod-, Spille-). at tage (sit) P., gjöre et godt P. partisk (-hed; jf. u-). en Partiaand, -fører, -gænger, -høvding, -lidenskab, -mand, -strid; et P-had, -skrift, -væsen.
en **Parýk** (Ft. Parykker). en Parykblok, -mager, -tid.
et **Pas** (Ft. Passer; Grundbet. = Skridt; [1]jf. Ind-; [2]jf. Bjærg-; [3]jf. Vater-; [4]jf. Fri-, Løbe-, Rejse-, Sø-, Vogn-). at komme, være, gjöre til P., være vel, ilde til P., ved P. Kl. 6, ved P. Aar 1500. en P-gang, -gænger, -skriver; et P-væsen.

(en) **Pas** (b. F. Passen; i Kortspil; egl. s. O. s. et Pas). at sige P. = at passe[1]. Paskort (Ft.).

at **passe**[2] (jf. af-, for-, sammen-, til-). at p. Heste, et Par Stövler, p. sine Ting, Kjolen passer ikke, at p. paa (jf. paapassende), at p. en op, at p. sig = være passende (jf. u-), at p. sig selv. en Pasning, passelig (-hed; jf. paa-, u-), en Passer (jf. Heste-, Krum-, Op-). en Paskugle.

at **passére** (jf. et Pas). at lade p. passábel. en Passérseddel.

(en) **Pastèl.** en Pastelfarve, -maler.

en **Pastor** (Præst, egl. Hyrde). Pastor N. N.

et **Patènt** (Ft. -er). at faa, tage P. paa.

en **Patriàrk** (Ft. -er). patriarkálsk.

en **Patriót** (Ft. -er). patriótisk, en Patriotìsme.

en **Patrón**[1] (Ft. -er; jf. Kirke-, Skyts-).

en **Patrón**[2] (Ft. -er). en Patrontaske.

at **patte.** en Patte ([1] = Die; [2] Bryst, Yver). en Pattebrog, -broder, -dūg, -flaske, -glut, -gris, -søster; et P-barn, -dyr.

en **Pave.** pavelig, et Pavedömme. en P-bulle, -hue, -magt, -stol; et P-valg.

et **Pavlún** (Ft. -er). — en **Pavse.**

(en) **Peber.** at pebre, pebret. en Peberbøsse, -kage, -kværn, -mynte (Plante), -mø, -nød, -rod, -svend; et P-korn, -træ.

en **Pebling** (Ft. -e og -er). Peblingesøen.

en **Pedànt** (Ft. -er). pedàntisk, et Pedanterí.

en **Pedèl** (Ft. Pedeller).

at **pege** (jf. paa-, ud-). at p. Fingre ad en. en Pegefinger, -pind.

at **pejle** (Søord). en Pejling. en Pejlestok, -skive.

en **Pels** (Ft. -e; jf. Faare-, Ræve-, Skind-). en Pelshandel, -hue, -kaabe, -krave, -stövle, -tröje, -vante; et P-dyr, -foder, -værk.

(**pén**, To., se pæn.)

en **Pen** (Ft. Penne; jf. Fjer-, Gaase-, Skrive-, Staal-, Tegne-). at føre i Pennen. en Pennefejde, -fjer, -helt, -holder, -kniv, -pose, -prøve, -slikker, -tegning, -visker; et P-hus, -skaft, -strøg.

en **Penge** (Ft. = Et.; Et. kun i Udtr. for en billig Penge, samt i Ss. Aar-, Minde-, Regne-, Skue-, Tære-; ellers Ft., jf. Blod-, Blokke-, Bom-, Brand-, Brev-, Bro-, Brygge-, Bækken-, Dag-, Drager-, Drikke-, Foster-, Fæste-, Guld-, Haand-, Havne-, Kabe-, Kobber-, Kort-, Kost-, Kvarter-, Laste-, Lig-, Lomme-, Lære-, Løse-, Mile-, Naale-, Nögle-, Offer-, Orlovs-, Papir-, Port-, Post-, Prikke-, Prise-, Proppe-, Præste-, Regne-, Rejse-, Rente-, Skole-, Smaa-, Spare-, Spille-, Stik-, Stole-, Sølv-, Taffel-, Tavle-, Tegne-, Tide-, Uge-, Vagor-, Vart-, Vej-, Vente-, Vugge-). mange, rede, hele, fejle, gode, slette, onde, falske P., P. og Penges Værd, at tjene P., komme til P., gjøre i P., lægge P. op. en Pengebod, -bøde, -gave, -handel, -hjælp, -kasse, -kat, -kiste, -mand, -mangel, -nød, -pose, -puger, -pung, -sag, -seddel, -skuffe, -sorg, -sort, -sum, -sæk, -trang, -urt, -vælde, -værdi; et P-brev, -krav, -laan, -marked, -skab, -skrin, -stykke, -tab, -værd, -væsen; P-midler (Ft.); p-gjerrig (-hed), -gridsk (-hed), -kjær, -knap (-hed), -løs (-hed), -stolt (-hed).

en **Penning** (Ft. -e; foræld. = en Penge).

en **Pensel** (Ft. Pensler; jf. Haar-, Maler-, Trøske-). at pensle (-ing; jf. ud-). et Penselhaar, -skaft, -strøg; p-haaret.

et **Pergamènt.** et Pergaments Bind.

en **Periál** (= en Rús).

en **Perióde** (= [1] Tidsrum, [2] Sætning). periódisk.

en **Perle** (jf. Dug-, Glas-, Knald-, Rav-, Staal-, Vox-). ægte Perler. at perle (Vinen perler i Glasset). en Perlebönne, -farve, -fisker, -höne, -krans, -maling, -musling, -rad, -skrift, -snor, -stikker, -stikning; et P-baand, -fiskeri, -gryn, -smykke, -stikkerí; (en og et) P-mōr; p-klar, -malet, -ren, -rund, -stukken.

at **perse.** en Perse (jf. Olje-, Skrue-, Taare-, Vin-), at lægge i P., en Persning. et Persejærn, -kar.

en **Perser.** en Perserìnde, persisk, Persien.

en **Persille** (Køkkenurt). en Persillestads.

en **Persón** (Ft. -er; jf. Hoved-, Mands-, Rangs-, Stands-, Øvrigheds-). en stum P. persónlig (-hed; jf. u-), personèl (Kapellan). en Personvogn.

en **Pert** (Ft. -er; Søord; = et Trædetov). en Pertline.

(en) **Pest** (jf. Kvæg-, at forpeste).

Pesten, den sorte P. pestagtig. p-artet, -syg; en P-byld, -gift, -luft, -smitte, -syge: et P-hus.

at **pibe**[1] (péb, peben, -et, -ne; jf. ud-). en Piben, en Piber (en P-dreng; jf. Strand-), et Piberí, pibàgtig (-hed). pibsūr.

en **Pibe**[1] (jf. Arm-, Ben-, Bøsse-, Hatte-, Hyrde-, Jæger-, Kappe-, Kridt-, Lyse-, Mad-, Marv-, Mave-, Nögle-, Orgel-, Ovn-, Røg-, Signal-, Skorstens-, Sække-, Tobaks-, Vægter-). en P. Tobak. en Pibekradser, -krave, -slange, -spids, -stilk; et P-bræt, -hoved, -ler, -læg, -rør, -töj. — at pibe[2] (-ede, -et), en Pibning. et Pibejærn.

en **Pibe**[2] (et Olje-, Vinfad; jf. Olje-). Pibestaver (Ft.). at pibe[3] (-ede, -et; at p. Olje).

at **pible** frem (om Vand af Jorden).

en **Pig** (Ft. Pigge; jf. Jærn-). pigget. en Pighammer, -hvarre (Fisk: jf. Slet- og at hverve[2]), -kjæp, -stav, -stok, et P-æble (Plante).

en **Pige** (jf. Bade-, Barne-, Blomster-, Bonde-, Elle-, Ene-, Fisker-, Fruer-, Gaase-, Hönse-, Jode-, Kammer-, Kjælder-, Kokke-, Malke-, Opvartnings-, Smaa-, Stue-, Sy-, Tjeneste-, Vasker-). en Pigebrud, -hue, -lil, -lön, -skole; et P-barn, -hjem, -kammer, -lag, -lune, -navn, -sind; P-aar, -dage, -nykker (Ft.).

en **Pighvarre** (el. Pigvar), se en Pig.

et **Pik** (Ft. = Et.). at pikke (jf. en Pig; en Sten-, Træpikker).

en **Pil**[1] (Ft. -e; jf. Baand-, Dværg-, Graa-, Græde-, Knæk-, Kurve-, Mose-, Poppel-, Sand-, Silje-, Skjør-, Taare-, Vidje-). en Pilebark, -gaard, -have, -kurv, -kvist, -vaand; et P-hegn, -krat, -træ.

en **Pil**[2] (Ft. -e; jf. Brand-, Haar-). at pile af. pildannet, -formet, -snar; en Pileod, -spids; et P-kogger, -skaft, -skud.

en **Pilegrim** (Ft. Pilegrimme). en Pilegrimsfærd, -gang, -hat, -rejse, -stav.

at **pilke** (Torsk). en Pilke, en Pilkning.

en **Pille**[1] (jf. Bro-, Grund-, Mur-, Stræbe-, Støtte-). en Pillerække, et P-spejl.

en **Pille**[2] (jf. Stik-). en bitter P. en Pilleæske.

at **pille** (jf. af-, udpille; en Fnug-, Rosinpiller). at p. af (= liste af). en Pille[3] (ikke en P. Fedt), pillen (To.), en Pillen, et Pillerí. en Pilfinger; P-ærter (Ft.); p-raadden; en Pillemad, et P-værk.

en **Pilt** (Ft. -e; jf. Ganger-).

at **pimpe** (drikke). at sidde og p.

(en) **Pimpsten.**

en **Pind** (Ft. -e; jf. Drille-, Drøse-, Gnie-, Klø-, Kniple-, Lim-, Pege-, Plante-, Polse-, Ror-, Sko-, Stille-, Strikke-, Vinde-, Vissen-). at spille P., at sætte en P. for, staa paa Pinde for, rive, ryge af Pinden, til Pinds Ende. at pinde (p. sammen, p. ud). en Pindso, et P-svin; en Pindehugger, -vogn; et P-brænde, -huggeri, -hus, -spil, -værk.

en **Pine** (jf. Hals-, Hoved-, Katte-, Mave-, Tand-, Øre-). pinàgtig (-hed), pinlig (-hed), at pine (pinte, pint; jf. af-, sej-, udpine: forpint), at p. en med, for, til noget; en Piner (se Selv-), en Pinsel (Ft. Pinsler; jf. Selv-). en Pinebænk, et P-sted; p-fuld (-hed). -gal.

en **Pinse.** en Pinsedag, -fest, -lilje, -salme, -tid.

(en) **Pip** (Sygdom hos Höns).

et **Pip** (b. F. Pippet. Ft. = Et.; jf. at pibe[1]). at pippe[1] (Fuglen pipper, pip en Gang!).

en **Pipling** (en Sort Æbler).

at **pippe**[2] (jf. pible). at p. frem af Jorden. et Pipskjæg (forældl.).

at **pirke** (af at pirre). et Pirkerí.

at **pirre** (jf. nervepirrende). pirrelig (-hed), en Pirring (et P.s-middel: jf. Nerve-).

(et) **Pis** (b. F. Pisset; jf. Blod-). at pisse. en Pisseblære, -krog, -trang; p-trængt.

en **Pisk** (Ft. -e; jf. Haar-, Hunde-, Kane-, Kjøre-, Knalde-, Ride-, Tyre-). at have en P. (= en Rús). et Pisk (Ft. = Et.; mest i Ft. at faa P.), at piske (jf. udpiske, forpisket), en Piskning. en Piskeorm, -snært; et P-baand, -knald, -skaft, -skrald, -smæld, -slag.

en **Pistól.** et Pistolhylster, -skud.

en **Pjalt** (Ft. -er; om Personer -e). pjaltet (-hed), et Pjalteri. en Pjaltebod, -kræmmer; et P-torv.

(et) **Pjank** (= Fjas). at pjanke. pjanket.

at **pjaske** (jf. plaske). en Pjasken. pjaskvaad.

(et) **Pjat** (b. F. Pjattet). at pjatte, pjattet. en Pjattegaas.
at **pjuske** (jf. pluske; for-).
(et) **Pladder.** pladderfuld. at pladre (jf. pludre), at p. noget ud.
en **Plade** (jf. Blik-, Bly-, Bord-, Brusk-, Jærn-, Kobber-, Lyse-, Messing-, Mule-, Ovn-, Panser-, Sink-, Skifer-, Skorstens-, Skyt-, Stød-, Sølv-). i Panser og P., at slaa Plader (jf. en Plattenslager). at plade (Jærn osv,). (et) Pladejærn, -kobber.
en **Plads** (Ft. -er; jf. Alarm-, Blege-, Bygge-, Danse-, Fri-, Gaards-, Handels-, Holde-, Hvile-, Hæders-, Jomfru-, Kamp-, Lade-, Lege-, Lejr-, Ligge-, Losse-, Malke-, Markeds-, Parade-, Ruge-, Sadel-, Sidde-, Skue-, Slots-, Stabel-, Tilskuer-, Tjener-, Tumle-, Tømmer-, Törre-, Val-). at tage, gjöre, have, give, faa P. en Pladshjort, -hund, -major.
en **Plág** (b. F. Plággen, Ft. Plágge; jf. Hingst-, Horse-).
en **Plage** (jf. Lande-). en Pine og en P. at plage, en Plager (jf. Bonde-, Dyr-, Selv-), en Plagen, en -plagelse (se Selv-), et Plagerí (jf. Dyr-). en Plageaand.
en **Plakát.** p-fuld.
en **Plán**[1] (Ft. -er; jf. Arbejds-, Bygge-, Drifts-, Fart-, Krigs-, Leve-, Livs-, Salgs-, Skole-, Skov-, Slag-). at lægge Planer. planmæssig (-hed). en Planlægning; p-løs (-hed).
en og et **Plán**[2] (Ft. er; jf. Grund-, Skraa-). plán (en p. Overflade), at planére (-ing).
en **Planét** (Vandrestjærne). lige i Planéten. en P-bane; et P-aar.
en **Planke** (jf. Dæks-, Ege-, Fyrre-, Kjøl-, Skibs-, Stik-). plankebygget, et P-hoved, -værk.
en **Plante** (jf. Bjærg-, Drivhus-, Enbo-, Femtals-, Firtals-, Foder-, Gift-, Han-, Have-, Hun-, Kaal-, Kim-, Klatre-, Korn-, Krap-, Læge-, Løg-, Løv-, Majs-, Mose-, Potte-, Pryd-, Rod-, Siv-, Skjærm-, Slyng-, Snylte-, Spore-, Sten-, Strand-, Sump-, Tang-, Tobaks-, Tretals-, Tvebo-, Vand-). en Planteart, -del, -farve, -form, -føde, -jord, -klasse, -lim, -lære, -saft, -samling, -skole, -slægt, -stængel, -syre, -verden, -væxt; et P-bælte, -dyr, -liv, -navn, -rige (i best. F.), -vox; p-ædende.
at **plante** (jf. be-, for-, ind-, om-, ud-). en Planter, en Plantning (jf. Be-, For-, Ind-, Om-, Skov-, Træ-, Ud-). en Plantemester, -pind, -stad; et P-hul, -sted.
at **plapre.** en Plapren.
et **Plask** (Ft. = Et.). at plaske. en Plaskregn.
et **Plaster** (Ft. -e; jf. Beg-, Bind-, Hæfte-, Træk-). at plastre. en Plastersmörer.
plat (To. og Bio., Ft. platte). plat umuligt, p. ud. at slaa Plat eller Krone; en Plathed. platfodet (-hed), -gattet, -tysk; en P-fil, -fisk; et P-læder.
en **Plattenslager** (tysk; jf. en Plade).
at **pleje**[1] (have til Vane). at p. van.
at **pleje**[2] (bære Omsorg for, røgte; jf. for-). at p. syge, sin Magelighed, Retten, Omgang med en. en -plejning (se For-). en Plejer (-ske; jf. Syge-). en Plejebroder, -datter, -fader, -forening, -moder, -skole (= Asyl), -stiftelse, -sön, -søster; et P-barn; P-forældre (Ft.).
en **Pleje** (jf. Börne-, Rets-, Sundheds-, Syge-). at være, have, sætte i P., Rettens P.
en **Plejl** el. **Plejel** (Ft. Plejler). en Plejelhilde; et Plejlstöj.
et **Plet** (Ft. Pletter; jf. Brand-, Fedte-, Flyde-, Græs-, Jord-, Lever-, Olje-, Rust-, Skam-, Skjönheds-, Skov-, Sol-, Taage-, Öje-). at være paa Pletten. plettet (jf. brand-, rust-, rød-, u-), at plette, pletvis (Bio.). pletfri (-hed); en P-sæbe; et P-ler, -skud.
en **Pligt**[1] (Ft. -er; jf. Borger-, Embeds-, Hjemmels-, Kalds-, Lens-, Tiende-, U-, Venne-, Vidne-, Værne-). at -pligte (se for-, til-), pligtig (jf. hov-, skatte-, skole-, tiende-, told-, værne-). en Pligtfølelse, -lære, -ydelse; et P-arbejde, -menneske; p-skyldig, -stridig (-hed), -stærk, -tro.
en **Pligt**[2] (Søord). en Pligthugger; et P-anker.
at **plire** (med Öjnene). pliröjet.
en **Plov** (Ft. -e; jf. Bag-, Damp-, For-, Hjul-, Jærn-, Sne-, Sving-). at kjøre P., nu gaar hans P. en Plovaas, -axel, -dreng, -dræt, -fjæl, -fure, -gang, -handel, -hest, -hövl, -kjæp, -kjøring, -mand, -skat, -stjært, -stud, -sule, -tist; et P-greb, -jærn, -skær, -töj.
(en) **Pludder**[1] = et Pludderdynd. at

pludre[1] (Tørv), en Pludring. en Pluddertørv.
(en) **Pludder**[2] (= Snak). at pludre[2], en Pludren.
Pludderbuxer (Ft.).
pluds- (i Ss.) = pludset. pludsfed, -kindet, -kjævet.
pludselig (To. og Bio.).
et **Pluk** (b. F. Plukket, Ft. = Et.; jf. Smaa-). at plukke (jf. af-, op-), en Plukning (jf. Af-, Op-). (en) Plukfisk (ogsaa Plukke-), -uld; en Plukkemad.
plump, plumpt, plumpe. en Plumphed.
et **Plump** (Ft. = Et.). at plumpe (p. i Vandet, p. ud med noget).
at **plumre** (jf. for-). plumrot.
at **pluske** (jf. pjuske). Hönen plusker sig.
(et) **Plyds**. Plydses Betræk.
at **plyndre** (jf. ud-). en Plyndren, en Plyndring (jf. Ud-).
en **Plóg** (Ft. Plógge; jf. Sko-). at pløgge, en Pløgning. en Pløgsyl; et P-hul.
at **plöje** (af en Plov; jf. gjennem-, ned-, om-, op-, sammen-, tvær-, vaar-, vinterplöje; ny-, uplöjet). en Plöjning (jf. Efter-, For-, Gjennem-, Ned-, Om-, Op-, Sammen-, Tvær-, Vaar-, Vinter-). en Plöjemark, -strimmel, -tid; et P-land.
en **Pløre** (= en Søle).
en **Pode**, at pode (jf. ind-), en Podning (jf. Ind-, Rod-). en Podekløft, -kniv, -kvist, -mester, -stamme; et P-træ, -vox.
en **Poesí** (Ft. -er). en Poét, poétisk (jf. u-).
en **Pòg** (langt å; Ft. -e; jf. Skole-). en Pogeskole (ogsaa Puge-).
en **Pokál** (Ft. -er; jf. Sølv-).
Pokker (= Fanden). for P.! fy for P.! at gaa P. i Vold, en Pokkers Karl.
en **Pól** (Ft. -er; jf. Nord-, Sydpolen). en Polhöjde.
Polen. en Polak (Ft. Polakker), pólsk.
at **polére**. en Poléring, en Politúr.
polisk (jf. svine-).
(et) **Politi** (b. F. Politiet). en P-betjent, -mand, -mester, -ret, -sag; et P-kammer, -skilt.
(en) **Politik** (b. F. Politikken). politisk, en Politiker.
en **Polýp**. — en **Pomáde**. — en **Pomeràns**.
Pommern. pommersk (p.e Bjælker).
(en) **Pomp**. Pragt og P. pompós.
(en **Pompe**, at pompe, se Pumpe.)
en **Poppel** (Ft. Popler; jf. Sølv-). en Poppelpil, et P-træ.
(et) **Porcellǽn**. en P.s Vase, Kop. en P.s-fabrik, -handel, -jord, -maler; et P.s-ler.
(en) **Pors** (Plante; jf. Mose-).
en **Pórt** (Ft. -e; jf. Bag-, Ballast-, Fald-, Gitter-, Kanon-, Lade-, Lense-, Mave-, Nörre-, Slots-, Sluse-, Stads-, Styk-, Udfalds-, Vester-, Vogn-, Ære-). at jage paa Porten. en Portaare, -axel, -flöj, -hund, -klokke, -laage, -luge, -nögle, -skanse, -stabel, -stolpe; et P-kammer, -rum, -taarn; P-penge (Ft.).
en **Pórtner** (af Port). et Portnerhus.
en **Pose** (jf. Brød-, Fod-, Foder-, Gnav-, Hjærte-, Kaffe-, Kjæve-, Krydder-, Kugle-, Lögne-, Mad-, Mel-, Mule-, Penge-, Penne-, Sadel-, Skind-, Skvalder-, Strikke-, Sy-, Tigger-). en Lærreds P., en P. Penge, at tale rent ud af Posen. at pose (ud). en Posegris, -kiger.
en **Post**[1] (Ft. -er; jf. Dör-, Vand-, Vindues-). at poste (Vand). et Postetræ.
en **Post**[2] (Ft. -er; [a]jf. For-, Hæders-, Lytte-, Tillids-, Vagt-, Vedet-, Æres-; [b]en P. i et Regnskab, jf. Anke-, Indtægts-, Udgifts-). at staa paa P., være paa sin P.
en **Post**[3] (Ft. -er; jf. Age-, Brev-, Dags-, Due-, Fod-, Jobs-, Pakke-). at gaa, sende med Posten. en Postanvisning, -befordring, -dag, -fører, -gaard, -gang, -hest, -kasse, -mester, -skriver, -smakke, -sæk, -taske, -vej, -vogn; et P-bud, -forskud, -gods, -hold, -horn, -hus, -kontor, -mærke, -papir, -segl, -skib, -skilt, -stempel, -væsen; P-penge (Ft.); p-fri (-hed).
en **Postej** (Ft. -er). en Postèjbager.
en **Postil** (Ft. Postiller; jf. Jærtegns-).
en **Pot** (Ft. Potter; et Maal). en P. Mælk. pottevis (Bio.). et Pottemaal.
(en) **Potaske** (= Ludsalt).
en **Pote** (jf. Bag-, For-, Hunde-, Katte-).
en **Potte** (et Kar; jf. en Pot; Aske-, Slikkepot; Fløde-, Jyde-, Kammer-, Klister-, Klynke-, Knurre-, Ler-, Lim-, Lykke-, Mad-, Nat-, Rumle-, Snurre-, Te-, Urte-, Øllebrøds-). at være baade P. og Pande hos en. en P-kiger, -mager, -ost,

-plante, -ske, -skive; et P-laag, -skaar.
en **Praas** (Ft. -e; jf. Lyse-, Tælle-).
(en) **Pragt** (jf. prange[2], prægtig; Blomster-, Farve-, Fjeder-). en Pragtblomst, -bygning, -lyst, -sal, -syge, -udgave; et P-stykke, -værk; p-fuld (-hed), -syg.
at **praje** (Søord). en Prajen.
at **prakke** (én noget paa). en Prakker (p-agtig, -stolt).
(en) **Prál.** at prale (af noget), pralende (jf. stor-), en Praler (jf. Stor-), et Pralerí. en Pralbönne, -hals, -hans.
en **Pram** (Ft. Pramme; jf. Færge-, Laste-, Losse-, Mudder-, Sand-, Styk-). at pramme. en Prambro, -fart, -mand, -stikker.
(en) **Prang** (jf. For-, Land-). at prange[1], en Pranger (jf. Heste-, Stude-).
at **prange**[2] (= bramme; jf. Pragt, prunke).
at **prange**[3] (Søord). at p. Sejl.
et **Prát.** at prate, en Praten.
(en) **Prén** (Ft. -e; jf. Ben-, Mærle-, Staal-).
(en) **Prent.** paa P. at prente (jf. ind-), en Prentning.
at **presse** (jf. perse; af-, sammen-, ud-). (en) Pres (at lægge P. paa), en Presse (at ligge, lægge i P., Bogen er under Pressen; jf. Bogtrykker-, Hurtig-, Dags-, Papir-, Serviet-, Skrue-), en Presser (jf. Brev-), en Presning (jf. Af-, Sammen-, Ud-). en Pressebom, -frihed, -sag, -sylte, -tvang; et P-jærn.
en **Prik**[1] (Ft. Prikker). paa en P., til Punkt og Prikke. at prikke (jf. af-, ind-), prikket (jf. rød-, smaa-), prikken (-hed).
en **Prik**[2] (Søord; Ft. Prikker). Prikkepenge (Ft.).
at **prime.** jeg tror, du primer.
en **Primstav,** en Primstok.
en **Prins** (Ft. -er; jf. Arve-, Kejser-, Kron-). prinselig, en Prinsèsse (jf. Arve-, Kron-).
en **Prís** (Ft. -er; kun for Bet. [2] og [4]). [1](= Bytte): at give til P. = at prisgive; et Prisgods. [2](= Belönning): at sætte P. paa, udsætte en P. for, bære Prisen; en Prisdommer, -opgave, et P-skrift, -spörgsmaal. [3](= Rós; jf. Æren-): Lov og P. at prise (jf. lov-), at p. sin Lykke; priselig, prisværdig. [4](= Pengeværd; til billig P.; jf. Dags-, Fabrik-, Indkjøbs-, Korn-, Markeds-, Middel-, Salgs-, Smör-, Spot-, Torve-, Vare-): en Prisbestemmelse, -liste, -stigning, -tavle; p-billig (-hed). [5]en Pris = en P. Tobak.
en **Prise** (= et prisdömt Skib; egl. s. O. s. forr.). at prisdömme; en Priseret; P-penge (Ft.).
privát. en P-mand; et P-hus.
et **Privilégium** (Ft. Privilégier). at priviligére.
at **probére** (= prøve). en Probérsten.
en **Procès** (Ft. Processer). at procedére.
en **Profèssor** (Ft. Professórer). en Professúr = et Professorát, en Professorìnde.
en **Profét.** profétisk, en Profetí.
en og et **Profíl.**
(en) **Profìt** (b. F. Profitten).
en **Profòs** (Ft. Profosser).
en **Prograin** (Ft. Programmer).
en **Prokurátor** (Ft. Prokuratórer; = en Sagfører).
en **Prop** (Ft. Propper og Proppe; jf. Blod-, Flaske-, Kanon-, Klyds-, Kork-, Skyt-, Træ-). en Proptrækker; en Proppeskærer; P-penge (Ft.).
at **proppe** (af en Prop; jf. af-, til-). at p. noget i en Sæk, at p. sig med Mad, proppet med Lærdom. en Propning. propfuld.
(en) **Prosa.** prosáisk, en Prosaìst.
en **Protèst** (Ft. -er). at protestére, en Protestànt, protestàntisk.
en **Protokòl** (Ft. Protokoller). at føre til Protokols = at protokollére.
(en) **Proviànt** (= Levnedsmidler). at proviantére (-ing).
en **Provìns** (Ft. -er). en P-by, -rose.
en **Provst** (Ft. -er; jf. Dom-, Kloster-, Stifts-). en Provstìnde, et Provstí, en Provsteret; et P-brev.
prúd (digt. To.; jf. hug-).
en **Prunk** (u. Ft.). at prunke. prunkløs (-hed).
at **pruste.** Hesten pruster. en Prusten.
at **prutte** (jf. af-). at p. med en (om Prisen). en Prutten, prutten (-hed; at være p. paa noget).
en **Prýd** (u. Ft.; af prud). at pryde, prydelig, en Prydelse. en Prydplante.
en **Prýgl** (Ft. -e; = Knippel). en stor P. Prygl (Ft.; = Bank, Stryg, Hug; at faa P.; jf. Stokke-), at prygle (jf. af-, gjennem-).
et **Præg** (Ft. = Et.; jf. Af-, Arts-, Grund-, Kunst-, Sær-). at bære P.

af. at præge (jf. af-, ud-), en Prægning. et Prægstempel, p-løs (-hed).
prægtig (af Pragt).
at **præke** el. **prædike.** en Præken (Ft. -er; jf. Bjærg-, Faste-, Fro-, Gardin-, Høst-, Lig-, Sparlagens-, Straffe-) el. Prædiken, en Prædikánt, (et) Præk. en Prækehest. -stol, -tone.
en **Prælát** (en höj gejstlig).
en **Præmie.** at faa, tage P.
en **Præsidènt** (Formand, Forstander). at præsidére.
en **Præst** (Ft. -er; jf. Felt-, Fængsels-, Hjælpe-, Hof-, Jøde-, Kællinge-, Landsby-, Mode-, Offer-, Skibs-, Slots-, Sogne-, Ypperste-). præstelig, en Præstinde, et Præstedömme, et Præsteskab. en Præstedatter, -deje, -dragt, -ed, -enke, -gaard, -hader, -kjole, -kone, -krave, -mand, -ost, -stand, -sæk, -sön, -tiende, -vælde, -værdighed; et P-embede, -gjæld (norsk), -had, -hus, -kald, -mode, -offer, -valg; P-folk, -penge (Ft.); p-lærd; at p-vie (-else).
en **Prøve** (jf. Aars-, Adgangs-, Afgangs-, Digel-, Embeds-, Guld-, Ild-, Jærn-, Kraft-, Mod-, Penne-, Sang-, Spille-, Sprog-, Styrke-, Vand-, Vare-, Vin-, Vægt-). paa P., at sætte paa P., gjöre P. paa, staa sin P. at prøve (p. paa), en Prøver (jf. Luft-), en Prøvelse (jf. Selv-). en Prøvebog, -digel, -flade, -klud, -samling, -skrift, -skydning, -sten, -tid; et P-aar, -ark, -bind, -blad, -kort, -maal, -middel, -skrift, -skud, -stykke, -sølv, -tryk, -valg.
(en **Psalme**, se en Salme.)
en **Puddel** (Ft. Pudler) = en Puddelhund.
(et) **Pudder** (b. F. -et). at pudre (jf. over-). en Pudderdaase, -kjole, -kost, -kvast; et P-sukker.
en **Pude** (jf. Arm-, Hoved-, Kniple-, Lænde-, Naale-, Nakke-, Sadel-, Sele-, Skraa-, Sofa-, Sove-, Stav-, Stød-, Svær-, Sy-, Sæde-, Trække-). en Pudefyld, et P-vaar.
et **Puds** (Ft. = Et.; jf. Krigs-). at spille en et P. = at pudse[1] (en). pudsig (-hed), pudserlig (-hed).
en **Puds** (u. Ft.; jf. Kalk-). i sin fulde P. (= Pynt). at pudse[2] (jf. af-, op-), at p. et Lys, p. Stövler; en Pudser (jf. Lampe-, Lyse-, Sko-, Stövle-), en Pudsning (jf. Af-, Op-). en Pudseklud, (et) P-vox.
at **pudse**[3]. at p. en Hund paa en, puds ham!
et **Puf** (b. F. Puffet, Ft. = Et.). at give en et P., at tage paa P. at puffe (jf. for-), at p. til en, en Puffert ([1]Skydevaaben, jf. Lomme-; [2]Stødholt paa Jærnbanevogne).
en **Puf** (Ft. Puffer; = Kistebænk).
at **puge.** p. Penge sammen. en Puger (jf. Korn-, Penge-).
en **Pugeskole** = en Pogeskole.
(et) **Puk** (et Kortspil). et Pukbræt.
at **pukke.** at p. paa sin Ret, Magt osv. en Pukken.
en **Pukkel** (Ft. Pukler; jf. Bugle, Bukkel). puklet. en Pukkeloxe; p-rygget.
en **Puld** (Ft. -e; jf. Hatte-, Hue-). puldet (jf. höj-, lav-, rund-, spids-).
en **Pulle** (Grund i Havet).
en **Puls**[1] (Ft. -e). at føle ens P. en Pulsaare, -vante, -varmer; et P-slag.
en **Puls**[2] (Ft. -e) = en Pulsstage. at pulse. et Pulsvaad.
en **Pult** (Ft. -e; jf. Læse-, Skrive-).
et **Pulterí** (jf. bulter). et Pulterkammer.
et **Pulver** (Ft. -e; jf. Brus-, Bræk-, Börne-, Orme-, Tand-). en Pulverhex, -æske.
en **Pumpe** (jf. Hov-, Luft-, Skibs-, Skrue-, Sky-, Suge-, Tryk-). at pumpe, en Pumpning. en Pumpekrave, -rende, -sko, -slange, -sod, -stang, -stok, -tud; et P-drag, -hjærte, -knæ, -rør, -slag, -stempel, -træ, -vand, -værk.
et **Pund** (Ft. = Et.; jf. Bismer-, Fjerdings-, Lis-, Skaal-, Skip-). et P. Kjød, at aagre med sit P. -pundig (se atten-, sex-, tolv-, tre-). en Pundtærsker (af at tærske til Punds; et P. Korn = 4 Tønder); pundevis (Bio.), i Pundevis, en P-vægt; et Pundslod.
en **Pung** (Ft. -e; jf. Haar-, Hagl-, Penge-, Skind-, So-, Tobaks-). at punge ud (med). en Punghare, -rotte; et P-ben, -dyr.
et **Punkt** (Ft. -er; forhen ogsaa en P.; jf. Brænd-, Ende-, Fryse-, Holde-, Hoved-, Hvile-, Isse-, Knude-, Koge-, Lys-, Middel-, Midt-, Sigte-, Skærings-, Stand-, Straale-, Strids-, Støtte-, Syns-, Tids-, Top-, Tyngde-, Udgangs-, Vende-). til P. og Prikke, P. for P. punktvis (Bio.), punktlig (-hed).

et **Punktum** (Ft. -er; [1] Læsetegn; [2] Sætning).
en **Puppe** (jf. at forpuppe). en P-tilstand; et P-hylster, -spind.
púr. purt Guld, den pure Misundelse.
en **Purk** (Ft. -e; = en Pog).
et **Purløg** = en Purre[1].
(et) **Purpur.** p-klædt, -farvet, -rød; en P-snække (et Skaldyr).
at **purre** (jf. pirre; for-). at p. en op, ud, at p. ved en, at p. op i Ilden, p. sig i Haaret. purret, en Purre[2] (jf. Bøge-, Ege-). en Purhöne; et P-haar, -hoved.
et **Pus** (b. F. Pusset, Ft. = Et.). det lille P. at pusle, en Puslen, et Puslerí, en Pusling; Pusselànker (Ft.).
en **Pus** (b. F. Pussen; = Mis ɔ: en Kat).
et **Pust**[1] (Ft. = Et.; foræld. Bet. Næveslag; jf. Kind-). nu er det P. overstaaet.
et **Pust**[2] (Ft. = Et.; jf. Aande-, Vind-). at puste (jf. oppuste, forpústet), en Puster ([1] Redskab, jf. Ild-; [2] Person, jf. Glas-). et Pusterum, -rør.
at **putte** (jf. for-). at p. noget i Lommen, Munden.
en **Putte** (= en Höne).
en **Pynt**[1] (Ft. -er; jf. Bjærg-, Land-, Nord-, Skov-, Syd-).
(en) **Pynt**[2] (jf. Brude-, Dame-, Haar-, Hatte-, Hoved-, Mode-). at pynte (jf. op-, ud-), pyntelig (-hed), en Pyntning (jf. Op-, Ud-). en Pyntekaal, -kone, -syge; p-syg.
pyt! (Udraabsord). jo pyt!
en **Pyt** (Ft. Pytter; jf. Blod-, Vand-).
en **Pytting** (Søord). en P-bolt, et P-vant.
en **Pægl** (udt. Pæl; Ft. -e). en halv P. pæglevis (Bio.). et Pæggleglas, -maal.
en **Pǽl** (Ft. -e; jf. Bo-, Bro-, Grænse-, Lygte-, Mile-, Skam-, Skanse-, Storm-, Telt-, Töjre-). at drikke til Pæls. at pæle (jf. af-, ind-). en Pælebro, -buk, -bukker, -bygning, -grund, -musling, -orm, -rod, -sætning; et P-hoved, -værk.
pǽn, pænt, pæne. en Pænhed.
en **Pære** (jf. Figen-, Graa-, Heste-, Marv-, Sommer-). en P-form, -mōs, -most, -skude, -vælling; et P-træ; p-formet.
pære-: pæredansk, -fuld.
en **Pøbel** (b. F. -en; u. Ft.). pøbelàgtig (-hed). en Pøbelhob.
en **Pøl** (Ft. -e; jf. Blod-, Mudder-, Mødding-, Svovl-, Vand-).
en **Pølse** (jf. Blod-, Gryn-, Kjød-, Lever-, Lunge-, Mave-, Medister-, Rulle-, Spege-, Sø-). en Pølseende, -mad, -pind, -snak; et P-gilde, -skind; p-dannet.
at **pønse** (jf. ud-). en Pønsen, at pønske (jf. ud-).
en **Pøs** (Ft. -e; jf. Slag-, Vand-). at pøse.

R

raa, raat (Ft. og b. F. raa). en r. Æggeblomme, Tale, raat Kjød, Vejr, raa Huder, Mennesker. en Raahed. en Raahugger, -mælk; et R-jærn, -stof, -sukker, -æmne.
en **Raa**[1] (b. F. Raaen, Ft. Ræer og Raaer; jf. Bram-, Fokke-, Kryds-, Mærs-, Sejl-, Skibs-, Stor-). at mande Raa. en Raanok, -sejler; et R-baand, -lig,-sejl.
en **Raa**[2] (Ft. -er) = et Raadyr. en R-buk, -kalv, et R-lam, -vildt.
et **Ráab** (Ft. = Et.; jf. An-, Bifalds-, Brand-, Felt-, Fryde-, Glædes-, Hurra-, Jubel-, Kamp-, Klage-, Krigs-, Nød-, Op-, Til-, Ud-, Ve-, Vægter-). at raabe (raabte, raabt; jf. an-, be-, op-, til-, udraabe; himmelraabende), en Raaben (og Skrigen), en Raaber ([1] jf. Op-, Ud-; [2] = et Raaberør).
(et) **Raad** (korttonet; b. F. Raaddet). raadden (-nt, -ne; jf. blom-, pil-), en Raaddenhed, en Raaddenskab, at raadne (jf. for-), en -raadnelse (se For-).
et **Ráad**[1] (Ft. = Et.; jf. Be-, For-, Hus-, Kvinde-, Lön-, Sam-, U-, Venne-). at give en et godt R., gode R., hjælpe med R. og Daad, at holde R. (om), lægge R. op, være, tage paa R. (med), spörge til Raads, at have Raad til, have godt R., holde til Raade med noget. en Raadførsel, -giver, -slagning, -spörgsel, et R-slag, -stævne; r-givende, -løs (-hed), -snar (-hed), -snild (-hed), -vild (-hed); at r-føre

(sig), -slaa, -spörge; en Raadsmand.
et **Raad**[2] (Ft. = Et.; jf. Amts-, By-, Folke-, Kirke-, Krigs-, Menigheds-, Rigs-, Samfunds-, Skole-, Sogne-, Stats-). en Raadmand, -stue; et R-hus; en Raadsherre.
en **-ráad** (Ft. -er; se Forst-, Hof-, Justits-, Kammer-, Krigs-, Land-, Regerings-, Rigs-, Stats-).
at **raade** (ráadte, -ráadt og -ede, -et; jf. af-, be-, for-, fra-, tilraade; alraadende). at r. én noget, r. til el. fra noget, r. for, over noget, r. sig selv, r. med, r. Bod paa, r. Runer, Drömme, Gaader. et -raade (se Om-), raadelig (jf. u-), raadig (-hed; jf. egen-, ene-, selv-, snar-, tvivl-), at have til sin Raadighed. et Raaderum.
en **Raage** (Fugl af Ravneslægten).
et **Raamærke** (af foræld. en Raa[3] = Skjel, Grænse).
en **Rabàt** (Ft. Rabatter; [1]kun i Et., Afslag i Pris; [2]Omslag paa Klæder; [3]Randbed i Haver).
at **rable.** det rabler for ham.
en **Rad** (b. F. Ráden, Ft. -er; jf. Ben-, Bunte-, Perle-, Ryg-, Söjle-). i R., paa R., naar Raden kommer til ham. -radet (se sex-, to-), radvis (Bio.). en Radbyg, -lægning, -saaning; at radbrække (-ning).
et **Radelov** (en Bregneart).
at **radére.** en Radéring. en Radérnaal.
en **Radesyge** (Spedalskhed).
at **ralle** (med Tærninger). en Raflen.
en **Raft** (Ft. -er; jf. Gran-, Humle-, Tag-). at rafte.
rág, [1]lige, = ragret; [2]strid: raguldet (foræld. i begge Bet.).
at **rage**[1] (af rag). r. op, frem (jf. fremragende).
at **rage**[2] ([a]= rode, i Jorden, Ilden osv.; [b]afrage, f. Ex. Haar, Skjæg; jf. glat-, kronraget). at r. sig. en Rage (jf. Ild-, Ovn-), en Rager (jf. Kul-), en Ragning, et Rageri. en Ragekniv.
at **rage**[3]. hvad rager det mig? at r. i Drift (om Skibe), r. i Klammeri, r. om Bord i et andet Skib, r. uklar (med).
at **ragle** (= vakle; foræld; jf. rave).
(et) **Rajgræs.**
en **Rakét** (Ft. Raketter). en Raketstok.
en **Rakke** ([1]foræld. Bet. Hund; [2]jf. Sejl-).
at **rakke** (jf. af-, ned-, til-).
en **Rakker** (jf. Hunde-). en Rakkerknægt, -kule, -sluffe; et R-pak.
en **Rakle** (jf. Han-, Hassel-, Hun-, Nødde-). et Rakleskæl, -træ.
at **ralle.** en Rallen, en Ralle (jf. Gaase-).
ram, ramt, ramme (= [1]stærk, [2]besk). for ramme Alvor, de r. Runer, en r. Lugt, Smag. ramjysk, -norsk.
(et) **Ram** (jf. Be-). at faa R. til en, at gaa R. forbi. at ramme[1] (-te, -t; = træffe; jf. beramme, -ede, -et), at r. det rette.
at **ramle** (ned, omkuld; = styrte).
at **ramme**[2] (-ede, -et; jf. ned-). at r. Pæle ned. en Rambuk.
en **Ramme** (jf. Blind-, Brodér-, Klæde-, Kugle-, Skilderi-, Spejl-, Sy-, Vindues-). et Ramstykke.
at **ramse** el. **remse** (jf. op-). en Ramse el. Remse (jf. Barne-).
et **Rán** (Ft. = Et.; jf. Bo-, Kirke-, Kvinde-, Mark-, Sti-). ved Rov og R. at rane (jf. til-). en Ransmand.
en **Rand** (Ft. -e; jf. Dej-, Fjæld-, Guld-, Himmel-, Kyst-, Skjold-, Skov-, Sky-, Sol-, Støbe-, Syns-, Yder-). paa Afgrundens R. randet (To.; jf. ud-). en Randglose, -saal, -sko, -skygge, -stövle, -syning, -tegning; et R-bjærg, -stykke; r-haaret.
en **Rang** (u. Ft.; jf. Embeds-, For-). en Rangforordning, -følge, -klasse, -skat, -strid, -syge, -titel; et R-skib; r-syg; en Rangsperson.
en **Rangle.** at rangle (med Bjælder), ranglet (To. = opløben, af at rangle = vakle, slingre), et Rangleri. en Ranglebjælde.
rank. et rankt Træ, Menneske, Skib. en Rankhed.
en **Ranke** (jf. Brombær-, Humle-, Skov-, Vedbend-, Vin-). at ranke (sig), en ranket Stængel.
at **ransage** (af foræld. et Ran = Hus; jf. en Rönne, og at sage, besl. m. Sag, at søge; jf. nødsage; uranságelig). en Ransagning.
en **Ransel** (Ft. Ransler; = en Vadsæk).
rap, rapt, rappe (jf. fod-). at rappe sig, en Raphed. rapfodet (-hed), -hændet (-hed).
et **Rap** (b. F. Rappet, Ft. = Et.). et R. af en Stok, med en Pisk.
(et) **Rapgræs.**
(en) **Raps** (Plante). en Rapsmark, -olje; et R-frø, -sejl.

at **rapse** (jf. Ripsraps, sammenrapset). et Rapserí. et Rapsgods.
rár, rárt, rare (egl. sjælden, alm. = god). en r. Mand, rare Sager, det var rart. en Raritét.
at **rase** (jf. ud-). Stormen, Krigen, Pesten, den syge raser, rasende. en Rasen, et Raserí. en Rasetid.
rask (jf. at overraske). en r. Fart, et r. Svar, frisk og r., at være r. paa det. en Raskhed.
at **raske** sig (om Dej. en Raskning.
at **rasle** (jf. risle). en Raslen.
(et) **Rasmagergarn** (af foræld. Rask, et let uldent Stof).
en **Rasp** (Ft. -er). at raspe, en Raspning. et Rasphus.
en **Rast** (u. Ft.; jf. Rist[1]). at holde R. = at raste. en Rastdag; r-løs (-hed).
et **Rat** (b. F. Rattet; Søord). en Ratknage, -stamme, -stol; et R-hjul.
rav-: ravgal (rav-ruskende-gal), -jysk, -norsk.
(et) **Rav** (jf. Hval-). en Ravfernis, -fisker, -handel, -kyst, -perle; et R-arbejde, -hjærte, -smykke, -stykke.
Rav: (at staa paa R., foræld. =) at **rave** (jf. ragle). en Raven.
en **Ravn** (Ft. -e; jf. Nat-, Natte-, Val-). en Ravnefjer, -føde, -klo, -krog, -moder, -rede, -unge; et R-mørke, -skrig; r-sort (ogsaa ravn-).
(**Ravn**, alm. Udtale af Rogn, se dette Ord).
(et og en) **Ravndug** (Hampelærred).
et **Réb** (Ft. = Et.; jf. Bag-, Bast-, Dreje-, Falde-, Halm-, Hampe-, Klokke-, Lang-, Skagle-, Talje-, Vinde-). at tage R. i Sejlene (egl. Fejl for Rev). at rebe ([1]Jord, jf. afrebe; [2]Sejl, egl. at reve; jf. klos-, trerebet), en Rebning. en Rebende, -slager, -stige; en Reberbane; en Rebsjord (foræld.).
en **Réd** (sjæld. Ft. -er; jf. Skibs-). en aaben R.
réd (To., kun i Ik.), rédt (modsat uredt). det er ikke saa ganske r. rede (uböj. T.; jf. Bio. allerede), at gjöre sig r., være r., være, have paa rede Haand, r. Penge; redelig (-hed; jf. u-); redebon (-bonne), en Redebonhed; redvillig (-hed; foræld., = beredvillig); et Rede (jf. Bag-, For-, Frem-, Meje-, Skib-) = et Redskab (jf. Fiske-, Høre-, Jagt-, Mark-, Sanse-, Se-, Skrive-, Stemme-, Tale-); (en) Rede[1] (jf. For-, U-, Vilde-), at være, holde til R., have, faa R. paa, finde R. i, gjöre R. for; en Redegjörelse; at rede (rédte, rédt; jf. be-, op-, til-, udrede; uredt Haar), at r. sit Haar, r. Seng, r. Garn, r. et Skib, r. for sig, r. sig ud af noget; en Rédning (Haarets R.; jf. Op-, Til-, Ud-); en -redelse (se Be-, Ud-); en Reder (jf. Skibs-), et Rederí; en Redsel (Ft. Redsler; [1] = Afgift, jf. Smaa-; [2] = Redskab: Fiskeres staaende R.). en Rededeje, -kam.
at **redde**. en Redning (en R.s-baad, -boje, -mand; et R-middel, -væsen; r-løs [-hed]).
en **Rede**[2] (jf. Fugle- Gaase-, Humle-, Hvepse-, Høge-, Hönse-, Muse-, Orme-, Ravne-, Rotte-, Røver-, Skade-, Snoge-, Spurve-, Storke-, Svale-, Ugle-, Ögle-, Örne-). en Redebygning, -svamp.
en **Regel** (b. F. -en, Ft. Regler; jf. Forholds-, Grund-, Hoved-, Leve-, Ordens-, Sprog-). regelmæssig (-hed; jf. u-). r-bunden, -løs, -ret.
at **regére**. en Regéring (en R.s-form, -kunst, -maade, -raad, -sag, -tid), -regérlig (-hed; se u-); en Regènt, et Regentskab; et Regimènt (Soldater), et Regimènte (= Herredömme; jf. Skjørte-); en Rektor.
et **Regìster** (Ft. Registre; jf. Slægt-). et langt R. at registrére (-ing).
(en) **Regn** (jf. Aske-, Guld-, Ild-, Kugle-, Lande-, Maj-, Natte-, Plask-, Skyl-, Sommer-, Sten-, Støv-, Svovl-, Torden-). at regne[1] (det regner; jf. gjennem-, over-, skyl-, øs-). en Regnbue (en R-hinde), -byge, -dag, -draabe, -dryp, -hætte, -kappe, -maaler, -mængde, -orm, -skjærm, -sky, -spove (Fugl), -tid, -tø, -vind; et R-skyl, -vand, -vejr; r-fri, -fuld, -løs.
at **regne**[2] (jf. af-, be-, for-, gjennem-, hen-, med-, op-, over-, paa-, til-, udregne; nöjeregnende). at r. paa, r. en til gode. regnelig (jf. be- til-), en Regning (at gjöre R. paa, tage, skrive, sætte paa R., finde sin R. ved; en R.s-art, -fejl, et R-krav; jf. Aars-, Af-, Be-, Bogstav-, Brøk-, Fejl-, Gjennem-, Hoved-, Mellem-, Mis-, Mod-, Op-, Over-, Skrædder-, Tids-, Titals-, Ud-, Vexel-), en -regnelse (se

For-, Hen-, Til-), et Regnskab (at føre, gjöre, holde R.; en R.s-bog, -fører; et R-aar, -væsen; jf. Aars-, Maaneds-). en Regnebog, -fejl, -kunst, -lærer, -maade, -mester, -opgave, -penge; et R-bræt.

en **Reje.** en Rejefanger, -mand, -stryger; et R-net.

en **Rejnfan** (en Plante).

at **rejse**[1] (-te, -t; jf. op-). at r. Vildt, Sag, Penge, at r. sig (op). en Rejsning (Skibets R.; jf. Op-, Tag-). en -rejser (se Kegle-). et Rejsegilde.

at **rejse**[2] (-te, -t; jf. af-, be-, gjennemrejse; handels-, med-, om-, tilrejsende; be-, bort-, forrejst). at r. over Land, til Søs. en Rejse (jf. Af-, Bade-, Bjærg-, Bort-, Dags-, Fjæld-, Fod-, Forretnings-, Gjennem-, Handels-, Hen-, Hjem-, Hid-, Il-, Ind-, Kilde-, Konge-, Land-, Luft-, Lyst-, Natte-, Ned-, Om-, Op-, Opdagelses-, Over-, Pilegrims-, Romer-, Rund-, Sogne-, Sø-, Ud-, Vende-, Vinter-, Ægt-), en Rejsen. en Rejsebeskrivelse, -bog, -dragt, -fælle, -hue, -kappe, -koffert, -liste, -lyst, -marskalk, -rem, -stald, -sæk, -taske, -vogn; et R-følge, -gods, -liv, -pas, -selskab, -tog, -tæppe, -töj, -vejr; R-klæder, -penge, -sager (Ft.); r-færdig.

en **Rekrùt** (Ft. Rekrutter). en R-skole, -tid.

en **Rem** (Ft. Remme; jf. Bag-, Bringe-, Bryst-, Driv-, Hale-, Hals-, Kappe-, Kjæve-, Kobbel-, Kryds-, Liv-, Læder-, Maskin-, Mile-, Næse-, Pande-, Rejse-, Rumpe-, Sabel-, Sadel-, Skagle-, Skjold-, Sko-, Snöre-, Spand-, Spore-, Spring-, Spænde-, Stejle-, Stig-, Strygc-, Sværd-, Tiste-). at have en R. af Huden, skære en bred R. af en andens Ryg, at kjøre alt hvad Remmer og Töj kan holde. en Remböjle, -orm; et R-hul, -stykke; en Remmesnider, et R-töj.

at **remse**, en Remse, se ramse.

en **Rén**[1] (Ft. -er) = et Rensdyr. (et) Renmos.

en **Rén**[2] (Ft. -er; = Agerren). Ren og ret Skjel.

rén, rént, rene (jf. krystal-, perle-, u-). en r. Skjorte, rent Linned, rent Brød i Posen, at tale rent, at gjöre rent, gjöre rent Bord, at holde ren Mund, det er rene Ord (for Pengene), at komme paa det rene med, rent ud sagt, det er rent galt. en Renhed, renlig (-hed; jf. u-), at rense (jf. op-, ud-), en Rensning (jf. Op-, Sprog-, Ud-), en Renselse. en Rengjöring, -skrift, -skrivning; et R-tryk; r-smagende; at r-skrive, -trykke.

et **Rend** (u. Ft.; jf. Over-). at rende[1] (= løbe; rendte, rendt; jf. rinde; dyst-, over-), en Renden (jf. Dyst-, Ring-). en Rendebane, -kugle, -kælling, -maske.

en **Rende** (jf. Mel-, Mølle-, Pumpe-, Skarn-, Skot-, Tag-, Vand-; Flinterenden). en Rendesten (en R.s-snager; et R-bræt, -snavs); et R-bor.

at **rende**[2] (= lade løbe, rinde; -ede, -et). at r. Garn. en Rending. en Rendebom, et R-garn.

et **Rensdyr** (se en Ren[1]).

at **rense** (se ren).

en **Rente** (jf. Aager-, Aars-, Liv-, Vexel-). at sætte paa R., svare R., give gode Renter. at rente (foræld.; jf. for-). rentebærende, -fri (-hed); en R-fod, -mester, -skriver; et R-kammer; R-penge (Ft.).

en **Rest** (Ft. -er). at have, staa til R., for Resten. at reste. en Restbeholdning.

ret, rette (jf. lod-, mund-, op-, ord-, regel-, skole-, snor-, sol-, tanke-, u-, vand-, vind-, vinkel-). det var r., r. el. vrangt, den rette el. den urette, med rette el. med urette, at lægge, hjælpe, vise til rette (jf. en Tilrettevisning), komme til rette med, i, til rette Tid, paa rette Sted, ret saa! ret nu, ret strax, ret godt. rettelig (Bio.). retfærdig (-hed; jf. u-; at r-gjöre, -else), -linjet, -sìndig (-hed), -skaffen (-hed), -troende, -vendt (-hed), -vinklet, -vìs (-hed; jf. u-); en Retfærd, -ledning, -skrivning, -troenhed; et R-holt, -sind.

en **Ret**[1] (b. F. Retten). a(u. Ft.; jf. Arve-, Borger-, Brugs-, Börne-, Doms-, Ejendoms-, Ene-, Familie-, Folke-, For-, Forkjøbs-, Formue-, Forstrands-, Fortovs-, Førstefødsels-, Gaards-, Hus-, Hævds-, Höjheds-, Kalds-, Kirke-, Lens-, Navns-, Natur-, Næve-, Odels-, Pante-, Romer-, Stats-, Stemme-, Straffe-, Strand-, Sær-, Tings-, Tvangs-, U-, Valg-, Vexel-). Lov og R., R. og Skjel, R. og Uret, han har R.,

det maa jeg give ham R. i, det har han R. til, at staa paa sin R., at sætte en i Rette (= irettesætte, -else), tale en til R., tage sig selv til R., Retten (modsat Vrangen) = Retsiden. — b(Ft. Retter; = Domstol; jf. Birke-, Brand-, By-, Gjæste-, Handels-, Hof-, Höjeste-, Krigs-, Land-, Over-, Politi-, Prise-, Provste-, Rigs-, Skifte-, Stads-, Stand-, Sø-, Tamper-, Under-). at gaa i Rette med en, at møde i Retten, Sagen er for Retten, stille i R.! — retlig (jf. folke-, stats-); retslig; retmæssig (-hed; jf. u-). et Rethaveri, r-løs (-hed), -stridig (-hed); en Retsbetjent, -bevidsthed, -fordring, -følelse, -grund, -handling, -historie, -kjendelse, -kraft, -lære, -pleje, -sag, -sal, -sikkerhed, -skranke, -strid, -sædvane, -trætte, -vedtægt, -videnskab, -virkning; et R-begreb, -brud, -forhold, -spörgsmaal, -vidne; r-gyldig (-hed), -lærd; en Rettergang, et R-ting.

en **Ret**[2] (Ft. Retter; jf. Bi-, Efter-, Fiske-, For-, Herre-, Kjød-, Liv-, Mellem-, Skue-). en R. Mad, syv Retter Mad.

at **rette** (jf. af-, an-, be-, for-, hen-, ind-, op-, sol-, ud-, under-). at r. et Söm, en Fejl, at r. paa en el. noget, at r. for sig, at r. sig efter, at r. en Kanon, r. en Bön, Klage til en, r. an. en Retning (jf. Af-, An-, Be-, For-, Ind-, Under-), en Rettelse (jf. Af-, Be-, Hen-, Op-), en -retter (se Skarp-). en Rettesnor; en Retterbænk (jf. anrette), et R-sted (jf. henrette).

en **Rettergang**, et Retterting (se en Ret[1]).

en **Rettighed** (jf. For-, Menneske-, Sær-; at berettige).

et **Rev** (Ft. = Et; det gl. O. f. et Ribben, en Ribbe; nu kun [1]Kjødstykker ved samme: Höj-, Mellemrev; [2]en i Havet udløbende, overskyllet Odde; jf. Rif; Klippe-, Koral-, Sand-, Sten-, Strand-; [3]skrevet »Reb« i Søudtr. at tage R. i Sejlene, hvoraf at »rebe« [f. reve] osv.

en **Reve** (jf. Ribs-, Solbær-, Ærte-).

Revel (kun i Udtr.): baade Revel og Krat.

en **Revle** (af et Rev; [1]= et Rev[2]; jf. Sand-, Sten-; [2]en Jordstrimmel: en R. Skov el. Krat, en Balk mellem Tørvegrave; [3]Maskerække i Fiskegarn; [4]Tværtræ paa en Laage, en Tøndebund).

Revlinger (Ft.; en Lyngart).

at **revne** (af at rive). en Revne (jf. Klippe-).

at **revse**. en Revselse.

at **ri** (rír, -ede, -et; rett. ride, rít). at ri to Stykker Töj sammen. en Rining. en Ritraad.

en **Ribbe** (jf. Rev; Blad-, Midt-). Ribber i et Skib. ribbet. ribbeløs; et Ribben (en R.s-steg).

en **Ribs** (Ft. = Et.). en Ribsbusk, -reve, -saft, -vin; et R-bær.

en **Ridder** (Ft. -e; af at ride; jf. Danebrogs-, Elefant-, Kors-, Lykke-). ridderlig (-hed; jf. u-), et Ridderskab. en Ridderaand, -borg, -dragt, -orden, -sal, -spore ([1]egl. Bet.; [2]en Plante), -stand, -svend, -tid; et R-baand, -kors, -slag, -spil, -væsen; en Riddersmand.

at **ride** (réd, reden, -et, -ne; jf. over-, skole-, tilreden). at være ridende, at r. en Hest til, r. Sommer i By, r. Herredag ind, r. en Dyst, at r. én over, at r. én til Vands, r. for Anker, r. en Storm af (jf. af-). en Riden (og Kjøren), en Ridning (jf. Kap-), et Ridt (jf. Dyst-, Mare-, Vædde-), en -rider (se Be-, For-, Skov-, Strand-, Ud-). en Ridebane, -brug (til R.), -dragt, -foged, -hest, -hoppe, -junker, -knægt, -kunst, -pisk, -skole, -stald, -stövle, -tur, -tömme; et R-dækken, -hus, -töj.

et **Rids** (Ft. = Et.; jf. Af-, Grund-, Om-, Skygge-). en Ridse (jf. Stemme-), at ridse (jf. af-, ind-), en Ridsning. en Ridsefjeder.

et **Rif** (b. F. Riffet; Ft. = Et.; tysk Form f. et Rev[2]).

en **Riffel** (Ft. Rifler; jf. Baglade-, Jagt-, Tap-). at rifle (riflet Skyts). en Riffelbøsse, -gang, -kugle, -skytte; et R-skud.

en **Rift** (Ft. -er; af at rive; jf. Klippe-, Negle-, Sky-). en Rift i Huden, i Töj, der var Rift om Bogen (jf. at rives om noget).

ríg, rigt, rige (jf. aand-, billed-, bjærg-, blad-, blod-, blomster-, duft-, farve-, fiske-, folde-, folke-, form-, følge-, gavn-, græs-, guld-, haar-, hoved-, huld-, indflydelses-, indholds-, kjød-, korn-, kundskabs-, kunst-, lære-, løfte-, løv-, malm-, mel-, minde-, muld-, mælke-, naade-, nydelses-, olje-, ord-, saft-,

sagn-, sejer-, sind-, skov-, sol-, tal-, tanke-, tone-, uld-, vand-, ærerig; at berige). en r. Mand, en r. Høst, at være r. paa noget, rigt gift, begavet, udstyret. en Rigdom (jf. Ord-), en -righed (se Aand-, Blod-, Kjød-, Tal-), rigelig (-hed). righoldig (-hed), en Rigmand.

et **Rige** (jf. Aande-, Arve-, Dyre-, Himme-, Jorde-, Konge-, Lyd-, Mineral-, Nabo-, Plante-, Romer-, Skygge-, Tvilling-, Valg-, Verdens-, Væxt-, Ørige; Sverige; Frankrig, Østerrig; ogsaa Himmerig, Jorderig). Magt og Rige, Guds Rige, Rigens Raad (forældl.; jf. Rigensgade). -rigs, -rigsk (se inden-, mellem-, uden-, øster-). en Rigsadel, -arving, -bank, -dag (en R.s-mand, et R-valg), -daler, -drost, -forsamling, -forstander, -grænse, -marsk, -mønt, -ort, -raad, -ret; et R-klenodie, -maal, -raad, -sprog, -vaaben, -æble.

at **rigge** (jf. fuldrigget). en Rigning (Søord).

rigtig (To. og Bio.; jf. følge-, kunst-, skole-, sprog-, tanke-, u-; at berigtige, -else). rigtig nok (og med indrömmende Bet. rigtignok). en Rigtighed (jf. Følge-, Kunst-, Skole-, Sprog-, Tanke-, U-), det har sin R.

(en) **Rim.** Rimen falder. en Rimfrost, -taage; et R-fald.

et **Rim** (Ft. = Et.; jf. Barne-, Bogstav-, Ende-, Halv-, Hel-, Ind-, Kjæde-, Kryds-, Krønnike-, Lever-, Stav-). paa R. en Rimkrønnike, -linje, -slutning, -smed, -stav, -tvang; et R-brev, -ord, -sprog, -værk; r-bunden, -fri, -løs.

at **rime** (af et Rim; jf. sammen-). at rime paa et Ord, at r. sig med noget, rimede Vers (jf. u-). rimelig (-hed; jf. u-; r-vis, Bio.), en Rimer, et Rimeri. en Rimekunst.

at **rimpe** (jf. at rympe). at r. noget sammen.

at **rinde** (randt, digt. Ft. runde, runden, -et, -ne; jf. at rende; hen-, op-, ud-). rindende Vand, Öjne, Karret, Tiden rinder, det randt mig i Hu, at r. af Rod.

en **Ring** (Ft. -e; jf. Aar-, Arm-, Brynje-, Finger-, Fæstens-, Guld-, Haar-, Hjul-, Hofte-, Jærn-, Kobbel-, Maane-, Mule-, Nav-, Næse-, Nögle-, Sadel-, Segl-, Signet-, Skede-, Skrædder-, Sol-, Spring-, Sy-, Tanke-, Töjle-, Øren-). at kjøre i Ring (med en). at ringe[1] (jf. omringe; ned-, udringet), at r. et Svin, et Hjul. en Ringbolt, -brynje, -dans, -drossel, -due, -finger, -krave, -mur, -orm, -renden; et R-spil; r-dannet, -formet, -lagt, -öjet.

at **ringe**[2] (med el. paa en Klokke). det ringer, at r. paa en, at r. sammen. en Ringen (jf. Klokke-), en Ringning, en Ringer. et Ringetöj.

ringe (uböj. To. og Bio.: -ere, -est). i det ringeste. en Ringhed. en Ringeagt, at r-agte.

at **ringle**[1] (jf. en Rangle). at r. med Bjælder. en Ringlen.

at **ringle**[2] (af en Ring). at r. et Töjr, at r. sig (om Slangens Bugtninger, Lokkers Fald). en Ringel (Ft. Ringler).

at **rinke** (jf. op-). at r. Klæderne op, at r. et Töjr.

at **rippe** (= rokke, forældl.; lette Anker, Søord). at r. op i noget (jf. op-).

(et) **Ripsraps** (jf. at rapse).

(en) **Ris** ([1]Planten; [2]Kornet). en Rishalm, -kage, -mark; et R-mel, -vand; R-skaller (Ft.); en Risengrød, -vælling; et R-gryn.

et **Ris**[1] (Ft. = Et.; [a]Kratskov; jf. Kalby-, Nörreris; [b]jf. Birke-, Bynke-, Ene-, Fastelavns-, Gærdsel-, Gyvel-, Kage-, Koste-, Sæbe-, Ærte-; [c]Slag af et Ris). at faa R., at give R. = at rise. en Risbinder, -bøg, -flage, -fletning, -kost (ogsaa Rise-), -kurv, -væxt; et R-brænde, -bundt, -gærde, -knippe, -kvas.

et **Ris**[2] (Ft. = Et.). et R. Papir (= 20 Bøger).

en **Rise** (= en Jætte; jf. Bjærg-).

at **risle** (jf. over-). en Rislen, en -risling (se Over-).

en **Risp** (= Skomagertraad). R. og Syl.

at **rispe** (Jorden med Plov, Hulen med Naal). en Rispning.

(en) **Rist**[1] (jf. Rast). hverken R. eller Ro.

en **Rist**[2] (Ft. -e; jf. Ild-, Jærn-, Kamin-). at riste[1] (ristet Brød) en Ristning[1].

at **riste**[2] (jf. ind-). at r. Lax, Runer. en Ristning[2] (jf. Rune-), en -rister (se Rune-).

en **Ritmester** (tysk, af at ride).
at **rive** (rév, reven, -et, -ne; jf. af-, hen-, løs-, ned-, op-, over-, sønder-, til-, udrive; bort-, forreven). at r. Hø, r. sammen, r. itu, r. ned (paa), at r. sig løs, en rivende Ström, Fart, Afsætning, at rives om noget. en Riven (og Sliden), en Rivning (jf. Af-, Ned-, Sammen-), en -rivelse (se Løs-, Sønder-), en River, en Rivåf, en Rivihjèl. et Rivejærn, -töj.
en **Rive** (jf. Have-, Lo-, Jærn-, Træ-). en R-tand; et R-hoved, -skaft.
en **Ro** (b. F. Roen; Ft. Roer kun af en Ro i en Bøsselaas; jf. Be-, Hjærte-, Mad-, Mo-, Natte-, Sinds-, Uro; at bero). at have, faa R., at være i R., komme, bringe, slaa sig til Ro. rolig (-hed; jf. u-; at berolige), at ro[1] sig ved noget (foræld.), rosom (foræld.).
at **ro**[2] (rór, -ede, -et, rett. rode, rót). en -roer (se Baads-, Slup-), en Roning (jf. Kap-). en Robaad, -jolle, -tofte; et R-fartöj.
en **Robbe** (Sælhund). en Robbefangst.
en **Ród** (Ft. Rødder; jf. Birke-, Bræk-, Burre-, Bøge-, Ege-, Elle-, Fiol-, Haand-, Haar-, Hjærte-, Gule-, Knold-, Krap-, Kubik-, Kvadrat-, Kvik-, Luft-, Negle-, Nellike-, Nyse-, Næb-, Ord-, Peber-, Pæle-, Side-, Silleri-, Slange-, Sminke-, Tand-, Trævle-, Tunge-). at fæste R., slaa Rødder, at rykke op med Rode, at rinde af Rod. en Rodende, -frugt, -kjævle, -knold, -plante, -podning, -spire, -stavelse, -stilk, -stok, -störrelse, -trævl, -væxt; et R-blad, -fæste, -ord, -skud, -sprog, -stød, -tal, -tegn; r-fast (-hed), -løs (-hed); at r-fæste (-else), -gnave, -hugge (-ning), -kappe (-ning), -kløve (-ning).
at **rode** (jf. gjennem-, op-). at r. op i, r. sig ind i. en Roden, et Roderí.
en **Rode.** rodevis (Bio.). en Rodeild, -mester.
en **Roe**[1] (jf. Hvide-, Kaal-, Maj-, Mark-, Runkel-). en Roeolje, et R-sukker.
en **Roe**[2] (Skorpe paa Saar).
(en) **Rogn** (ofte udtalt Ravn; jf. Fiske-). en Rognfisk, -sæk.
en **Rok**[1] (Ft. Rokke; jf. Skot-, Spinde-, Spole-). en Rokkedrejer, -skammel, -snor; et R-brev, -hjul, -hoved.
en **Rok**[2] (b. F. Rokken; et Fabeldyr). et Rokæg.
at **rokke** (jf. urokket, urokkelig). en Rokkesten.
en **Rokke** ([1]en Bruskfisk, jf. Hav-; [2]en Plante, se Padde-).
en **Rolle** (jf. Dame-, Gjæste-, Hoved-). at spille en (stor) R. en Rollebesætning, -bytning.
en **Rolling** (oftest i Ft. -er = Smaabörn).
Rom (Staden R.). en Romer, en Romerìnde, romersk. en Romerret, R-riget, et R-tal. de románske Folk og Sprog.
en **Román.** en R-helt, -heltinde, -læsning.
en **Romantik.** romàntisk.
et **Rór** (Ft. = Et.; jf. Skibs-, Stats-). at staa til Rors, være ved Roret. en Rorbrog, -gænger, -hage, -pind, -stabel, -stamme, -stang; et R-blad, -gat, -hul.
en **Rórbænk**, Rór- (el. Rórs-) folk (Ft.), en Rórkarl, en Rorsmand (alle af foræld. en Rór = en Roning).
en el. et **Ros** (kort å; foræld. = Hors). en Rostjeneste.
(et) **Ros** (b. F. Rosset; Hnggespaaner).
en **Rós** (u. Ft.; jf. Selv-). at rose (róste, róst; jf. skamrose; forrost). rosværdig (-hed).
en **Rose** (jf. Bonde-, Frilands-, Hyben-, Jomfru-, Jule-, Maaneds-, Mos-, Nøkke-, Provins-, Slyng-, Stok-, Vind-, Ælme-). en Rosenbusk, -farve, -flor, -gaard, -gren, -have, -honning, -hæk, -kind, -knop, -krans, -lund, -olje, -sten, -tid, -torn; et R-bed, -blad, -skjær, -træ, -vand; R-borg Slot; r-farvet, -rød; en Rosensblomme, -kind, -lund (foræld.).
Rosen (b. F. af en Rose, Hudsygdom).
en **Rosín** (Ft. -er). en R-piller, -stilk.
at **rosse** (= at faa Bugt med).
at **roste** (Malt). et Rostekar.
en **Rotte** (jf. Kirke-, Pung-, Stænge-, Toldbod-, Vand-). en R-fælde, -fænger, -gift, -hale, -hund, -jæger, -rede, -sax, -unge; et R-hul, -krudt.
at **rotte** sig sammen (jf. sammen-).
en **Rotting** (Spanskrør). et Rottingslag.
et **Rov** (u. Ft.; jf. at røve; Kvinde-, Val-). R. og Ran, at gaa paa R. en Rovbille, -fisk, -fugl, -lyst, -tand; et R-dyr, -mord; r-gjerrig (-hed).
rú (uböj. To.). en ru Overflade. en Ruhövl; et R-jærn, -læder; r-haaret.

Rub: Rub og Stub.
at **rubbe** (= skrubbe). rubbet (To.).
en **Rubel** (Ft. Rubler; jf. Sølv-).
en **Rubín** (rød Ædelsten).
en **Rude**[1] (Plante).
en **Rude**[2] (jf. Galle-, Vindues-, Tavl-, Træk-). rudet el. rudret (To.); en Ruder (i Kortspil; R. Konge, Dame, Es, Syv), rudevis (Bio.). rudedannet, -formet; et R-glas, -mønster.
en **Ruelse** (af forældl. at rue). Anger og R.
en **Ruf**: det gik i en Ruf (= i en Fart).
et **Ruf** (b. F. Ruffet, Ft. = Et.; jf. Dæks-, Vogn-).
en **Ruffer**. en Rufferske, et Rufferí.
(en) **Rug** (jf. Sommer-). Rúgen staar godt. en Rugager, -halm, -høst, -jord, -mark, -stub, -sæd, -tvebak, -vippe; et R-ax, -brød, -korn, -mel, -straa.
at **ruge** (jf. ud-). at r. over noget. en Rugning (jf. Ud-). en Rugeplads, -tid.
en **Ruín** (Ft. -er). at ruinére.
at **rulle** (jf. ned-, oprulle; sammenrullet). Vognen, Tordenen, Søen ruller, at r. Töj. en Rullen, en Rulle (jf. Baand-, Bog-, Bly-, Dej-, Garn-, Land-, Log-, Lægds-, Maskin-, Skyt-, Sving-, Sø-, Told-, Træk-), en R. Papir, Tobak. en Rullekjælder, -pølse, -sten, -stok, -stol, -stue, -vogn; et R-bly, -gardin, -gryn, -klæde, -töj; r-tonet.
rum (To., kun i ubest. Et.). i rum Sø, en rum Tid. et **Rum** (b. F. Rummet, Ft. = Et.; jf. Drive-, En-, Flade-, Gaards-, Hjærte-, Himmel-, Hus-, Krybbe-, Krydse-, Lofts-, Luft-, Mellem-, Port-, Puste-, Raade-, Senge-, Skibe-, Skibs-, Skille-, Spille-, Stald-, Stavn-, Stuve-, Svaje-, Sömme-, Tids-, Under-, Verdens-, Øse-), her er endnu R. (= Plads); rumlig, at rumme, rummes, rummelig (-hed). en Rumfylde, -störrelse; et R-fang, -forhold, r-skjøds (Bio., at sejle r.).
en **Rum** (b. F. Rummen; u. Ft.). en Rumbudding, et R-fad.
at **rumle**. en Rumlen, (en) Rummel (b. F. -en; jf. Vogn-). en Rumlepotte.
en **Rumpe** (= Hale; jf. Heste-, Ræve-, Svale-). -rumpet (se stump-), at rumpe en Hest op (jf. op-). en Rumperem, -trold, -tudse; et R-ben, -stykke.
at **rumstére**. en Rumstéring.
rund[1], rundt, runde (jf. cirkel-, halv-, húl-, kreds-, kugle-, lang-, nögle-, perle-, æble-, æg-). rundt (Bio.), r. omkring, at gaa, løbe r., Jorden r. rundten (Bio.), r. om; rundagtig, en Rundhed[1], at runde (jf. af-), at r. sig, en Runding, en Rundáf. rundbladet, -buet, -bugtet, -böjet, -gattet, -hovedet, -hūl (konkav), -hvælvet (konvex), -klippet, -puldet, -rygget, -takket, -voxet; en R-bue, -dans, -del, -dysse, -hövl, -orm, -rejse, -sang, -sav, -skjore; et R-holt, -stykke; at r-file (-ing); et Rundebrød.
rund[2] (= gavmild). med r. Haand. en Rundhed[2], rundelig (-hed). rundhaandet (-hed).
en **Rune** (jf. A-, Binde-, I-, Trylle-, U-). en Runebog, -bomme, -kalender, -kjævle, -mester, -rister, -ristning, -skrift, -stav, -sten; et R-bogstav; r-kyndig (-hed).
at **runge**. et rungende Hurra.
en **Runkelroe**.
runken (-nt, -ne; jf. at rynke).
en **Rus** (Ft. Russer). et Rusgilde.
en **Rús** (u. Ft.; jf. at beruse; Elskovs-, Glædes-, Vin-, Øl-). rusende (= beruset).
at **ruse** (= storme frem; forældl.).
en **Ruse** (jf. Aale-, Fiske-, Kaste-, Sætte-). et R-garn.
(en) **Rusk**: Regn og R. at ruske[1] (= smaaregne; det rusker), rusket Vejr = Ruskvejr.
et **Rusk** (Ft. = Et.). at ruske[2] (= rykke), at r. Hör.
(et) **Ruskomsnúsk**.
en **Rusme** (jf. Havre-, Humle-, Ærte-).
en **Russer**. russisk. Rusland, (et) R-læder.
(en) **Rust** ([1]jf. Grav-, Jærn-, Kobber-; [2]jf. Blad-, Korn-, Skaal-). at ruste[1] (Jærnet ruster), rusten (-nt, -ne; en r. Stemme, et rustent Söm). en Rustplet; r-brun, -farvet, -gul, -plettet, -rød.
at **ruste**[2] (jf. ud-). at ruste sig. en Rustning (i sin fulde R.; jf. Jærn-, Ud-). en Rustmester, -vogn; et R-kammer.
at **rutte** med noget (= ødsle). en Rutten.
(et) **Ry** (= Rygte; jf. Helte-, Lande-, Van-). at komme, være i R. for noget, der gaar R. af.

at **rydde** (jf. en Uryd; bort-, op-, ud-). at r. en Mark, Skov, r. en af Vejen, r. af Bordet, r. op i noget. en Rydning (jf. Op-, Skov-), en -ryddelse (se Bort-, Ud-), ryddelig (-hed; jf. u-). et Ryddeland.

en **Ryg** (Ft. Rygge; jf. Bjærg-, Dyre-, Flæske-, Höjde-, Land-, Næse-, Stole-, Svine-, Tag-, Ussel-). at tage, kaste, bære paa Ryggen, skyde, vende Ryg, vende én Ryggen, at have noget i Ryggen. -rygget (se höj-, húl-, kat-, ko-, krog-, krum-, pukkel-, rund-, skarp-, skjæv-, skrut-, svej-), en Rygning[1] (jf. Tag-). en Rygaas, -finne, -hvirvel, -marv (en R.s-tæring), -rad, -strimmel, -titel, -værk; et R-ben, -skjold, -stykke, -stød; R-smerter (Ft.).

at **ryge** (røg, røgen, -et, -ne; jf. for-, tilrøget). [1] det ryger af Skorstenen, Ovnen, Engen ryger, at r. med Røgelse, at r. en Ræv ud; [2] at r. Tobak, en Pibe; [3] at r. af, r. sammen, r. løs paa en, r. i Lyset, af Skaftet, af Pinden. en Rýgning, en Ryger (jf. Tobaks-).

at **rygge** (af en Ryg; m. Bet. lade gaa tilbage). at r. med en Vogn, at r. en Pagt, et Løfte (jf. uryggelig, urygget). en Rygning[2] (med en Vogn).

ryggeslos (besl. m. en Røgt, at røgte). en Ryggesløshed.

et **Rygte** (jf. et Ry; By-, Krigs-, Van-). ens gode Navn og R., Rygtet gaar. at rygtes (jf. berygtet), rygtbar (-hed; usædv.). en Rygtesmed.

et **Ryk** (b. F. Rykket, Ft. = Et.). at rykke (jf. af-, for-, hen-, ind-, op-, udrykke; bort-, fremrykket; for-, henrykt). at r. frem (med noget), r. ud (med noget); en Rykning (jf. Frem-, Ind-, Op-, Ud-), en -rykkelse (se For-, Hen-, Ind-), en Rykker (et R-brev), et Rykìnd.

en **Ryle** (en Strandfugl).

at **rympe** (jf. rimpe). at r. Næse ad.

at **rynke** (jf. at rinke, runken). rynket, en Rynke, at slaa Rynker, Rynker i Huden, i Panden, i en Kjole.

en **Rype** (Fugl; jf. Fjæld-, Snare-).

at **ryste** (jf. afryste, gjennemrystet). at r. af Kulde, af Skræk, r. paa Hovedet, paa Haanden, at r. sig, r. noget af sig. en Rysten (jf. Hoved-), en Rystelse (jf. Hjærne-, Jord-, Lunge-).

en **Rytter** (jf. Græs-, Søndags-, Vexel-). et Rytterí. en Rytterhest, -kappe, -stövle; et R-gods.

at **ræbe**. en Ræben.

ræd (b. F. og Ft. rædde; jf. mørke-, skygge-, u-). at ræddes (for noget), ræddelig (usædv.), rædsom, en Rædsel (Ft. Rædsler; r.s-fuld, en R-tid).

en **Ræddike**.

en **Rǽgrime** (foræld.; egl. Rædgrime = Skræmmemaske).

en **Rǽkel** (Ft. Rækler). en lang R.

en **Række** (jf. Aar-, Bogstav-, Hus-, Knage-, Konge-, Pille-, Slægt-, Tal-, Tallerken-, Tand-, Tanke-, Tin-). at gaa, staa, stille i R. et Rækværk.

at **række** (-ede, -et og rakte, rakt; jf. op-, over-, ud-). det rækker ikke langt, at r. Tunge, r. en Haanden, r. Haand til, r. en noget, at r. sig. en Rækning (jf. Haands-). en Rækkeevne; et R-træ.

en **Ræling** (paa et Fartöj).

Rænker (Ft.). List og R. rænkefuld (-hed), en R-smed, et R-spind.

at **ræse**. ræset Lax.

en **Ræv** (Ft. -e). at have en R. bág Øret. en Rævebælg, -grav, -hale, -jagt, -kage, -klo (at gaa paa Rævekløer), -pels, -rumpe, -sax, -streg, -unge; et R-hagl, -skind.

at **røbe**. at r. sig. en Røbsmand (foræld.).

rǿd, rødt, røde (jf. bleg-, blod-, blus-, brun-, höj-, ild-, kirsebær-, kobber-, krap-, lyse-, mørke-, purpur-, rosen-, rust-, skam-, skarlagen-). en Røde[1] (jf. Aften-, Morgen-), en Rødhed, rødladen (-hed), rødlig, at rødme, en Rødme (jf. Skam-), en Rødmen, Rødlinger (Ft.; en Hudsygdom = røde Hunde). rødbarket (Sejl), -blaa, -blakket, -blisset, -blommet, -blomstret, -brun, -dragen, -farvet, -finnet, -glødende, -grimet, -gul, -haaret, -hjælmet, -hudet, -kindet, -musset, -næset, -plettet, -prikket, -skimlet, -skjoldet, -skjægget, -skjør, -spraglet, -spættet, -stribet, -tærnet, -öjet; en R-béde, -ben (Fugl), -bøg, -glødning, -gran, -grød, -kaal, -kjælk (Fugl), -kløver, -skimmel, -skjæg, -spætte (Fisk), -sten, -stjært (Fugl), -top, -tjörn, -vin; et R-kridt, -ler, -løg.

-rød (af at rydde, i Stedsnavne: Birke-, Blovst-, Hille-, Lillerød osv.).

en **Røde**[2] (besl. m. et Raad, raadden). at rø d e = at rø d n e (Hamp), en Rødning. rødmuldet (= trøsket).

en **Røg** (u. Ft.; af at ryge; jf. Jord-, Krudt-, Kul-, Kön-, Mile-, Offer-, Skorstens-, Sol-, Stenkuls-, Tobaks-, Tørve-). at gaa op i R., der gaar R. af. en Røgfortærer, -hat, -hætte, -pibe, -sky, -stue, -tobak; et R-alter, -fang, -hul, -offer, -tag; r-fri (-hed).

at **røge** (af en Røg; jf. til-). røget Flæsk, Sild, Vælling. en Røgning. en Røgemand el. Røgmand.

en **Røgelse** (af at ryge). et R-alter, -kar.

en **Røgt** (u. Ft.; jf. Kvæg-, Syge-, Van-). at rø g t e et Ærende, sit Kald, r. Kvæg, r. sine Garn; en Røgter (jf. Kvæg-), en Røgtning.

en **Røllike** (Plante).

at **römme** (-ede, -et og römte, römt; af et Rum; jf. indrömme, bort-römt). at r. Pladsen, r. af Landet (-te), at r. sig (-ede), at r. (rø m m e, -ede) op i Stuen. en R ö m n i n g (en R.s-mand), en -r ö m m e l s e (se Ind-).

en **Rön**[1] (Ft. Rönne og Rönner) = et Rönnetræ. et Rönnebær.

en **Rön**[2] (Ft. Rönner; Stenrev, Holm; jf. Tybo-).

en **Rönne** (brøstfældigt Hus; jf. ran-sage).

et **Rør** (Ft. = Et.; jf. Aande-, Ben-, Blæse-, Brand-, Fæng-, Gas-, Glas-, Haar-, Høre-, Ild-, Jærn-, Kakke-lovns-, Luft-, Ovn-, Pibe-, Pumpe-, Puste-, Saft-, Se-, Skorstens-, Slange-, Spansk-, Spise-, Sprøjte-, Straale-, Suge-, Sukker-, Tag-, Tale-, Tarm-, Vand-). en Rør-drum (-drummen, Fugl), -fletning, -flöjte, -höne (Fugl), -ledning, -mose, -sanger (Fugl), -spurv (Fugl), -stilk, -stok, -stol, -stub, -svamp; et R-dække, -knippe, -knæ, -skær, -sukker, -sæde, -tag; r-dannet, -groet (el. -grot), -hannet (Blomst), -stilket; at r-lægge (Jorden).

at **røre** (rørte, rørt; jf. be-, hid-, om-, op-, ud-, vedrøre; op-, urørt; op-, paa-, ærerørende). at r. en Hest, en Haand, r. om, op i, r. ud, r. Trommen, Spillet, fiske i rørte Vande, at r. ved noget, at r. sig, at røres, blive rørt, rørende. et -rør (se Op-), et Røre, en Rø-relse (jf. Aands-, Sinds-), en -rører (se Op-), -rørsk (se op-), rørig (-hed; jf. ære-), rørlig (-hed; jf. u-). Røræg (Ft.).

en **Rós** el. Røse (jf. Sten-). en Ros-kat (= Lækat).

en **Røst** (Ft. -er; = Stemme: jf. Aande-, Alvors-, Barne-, Karle-, Kvinde-, Malm-, Torden-). med höj R. -røstet (se höj-).

et **Røst** (jf. Fokke-, Mesan-, Stor-; Søord). et Røstværk.

at **røste** (gløde Malm). en Røstning; en Røsteovn.

en **Röv** (Ft. -e). en R-balde, et R-hul.

at **røve** (jf. et Rov; be-). en Røven (og Plyndren), en Røver (jf. Kirke-, Kvinde-, Straten-, Sø-), et Røverí, røversk, røveragtig. en Røver-bande, -borg, -historie, -hule, -kule, -rede, -stat; et R-folk, -gods, -kjøb (at faa noget for R.), -pak, -skib, -tog.

S.

saa (Bio. og Bno.; lebetonet; jf. lige-). saa er det, s. sagde han og s. tav han, se saa! s. som s., (lige) s. lidt, meget, snart, længe, vel, s. godt som, s. meget mere, for s. vidt, hvad s. mere? s. at sige, og s. videre. saa? (Spörgeord, skrid-tonet). saadan (-dant, -danne, To.), saadan (Bio.). saafremt (Bno.). saakaldt (To.). saa-ledes (Bio.). saalunde (Bio.). saamænd (Bekræftelsesord; af: saa Mænd véd = det véd alle), ja s. saasom (Bio. og Bno.; [1] = ligesom, [2] = eftersom).

en **Saa** (Ft. -er; = et Kar; jf. Vand-).

at **saa** (saar, -ede, et, rett. saade, saat; jf. be-, over-, til-, udsaa; selvsaaet el. -saat). en Saaning (jf. Rad-, Selv-). en Saatid, et S-korn.

(et **Saad**, se et Sod.)

en **Saal** el. Saale (Ft. -er; jf. Bind-, Filt-, Fod-, Kork-, Rand-, Sko-,

Stövle-). at **saale** (jf. for-), -**saalet** (se tynd-, tyk-). en Saalegænger, et S-læder.

et **Saald** (Ft. = Et.; jf. Drifte-, Korn-). at lade gaa gjennem det grove S. en Saaldramme, -stimmel.

et **Saar** (Ft. = Et.; jf. Bane-, Brand-, Døds-, Hjærte-, Kjød-, Kræft-, Skab-, Skud-, Snive-, Stik-, Strejf-, Ulivs-). **saarbar** (-hed), at **saare** (jf. usaaret), saarende, **saarlig** (-hed; jf. u-). en Saarfeber, -læge; s-fri.

saar (To., sjæld.). syg og s., et saart Sted. at saargjöre.

saare (Bio.). s. meget, s. langt fra, saa s. (= saa snart).

en **Sabel**[1] (Ft. Sabler; jf. Træ-, Æres-). at **sable** ned (= nedsable). en Sabelklinge, -klirren, -kvast, -rem, -skede, -taske; et S-ben, -hug; s-benet.

(en) **Sabel**[2] (= Sabelskind, foræld.; jf. Sobel). S. og Maard.

en **Sadel** (Ft. Sadler; jf. Bom-, Dame-, Kløv-, Mølle-, Pak-, Træ-, Tvær-). at **sadle** (jf. opsadle; usadlet), at s. af, om, op; en Sadling (jf. Om-, Op-). en Sadelbom, -bue, -gjord, -knap, -mager, -plads, -pose, -pude, -rem, -ring; et S-hylster, -hynde, -sted; s-brudt, -fast.

(et) **Safián.** Safians Sko.

(en) **Safran.** safrangul.

en **Saft** (Ft. -er; jf. Bryst-, Citron-, Drue-, Hindbær-, Kirsebær-, Kvæde-, Mave-, Mælke-, Nærings-, Plante-, Ribs-, Tarm-, Tobaks-, Trøske-). al Saft og Kraft. **saftig** (-hed). en Saftgang; et S-dække, -kar, -løb, -rør; s-fuld (-hed), -grön, -løs (-hed), -rig.

en **Ság** (Ft. -er; jf. Aar-, Arve-, Bi-, Dame-, Doms-, Drabs-, Fattig-, Form-, Gjælds-, Guld-, Have-, Hor-, Hoved-, Kirke-, Kjends-, Kunst-, Kvinde-, Køkken-, Landbo-, Livs-, Misgjernings-, Mode-, Naades-, Old-, Pante-, Penge-, Politi-, Presse-, Regerings-, Rejse-, Rets-, Samvittigheds-, Skifte-, Skole-, Skov-, Smaa-, Smags-, Stats-, Sølv-, Tjeneste-, Tros-, Træ-, Tyvs-, Æres-). en god, slet, smal, vanskelig, egen S., det er (bliver) min, din, hans S., at føre, tale, vinde, tabe en S., rejse S. imod, have S. med, gjöre fælles S. med, med uforrettet S., det er ingen S., for den Sags Skyld, Sagen er den, det er hele Sagen, at komme til Sagen, det gjör intet til Sagen, skjøre, lærde, trykte Sager. en **Sagfører**, -førelse, -kundskab, -søger, -volder; s-kyndig (-hed); at s-give (-else), -søge (-ning); et **Sagefald**; **sagesløs** (-hed).

en **Saga** (Ft. -er; oldn. O.). en Sagamand, -skriver, -tid.

at **-sage**[1] (besl. m. en Sag, at søge, se nød-, ran-).

at **-sage**[2] (besl. m. at sige, se for-, led-).

(et **Sagl**, at **sagle**, se **Savl**, **savle**).

et **Sagn** (Ft. = Et.; af at sige; jf. Folke-, Fra-, Gude-, Helgen-, Helte-, Old-, Om-, Paa-, Sand-, Skjæmte-, Sted-, Til-, Ud-). der gaar Syn for S. sagnmæssig (-hed). en Sagndannelse, -digtning, -helt, -historie, -kreds, -tid; et S-kvad; s-rig.

en **Sagopalme.** en Sagosuppe; et S-gryn.

sagte (uböj. To. og Bio.). en s. Vind, at gaa, tale s. **sagtelig** (Bio.), at **sagtne**, at sagtnes, en Sagtning. **sagtmódig** (-hed).

sagtens (Bio.). han kan s., det er s. Lögn.

at **sakke** (agter, bag ud; besl. m. at synke, sænke). en Sakning.

et **Sakramènt** (en Helligdom). Daabens, Nadverens S.

en **Sál** (Ft. -e; jf. Bag-, Bal-, Bede-, Bog-, Danse-, For-, Höj-, Høre-, Koncert-, Kur-, Lære-, Læse-, Løv-, Pragt-, Rets-, Ridder-, Side-, Skrædder-, Sove-, Spise-, Vaaben-, Vente-). første, anden Sal. en Salsdör.

en **Salát** (Ft. -er; jf. Kop-, Silde-). en Salatolje, -ske; et S-bed, -fad.

et **Salg** (Ft. = Et.; jf. Bort-, Gaard-, Ud-). til Salgs. en Salgsplan, -pris, -værdi.

salig (jf. **sæl**; huld-, höj-, liv-, lyk-, sejer-, u-, venne-). salig Kongen, min s. Mand. en **Salighed** (jf. Huld-, Liv-, Lyk-, Sejer-, U-, Venne-). at **saliggjöre** (-else), en S-gjörer.

en **Saling** (Ft. -er; jf. Lang-, Tvær-; Søord).

en **Salme** (oprind. **Psalme**; jf. Fest-, Jule-, Kirke-, Lig-, Paaske-, Pinse-). en Salmebog, -digter, -sang, -tone.

et **Salt** (Ft. -e; jf. Bitter-, Bjærg-, Bly-, Bord-, Dobbelt-, Hav-, Hjortetak-, Kog-, Køkken-, Lud-, Sten-, Syre-, Taffel-). **salt** (To.; jf. ild-),

saltagtig, en Salthed, at salte (jf. ind-, nedsalte; grön-, usaltet), en Saltning (jf. Ind-, Ned-). en Saltetønde; et S-kar, -trug; en Saltaare, -grube, -kilde, -koger, -lage, -lud, -mad (et S.s-fad), -pande, -skat, -ske, -sten, -støtte, -syder, -syre, -sø, -tønde, -urt; et S-kar, -syderi, -vand (en S.s-fisk), -værk; s-holdig (-hed).

en **Salve**[1] (jf. Konge-, Vox-, Öjen-). at salve, Herrens salvede, en Salvelse, en Salving. en Salve-, krukke.

en **Salve**[2] (jf. Gevær-). at give en S.

en **Salvét** (= en Serviet, nu mere brugel.).

sam- (egl. To.; kun i Ss.; jf. samme, samt, sammen). et Samarbejde. s-baaren. -bo (en S-plante), en S-bo (Kontubernal). -borgen. -byrd. s-drægtig (-hed; jf. u-). et S-eje, en S-ejer. S-frænder (Ft.; et Samfrændeskifte). s-fuld (syv samfulde Dage). et S-fund (en S.s-aand, -klasse, -orden, -tilstand; et S-liv, -raad; jf. Kirke-). s-fældig (-hed; = kongruent). en S-færdsel. -hu (= Sympati). -klang (= Harmoni). et S-kvem (-kvemmet). -lag. -leje. -liv. en S-lyd, s-lydende. et S-raad (i, efter S. med). s-skyldig (-hed; = solidarisk), en S-skyldner. at s-stemme (-ning). en S-tale, at s-tale. en S-tid, s-tidig (-hed). et S-tykke, at s-tykke. at s-virke (-ning). en S-vittighed (s.s-fuld [-hed], -løs [-hed]; en S-frihed, -sag, -tvang; et S-nag, -spørgsmaal). en Samværen.

at **samle** (jf. for-, ind-, op-). at s. paa noget, at s. sig, sine Tanker, at samles. en Samler (jf. Klude-), en Samling (et S.s-sted; jf. Bog-, Digt-, For-, Fugle-, Ind-, Insekt-, Kilde-, Kort-, Kunst-, Lov-, Maleri-, Mineral-, Mønt-, Op-, Ord-, Plante-, Prøve-, Segl-, Skifte-, Troppe-, Vand-), at være ved (fra) sin S.

samme (To. i best. F.; jf. sam-). den, det, de s., den, det, de selv s., i, med det s., det er mig det s., det kan være det s., s. Slags, Sort, Sted. sammesteds (Bio.; s. fra, hen).

sammen (Bio.; jf. til-; et Kjør-, Skrabsammen). at være, komme, strömme, holde, sætte, lægge, kjøre, skrabe, hænge, falde, styrte s., alt s., alle s. — at sammenarbejde. -binde (-ing). -blande (-ing). s-bragt (s-bragte Börn). at s-bukke (-ning). s-bygget. at s-bære (-ing). -böje (-ning). et S-drag, at s-drage (-ning). -dynge (-ning). s-falden. at s-fatte (-else). -filtre (-ing). -flette (-ning). -flikke (-ning). -flyde (-ning). -folde (-ning). -fælde (-ing). -föje (-ning). -føre (-ing). -hobe (-ning). et S-hold, at s-holde (-else). -hæfte (-ning). et og en S-hæng (en S.s-kraft), s-hængende (jf. u-). -hørende. at s-kalde (-else). -knuge (-ning). -knytte (-ning). -koble (-ing). en S-komst. at s-krympe (-ning). -lappe (-ning). s-levet. at s-ligne (-ing). -lime (-ing og -ning). -lodde (-ning). -lægge (-ning). -lænke (-ning). et S-løb, s-løben. at s-pakke (-ning). -passe (-ning). -plöje (-ning). -presse (-ning). s-rapset. at s-rime. en S-rivning. at s-rotte sig (-else). s-rullet. at s-sanke. -skrabe. en S-skrift. at s-skrive. s-skruet. -skrumpen. et S-skud, at s-skyde. s-skyllet, en S-skylning. s-sluttet, en S-slutning. s-slynget, en S-slyngning. at s-smedde (-ning). -smelte (-ning). -smöre. -snerpe. -sno. -snöre (-ing). -spare. et S-spil, s-spillet. et S-spind, s-spunden. at s-stille (-ing). -stuve (-ning). -stykke (-ning), s-styrtet (-ning). -støbe (-ning). et S-stød, s-stødende. -sunken. at s-sværge sig (-else). -sætte (-ning). -trykke (-ning). -træde (-else). et S-træf. at s-trække (-ning). -trænge. -tælle (-ing). s-voxet (-ning). at s-vrövle. -væve (-ning). -ælte (-ning).

Samsø. en Samsing.

samt (Fho. og Bno., egl. = Int. af To. sam). med s. samtlig (som To. kun i Ft.).

(et) **Sand** (forhen en S., Ft. -e; jf. Bakke-, Bly-, Bro-, Flyve-, Glimmer-, Guld-, Gulv-, Hav-, Kilde-, Kvæg-, Mur-, Strand-, Strø-). at sande[1] (jf. til-), sandet (jf. skarp-), sandig. en Sandbaad, -bakke, -banke, -barre, -bing, -bund, -dynge, -flugt, -grav, -graver, -grund, -hage, -hede, -jord,

-kage, -kiste, -klit, -mand, -mergel, -mile, -muld, -pil, -pram, -revle, -slette, -sten, -sæk, -vaaner (Plante), -vej, -vogn, -væxt, -ørk; et S-bad, -bjærg, -flak, -græs, -hus, -lag, -rev, -ur; s-muldet; et Sandskorn.

sand, sandt, sande (jf. halv-, u-). den sande Gud, et sandt Ord, en s. Fornöjelse, saa sandt som, sandt at sige, det er sandt. en Sand, Sanden, Sanding (forældl.): for Sand, min Sanden (udt. Sandten), at sige Sanden, Sandingen; at sande² (det maa jeg s.), sandelig (Bio.), sandfærdig (-hed; jf. u-), en Sandhed (den rene, skære, nögne S., i S.; s.s-kjærlig [-hed], et S-vidne; jf. Natur-, U-). sanddru (-hed), -sigende, -sýnlig (-hed; jf. u-); en S-siger (-ske); et S-sagn; en Sandemand.

en **Sang** (Ft. -e; jf. Aften-, Barne-, Engle-, Fest-, Folke-, Fugle-, Helte-, Höj-, Jule-, Kirke-, Klage-, Kor-, Krigs-, Lokke-, Lov-, Messe-, Minde-, Morgen-, Op-, Otte-, Rund-, Salme-, Sejers-, Skjalde-, Svane-, Sørge-, Takke-, Trylle-, Vexel-, Vugge-, Vægter-). en Sanger (et S-kor; jf. For-, Have-, Kammer-, Kirke-, Løv-, Mester-, Rør-), en Sangerìnde, en Sangerske, sangbar (-hed). en Sangbog, -bund, -drossel, -forening, -fugl, -gudinde, -kreds, -leg, -lærer, -lærke, -mester, -mø, -prøve, -stemme, -svane; et S-digt, -hus, -spil, -vers, -værk; S-klokker (Ft.).

at **sanke** (af sam-; jf. at samle; sammen-). en Sankning.

en **Sans** (Ft. -er; jf. Farve-, Form-, Føle-, Høre-, Kunst-, Lugte-, Skjönheds-, Smags-, Sted-, Syns-, Tal-). de fem Sanser, sund S., at have S. for noget, at gaa fra S. og Samling. at sanse, en Sansning, sanselig (-hed; jf. over-, u-). en Sansekage, -nerve, -verden; et S-bedrag, -redskab; sansesløs (-hed).

sat (b. F. og Ft. satte; To., egl. lid. Tf. af at sætte). en s. Alder, et s. Væsen.

en **Satan**. satánisk.

en **Satíre**. satírisk.

en **Sav** (Ft. -e; jf. Brænde-, Bue-, Haand-, Lang-, Rund-, Skov-, Sten-, Stik-, Tømmer-). at save (jf. af-, gjennem-, over-, ud-), en Savning. en Savfisk, -flis, -mølle, -skærer, -tand; et S-blad, -brug, -værk; S-spaaner -takker (Ft.); s-takket; en Savetand; et S-lad.

(et) **Savl** (forhen Sagl). at savle, en Savlen. en Savlegris, -smække.

et **Savn** (Ft. = Et.; jf. Af-). at savne (jf. usavnet).

en **Sax** (Ft. -e; jf. Faare-, Have-, Hummer-, Lyse-, Negle-, Odder-, Papir-, Rotte-, Ræve-, Skrædder-, Uld-). et Saxeöje.

at **se** (sér, saa' [ʃaaɐ], sét; jf. af-, an-, be-, efter-, for-, forud-, gjen-, gjennem-, imøde-, ind-, over-, paa-, til-, ud-, ugle-, undse; bort-, usĕt). se sè! se dèr! at sé til, at se tìl, at sé ad, se èfter, at se sig om, for, det ser galt ud, det ser ud til Regn; seende (jf. forud-, klar-, nöje-, skarp-); at ses (saas, er sét, har setes). en Seen, en Seer (et S-blik; jf. Aande-), en Seerske, en -seende (se Hen-), et -seende (se Ind-, Ud-), -seelig (se over-), -sélig (se an-, und-). en Sekraft, et S-redskab, -rør; s-værdig (-hed).

en **Seddel** (Ft. Sedler; jf. Døbe-, Følge-, Huske-, Køkken-, Lod-, Lotteri-, Løbe-, Offer-, Passér-, Penge-, Skatte-, Slut-, Smaa-, Spise-, Stemme-, Tikrone-, Told-).

et **Segl** (Ft. = Et.; jf. Bly-, Ind-, Post-, Stads-, Stats-, Told-, Voxsegl; at be-, forsegle, -ing). en Seglríng, -samling; et S-lak.

en **Segl** (Ft. -e; jf. Have-, Korn-). segldannet, -formet.

at **segne** (= synke; jf. at sive). at s. om.

sej, sejt, seje. en Sejhed. en Sejdrikker (= Dranker), s-livet (-hed), at s-pine, et S-pineri.

en **Sej** (Ft. -er; en Fisk; jf. Graa-).

(en) **Sejd** (oldnord. O.). at drive, koge, øve S. at sejde, en Sejden. en Sejdhex, -kone, -mand.

en **Seje** (jf. Kjød-).

en **Sejer** el. Sejr (Ft. Sejre; jf. U-). at vinde S. at sejre (jf. be-). en Sejerherre, -skjorte, -sten, -særk, -vinder, -vinding; s-kronet, -løs, -rig, -salig, -stolt, -sæl, -vant; en Sejersdag, -fest, -krans, -sang, -vogn; et S-minde, -skrig, -tegn, -tog.

et **Sejerværk** (forældl. = et Ur).

et **Sejl** (Ft. = Et.; jf. Agter-, Bag-, Bom-, Bram-, For-, Gaffel-, Kryds-, Læ-, Mesan-, Mærs-, Mølle-, Raa-,

Raps-, Skak-, Sol-, Spryd-, Stag-, Stor-, Storm-, Top-, Under-, Vater-). at føre, hejse, mindske, rebe, prange, bjærge, stryge S., sætte S. til, gaa under S., gaa for fulde S., gaa, være til Sejls. en Sejlbaad, -bom, -dūg (ogsaa et), -føring, -jolle, -mager, -raa, -rakke, -tofte; et S-garn, -loft, -skib, -skjøde.

at **sejle** (jf. af-, be-, gjennem-, kuld-, om-, op-, over-, paa-). en Sejler (jf. Død-, Hurtig-, Raa-), en Sejlen, en Sejling (jf. Ind-, Kap-, Ud- og Ss. af at sejle), en Sejláds (jf. Kap-, Luft-, Lyst-), sejlbar (-hed; jf. u-). en Sejllēd, -sten (= Magnet, foræld.), -tur; et S-dyb, -løb; s-dyb, -dygtig (-hed), -færdig, -klar.

en **Sejr**, at sejre, se en Sejer.

at **sejse** (Søord). en Sejsing.

en **Sekt** (Ft. -er). sektérisk.

en og et **Sekùnd** (Ft. -er; = $\frac{1}{60}$ Minut). en S-viser.

en **Sele** (jf. Aag-, Buxe-, Bære-, Stang-, Stav-, Svømme-, Tvangs-). et Par Seler. en Seleknap, -pude; et S-kammer, -töj.

en **Selle** (= Stalbroder). en underlig S.

et **Selskab** (Ft. -er; jf. Bibel-, Jagt-, Rejse-). at gjöre en S., holde en ved S., gjöre, holde S., gaa, komme, være i S. selskábelig (-hed; jf. u-). en Selskabsbroder, -dame, -dragt, -drift, -fugl, -kreds, -mand; et S-liv.

selv (Sto.). jeg, mig, du, dig, han, ham, hun, hende, sig, vi, os, I, jer, de, dem s., for, i, af, ude af sig s., s. anden, tredje, den, det, de s. samme, selve Sagen. selv (Bio.), s. om saa var, selvisk, en Selviskhed. — en Selvagtelse. -angivelse. -anklage. -antændelse. -avl. -bebrejdelse. et S-bedrag. en S-begrænsning. et S-behag, s-behagelig (-hed). en S-beherskelse. -bekjendelse. -beskatning. s-beskikket. en S-besmittelse. -bestemmelse, s-bestemt. en S-betragtning. -beundring. s-bevidst (-hed). s-buden. -dannet (-else). s-død. -egen. et S-eje, en S-ejendom, -ejer (en S-gaard). en S-erkjendelse. -foragt. -forbrænding. s-forglemmende (-else). en S-forgudelse. -fornedrelse. s-fornægtende (-else). -forsagende (-else). -forskyldt. et S-forsvar. s-fortærende (-else). s-følende (-else). en S-følge, s-følgelig. -gjort. -god (-hed). -groet (el. -grot). -gyldig (-hed). et S-had. s-hellig (-hed). et S-hensyn. en S-hersker. s-hjulpen, en S-hjælp. -hævn. s-kaldet. -kjær, -kjærlig (-hed). s-klar (-hed). -klog (-skab). en S-koger. s-lavet. en S-lyd, s-lydende. en S-lærling (Avtodidakt), s-lært. -modsigende (-else). et S-mord, en S-morder, s-mordersk. en S-opholdelse (en S.s-drift). -ophöjelse. s-opofrende (-else). en S-piner, S-pinsler (Ft.). en S-plagelse, -plager. -prøvelse. s-raadig (-hed). en S-rōs. s-saaet (el. -saat), en S-saaning. s-skabt. -skreven. et S-skud. en S-skyldner. s-stridig (-hed). et S-styre, en S-styrelse. s-stændig (-hed; jf. u-). s-syg, en S-syge. et S-syn (Avtopsi). s-tagen. en S-tilbedelse. s-tilfreds (-hed). en S-tillid (s.s-fuld). et S-tryk. en S-tægt. s-tænkende, en S-tænker, -tænkning. -udvikling. s-valgt. -virkende, -virksom (-hed). -voldt.

et **Seminárium** (b. F. -ariet, Ft. -arier). en Seminarìst. en Seminarielærer.

et **Semikólon** (Læsetegn).

(et) **Semslæder** (Vaskeskind).

sén, sént, sene (senere, senest). sendrægtig (-hed). senhjærtet.

at **sende** (sendte, sendt: jf. af-, bort-, for-, hjem-, ind-, ned-, om-, op-, over-, til-, tilbage-, ud-). at s. Bud (til, efter). en -sender (se Af-, Ind-), en Sendelse (jf. alle Ss. ved at sende), en Sending (jf. Af-, Bud-, Ord-, Ud-). en Sendefærd, -mand; et S-brev, -bud.

en **Sene** (jf. Arm-, Kjød-, Strække-). en Senehinde, -knude, -knytning; et S-baand; s-fuld (-hed), -stærk.

Sener (Ft.) = (et) Senegræs.

en **Seng** (Ft. -e; rettere Sæng, af at saa i Bet. af at strø; jf. Barne-, Barsel-, Brude-, Døds-, Felt-, Flød-, Gjæste-, Himmel-, Jærn-, Kurve-, Parade-, Silke-, Sotte-, Strække-, Syge-, Søster-, Tron-, Ægte-). at gaa, være i S., rede S., gaa til Sengs, være oven Senge, holde

Sengen. et Sengkammer, S-klæder (Ft.); en Sengebund, -fjæl, -gjord, -halm, -hest, -himmel, -stok, -stolpe, -tid, -tæge, -varme, -varmer; et S-baand, -lad, -lagen, -rum, -sted, -tæppe, -töj; s-liggende (syg og s.).

(en) **Sennep.** en Sennepskage, -krukke; et S-korn.

Sennesblade (Ft.).

en **September** (= Fiskemaaned).

et **Septer** (Ft. Septre; = Kongespir).

en **Serviet** (Ft. Servietter). en S-presse; et S-baand.

sex (Talo.; jf. sjette). en Sex (i Kortspil, Sexen, Ruder S.; ogsaa i Tærningspil: Sexer alle). sexbenet, -føddet, -kantet, -pundig, -radet, -sidet; en S-kant; et S-tal.

sexten (Talo.; udt. som sejsten; vilde mest passende kunne skrives segsten). den sextende.

sexti (Talo.; = tresindstyve).

en **Si** (Ft. Sier; jf. Haar-). at si (sír, -ede, -et, rett. side, sít; jf. af-). en Sibøtte, et Siklæde.

síd, sídt, side (jf. fod-). en s. Eng, side Klæder. en Sidhed. sidlændt.

at **sidde** (sád, siddet; jf. af-, be-, hen-, oversidde; bo-, stillesiddende). at s. ned, s. fast, s. op (paa Hest, i Vogn), s. af (en Hest, Bøder), s. over, s. inde med, s. i Fængsel, paa Vand og Brød, s. Enke, s. godt i det, Kjolen sidder godt, Hatten sidder skjævt, at blive siddende. en Sidden (jf. Hjemme-, Inde-, Kvær-, Natte-, Stille-), en -sidder (se Bi-, Ind-, Strand-). en Siddeplads.

en **Side** (jf. Bag-, Bred-, Fjæld-, Flæske-, For-, Fæderne-, Græs-, Haar-, Inder-, Kjød-, Klæg-, Kvinde-, Land-, Lang-, Lu-, Luv-, Lys-, Læ-, Mands-, Mod-, Møderne-, Narv-, Nat-, Neder-, Nord-, Over-, Ret-, Skibs-, Skygge-, Smör-, Sol-, Spejl-, Spinde-, Svart-, Sværd-, Syd-, Sø-, Ud-, Vest-, Vind-, Vrang-, Yder-, Øst-). S. om S., paa venstre S. af, paa den ene (anden) S., at have Retten, Fordelen paa sin S., en S. Flæsk, at gaa, lægge, sætte til S. (til en S.; jf. tilsidesætte), ved Siden af, fra Siden, at ligge, lægge paa Siden, at have ondt, Hold i Siden, et Horn i Siden paa en, paa, fra, til alle Sider, at have sine gode Sider. -sidet (se blaa-, fler-, lige-, sex-), -sidig (se al-, en-, fler-, gjen-, hin-, jævn-), -sides (Bio., se af-, hin-, jævn-). en Sidearv, -arving, -bane, -bygning, -flade, -flöj, -gade, -gang, -gave, -gren, -kam, -krølle, -linje, -lomme, -mand, -mur, -rod, -sal, -vange, -vej, -vind, -væg; et S-ben, -blik, -hug, -hus, -skib (i en Kirke), -skud, -spring, -sting, -stykke, -tal, -værelse; s-langs (Bio.), -længs (Bio.), -ordnet.

siden (Fho., Bio. og Bno.). s. Paaske, s. i Gaar, s. sidst, for længe (syv Aar) s., hverken för eller s., vent til s.! s. efter, hen, s. du vil det.

sider (forældl. Bio. = senere; se omsider, endsige; jf. sid, siden, sidst).

sidst (höjeste Gr. af ubrug. To. sid; jf. aller-, næst-). den, det, de sidste, for sidste Gang, til sidst, Tak for s.! sidst jeg var her. i, paa Sidstningen. sidstleden.

et **Siffer** (Ft. Sifre). en Sifferbog, -skrift.

sig (tilbagevisende Sto.). hver for s., s. selv.

en **Síg** el. Sige (et Vandhul; forældl.).

at **sige** (sagde, sagt; jf. af-, fore-, forud-, fra-, frem-, mod-, op-, paa-, til-, ud-, undsige; sandsigende; af-, frem-, usagt). at sige af, op, s. sig fra, s. en noget paa, det siger intet, har intet at s., hvad skal det s.? han har intet at s. over mig, intet her at s., det er ikke sagt (= afgjort), saa at sige, at sige hvis jeg tillader. sigelig (se u-), et Sigende (efter S., efter hans S.), en Sigelse (jf. Af-, Fore-, Forud-, Fra-, Frem-, Mod-, Op-, Tak-, Til-, Ud-, Und-), en -siger (-ske, se Sand-).

et **Signál** (Ft. -er). at give S. til. en S-bog, -pibe; et S-flag, -skud.

at **signe** (jf. vel-). Gud s. dig! en Signen (og Manen), en Signelse (jf. Vel-). en Signekælling.

et **Signét** (Ft. -er). en Signetring, -stikker.

Sigt (Handelssprog): at betale efter S.

-sigt (besl. m. at se; jf. besigte, besigtige; se An-, Hen-, Ind-, Om-, Op-, Over-, Ud-).

at **sigte**[1] (besl. m. at se; jf. til-). at s. efter, paa, til noget. et Sigte, at faa, have, komme i S., tabe af S., tage S. paa, et fint S.; en Sigtning[1]; -sigtig (se for-, gjennem-). en Sigteøvelse; et S-korn, -punkt.

at **sigte**[2] (besl. med en Sag, = at beskylde). at s. en for noget. en Sigtelse. Sigt- og Sagefald (Lovudtr.).
at **sigte**[3] (jf. at si). en Sigte (jf. Flor-, Gryn-, Haar-, Korn-, Mel-), en Sigtning[2]. en Sigtekage; et S-brød, -mel.
sikker, sikkert, sikre (jf. u-). en Sikkerhed (jf. Rets-, Skud-, U-), sikkerlig (Bio.), at sikre (jf. for-, til-), en Sikring (S.s-dele, Ft.; jf. For-, Til-).
en **Sild** (Ft. = Et.; jf. Flække-, Høst-, Spege-, Vaar-). saa død som en S. en Sildebaad, -fangst, -hval, -lage, -maage, -salat, -stime, -tønde, -vaage; et S-ben, -fiskeri, -garn, -vaad.
silde (Bio., egl. sīd-le; jf. sid, siden, sider, sidst). aarle og s., for s. sildig (To. og Bio.), tidlig og s.; en Silding = en Sildefødning. sildefødt.
at **sile** (= at si).
en **Silje** = en Siljepil (et Træ).
(en) **Silke** (jf. Flok-, Hör-, Sy-, Vat-). at spinde S. ved noget. en Silkedusk, -frynse, -hale (Fugl), -hat, -kjole, -lidse, -maske, -orm, -seng, -skjorte, -slöjfe, -snor, -strömpe, -særk, -traad, -trævl, -tröje, -tunge, -væv, -væver; et S-baand, -damask, -flor, -flos, -flöjel, -foder, -papir, -skjørt, -skrud, -spind, -stof, -taft, -tæppe, -töj, -vat; S-varer (Ft.); s-blød.
en **Sillerl** (Ft. -er). en S-knop, -rod.
en **Sime** (jf. Haar-, Halm-).
en **Simle** (jf. Hvede-).
en **Simme** (Anemone; jf. Blaa-, Hvid-).
simpel, simple. en Simpelhed.
sin, sit, sine (Ejestedord; jf. sig).
et **Sind** (Ft. = Et.; jf. Barne-, Broder-, Dyb-, Egen-, Höj-, Kvinde-, Let-, Pige-, Ret-, Stiv-, Trælle-, Tung-, Venne-, Vægel-, Ædel-). i S. og Skind, at have S. til, at faa, have i Sinde, det ligger, falder mig paa S.e, at lægge en noget paa S.e, at være, blive til Sinds. at -sinde (se be-), sindet (-hed; jf. fri-, haard-, höj-, il-, ilde-, let-, lige-, ond-, snar-, stiv-, strid-, svag-, sær-, træl-, tve-, tvær-, vægel-, ædel-), sindig (-hed; jf. af-, be-, dyb-, egen-, kold-, let-, ret-, skarp-, tung-), sindrig (-hed). et Sindbillede (af Sind i foræld. Bet. = Sans); et Sindelag; en Sindsbevægelse, -lidelse, -ro, -rørelse, -stemning, -styrke, -tilstand; s-svag (-hed), -syg (-dom).
et og en **Sinde** (foræld. = Gang; jf. Talord f. 50, 60, 70, 80, 90). at være i S.e (= Følge) med en, for denne S.e, hvert Sind (= hver Gang), tit og mange Sinde, ingen, nogen, alle Sinde.
en **Sinde** (foræld. = Ledsager; jf. Hof-).
Sinder (Ft.; Gnister, Slakker, Smeddeskæl; jf. Jærn-). S. og Aske.
(en) **Sink** (Metal). en Sinkplade.
en **Sinke**[1] (jf. Mur-, Stövle-).
at **sinke** (af sen; jf. for-). en Sinke[2], en Sinkelse (jf. For-).
(en) **Sinter** (jf. Kalk-, Kisel-).
en **Sippe** (= Snerpe). sippet.
(en) **Sir** (= Pryd, Smykke). at sire (jf. ud-), en -siring (se For-, Ud-), et Sirát, sirlig (-hed). en Sirplante (= en Smykkeurt).
(et) **Sirts** (fint Bomuldstöj; jf. Møbel-). en Sirtses Kjole, Sirtses Gardiner.
(en) **Sirup**. en Sirupskrukke.
en **Sisken** (Ft. -er; en Sangfugl; jf. Graa-, Grön-).
at **sitre** (= bæve, skjælve). en Sitren. en Sitteraal.
et **Siv** (Ft. = Et.; jf. Blomster-, Mose-, Strand-, Tue-). en Sivblomst, -kurv, -maatte, -plante, -sko; et S-græs.
at **sive** (for sige = synke, jf. segne; jf. af-). Vandet siver ned igjennem Sandet. en Sivning (jf. Af-).
(et) **Sjap** (b. F. Sjappet). at sjappe. en Sjapis.
(et og en) **Sjask.** at sjaske (jf. slaske), et sjasket Føre. et Sjaskvejr.
en **Sjat** (Ft. Sjatter; jf. Slat).
sjattet (= slattet ɔ: slap).
sjette (Talo.). en Sjettedel.
at **sjokke** (jf. sokke). at s. af, om. sjokket (To.), en Sjokke.
et **Sjov.** at gaa paa S. at sjove (med noget), en Sjover (et S-arbejde; jf. Billet-, Kul-).
at **sjunge** (digt. = synge; Nutid sjunger rigtig gl. Form; men Tf. »sjungen« falsk).
at **sjuske** (= sluske). en Sjuske, sjusket, et Sjuskeri.
en **Sjæl** (Ft. -e; jf. Barne-, Hedning-, Helte-, Kræmmer-, Menneske-). ikke en Moders S. at -sjæle (se besjæle, afsjælet), sjælelig, sjælfuld (-hed), -løs (-hed); sjæle-

glad, -sund (-hed), -syg; en S-angest, -bod (foræld.), -evne, -fred, -føde, -gave, -kamp, -lære, -messe, -sorg, -sørger, -vandring; et S-liv; en Sjælskraft, -storhed, -styrke.
(**Sjæland**, Sjælland, se Sæland.)
sjælden, sjældent, sjældne (sjældnere, sjældnest). en s. Gang, et s.t Stykke, Held, sjældne Gaver. sjælden (Bio.), s. eller aldrig; en Sjældenhed (jf. Natur-).
at **skaa** sig (usædv., = at te, vise sig).
at **skaade** (= skue, tage i Öjesyn).
en **Skaal** (Ft. -er og -e; jf. Blomster-, Drikke-, Frugt-, Glas-, Hofte-, Kold-, Offer-, Suge-, Sukker-, Suppe-, Sølv-, Vægt-). en S. Mælk, at drikke ens S., drikke Skaaler. en Skaalfrugt, -rust, -tale, -vægt; et S-pund.
at **skaane** (jf. for-). skaansom (-hed; jf. u-), en Skaansel (s-løs [-hed]).
Skaane. skaansk, en Skaaning.
et **Skaar** (Ft. = Et.; af at skære; [1]jf. Hare-, Skyde-, Tørve-): S. i en Øxe, i Glæden, at meje et S., Kornet ligger paa S. ([2]jf. Glas-, Potte-). skaaret (To.).
(et) **Skàb**[1] (jf. Faare-). skabet (et s. Faar, en s. Hund). en Skabhals, -syge; et S-saar.
et **Skàb**[2] (Ft. -e; jf. Bog-, Brev-, Dukke-, Flue-, Glas-, Hjörne-, Hænge-, Klæde-, Krydderi-, Linned-, Mad-, Penge-, Sølv-, Udhængs-, Vægge-). en Skabsdör.
en og et **-skàb** (Ft. er; se [a]en Bullen-, Daar-, Doven-, Egen-, Fuld-, Gal-, Galen-, Glæd-, Kjælen-, Klog-, Kund-, Liden-, Mor-, Muggen-, Ond-, Raadden-, Tro-, Vid-, Viden-, Vild-; [b]et Adel-, Arrig-, Bekjendt-, Bered-, Borger-, Broder-, Bud-, Fadder-, Fangen-, Fjend-, Forfatter-, Frænd-, Fælles-, Fætter-, Følge-, Gemen-, Gesandt-, Grev-, Her-, Kammerat-, Kjend-, Kjøbmand-, Kompani-, Korporal-, Land-, Landsmand-, Livegen-, Makker-, Mand-, Præste-, Red-, Regent-, Ridder-, Skjald-, Slægt-, Stalbroder-, Svanger-, Svoger-, Sømand-, Tjener-, Ven-, Vorned-, Vært-, Ægte-).
at **skabe** (skabte, skabt; jf. omskabe; ny-, selv-, u-, van-, velskabt; be-, retskaffen). at skabe sig (-ede, -et), der er ikke Mening skabt i den Tale. en Skabelse (jf. Om-), en Skaber (en S-kraft), en Skabning (jf. Om-, Van-), skabàgtig (-hed). et Skabedyr.
en **Skabelón.** — et Skabìlkenhoved. — et **Skaberàk** (Ft. -rakker).
en **Skade**[1] (Fugl; jf. Skov-, Strand-, Torn-). en Skaderede, -unge; et S-gab.
en **Skade**[2] (jf. Ben-, Brand-, Brok-, Hagel-, Hofte-, Jammer-, Knæ-, Krigs-, Kræft-, Sø-, Vand-). Skam og S., at tage S. (paa), komme til S., for S., brændt S., det er S. (stor S.). at skade (jf. uskadt, at beskadige), det skader (ham) ikke, hvad skader dig? skadelig (-hed; jf. u-). en Skadefryd, -gjæld, -ild, -lyst, -mand; et S-dyr; s-fro (-hed), -lidt; en Skadeserstatning, s-løs (at holde en s. for noget).
at **skaffe** ([1]jf. af-, an-, bort-, for-; [2]= holde Maaltid, Søudtr.). en Skaffer (ved et Gilde), en Skafning. en Skaffebakke.
et **Skaft** (Ft. -er; jf. Grime-, Hammer-, Kniv-, Koste-, Kølle-, Lanse-, Le-, Penne-, Pensel-, Pile-, Piske-, Rive-, Ske-, Skovl-, Spade-, Spyd-, Strömpe-, Stövle-, Syl- el. Syle-, Söjle-, Vimmel-, Væver-, Øxe-). skaftet (jf. fir-, kort-, krum-, lang-, to-, tre-). et Skafthul; en Skaftehavre, et S-korn.
at **skage** (egl. ryste). at s. Hör, Vinden skager el. sk. sig (Søudtr.). Skageblaar (Ft.), et S-træ.
Skagen (en Skage = et Næs). Skagens Rev. Skagerak.
en **Skagle** (af at skage). en S-rem; et S-reb.
(en) **Skak.** at spille, sige S., staa, holde i S. en Skakbrik, -spiller; et S-bræt, -spil, -tavl, -træk; s-mat, -tavlet.
skak (b. F. o. Ft. skakke; = skraa, skjæv). at skakke. et Skaksejl; at s-hövle.
en **Skal** (Ft. Skaller; jf. Frugt-, Hjærne-, Hoved-, Hummer-, Knæ-, Melon-, Musling-, Nødde-, Pande-, Ris-, Skildpadde-, Ægge-, Ærte-, Østers-). skallet[1] (jf. blød-, haard-, tyk-, tynd-); at skalle (jf. af-), en Skalning (jf. Af-). en Skalfrugt; et S-dyr; s-dækket.
jeg **skal**, se at skulle.
en **Skalk**[1] (Ft. -e; egl. Tjener; jf. Mar-, Öjen-). en Skalkhed (foræld.), skalkàgtig (-hed). et Skalkeskjul, -stykke.

en **Skalk**[2] (a= Endeskive af Brød; b= Opskalk i en Bygning). at skalke (en Luge), en Skalkning (Søord).
en **Skalle** (Fisk).
at **skalle**, skallet[1], se en Skal.
skallet[2] (jf. flen-, kron-). en Skallethed. en Skallepande.
en **Skalm** (et Træstykke; Skibsord).
en **Skalmèje** (Blæseinstrument; usædv.).
at **skalte**: at sk. og valte med noget.
en **Skam** (b. F. Skammen, u. Ft.; a= Vanære, b= Undseelse, c Navn paa Djævelen, brugt som Ed: det er S. sandt; jf. Blod-, Frænde-). at have S. af, at føle S., gjöre én S., Last og S., Synd og S., S. og Skade, Spot og S., at have bidt Hovedet af S., at blive, staa, gjöre, slaa til Skamme. at skamme en ud, at skamme sig (jf. uforskammet), skammelig (-hed). en Skamflik, -færd, -plet, -pæl, -rødme, -støtte; et S-ben, -bud, -skrift; s-fuld (-hed), -løs (-hed); at s-bide, -byde, -file (-ing), -hugge (-ning), -rose, -skjænde, -slaa; en Skammekrog.
at **skamfére** (egl. skamfærde, af en Skamfærd).
en **Skammel** (Ft. Skamler: jf. Bede-, Brude-, Fod-, Lig-, Rokke-).
et **Skandskrift** (tysk, = Skamskrift).
en **Skank** (Ft.- er; jf. Flæske-, Kalve-), at stryge S., han med sine lange Skanker.
en **Skanse** [1] (jf. Felt-, Lejr-, Port-). at skanse (-ning; jf. for-). en Skansegrav, -graver, -kurv, -pæl, -vold; et S-værk. — [2] (Skansen paa et Skib): en Skanseklædning, -port.
en **Skare** (jf. Brude-, Engle-, Folke-, Hær-, Lig-, Sørge-), skarevis (Bio.).
(et) **Skarlagen.** en Skarlagens Kaabe. et Skarlagenskind, s-rød; en Skarlagensfeber.
et **Skárn** ([1] u. Ft.; jf. Feje-, Fugle-, Gade-; at træde, kaste i Skarnet; [2] Ft. = Et.; = et Skarns Menneske, Skarns Folk). skarnágtig (-hed). en Skarnager, *-basse (= Torbist), -bøtte, -dynge, -fjerding, -kasse, -kiste, -rende, -týde (Plante), -tønde; et Skarnsstykke.
skarp. en Skarphed. skarpbygget (Skib), -kantet, -ladt (Bøsse), -rygget (Hest), -sandet (Jord), -seende, -sindig (-hed), -skoet (el. -skot, Hest), -synet (-hed); en S-retter, -skydning, -skytte; et S-syn.
at **skarre** (= false). en Skarøxe: en Skarrehövl, -øxe.
en **Skarv** (Fugl, = Aalekrage).
en **Skat**[1] (Ft. Skatte; = Kostbarhed; jf. Bog-, Brude-, Kunst-). en Skatkiste, -mester; et S-kammer; en Skattegraver, -gravning.
en **Skat**[2] (Ft. Skatter; = Afgift; jf. Brand-, By-, Fattig-, Formue-, Gammel-, Grund-, Hartkorns-, Hjælpe-, Indkomst-, Klub-, Kop-, Krigs-, Land-, Lygte-, Malt-, Nærings-, Plov-, Rang-, Salt-, Slag-, Stats-, Stempel-, Vand-, Vej-, Vindues-). at svare S., sætte i S. skatskyldig (-hed); at s-sætte: en Skattebevilling (en S.s-ret). -bog, -borger, -byrde, -jord, -konge, -kræver, -lov, -nægtelse, -seddel, -ydelse, -yder; et S-land, -paalæg, -væsen; s-fri (-hed), -pligtig, -ydende.
at **skatte** ([1] vurdere, sætte Pris paa; jf. uskattérlig, -hed; [2] give Skat; [3] sætte i Skat, kun i Ss. be-, brand-).
et **Skav** (foræld., jf. Lin-). at skave (= skrabe; jf. af-). (et) Skavgræs; et Skavejærn.
en **Skavánk** (Ft. -er).
at **ske** (skér, skede el. skete, skét; jf. kanské, maaské). Gud ske Lov! du skal ske en Ulykke.
en **Ske** (b. F. Skéen, Ft. Skeer: egl. en Skéd = Spaan; jf. en Skede, en Ski, en Vindske el. -sked; jf. Barne-, Fiske-, Fløde-, Gryde-, Grød-, Horn-, Kaffe-, Kalot-, Mur-, Potte-, Salat-, Salt-, Skrabe-, Skumme-, Smelte-, Smör-, Spise-, Strø-, Støbe-, Sukker-, Suppe-, Sølv-, Te-, Tin-, Træ-, Vind-, Øre-). at tage Skeen i en anden Haand. en Skeblad (Plante), -fuld (Ft. -e), -gaas (Fugl), -mad (el. Skeemad); et Skeblad, -skaft.
en **Skede** (jf. Blad-, Kniv-, Læder-, Moder-, Sabel-, Staal-, Sværd-, Træ-). at skede (se om-). en Skedehinde, -knæ (Plante), -ring.
(et) **Skedevand** (tysk).
at **skeje** ud (jf. en Udskejelse).
skél (foræld. = skelöjet). at skele, en Skelen. skelöjet (-hed).
et **Skelét** (Ft. Skeletter). at skelettére (-ing).
en **Ski** (Ft. -er; jf. Ske, Skede; Fjæld-, Sne-, Vand-). at løbe paa

S. (el. Skier). en Skiløber, -stav, -stok.

et **Skib** (Ft. -e; jf. Agter-, Bark-, Blok-, Brand-, Damp-, Dykker-, Flag-, For-, Fyr-, Førsels-, Handels-, Hjul-, Jærn-, Kadet-, Kaper-, Knub-, Koffardi-, Krigs-, Kul-, Lang-, Linje-, Luft-, Orlogs-, Over-, Panser-, Post-, Rang-, Røver-, Sejl-, Skrue-, Slave-, Smugler-, Sø-, Taarn-, Træ-, Udvandrer-, Under-, Vagt-, Væder-). Skibet i en Kirke (jf. Hoved-, Side-), til Skibs. -skibs (Bio., se lang-, midt-, tvær-), at skibe (jf. ind-, ud-), en Skibning (jf. Ind-, Ud-). en Skibbro, -bygger, -mand; et S-brud (at lide S.), -rede (foræld); s-bruden; et Skiberum; en Skibsbaad, -beding, -bov, -bro, -bygger, -bygning, -dok, -dreng, -ejer, -fart, -fører, -havn, -hund, -kiste, -klokke, -kok, -kran, -ladning, -last, -luge, -læge, -længde, -maaling, -mast, -mægler, -part, -planke, -præst, -pumpe, -raa, -reder, -side, -snabel, -tvebak, -tømmermand; et S-bord, -brød, -dæk, -gods, -knæ, -nøst, -ror, -rum, -sprog, -tømmer, -vant, -vrag, -værft; S-folk (Ft.).

en **Skid** (Ft. -e). at skide (skéd, skidt; jf. beskidt), skiden (el. skidden, -nt, -ne), en Skidenhed, s-færdig (-hed), at skidne, (et) Skidt, skidt (To. og Bio.), en s. Knægt, det kom han s. fra. en Skidager; et Skidehus, s-trængt; (et) Skidentöj; en Skidtmads (et Kortspil).

(en) **Skifer** (jf. Glimmer-, Kalk-, Ler-, Tag-, Tavle-, Trippel-). skiferagtig. en S-dækker, -plade, -sten, -tavle; et S-bjærg, -brud, -kul, -lag, -tag.

at **skifte** (jf. lod-, mage-, om-, udskifte; uskiftet). at s. (Tjeneste), at s. Arv, Farve, Folk, Heste, Klæder, Navn, Plads, Ret, Sind, Tænder, hvad har jeg med ham at s.? at skiftes (til). et Skifte (jf. Aars-, Arve-, Brødre-, Dögn-, Fod-, Frænde-, Hud-, Jord-, Konge-, Lod-, Luft-, Maane-, Mage-, Ord-, Skov-, Skyds-, Spor-, Ström-, Sæd-, Tand-, Tids-, Tone-, Vejr-, Vind-, Vogn-). skiftevis (Bio.), skiftelig (jf. om-), en Skiften, en Skiftning (jf. Om-, Ud-), en Skifting (= Bytting, forbyttet Barn). en Skiftebehandling, -bog, -dag, -forvalter, -ret, -sag, -samling, -tid; et S-brev, -spor, -sted, -væsen.

en **Skik** (Ft. Skikke; jf. Bord-, Bryllups-, Folke-, Grav-, Hof-, Kirke-, Kvinde-, Leve-, U-). at sætte i S., faa, sætte S. paa, S. og Brug. at skikke[1] (jf. be-), at s. sig vel, det skikker sig ikke; skikket (To., jf. u-), skikkelig (-hed; jf. u-), en Skikkelse.

at **skikke**[2] (tysk, = sende; jf. til-, ud-).

et **Skilderhus** (tysk; jf. Skildvagt).

en **Skildpadde** (af tysk Schild = Skjold; jf. Hav-, Land-). en S.s Kam. en Skildpaddeskal, -suppe.

at **skildre.** en Skildring, en Skildrer, et Skilderí (en S-ramme).

en **Skildvagt** (tysk; jf. Skilderhus).

at **skille** (skilte, skilt; jf. et Skjel; ad-, fra-, udskille; særskilt). at s. ad, at s. en (sig) af med noget, s. en (sig) ved noget, at skilles ad. en Skilning (jf. Haar-), en -skillelse (se Ad-, Fra-), -skillig (se ad-), -skillelig (se uad-). en Skillemur, -mønt, -vej, -væg; et S-rum, -tegn.

en **Skilling** (Ft. -er og = Et.; jf. Eneste-, Fir-, Guld-, Halv-, Kobber-, Lykke-, Nød-, Otte-, Smaa-, Sølv-, To-). en god S., et Par Skilling, han har Skillinger, at se, spare paa, faa Smæk for Skillingen. at skillinge sammen. et Skillingsblad, -lys, -øl.

en **Skilsmisse** (af at skille). et S-brev.

et **Skilt** (Ft. -er; jf. Brand-, Kro-, Laase-, Nögle-, Politi-, Post-, Skomager-, Udhængs-).

(en) **Skimmel**[1] (= Skimmelsvamp). skimlet[1] (= muggen), s. Brød.

en **Skimmel**[2] (Ft. Skimler; en Hest; jf. Graa-, Rød-). skimlet[2] = spraglet; jf. blaa-, rød-).

et **Skimt** (Ft. = Et.). at skimte.

et **Skin** (b. F. Skinnet, Ft. = Et.; jf. Efter-, Fakkel-, Gjen-, Helgen-, Lygte-, Maane-, Sol-, Stjærne-). at give sig S. af noget, S. af Ret, under S. af, at have Skinnet imod sig, Skinnet bedrager. at skinne (førhen at skine, gl. Fortid: skén; jf. be-), Solen skinner, at s. igjennem. en Skingrund, -kristen; et S-liv, -væsen; s-død, -hellig (-hed).

skinbárlig (tysk). den s.e Satan.

et **Skind** (Ft. = Et.; jf. Aale-, Alun-, Björne-, Bukke-, Bæver-, Dyre-, Faare-, Flynder-, Fløde-, Gede-,

Haa-, Handske-, Hare-, Hjorte-, Hunde-, Ilder-, Kalve-, Kanin-, Katte-, Kid-, Lamme-, Maard-, Odder-, Polse-, Ræve-, Sabel-, Skarlagen-, Skjøde-, Sobel-, Svine-, Sæl-, Tiger-, Tromme-, Ulve-, Vaske-, Væder-, Æsel-). i Sind og S., kun S. og Ben, at hytte sit S., klage over helt S., gaa ud af sit gode S., holde sig i Skindet; det lille S., et godt gammelt S. -skindet (se hel-, öm-), en Skinder (foræld. = Garver; S-gade). en Skindbaad, -bog, -handske, -hue, -lap, -mær (= skindmager Hest), -pels, -pose, -pung, -tröje; et S-bind; S-buxer (Ft.); s-mager.

skinger (b. F. og Ft. skingre). at skingre, skingrende, en Skingren.

en **Skinke** (ɔ: Bov; jf. Björne-, Flæske-).

en **Skinne** (jf. Arm-, Ben-, Hjul-, Jærn-, Jærnbane-, Staal-). en Skinnevej; et S-ben.

at **skinne**, se et Skin.

skinsyg. at være s. paa en. en Skinsyge.

en **Skipper** (af Skib; jf. Luft-, Skude-, Sætte-). en Skipperlögn; et S-hus, -lav.

et **Skippund** (Ft. = Et.; = 20 Lispund, 320 Pund).

en **Skive** (jf. Blok-, Bord-, Brød-, Dreje-, Ende-, Glas-, Kaste-, Maane-, Pejle-, Pottemager-, Skyde-, Sol-, Suge-, Ur-, Vox-, Æble-). at skære i Skiver, skyde til Skive. at skive (Smör, Tovværk). en Skiveskydning, -snegl; s-dannet, formet; et Skivgat (Scord).

en **Skjald** (Ft. -e). et Skjaldskab. en Skjaldedigtning, -kunst, -sang; et S-kvad, -vers.

et **Skjel** (b. F. Skjellet, Ft. = Et.; af at skille; jf. et Ager-, Grænse-, Gærde-, Haar-, Herreds-, Jord-, Marke-, Skov-, Sogne-, Vand-, Vej-; en For-, U-). med S. (= med Föje), lige S., Ret og S., Skjels Aar og Alder. skjellig (med, uden s. Grund; jf. for-, u-), at skjelne, en Skjelnen, en Skjelning, et Skjelnemærke. en Skjelgrøft, -sten, -sætning; et S-dige.

at **skjenne** (= løbe løbsk).

et **Skjold** (forhen en S.; Ft. -e; jf. Avind-, Bryst-, Herre-, Hjærte-, Hær-, Ryg-, Vaaben-). at føre i sit S. en Skjold (= en Plet; Ft. -er), skjoldet ([1] skjoldbærende; [2] plettet, jf. rød-). en Skjoldbille, -borg, -brusk, -bugle, -drager ([1] i egl. Bet.; [2] en Plante), -holder, -kjertel, -lus, -mø, -rand, -rem; et S-tag; en Skjoldeklang, et S-mærke.

en **Skjórte** (jf. Bods-, Haar-, Lig-, Messe-, Nat-, Over-, Panser-, Sejer-, Silke-, Uld-). i bar S., en Lærreds S. en Skjorteknap, -krave, -linning, et S-ærme (i S.r).

et **Skjúl** (Ft. = Et.: jf. Skalke-). at lege S., krybe i S. at skjule (skjúlte, skjúlt), at s. sig. et Skjulested.

et **Skjæg** (b. F. Skjægget, Ft. = Et.; jf. et Axe-, Bukke-, Fip-, Hage-, Hatte-, Hov-, Katte-, Kind-, Mund-, Over-, Pip-, Tag-, Østers-; en Fløde-, Graa-, Rød-, m. Ft. -skjægge). at le i, tale ud af Skjægget. skjægget (jf. graa-, lang-, rød-). en Skjægtraad; et S-haar; s-løs (-hed); en Skjæggelevning, -skraber, -syge, -sæbe.

at **skjælde** (skjældte, skjældt; jf. over-, ud-). at s. én ud, at s. og smælde. en Skjælden. et Skjældsord.

en **Skjælm** (Ft. -er). et Skjælmerí, skjælmsk (-hed). en Skjælmsmester, et S-stykke.

et **Skjælv** (Ft. = Et.; jf. Hav-, Jord-). at skjælve (-ede, -et og skjalv), en Skjælven.

(en) **Skjæmt.** at skjæmte (med en, noget), en Skjæmten, skjæmtsom (-hed), skjæmtvis og skjæmtevis (Bio.). en Skjæmtevise; et S-digt, -sagn; s-fuld (-hed).

et **Skjænd** (kun i Ft. = Et.). at faa S. at skjænde[1] (skjændte, skjændt; jf. over-, smaa-), at s. paa én, at skjændes, et Skjænderi. et Skjændsmaal; en Skjændegjæst.

at **skjænde**[2] (-ede, -et; jf. skamskjænde, uskjændet). at s. og brænde. en Skjænden (og Brænden). en Skjænder (se Ære-), skjændig (-hed), en Skjændsel.

(en) **Skjænk**[1] (= en Gave). at skjænke[1] (at s. og give).

en **Skjænk**[2] (Ft. -e; [a] = et Skjænkebord: at staa for Skjænken; [b] = en Skjænker; jf. Mund-, Over-). at skjænke[2] (jf. i-, udskjænke, beskjænket), en Skjænker (jf. Kaffe-), en Skjænkning (jf. Ud-). en Skjænkestue; et S-bord.

en **Skjæppe.** en S. Salt, Land, Hartkorn. at skjæppe (Kornet s.r

godt i Aar), skjæppevis (Bio.). et Skjæppemaal.
et **Skjær**[1] (Ft. = Et.; jf. Dag-, Farve-, Lys-, Morgen-, Rosen-).
et **Skjær**[2] (Ft. = Et.; jf. Fiske-, Klippe-, Ud-). blinde S. -skjærs (se Bio. inden-, uden-). en Skjærgaard.
et **Skjærf** (Ft. = Et.; jf. Axel-).
en **Skjærm** (Ft. -e; jf. Blomster-, Halv-, Ild-, Kakkelovns-, Lampe-, Lyse-, Ovn-, Regn-, Sol-, Vind-, Öjen-). at skjærme (jf. be-), en Skjærmelse (jf. Be-). en Skjærmplante; et S-bræt, -tag; s-dannet.
en **Skjærmýdsel** (Ft .Skjærmýdsler).
en **Skjærv** (Ft. -e; jf. Nød-). at give sin S.
Skjærver (Ft.; jf. Flint-, Mur-, Sten-, Vej-).
at **skjætte** (Hör). en Skjætning. (et) Skjættefald.
skjǽv, skjǽvt, skjæve (jf. vind-). det gik skjævt, at se s. til. at skjæve (til en), Skjæver[1] (Ft.; en Sygdom), en Skjævhed. skjævbenet, -bladet, -halset, -hovedet, -mundet, -næset, -rygget, -vinklet.
en **Skjæve**[2]. at se Skjæven i sin Broders Öje, Skjæver i Hör.
et **Skjód**[1] (Ft. = Et.; jf. Moder-). at lægge Hænderne i Skjødet, at tage paa S.t. en Skjødehund, -lyst, -synd; et S-barn, -skind (ogsaa Skjød-).
et **Skjód**[2] (Ft. = Et. og -er; jf. Frakke-, Kjole-). -skjødet (se kort-, lang-), at skjøde[1] (et Sejl).
et **Skjøde**[1] (paa et Sejl; jf. Bram-, Sejl-). -skjøds (se Bio. rum-). en Skjødbarm.
at **skjøde**[2] (jf. bort-, til-). et Skjøde[2] (paa en Ejendom) = et Skjødebrev.
skjødesløs (af foræld. at skjøde[3] = skjøtte). en Skjødesløshed.
en **Skjøge**. et Skjøgelevned.
skjön, skjönt, skjönne (jf. form-, natur-, uskjön; at forskjönne). en Skjönhed (jf. Form-, Natur-, U-; en S.s-plet, -sans; et S-vand). en Skjönskrift, -snak.
et **Skjön** (b. F. Skjönnet, Ft. = Et.; jf. Over-). at skjönne (jf. paa-), Barnet begynder at s., at s. paa noget; et Skjönnende (efter mit S.), skjönsom (-hed; jf. u-). en Skjönsmand.
paa **skjöns** (= paa skraa).
skjönt (Bno., = endskjönt).
skjør (jf. rød-). en Skjørhed, at skjøre (en Ager), en Skjøre (i Træ; jf. Kjærne-, Lang-, Marv-, Rund-), at skjørne (= blive skjør, om Mælk at løbe sammen, skilles ad). en Skjørost (Surmælksost), -pil (et Træ); s-hovedet.
en **Skjørbug** (Sygdom).
et **Skjørlevned.**
et **Skjørt** (Ft. -er; jf. Over-, Silke-, Under-). at skjørte op (jf. opskjørtet). en Skjørtevej (at gaa S.en); et S-regimente.
at **skjøtte** (af foræld. at skjøde[3], se skjødesløs). at s. om, at s. sig selv.
en **Sko** (b. F. Skoen, Ft. = Et.; jf. Ankel-, Anker-, Bag-, Barne-, Börne-, Danse-, Dup-, Filt-, For-, Halm-, Hem-, Heste-, Is-, Knæ-, Læder-, Morgen-, Næbbe-, Over-, Pumpe-, Rand-, Siv-, Slæb-, Snabel-, Sne-, Træ-, Töj-). at sko (skór, -ede, -et; rett. skode, skót; jf. skarp-, slap-, tör-, vaadskoet el. -skot), en Skoning ([1] Gjerningen at sko en Hest, [2] = Sko paa Klæder ɔ: Kantning). en Skobørste, -flikker, -mager (en S-dreng, -kugle, -mester, -svend; et S-skilt), -pind, -pløg, -pudser, -rem, -saal, -sværte, -tvinge, -visk; et S-baand, -horn, -spænde, -töj.
et **Skod** (Ft. = Et.; Søord) og en **Skodde** (jf. Vindues-; begge af at skyde).
at **skodde** (med Aaren).
en **Skofte** (jf. Brød-).
skogger-: en S-latter, at s-le = at skogre.
en **Skok** (Ft. Skokke). en S. Nødder. skokkevis (Bio.). i Skokketal.
at **skolde**. skoldende hed. skoldet (jf. sol-), en Skoldning. (et) Skoldkorn; S-kopper (Ft.); en Skoldekage.
en **Skole** (jf. Aften-, Almue-, Bonde-, Borger-, Börne-, Danse-, Drenge-, Døtre-, Fag-, Fattig-, Folke-, Fri-, Fægte-, Höj-, Jøde-, Kirke-, Kost-, Krigs-, Kunst-, Landbo-, Landsby-, Latin-, Maler-, Middel-, Mønster-, Pige-, Plante-, Pleje-, Poge-, Puge-, Rekrut-, Ride-, Snitte-, Sogne-, Stats-, Svømme-, Sy-, Synge-, Søndags-, Tegne-, Træ-). den gamle, nye, lærde, sorte S., at holde S., sætte, gaa i S., løbe af S., tage i S. at skole (en Hest). en Skolebog, -brug, -bygning, -bænk, -dannelse, -dreng, -fux, -gang, -herre, -hest, -holder, -kammerat, -klasse, -lod, -lov, -lærer,

-lön, -mand, -mester, -plan, -pog, -ret, -sag, -skat, -stue, -tid, -time, -tugt, -tvang, -vej; et S-aar, -bal, -barn, -besøg, -bord, -fag, -hold, -hus, -liv, -raad, -sprog, -støv, -væsen; S-kundskaber, -penge (Ft.); s-pligtig, -reden, -ret, -rigtig, -søgende.

en **Skonnert** (Ft. -er). en Skonnert-brig.

en **Skorpe** (besl. m. skarp; jf. Ager-, Brød-, Is-, Jord-, Oste-, Over-, Sne-, Vand-). at sætte S. skorpet. en Skorpehud.

en **Skorpión.**

en **Skorsten** (Ft. -e; jf. Damp-, Fabrik-, Kokken-). en Skorstensfejer, -ild, -pibe, -plade, -røg, -söd; et S-rør, -spjæld.

at **skorte** (jf. kort). det skorter paa Folk, Penge.

en **Skose.** at give én Skoser = at skose.

Skot-: en Skotbjælke, -hövl, -rende, -rok.

at **skotte** (jf. skaade, skue). at s. til en, noget. en Skotten.

en **Skotte.** skotsk. Skotland.

en **Skov** (Ft. -e; jf. Bar-, Bjærg-, Bonde-, Bøge-, Ege-, Elle-, Fred-, Fyrre-, Gran-, Höj-, Krat-, Lyst-, Løv-, Mellem-, Naale-, Nødde-, Olden-, Over-, Stats-, Under-, Ung-, Ur-). til Skovs, at tage i Skoven, have Svin paa Skoven, Guld og grönne Skove. at skove (Brænde), en Skovning. en Skovaand, -aas, -abild, -bakke, -bi, -blomst, -bo, -brand, -bund, -bygd, -bæk, -drift, -due, -duft, -egn, -ejer, -foged, -fugl, -gud, -hammer, -hugst, -hytte, -jord, -løber, -maard, -mor, -mose, -mus, -mærke (Plante). -nakke, -plan, -plantning, -plet, -pynt, -rand, -ranke (= Klematis), -rider, -rydning, -sag, -sav, -skade (Fugl), -skyld, -slette, -slæde, -snegl, -sneppe, -sti, -strækning, -syre (Plante), -sø, -trold, -tur, -tvang, -tykning, -tyv, -vej, -væxt, -ø, -øxe; et S-bal, -brug, -bryn, -bælte, -græs, -horn, -hus, -land, -læs, -løg, -maal, -skifte, -skjel, -træ, -tyveri, -vænge, -væsen, -æble; s-groet (el. -grot), -klædt, -kranset, -løs (-hed), -rig, -sat (Brænde).

en **Skove** (især i Ft.). Skover af Skidt.

en **Skovl** (Ft. -e; jf. Hjul-, Húl-, Kaste-, Korn-, Kul-, Møg-). at skovle (at skovle ind, sammen). en Skovlhjort; et S-blad, -hjul, -skaft; s-hornet.

skraa (skraat, skraa). paa skraa. skraas (Bio.; s. over for), en Skraahed, at skraa¹ (skraar, -ede, -et; rett. skraade. skráat), at s. over Gaden, Marken, at s. en Kjole; at skraane, en Skraaning¹ (jf. Bakke-). en Skraabjælke, -matras, -plan, -pude, -stang; et S-kors, -tag; s-delt.

at **skraa**² (skraar, -ede, -et; rett. skraade, skráat). at s. Korn = at grutte), at s. Tobak (= tygge). en Skraa¹. en Skraaning² (Handlingen at skraa), (et) Skraa (at skyde med S.). en Skraasæk, -tobak.

en **Skraa**² (Ft. -er; = skreven Vedtægt; jf. By-, Gilde-).

et **Skraal** (Ft. = Et.). at skraale (jf. tud-), en Skraalen, en Skraaler. en Skraalhals.

(et) **Skráb.** at skrabe (jf. af-, sammen-), en Skrabe (jf. Dej-, Ovn-), en Skraber (Søndtr. at slibe en S.; jf. Skjægge-, Sky-), en Skraben (Bukken og S.), en Skrabning, et Skrabsàmmen, et S-úd (Ft. = Et.). Skrabnæse (at spille S.; et S--spil); en Skrabekniv, -ske; et S-jærn.

skral (= knap). Vinden er s., det er skralt med ham. at skralle (Vinden skraller = bliver skral).

et **Skrald** (Ft. = Et.; jf. Piske-, Torden-). at slaa S. en Skralde, at skralde. en Skraldemand, -vogn.

at **skramle.** et Skramleri = et Skrammel (det er kun noget gammelt S.).

en **Skramme.** skrammet.

en **Skranke** (jf. Rets-; at indskrænke).

at **skrante.** en Skranten, skranten, en Skrantning.

skrap, skrapt, skrappe.

Skrat-: en S-adel, -is.

at **skratte** (forhen ogsaa skrade). en skrattende Lyd.

et **Skred** (b. F. Skreddet, Ft. = Et.; af at skride; jf. Bjærg-, Fjæld-, Jord-, Sne-). skred (foræld. To. = glat; en s. Is).

en **Skribént** (Ft. -er). en **Skribler** (Ft. -e).

at **skride** (skréd, skreden, -et, -ne; jf. at overskride, fremskridende, -skreden, en Indskriden). at s. paa Is, at s. ud, at s. ind imod,

Tiden s.r. skridtonet. — et **Skridt** (Ft. = Et.; jf. Frem-, Kæmpe-, Storm-, Tilbage-), at gjöre et (vigtigt) S., holde S. med, det første S., tage smaa, korte, lange S., gaa i S., S.˙ for S. skridtvis (Bio.), at skridte (af, ud). en Skridtgang.

en **Skrift** ([1] u. Ft.; [a] jf. Billed-, Bogstav-, Gaade-, Haand-, Il-, Kile-, Lyd-, Lön-, Munke-, Node-, Ord-, Rune-, Sammen-, Siffer-, Skjön-, Tegn-): at læse S., en fin, gnidret S. skriftlig (modsat mundtlig). en Skriftart, -linje, -læsning; et S-sprog[1], -tegn, -træk; ([b] Skriften = den hellige S.): skriftklog (-skab), en S-fortolkning, et S-sprog[2], -sted. — ([2] Ft. -er; [a] jf. Bogtrykker-, Løbe-, Perle-): en fed S. en Skriftkasse, -støber; ([b] jf. Af-, Efter-, Fejl-, For-, Grav-, Grund-, Ind-, Om-, Op-, Over-, Paa-, Prøve-, Ren-, Til-, Ud-, Under-).

et **Skrift** (Ft. -er; jf. Aars-, Bön-, Dögn-, Flyve-, Folke-, Haand-, Hæfte-, Kilde-, Klage-, Lejligheds-, Maaneds-, Minde-, Mod-, Nid-, Old-, Opbyggelses-, Parti-, Pris-, Prøve-, Skam-, Skand-, Smaa-, Smuds-, Smæde-, Strids-, Sær-, Tids-, Uge-). en Skriftvexling.

(et) **Skrifte.** at staa S., gaa til S., tage i S. at skrifte (sine Synder, s. for en, at s. en). en Skriftefader, -stol, -tale; et S-barn, -maal.

et **Skríg** (Ft. = Et.; jf. An-, Börne-, Fugle-, Gaase-, Glædes-, Hunger-, Jammer-, Krigs-, Mord-, Nød-, Ravne-, Sejers-, Ugle-, Varsels-). at skrige (skrég, skreget; jf. for-, overskrige; for-, udskregen), skrigende Farver, en s. Uretfærdighed; en Skrigen (Raaben og S.), en Skriger (jf. Mark-). en Skrighals; en Skrigedukke, -fugl.

at **skrikke** (jf. skrige, skrukke). Örnen, Skaden skrikker.

et **Skrín** (Ft. = Et.; jf. Helgen-, Juvél-, Jærn-, Nat-, Penge-, Smykke-, Sy-, Sølv-, Træ-, Vogn-). at skrinlægge; en Skrinlægning.

en **Skrinkelbēn** (et langbenet Insekt).

at **skrive** (skrév, skreven, -et, -ne; jf. af-, be-, efter-, for-, fore-, fra-, ind-, ned-, om-, op-, over-, paa-, ren-, sammen-, til-, ud-, underskrive; an-, fuld-, haand-, selv-, uskreven). en Skrivelse (jf. Be-, Fra-, Følge-, Haand-, Svar-, Under-), en Skrivning (jf. Af-, Brev-, For-, Historie-, Ind-, Krønnike-, Ned-, Om-, Op-, Paa-, Ren-, Ret-, Ud-), et Skriverí, en Skriver (en S-dreng, -karl, -stue; jf. Af-, Birke-, Blad-, Brev-, By-, Haand-, Havne-, Herreds-, Historie-, Korps-, Krønnike-, Kokken-, Pas-, Post-, Rente-, Saga-, Ting-, Vinkel-). en Skrivfejl, (et) S-papir; en Skrivebog, -brug, -krampe, -kugle, -kunst, -lyst, -lærer, -maade, -mappe, -pen, -pult, -tavle, -time, -øvelse; et S-blæk, -bord, -redskab, -töj; s-lysten.

et **Skrog** (Ft. = Et.; jf. Gaase-, Skibs-). et stakkels, gammelt, sølle S.

en **Skrolle.** at skrolle (= skrylle).

et **Skrub** (især i Ft. = Et.). at skrubbe (s. sig, s. af), skrubbet (To., = ru), en Skrubning, en Skrubbe ([1] jf. Gulv-; [2] en Fisk). en Skrubhövl, -tudse; at s-hövle; en Skrubbebørste, -kost.

en og et **Skrúd** (Ft. = Et.; digt O.; jf. Silke-).

en **Skrue** (jf. Bind-, Damp-, Driv-, Fil-, Hold-, Húl-, Hun-, Inder-, Klem-, Kværn-, Laase-, Messing-, Svans-, Tap-, Tomme-, Træ-, Træk-, Tørve-, Vand-, Yder-). at gjöre S., have en S. løs, sætte sine Ord paa Skruer. at **skrue** (jf. sammenskrue; for-, opskruet). en Skrueaxel, -bolt, -bænk, -damper, -form, -gang, -gænge, -is, -moder, -nögle, -pande, -perse, -presse, -pumpe, -spore, -stift, -stikke, -tap, -tol, -trækker, -tvinge; et S-hoved, -skib, -værk; s-dannet.

at **skrukke** (jf. skrikke). en Skrukhöne.

en **Skrukketrold** (Trælus, Bænkebider).

skrummel (b. F. og Ft. skrumle). et Skrummel (et stort S.; jf. Skrammel), at skrumle.

at **skrumpe** ind (jf. krum, krympe, krybe). skrumpen (jf. ind-, sammen-).

skrup-: at s-koge; s-sulten.

en **Skrupel** (Ft. Skrupler). at faa, gjöre sig Skrupler.

at **skrutte.** skrutrygget.

en **Skrutte** (Fuglekro). Skrutten fuld.

at **skryde.** en Skryden (Æslets S.), en Skryder (jf. Stor-). et Skryderí.

at **skrylle** (tage sig stor ud; jf. skrolle).

en **Skrædder** (Ft. -e; jf. Bonde-, Dame-, Lappe-). en S-dreng, -lære, -lön, -mester, -regning, -ring, -sal, -sax,

-svend, -syning; et S-bord, -lav, -maal.
en **Skræk** (b. F. Skrækken, u Ft.; jf. Vand-). at skrække (jf. af-, for-), skrækkelig (jf. for-). et Skrækkebilled.
en **Skræl** (Ft. Skræller; jf. Æble-). at skrælle (jf. af-), en **Skrælling** ([1]jf. Æble-; [2]= Usling).
at **skræmme** (-ede, -et; jf. bort-, opskræmme; forskræmt). et og en Skræmsel (Ft. Skræmsler; jf. Fugle-). et Skræmmebilled.
en **Skrænt** (Ft. -er; jf. Bakke-, Bjærg-, Fjæld-, Jord-, Ler-).
en **Skræppe** (jf. Burre-, Strand-). et Skræppeblad.
at **skræppe** ([1]Anden, Frøen skræpper; [2]som at skryde = prale).
et **Skræv.** det gaar over Skrævet. skrævs (Bio.; jf. over-), at sidde s. over en Bænk; at skræve (over noget), en skrævende Gang.
skrøbelig. en Skrøbelighed.
(en) **Skrömt.** paa S. = skrömtvis (Bio.). at skrömte, skrömtet (= forstilt, usand), en Skrömter (= Hykler).
et **Skub** (b. F. Skubbet, Ft. = Et.). at skubbe (s. til en, s. af sig, s. sig). en Skubkarre.
et **Skud** (b. F. Skuddet, Ft. = Et; af at skyde; jf. Blod-, Blomster-, Bue-, Bøsse-, Drue-, Elve-, Flinte-, For-, Grund-, Hjærte-, Hu-, Ind-, Jord-, Kanon-, Kjærne-, Kugle-, Lod-, Mester-, Minut-, Muldvarpe-, Nød-, Over-, Paa-, Pile-, Pistol-, Plet-, Prøve-, Rod-, Sammen-, Selv-, Side-, Signal-, Skumpel-, Slumpe-, Snylte-, Stjærne-, Strejf-, Til-, Top-, Ud-, Under-, Vaade-, Vagt-, Van-). et S. Krudt, at løsne et S., komme paa S., staa for S., der faldt et S., Skuddet gik af, at komme i Skuddet, at gaa sit S. en Skuddag, -linje, -sikkerhed, -vidde; et S-aar, -saar; s-fast (-hed), -fri (-hed), -vant.
at **skudde** (foræld. = ryste; jf. skudre, skutte). skuddet (bibelsk To.).
Skuddermúdder: at gaa i S.
en **Skude** (jf. Pære-). en S-mast, -skipper.
at **skudre** (jf. at skudde). at s. af Kulde. en Skudren.
et **Skudsmaal.** en Skudsmaalsbog.
at **skue** (skuer, -ede, -et; jf. at skaade; an-, be-, gjennem-, overskue; omskuende). at s. Hund paa Haar. et Skue (jf. Dyr-, Fede-, Hær-), at stille til S.; -skuelig (se an-, over-), en Skuen, en -skuer (se Til-). en Skuemønt, -penge, -plads (jf. Krigs-), -ret, -spiller (-inde); et S-brød, -spil; s-lysten.
at **skuffe**[1]. skuffende, at skuffes, en Skuffelse.
at **skuffe**[2]. et Skuffejærn.
en **Skuffe** ([1]= en Skovl; jf. Húl-, Ild-, Korn-, Møg-, Ovn-; [2]jf. Bord-, Dragkiste-, Klude-, Penge-). ud af første S.
en **Skuffelhjort** (= Skovl-, Daahjort).
en **Skulder** (= Axel[1]; b. F. -en, Ft. Skuldre). at se en over, trække paa Skuldrene. -skuldret (se bred-, höj-, smal-), at skuldre (en Bøsse). et Skulderblad, -led, -træk; s-bred.
at **skule.** et skulende Blik. en Skulen.
at **skulke.** at s. af Skole. et Skulkerí. skulkesyg, en S-syge.
at **skulle** (skal [Ft. skulle], skulde, skullet). du skal og maa gjöre det, jeg skal paa Bal i Morgen, hun skal være meget rig, jeg skulde mene det.
(et) **Skum** (b. F. Skummet; jf. Af-, Fløde-, Hav-, Sæbe-). at skumme ([1]at sætte, give Skum; [2]= afskumme), en Skummen, en Skumning. en Skumbølge, -sved; s-hvid, -klædt; at s-koge; en Skummeske.
at **skumle** (over noget). en Skumlen, en Skumler, et Skumleri.
skummel, skummelt, skumle (jf. at skumre). en Skummelhed.
at **skumpe** og at skumple. at skumples paa en Vogn.
et **Skumpelskud.** at gaa som et S.
at **skumre** (af foræld. skum = mørk). en Skumring.
et **Skúr** (Ft. = Et.; jf. Bræde-, Brænde-, Fjælle-, Tørve-, Vogn-).
en **Skure** (af at skære; jf. et Skaar).
at **skure.** en Skuring. en Skurevisk.
en **Skurk** (Ft. -e; tysk). en Skurkestreg.
at **skurre** (i Ørene). en skurrende Lyd.
(en) **Skurv** (Skabsaar). skurvet. en Skurvhat (en Svamp).
at **skutte** sig (jf. at skudde, skudre).
en **Skvalder** (u. Ft.). Lögn og S. at skvaldre. en Skvalderkaal (Plante), -pose.
at **skvalpe** (= skvulpe).
et **Skvat** (og Skvæt, b. F. Skvattet, Ft. = Et.). at skvatte. en Skvatkværn, -mølle; et Skvætbord.

et **Skvulp** (Ft. = Et.). at skvulpe, en Skvulpen.

sky (uforanderl. To.; jf. dag-, lys-, folke-, kvinde-, menneske-). en Skyhed, at sky (skýr, -ede, -et, rett. skyde, skýt; jf. af-), en Sky[1] (u. Ft.; jf. Af-). Skyhaar, '-klapper (Ft.).

en **Sky**[2] (Ft. -er; jf. Hagel-, Regn-, Røg-, Sne-, Storm-, Støv-, Taage-, Torden-, Uvejrs-, Vand-, Virak-). at synge i höjen S., skrige i vilden S. skyet (en s. Himmel). en Skybanke, -dannelse, -himmel, -pumpe, -rand, -rift, -skraber (et Topsejl), -stribe, -støtte; et S-brud, -dække; S-spætter, -stænk (Ft.); s-dækket, -farvet, -fri, -fuld, -höj, -løs.

(en) **Sky**[3] (størknet Kjødsaft).

at **skyde** (skód, skudt; jf. af-, an-, be-, bort-, for-, gjennem-, ind-, ned-, paa-, sammen-, udskyde; overskydende; frem-, elle-, hjærte-, under-, vingeskudt). at s. Harer, Ham, Rod, Vand, Sten, Ryg, Gjenvej, s. Penge sammen, s. Skylden paa, s. sig ind under. en Skyden, en Skydning (jf. Af-, An-, Be-, Bort-, Bue-, Bøsse-, For-, Frem-, Fugle-, Gjennem-, Ned-, Prøve-, Skarp-, Skive-, Ud-), en -skydelse (se Ind-, For-), en Skyder. en Skydebane, -dör, -hest, -linje, -skive, -øvelse; et S-bræt, -gevær, -hul, -hus, -skaar, -vaaben.

(en) **Skyds**. at skydse. en Skydsning. et Skydsskifte, -væsen (norske Ord).

en **Skydsel** (Ft. -er; af at skyde; = en Ovnskuffe).

en **Skygge** (jf. Halv-, Hatte-, Hel-, Kaskjet-, Kjærne-, Nat-, Rand-, Slag-). Lys og S., at kaste S. paa en. skyggeagtig, at skygge (jf. be-, over-), skygget ([1]= beskygget; [2]se bred-, smal-), en -skygning (se Af-). en Skyggeside, -verden; et S-billede, -liv, -rige, -spil, -træ, -værk; s-fuld (-hed), -ræd.

et **Skyl** (b. F. Skyllet, Ft. = Et.; jf. Regn-, Vand-). at skylle (jf. af-, be-, bort-, op-, over-, udskylle; sammenskyllet), Regnen s.r ned, at s. Töj, Flasker; en Skylle (= et Regnskyl), en Skylning (jf. Af-, Over-, Sammen-, Ud-). en Skylregn, at s-regne; en Skyllehals, et S-kar, -trug, -vand.

en **Skyld** (u. Ft.; jf. Blod-, Jord-, Land-, Med-, Mølle-, Skov-, Smör-, Synde-, U-, Værd-). at have, være S. i, give, faa S. for, for Guds, min, Löjers, den Sags S. at skylde (skyldte, skyldt; jf. be-, for-, und-), at s. en noget, s. en for noget (= beskylde); skyldig (-hed; jf. med-, pligt-, sam-, skat-, straf-, tro-, u-), at være, gjöre sig s. i noget, være s. til at gjöre noget, han er mig intet s., jeg er ham Tak s.; en Skyldner (jf. Sam-, Selv-). en Skyldbog; et S-brev, -offer; s-fri (-hed); at s-binde -sætte (-ning).

at **skynde** (-ede, -et; jf. frem-, paa-, til-). · at s. paa en, at s. sig (skyndte, skyndt). skyndelig, skyndsom (-hed), en Skynding.

et **Skyt** (foræld., b. F. Skyttet) og et **Skyts** (u. Ft.; af at skyde; jf. Belejrings-, Kaste-, Panser-). en Skytplade, -prop, -rulle.

Skyts- (jf. at beskytte): en S-aand, -engel, -gud, -helgen, -herre, -patron.

en **Skytte**[1] (af at skyde; jf. Bue-, Fri-, Kryb-, Liv-, Løbe-, Riffel-, Skarp-, Slumpe-, Vold-). en Skyttefest, -forening, -kreds; et S-gilde, -hus, -lag.

en **Skytte**[2] og en **Skyttel** (Ft. Skytler; af at skyde; jf. Væver-).

en **Skæbne** (af at skabe; jf. Van-). en Skæbnetro; s-svanger.

et **Skæft** og et Skæfte (Ft. -er; jf. et Skaft; Bøsse-). at skæfte, en Skæftning. (et) Skæftetræ.

et **Skæl** (b. F. Skællet, Ft. = Et.; jf. en Skal; Albue-, Blomster-, Fiske-, Haar-, Hammer-, Knop-, Panser-, Rakle-, Smedde-). skællet, at skælle ([1]sætte Skæl, [2]s. en Fisk). en Skælbrynje, -fisk, -kalk; et S-dyr, -panser; s-dannet, -dækket, -vinget.

at **skæmme** (af en Skam; jf. be-). at s. sig.

skǽr[1] (let at skære; jf. kuld-). skært Kjød, Brænde.

skǽr[2]. ren og s., en s. Hud, den skære Sandhed. en Skærsòmmer (= Juni), -tòrsdag; en Skærsild (af foræld. at skære = rense).

et **Skǽr** (Ft. = Et.; af at skære; jf. [1]Rør-, Tørve-, [2]Plov-).

en **-skǽr** (af at skære; se Felt-).

at **skære** (skár, skaaren, -et, -ne; jf.

af-, be-, bort-, for-, gjennem-, ind-, om-, op-, over-, sønder-, til-, udskære; fir-, grov-, smaaskaaren). at s. for, s. Brød, Mad, Brændo, Hakkelse, s. Ansigt, Tænder, at s. sig paa noget, det skar mig i Hjærtet, skærende (Redskaber, Spot; jf. hjærte-). en Skæren, en Skæring (et S.s-punkt; jf. Af-, Be-, Bort-, For-, Gjennem-, Ind-, Op-, Over-, Til-, Træ-, Ud-), en -skærelse (se Om-), en Skærer (jf. Billed-, Brænde-, For-, Haar-, Læste-, Monster-, Over-, Proppe-, Sav-, Stempel-, Sten-, Til-, Træ-). en Skærekniv, -lo, -tand; et S-bræt.

at **skærpe** (af skarp; jf. ind-). en Skærpning, en Skærpelse.

en **Skærslipper** (tysk; jf. at slibe).

en **Sköjte** ([1]at løbe paa Sköjter; [2]jf. Træk-). en Sköjtebane, -løben, -løber; et S-føre, -løb.

at **slaa** (slaar, slóg, slaaet og slagen, -ne; jf. af-, an-, be-, for-, fore-, ihjel-, ind-, kjøb-, lam-, men-, ned-, op-, raad-, skam-, sønder-, til-, und-, underslaa; for-, ind-, jord-, kuld-, mager-, ned-, ny-, stor-, sø-, ud-, vand-, vejrslaaet; fejl-, for-, ihjel-, jord-, lyn-, ned-, ny-, solv-, ud-, vejrslagen). at slaa Bro, Bugter, Fjenden, Folder, Græs, Harpen, Ild, Kalk, Kegler, Knude, Kreds, Lejr, Mønt, Reb, Sten, en Streg, Takt, Væven, at s. af (paa Prisen, s. en Handel af, s. af Hovedet, s. Haanden af en, Hesten slog ham af), an (med en Bøsse, Kokopperne, Forslaget slog an), fast, fejl, fra (sig), hen (i Spøg, i Vejr og Vind), i (et Söm, en Dör), s. i Hartkorn, igjen, ind (et Par Tænder, Sygdommen slog ind, at s. ind paa noget nyt), med (Sten, Nakken), ned (for Fode, s. Vogntrinnet, Sløret, Öjnene ned, Rovfuglen, Lynet s.r ned, Regnen s.r Kornet ned), om (Vejret s.r om, at s. om sig med), op (Vogntrin, Telt, Brød, Masker, Öjne, en Latter, paa Gadehjörner, i en Bog, med Kjæresten, s. bag op), over (Stemmen f. Ex.), paa (= antyde), s. paa Tromme, til (han slog strax til, det slaar lige til), at slaa til Skaglerne, ud (en Rude, et Öje, det skidne Vand, med Armene, han s.r ud over hele Kroppen), at s. sig (falde og s. sig, den Karm har slaaet sig), s. sig igjennem, løs, op, sammen (om), s. sig til Ro, Taals, Flasken, s. sig fra Verden, den Hest slaar, Nattergalen slaar, Klokken er slaaet (slagen), den slagne Landevej, Fjende, det slog ham, et slaaende Bevis; at slaas (sloges, har slaaedes), at s. om noget. en Slaaning (jf. Slag, Slagning, Slæt). en Slaakarl, -tid.

en **Slaa** (Ft. Slaaer). Bag Laas og S.

en **Slaabrok** (el. Slobrok, Ft. -rokke; nedert. O.).

en **Slaaen** el. **Slaan** = en Slaaentorn. en Slaaenvin; et S-bær.

en **Sladder** (u. Ft.; jf. By-, Fadder-, Kaffe-, Kvinde-, Kællinge-). at føre, løbe med S. sladderagtig (-hed), -vorn, at **sladre** (s. af Skole). en Sladderhank, -kælling, -mund, -stue, -søster, -taske: et S-torv.

et **Slag** (b.F. Sláget, Ft. = Et.: af at slaa; jf. Aare-, Af-, An-, Bag-, Be-, Bede-, Bi-, Bølge-, Dommedags-, Due-, Dör-, Felt-, Fod-, For- [Fòrslag og Forslåg], Gjen-, Haand-, Hammer-, Harpe-, Hjærte-, Hov-, Hoved-, Hætte-, Is-, Kaabe-, Klokke-, Krampe-, Kølle-, Land-, Lunge-, Lyn-, Ned-, Næve-, Om-, Op-, Over-, Piske-, Puls-, Pumpe-, Raad-, Ridder-, Rotting-, Snor-, Snude-, Spade-, Sværd-, Svobe-, Sø-, Takt-, Til-, Tilbage-, Time-, Torden-, Tromme-, Trylle-, Tunge-, Töjr-, Ud-, Vinge-). S. i S., at gjöre et S., paa Slaget tolv, at holde S., vinde, tabe Slaget, der er S. i Vejen. en Slagaare (= Pulsaare), -bom, -bov, -bænk, -dag, -fjeder, -fjer, -orden, -plan, -pøs, -skat, -skygge, -vidde; et S-bord, -lod, -ord, -sværd, -ur, -værk; s-færdig (-hed); en Slagsbroder, et S-maal.

en **Slagel** (Ft. -er; egl. Slagvol = Slagstok, paa en Plejl; jf. en Handel[1]).

slagen, se at slaa.

en **-slager** (af at slaa; se Blikken-, Bække n-, Guld-, Kalk-, Reb-, Tromme-).

en **-slagning** (af at slaa, se Bro-, Kalk-, Sten-).

en og et **Slags** (Ft. = Et.; jf. en Mellemslags, et Folkeslag). den, det, alle, flere, mange, ingen, samme S.

at **slagte** (jf. nyslagtet). en Slagter

(jf. Bonde-, Heste-, Svine-; en S-bod, -bænk, -hund, -kniv, -svend, -øxe; et S-lav), et Slagterí, en Slagtning. en Slagtemaaned (= November), -tid; et S-kvæg, -nød; et Slagtoffer.

slak, slakt, slakke (= slap; Søord).

Slakker (Ft.: jf. Guld-, Jærn-, Kul-).

(en) **Slam** (b. F. Slammen; = Dynd; jf. Krudt-). en Slamkiste; et S-bad.

en **Slange** (jf. Brille-, Felt-, Gift-, Hav-, Klapper-, Kvæler-, Kæmpe-, Læder-, Pibe-, Pumpe-, Spröjte-, Sø-, Vand-). en Slangegang, -gift, -ham, -hud, -rod (Plante), -yngel; et S-bid, -hoved (ogsaa Plantenavn), -kors, -rør, -æg; S-bugter (Ft.); s-bugtet.

slank (jf. slunken). en s. Væxt, höj og s.

slap, slapt, slappe. en Slaphed, at slappe (Kræfterne slappes). slapskoet (el. -skót).

en **Slask**, at slaske = Sjask, sjaske.

en **Slat** (Ft. Slatter; = Sjat). en S. Mælk.

slat og slattet (= sjattet ɔ: slap).

en **Slave** (jf. Galej-, Neger-). at være en S. af, gjöre sig til S. af. et Slaverí, en Slavìnde, slāvisk (-hed). en Slavefoged, -ejer, -handel, -handler, -holder, -lænke, -stat; et S-aag, -arbejde, -skib, -torv; S-klæder (Ft.).

en **Sláver** (Folkenavn), slávisk (begge stødtonede).

sleben (-nt, -ne), se at slibe.

en **Slegfred** (= Frille). en S-viv; et S-barn.

slem, slemt, slemme. en s. Dreng, Omstændighed, det var slemt.

at **slemme** (forældl.). at s. og demme. en Slemmen (og Demmen).

en **Slent** (Ft. -er; = et Jordlag). slentet (= lagdelt).

at **slentre.** en slentrende Gang. en Slentring (i Vejret), en Slendrian.

slésk (falsk, indsmigrende). en Sleskhed, at sléske (gaa og s. for en).

slet[1], slette (= jævn, glat). paa slet Jord, Mark, s. og ret. slet (Bio.), s. hen, s. ikke, ingen, intet, ikke s. saa stor, galt. en **Slette** (jf. Bjærg-, Græs-, Höj-, Lav-, Sand-, Skov-, Ørken-; et S-folk, -land), at slette (= jævne; jf. ud-), en Sletning, en -slettelse (se Ud-). en Sletbag (en Hval), -hvarre (en Fisk, jf. Pig-), -hövl, -øxe; s-nakket.

slet[2], slette (= ond, daarlig, ringe). en s. Handling, slette Varer, Mennesker, s. begavet. en Slethed. slettænkende.

(en **Slet**, af at slaa, se en Slæt.)

en **Slév** (Ft. -e; ogsaa Sløv; = en Grydeske).

at **slibe** (sléb, sleben, -et, -ne; jf. af-, húl-, ind-, til-, ud-). sleben (-nt, -ne; jf. glat-), en s. Tunge, et slebent Væsen, slebne Sæder; en Sliber (jf. Diamant-, Glas-, Sten-; en Skærslipper), en Slibning (jf. Af-, Húl-, Ind-, Til-, Ud-). en Slibemølle, -sten; et S-trug.

slibrig. en Slibrighed.

(et) **Slid** (b. F. Sliddet). der gaar meget S. af det, at have S. med noget. at slide (sléd, slidt; jf. af-, op-, sønderslide; for-, halv-, lu-, tynd-, udslidt). at s. sig løs, s. sin Tid, rive og s., s. og slæbe; en Sliden (Riven og S.), en Slider (jf. Sten-), en Slidning.

slig, sligt, slige (Sto., dannnet af saa og lig).

en **Slik**[1]: for en S. (= for godt Kjøb).

(en) **Slik**[2] (b. F. Slikken; = Marskler, Klæg).

at **slikke.** at s. Solskin, s. sig om Munden efter. et Slik, en Slikken, en Slikning, et Slikkerí, en -slikker (se Penne-, Spyt-, Tallerken-). slikken (-nt, -ne; To.). en Slikmund, s-vorn (-hed); en Slikkepot.

(en) **Slim** (jf. Bryst-, Mave-). at slime, slimet (To.). en Slimaal, -feber, -hinde, -hud, -kjertel, -svamp, -vædske; et S-flaad.

at **slinge** (et Træ).

at **slingre.** en Slingren, en Slingring.

Slip, at give S. paa noget. at slippe (slap, sluppen, -et, -ne; jf. und-). at s. løs, fri, ud, op, slip mig! en Slippe (= Gyde).

en **Slire** (en lang Sabel; egl. en Skede).

at **slire** (= skure, glide over en Grund; Søord).

(en) **Slo** el. **Slód** (paa høstede Agre; besl. m. en Slæde, slöj).

et **Slot** (Ft. Slotte; jf. Bjærg-, Jagt-, Konge-, Luft-, Lyst-). en Slotsforvalter, -gaard, -gartner, -grav, -have, -herre, -kirke, -plade, -port, -præst, -vagt; et S-taarn.

slu el. slúg (= snu). en Sluhed.

en **Slubbert** (tysk Skjældsord).

at **slubre.** at s. noget i sig, Skoene s. paa Fødderne.
(en og et) **Slud.** Regn og S. sludfuld, en S-vinter.
(en) **Sludder.** en S. for en Sladder, at slaa en S. af, at slaa S. sludderagtig (-hed), -vorn (-hed), at sludre, en Sludren. en Sludderbøtte.
en **Sluffe** (jf. Brand-, Rakker-).
at **sluge** (slugte, slugt; jf. ned-, op-). en Sluger (jf. Blad-, Myre-), slugen (-nt, -ne; -hed; jf. for-). en Slughals, s-vorn (-hed).
at **slukke** (-ede, -et og slukte, slukt; jf. ud-). at s. Ild, Lys, Tørst, Sorg, at slukkes. en Slukker (jf. Lyse-), en Slukning, slukkelig, (jf. u-).
slukøret. en Slukørethed.
(en) **Slum** (b. F. Slummen; foræld.) = en Slummer. at slumre (jf. ind-).
en **Slump**[1] (Ft. -er). en S. Folk, Penge, Slumper i Glas. slumpevis (Bio.).
(en) **Slump**[2]. paa S. at slumpe til noget. en Slumpelykke, -skytte; et S-skud, -træf.
slunken (-nt, -ne; jf. slank). en Slunkenhed.
at **slunte.** det slunter af.
en **Slup** (Ft. Slupper). en Sluproer.
en **Slurk** (Ft. -e). en S. Øl.
en **Sluse** (jf. Dam-, Mølle-). en Slusebom, -bro, -bund, -dam, -port; et S-fald, -værk.
at **sluske** (= sjuske). slusket, en Sluske, et Sluskerí.
at **slutte** (jf. af-, be-, ind-, inde-, krum-, om-, sammen-, til-). Dören slutter ikke, at s. af, at s. Fred, Forlig, en Handel, at s. fejl, rigtig, at s. sig til en, s. sig til noget. en Slutning (en S.s-hastighed, -maade; jf. Af-, Fejl-, Fornuft-, Fred-, Følge-, Ind-, Inde-, Kjøb-, Krum-, Rim-, Sammen-, Til-, Tone-), en Slutter, et Slutterí, sluttelig (Bio.). en Slutseddel, -sten.
at **slynge** (jf. om-, sammen-, ud-). en Slyngning (jf. Tarm-), (et) Slyng (jf. Tarm-), en Slynge (jf. Haand-, Stav-, Sten-, Val-). en Slyngestav, -sten, -stok; et S-værk; en Slyngkraft, -plante, -rose.
en **Slyngel** (Ft. Slyngler). slyngelagtig (-hed). en Slyngelstreg.
et **Slæb** (Ft. = Et.; jf. Blomster-, Kjole-, Under-). Slid og S., at tage paa S. at **slæbe** (slæbte, slæbt; jf. for-, henslæbe; udslæbt), at slide og s., slæbende (en s. Gang, Udtale), en Slæben, en Slæber (= et Slæbetov), Slæber (Ft. = Tøfler). et Slæbested, -tov; en Slæbhæl, -sko.
en **Slæde** (jf. en Slód, slöj; Hunde-, Skov-). at slæde (Tømmer). en Slædefart, -kjørsel, -mede; et S-føre, -spor, -töj.
en **Slægt** (Ft. -er; jf. Adels-, Bonde-, Dyre-, Efter-, Katte-, Konge-, Kæmpe-, Menneske-, Ord-, Plante-). at være i S. med, kommende Slægter. at slægte (at s. en paa; jf. vanslægte, beslægtet), en Slægtning (en nær S.; jf. Van-), et Slægtskab (jf. Stamme-, Valg-), slægtvis (Bio.). en Slægtfejde, -følge, -lighed, -række; et S-led, -mærke, -navn (ogsaa Slægts-), -register; en Slægtebog.
et **Slæng** (Ft. = Et.; jf. Hof-). at slænge (slængte, slængt; jf. hen-). en Slængkappe.
en (og et) **Slæt** (b. F. Slætten, u. Ft.; af at slaa, som Dræt af drage; jf. Efter-, Harpe-, Hø-, I-, Klokke-, Mand-, Ud-). en Slætfalk, -mand; S-folk (Ft.).
slöj, slöjt, slöje (lad, doven, egl. slæbende; besl. m. en Slód, en Slæde). at slöje (= slose), en Slöje (= en Sluske). en Slöjkjole.
en **Slöjfe** (jf. Baand-, Bal-, Silke-).
at **slöjfe.** en Slöjfning.
et **Slór** (Ft. = Et.; jf. Brude-, Nonne-, Taage-). at slore[1] (-ing; jf. af-, til-). en Slorugle.
at **slore**[2] (sejle for Vinden; Soord).
at **slose.** at s. sin Tid, sine Penge bort. et Sloserí.
(en **Slov**, se en Slev.)
slóv, slóvt, sløve (jf. aands-). en Sløvhed (jf. Aands-). at sløve, at sløves.
smaa, smaat, smaa (höjere og höjeste Gr.: smærre, smærrest ∾ faa, færre, færrest, kun i Landskabsmaal; To. i Et. forældl., undtag. ved Samlingsord af Ik.: smaat Korn, Tømmer, Brød, samt i b. F.: i det smaa, ogsaa den smaa = den lille). smaat (Bio.), det gaar saa s., at smaa (forældl., se for-). en Smaahed (en S.s-aand), smaaladen, -vorn (-hed), smaalig (-hed). smaabladet, -blommet, -blomstret,

-delt, -kornet, -prikket, -skaaren (ogsaa smaat skaaren), -spættet, -stilet, -stødt (og smaat stødt), -tosset, -tærende, -tærnet; at s-bande, -brøle, -hoste, -hugge, -knurre, -le, -nynne, -regne, -skjænde, -snakke, -stjæle; en S-borger, -dreng, -gjerning, -gjæld, -handel, -handler, -konge, -kram (ogsaa et), -mad, -mand, -mønt, -redsel, -svend (forældl.), -ting; et S-krat, -kryb, -kræ, -kvæg, -ord, -tyveri, -töj, -vildt; i S-pluk; Smaaaal, -blade, -börn, -dele, -digte, -dyr, -fiske, -folk, -fugle, -gader, -grise, -herrer, -kager, -kopper (= Börnekopper, Sygdommen), -kort (Spillekort), -kreaturer, -kvad, -penge, -piger, -sager, -sedler, -skillinger, -skrifter, -sten, -stumper, -stykker, -tarme, -udgifter, -vers (Ft.).

(et) **Smadder**: at gaa, slaa i S. at smadre.

(en) **Smág** (jf. Af-, Bi-, Efter-, For-, Mund-, Van-, Vel-, Vin-). en sød, bitter S., en god, fin, slet S., at have S. for, finde S. i, sætte S. paa, efter ens S. at smage (smagte, smagt; jf. ren-, ilde-, velsmagende), smagelig (jf. u-). smagfuld (-hed), -løs (-hed); en Smagsdom, -dommer, -lære, -sag, -sans.

en **Smakke** (jf. Børt-, Færge-, Post-).

smal, smalt, smalle. at være paa s. Kost, det er en s. Sag. en Smalhed. smalbenet, -bladet, -bringet, -fælget, -skuldret, -skygget, -snudet, -sporet, -stribet; en S-hans; et S-ben, -dyr; Smallegade.

et **Smask** (Ft. = Et.). at smaske (med Munden; jf. smage), en Smasken.

smattet (glat og sølet). en s. Vej, et s. Føre.

en **Smed** (Ft. Smedde; jf. Anker-, Grov-, Guld-, Hov-, Kur-, Klejn-, Kniv-, Kobber-, Laase-, Nagel-, Rim-, Rygte-, Rænke-, Vaaben-). at smedde (jf. sammen-), en Smedning (jf. Sammen-, Ud-), en Smedje. en Smeddedreng, -esse, -hammer, -lære, -mester, -ovn, -svend, -tang; et S-arbejde, -jærn; S-kul, -skæl (Ft.).

en **Smelt** (en Fisk). Helt og S.

at **smelte** (jf. ind-, om-, sammen-, -ud-). en Smeltning (jf. Ind-, Om-, Sammen-, Ud-), smeltelig (jf. let-, tung-, u-). en Smeltedigel, -hytte, -ovn, -ske.

(en) **Smergel**. en Smergeljord.

en **Smerling** (Fisk, en Art Karpe).

en **Smerte** (jf. Ansigts-, Gigt-, Ryg-, Sten-, Tand-). et Smertens Leje, Skrig. at smerte (det smerter mig), smertelig (-hed), smertefri (-hed), -fuld (-hed), -stillende.

at **smide** (sméd, smidt; = kaste).

smidig (= ledmyg). en Smidighed.

(en) **Smiger**. at smigre (jf. ind-), smigrende, en Smigrer, et Smigrerí. en Smigertale; et S-ord.

et **Smíl** (Ft. = Et.; jf. Kvinde-). at smile (-ede, -et og smílte, smílt; jf. til-), smilende. et Smilebaand (at trække paa S.et), -hul.

en **Sminke**. at sminke (jf. opsminke; usminket). en Sminkedaase, -krukke, -rod.

at **smiske** (til, for en). en Smisken.

at **smitte** (jf. be-). en Smitte (jf. Koppe-, Pest-), smitsom (-hed). en Smitsot; et S-stof; smittefri.

(et og en) **Smuds** (= Snavs). at smudse (jf. til-), smudsig (-hed). en Smudstitel; et S-blad, -skrift.

Smúg: i S. (jf. at smøge², smutte). en Smughandel, -handler, -kro; et S-gods.

at **smugle** (af Smug; jf. ind-). en Smugler (en S-baad, et S-skib), et Smuglerí.

smuk, smukt, smukke (jf. Smykke). at sige en smukke Ting, det er ikke smukt af ham.

smul, smult, smulle. smult Vande. (et) Smul (b. F. Smullet; jf. Tørve-), at smulne (Søen s.r), at smulre (= falde i Smul; jf. hen-, vejr-), en Smulring; en **Smule** (jf. Brød-), en S. Mad, en lille S., ikke, aldrig en S., at smule (Brød).

Smut: at slaa S. (jf. Smug, at smøge²), at smutte (at s. bort, ind, igjennem), en Smutte (¹ = en Smøge, ² se Gærde-). et Smuthul, en S-vej.

et **Smykke** (af smuk; jf. Brude-, Bryst-, Guld-, Hals-, Hoved-, Koral-, Kvinde-, Pande-, Perle-, Rav-, Sølv-). at smykke (jf. be-, ud-smykke; usmykket), at s. sig; en Smykken, en Smykning (jf. Ud-), en -smykkelse (se Be-, Ud-). en Smykkesten, -urt; et S-skrin.

at **smæde** (= haane, krænke, forældl.). smædelig (jf. for-), en Smædelse (jf. For-). en Smædevise; et S-digt, -navn, -ord, -skrift, -vers.

at **smægte** (jf. for-, van-). smægtende, en Smægten.
et **Smæk** (b. F. Smækket, Ft. = Et.; jf. Bag-, Efter-). at faa, give S., faa S. for Skillingen, slaa to Fluer med ét S. en Smække (jf. Bag-, Flue-, For-, Hage-, Savle-), at smække (-ede, -et, ogsaa smak), at s. med Dören, med Tungen, s. en over Fingrene. en Smæklaas; et S-kys; s-fed, -vred.
smækker, smækre. en Smækkerhed.
et **Smæld** (Ft. = Et.; jf. Piske-). et S. af en Pisk, paa en Piskesnært. at smælde, s. med en Pisk, skjælde og s.; en (Skjælden og) Smælden.
en **Smælde** (en Bille, Slægtsnavn).
(en) **Smóg**: i Røg og S. at smøge[1] (= ryge Tobak; jf. tilsmøget), en Smøgen, en Smøgning, en Smøger.
at **smøge**[2] (jf. Smug, smugle, smutte; opsmøget). at s. Ærmerne, Buxerne op, ned, at s. af sig. en Smøge (= en Smutte, en Gyde).
et **Smól** (Ft. = Et.). at smøle, en Smølen, en Smøler, et Smølerí, smølevorn.
(et) **Smör** (b. F. Smörret; jf. Bønder-, Græs-, Herregaards-, Trold-, Vinter-, Ævred-). en Tønde, Fjerding, Otting, Skive, Klat S., et Pund S. smörret (To., at le saa s.). en Smörblomst, -brikke, -bøtte, -dej, -fjerding, -grød, -kande, -kjærne, -krukke, -lage, -pris, -side, -ske, -skyld, -stikker, -syre, -søger, -tiende, -tyv, -tønde, -æske; et S-land; (et) Smörrebrød (et Stykke S.).
at **smöre** (smúrte, smúrt; jf. ind-, over-, sammen-, til-). at s. Mad, en Vogn, en Laas, s. en om Munden, s. Haser, det gik som det var smurt, at s. en = at give ham Smôr (Ft.). en Smöre (= en Skramme), en Smörelse (jf. Vogn-), en Smörer (jf. Plaster-), et Smörerí.
en **Snabel** (Ft. Snabler; jf. Elefant-, Skibs-, Stövle-). en Snabelsko.
(en) **Snadder** (jf. Ande-). at snadre, en Snadren.
at **snage**. at rage og s. efter noget. en -snager (se Rendestens-), snagen (-nt, -ne).
en **Snak** (b. F. Snakken, u. Ft.; jf. Ammestue-, By-, Daarekiste-, Efter-, Folke-, Gaase-, Kro-, Kællinge-, Pølse-, Skjön-, Snik-, Øl-). at snakke (jf. be-, for-, fore-, smaa-), at s. op, s. en efter Munden; en Snakken, en Snakker (jf. Efter-), snaksom(-hed). et Snakkehjörne (at være i S.t), -töj (at have et godt S.); s-salig(-hed).
at **snappe** (jf. bort-, op-). at s. efter Vejret. en -snapper (se Flue-). en Snaphane.
en **Snaps** (Ft. -e; jf. Ægge-). at snapse. et Snapseglas.
et **Snapsting** (egl. i Viborg, skjæmtende i Rigsdagen).
snár (snárt, snare; jf. lyn-, pil-, raad-). en Snarhed, snarlig; snárt, snarere, snarest (Bio.). snarfodet, -mælet, -raadig (-hed), -sindet.
en **Snare** (jf. Snor, snære, snöre). at snare (Fugle). en Snarerype.
en **Snarre** (se Tang-, en Fisk).
at **snaske** (jf. snage). at s. i sig. en Snasken.
(et) **Snavs** (jf. Gade-, Rendestens-). en snavs Karl, at snavse sig til (jf. til-), snavset, et Snavserí.
(en) **Sne** (b. F. Sneen; jf. Frost-, Lamme-, Marts-, Spor-, To-). at sne (det snér, snede, har snét; jf. inde-, over-, tilsnēt). en Snebold, -bolle (et S-træ), -drive, -flage, -hare, -kastning, -klokke (Plante), -linje, -mand, -plov, -ski, -sko, -skorpe, -sky, -spurv, -storm, -tykning, -vinter; et S-bjærg, -bær, -dække, -fald, -fjæld, -fog, -føre, -lag, -skred, -tæppe, -vand, -vejr; S-flokker (Ft.); s-blind (-hed), -dækket, -hvid.
et **Sned** (b. F. Snedet, Ft. = Et.; jf. Kvinde-). at kunne mange S., paa S. (= paa skraa). snedig (-hed). at snedløbe en.
en **Snedker** (udt. Sneker; Ft. -e; jf. Møbel-). at snedkre, en Snedkren. en Snedkerdreng, -lim, -lære, -mester, -svend; et S-arbejde, -haandværk, -lav, -værksted.
en **Snegl** (Ft. -e; jf. Hav-, Have-, Kjøl-, Land-, Mose-, Skive-, Skov-, Strand-, Sump-, Taarn-, Vand-, Vinge-). at snegle (s. af, s. sig frem). en Sneglebakke, -bælg (Plante), -fart, -fjeder (= Spiral-), -gang, -linje; et S-horn, -hus; s-dannet.
snel, snelt, snelle (digt. Ord = hurtig; egl. s. O. s. snild).
en **Sneppe** (jf. Mudder-, Skov-, Svale-). en Sneppefangst, -jagt.
en **Snerle** (Plante; jf. Snare; Gærde-).

at **snerpe** (jf. ind-, sammen-). snerpet, en Snerpe, et Snerperí.
en **Snerre** (Planteslægt; jf. Burre-).
at **snerre** ad en (egl. om Hunde).
en **Snés** (Ft. -e). en halv S., Snese Gange. snesevis (Bio.). i Snesetal.
en **Snibbe**, at snibbe (begge foræld.).
at **snide** (= skære, forhen snéd, snedet, nu kun brugel. i Nut. = at snitte under et Snit; deraf: en Remme-, Svinesnider).
at **snige** (snég, sneget; jf. ind-, tíl-). at s. sig (ind, bort), en snigende Feber. en Snighandel, -handler, -havn, -morder, -vej; et S-mord; at s-myrde.
(en) **Sniksnak.**
snild, snildt, snilde (jf. ord-, raad-). et Snilde (el. Snille), snildelig (Bio.), en Snildhed.
en **Snip** (Ft. Snipper; en spids Flig).
en **Snirkel** (Ft. Snirkler). snirklet.
et **Snit** (b. F. Snittet, Ft. = Et.; jf. Af-, Gjennem-, Guld-, Ind-, Kegle-, Kejser-, Kugle-, Til-, Træ-, Tvær-, Ud-). at se sit S., S. paa en Bog, en Kjole. at snitte (= snide). en Snittebænk, -bönne, -kniv, -skole; et S-jærn; en Snithövl, et S-værk.
(en) **Snive** (Hestesygdom). snivet (en s. Hest), at snive (ligge og s.; jf. snue). en Sniveknude, -stald; et S-flaad, -saar.
at **sno** (snór, -ede, -et, rett. snode, snót; jf. om-, sammen-). at s. sig (fra noget). en Snoning. en Snohale.
en **Snòg** (langt å; Ft. -e; jf. Gift-, Hof-). en Snogebrod, -ham, -pande (en Musling), -rede, -unge, -yngel; et S-bid, -hul, -spyt, -æg.
en **Snór** (Ft. -e; jf. Angel-, Bly-, Fang-, Fiske-, Klæde-, Kridt-, Lod-, Maale-, Mede-, Perle-, Rette-, Rokke-, Silke-, Ur-). paa, efter en S. snoret (jf. be-). snorlige, -ret; et S-slag; en Snorefrakke; et S-værk.
at **snorke.** en Snorken. at snorksove.
(et) **Snot** (b. F. Snottet). snottet (en s. Unge). en Snotkjertel.
snu (listig; jf. slu). en Snuhed.
en **Snub**: i en S. at snubbe (en el. noget af).
at **snuble** (over noget). en Snublen.
en **Snude** (jf. Fuld-, Hunde-, Stövle-). -snudet (se bred-, smal-, spids-, stor-). en Snudebille; et S-drag, -slag.
(en) **Snue.** at have S. at snue (ligge og s.; jf. snive, snøfte, snövle, snuse).
Snur: at sætte Hatten paa S. at snurre (at s. rundt, det snurrer i Fingrene, Rokken, Katten, Kjedelen snurrer), en Snurre, en Snurren (i Hænderne, Fødderne). en Snurrebro, -potte; et S-piberí.
snurrig. en Snurrighed.
(en) **Snús** = en Snustobak. ikke (aldrig) en S. at snuse ([1]snøfte, at s. efter noget, jf. op-; [2]at s. Tobak), en Snuser. en Snusdaase, -hane, -tobak.
en **Snut** (skjæmtsomt Kjæleord for en Pige).
at **snyde** (snód, snydt; [1]at s. Næsen, Lyset; [2]= bedrage). en Snyde (dröj Irettesættelse), en Snyder (Bedrager), et Snyderí. snydefuld (døddrukken).
at **snylte.** en Snylten, et Snylterí. en Snyltegjæst, -krebs, -lyd, -orm, -plante, -svamp, -væxt; et S-dyr, -skud.
en **Snække** ([1]digt. = et Skib; [2]en Musling, jf. Purpur-, Vinge-).
en **Snæppert** (Ft. -er).
at **snære** (jf. Snare, Snor, snöre; be-, ind-).
en **Snært** (Ft. -e; jf. Piske-). et Snært (Ft. = Et.), at give en et S. = at snærte.
snæver (-t, snævre). en Snæverhed, at snævre (jf. ind-), en Snævring (jf. Ind-). snæverhjærtet (-hed), -synet (-hed).
at **snøfte** (jf. snue, snövle). en Snøften.
at **snöre** (af Snor; jf. ind-, om-, sammen-, til-). en Snöring, en Snöre (jf. Aale-, Fiske-). en Snöredup, -lidse, -lænke, -rem, -stövle; et S-baand, -hul; et Snörliv.
et **Snövl** (Ft. = Et.). et gammelt S. at snövle. en Snövlen. et Snövlehoved.
en **So** (b. F. Soen, Ft. Søer; jf. Grav-, Grise-, Kvab-, Pind-, Vild-). en Soblære, -gris.
en **Sobel** (Ft. Sobler; jf. Sabel[2]). et Sobelskind.
et **Sod** (kort å; b. F. Soddet, u. Ft.; foræld. = Suppe, af at syde = koge).
(en) **Sód** (jf. Skorstens-). sodet. sodbrun, en S-stang.
(en) **Soda** (et Salt). (et) Sodavand.
en **Sofa** (Ft. -er, en Löjbænk; jf. Sove-). en S-pude.
et **Sogn** (Ft. -e; besl. m. at søge;

jf. Hoved-, Kirke-, Land-). at komme paa Sognet, kjøre til Sogns. -sogns (se Bio. inden-, uden-), sognevis (Bio.). en Sognedegn, -foged, -forstander, -frihed, -kirke, -mand, -menighed, -præst, -rejse, -skole, -tvang, -vej; et S-baand, -barn, -bud, -kald, -raad, -skjel, -stævne, -vidne; S-folk (Ft.); s-fast.

en **Sok** (Ft. Sokker; jf. Hose-). at sokke (jf. sjokke), sokket (jf. hvid-). en Sokkedue.

en **Sól** (Ft. -e; jf. Aften-, Bi-, Foraars-, Middags-, Morgen-, Vejr-, Vinter-). i Solen (modsat i Skyggen), under Solen. at sole, s. sig. en Solbane, -bjærg (ved S.s Tid, Lag), -bænk, -dag, -dug (-duggen, en Plante), -dyrkelse, -dyrker, -formørkelse, -gaard, -glans, -gud, -hat, -hede, -hov, -höjde, -kreds, -kuller, -nedgang, -opgang, -plet, -rand, -ring, -røg, -side (paa S.n), -sikke (Plante), -skive, -skjærm, -sort (en Fugl), -straale, -tavle, -tid, -ulv, -varme, -vej, -viser, -vogn, -væg; et S-aar, -bad, -billede, -blink, -bær (en S-busk, -reve), -fald, -glas, -glimt, -grand, -hverv (jf. Sommer-, Vinter-), -klæde, -lys, -sejl, -skin (en S.s-dag, et S-vejr), -stik, -sæt, -telt, -ur; S-spætter (Ft.); solaaben, -bar, -belyst, -beskinnet, -blank, -blind, -brændt (-hed), -hed, -klar, -ret, -rig, -skoldet, -törret, -varm; at s-rette; — soloklar, et Solemærke (= et Dögn).

(et **Sold**, se et Saald.)

et **Sold** (Ft. = Et.; nyt Ord = Svir, Drikkegilde). at gaa paa S. at solde (jf. forsoldet). en Soldebroder, -mester.

(en) **Sold** (= Lönning). paa halv S.

en **Soldát** (af en Sold; jf. Land-, Tin-). en Soldáterstand, et S-væsen.

som (Bno. og Bio.; jf. efter-, lige-, nok-, saa-). s. sagt, alt s., efter s. (alt efter s.), ret s., lige s. jeg gik ud af min Dör, saa vel (godt, lidt, snart) s., hvem, hvad, hvor, naar s. helst.

somme (Sto. i Ft.; Ent. Intetk. somt er forældl.). s. Folk, Ting, Tider, Steder. sommesteds (Bio.).

en **Sommer** (b. F. -en, Ft. Somre; jf. Efter-, For-, Mid-, Skær-). i S., til S., hver S., at prise S., ride S. i By, om Sommeren. sommerlig. en Sommeraften, -bolig, -dag, -dragt, -frakke, -fugl, -gjæk, -hat, -hede, -kjole, -lejlighed, -morgen, -nat, -pære, -regn, -rug, -tid, -varme, -væxt; et S-solhverv, -töj, -vejr, -værelse, -æble; til S-brug; s-klædt, -lang (Dag), -varm.

at **sondre** (tysk = skille; jf. sønder[2]: af-, ud-). en Sondring (jf. Af-, Ud-).

at **sone** (jf. af-, for-, udsone; usonet). en Sone (forældl.), en Soning (jf. Af-, For-, Ud-), en Soner (jf. For-), -sonlig (se for-, ufor-). et Sonoffer.

en **Sorg** (Ft. -er; jf. Hjærte-, Hof-, Kammer-, Kjæreste-, Kyllinge-, Lande-, Nærings-, Om-, Penge-, Sjæle-). at have, bære S., gjöre én S., have mange Sorger. sorgfri (-hed), -fuld (-hed), -løs (-hed); sorrigfuld.

en **Sort** (kort å: Ft. -er; = Art; jf. Mellem-, Middel-, Mønt-, Penge-, Træ-). at sortére (-ing).

sort, sörte (jf. beg-, blaa-, kul-, ravne-). at gjöre s. til hvidt, at give s. paa hvidt, det ser s. ud. et -sort (se Ben-), sortagtig, -laden, en Sorthed, at sortne (det sortnede for hans Öjne). sortblakket, -blisset, -broget, -dragen, -farvet, -grimet, -haaret, -hjælmet, -klædt, -smuttet, -spættet, -stribet; en S-spætte (Fugl); et S-kridt: — sorteblaa, -brun; en S-broder, -kunstner.

en **Sót** (u. Ft.; jf. Arve-, Bleg-, Blod-, Fald-, Far-, Gal-, Hel-, Landfar-, Lunge-, Moder-, Smit-, Svind-, Vand-, Vatter-). -sottig (se bleg-, blod-, fald-, gul-, svind-, vatter-). en Sotteseng.

at **sove** (sov, sovet: jf. be-, bort-, for-, halv-, hen-, snorksove; udsovet). at s. hen, ind, ud, s. over sig, sov vel! en Sover (jf. Syv-), at sovne (forældl.). en Sovedrik, -pude, -sal, -sofa, -syge; et S-hjærte, -kammer, -middel, -værelse; S-draaber (Ft.).

at **spaa** (spáar, -ede, -et, rett. spaade, spáat; jf. ildespaaende). en Spaadom (jf. Vejr-; en S.s-aand, -gave). en Spaabog, -fugl, -kvinde, -kælling, -mand, -stikke.

en **Spaan** (Ft. -er; jf. Brun-, Feje-, Fil-, Hugge-, Hövl-, Sav-, Stryge-, Tag-, Tanke-, Træ-, Tække-). at gaa i Spaanerne. en Spaanhat, -kniv, -kurv; et S-tag; en Spaanehave, -hugger, -ild.

en **Spade** (jf. Luge-, Lyng-, Tørve-).

at spade (Jord). en Spadedølle, -fuld (Ft. -e); et S-blad, -mon, -skaft, -slag, -stik, -sæt.
en **Spader** (udtalt Spár, Ft. -er; i Kortspil). S. Knægt, S. Otte.
spág. spagfærdig (-hed).
en **Spage** (jf. Haand-).
en **Spalte** (= Kløft, Sprække; jf. Gjælle-, Tvær-). Spalter i en Bog (jf. tospaltet). at spalte (= kløve; jf. tvespaltet), en Spaltning. en Spalteaabning, -frugt, -føde.
en **Spand** (Ft. -e [Almuespr. Spænder, stødtonet, som Hænder, Tænder osv.]; jf. Blik-, Brand-, Brønd-, Mad-, Malke-, Mælke-, Træ-, Vand-). en S. Vand. spandevis (Bio.). et Spandeaag, -maal, -værk.
et **Spand** (Ft. = Et.; af at spænde; [1]Haandens S., et S. Vant; uegl. et S. af Dage; [2]= et Spænd [Heste]; jf. For-). en Spanddag, -rem.
en **Spang** (Ft. -e; [1]en Gangbro; jf. Vedelspang; [2]et Spænde: gyldne Spange). en Spangebro, -brynje; et S-bælte.
at **spanke** (om). en Spanken.
spansk. s. af Væsen, en s. Flue. et Spanskgrönt (Farvestof), -rør (en S.s Stok).
et **Spant** (Ft. -er; jf. at spænde). Spanterne i et Skib. at spantsætte (-ning).
at **spare** (-ede, -et og spárt; jf. be-, op-, sammenspare; uspart). at s. paa, s. sig. en Sparer, sparsom (-hed), sparsòmmelig (-hed). en Sparebank, -bøsse, -kasse; S-penge (Ft.).
et **Spark** (Ft. = Et.). at sparke, en Sparken.
et **Sparlagen.** en S.s-præken.
en **Sparre** (jf. Tag-). et Sparreværk.
en **Spás** (u. Ft.). at spase. en Spasmager.
at **spasére.** en Spaseregang, -stok, -tur, -vej.
(en) **Spat** (b. F. Spatten; Hestesygdom). spattet.
(en) **Spát** (Stenart; jf. Bly-, Dobbelt-, Felt-, Kalk-, Tung-).
en **Spé**: til Spot og Spe.
spedàlsk (af Hospital). en Spedalskhed.
at **spege**[1] (s. Kjød). en Spegepølse, -sild; et S-flæsk, -kjød.
at **spege**[2] (s. Garn, Traad, Hör, Langhalm).
at **spejde** (jf. ud-). at spejde efter en, noget. en Spejden, en Spejder (et S-blik, -tog).
et **Spejl** (Ft. -e; jf. Agter-, Húl-, Moder-, Nakke-, Pille-, Staal-, Strube-, Trylle-, Vand-, Öjen-, Øre-). at spejle (jf. af-, gjen-), at s. sig, at s. Æg; en Spejling (jf. Af-, Luft-). en Spejlflade, -glans, -handel, -ramme, -side (af Spejl i Træ); et S-billede, -flor, -glas, -æg; spejlblank, -glat, -klar -tro.
et **Spektàkel** (Ft. Spektakler). et galt S. = en Spektakelmager.
(en) **Spelt** (en Slags Hvede).
at **spenle**: at s. og spare.
en **Spergel** (Plante, Slægtsnavn).
et **Spid** (b. F. Spiddet, Ft. = Et.; jf. Brad-, Lyse-, Stege-). at spidde. en Spidsteg; et Spiddelys.
en **Spids**[1] (Ft. -er; jf. Bag-, Bajonet-, Bjærg-, Finger-, For-, Kaarde-, Kjærne-, Kniv-, Lanse-, Mund-, Naale-, Nord-, Pibe-, Pile-, Syd-, Syl-, Taa-, Taarn-, Vinge-). at gaa, staa i Spidsen for.
en **Spids**[2] (Ft. -er; en Hundeart).
spids, spidst, spidse (jf. syl-). at spidse (at s. Mund, Øren, s. sin Næse paa noget; jf. til-), en Spidshed. en Spidsbue, -gavl, -hakke, -hammer, -hjort, -kaal, -kjole, -kugle, -lærke, -mave, -mejsel, -mus, -tang (Tang[1]); spidsbuet, -gattet, -mundet, -næbbet, -næset, -puldet, -snudet, -vinklet, -öjet, -øret.
en **Spidsborger.** spidsborgerlig (-hed).
spidsfindig. en Spidsfindighed.
(en) **Spidsrod.** at løbe S.
en og et **Spiger** (Ft. Spigre; jf. en Haand-, et Mærle-). at spigre (jf. til-). en Spigerhud, -tønde; et S-bor.
et **Spil** (b. F. Spillet, Ft. = Et.; jf. Bold-, Brad-, Bræt-, Dam-, Efter-, Farve-, Fiolin-, Flöjte-, For-, Gang-, Gjögle-, Gnav-, Harpe-, Kegle-, Klokke-, Komedie-, Kort-, Krigs-, Kugle-, Kunst-, Lire-, Lotteri-, Lykke-, Lyst-, Mellem-, Med-, Mumme-, Natur-, Orgel-, Ord-, Pinde-, Ridder-, Ring-, Sammen-, Sang-, Skak-, Skrabnæse-, Skue-, Skygge-, Spörge-, Strænge-, Synge-, Sørge-, Tærning-, Ud-, Vove-). at staa, sætte paa S., være paa S., Sang og S., et S. Kort, höjt S., med klingende S., at have (holde) Spillet gaaende, at gaa i Spillet.
(et) **Spild** (jf. Vand-) og (en) Spilde

(jf. Tids-). at gaa til Spilde. at spilde (spildte, spildt; jf. for-, over-), s. sin Tid, spildt Umage. et Spildevand.

at **spile** (jf. et Spjæld; op-, ud-). en Spile. et Spíltov (se Tov²).

en **Spilfægter** (tysk; jf. en Uglspil; »Spil« her = d. Spejl). et Spilfægterí.

at **spille** (af Spil; jf. bort-, for-, udspille; sammenspillet). Fisken spiller i Vandet, Vinden i Sejlene, Öjnene i Hovedet, at s. Bold, Kort, Skak, Kegler, Tærninger, at s. paa Flöjte, Harpe, Strænge, at s. en Rolle, at s. (galt) op, s. ud, s. falsk, s. bort, s. höjt, s. under Dække med en, s. en et Puds. en Spiller (jf. Bold-, Flöjte-, Fri-, Harpe-, Kegle-, Kort-, Med-, Mod-, Orgel-, Skak-, Skue-, Tasken-, Vind-), en Spillerske (jf. Harpe-), en -spillerinde (se Skue-), én Spilòp (Ft. -pper). en Spillebank, -bog, -bold, -daase, -fugl, -gjæld, -maade, -mand, -prøve, -syge, -time; et S-bord, -hus, -kort, -parti, -rum, -værk; S-penge (Ft.); en Spilkugle; s-levende; at s-koge.

(en) **Spinát.** et Spinatfrø, s-grön.

et **Spind** (Ft. = Et.; jf. Haand-, Hjærne-, Hör-, Op-, Orme-, Puppe-, Rænke-, Sammen-, Silke-).

at **spinde** (spandt, spunden, -et, -ne; jf. ind-, om-, op-, udspinde; hör-, sammenspunden). Katten spinder, at s. Silke ved noget, at s. en Ende. en Spinder (jf. Hör-, Tobaks-, Uld-), en Spinderske, et Spinderí (jf. Hör-), en Spinding. en Spindekone, -lön, -rok, -side (paa S.n), -vise, -vorte; et S-hus.

en **Spindel**¹ (Ft. Spindler). Spindelen i et Ur. en Spindelgang, et S-ur.

en **Spindel**² (= Edderkop). en Spindelvæv.

spinkel (-t, spinkle). en Spinkelhed.

et **Spír** (Ft. = Et.; jf. Gavl-, Kirke-, Konge-, Taarn-). Master og S.

en **Spirál** (= Sneglegang). en S-linje, -fjeder (= Snegle-).

at **spire** (jf. frem-). en Spire (jf. Malt-, Rod-, Sæd-), en Spiring. en Spireovne, -kraft.

en **Spirrevip** (Ft. -vipper).

at **spise** (spíste, spíst; jf. af-, be-, op-). at s. til Middag, at s. en af med Snak. en Spise (jf. Kjød-, Mel-), en Spisning, spiselig (-hed; jf. u-). en Spisesal, -seddel, -ske, -stue, -tid, -vært; et S-bord, -kammer (udt. Spìs-), -kvarter, -rør, -stel; S-varer (Ft.).

et **Spjæld** (Ft. = Et.; jf. at spile; Hals-, Kakkelovns-, Skorstens-, Ærme-).

at **spjætte** (smaasparke; jf. sprætte¹). en Spjætten.

en **Splid** (Tvedragt). at splide (= splitte), spidagtig (-hed).

at **splidse** (Søord). at s. et Tov. en Splidsning. et Splidshorn.

en **Splint** (Ft. -er; jf. Splid, splitte; Ben-, Træ-). at splintre, en Splintren, en Splintring. at splinthugge (-ning); et Splintenet; splinterny (s-nagende-ny).

en **Split** (Ft. Splitter). at splitte (jf. ad-, sonder-), en Splittelse (jf. Ad-), en Splitning. et Splitflag.

splitter-: splittergal, -nøgen.

spodsk (af Spot). en Spodskhed.

en **Spole** (jf. Væver-). at spole, en Spoling. en Spolerok; et S-ben, -garn; en Spolorm.

at **spolére** (= ødelægge, fordærve).

et **Spór** (Ft. = Et.; jf. Fod-, Hare-, Hjul-, Maste-, Skifte-, Slæde-, Vej-, Vild-, Vogn-). der er S. til, ikke Spor af, at være, komme paa S. efter, sætte en paa Sporet. at spore¹ (jf. efter-, op-, ud-), -sporet (se bred-, smal-), sporlig (jf. u-). en Sporhund, -sne, -vej, -vidde, -vogn; et S-skifte; s-løs.

en **Spore**¹ (jf. Blomster-, Hane-, Ridder-, Skrue-, Spænde-, Sølv-). at spore² (sin Hest; jf. an-), en Sporing. en Sporerem; et S-hjul, -hug, -jærn; s-vinget.

en **Spore**² (jf. Sværm-). en S-plante; et S-hus.

en **Sportel** (Ft. Sportler).

(en) **Spot** (b. F. Spotten). S. og Skam, S. og Skade. at spotte (jf. be-), spottelig (jf. be-), en Spotter. en Spottefugl, -glose; en Spotpris.

en **Spove** (= Regnspove, en Fugl).

at **spraa** (blive skjør). Ægget spraar.

at **sprade** (forældl.). en Sprader = en Spradebasse.

at **sprage** (om Ild = knitre). en Spragen.

spraglet (jf. rød-). spraglede Klæder, Blomster.

at **sprede** (sprédte, sprédt; jf. ad-, ud-). at s. sig, at spredes, spredt Fægtning. en Spredelse (jf. Ad-, Ud-), en Spredning (jf. Ud-). et Spredholt.

et **Spring** (Ft. = Et.; jf. Bukke-, Fir-, For-, Frem-, Kilde-, Krum-. Luft-, Løv-, Side-, Syv-, Tanke-, Ud-, Vand-, Vind-). S. i Kornet, at staa paa Springet til. at **springe** (sprang, sprungen, -et, -ne; jf. jord-, over-, udspringe; fremspringende). Hesten, Minen, Tovet springer; at s. af, ned, om, op, over, ud, til, tilbage; en Springen, en Springning, en Springer (i Skak, i Ost, i Havet), springsk (-hed). en Springdans (og Springe-), -fire, -fjeder, -flod, -fyr, -gaas, -hare, -hval, -klap (Plante), -mus, -orm, -rem, -ring, -stok (og Springe-), -vej; et S-vand.

et **Sprinkelværk** (Pindeværk til Hegn).

Sprinkler (Ft.; en Hudsygdom).

et **Sprog** (langt å; Ft. = Et.; jf. Almue-, Bibel-, Billed-, Bog-, Bonde-, Finger-, Folke-, Fri-, Fæderne-, Fælles-, Gade-, Grund-, Hof-, Hverdags-, Jagt-, Jæger-, Kjeltring-, Kjærne-, Kraft-, Kunst-, Lands-, Lov-, Magt-, Old-, Orakel-, Ord-, Rigs-, Rim-, Rod-, Skibs-, Skole-, Skrift-, Stam-, Tale-, Tanke-, Tegn-, Tyve-, Valg-, Öjen-). han vil ikke ud med Sproget. sproglig. en Sprogalder, -art, -blanding, -brug, -bygning, -fejl, -form, -forsker, -forskning, -færdighed, -føring, -gransker, -granskning, -gren, -historie, -klasse, -kundskab, -lov, -lyd, -lære, -lærer, -mand, -prøve, -regel, -rensning, -sans, -stamme, -videnskab, -æt, -øvelse; et S-stof; sprogkyndig (-hed), -lærd, -rigtig (-hed), -stridig (-hed).

en **Sprosse** (jf. Vindues-).

at **sprude** (jf. ildsprudende). at sprudle, en Sprudlen; at sprutte (jf. en Blæksprutte). en Sprutbakkelse.

et **Spryd** (b. F. Spryddet, Ft. = Et.; jf. Bov-). et Sprydsejl.

at **sprække** (sprak, sprukken, -et, -ne). en Sprække (jf. Dör-, Vind-).

et **Spræl** (b. F. Sprællet, Ft. = Et.; jf. en Tangspræl). at gjöre S. at sprælle. en Sprællemand.

at **sprænge**[1] (sprængte, sprængt; ɔ: lade springe; jf. bovsprængt). at sprænge afsted (til Hest), at s. en Hest, s. i Luften. en Sprængning. en Sprængkraft, -kugle; et S-stof; s-lærd.

at **sprænge**[2] (egl. s. O.; jf. besprænge; graa-, isprængt). sprængt Kjød.

at **sprætte**[1] (= sprælle, spjætte). et Spræt (Ft. = Et.; jf. Himmel-).

at **sprætte**[2] (jf. op-). at s. op (og sy sammen).

sprød, sprødt, sprøde (= skjør). en Sprødhed.

at **spröjte** (jf. sprude, sprudle, sprutte; ind-, over-, ud-). en Spröjtning. en Spröjtefisk, et S-hul; s-fuld (drukken).

en **Spröjte** (jf. Brand-, Damp-, Haand-, Hylde-, Jagt-, Kage-, Klystér-, Kugle-, Vand-, Øre-). en Spröjteskat, -slange; et S-hus, -rør.

at **spule** (Søord). at s. Dæk.

en **Spuns** (Ft. -er). at spunse. et Spunshul.

en **Spurv** (Ft. -e; jf. Graa-, Gul-, Rør-, Sne-). en Spurvefugl, -høg, -rede, -unge; et S-hagl.

at **spy** (spýr, -ede, -et; rett. spyde, spýt; jf. ud-). (et) Spy. en Spyflue; et S-gab, -gat.

et **Spýd** (Ft. = Et.; jf. Hval-, Jagt-, Kaste-, Lang-). en Spydglans (= Antimonium), -stage; et S-blad, -skaft; s-bladet; en Spydsod.

spydig (af et Spyd). en Spydighed.

(et) **Spyt** (jf. Gjøge-, Snoge-). at spytte (jf. be-, over-), at s. Blod, en Spytten, en Spytning (jf. Blod-). en Spytkjertel, -slikker; en Spyttebakke, -gjøg, -klat, -krukke, -krølle.

spæd, spædt, spæde. en s. Stemme, et s. Barn. en Spædhed. spædlemmet; en Spædekalv.

at **spæde** (spædte, spædt; jf. op-). en Spædning.

at **spæge** (af spag). en Spægelse.

(et) **Spæk** (b. F. Spækket; jf. Hval-). en Spækhugger, -høker.

at **spække** (jf. ud-). at s. en Hare, en Mur, en spækket Pung. en Spækning (jf. Ud-). en Spækkenaal; et S-bræt.

et **Spænd** (Ft. = Et.; jf. Spand; Fir-). et S. Heste (jf. en Enspænder; fir-, tospændig), at gaa i S. sammen. at spændes (= forliges): de to kan ikke s. en Spænddag.

at **spænde** (spændte, spændt; jf. an-, om-, over-, udspænde; be-, edder-, for-, fra-, i-, op-, over-, sølvspændt). at s. Buen, Hanen, Remmen, at s. for, fra, s. Ben for en, et spændt Forhold, at være spændt paa noget. en Spænding (jf. Be-, For-, Fra-, Nerve-,

Om-, Op-, Over-, Ud-), en -spændelse (se An-), spændig (-hed). en Spændfjeder, -kraft, -vidde; et S-holt, -træ; en Spænderem, -spore, -tröje.

et **Spænde** (jf. Bælte-, Guld-, Hatte-, Knæ-, Sko-, Staal-, Sølv-). en Spændebog, -torn; et S-hjærte.

et **Spær** (Ft. = Et.; [1]Sparre, jf. Tag-; [2]Lanse). en Spærstage.

spærlemmet (= spædlemmet).

at **spærre** (jf. af-, inde-, op-, til-). spærret Tryk, Skrift. en Spærring (jf. Af-, Inde-).

en **Spætte**[1] (Plet; jf. Hel-, Rød-, Sky-, Sol-). spættet (jf. blaa-, graa-, grön-, hvid-, rød-, smaa-, sort-).

en **Spætte**[2] (Fugl; jf. Flag-, Grön-, Sort-).

(en og et) **Spøg.** en grov, dyr S., i S. og i Alvor, for S., det er dit S. at spøge[1] (spøgte, spøgt), ikke til at s. med. en Spøgefugl; s-fuld (-hed).

at **spøge**[2] (-ede, -et; = at gaa igjen). det spøger. et Spøgelse (en S-frygt), et Spøgerí.

(et) **Spøl.** at spøle. et Spølekar, -vand; en Spølkumme (udt. Spøl-kom).

at **spörge** (spörger el. spör, spurgte, spurgt [langt o]; jf. ad-, for-, fore-, op-, raad-, til-, udspörge; efter-, omspurgt). at s. en ad, ud, til Raads, s. om noget, efter, til en, s. sig for, det vil høres og spörges. en Spörger, en Spörgen (jf. Ud-), en Spörgdom (at faa S. paa noget), en -spörgsel (se Efter-, Fore-, Raad-, Til-). et Spörgsmaal (et S.s-tegn; jf. Kabinets-, Pris-, Rets-, Samvittigheds-, Strids-), det er et (stort) S., det er der ikke S. om; en Spörgelyst, -sætning; et S-ord, -spil.

at **staa** (stáar, stód, staaet, digt. standet; jf. en Stand, at stande; af-, an-, be-, for-, fore-, frem-, hen-, inde-, mod-, op-, over-, paa-, til-, ud-, under-, vedstaa; opstanden; hos-, om-, opret-, stille-, ude-, velstaaende). at staa Brud, Fadder, Skildvagt, Skrifte, s. Fare for, s. sin egen Fare, s. en efter Livet, s. aaben, det s.r ham a.t, s. af (af Hesten, Vognen), an (det s.r mig ikke a.), s. en bi, s. fast, s. fòr (= være forestaaende), stáa for (= forestaa), s. for Skud, Styret, Fald, Dören, s. frem, hen lade s. h.); hos, i (at have meget at s. i), hans Penge s. i Forretningen, s. en i Faders Sted, s. i Gabet, Vejen, det s.r i Bogen, s. i Blomst, Forskud, Pant, s. imod (at have noget at staa i. med), s. ind (s. ind efter, i. imod Land, Sondtr.), s. inde (for), s. op (= rejse sig, s. o. Kl. 7, Solen s.r o.), at stáa op (mods. sidde, ligge ned), s. over (være overordnet, bedre), s. paa (p. Vognen, Hesten, mens det s.r p., Solen, Vinden s.r p.), s. p. egne Ben, sin Ret, p. Post, Udkig, s. stille, s. til (hvor s.r t.? det s.r ilde t., at lade s. t.), hvis det s.r t. mig, at s. t. Rors, Rest, t. Ansvar, Regnskab for, t. Skamme, han s.r ikks t. Redning, t. at hjælpe, trænge, s. tilbage (det s.r endnu t., at s. t. med noget, for en anden), s. under (være underordnet, ringere), s. u. Opsyn, Værgemaal, s. ved (s. ved sit Ord), at staa sig (= holde Stand), s. s. godt (være velstaaende), s. s. godt ved noget, med en, hvordan s.r det sig? Slaget, Uret, Verden, Vinden staar, det s.r skrevet, Kornet s.r godt, det s.r mig for Hovedet; at blive staaende, paa s. Fod, s. Udtryk, Hære, Fægtningen er s., at have Penge s. i en Ejendom, staaende (og løbende) Gods, en standende Strid, at gaa i Staa. -staaelig (-hed; se for-, paa-), en -staaelse (se Af-, Be-, For-, Fore-, Til-).

en **Staahéj** (Tummel).

et **Staal** (Ft. = Et.; jf. Fýr-, Haand-, Hvæsse-, Støbe-, Æg-). en Staalbue, -fjeder, -handske (at tage med S.), -kjæde, -klinge, -orm, -pen, -perle, -pren, -skede, -skinne, -stang, -stræng, -traad; et S-bad, -blik, -hjærte, -spejl, -spænde, -stik; s-blaa, -blank, -farvet, -graa, -haard, -klædt; at s-hærde, -sætte.

en **Stáb** (Ft. -e; jf. General-, Mellem-). en Stabslæge, -officer, -trompeter; et S-kvarter.

en **Stabel** (Ft. Stabler; jf. Bræde-, Brænde-, Dör-, Klokke-, Port-, Ror-, Tømmer-, Vox-). at staa paa, løbe af Stabelen. at stable (jf. op-). en Stabelplads, -stad.

en **Stad** (b. F. Staden, Ft. Stæder; jf. For-, Fri-, Handels-, Hoved-, Kjøb-, Land-, Plante-, Stabel-, Sø-). en Stadbo; en Stadsgrav, -mur, -port, -ret, -vold; et S-segl, -vaaben.

et **Stade** (jf. Bi-, Bod-, Stole-, Torve-).
at **stadfæste** (-else; Stad her = Sted).
stadig (jf. ad-, over-, u-). en Stadighed (til S.; jf. Ad-, Over-, U-).
(en) **Stáds** (jf. Brude-, Fadder-, Flitter-, Persille-). være til S., sidde paa S., gjöre S. af, hele Stadsen. at stádse (jf. op-), stadselig (-hed). en Stádsdragt, -hest, -mand, -mø, -vogn; et S-töj, -vejr; en Stadsestue.
en **Stafét** (Ft. Stafetter).
at **staffére** (-ing; jf. ud-).
et **Stág** (Ft. = Et.; jf. Bag-, Bram-, Stor-, Stænge-, Vater-). at gaa over S. en Stagbrog, -fok; et S-sejl, -takkel; at s-vende (-ing).
en **Stage** (jf. Alter-, Arm-, Brønd-, Bönne-, Gærde-, Hassel-, Humle-, Lyse-, Puls-, Spyd-, Spær-, Sølv-, Vimpel-). at stage (s. sig frem), en Stagning.
en **Stak** (Ft. Stakke; jf. Hø-, Korn-, Tørve-, Vejr-). at sætte i S. = at stakke. en Stakkehave.
et **Stakìt** (Ft. Stakitter). en Stakitlaage, et S-værk.
en **Stakkel** (Ft. Stakler; egl. Stavkarl = Tigger). en stakkels Mand. at stakle en.
stakket (kort; jf. at stække). en s. Stund, Dans. stakaandet (-hed).
en **Stalbroder.** et Stalbroderskab. et Stalbrødrelag.
en **Stald** (Ft. -e; jf. Faare-, Fæ-, Gjæste-, Heste-, Ko-, Kro-, Kvæg-, Oxe-, Rejse-, Ride-, Snive-, Syge-). at stalde (jf. ind-, op-). en Staldbygning, -dör, -gødning, -karl, -lygte, -længe, -mester, -stud, -vagt; et S-rum; at s-fede (-ning), -fodre (-ing).
at **stalke.** Storken stalker i Mosen.
at **stalle** (= pisse, om Heste).
en **Staller** (oldnordisk Ord).
stam, stamt, stamme. at stamme[1] (paa Mælet; jf. frem-), en Stammen.
en **Stamme** (jf. A-, Folke-, Hoved-, I-, Konge-, Kvæg-, Mands-, Moder-, Ord-, Pode-, Rat-, Ror-, Sprog-, Træ-, U-). at stamme[2] (jf. ned-), en Stamning (jf. Af-, Ned-), -stammet (se höj-, lav-). en Stambog, -fader, -gjæst, -herre, -rulle, -tavle; et S-gods, -hus, -sprog, -træ; en Stammefrænde, -høvding; et S-land, -navn, -slægtskab.
et **Stamp** (Ft. = Et.). at stampe (et Gulv, i Gulvet), en Stampe (at staa i S.), en Stampen, en Stampning. en Stampemølle, et Stampeværk.
en **Stand** (af at staa; [1]u. Ft. el. m. Ft. -e; jf. Af-, An-, Be-, Bi-, Blomster-, For-, Fra-, Gjen-, Hen-, Hus-, Mod-, Naade-, Natur-, Op-, Paa-, Stil-, Til-, Vand-, Vel-, Vildt-; [2]u. Ft. el. m. Ft. Stænder; jf. Adel-, Bonde-, Borger-, Embeds-, Enke-, Greve-, Herre-, Jomfru-, Kriger-, Landbo-, Middel-, Præste-, Ridder-, Soldater-, Trælle-, Ægte-). at holde S., være, komme, bringe, sætte i S. (jf. istándsætte), være i S. til, i god, samme S., paa S. (= strax, digt.), Folk af S., i ugift S. en Standfugl, -koje, -ret; et S-kvarter, -punkt; en Standsfordom, -forskjel, -fælle, -person, -vælde; s-mæssig (-hed).
at **stande** (digt. = at staa). en -standelse (se Op-), en Stander (et Flag; jf. For-, Mod-, Op-).
standháftig (tysk). en Standháftighed.
at **standse** (jf. Stand, stande). en Standsning, standselig (jf. u-). standstonet.
en **Stang** (Ft. Stænger; jf. Aale-, Bismer-, Bram-, Bræk-, Brønd-, Bönne-, Fiske-, Flag-, Fugle-, Gardin-, Humle-, Jærn-, Kjærne-, Klatre-, Kryds-, Lette-, Lim-, Løfte-, Maj-, Mede-, Pumpe-, Ror-, Skraa-, Sod-, Staal-, Stempel-, Sølv-, Tappe-, Telegraf-, Telt-, Tvær-, Vogn-, Vægt-, Ærte-). en S. Lak, at holde en Stangen. en Stangbolt, -bönne, -hest, -hjort, -kobbel, -sele, -sæbe, -töjle, -vægt; et S-bidsel, -jærn.
at **stange** (jf. Stang, stinge). Tyren stanger, at s. Aal, at stanges. en -stanger (se Aale-).
(en) **Stank** (jf. at stinke). et Stankdyr.
en **Stankelben** (en Slags Myg).
(en) **Stár** = et Star (el. Stær)-græs.
stárblind og stærblind (ɔ: nærsynet; besl. m. at stirre).
en **Stát** (Ft. -er; jf. Forbunds-, Fri-, Fælles-, Handels-, Hel-, Hof-, Kirke-, Røver-, Slave-, Sø-). en Statsbane, -borger, -bygning, -del, -ejendom, -fange, -fejl, -forfatning, -form, -gjæld, -kasse, -kirke, -kløgt, -kunst, -lære, -magt, -mand, -omvæltning, -raad, -ret, -sag, -skat, -skole, -skov, -streg, -styrelse, -styrer, -tjeneste, -videnskab; et S-embede, -fængsel, -hverv, -laan,

-liv, -papir, -raad, -ror, -segl; s-borgerlig, -farlig, -klog, -retlig.

statelig (= stadselig). en Statelighed.

en **Statholder.** et Statholderskab.

en **Stáv** ([1]Ft. -e, jf. Bettel-, Bispe-, Hyrde-, Kommando-, Krog-, Krum-, Krykke-, Marskalk-, Paal-, Pig-, Pilegrims-, Prim-, Rim-, Rune-, Ski-, Slynge-, Støtte-, Tigger-, Trylle-, Vandrings-; [2]Ft. -er; jf. Pibe-, Tønde-; et Bogstav, -er). at bryde Staven over, at falde i Staver. en Stavkirke, -pude, -sele, -slynge; et S-rim, -træ, -töj.

at **stave** (jf. Bogstav). at s. sig til noget. en Stavelse (jf. For-, Rod-), en Stavning. en Stavemaade.

en **Staver** el. en Stavr (Ft. Stavre; jf. Gærde-). at løbe sig en Staver i Livet. at stavre[1]. en Stavrekølle.

en **Stavn** (Ft. -e; [1]jf. Føde-, Hjem-; [2]= Stævn, jf. Bag-, For-, Fremmer-). en Stavnbo, -gjemmer (foræld.); et Stavnsbaand, s-bunden.

en **Stavr,** at stavre[1] (se en Staver).

at **stavre**[2] (forhen stagre). at s. om, komme stavrende.

et **Sted** (b. F. Stèdet, Ft. Stèder [langt æ]; forhen en Sted, egl. = Stad; jf. et Aa-, Arne-, Bade-, Bede-, Beværtnings-, Bols-, Brand-, Bælte-, Finde-, Fri-, Færge-, Føde-, Gjemme-, Gjernings-, Gjæstgiver-, Grav-, Hjem-, Hjörne-, Holde-, Hoved-, Ild-, Kilde-, Kro-, Land-, Landings-, Leje-, Leve-, Lov-, Lyst-, Mad-, Møde-, Offer-, Oplags-, Pine-, Plante-, Retter-, Sadel-, Samlings-, Senge-. Skifte-, Skjule-, Skrift-, Slæbe-, Ting-, Told-, Trykke-, Udsalgs-, Vad-, Vade-, Val-, Valg-, Vand-, Vandings-, Vold-, Voxe-, Værk-, Yndlings-; en Kjøbsted). af S. (og afstèd, Bio.), af Stedet (ikke ud af Stedet), paa Stedet (= strax), et blivende S., paa sit S., i mit Sted, i Steden (el. Stedet) for, at finde S., at komme, være til Stede (og tilstède, Bio.). -steds (se Bio. alle-, anden-, en-, ingen-, mange-, nogen-, samme-), at stede (stèdte, stèdt; at s. Folk, at s. sit Minde til, at være ilde stedt; jf. til-, udstede, bestedt), at stedes (at s. for Kongen, han kan aldrig s.), stedlig (de stedlige Forhold). en Stedsans; et S-forhold, -ord, -sagn; s-egen (-hed), -fast (lokal), -kyndig (-hed), -vant, -vild; at s-fæste (-else; = lokalisere); en Stedsbestemmelse, et S-navn.

(**Stedbarn** -fader osv., se Stif-.)

stedse (tysk Bio. = altid).

en **Stég** (Ft. -e; jf. Ande-, Due-, Dyre-, Flæske-, Fugle-, Gaase-, Gryde-, Hare-, Kalve-, Kyllinge-, Lamme-, Oxe-, Ribbens-, Spid-, Sur-, Svine-, Tyk-, Tynd-). en fed S. at stege (stegte, stegt; jf. fuld-, gjennem-, pandestegt). en Stegen, en Stegning, en Steger (Kok; foræld.), et Stegers (= Kokken). en Steghede, -vender (ogsaa Stege-); en Stegegris, -gryde, -kjælder, -ovn, -pande; et S-ben, -fedt, -spid.

stejl. en Stejlhed, at stejle[1] (om Heste), en Stejlen. en Stejlerem; et Stejldyb.

en **Stejle.** at lægge paa S., S. og Hjul. at stejle[2].

et **Stel** (b. F. Stellet, Ft. = Et.: jf. Bord-, Spise-, Te-).

en **Stemme** (jf. Barne-, Bas-, Folke-, Kvinde-, Mands-, Mellem-, Sang-, Tale-). at have Sæde og S., en smuk S., de fleste Stemmer. -stemmig (-hed; se en-, fir-, fler-, to-, tre-); en Stemmeböjning, -flerhed, -givning, -ridse; et S-baand, -redskab, -tal.

at **stemme**[1] (-ede, -et og stemte, stemt; jf. af-, be-, for-, i-, ind-, ned-, om-, over-, samstemme; opstemt). at s. en Harpe, s. op, s. om (for, imod) noget, s. paa en, s. overens (jf. o-stemmende, en O-stemmelse), at være vel, ilde stemt (for, imod), en -stemmer (se Klaver-). en Stemning (jf. Af-, For-, Mis-, Om-, Sam-, Sinds-, Til-). en Stemmegaffel, -nögle, -ret, -seddel.

at **stemme**[2] (-ede, -et: jf. stam: op-). at s. en Bæk, s. Fødderne imod noget. et Stemmejærn, -værk.

et **Stempel** (Ft. Stempler; jf. Fabrik-, Mønt-, Post-, Præg-, Pumpe-, Told-). at stemple, en Stempling. en Stempelskat, -skærer, -stang.

en **Stén** (Ft. -e, og som Samlingsord Stén: jf. Abrikos-, Bavta-, Blaa-, Blod-, Blomme-, Blære-, Bro-, Brun-, Bryne-, Dryp-, Dæk-, Fedt-, Fersken-, Flinte-, Fyr-, Galde-, Graa-, Grav-, Grund-, Gryde-, Haand-, Helvedes-, Hjørne-, Horn-,

Hvælv-, Hvæsse-, Høre-, Jærn-, Kalk-, Kampe-, Kirsebær-, Kisel-, Kjedel-, Klæber-, Krag-, Krebs-, Kridt-, Kværn-, Ler-, Lig-, Lim-, Mandel-, Marmor-, Meteor-, Minde-, Munke-, Mur-, Mølle-, Møn-, Nyre-, Olje-, Pande-, Pimp-, Prober-, Prøve-, Rende-, Rokke-, Rosen-, Rulle-, Rune-, Rød-, Salt-, Sand-, Sejer-, Sejl-, Skifer-, Skjel-, Slibe-, Slut-, Slynge-, Smaa-, Smykke-, Stink-, Straal-, Syld-, Sænke-, Tag-, Talk-, Tavle-, Tegl-, Tin-, Torden-, Trappe-, Trippel-, Vej-, Vin-, Ædel-, Ærte-, Öje-). stenet, at stene (-ing; jf. for-). en Stenaare, -alder, -art, -bider (Fisk), -blok, -bro, -bræk (Plante), -buk, -bund, -bygning, -dynge, -dysse, -eg, -flise, -frugt, -galle (Hestesygdom), -ged, -grund, -hob, -hugger, -kalk, -kirke, -kiste, -klippe, -kløver (Plante), -kniv, -lægning, -maard, -mörtér, -olje, -pikker (Fugl), -plante, -regn, -revle, -røs (el. -røse), -sav, -skærer, -slagning, -sliber, -slider, -slynge, -stue, -støtte, -suger (Fisk), -sætning, -söjle, -tavle, -trappe, -tromle, -ugle, -vold; et S-bjærg, -bord, -brud, -gulv, -gærde, -hjærte, -hus, -kar, -kast, -kit, -kul (en S.s-grube, -røg), -rev, -salt, -tryk, -trykkeri, -töj, -vaaben; S-skjærver, -smerter (Ft.); stenbygget, -død, -graa, -haard, -lagt, -sat; — et Stenshug (forældl.).

en **Steppe.** en Steppehund, -höne.

et **Stév** (Ft. = Et.; = Omkvæd; jf. Efter-, For-, Ind-).

en **Sti**[1] (Ft. Stier; jf. Fjæld-, Fod-, Gang-, Gjen-, Glip-, Kirke-, Lön-, Skov-, Torne-, Tvær-). en Stimand (en Røver), et Stiran (forældl.).

en **Sti**[2] (Ft. -er; jf. Faare-, Gaase-, Hönse-, Svine-). at sætte, staa paa S. at stifede (-ning).

Stif-: en Stifdatter, -fader, -moder (en S.s-blomst, stifmoderlig), -sön; et S-barn; S-søskende (Ft.).

en **Stift** (Ft. -er; jf. Jærn-, Kul-, Messing-, Skrue-, Sølv-).

et **Stift** (Ft. -er; jf. Lyd-). Sælands S., Vallø S. en Stiftàmtmand; en Stiftsdame, -provst, -øvrighed.

at **stifte** (jf. an-, ind-). en Stiftelse (jf. An-, Brand-, Fødsels-, Ind-, Lemme-, Pleje-), en Stifter (jf. Freds-).

et **Stigbord** el. Stibord (jf. Bord[2]).

at **stige** (stég, stegen, -et, -ne; jf. be-, ned-, op-, overstige; anstigende; alderstegen). en Stigning (jf. Bjærg-, Land-, Ned-, Op-, Pris-, Ud-). en Stigböjle, -rem.

en **Stige** (jf. Brand-, Hönse-, Reb-, Storm-, Tone-, Trappe-).

stik (Bio.). Vinden er s. norden, s. imod, det er s. Modvind.

(en) **Stik** (tysk): at holde S., lade i Stikken.

et **Stik** (b. F. Stikket, Ft. = Et.; jf. Anker-, Be-, Bi-, Bremse-, Dolke-, Kniv-, Kobber-, Loppe-, Mygge-, Naale-, Over-, Sol-, Spade-, Staal-, Syle-, Trumf-, Under-).

at **stikke** (stak, stukken, -et, -ne; jf. af-, be-, for-, gjennem-, op-, understikke; afstikkende; kobber-, orm-, perlestukken). at s. Hul (paa, i), s. Hovederne sammen, s. (Haanden) i Lommen, s. en Söm, et Kort, s. et Tov (ud, fra sig), s. Ild paa, s. Öjnene ud paa en, s. i Søen, s. i Rend, i Öjnene, s. paa Varerne, s. til Side, under Stol, s. en med en Bold, at s. af ([1]afstikke, [2]være afstikkende, [3]römme), s. i (at le, græde), s. op (Hø; s. op for en), s. ud ([1]tömme, [2]fordunkle). at s. sig (paa noget), s. til sig, det kunde nok s. ham, Solen stikker, der s.r noget under, han blev stikkende (i Mosen, i Talen). en Stikken (og Prikken), en Stikning (jf. Op-, Perle-), en -stikkelse (se Be-), et -stikkeri (se Perle-), en Stikker (i Kortspil; jf. Af-, Kobber-, Perle-, Pram-, Signet-, Smör-, Tand-), stikken (-nt, -ne; s. og prikken). en Stikpille, -planke, -sav; et S-brev, -bækken, -ord, -saar, -vaaben; S-penge (Ft.).

en **Stikke** (jf. Blad-, Bud-, Fýr-, Grav-, Lund-, Skrue-, Spaa-, Svovl-, Tromme-, Tænd-). en Stikling.

stikkelhaaret. et Stikkelsbær (en S-busk, -grød).

at **stikle** (paa nogen el. noget). et Stiklerí.

en **Stil** (Ft. -e; jf. Bedemands-, Brev-, Bygnings-, Kunst-). at sætte i S., at skrive S., i bunden S. -stilet (se smaa-, stor-), at stile (s. et Brev, s. paa noget, s. ensteds hen), en Stilist. en Stilart, s-løs; en Stilebog, -øvelse.

en **Stilk** (Ft. -e; jf. Blad-, Blomster-, Pibe-, Rod-, Rosin-, Rør-). stilket

(jf. kort-, lang-, rør-, tyk-). stilkbladet, -løs.
et **Stillads** (Ft. -er; af at stille[2]).
stille (uböj. To. og Bio.; jf. blik-, bom-, død-). en s. Aften, Mand, den s. Uge, ti s.! at stille[1] (jf. feber-, smertestillende), at s. Blod, Smerter, et Oprør, Stormen stiller af, stilles; et Stille (jf. Vind-) = en Stilhed (jf. Død-), stilfærdig (-hed). en Stilstand (jf. Vaaben-); s-tiende; en Stillesidden; s-siddende, -staaende.
at **stille**[2] (jf. an-, be-, for-, fore-, frem-, hen-, ind-, op-, sammen-, til-, tilfreds-, udstille; kransstillet). at s. et Ur, at s. sig (til Valg), at være vel stillet. en Stiller (jf. Forslag-, Ud-), en Stilling (en god S.; en S.s-mand; jf. Be-, Embeds-, For-, Fore-, Frem-, Hen-, Ind-, Op-, Ord-, Sammen-, Ud-, Vinkel-), en -stillelse (se For-, Tilfreds-). en Stillepind.
en **Stillids** (Ft. -er; en Sangfugl).
en **Stime** (jf. Fiske-, Silde-). at stime (stöje og s.), en Stimen; at stimle (s. sammen), en Stimmel[1] (Ft. Stimle; jf. Folke-).
en **Stimmel**[2] (Ft. Stimle; jf. Saald-).
stind (sjæld. = stiv). en Stindhed.
et **Sting** (Ft. = Et.; jf. Bag-, For-, Kjæde-, Knaphuls-, Naale-, Side-, Sy-). at have S. i Siden, tage lange S. at stinge (stak, stungen, -et, -ne; jf. stikke; gjennem-).
at **stinke** (stank, stinket; jf. en Stank). stinkende. en Stinksten, -svamp; et S-dyr.
at **stirre.** at s. paa noget. en Stirren.
stiv stift, stive (jf. vej-). en Stivhed, at stive (jf. af-), en Stivning (jf. Af-), en Stivelse, en Stiver, at stivne, en Stivning. stivarmet, -benet, -bladet, -frossen, -halset, -lemmet, -nakket, -sindet; en S-krampe, -nakke; et S-sind.
at **stjæle** (stjál, stjaalen, -et, -ne; jf. be-, smaastjæle; tyvstjaalen). at s. sig til at gjöre noget. stjaalen (To., -nt, -ne; et stjaalent Öjekast), en Stjæler.
en **Stjærne** (jf. Aften-, Dobbelt-, Fix-, Hunde-, Lede-, Lykke-, Morgen-, Nord-, Ordens-, Syv-, Sø-, Taage-, Vandre-). stjærnet (Hest, Kvæg, Himmel; jf. be-). en Stjærnebane, -blomst, -gruppe, -himmel, -kiger, -taage, -tid, -tyder, -tydning, -vare (forældl.); et S-aar, -billede, -kort, -lys, -skin, -skud; s-dannet, -fuld, -klar, -kyndig (-hed), -løs.
en **Stjært** (Ft. -e; jf. Huk-, Mølle-, Plov-, Rod-, Svale-, Tve-, Vip-, Vogn-).
et **Stöb** (Ft. = Et.; forældl. = Bæger, Kande).
et **Stod** (b. F. Stoddet, Ft. = Et.). en Stodhest, -hingst, -hoppe, -mester.
en **Stodder** (Ft. -e). s-agtig. en S-gang, -hovmod, -konge.
et **Stof** (Ft. Stoffer; tysk O. = Æmne; jf. Farve-, Fedt-, Garve-, Gjærings-, Grund-, Kjole-, Kul-, Kvæl-, Nærings-, Raa-, Silke-, Smit-, Sprog-, Sukker-, Sur-, Sygdoms-, Trævle-, Vand-). et Stofskifte.
en **Stok** (Ft. Stokke; jf. Aag-, Anker-, Bi-, Bord-, Bund-, Favne-, Gabe-, Grad-, Kaal-, Kaarde-, Karve-, Korporal-, Krykke-, Kole-, Lade-, Lunte-, Maale-, Maler-, Mangle-, Pig-, Prim-, Pumpe-, Raket-, Rod-, Rulle-, Rør-, Senge-, Ski-, Slynge-, Spasere-, Spring-, Stryge-, Sæd-, Takt-, Ting-, Tomme-, Tømmer-, Valke-, Vín-, Ægge-). S. og Sten, at sætte i S. at stokke (Søord; jf. Ankerstok). en Stokfisk, -mester, -rose; et S-hus, -værk; s-blind, -døv; en Stokkeknap, -mand, -nævn (forældl.); et S-drev; S-prygl (Ft.).
en **Stól** (Ft. -e; jf. Age-, Arm-, Bede-, Bispe-, Bære-, Degne-, Doktor-, Dom-, Dronninge-, Felt-, Guld-, Gynge-, Have-, Hoved-, Kirke-, Konge-, Kontor-, Kurve-, Læder-, Læne-, Lære-, Maler-, Malke-, Naade-, Nat-, Node-, Pave-, Præke-, Rat-, Rulle-, Rør-, Skrifte-, Straa-, Syge-, Tag-, Tron-, Træ-, Tække-, Væver-, Ægge-). at stikke under S., gaa til Stols. en Stolbroder, -gang, -konge; en Stolearm, -mager, -ryg; et S-ben, -betræk, -hynde, -stade, -sæde; S-penge (Ft.).
at **stole.** at s. paa en (noget).
en **Stolpe** (jf. Bro-, Dør-, Hjörne-, Led-, Port-, Senge-). en S-bod, -fod, et S-værk.
at **stolpre.** at s. afsted, en stolprende Gang.
stolt (jf. adels-, bonde-, penge-, prakker-, sejer-). at være s. af. en Stolthed, stoltelig (Bio.).
at **stoppe** (jf. for-, op-, til-, ud-). at s. Huller, Strömper, Dyner, en Pibe, Munden paa en, s. (en) i

Farten, stop! at sige Stop. en Stopning (jf. Op-, Til-, Ud-), en -stoppelse (se For-), en Stopper (at sætte en S. paa). et Stopanker; en Stoppegaffel, -naal; et S-garn, -sted.

stór (större, störst; jf. haand-, kæmpe-, mellem-, middel-, æt-). en s. Mand, Mængde, Nar, baade store og smaa, store Ord, de store, at slaa stort paa. en Storhed, (jf. Sjæls-), storlig (Bio.), storagtig (-hed), stórt (Bio.): ikke stort bedre. storartet (-hed), -bladet, -kornet, -laden (-hed), -lemmet, -mægtig (-hed), -pralende, -slaaet, -snudet (-hed), -stilet, -talende, -ættet; en S-aa, -baad, -bonde, -borger, -daad, -fyrste, -hertug, -luge, -magt, -mand, -mast, -mester, -praler, -raa, -skryder, -stue, -talenhed, -top, -vask; et S-hav, -kors, -mærs, -røst, -sejl, -stag, -ting, -vant, -værk.

en **Stork** (Ft. -e). en Storkerede, -unge, -vinter; et S-næb ([1]i egl. Bet., [2]et Redskab, [3]en Plante).

en **Storm** (Ft. -e; jf. Billed-, Hoved-, Land-, Norden-, Sne-, Sønden-, Uvejrs-, Vesten-, Østen-). det blæser en S., at løbe S., tage med S. at storme (jf. be-), det stormer, at s. frem, s. en Skanse; en Stormer (jf. Billed-, Himmel-). en Stormbro, -byge, -flod, -fugl, -hat, -klokke, -krog, -maage, -pæl, -sky, -stige, -svale (Fugl), -vind; et S-dæk, -gab, -hul (Brèche), -løb, -sejl, -skridt (med S.), -tag, -vejr; s-fuld (-hed).

stovt (= stolt). en s. Karl.

et **Straa** (b. F. Straaet, Ft. = Et.; jf. Græs-, Halm-, Havre-, Hvede-, Majs-, Rug-). at være, komme höjt paa S. straaet (jf. kort-). en Straadød, -fletning, -hat, -junker, -kjøl, -kurv, -maatte, -mand, -stol, -sæk; et S-tag; s-gul, -takt; en Straasbred.

en **Straale** (jf. Band-, Hov-, Lyn-, Lys-, Marv-, Sol-, Vand-, Varme-). at straale (jf. om-, over-, udstraale; glædestraalende). en Straalsten; en Straalebrydning, -form, -glans, -kegle, -krans, -mester, -varme; et S-bundt, -dyr, -hav, -punkt, -rør; s-dannet.

en **Strabáds.** at strabadsére.

en **Straf** (Ft. Straffe; jf. Døds-, Fængsels-, Legems-, Livs-, Tyvs-). strafbar (-hed), at straffe (jf. af-), en -straffelse (se Af-), -straffelig (-hed; se u-). straffri (-hed), -skyldig (-hed), -værdig (-hed); en Straffeanstalt, -dom, -fange, -lov, -præken, -ret, -tale; et S-ansvar, -arbejde.

strág (foræld. og digt. = rank).

stram, stramt, stramme. en Stramhed, at stramme (jf. opstrammet), en Stramning (jf. Muskel-), en -strammer (se Op-).

en **Strand** (Ft. -e; jf. For-). at strande (jf. ind-), en Stranding (et S.s-gods). en Strandarve (Plante), -bakke, -bo, -bred, -brink, -eng, -foged, -fugl, -gade, -høg, -kaal, -kant, -løber (Fugl), -løg (Plante), -maage, -mark, -piber (Fugl), -plante, -ret, -rider, -sidder, -skade (Fugl), -skræppe, -snegl, -tidse (Buskvæxt), -tørv, -vagt, -vasker (opskyllet Lig), -vej, -vind; et S-bad, -grus, -hug, -rev, -sand, -siv, -varsel; at strandsætte (et Skib).

en **Stratenrøver** (nedertysk).

strax (Bio.). nu, ret, lige s., s. efter.

en **Streg** (Ft. -er; Bajads-, Barne-, Binde-, Drenge-, Kjeltring-, Kompas-, Kridt-, Kryds-, Lapse-, Narre-, Ræve-, Skurke-, Slyngel-, Stats-, Tanke-, Tvær-, Vind-). en dum, gal S., en S. i Regningen, at slaa en S. over. at strege (-ning; jf. over-, under-).

at **strejfe** el. ströjfe (jf. omstrejfende). et Strejfdyr, -lys, -saar, -skud, -tog.

en **Stribe** (jf. Guld-, Kryds-, Lys-, Sky-, Taage-, Tvær-). stribet (jf. blaa-, bred-, graa-, rød-, smal-, sort-).

stríd, stridt, stride. en s. Ström, et s. Sind. stridhaaret, -sindet, -uldet.

en **Stríd** (u. Ft.; jf. Kappe-, Mod-, Ord-, Rang-, Rets-, Vædde-). at føre en S., gaa, komme, ligge i S. stridbar (-hed), stridig (at gjöre en noget stridigt; -hed; jf. fornuft-, gjen-, hensigts-, lov-, natur-, pligt-, selv-, sprog-, u-), at **stride**[1] (stréd, stridt; jf. bestride; modstridende; over-, udstridt), at s. for, med, imod, at strides. en Stridshammer, -handske, -hest, -kæmpe, -kølle, -lyst, -mand, -vogn, -øxe; et S-punkt, -skrift, -spörgsmaal, -æble, -æmne; S-kræfter (Ft.); s-lysten.

at **stride**[2] (stréd, stridt; = stritte[1]) at s. med Sten.

at **strigle**. en Strigle, en Strigling.
en **Strik** (b. F. Strikken; jf. Gav-). en stor S.
en **Strikke** (= et Reb). S. i hængt Mands Hus.
at **strikke**. en Strikning. en Strikkebog, -krog, -kurv, -maske, -pind, -pose, -strömpe; et S-garn, -nögle, -töj.
en **Strime** (= en Stribe). strimet.
en **Strimmel** (Ft. Strimler; jf. Hals-, Jord-, Kappe-, Plöje-, Ryg-, Töj-).
en **Strippe** (en Øse; jf. Malke-, Vand-).
at **strippe** (jf. strejfe). at s. om i Landet.
at **stritte**[1] (= kaste; jf. at stride[2])
at **stritte**[2]. at s. ud, imod, s. med Benene.
strix (= stræng). en s. Herre.
en **Strop** og en Stroppe (Ft. Stropper). at stroppe.
en **Strube** (jf. Vrang-). en S-hoste, -lyd; et S-hoved, -laag, -spejl.
en **Struds** (Ft. -er). en Strudsfjer, -mave; et S-æg.
strunk (= rank). stiv og s.
en **Strut** (Ft. Strutter; forhen en Strud). at strutte (forhen strude), at s. af Sundhed, at s. ud til Siderne.
et **Strýg** (jf. Strøg; Ft. = Et.: Prygl). at **stryge** (strǿg, strøgen, -et, -ne; jf. af-, be-, hud-, kag-, over-, ud-, understryge; op-, trestrøgen), at s. Töj, en Le, en Skjæppe, s. Tegl, Tørv, Sejl, s. Flaget, s. Skank, s. sig, s. om; en -stryger (se Gade-, Land-, Reje-), en Strygning (jf. Af-, Be-, Hud-, Kag-, Over-, Ud-, Under-). en Strygebolt, -ovn, -rem, -spaan, -stikke, -stok, -stue; et S-bord, -bræt, -jærn (udt. Strygjærn, -klæde, -maal, -træ.
at **stræbe** (stræbte, stræbt; jf. be-, efter-, tilstræbe; modstræbende). en Stræben (jf. Mod-), en -stræbelse (se Be-, Efter-), en Stræber (Søord; jf. Efter-), stræbsom (-hed). en Stræbebjælke, -pille.
et **Stræde** (smal Gade, smalt Sund).
at **strække** (-ede, -et og strakte, strakt; jf. for-, udstrække; langstrakt). at s. sig, at s. til (jf. tilstrækkelig), at s. Gevær. strækkelig = spændig), en Strækning (jf. Bjærg-, For-, Klit-, Kyst-, Land-, Skov-, Ud-, Vinge-). en Strækhammer; en Strækkesene, -seng.
stræng (jf. følge-). strængelig (Bio. = strængt), en Strænghed, at strænge (jf. an-), Vinteren strænges.
en **Stræng** (Ft. -e; jf. Bue-, Harpe-, Klokke-, Messing-, Navle-, Staal-, Tarm-). en Strængeleg; et S-instrument, -spil.
at **strø** (strǿr, -ede, -et; rett. strøde, strǿt; jf. be-, over-, udstrø; blomster-, tornestrøet el. -strøt). en Strøelse. en Strøske, -tanke; et S-gods, -kar, -sand, -sukker.
et **Strǿg** (Ft. = Et.; af at stryge; jf. An-, Bjærg-, Bue-, Dal-, Himmel-, Jord-, Land-, Luft-, Penne-, Pensel-, Vejr-, Vind-). paa Strøget. strøgvis (Bio.). en Strøgfugl.
en **Ström** (Ft. Strömme; jf. Bjærg-, Ebbe-, Fjæld-, Flod-, Hav-, Ild-, Lava-, Luft-, Mal-, Mod-, Norden-, Ord-, Sønden-, Taare-, Tale-, Tone-, Under-, Vand-). Tidens S., at gaa med, mod Strömmen, at flyde, rinde i Strömme. -ströms (Bio., se midt-), at strömme (jf. over-, udströmme; ned-, tilströmmende), Regnen s.r ned, Folk s.r til; strömmevis (Bio.), en Strömning (jf. Til-, Ud-). en Strömfart, -gang, -hvirvel, -kobling, -kæntring, -sætning, -told; et S-bad, -brud, -drag, -fald, -leje, -løb, -skifte.
en **Strömpe** (jf. Blaa-, Maale-, Silke-, Strikke-, Uld-). en S-væv, -væver; et S-baand, -bræt, -skaft, -væveri.
en **Stub** (Ft. Stubbe; jf. stump; Byg-, Hvede-, Kegle-, Rug-, Rør-, Træ-). Rub og S. stubbet. en Stubmark, -mølle.
en **Stúd** (Ft. -e; jf. Fede-, Plov-, Stald-, Træk-). studeagtig (-hed). en Studedriver, -handel, -kalv, -pranger.
at **studére** (jf. indstudere; halv-, udstuderet). en Studéring (jf. Ind-), et Studium (Ft. Studier), en Studie, en Studènt (Ft. -er; en Studenterforening). et Studerekammer.
en **Studs**: i, paa en S. (= pludselig).
studs (To., egl. = stut). et studst Svar. en Studshed, at studse ([1]afstumpe [Haar, Manke]; jf. af-, til-; [2]forbavses), en Studsen (studse[2]), en Studsning (studse[1]; jf. Af-). en Studsmus; s-øret.
en **Stue** (jf. Amme-, Amt-, Bad-, Bag-, Barne-, Barsel-, Bog-, Borge-, Daglig-, Dukke-, For-, Fruer-,

Gjæste-, Have-, Hjörne-, Jule-, Jætte-, Kjælder-, Kro-, Lege-, Lig-, Maler-, Mælke-, Mørke-, Raad-, Rulle-, Røg-, Skjænke-, Skole-, Skriver-, Sladder-, Spise-, Stadse-, Sten-, Stor-, Stryge-, Svale-, Syge-, Ting-, Vaage-, Vagt-, Varme-, Vin-). at bo i Stuen. en Stuearrest, -dör, -fugl, -gang, -gris, -hund, -kat, -kone, -længe, -lærdom, -pige (alm. Stupige); et S-gulv, -hus, -liv, -ur; s-lærd.

stum, stumt, stumme (jf. døvstum; at forstumme). en Stumhed.

at **stumle.** en stumlende Gang.

stump (jf. en Stub). stumpe Vaaben, en s. Vinkel. en **Stump** (Ft. -er; jf. Arm-, Ben-, Lyse-, Smaa-, Vrag-), i Stumper og Stykker; at stumpe ([1] være kort, [2] = afstumpe), stumpevis (Bio.), stumpet. stumpnæset, -rumpet, -vinklet.

en **Stund** (Ft. -er kun i visse Forbindelser; jf. Aften-, Døds-, Midnats-, Morgen-). en god S., i allen S. (digt.), al den S. (= eftersom), at have, faa, give sig (gode) Stunder, jeg har ingen S.r, (= Tid), nu om S.r, imellem S.r. stundesløs (-hed); at stunde (jf. tilstundende), Natten s. til, at s. efter, mod noget (= hige, attrraa).

stundum (rett. end «stundom»; Bio., egl. Hf. Ft. af en Stund; = undertiden).

stut (Ft. stutte, = kort, afstumpet; foræld.; jf. studs). en Stutlap; et S-flag, -garn (Søord).

en **Stutmester**, et **Stutterí** (tysk; jf. et Stod).

en **Stúv** (Ft. -er; = Rest, Slump). en S. Klæde.

at **stuve**[1] (jf. for-, om-, sammen-; besl. m. en Stuv). at s. Lasten i et Skib, at s. (Folk) sammen. en Stuvning[1] (jf. For-, Om-, Sammen-). et Stuverum.

at **stuve**[2] (jf. opstuvet). stuvet Kjød, stuvede Roer, Kartofler. en Stuvning[2] (jf. Op-). en Stuvepande.

styg, stygt, stygge (jf. vederstyggelig). hun er meget s., det er en s. Historie, det var stygt gjort.

et **Stykke** (jf. Akt-, Bag-, Brud-, Bryst-, Bund-, Dör-, Ende-, Felt-, Fod-, For-, Guld-, Gumpe-, Gylden-, Hoved-, Is-, Karle-, Kjød-, Klippe-, Klædnings-, Knæ-, Kobber-, Kunst-, Land-, Liv-, Lænde-, Mark-, Mellem-, Mester-, Mod-, Mund-, Musik-, Mønt-, Nat-, Nyre-, Over-, Penge-, Pragt-, Prøve-, Ram-, Rand-, Rav-, Rem-, Rumpe-, Rund-, Ryg-, Side-, Skalke-, Skarns-, Skjælms-, Smaa-, Svende-, Synge-, Sø-, Tap-, Tvær-, Uniforms-, Vej-, Venskabs-, Vinge-, Viske-, Vove-, Vrag-). et nyt, gammelt S., et S. Brød, Land, Vej, Töj, et godt S., at blæse en et S., en hundrede Stykker, at gaa, slaa, hugge, rive, skære i Stykker (i Stumper og S.). at stykke (jf. sammen-, ud-), en -stykning (se Sammen-, Ud-), stykkevis (Bio.). et Stykkeværk; en Stykhest, -port, -pram; et S-gods.

en **Stylte.** at gaa paa S.r. at stylte (jf. opstyltet). en S-dans, -gang, -gænger.

en **Stymper** (Ft. -e). stymperagtig (-hed).

at **styne** (= stævne[2], kappe). en Styning.

et **Stýr**[1] (egl. = Ror; jf. U-). Styret paa en Vogn, at staa for Styret, at holde S. paa, at gaa, sætte over S. et **Styre** (foræld. = Ror; jf. Selv-); at **styre** (jf. be-), s. Skib, Hest, Vrede, Land og Rige, s. sig, faa sin Lyst styret; en Styring (af et Skib), en Styrelse (jf. Be-, Selv-, Stats-), en Styrer (jf. Ord-, Stats-, Vogn-, Værk-), styrlig (-hed; jf. u-). en Styrmand (jf. Over-), (et) S-bord; en Styrefjer, -hale.

et **Stýr**[2] (nt., kun i Ss. Brude-, Krigs-, Ud-; jf. at udstyre).

en **Styrke** (u. Ft.; jf. stærk; Arbejds-, Arm-, Karakter-, Kjærne-, Krigs-, Kæmpe-, Legems-, Manddoms-, Sinds-, Sjæls-). at prøve S. med, have sin S. i. at styrke (jf. be-), styrkende (jf. hjærte-, mave-, nerve-), en Styrkelse (jf. Be-), en Styrkning (jf. Hjærte-). en Styrkedrik, -prøve.

at **styrte** (jf. ned-, omstyrte; be-, sammenstyrtet). at komme styrtende. en Styrtning (jf. Bjærg-, Fjæld-, Ind-, Ned-, Om-, Sammen-). en Styrtesø; et S-bad; s-færdig.

en **Styrvòlt** (Ft. -er; i Kortspil).

en **Styver** (Ft. -e; foræld. Mønt; jf. Næse-). en Styverfænger, et S-fængeri.

stædig (af at staa). en Stædighed.

at **stække** (af stak = stakket; jf. vingestækket). en Stækning (jf. Vinge-).

Stænder (Ft. af en Stand). en S-forsamling.
-stændig (se an-, fuld-, ind-, selv-). en -stændighed (se An-, Fuld-, Ind-, Om-, Selv-), -stændelig (-hed; se om-).
Stænge- (af Stang, Stænger): et S-stag, -vant (Søord).
at **stænge** (af Stang; jf. inde-). et Stænge (jf. Hø-), et Stængsel (Ft. -sler). en Stængerotte (at glo som en S.).
en **Stængel** (Ft. Stængler; af Stang; jf. Blomster-, Plante-). et Stængelblad.
et **Stænk** (Ft. = Et.; jf. Gade-, Sky-, Sø-). at stænke (jf. be-, overstænke; opstænket), en Stænkning. en Stænkekost.
en **Stænte** (ogsaa en Stætte; jf. Gærde-).
en **Stær**[1] (Ft. -e; Fugl). en Stærkasse.
(en) **Stær**[2] (Öjensygdom). den graa, sorte S.
stærblind, et Stærgræs, se star-.
stærk, stærkt, stærke (jf. aands-, arm-, bind-, bom-, bov-, karakter-, kjæve-, kæmpe-, mand-, mund-, muskel-, nerve-, pligt-, sene-, sø-, viljestærk; at forstærke, en Forstærkning). at være s. i noget, stærke Drikke, et stærkt Stykke, den stærkeres Ret.
en **Stætte** (= en Stænte).
en **Stævn** (Ft. -e; = en Skibsstavn; jf. Agter-, For-).
at **stævne**[1] (af Stavn; jf. frem-, ind-). at s. en for Retten, at s. frem. en Stævning (en S.s-mand; jf. Frem-, Ind-, Mod-). et Stævne (jf. Frænde-, Gade-, Grande-, Hær-, Kirke-, Kjøb-, Konge-, Lyve-, Maal-, Raad-, Sogne-), at holde S., sætte én S. en Stævnedag; et S-maal, -møde, -vidne.
at **stævne**[2] (= kappe, styne; jf. top-).
et **Støb**: at slaa, sætte Korn i S.
at **støbe** (støbte, støbt; jf. af-, om-, sammenstøbe; fuld-, hel-, malmstøbt). en Støbning (jf. Af-, Gryde-, Kugle-, Om-, Sammen-), en Støber (jf. Jærn-, Kande-, Klokke-, Lyse-, Skrift-), et Støberi (jf. Jærn-, Kande-, Kanon-). en Støbeform, -hals, -knold, -ovn, -rand, -ske, -tap; et S-gods, -jærn, -staal.
et **Stød**[1] (Ft. = Et.: jf. at støtte; et Brand-, Frem-, Rygstød; en Tingstød).
et **Stød**[2] (Ft. = Et.; jf. at støde; Albue-, An-, Dolke-, Hjærte-, Jord-, Kaarde-, Lanse-, Naade-, Op-, Rod-, Sammen-, Vind-). et haardt S., S. i en Vej, at tage Stødet af (for en). stødvis (Bio.). (et) Stødbrænde (af Stød = Træstub).
at **støde** (stødte, stødt; jf. for-, fra-, grund-, om-, til-, udstøde; fra-, sammenstødende; for-, smaastødt). Hesten, Vognen støder, Skibet stødte, at s. fra (Land), s. en (han bliver let stødt), s. en for Hovedet, s. Peber, s. sig (paa noget), s. an, s. paa, s. sammen, s. til, s. op til, s. i Hornet. en Stødning (jf. Grund-), en -stødelse (se For-, Om-, Ud-), en Støder (i en Mórter, en gl. S.). en Stødplade, -pude, -tand, -tone; et S-holt, -vaaben; s-tonet.
(en) **Stöj**. at stöje, stöjende, en Stöjen.
stöjen (Tf. i Udtr. stöjen og flöjen).
at **stönne**. en Stönnen.
en **Stør** (Ft. -er; en Fisk).
at **størkne** (jf. stærk, en Styrke). størknet Blod, en Størkning.
större, störst (af stor; jf. at forstörre). en Störrelse (jf. Kæmpe-, Legems-, Mellem-, Middel-, Rod-, Rum-, Tal-).
at **støtte** (jf. Stød[1]; under-). at s. sig paa, ved, til. støt (Bio. = fast; Søudtr.), en Støttelse (jf. Under-), en Støtte (jf. Billed-, Dæks-, Griffel-, Ild-, Marmor-, Minde-, Salt-, Skam-, Sky-, Sten-, Vejr-, Ære-). en Støttehale, -pille, -stav; et S-punkt.
(et) **Støv** (jf. Blomster-, Diamant-, Guld-, Kul-, Mel-, Skole-, Sæd-, Vej-). S. og Aske, at törre S. af. kaste sig i Støvet (for en). at støve[1] ([a]det støver, [b]at s. af). en Støvblomst, -drager, -hvirvel, -kaabe, -knap, -regn, -sky, -svamp, -traad, -vej; et S-gjemme, -grand; en Støveklud, -kost.
at **støve**[2] (jf. gjennem-, op-). en Støver (en S-hund).
en **Störle** (jf. Blank-, Dame-, Fjeder-, Halv-, Pels-, Rand-, Ride-, Rytter-, Snöre-, So-, Trampe-, Tran-, Træk-, Töj-, Vade-, Vand-). stövlet (jf. be-). en Stövleblok, -hæl, -knægt, -krave, -næse, -pudser, -saal, -sinke, -snabel, -snude; et S-skaft.
en **Suder** ([1]en Fisk; [2]forældl., en Skomager).

at **suge** (jf. ind-, op-, ud-). en Sugen, en Sugning (jf. Ind-, Op-, Ud-), en Suger (jf. Blod-, Honning-, Sten-). en Sugeaare, -fisk, -fod, -mund, -pumpe, -skaal, -skive; et S-rør, -værk.

et **Suk** (b. F. Sukket, Ft. = Et. og Sukke; jf. Hjærte-, Døds-). at sukke (efter, for, over, under, ved).

et **Sukker** (jf. Bryst-, Drue-, Kul-, Mælke-, Pande-, Pudder-, Raa-, Roe-, Rør-, Strø-, Top-). at sukre (jf. ind-). en Sukkerbager, -bøsse, -daase, -kringle, -kugle, -mund, -mølle, -skaal, -ske, -syge, -tang, -top; et S-brød, -fad, -godt, -hus, -rør, -stof, -vand; S-ærter (Ft.); s-sød (-hed).

(et) **Súl.** en Sulemad, -vælling; et S-fad; S-varer (Ft.).

en **Sule**[1] (en Fugl, Slægtsnavn).

en **Sule**[2] (foræld. og digt. = Söjle; jf. Plov-).

(en) **Sult.** at sulte (gl. d. svelte, svalt), at gaa og s., at s. sig selv el. andre; sulten (-nt, -ne; jf. for-, hunde-, lækker-, skrup-). en Sulteføde, -kur; at s-føde.

en **Sum** (Ft. Summer; jf. Hoved-, Kjøbe-, Penge-, Tvær-). at summe[1] op.

at **summe**[2] (= surre[1]). Bierne summe. en Summen (og Brummen).

at **summe**[3] (sig paa noget; ikke at «sunde» sig, men af gl. d. sum ɔ: tavs, stille).

en **Sump** (Ft. -e; jf. Kjælder-). sumpet, sumpig (-hed). en Sumpfeber, -fugl, -grund, -høg, -jord, -plante, -snegl, -svale; et Sumpevand.

et **Sund** (Ft. -e; jf. Øresund, Mysunde, Sundeved). en Sundtold.

sund (jf. kjærne-, sjæle-, u-). det er ikke sundt. en Sundhed (jf. Kjærne-, Sjæle-, U-; en S.s-brønd, -kilde, -pleje, -tilstand).

en **Suppe** (jf. Aale-, Brød-, Fiske-, Frugt-, Gryn-, Havre-, Kallun-, Kirsebær-, Kjød-, Kjørvel-, Kraase-, Kraft-, Krebse-, Løg-, Mel-, Sago-, Skildpadde-, Svinerygs-, Vin-, Ærte-, Øl-). en Suppegryde, -skaal, -ske, -terrin, -visk; et S-fad, -kjød; S-urter (Ft.).

Suppedás: at sidde i en slem S.

sur (kort o; Bio.): at løbe s. (jf. at surre[1]).

súr (jf. blaa-, eddike-, hvin-, kul-, pib-, salpeter-, svovl-). s. Mælk, en s. Eng, en s. Sild, sure Miner, et surt Arbejde, surt fortjent, at se surt, gjöre en Livet surt. en Surhed. en Surdej, -kaal, -kløver (Plante), -mælksost, -steg; et S-brød, -stof (= Ilt); s-öjet; at s-mule.

at **surre** (jf. svirre; [1]Myggen, Hjulet surrer; [2]at s. noget fast). en Surren([1]), en Surring([2]).

Sús: at leve i S. og Dus. et Sús (Ft. = Et.), Vindens S., at suse, en Susen (og Brusen).

en **Sut** (Ft. Sutter; Patteklud).

en **Svaber.** at svabre. en Svabergast, -kost. (Søord.)

svág, svágt, svage (jf. aands-, bryst-, gigt-, karakter-, kjertel-, nerve-, sinds-, vilje-, öjen-). en Svaghed (jf. Ss. m. svag + Legems-), svagelig (-hed). svaghovedet, -sindet, -synet.

Svaj: at ligge paa S. at svaje, en Svajning. et Svajerum. (Søord.).

svál, svált, svale. at svale (jf. hu-), en Svale[1] (jf. Aften-) = en Svaling, en -svalelse (se Hu-). en Svaledrik, -stue, -tønde; et S-vand.

en **Svale**[2] (paa et Hus; jf. Höjelofts-). en Svalegang.

en **Svale**[3] (Fugl; jf. Bakke-, Dige-, Hus-, Jord-, Mur-, Ring-, Storm-, Sump-). en S-hale, -rede, -rumpe, -sneppe, -stjært, -urt.

en **Svamp** (Ft. -e; jf. Bade-, Bark-, Blad-, Brand-, Flue-, Fýr-, Gjær-, Jord-, Kølle-, Lede-, Rede-, Rust-, Rør-, Skimmel-, Slim-, Snylte-, Stink-, Støv-, Sø-, Vand-, Vaske-). svampet, svampagtig. en Svampdaase.

en **Svane** (jf. Knop-, Sang-). en S-fjer, -hals, -ham, -sang, -unge, -vinge; et S-baj, -dun; s-hvid.

svang (= gold, mager). svange Ax.

Svang (besl. m. at svinge): at gaa i S.

svanger (b. F. og Ft. svangre; jf. skæbne-; at besvangre). at gaa s. med. et Svangerskab.

en **Svans** (Ft. -e; = Hale; jf. Drage-). at svanse. en Svansskrue.

svár (digt. = svær). svarlig (Bio.).

et **Svár** (Ft. = Et.; jf. An-, For-, Gjen-, Til-). at blive en S. skyldig. at svare (jf. be-, for-, tilsvare; hensigts-, tids-, tilsvarende), at s. til, for, paa, s. Skat; en Svarer, -svarlig (-hed; se an-, for-). en Svarskrivelse.

svart (kort a; = sort; jf. sværte; kun

i Ss.). en Svartalf, -bag (Fugl), -side (Sælhund).

(en) **Svéd** (jf. Angest-, Døds-, Skum-). at komme, bringe i S. at svede (svedte, svedt), det har han svedt ud; svedt (To., at være s.). en Sveddraabe, -fux (Hest), -kjertel; s-drivende; en Svededūg, -kur, -syge; et S-bad, -hul.

sveden, se at svide.

svej (= smidig). at sveje (= böje). svejrygget.

at **svejse**. at s. sammen. en Svejsning.

Svejts. en Svejtser (en S-ost).

en **Svend** (Ft. -e; jf. Bager-, Bod-, Brand-, Brude-, Butiks-, By-, Drejer-, Følge-, Haandværks-, Kammer-, Kjælder-, Kjærte-, Kjøre-, Krambod-, Kræmmer-, Leje-, Maler-, Mester-, Mur-, Møller-, Peber-, Ridder-, Skomager-, Skrædder-, Slagter-, Smaa-, Smedde-, Snedker-, Tømmer-, Unger-, Væver-). en Svenddom. et Svendbarn (foræld.); en Svendekro, et S-stykke.

svensk, de svenske. Svensk (= s. Sprog), paa S., Svensken, en Svensker, Sverige (el. Sverrig).

en **Sveske**. som en S. (= med Lethed). en S-blomme.

en **Svibel** (Ft. Svibler; tysk O. = Løg).

at **svide** el. svie[1] (= brænde; svéd, sveden, -nt, -ne; jf. afsvide; en Kulsvier). at s. et Hus af, en sveden Lugt (Rad). en Svidning.

at **svie**[2] (= smerte; svéd, sviet og svedet). det svier (har svedet) til ham. en Svie (S. og Smerte).

et **Svift** (Ft. = Et.). at svifte, en Sviften.

(en) **Svig** (jf. Arve-, Told-). svigàgtig (-hed), at svige (svég, svegen, -et, -ne; jf. besvige; usvigelig). 'svigefuld.

Sviger- (jf. en Svoger). en Svigerìnde. en Svigerdatter, -fader, -moder, -sön.

at **svigte** (jf. svige). Kræfterne svigte ham.

en **Svik** (Ft. Svikke; Tøndetap). at svikke (mindske Sejl paa en Mølle). en Svikmølle; et S-bor, -hul.

en **Svikkel** (Ft. Svikler). sviklet (sviklede Strömper).

en **Svime** (foræld. = Besvimelse).

svimmel (b. F. og Ft. svimle). en Svimmel (jf. Hoved-), at svimle (en svimlende Höjde, det svimler for mig, jeg svimler).

et **Svín** (Ft. = Et.; jf. Fede-, Gøde-, Kjøl-, Mar-, Mæske-, Olden-, Pind-, Tam-, Vild-). at se ud som et S., have S. paa Skoven. svinàgtig (-hed), svínsk (-hed), at svine (sig) til, et Svinerí. en Svine-avl, -blære, -bov (= Skinke), -byld, -flykke, -fylking, -føde, -gilder, -hjord, -hund, -hyrde, -ister, -kaal, -mave, -mælde (Plante), -ryg (en S.s-suppe), -slagter, -snider, -steg, -sti, -tryne, -tønde; et S-bæst, -fedt, -held, -læder, -mel, -skind, -trug; S-bönner, -børster (Ft.); svinedum, -heldig, -polisk; at s-binde.

at **svinde** (svandt, svunden, -et, -ne; jf. for-). at s. ind. et Svind = en Svinding. en Svindsot; s-sottig.

et **Sving** (Ft. = Et.; jf. Om-, Op-). at svinge (-ede, -et og svang, svungen, -et, -ne; jf. op-), at s. sig, s. sig op, et svingende Læs. en Svingning (jf. Lyd-), en Svingòm. en Svingbasse, -bom, -bro, -hammel, -kolbe, -kraft, -plov, -rulle, -vægt; et S-hjul, -lod.

en **Svingel**[1] (Ft. Svingler, af at svinge). at svingle, en Svinglen.

en **Svingel**[2] (Ft. Svingler; en Plante).

en **Svinke**. at slaa en S. at svinke. et Svinkeærende.

en **Svip**: i en S. at svippe[1] (ensteds hen). en Sviptur.

et **Svip** (b. F. Svippet; Ft. = Et.). at svippe[2] (med en Pisk).

(en) **Svír** (jf. Natte-). S. og Sværm. at svire (jf. forsviret), at være svirende. en Svirebroder, -gast; et S-gilde, -lag, -liv.

at **svirre** (= svaje, snurre, slingre; jf. surre og gl. d. svarre = dreje).

en **Svoger** (Ft. Svogre; jf. Sviger-, at besvogre). et Svogerskab.

(et) **Svovel** og Svovl. svovlagtig, svovlet, at svovle. en Svovlblomme, -damp, -jord, -kilde, -kīs, -lever, -lugt, -mælk, -pol, -regn, -stikke, -syre, -traad; et S-bad, -bly, -sølv, -vand; s-blaa, -gul, -sur.

svullen (-nt, -ne). at svulne, at svulme (jf. op-), en Svulmen. en Svulst (Ft. -er; jf. Fedt-, Kjertel-), svulstig (-hed).

et **Svup** (b. F. Svuppet, Ft. = Et.; jf. Svip, svippe). at svuppe.

at **svække** (af svag; jf. usvækket). en Svækkelse (jf. Nerve-)

et **Svælg** (Ft. = Et.; jf. Aa-, Hav-, Ild-, Vand-). Svælget (i Halsen). at svælge (jf. ned-), at s. i Mad og Drikke, et svælgende Dyb, en Svælgning (jf. Ned-).
en **Svǽr** (Skorpe; jf. Flæske-, Grön-).
svǽr, svǽrt, svære (jf. svar, Besvær, at besvære). en s. Mand, et s.t Arbejde, en s. Mængde, det er svært varmt. en Sværpude; et S-anker; s-lemmet.
et **Svǽrd** (Ft. = Et.; jf. Bøddel-, Slag-). en Sværdfisk, -klinge, -knap, -knop, -lilje, -rem, -side (paa S.n), -skede, -tange; et S-brev, -bælte, -fæste, -slag; s-bladet; en Sværdsod, -æg; et S-hug.
at **sværge** (sværger og svǽr, svór, svoren, -et, -ne; jf. af-, be-, for-, sammen-, tilsværge; ed-, mensvoren; forsoren). at s. ved, paa, til, en svoren Fjende. en Sværgen (og Banden), en -sværgelse (se Af-, Be-, For-, Sammen-).
en **Sværm** (Ft. -e; jf. Bi-, Folke-, Mygge-). at sværme (jf. om-), at s. om, s. for noget, svire og s.; en Sværmer (jf. Nat-, Natte-), et Sværmerí, sværmersk. en Sværmspore; en Sværmetid.
at **svǽrte** (af svart; jf. over-). en Svǽrte (jf. Blank-, Bogtrykker-, Jærn-, Sko-), en Svǽrtning.
et **Svǽv** (u. Ft.). at svæve (jf. foresvæve; udsvævende, en Udsvævelse), en Svæven.
et **Svǿb** (Ft. = Et.; jf. Barne-, Blad-, Blomster-, Om-). at svøbe (svøbte, svøbt; jf. ind-), en Svøbelse (et S-barn), en Svøbning. en Svøbelist.
en **Svøbe** (= Pisk; jf. Øl-). et Svøbeslag.
et **Svøft** (af at svøbe; oprind. Søord). at tage Svøftet ind.
at **svømme** (digt. Fort. svam; jf. oversvømme; opsvømmet). at s. oven paa, s. over, s. i, med, s. en Hest, en svømmende Ladning. en Svømmer, en Svømning. en Svømmeblære, -finne, -fjer, -fod, -fugl, -hinde, -hud, -kunst, -lærer, -sele, -skole; et S-bælte; S-buxer (Ft.).
at **sy** (sýr, -ede, -et, rett. syde, sýt; jf. be-, ind-, paa-, til-, udsy; guldsyet el. -sýt). en Syerske, en Sýning (stødtonet; jf. Linned-, Maskin-, Rand-, Skrædder-, Ud-). en Syjomfru, -kurv, -lön, -maskine, -naal, -pige, -pose, -pude, -ramme, -ring, -silke, -skole, -traad, -æske; et S-bord, -skrin, -sting, -töj.
syd (Bio. og No.; jf. sønden og sønder¹). s. efter, s. for, s. fra, s. paa, i S., mod S.; Syden (det varme S.). sydlig. sydlandsk; en Sydbane, -bo, -ende, -farer, -kant, -kyst, -lænding, -pol, -pynt, -side, -spids; et S-land; S-frugter (Ft.); S-havet; S-óst og s-óst (No. og Bio.; en S-vind), s-óstlig, S-vèst og s-vèst (No. og Bio.; en S-vind), s-vestlig, en S-vèst (= en Sømandshætte).
at **syde** (-ede, -et og foræld. sød, søden, -et, -ne; jf. blød-, usøden). en -syder (se Salt-, Sæbe-), et -syderí (se Salt-, Sæbe-).
sýg, sygt, syge (jf. avind-, bryst-, døds-, feber-, forlystelses-, fritte-, galde-, gifte-, have-, herske-, hjærte-, iver-, kjertel-, lever-, maane-, milt-, nydelses-, pest-, pragt-, pynte-, rang-, selv-, sinds-, sjæle-, skin-, skulke-, sø-, vinde-, ægge-). en **Syge** (jf. Arve-, Avind-, Bryst-, Dreje-, Drikke-, Faare-, Forlystelses-, Fritte-, Galde-, Gifte-, Hals-, Have-, Herske-, Hov-, Hunde-, Iver-, Kartoffel-, Kjertel-, Klov-, Kvæg-, Lever-, Lunge-, Luse-, Maane-, Maaneds-, Milt-, Moder-, Mund-, Nydelses-, Omgangs-, Pest-, Pragt-, Pynte-, Rade-, Rang-, Selv-, Sinds-, Skab-, Skin-, Skjægge-, Skulke-, Sove-, Spille-, Sukker-, Svede-, Sø-, Titel-, Tromme-, Tvivle-, Vinde-, Ære-, Öjen-), en Sygdom (et S.s-stof, -tilfælde; jf. Hjærne-, Hjærte-, Hud-, Koppe-, Kvinde-, Mave-, Nyre-, Sinds-, Öjen-), sygelig (-hed), at sygne (jf. hen-). en Sygebaare, -bærer, -historie, -hjælp, -kost, -liste, -mad, -pleje, -plejer (-ske), -røgt, -seng, -stald, -stol, -stue, -vogn, -vogter (-ske); et S-besøg, -hjem, -hus, -leje.
en **Sýl** (Ft. -e; jf. Pløg-). en Sylspids; et S-skaft (ogsaa Syle-); s-dannet, -formet, -spids; et Sylestik.
en **Syld** (Fod under et Hus). at sylde. en Syldsten, et S-træ.
en **Sylle** og en Sylje (et Spænde). en Sylletorn.
en **Sylt** (af sylt = salt). en Sylteng, et S-græs, -hø.
at **sylte** (jf. hen-, ned-). at s. Agurker, Blommer, at s. Valle. en Sylte

(jf. Grise-, Presse-), en Syltning. en Syltekrukke, -lage, -tid; et S-fad, -glas, -töj; S-kirsebær (Ft.).

et **Symból** (Sindbillede). symbólsk, en Symbolìk.

et **Sýn** ([a]u. Ft., jf. Aa-, Fejl-, For-, Frem-, Op-, Paa-, Selv-, Skarp-, Til-, Öje-; [b]Ft. = Et., jf. Efter-, Gjen-, Gjennem-, Hen-, Kirke-, Lig-, Luft-, Over-, Sær-, Vand-, Vej-; [c]Ft. -er, jf. Aande-, Drömme-, Gjögle-, Natte-, Taage-). at miste Synet, faa sit S. igjen, S. for Sagn, at tage S. paa, over noget, for et Syns Skyld, at komme, være, lade sig til Syne (jf. tilsyneladende, en Tilsyneladelse), at tabe af Syne, at have, se Syner. -synet (-hed; se fjærn-, frem-, klar-, kort-, lang-, nær-, skarp-, svag-), at syne (-ede, -et), en Sýning (skridtonet), at synes (syntes, har syntes; at s. om noget), synlig (-hed; jf. for-, sand-, u-, öjen-), sýnsk. en Synsforretning, -kraft, -kreds, -linje, -maade, -mand, -nerve, -rand, -sans, -vidde, -vildelse, -vinkel; et S-bedrag, -punkt.

en **Synd** (Ft. -er; jf. Arve-, Døds-, Skjøde-). det er S. at sige. at synde (jf. for-), en Synder, syndig, en Syndighed. en Syndebuk, -byrde, -skyld; et S-fald; s-fri, -fuld, -løs; en Syndsbevidsthed, -forladelse.

synderlig (Bio.; jf. sønder[2]; be-). ikke s.

en **Syndflod** (ikke af Synd, men af foræld. sin- = stærk, stor).

at **synge** (sang, sungen, -et, -ne; jf. sjunge; af-, be-, lov-). en Syngelærer, -maade, -mester, -skole; et S-spil, -stykke.

at **synke** (sank, sunken, -et, -ne [•sjunken• falsk Tf.]; jf. nedsynke; sammensunken). [1]at s. i Knæ, s. sammen, [2]at s. Maden (jf. sænke). en Synken, en Synkning. synkefærdig.

en **Syre** (af súr; [1]en Vædske; jf. Blaa-, Brint-, Citron-, Eddike-, Garve-, Kisel-, Kul-, Myre-, Plante-, Salpeter-, Salt-, Smör-, Svovl-, Træ-, Vin-; [2]en Plante; jf. Have-, Mark-, Skov-). at syre (jf. gjennemsyre; usyret), syrlig (-hed). et Syresalt.

en **Syssel** (Ft. Sysler; = Gjerning; jf. Kvinde-). at sysle (med noget), en Syslen. en Sysselkone; at s-sætte (-else).

et **Syssel** (Ft. Sysler; jf. Vend-). en Sysselmand, et S-ting.

sytten (Talord). den syttende.

syv (Talord). en syv Aars Dreng, den syvende, til syvende og sidst. en Syv (i Kortspil; Ft. -er). syvaarig, -armet, -fold (Bio.), -kantet; en S-kant, -sover (S-dag), -spring (en Dans), -stjærne; et S-tal.

syvti (= halvfjerdsindstyve).

en **Sæbe** (alm. udt. Seve; jf. Honning-, Mandel-, Olje-, Plet-, Skjægge-, Stang-). at sæbe (jf. ind-), at s. af. en Sæbeboble, -kjælder, -kost, -lud, -syder, -urt, -vask; et S-ris, -skum, -syderi, -vand; at s-vaske.

en **Sǽd**[1] (u. Ft.; oldn. sáð; af at saa; jf. Aa-, Blandings-, Byg-, Havre-, Hör-, Korn-, Leje-, Mellem-, Rug-, Ud-, Vaar-, Vinter-). Kvindens S. (bibelsk Udtr.). en Sædart, -blære, -byg, -fure, -leder, -spire, -stok; et S-fin, -flaad, -kar, -skifte, -støv; en Sædemaaned (Oktober), -mand; et S-korn, -land.

en **Sǽd**[2] (mest i Ft. -er; oldn. siðr; jf. Kvinde-). at have for S., gode, slette Sæder. sædelig (-hed; jf. u-). en Sædvane (jf. Rets-), sædvánlig (-hed; jf. u-); en Sædelære.

et **Sæde** (af at sidde; jf. Aa-, Aften-, Bag-, Bispe-, Dommer-, Enke-, For-, Herre-, Höj-, Jarle-, Konge-, Kuske-, Land-, Natte-, Ror-, Stole-, Vogn-, Ære-). höj, fast i Sædet, at have S. og Stemme. -sædet el. -sædig (se fir-, to-, tre-). en Sædegaard, -pude; et S-bad.

en **Sæg** (Ft. Sægge; jf. Hænge-).

en **Sæk** (Ft. Sække; jf. Foder-, Halm-, Humle-, Korn-, Kul-, Lunge-, Læder-, Maatte-, Mave-, Mel-, Mølle-, Nat-, Penge-, Post-, Præste-, Rejse-, Rogn-, Sand-, Straa-, Taare-, Tarm-, Tvær-, Tønde-, Uld-, Vad-, Vin-). at sække. en Sækkepibe; et S-baand, -lærred.

en **Sǽl** (Ft. -er) = en Sælhund. et Sælskind.

sæl (Ft. sæle; foræld. og digt.; jf. salig; aar-, fred-, sejer-, venne-). en Sælhed (jf. Fred-, Venne-).

Sæland (ogsaa Sælland, Sjæland, Sjælland). sælandsk, en Sælænder = en Sælandsfar.

at **sælde** (af et Saald). at s. Mel. Gryn.

at **sælge** (solgte, solgt; jf. Salg; bort-,

ud-, under-). en Sælgen, en Sælger, sælgelig (jf. u-). en Sælgekone, -kælling.

sælsom (-somt, -somme; jf. sjælden). en Sælsomhed.

Sænk (af at synke): at bore, skyde (et Skib) i Sænk. at sænke (jf. ned-), en Sænkning (jf. Ned-). en Sænkesten.

sær, sært, sære (To., egl. Sto., Hf. t. sig; jf. især). en Særhed, særlig, en Særling, særdéles (Bio.; jf. en Del), i Særdéleshed. særegen (-hed), -kjönnet, -sindet (-hed), -skilt; en S-ret, -rettighed; et S-eje, -kjende, -kuld, -mærke, -præg, -skrift, -syn, -tegn, -tryk, -væsen (Individ).

en **Særk** (Ft. -e; jf. Messe-, Nat-, Panser-, Sejer-, Silke-). et Særkeærme; s-løs.

et **Sæt** (b. F. Sættet, Ft. = Et.; jf. Af-, For-, Ovn-, Sol-, Spade-, Tand-, Tænke-). i ét S., det gsv et S. i ham, et S. Klæder.

en **Sæter** (Ft. -e; norsk). en S-hytte, -pige.

at **sætte** (satte, sat; jf. af-, an-, band-, be-, bi-, bo-, fast-, for-, fore-, fort-, forud-, frem-, hen-, hid-, ind-, irette-, istand-, iværk-, kant-, knæ-, kop-, kvær-, land-, mod-, ned-, om-, op-, over-, paa-, pant-, sammen-, skat-, skyld-, spant-, staal-, syssel-, til-, tilside-, ud-, und-, værdsætte; nedsættende; kjærne-, kring-, mod-, op-, skov-, stensat). at s. ([1]Skrift, Noder, [2]= pantsætte, [3]som tænkt: sæt en Gang!), at s. Bo, Retten, Feberen, s. Sø, s. Blomst, Frugt, s. Blomster (i en Skaal, Vase), s. Grænser for, s. af (med en Bøsse, paa Mælken, fra Land), s. en af (af Vognen, paa Vejen, fra Bestillingen), s. en Arm, et Ben af, s. noget af til en, s. efter (forfølge), s. for (en Pind, et Dæksel), s. en noget f., s. ondt f. en, s. fra (s. en f. Gaarden, Embedet), s. i (s. Penge i noget, s. en Ære i), s. i Arbejde, Frihed, Gang, Land, Lære, Rette, Skat, Skole, Stand, Værk, s. en i Stand til, s. noget igjennem, s. ind (i Skabet, i Lotteriet), s. en Rude i., s. en i. i noget, s. op (= op-, udsætte, s. Mælk, Haar, en Regning, en Skrivelse op), s. noget o. paa en Hylde, s. over (Gærdet, Vandet), s. en o. Aaen, s. o. Styr, s. en o. noget (give Myndighed, Opsigt), s. o. (= skatte höjere), s. paa (Laaget, Ild), s. Pris, Skik p., jeg har sat meget p. ham, s. p. Spil, Rente, Prøve, s. en p. Dören, s. Folk sammen, s. til (Livet, Penge, Midler, Skibet), s. noget t. (= tilföje), s. en t. at gjöre noget, s. t. Side, s. tilbage, s. ud ([1]Börn, [2]ud-, opsætte), s. ud af Huset, Ejendommen, s. Penge, Vagtposter ud, s. Penge ud for en anden, s. ud paa (= laste), s. en ud paa noget, s. under (skatte ringere), s. u. Forhandling, Afstemning, sætte sig (Hævelsen, Ophidselsen har sat sig), s. s. i, paa en Stol = s. s. ned (men s. s. néd = grunde en Forretning), s. s. fast (i en Stilling, en Forestilling), s. s. for (= foresætte sig), s. s. imod, til Modværge, s. s. ind i en Sag, s. s. i en andens Sted (sæt dig i mit Sted!), s. s. noget i Hovedet, s. s. i Gjæld, Bekostning, det har sat s. i Benene, s. s. op (i Vognen, paa Bukken), s. s. op imod Øvrigheden, s. s. ud over (Betænkeligheder, Folkesnak); en sat Mand, i en sat Alder. -sættelig (-hed; se af-, iværk-, op-, over-), -sætsig (-hed; se op-, under-), en Sætter (jf. Brønd-, Favne-, Over-, Pant-, Ud-, Ved-), en Sætning (en S.s-lære, et S-led; jf. Af-, Be-, Bi-, Brønd-, Efter-, Finger-, For-, Forud-, Følge-, Garn-, Grund-, Hoved-, Kant-, Kjærne-, Kop-, Laane-, Land-, Lære-, Mellem-, Mod-, Om-, Over-, Pæle-, Sammen-, Skjel-, Skyld-, Spant-, Spörge-, Sten-, Ström-, Tand-, Tegn-, Til-, Tros-, Und-, Under-, Værd-), en -sættelse (se Af-, An-, Be-, Bi-, Bo-, Fast-, For-, Fort-, Hen-, Ind-, Irette-, Istand-, Iværk-, Ned-, Op-, Over-, Pant-, Syssel-, Tilside-, Ud-). en Sættedommer, -kjælder, -konge, -ruse, -skipper; et S-garn.

en **Sø** (Ft. Søer; jf. Bjærg-, Braad-, Bræk-, Død-, Fjæld-, Ind-, Krap-, Lang-, Salt-, Skov-, Styrtesø; Nord-, Østersøen). en höj S., sejle sin egen S., at holde Søen, stikke i S.n, svære, lange, hule Søer, gaa, være, fare, rejse til Søs. -søisk (se over-). en Søbagge, -bund, -fart (en S.s-bog), -fin, -fugl, -færd, -gang, -handel, -hane, -helt, -ko,

-konge, -krebs, -krig, -kriger, -kyst, -lap, -luft, -løve, -magt, -mand (et S-skab), -mil, -munk (Blæksprutte), -nælde (Bløddyr), -officer, -papegöje, -pung (Bløddyr), -pølse (Bløddyr), -rejse, -ret, -rulle, -røver, -side, -skade, -slange, -stad, -stat, -stjærne (Bløddyr), -stövle, -svale, -svamp, -syge, -tønde, -ulk, -ulv (Fisk), -vej, -vind; et S-bad, -dyr, -kort, -lægd, -mærke, -ord, -pas, -røveri, -skib, -slag, -stykke, -tog -togt, -uhyre, -ur, -vand, -værn, -væsen; S-folk, -stænk (Ft.); søblaa, -dygtig (-hed), -farende, -grön, -kyndig (-hed), -leds (Bio.), -slaaet, -stærk, -syg, -vant (-hed), -vejs (Bio.), -værts (tysk, Bio.).

at **søbe.** de to s. ikke godt Kaal sammen. en Søbe (jf. Ægge-). en Søbekaal, -mad.

sød, sødt, søde (jf. bitter-, honning-, sukker-). s. Mælk (en Sødmælksost), en s. Pige, søde Ord. at søde (jf. for-), sødelig (Bio.), sødlig; (To.; -hed). en Sødhed, en Sødme. en Sødgrød; s-laden (-hed), -ladende, -talende (-talenhed).

søden. (forældl., jf. blød-, u-), se at syde.

at **søge** (søgte, søgt; jf. af-, an-, be-, efter-, for-, gjennem-, hjem-, op-, sag-, ud-, undersøge; skolesøgende; et Be-, Forsøg). at s. Ly, Læ, Skygge, Døden, Seng, Sengen, et Embede, Selskab, Sag med en, s. en for Retten, s. efter, om, op, ud, s. ensteds; søgt (= [1]afholdt, [2]kunstlet). en Søgen. en Søgning (en god S.; jf. Af-, An-, Efter-, Gjennem-, Op-, Sag-), en -søgelse (se Be-, Hjem-, Under-), en Søger (jf. An-, Lykke-, Oste-, Sag-, Smör-, Under-, Vand-). et Søgsmaal.

sögn. helligt og sögnt. en Sögnedag.

en **Söjle** (jf. Sule; Hvirvel-, Ild-, Jærn-, Luft-, Marv-, Sten-, Vand-). en Söjlefod, -gang, -hal, -orden, -rad; et S-hoved, -skaft.

(et) **Søl.** en Søle, at søle (jf. til-), et Søleri. et Solefore.

sølle (forhen søllig; uböj. To.). en s. Stakkel.

(et) **Sølv** (jf. Arve-, Horn-, Knald-, Kvæg-, Prøve-, Svovlsølv; at forsølve). en Sølvaare, -alder, -bakke, -barre, -fisk, -gaffel, -glans, -grube, -grund, -kjæde, -klang, -knap, -kniv, -krone, -malm, -mine, -mønt, -naal, -plade, -pokal, -pop (-poppen), -poppel, -rubel, -skaal, -ske, -skilling, -spore, -stage, -stang, -stift, -tallerken, -terrin, -traad; et S-beslag, -blad, -blik, -bryllup, -bæger, -fad, -ilte, -kammer, -kar, -kors, -mor, -papir, -skab, -skrin, -smykke, -töj, -ur, -værk; S-penge, -sager (Ft.); sølvbeslagen, -blaa, -blank, -bunden (forældl.), -farvet, -graa, -holdig (-hed), -klar, -knappet, -slagen, -spændt (forældl.).

sølver- (forældl. og digt. = sølv- i Ss. sølverhvid osv.). en S-glød (Bjærgart).

en **Söm** (Ft. Sömme; jf. Bræd-, Hul-, Hvid-, Inder-, Tvær-). at sömme[1] (Lærred, Lin), en Sömning. en Sömmelön; et S-rum.

et **Söm** (b. F. Sömmet, Ft. = Et.; jf. Brod-, Firtomme-, Hæl-, Kobber-, Naad-, Nellike-, Tomme-, Træsko-). at sömme[2] (s. noget fast). en Sömklov, -ten; et S-hoved.

en **Sömme** (forældl.). med Tugt og S. at sömme[3] sig (= skikke, passe sig), sömmelig (-hed; jf. u-).

at **sömme**[4] (tysk, forældl.; se for-).

en **Sön** (Ft. Sönner; jf. Bonde-, Borger-, Broder-, Datter-, Foster-, Gud-, Konge-, Pleje-, Præste-, Stif-, Sviger-, Søster-). sönlig (-hed; jf. u-). en Sönnedatter, -flok, -kone, -sön; et S-kuld, -tab; s-løs (-hed).

en **Søndag** (ɔ: Soldag, besl. m. syd, sønden; jf. Palme-). S. Morgen, paa S., i Søndags Morges. en Søndagsrytter, -skole; et S-barn, -bogstav, -vejr; S-klæder (Ft.); s-klædt.

sønden (Bio., egl. syd fra ɔ: fra Solsiden). Vinden er s., s. for, fra om. en Søndenstorm, -ström, -vind; et S-vande; s-fjords, -fjælds (Bio.), -fjældsk (To.), -lands (Bio.).

sønder[1] (Bio., egl. i Syd; ogsaa No. = Syd). s. paa, at sejle ret i Sønder. Sønderborg, -gade, -jylland, -marken; s-jysk. søndre (b. F. = sydlige). den s. Ende, Side.

sønder[2] (Bio., egl. i sønder = itu; jf. synderlig, at søndre). at hugge, slaa en s. og sammen. at søndre. en Søndring. at sønderbryde (-ning), -dele (-ing), -gnave, -hugge

(-ning), -knuse (-ning, -else), -lemme (-else), -rive (-else), -skære (-ing), -slaa, -slide, -splitte (-else), -træde.
at **sørge** (af Sorg; jf. be-, forsørge, forsørget²). sørgelig (-hed), en -sørger (se For-, Sjæle-). sørgmódig (-hed); en Sørgedragt, -fest, -kappe, -marskalk, -sang, -skare, -tid; et S-aar, -flor, -hus, -spil; S-klæder (Ft.); s-klædt.
Søskende (Ft.; jf. Fuld-, Gud-, Halv-, Hel-, Stif-, Træ-). et Søskendebarn (jf. Næst-).
en **Søster** (Ft. Søstre; jf. Faster, Moster; Bede-, Halv-, Hel-, Kaffe-, Lege-, Sladder-, Tvilling-). søsterlig (-hed), et Søsterskab. en Søsterdatter, -kage, -lod, -seng, -sön.
(en) **Sövn** (af at sove; jf. Middags-, Morgen-, Natte-, Vinter-). at falde i S., dysse, synge, snakke, læse en i S., at gaa, snakke i Sövne (jf. i Halvsövne), at vaagne, fare, vække op af Sövne. sövnàgtig (-hed), sövnig (-hed). en Sövngænger (-ske); s-drukken, -dyssende, -løs (-hed), -tung.

T.

en **Taa** (b. F. Taaen, Ft. Tǽr el. Tæer, b. F. alm. Tæerne, rett. Tærene; jf. Bag-, Tommeltaa; Grise-, Kragetær el. -tæer). en Taagænger, -spids; et T-led.
en **Taabe.** taabelig (-hed). en Taabenakke.
en **Taage** (jf. Brand-, Morgen-, Rim-, Stjærne-). at gaa i Taaget (stødtonet), snakke hen i Taaget (af foræld. et Taag). taaget (jf. om-). en Taageplet, -sky, -stjærne, -stribe; et T-billede, -hav, -slør, -syn; t-dækket, -fri, -fuld.
(et) **Taal** (jf. en Utaal). et godt T., at slaa sig til Taals. at taale (táalte, táalt), taalelig (-hed; jf. u-), taalig (-hed; jf. öm-), taalsom (-hed; jf. u-). taalmódig (-hed; jf. u-), et Taalmod (kort å).
en **Taar** (u. Ft.). en T. Vand, en T. over Tørsten, god T.!
en **Taare** (egl. s. O. som Taar; jf. Glædes-, Vind-). en T-fistel, -flod, -gang, -kjertel, -perse, -pil, -ström, -sæk; et T-ben; t-blændet, -fuld, -kvalt, -løs.
et **Taarn** (Ft. -e; jf. Fange-, Fýr-, Kirke-, Klokke-, Krudt-, Port-, Slots-, Vagt-, Vare-). at taarne (jf. op-), at t. sig, taarnet. en Taarnbygning, -falk, -flöj, -gjemmer, -snegl, -spids, -ugle, -vægter; et T-kammer, -skib, -spir, -ur; t-höj.
et **Táb** (Ft. = Et.; jf. Blod-, Frænde-, Penge-, Sönne-, Venne-). at lide T. at tabe (tabte, tabt; jf. fortabe; utabelig), at t. paa Gulvet, i Spil, t. Modet, Taalmodigheden, sin Sag, et Slag, Uret taber, har tabt, at give (sig) tabt, at t. sig. en Taben.
en **Tabèl** (Ft. Tabeller). et Tabèlværk.
en **Taburèt** (Ft. Taburetter).
et **Taffel** (Ft. Tafler). til Taffels. en Taffeldækker, -frugt, -musik; et T-salt, -ur; T-penge (Ft.).
(et) **Taft** (jf. Gigt-, Silke-, Vox-). et Taftes Skjørt.
et **Tag**¹ (b. F. Táget, Ft. Tage; jf. Bly-, Gavl-, Halm-, Halv-, Hjælm-, Kirke-, Klit-, Kobber-, Løv-, Røg-, Rør-, Skifer-, Skjold-, Skjærm-, Skraa-, Spaan-, Storm-, Straa-, Tegl-, Valm-, Vinkel-). at bringe under T., bo under T. med. en Tagaas, -bjælke, -lægte, -raft, -rejsning, -rende, -ryg, -rygning, -skalk, -skifer, -spaan, -sparre, -sten, -stol; et T-bryn, -dryp, -kammer, -rør, -skjæg, -spær, -vindue, -værk; t-lagt.
et **Tag**² (b. F. Táget, Ft. = Et.; jf. Aare-, Bryde-, Favn-, Haand-, Liv-, Mis-, Ord-, Over-, Unden-, Under-, Vaaben-). at faa T. i, tage et T. i.
at **tage** (tóg, tagen, -et, -ne; jf. af-, an-, be-, bort-, for-, fore-, fra-, frem-, fri-, gjen-, iagt-, ind-, med-, mis-, mod-, ned-, op-, over-, paa-, til-, ud-, und-, vare-, ved-, voldtage; af-, ind-, tiltagende; be-, bjærg-, ed-, lod-, med-, selvtagen). at t. Afsked, Ende, Examen, Fart, Flugten, Ordet, Orlov, Overhaand, Præmie, Rotter, Skade, Sæde, t. en Afskrift af, Benene med sig, Del i, sin Død over, Haand i med, Mod til sig, Vare paa, at t. af (¹mindskes, ²afbilde, ³i Kortspil), t. sine

Sko, sin Hat af, t. Livet af en, t. Løfte af en, t. af Bordet, t. af Dage, t. afsted, (bort, hjem, ud), t. efter ([1]gribe e., [2]efterligne, [3]rette sig e.), t. fat paa, t. fejl af, t. for (t. en Sag f. til Behandling, han tog hende ordentlig f.), at t. for sig af Retterne, at t. den ene f. den anden, t. fra (om Høstfolk, Tilhørere), t. i (i Dören, i Skoven), t. en i Skole, i Forhør, i Forsvar, i Beskyttelse, i Öjesyn, t. noget i Forvaring, i Besiddelse, t. noget i Spøg, t. imod (vel, ilde), t. ind (Lægemiddel, Strikkemaske), t. Sejlene, Svøftet i., t. Jord i. til Dyrkning, t. ind hos (til) en, t. op (sin Lön, t. en noget ilde op), t. noget op paa en Vej, af Gulvet, t. noget op efter en anden, t. paa (p. en en Vogn, en Baad, t. sin Hat p., det tog paa at blæse, han tog paa at bröle), t. paa Vej, Veje, p. Borg, Kredit, p. Nakken, p. Landet, det tager p. Kræfterne. det tog p. ham, t. til (være i tiltagende), at t. godt t. sig, t. til Bens, Bords, Naade, Orde, Takke, Ægte, t. ved (t. fat, vedtage). t. sig en Lur, en Skraa, en Frihed, t. sig af en, noget, t. s. noget for, t. sig i noget, t. sig noget let, nær, over, paa, til, t. sig (godt) ud, t. s. i Agt, i Vare. en Tager (jf. Arv-, Laan-, Len-, Lod-, Mod-, Nams-, Tiende-), en Tagen (jf. Af-, Til-), et -tagende (se Fore-), en -tagelse (se Bort-, Fejl-, Fra-, Frem-, Frí-, Gjen-, Iagt-, Ind-, Med-, Mod-, Op-, Over-, Paa-, Til-, Ud-, Und-, Vare-, Ved-), -tagelig (-hed; se an-, mod-), at lege Tagfàt.

(et **Tagl**, se Tavl[2].)

en **Tak**[1] (b. F. Takken; u. Ft.; jf. U-). mange Tak! at tage til Takke. at takke (jf. af-, be-). taknèmmelig (-hed; jf. u-); en T-sígelse; et T-offer; en Takkefest, -sang; t-løs.

en **Tak**[2] og en Takke (Ft. Takker; jf. Hjorte-, Mur-, Sav-). takket (jf. rund-, sav-).

et **Takkel** (Ft. Takler; jf. Stag-). T. og Tov. at takle (jf. af-, til-), en Takling, en Takkeláds = et Takkelværk. et Takkelgarn, -loft.

en **Takt** (Ft. -er; jf. Danse-, Op-). taktmæssig (-hed). taktfast (-hed), -fuld (-hed), -løs (-hed); en T-art, -del, -stok; et T-slag.

et **Tal** (b. F. Tallet, Ft. = Et.; jf. Aars-, An-, Arve-, Dage-, En-, Enkelt-, Et-, Fem-, Fir-, Fler-, Forholds-, Grund-, Gylden-, Hobe-, Hoved-, Hundred-. Kjende-, Mand-, Middel-, Mile-, Mindre-, Ni-, Ordens-, Otte-, Over-, Rod-, Romer-, Sex-, Side-, Skokke-, Snese-, Stemme-, Syv-, Time-, To-, Tre-, Tusend-, Ættetal; faa-, fuld-, over-, utallig). en Talrække, -sans, -störrelse, -værdi; et T-forhold, -ord, -tegn; talløs, -rig (-hed).

at **tale** (tálte, tált og -ede, -et; jf. af-, bag-, for-, ind-, om-, over-, paa-, sam-, til-, udtale; djærv-, faa-, fri-, höj-, stor-, sød-, tilveltalende, -talenhed). at t. et Sprog, ens Sag, t. for, imod, om, til, ud, t. en til, t. til Rette, at tales vèd. en Taler (en T-stol; jf. Bag-, Bug-, Fest-, Folke-, Kro-, Lov-); en -talelse (se Bag-, For-, Over-, Ud-). en Talebrug, -form, -frihed, -kunst, -maade, -stemme, -stue; et T-redskab, -rør, -sprog; T-gaver (Ft.); en Talsmand.

en **Tale** (jf. Af-, Alvors-, Bag-, Brude-, Efter-, Fest-, For-. Formanings-, Jomfru-, Klaffer-, Kvinde-, Lig-, Lov-, Minde-, Om-, Paa-, Sam-, Skaal-, Skrifte-, Smiger-, Straffe-, Til-, Torden-, Ud-, Venne-). at bringe, komme paa T., faa en i T., falde en i Talen, der er T. om, det kan der aldrig være T. om. en Taledel, -ström.

et **Talènt**. talentfuld.

(en) **Talg** (jf. Tælle; Hjorte-, Nyre-, Oxe-). en Talghinde.

en **Talje** (Søord). en T-blok, -løber; et T-reb.

(en) **Talk** = en Talkjord, en Talksten.

en **Tallèrken** (Ft. -er; tysk; jf. Sølv-, Tin-). en Tallerkenrække, -slikker.

tam, tamt, tamme, en Tamhed. et Tamsvin osv.

en **Tambur** (Ft. -er; [1]Trommeslager, [2]Portskanse).

en **Tamp** (Ft. -e om Redskabet, og = Et. om Slag af samme). at faa, give Tamp. at tampe (-ning).

Tamper- (egl. Kvatember- af quatuor tempora). en T-dag, -ret (foræld.).

en **Tand** (Ft. Tænder; jf. Bag-, Ben-, Bide-, For-, Føl-, Galte-, Gift-, Gnave-, Guld-, Haj-, Harve-, Hegle-, Hjörne-, Hugge-, Kam-, Karte-, Kind-, Kjød-, Knuse-, Krog-, Kæl-

linge-, Løve-, Male-, Muse-, Mælke-, Over-, Rive-, Rov-, Sav-, Save-, Skære-, Stød-, Tve-, Under-, Visdoms-, Öjen-). at slaa den T. ud, holde T. for Tunge, faa Blod paa Tanden, have ondt for, fælde, skifte, skære, vise Tænder, have Haar, føle en paa Tænderne, Tænderne løbe i Vand efter. tandet. en Tandbygning, -byld, -børste, -fil, -fistel, -flis, -gumme, -hule, -hval, -kim, -krone, -lyd, -læge, -pine, -rod, -række, -stikker, -sætning, -tang, -trækker, -værk; et T-brud, -gærde, -hjul, -kit, -kjød, -pulver, -skifte, -sæt; T-smerter (Ft.); t-løs (-hed).

en **Tande** (jf. at tænde; = Lysetande).

en **Tang**[1] (Ft. Tænger; jf. Fødsels-, Gribe-, Ild-, Knib-, Kugle-, Nip-, Smedde-, Spids-, Sukker-, Tand-).

(en) **Tang**[2] (jf. Blad-, Bændel-, Hav-). en Tangart, -loppe, -lus, -plante, -snarre (Fisk), -spræl (Fisk); et T-dige; t-klædt.

en **Tange** (= en Landtange; jf. Sværd-).

en **Tanke** (jf. at tænke; Bag-, Efter-, Flyve-, Gifte-, Grund-, Mis-, Om-, Strø-). at falde i Tanker, gaa i dybe T.r, komme i T.r om, have höje T.r om, komme, bringe paa andre (bedre) T.r, holde Tankerne samlede, den Skinke har en T. en Tankeflugt, -gang, -kreds, -ring, -række, -spaan, -streg, -traad, -verden; et T-liv, -spring, -sprog; t-fast (-hed), -løs (-hed), -ret, -rig, -rigtig (-hed), -tom (-hed).

(et) **Tant** (= Fjas). at agte for, fare med T.

en **Tap** (Ft. Tappe og Tapper; jf. Hjul-, Is-, Led-, Krum-, Skrue-, Støbe-, Tønde-). at tappe (jf. aftappe, nytappet), en Tapning (jf. Af-), en Tapper (jf. Vin-, Øl-). en Tapriffel, -skrue; et T-hjul, -leje, -stykke; en Tappehov, -stang; et T-kar; en Tappenstreg (tysk).

et **Tapét** (Ft. -er). en Tapetmager, -væver; et T-papir. at tapetsére (-ing).

tapper (-t, tapre; tysk, egl. slav.). en Tapperhed.

en **Tarm** (Ft. -e; jf. Blind-, Ende-, Hönse-, Katte-, Krog-, Smaa-, Tyk-, Tynd-). en Tarmhinde, -hud, -saft, -slyngning, -stræng, -sæk; et T-brok, -løb, -net, -rør, -slyng.

en **Tarv** (u. Ft.). tarvelig (-hed). tarvløs.

en **Taske** (jf. Brev-, Forbind-, Hyrde-, Jagt-, Lap-, Patron-, Post-, Rejse-, Sabel-, Sladder-). en Taskekrabbe. en Taskenspiller (tysk).

en **Tater** (egl. Folkenavn). en Taterske.

en **Tave** (jf. Bast-, Hör-, Uld-).

et **Tavl**[1] (Ft. = Et; jf. Skak-, Var-). at drage, trække, lege, spille T. tavlet (jf. skak-). en Tavlbrik, -rude; et T-bord, -bræt, -mønster (ogsaa Tavle-).

et **Tavl**[2] (for Tagl = Hestehale): med Top og T. (= med Hoved og Hale).

en **Tavle** (jf. Alter-, Ane-, Kirke-, Pris-, Skifer-, Skrive-, Sol-, Stam-, Sten-, Tids-, Træ-, Vox-, Ætte-). en Tavleregning, -skifer, -sten; et T-bly, -glas, -mønster, -værk (Panél); T-penge (Ft.).

tavs (af at tie). en Tavshed; at tavne (foræld.).

en **Tax** = et Taxtræ.

at **taxére**. en Taxéring, en Taxt (Ft. -er; jf. Brev-, Grund-, Kapitels-).

at **te** (tér, tede, tét; jf. be-). at te sig (= vise sig).

(en) **Te** (b. F. Teen; jf. Hylde-, Kryd-der-). en Tebakke, -busk, -daase, -dūg, -handel, -kasse, -kjedel, -kop, -maskine, -potte, -ske; et Teblad, -bord, -bræt, -stel, -töj, -vand (en T.s-karl, -knægt).

en **Tegl** (Ft. = Et.) = en Teglsten. at stryge T. en Teglbrænder, -jord, -lade, -ovn; et T-tag, -værk; t-hængt, -takt.

et **Tegn** (Ft. = Et.; jf. Af-, Binde-, Døds-, Felt-, For-, Hammer-, Himmel-, Hjælm-, Hæders-, Jær-, Kjende-, Kjær-, Kors-, Livs-, Lyd-, Læse-, Minde-, Mærke-, Nat-, Ordens-, Rod-, Sejers-, Skille-, Skrift-, Spörgsmaals-, Sær-, Tal-, Tone-, Udraabs-, Var-, Æres-). at gjöre, give T. til, det er T. paa, der er T. til, det er et godt T. en Tegnskrift, -sætning; et T-sprog.

at **tegne** (jf. af-, an-, be-, for-, ind-, kjær-, kors-, op-, paa-, under-). Aaret tegner godt, det tegner til et godt Aar, at t. sig, at lære at t. en Tegnelse (jf. An-, Be-, For-, Op-, Under-), en Tegning (jf. a Af-, For-[tègning], Frihaands-,

Ind-, Kort-, Paa-; ᵇBlyants-, Fòr-, Grund-, Haand-, Penne-, Rand-), en Tegner (jf. Kort-). en Tegnebog, -kunst, -lærer, -mappe, -mester, -pen, -skole, -time, -øvelse; et T-bord, -bræt, -mønster; T-penge (Ft.).

en **Tejste** (en Fugl).

en **Telegráf.** at telegrafére (-ing), en Telegrafist, et Telegràm (-grammer). en Telegrafstang, -traad; et T-tov.

et **Telt** (Ft. -e; jf. Tjæld, Sol-). en Teltlejr, -pæl, -stang.

temmelig (Bio.). temmelig godt.

et **Tempel** (Ft. Templer). en T-herre.

en **Téu** (Ft. -e; jf. Haand-; Bet. Gren, Vaand foræld., jf. Mistel-, Söm-).

en **Termín** (= Frist, Stævnedag).

en **Terne**¹ (jf. Fadeburs-; foræld.).

en **Terne**² (Fugl; jf. Hætte-).

(en) **Terpentín.** en T-olje.

en **Terrín** (jf. Suppe-, Sølv-). et T-laag.

et **Testamènt** el. Testamènte. at gjöre sit T., det gamle, nye T. at testamentére.

en **Text** (Ft. -er; jf. Grund-). at gaa fra Texten, læse en Texten.

thi (Bno., egl. Sto., Hf. til det; jf. fordi).

ti (Talord; jf. tretti, firti, femti, sexti, syvti, otti, nitti). den, det tiende (en Tiendedel); en Ti (Ft. -er; i Kortspil), en Tier (Ft. -e). en Tiøling, -krone (en T-seddel), -øre; et Tiaar, -tal (en T.s-regning); tiaarig, -dobbelt.

en **Tid** (Ft. -er; jf. Aar-, Aars-, Alders-, Arbejds-, Betænknings-, Blomster-, Brunst-, Børs-, Da-, Daads-, Dags-, Davre-, Drifts-, Dræ-, Dyr-, Dæmrings-, Ebbe-, Efter-, Embeds-, Faste-, Flod-, Flom-, Flytte-, For-, Foraars-, Forfalds-, Freds-, Frem-, Fri-, Fælde-, Grøde-, Helte-, Hvile-, Hævds-, Höj-, Høst-, Is-, Jagt-, Jordbær-, Jule-, Kirke-, Klække-, Kontor-, Lege-, Leje-, Leve-, Ligge-, Livs-, Lægge-, Læmme-, Lære-, Løvfalds-, Meje-, Mellem-, Middags-, Middel-, Midnats-, Møde-, Nadver-, Natte-, Nu-, Ny-, Nyaars-, Old-, Overgangs-, Paaske-, Parrings-, Paryk-, Pinse-, Plöje-, Prøve-, Rase-, Regerings-, Regn-, Rekrut-, Ridder-, Rosen-, Ruge-, Rædsels-, Saa-, Saga-, Sagn-, Sam-, Senge-, Skifte-, Skole-, Slaa-, Slagte-, Sol-, Sommer-, Spise-, Stjærne-, Sværme-, Sylte-, Sørge-, Tjeneste-, U-, Ur-, Vente-, Vinter-, Yngle-, Ædetid; al-, imidlertid, undertiden, Bio.). Tid og Rum, T. og Evighed, al Tid, al den T., at kjøbe, sælge paa T., give T., have (god) T., give, tage sig T. til, der er ingen T. til, nu er det T., T. efter anden, fra T. til anden, en T. lang, til evig T., for en T., fra gammel T., i min, din, vor, hans T., i sin T., i nogen T., i denne T., i Krigens T., i denne Konges T., i rette T., det være sagt i en god T., om kort T., paa den T., paa samme T., paa denne T. (af Dagen, Aaret), paa (den) höje T., det gaar til en T., at passe Tiden, T.n gaar, nu for T.n, det kommer med T.n, det er paa T.n, det er paa Tide, gjör det i Tide (jf. i Utide), alle, somme Tider, til T.r, til sine T.r, for lange T.r, i forrige, vore T.r, dyre, gyldne, gode, bedre, tunge, trange, daarlige Tider. tids (Bio., egl. Ef. af Tid, jf. be-): tids nok, tidig (-hed; jf. frem-, midler-, sam-, u-), -tídelig (se höj-), tidlig (-ere, -est. To. og Bio.), i Morgen t., tit (tiere, tiest, Bio.). en Tidkort (foræld.), -løs (Plante), et T-vande (ogsaa Tide-); en Tidebog; et T-hverv; T-penge (Ft); en Tidsaand, -alder, -del, -fordriv, -frist, -følge, -grænse, -hævd, -lede, -længde, -maaler, -magt, -regning, -spilde, -tavle; et T-billede, -løb, -maal, -punkt, -rum, -skifte, -skrift; t-svarende.

en **Tidende** (af en Tid). gode Tidender.

en **Tidse** (Plante; jf. Strand-).

en **Tidsel** (Ft. Tidsler; Plante).

at **tie** (tier, tav, tiet; jf. tavs; fortie; stiltiende). at t. stille, t. til, med noget.

en **Tiende** (af ti; jf. Fiske-, Kirke-, Konge-, Korn-, Kvæg-, Præste-, Smör-). at tiende. en Tiendeejer, -pligt, -tager, -tægt, -yder; et T-korn, -væsen; t-fri (-hed), -pligtig.

tiere, tiest, se tit.

en **Tiger** (Ft. Tigre; jf. Konge-). en Tigerinde, tigrot (Skind), tigeragtig. en Tigerkat, et T-skind.

at **tigge**. at gaa om og t., at t. og bede, at t. en om noget. en Tiggen, et Tiggeri, en Tigger (-ske; t-

agtig, en T-gang, -kælling, -munk, -pose, -stav, -unge; et T-barn, -brev). tiggefærdig (-hed).

til (Fho. og Bio.; jf. der-, her-, hid-, hvortil, samt Bno. i Bet. indtil). for, bag, oven, neden, lige t., t. visse (= visselig), t. Nød, t. Pas (at være, komme, gjöre til P.; jf. utilpas), t. Ende, t. Side, t. Maade, t. Stede (og tilstède, Bio.), t. sidst, t. Trods for; at blive, gaa, hugge, høre, kjøre, komme, lukke, lægge, se, sige, skære, slaa, strække, sætte, tage, være til, det lader t., saadan gik det t., at skiftes t., det slaar ikke t., være god, slem, van, duelig, skikket t., Arving, Fader, Forfatter t., skrive en t., lægge Mærke t., have Lyst, Mod, Anlæg, Gaver t., sætte Lid t., byde, give, gjöre, holde, lave, lægge, slaa, tage sig t., blive t. noget, blive, gjöre sig t. Nar, komme t. Kræfter, Skade, Ære, ligge t. Byrde, Grund, byde t. Gjæst, være t. Gilde, spise, t. Middag, bede t. Gud, drage t. Ansvar, tage t. Kone, Naade, Hatten, ønske t. Lykke osv. — (til har bevaret sin gamle Styrelse af Ef. i en Mængde Udtryk: at være til Aars, gaa, komme t. agters, være t. Alders, gaa t. Alters, rejse t. Baads, tage t. Bens, gaa ud, ind t. Bens, slaa t. Blods, føre t. Bogs, gaa, læse t. Bords, gaa, synke t. Bunds, komme t. Bys, sætte t. Bænks, nu, hid t. Dags, t. Dels (= for en Del), pibe t. Dæks, sætte t. Dörs, være t. fals, drage t. Felts, gaa t. Fjælds, rejse t. Fods, være, stille t. Freds (ogsaa tilfrèds, To.), have t. fælles, gjöre t. Gavns, fare t. Himmels, faa, være t. Kjøbs, gaa t. Kojs, t. Kros, faa t. Laans, her t. Lands, rejse t. Lands, ville, komme, faa, sætte t. Livs, skyde, kaste t. Maals, to, tre t. Mands, staa t. Munds, gaa t. Offers, komme t. Ords, fare, tjene t. Orlogs, tærske t. Punds, drikke t. Pæls, spörge t. Raads, staa t. Rors, være t. Salgs, gaa t. Sejls, t. Sengs, være t. Sinds, t. Skovs, t. Sogns, gaa t. Stols, t. Søs, slaa sig t. Taals, gaa, komme t. Taffels, t. Torvs, ride t. Vands, gaa t. Vejrs, stige t. Vogns, slaa t. Væds, sætte t. Vægs, gaa t. Værks; — have t. bedste, sørge sig t. Døde, falde t. Føde, t. fulde (= fuldelig), have, komme, holde t. gode, gaa t. Grunde, t. Haande, alle t. Hobe, komme t. Hove, være t. Huse, komme t. Hænde, stede t. Jorde, komme, bringe t. Live, være, blive t. Mode, regne t. onde, komme, tage t. Orde, holde t. Raade, komme, hjælpe, lægge t. rette, gjöre, blive t. Skamme, gaa t. Spilde, komme, være t. Stede, være, komme, lade sig t. Syne, tage t. Takke, ride t. Tinge, skaffe, bringe t. Veje.) — tilbáge (Bio., se neden f.). tilfòrn (Bio.). tillíge (Bio.), t. med. tìlmed (Bio.). tilòvers (Bio.; at være, blive, have, faa t.). tilsàmmen (Bio). tilstède (Bio. = til Stede), de tilstedeværende (en T-værelse).

at **tilbede** (-else, t.s-værdig; jf. Selv-), en T-beder. et T-behør. at t-berede (-else). en T-bliven, -blivelse. at t-bringe (-else). et T-bud, at t-byde. -bygge (-ning). -bytte (sig). t-böjelig (-hed; jf. u-). t-børlig (-hed; jf. u-; at burde). at t-danne (-else). -dele (-ing). -digte (-ning). -drage sig (-else). -dække (-ning). -dænge. -dömme. -egne (sig; -else). -èndebringe (-else). -falde. en T-flugt (tage sin T. til; et T.s-sted). at t-flyde. t-forládelig (-hed; jf. u-). at t-forordne. t-frèds (-t, -e, To.; -hed; jf. selv-, u-; at t-stille, -else; jf. utilfredsstillet). t-frossen. et T-fælde (Ft. = Et.; jf. Krampe-, Nøds-, Slag-, Sygdoms-, Ulykkes-), t-fældig (-hed). at t-föje (-ning, -else). -føre, en T-førsel. at t-gaa, en T-gang. en T-gift, at t-give (-else), t-gívelig (-hed; jf. u-). at t-gitre (-ing). et T-gódehavende. t-groet (el. -grot). t-grænsende. t-gængelig (-hed; jf. u-). et T-hold, at t-holde. -hugge (-ning). -hylle (-ing). -hæfte (-ning). et T-hæng, en T-hænger. et T-hør, at t-høre, en T-hører. at t-hövle (-ing). -ìntetgjöre (-else). -kalde (-else). -kaste (-ning). -kjende. -kjèndegive (-else). -kitte (-ning). -kjøre, en T-kjørsel. at t-klippe (-ning). -knappe (-ning). -knytte (-ning). -komme, t-kommende (Tid), en T-komst. at t-kæmpe sig. -laase. -lade (-else), t-láde-

lig (-hed; jf. u-). -lave (-ning). -lempe (-ning). en Tillid (t.s-fuld, en T-post; jf. Mis-, Selv-). et T-liggende (jf. Jord-). at t-liste sig. t-lokkende, en T-lokkelse. at t-lukke (-ning). -lyse (-ning). -lyve sig. et T-læg (en T.s-bevilling, -form, -maade; et T-dyr, -ord), at t-lægge (-else). t-lært. et T-løb (at have, faa, tage T.). at t-maale (-ing). en T-mad. at t-melde (-ing). -mure (-ing). -nagle (-ing). et T-navn. at t-nikke. en T-nærmelse. at t-pakke (-ning). -passe (-ning). -pligte. -proppe (-ning). et T-raab, at t-raabe. -raade, t-ráadelig (-hed; jf. u-). at t-rakke. -rane sig (-else). -rede (-ning). t-reden (af ride; jf. u-). at t-regne (-else), t-règnelig (-hed; jf. u-). en T-rèttevisning. t-rejsende. at t-rive sig. -røge. -saa (-ning). et T-sagn. at t-sande (-ing). -se. -sende (-else). -sídesætte (-else). -sige (-else). -sigte. -sikre (-ing). -skikke (-else). -skjøde. en T-skrift, at t-skrive. et T-skud. en T-skuer (en T-plads). at t-skyde. -skynde (-else). -skære (-ing), en T-skærer. at t-slaa, et T-slag. at t-slibe (-ning). -slutte (-ning). -sløre (-ing). -smile. -smudse. t-smøget. at t-smöre (-ing). -snavse. t-snet. at t-snige sig (-else). et T-snit. at t-snöre (-ing). -spidse (-ning). -spigre (-ing). -spærre (-ing). -spörge, en T-spörgsel. at t-staa (-else). en T-stand (jf. Belejrings-, Dvale-, Helbreds-Mellem-, Natur-, Puppe-, Samfunds-, Sinds-, Sundheds-). at t-stede (-else), t-stèdelig (-hed; jf. u-). en T-stemning. at t-stille. -stoppe (-ning). -stræbe. t-stræ̀kkelig (-hed; jf. u-). t-strömmende, en T-strömning. at t-studse (-ning). t-stundende. at t-støde. et T-svar, at t-svare, t-svarende. at t-sværge (-else). -sy (-ning). et T-syn (en T.s-mand; jf. Læge-). t-sýneladende (-else). at t-sætte (-ning). -sole. -tage, -tage sig, t-tagende, være i t-tagende, en T-tagen. at t-takle (-ing). -tale, t-talende, en T-tale. at t-tro, en T-tro. at t-trodse sig. -trygle sig. -træde (-else). -trække (-ning, en T.s-kraft). t-trækkende. at t-tuske sig. -tvinge sig. -tælle. -tænke. t-vant. at t-veje. -vèjebringe. -vende sig (-else). -vifte. -vinke. -virke (-ning). t-værende, en T-værelse. en Tilvæxt.

tilbáge (Bio., egl. til Bage, Ef. Ft. af en Bag). frem og t., at blive, tage t., se t. paa, staa t. for, det gaar t. med (for) ham, at trække sig t. at t-betale (-ing). et T-blik. -fald. t-gaaende, en T-gang. t-holden (-hed), -holdende. at t-kalde (-else). en T-komst. at t-lægge (-else). -sende (-else). et T-skridt. -slag. -tog. en T-vej. -venden, t-vendende. at t-vise (-ning).

en **Tilje** (foræld. og digt. = Planke).

en **Time** (jf. Bede-, Fri-, Hvile-, Hyrde-, Klokke-, Mellem-, Morgen-, Natte-, Skole-, Skrive-, Spille-, Tegne-). om en T., en god, stiv T., en halv T., en Times Tid, (lige) paa Timen, at give, have Timer. timelig (-hed; jf. be-, over-, u-), at times (det times mangen en), timevis (Bio.). en Timelærer, -viser; et T-glas, -slag, -tal; t-lang.

(en) **Timian** (en Kokkenurt).

(et) **Tin** (b. F. Tinnet; jf. at fortinne). en Tinaske, -grube, -knap, -række, -ske, -soldat, -sten, -tallerken: et T-blad, -bæger, -fad, -töj.

en **Tind** og en Tinde (Ft. -er; jf. Borg-, Fjæld-, Klippe-, Mur-). tindet, en Tinding[1] (T.en af Templet).

en **Tinding**[2] (Ft. -er; egl. Tynd-vange ɔ: Kind). et Tindingeben).

at **tindre**. tindrende (Öjne, Stjærner). en Tindren.

en **Ting** (Ft. = Et.; jf. Bi-, Mellem-, Natur-, Smaa-, U-). al T., alle T. (jf. alting = alt), nogen T. (= noget), ingen T. (= intet), hver T. til sin Tid, det er store Ting at. en Tingest (Ft. -er). en Tingsret.

et **Ting** (Ft. = Et.; jf. Al-, Birke-, By-, Folke-, Herreds-, Hjem-, Lands-, Snaps-, Stor-, Syssel-, Vaaben-, Værne-). paa, til Tinge. at tinge ([1] holde Ting: [2] at t. om Prisen, t. i Kost; jf. be-, dagtinge). en Tingen. en Tingbog, -dag, -fred, -færd, -höj, -mand, -skriver,

-stok, -stud (egl. Støtte, Hjælp paa Tinge, jf. Stød[1]), -stue, -vej; et T-brev, -bud, -hus, -lag, -sted; at t-lyse (-ning), -læse (-ning); en Tingsed; et T-vidne.

en **Tinte** = en Tinteorm. tintet (Flæsk).

en **Tip** (Ft. Tipper; jf. Næse-).

Tip-: en Tipoldefader, -moder.

at **tirre** (= opirre, drille). en Tirren.

en **Tírsdag.** hvide T., paa T. Morgen, i Tirsdags Aftes.

en **Tispe** (foræld., = en Tævehund).

en **Tist** (Ft. -e; jf. Aag-, Plov-). en Tisterem.

tit (Bio., af en Tid; tiere, tiest). t. og ofte, t. og mange Gange (Sinde).

en **Titel** (Ft. Titler; jf. Bog-, Hoved-, Rang-, Ryg-, Smuds-; betitlet). en Titelsyge; et T-blad.

at **titte.** at t. frem, tit tit! en Titten.

en **Tiur** (Ft. -er; to Stav.; en Fugl, oldn. þiðurr, sv. tjäder).

et **Tjat** (b. F. Tjattet, Ft. = Et.). at tjatte.

en **Tjavs** (Ft. -er). Haaret hænger i Tjavser. tjavset (= laset).

at **tjene** (med æ-Lyd; tjente, tjent; jf. af-, be-, fortjene; udtjent). at t. en, hos en, sammen med, t. en i (med) noget, t. sig op, t. godt, gode Penge, t. (= due) til noget, være vel tjent med. tjenlig (-hed; jf. u-), en Tjener (en T-dragt, -plads; jf. Herskabs-, Kammer-, Leje-, Med-, Öjen-), en Tjenerinde, et Tjenerskab, en -tjening (se Be-), en Tjeneste (en T-dreng, -karl, -kvinde, -pige, -sag, -tid; et T-aar, -brev, -tyende; T-folk [Ft.]; jf. Björne-, Felt-, For-, Forpost-, Gjen-, Guds-, Kirke-, Klokker-, Krigs-, Matros-, Offer-, Ros-, Stats-, Venne-, Öjen-), at staa i T. (i Tjenesten), gjöre T., tage T., tage til T., tage i sin T., gjöre én en T., være til T., sidst T.; tjenstlig (-hed; jf. for-), tjenstágtig (-hed), -færdig (-hed). tjenstdygtig (-hed; jf. u-), -fri (-hed), -gjörende, -ivrig (-hed), -ledig (-hed), -villig (-hed); en T-iver.

et **Tjæld** (Ft. = Et.; foræld. og digt.; jf. Telt). at tjælde, en Tjælding.

(en) **Tjære** (jf. Kul-). at tjære (-ing). en T-kande, -kost, -kur, -nellike, -tønde; et T-hus, -vand.

en **Tjörn** (Ft. -e; af en Torn; jf. Hvid-, Rød-). en Tjörnehæk; et T-gærde, -krat.

to (Talord; jf. tve, tvende, itu, anden). en To (i Kortspil, Toen, Spar To), en Toer (i Tærningspil). to-aarig, -armet, -benet, -bladet, -hjulet, -hændet, -leddet, -mægtig, -radet, -skaftet (Töj), -spaltet (Bog), -spændíg (Vogn), -stemmig (Sang), -sædet el. -sædig, -vinget; en To-skilling, -øre; et Tostavelsesord, -tal.

at **to** (tór, -ede, -et; rett. tode, tót; jf. tvætte; af-). at to sig. en Tóning (stødtonet).

en **Tobàk** (Ft. Tobakker; jf. Røg-, Skraa-, Snus-). en Tobaksdaase, -handel, -pibe, -plante, -pung, -ryger, -røg, -saft, -spinder; et T-blad.

en **Toft** (Ft. -er; = Hjemmemark; jf. Have-, Hus-). en Tofteager, -jord.

en **Tofte** (= Rorbænk; jf. Ro-, Sejl-).

et **Tog** (b. F. Tòget, Ft. = Et.; besl. m. et Tov, en Tyve, et Töj, en Töje, en Töjle, et Töjr, at tøve, en Hertug; jf. Aften-, Bane-, Fakkel-, Felt-, Fest-, Gods-, Il-, Ind-, Jærnbane-, Kors-, Krigs-, Kryds-, Led-, Ledings-. Lig-, Mòrgen-, Nat-, Natte-, Op-, Rejse-, Røver-, Sejers-, Spejder-, Strejf-, Sø-, Tilbage-, Triumf-, Ud-, Vikings-). at toge, et Togt (Ft. -er; Søord; jf. Kryds-, Sø-).

at **tokke.** at t. om (= tosse om).

en **Tol** (Ft. Tolle; jf. Aare-, Flaske-, Kork-, Skrue-). en Tollegang.

en **Told** (u. Ft.; jf. Havne-, Indførsels-, Mølle-, Ström-, Sund-, Udførsels-). at tolde (jf. for-), en Tolder, toldbar (-hed). en Toldbaad, -betjent, -bod (en T-rotte), -forening, -forvalter, -frihed, -grænse, -kutter, -rulle, -seddel, -svig; et T-embede, -flag, -kammer, -segl, -sted, -stempel, -væsen; t-fri, (-hed) -pligtig.

en **Tolk** (Ft. -e). at tolke (-ning; jf. for-, ud-).

en **Tollekniv** = en Tælgekniv.

tolv (Talord). paa Slágət tolv. den tolvte (en Tolvtedel). tolvaarig, -kantet, -pundig; en T-kant.

tom, tomt, tomme (jf. at tömme; folke-, luft-, tanke-). en Tomhed. tomhændet.

en **Tomme**[1] el. Tommel = en Tommelfinger. en Tommeltaa, -tot; en Tommeskrue.

en **Tomme**[2] (Maal; jf. Kvadrat-). en halv T. tommevis (Bio.). en

Tommelíden, -stok; et T-söm (jf. Fir-); t-tyk.

en **Tomt** (Ft. -er; af tom; jf. Brand-, Hus-).

en **Tone** (jf. Bi-, Farve-, Grund-, Halv-, Harpe-, Hof-, Kammer-, Klokke-, Ord-, Orgel-, Præke-, Salme-, Stød-). en höj, lav, god, slet, lys, mørk T. at tone[1] (jf. betone, -ing; fuldtonende); -tonet (se flyde-, kort-, lang-, løbe-, rulle-, skrid-, stands-, stød-). en Tonart; en Tonekunst, -kunstner, -lære, -række, -slutning, -stige, -ström; et T-fald, -hjul, -hold, -lag, -papir, -skifte, -tegn, -værk; t-angivende, -rig.

at **tone**[2] (= vise; besl. m. at te; jf. fortone sig). at t. Flag. en Tōning (skridtonet; jf. For-, Frem-, Land-).

en **Top** (Ft. Toppe; jf. Bjærg-, Fjæld-, For-, Haar-, Kryds-, Krøl-, Lyng-, Maste-, Rød-, Stor-, Sukker-, Træ-). med T. og Tavl, fra T. til Taa, en T. Sukker, at spille T., at kjøre med Topper. at toppe, at toppes (komme op at t.), toppet. en Topende, -flade, -gast, -höne, -lent (Ft. -er, Soord), -lærke, -vinkel; et T-maal, -punkt, -sejl (jf. Gaffel-), -skud, -sukker; t-maalt, -tör, -vissen; at t-hugge (-ning), -stævne (-ing).

top! (Udraabsord.).

en **Torbist** (Ft. -er; = Skarnbasse, af foræld. Tord = Skarn).

en **Torden** (Ft. -er; egl. Tordön). at tordne (det tordner). en Tordenbyge, -kile, -leder, -luft, -regn, -røst, -sky, -sten, -tale; et T-brag, -skrald, -slag, -vejr.

en **Tórmaaned** (= Marts). T.s Øl.

en **Tórn** (Ft. -e; [1]jf. Bark-, Lig-, Spænde-, Sylle-, Ved-; [2]= en Tornebusk, jf. Tjörn, Bukke-, Krist-, Rosen-, Slaaen-, Vrid-). en T. i Öjet, Torne og Tidsler. tornet. en Tornskade (Fugl); en Tornebusk, -krone, -sti; t-fuld, -strøet (el. -strøt).

en og et **Tornister** (Ft. Tornistre).

en **Torp** (Ft. -er; jf. -trup [-strup], -drup, -rup i Landsbynavne).

en **Torsdag** (langt å; jf. Skær-). paa T. Aften, i T.s Aftes.

en **Torsk** (Ft. -e og = Et.). en Torskefangst, -flab, -lever, -pande (et Ben, et Sneglehus, en Dosmer); et T-hoved.

(en) **Tort** (fransk, = Spot og Skam). gjör mig ikke den T.

et **Torv** (Ft. -e; slav.; jf. Axel-, Fiske-, Halm-, Hø-, Kul-, Kvæg-, Luse-, Pjalte-, Sladder-, Slave-, Øxen-). at bringe t. Torvs, staa ledig paa Torvet. at torve = at torvføre. en Torvebonde, -dag, -kurv, -pris, -spand, -vogn, -vægter; et T-kjøb, -læs, -stade.

en **Tosse** (jf. Ærke-). tosset (jf. halv-, smaa-), at tosse 'om, et Tosserí. tossegod (-hed); et T-hoved.

en **Tot** (Ft. Totter; jf. Haar-, Hör-, Tommel-, Uld-). en T. Hör, at komme i Totterne.

et **Tov**[1] (Ft. -e og = Et.; besl. m. et Tog; jf. Anker-, Gi-, Grund-, Kabel-, Land-, Slæbe-, Telegraf-, Varpe-). en Ende T. en Tovende, (et) T-værk.

et **Tov**[2] (egl. et Taa = Vej; se For-, Spil-).

at **traa**, en Traa (foræld. og digt. = at attraa, en Attraa).

en **Tráad** (Ft. -e; jf. Guld-, Jærn-, Kobber-, Lede-, Livs-, Messing-, Nerve-, Ri-, Silke-, Skjæg-, Staal-, Støv-, Svovl-, Sy-, Sølv-, Tanke-, Telegraf-). en Ende T. traadet (jf. grov-), traadagtig. en Traadende, -orm; t-bar (= luslidt), -formet.

et **Traad** (kort å; b. F. Traaddet, Ft. = Et.; af at træde[1]). en Traadtorv.

en **Tragédie** (= et Sørgespil). trágisk.

en **Tragt** (Ft. -er; jf. Blik-, Glas-, Mel-, Molle-). at tragte[1] (t. Kaffe), en Tragtning. tragtformet; en Tragtekande.

at **tragte**[2] (= hige; jf. be-, efter-). at t. efter noget. en Tragten (Digten og T.).

en **Traktát**. — at **traktére**.

at **tralle**. en Trallen.

en **Tralle** (= Tremme). et Tralværk.

et **Tramp** (Ft. = Et.; jf. Heste-). at trampe (jf. ned-), en Trampen. en Trampestövle.

et **Trampeldyr** (egl. = en Dromedar).

(en) **Tran** (b. F. Trannen; jf. Fiske-, Hval-, Lever-). trannet (Smag). en Tranlampe, -lugt, -stövle, -tønde, et T-kogeri.

en **Trane** (Fugl). en T-dans, -fjer, -hals (Plante); et T-bær (Plante).

trang (jf. at trænge). trange Tider, det gaar trangt. en Tranghed.

trangbrystet, -hovet; en T-brystighed.
(en) **Trang** (jf. Penge-, Pisse-). Nød og T., være i T. for, føle T. til.
(en) **Trap** (b. F. Trappen; en Bjærgart).
en **Trapgaas** (en Fugl).
en **Trappe** (jf. Bag-, Hoved-, Kahyts-, Kjælder-, Køkken-, Lofts-, Lön-, Sten-, Vindel-). en T-gang, -sten, -stige, -tøs; et T-trin.
at **traske** (af træde, jf. trave). at t. om.
(en og et) **Trav** (jf. For-, Heste-, Hjorte-, Lunte-). at trave (jf. höjtravende), en Traver. et Travløb.
en **Trave** (ɔ: 20 Neg) = en Travehob.
travl. en t. Tid, at have travlt. at travle (med noget), en Travlhed.
tre og (digt.) trende (Talo.). den tredje (Tredjedagen, en T-del, -mand; jf. halv-), en Trehed, en Tre (i Kortspil, Ruder Tre), en Treer (i Tærningspil). treaarig, -armet, -benet, -bladet, -delt, -dobbelt, -énig (-hed), -farvet, -fold, -fòldig (-hed), -grenet -kantet, -kløftet, -kløvet, -løben, -mastet, -pundig, -radaaret, -radet, -rebet, -sidet, -skaftet (Garn), -stemmig, -strøgen, -sædet el. -sædig, -tvunden; en T-deling, -dækker, -fod, -fork, -kant, -klang, -marksmand, -master; et T-kløver, -kort (Spil), -stavelsesord, -tal (en T.s-plante).
tredive (Talo. = tretti). den to og tredivte.
en **Tremme** (= Tralle; i et Gitter, paa en Høstvogn).
trende (Talo. = tre; egl. tre og tre).
at **trende** (Garn). en Trending.
en **Trense.** at ride en Hest i T. at trense (Søord, at t. et Tov).
tres = tresindstyve (Talo. = sexti). fem og tres.
en **Tresse** (jf. Guld-, Sølv-).
tretten (Talo.). den trettende.
tretti (Talo. = tredive).
treven (-nt, -ne; = tvær, uvillig). en Trevenhed.
at **trille** (jf. trimle, trind). en Trille[1], en -triller (se Tørve-). en Trillebør, -vogn.
en **Trille**[2] (ital.). at slaa Triller.
en **Trilling** (af tre; jf. Tvilling). at faa T.er. en Trillingnød (-nødder).
at **trimle** (jf. trind, trille). at t. om.
et **Trin** (b. F. Trinnet; Ft. = Et.; jf. Dannelses-, Danse-, Dör-, Fejl-, For-, Op-, Trappe-, Vindel-, Vogn-, Æres-). trinvis (Bio.), at trine (trén, trinet).
trind (= rund). tyk og t., trindt om, omkring. en Trindhed.
et **Trip** (b. F. Trippet, Ft. = Et.). at trippe.
(en) **Trippel** (Jordart). (en) Trippelse. en Trippeljord, -skifer, -sten.
en **Trisse** (jf. Brønd-). at trisse (= hisse), at t. af. en Trisseblok, et T-hjul, -værk.
trist (fransk). en Tristhed.
et **Trit** (b. F. Trittet, u. Ft.; tysk). at gaa i T., holde T., sætte i T.
en **Triumf** (Ft. -er). at triumfére. en Triumfbue, -vogn; et T-tog.
at **trives** (-edes, -edes; jf. vantreven). trivelig (-hed), en Trivsel = en Trivelse, en -trivning (se Van-).
tro (uböj. To.; jf. fuld-, pligt-, spejl-, u-, van-). en t. Tjener, et t. Tyende, t. Undersaatter, at tjene tro. trolig[1] (Bio.), en Troskab (en T.s-ed; et T-brud, -løfte; jf. U-), trohjærtig (-hed).
en **Tro** (b. F. Troen, u. Ft.; jf. Folke-, Fæderne-, Kulsvier-, Mands-, Mis-, Over-, Skæbne-, Til-, Tyrke-, Van-). T. paa Gud, til Mennesker, at give, bryde sin T., paa T. og Love, paa min T., det er min T. sandt, at faa Troen i Hænderne. -troisk (se mis-, over-). trofast (-hed), at trolòve (-else), troløs (-hed), troskýldig (-hed), troværdig (-hed; jf. u-); en Trósartikel, -bekjendelse, -form, -frihed, -fælle, -lære, -sag, -sætning; et T-liv.
at **tro** (trór, -ede, -et; rett. trode, trót; jf. be-, mis-, tiltro; god-, let-, rettroende; monstro, Bio.). at t. en Mand, et Ord, sine Öjne, t. paa Gud, t. en til noget, de troende, at staa til troende. trolig[2] (To.; -hed; jf. for-, u-).
en **Trods** (u. Ft.). paa T., til T. for, at byde T. trods (Fho.): t. alle Bönner, t. den bedste; at trodse (jf. til-), trodsig (-hed).
en **Trold** (Ft. -e; jf. Bakke-, Bjærg-, Busse-, Buxe-, Rumpe-, Skov-). en Trolddom (T.s-kunster, Ft.), at trolde (jf. trylle), troldet (To.). en Troldand, -hare, -hat (Fluesvamp), -hex, -karl, -kvinde, -kælling, -lygte, -mand, -unge, -urt (Plante); et T-smör (Svamp), -spyt (Plante), -töj; T-folk (Ft.); t-kyndig (-hed).
en **Tromle** (jf. Jærn-, Messing-, Sten-). at tromle (en Ager), en Tromling.

en **Tromme** (jf. Alarm-, Brand-, Kjedel-). at slaa paa T. at tromme, en Trommen. en Trommehinde, -hule, -hvirvel, -slager, -stikke, -syge; et T-skind, -slag.
en **Trompét** (Ft. -er). en Trompéter (jf. Stabs-).
en **Trone** (jf. Konge-). at komme paa T.n. at trone. en Tronarving, -følge, -følger, -himmel, -seng, -stol.
en **Trop** (Ft. Troppe og Tropper; jf. Bag-, For-, Hjælpe-, Hus-, Kjærne-, Leje-, Linje-). tropvis (Bio.). en Troppesamling.
et **Tros** (kort å; b. F. Trosset, u. Ft.). en Troshest, -knægt, -vogn.
en **Trosse** (Søord; jf. Jage-, Varpe-).
at **true** (truer, -ede, -et). at t. en med, til noget, det truer med Regn. en Trusel (Ft. Trusler).
et **Trug** (Ft. = Et. og -e; jf. Dej-, Drav-, Drifte-, Kalk-, Køle-, Maske-, Salte-, Skylle-, Slibe-, Svine-, Vand-, Æde-).
en **Trumf** (Ft. -er). T. Es, at sætte en T. paa, tage med en T. at trumfe (i Bordet). et Trumfstik.
en **Trunte** (Træstub; jf. Elle-).
(en) **Trut**. at sætte Munden ud i en T. at trutte.
tryg, trygt, trygge (jf. tro, utryg, at betrygge). en Tryghed, tryggelig (foræld. Bio.).
at **trygle** (jf. af-, til-). en Tryglen, et Tryglerí.
et **Tryk** (b. F. Trykket, Ft. = Et.; jf. Af-, Be-, Efter-, For-, Fri-, Haand-, Höj-, Ind-, Lav-, Luft-, Mod-, Op-, Over-, Prøve-, Ren-, Selv-, Sten-, Sær-, Ud-, Valg-, Vand-). en Tryk (u. Ft.; jf. Bog-, Farve-, Guld-, Node-), i Trykken, paa Tryk; at trykke (-ede, -et og trykte, trykt; jf. af-, efter-, ind-, ned-, om-, op-, paa-, ren-, sammen-, ud-, undertrykke; flad-, for-, ned-, utrykt), at t. sig ved noget, trykkende Kaar, Varme, en trykket Tilstand, trykte Sager; en Trykker (jf. Bog-, Kattun-, Kobber-, Node-), et Trykkerí (jf. Bog-, Sten-), en Trykning (jf. Af-, Ind-, Om-, Op-, Paa-, Ren-, Sammen-), en -trykkelse (se Ned-, Under-), -trykkelig (se efter-, ud-). en Trykfejl, -pumpe; et T-papir, -værk; en Trykkefrihed; et T-aar, -sted.
at **trylle** (af Trold; jf. for-, frem-). et Tryllerí. en Trylledrik, -flöjte, -kreds, -rune, -sang, -stav, -verden, -vise; et T-middel, -slag, -spejl.
en **Tryne** (jf. Svine-).
et **Træ** (Ft. Træer; jf. [a]Abrikos-, Birke-, Blomme-, Bøge-, Ceder-, Citron-, Dværg-, Ege-, Elle-, Enebær-, Fersken-, Figen-, Friheds-, Frugt-, Fyrre-, Gran-, Hylde-, Hæggebær-, Jule-, Kaffe-, Kamfer-, Kirsebær-, Kork-, Korsbær-, Kvæde-, Lavrbær-, Linde-, Lys-, Lærke-, Lönne-, Løv-, Mandel-, Mispel-, Morbær-, Myrte-, Naale-, Nellike-, Nødde-, Olje-, Palme-, Peber-, Pile-, Pode-, Poppel-, Pære-, Rakle-, Rosen-, Rönne-, Skov-, Skygge-, Tulipan-. Valnødde-, Vin-, Æble-, Ælme-, Æske-, Æspe-; — [b]Blind-, Bold-, Dör-, Farve-, Gang-, Gavn-, Hælde-, Hænge-, Kjøl-, Krag-, Læsse-, Maj-, Mangle-, Maste-, Møn-, Poste-, Pumpe-, Skage-, Skæfte-, Spænd-, Stam-, Stav-, Stryge-, Syld-, Tvær-, Øl-). træagtig, træet. en Træaare, -art, -blok, -brikke, -brix, -bro, -buk ([1]et Insekt, [2]se Buk[2]), -bul, -bygning, -flaske, -frugt, -gang, -gruppe, -grænse, -hest, -kasse, -kile, -kirke, -klods, -krone, -last, -lus, -mand, -nagle, -olje, -orm, -pikker, -plantning, -prop, -rive, -sabel, -sadel, -ske, -skede, -sko (en T-mand, et T-söm), -skole, -skrue, -skærer, -skæring, -sort, -spaan, -spand, -splint, -stamme, -stol, -stub, -syre, -tavle, -top, -toffel, -væg, -væxt; et T-ben, -fang, -frø, -hus, -kar, -kul, -skib, -skrin, -snit, -töj, -værk; T-sager, -søskende, -varer (Ft.).
at **træde**[1] (traadte [sjæld. tráad], traadt; jf. af-, be-, for-, fra-, ind-, ned-, op-, over-, sammen-, sønder-, til-, udtræde; fremtrædende). at t. fejl, op, sammen, til, tilbage, ud, i ens Sted, Fodspor, t. en Dans. en Træden (jf. Frem-, Op-), en -trædning (se For-, Ned-), en -trædelse (se Af-, Be-, Fra-, Ind-, Over-, Sammen-), en -træder (se Bælge-, Over-). en Trædemølle; et T-hjul, -tov (= en Pert).
at **træde**[2] (trædte, trædt; af en Tráad). at t. en Synaal.
et **Træf** (b. F. Træffet, Ft. = Et.; jf. Lykke-, Sammen-, Slumpe-). at træffe (traf, truffen, -et, -ne; jf. ind-, over-), at t. paa, træffende,

at træffes, en Træffer, en Træfning.
træg (= treven). en Træghed.
et **Træk** (b. F. Trækket, Ft. = Et.; jf. Af-, Ansigts-, Be-, Fejl-, Fugle-, Grund-, Navne-, Over-, Skak-, Skrift-, Skulder-, Ud-). i T., ud ì ét T. en Træk (b. F. Trækken, u. Ft.; = en Trækvind; jf. Gjennem-, Luft-). at **trække** (trak, trukken, -et, -ne; jf. af-, be-, for-, fore-, op-, over-, sammen-, til-, udtrække; tiltrækkende; for-, gjennem-, haar-, langtrukken), at t. Plov, Vaad, Vand, t. Klæder paa, t. af med, t. fra, op, over, paa, til, ud, Teen har trukket, at t. blank, t. Lod, t. sig sammen, tilbage, ud af noget, t. paa Skuldrene, Smilebaandet, t. paa Vagt, det trækker; at trækkes med en el. noget; en Trækker (jf. Af-, Björne-, Guld-, Kugle-, Lov-, Op-, Prop-, Skrue-, Tand-), en Trækning (jf. Af-, Krampe-, Lod-, Sammen-, Op-, Ud-). en Trækbrug (til T.), -fisk, -fugl, -færge, -rude, -rulle, -skrue, -sköjte, -stud, -stövle, -vej, -vind, -vogn; et T-dyr, -gardin, -hul, -papir, -plaster, -vaad; en Trækkenaal, -pude; et T-baand.
en **Træl** (Ft. Trælle). en Trældom (jf. Bogstav-), at trælle (at t. for en, noget), trælleagtig (-hed), trælsom (-hed). en Trælkvinde; et T-dyr; t-baaren, -sindet; at t-binde; en Trælleflok, -stand; et T-aag, -arbejde, -liv, -sind, -værk; t-født.
at **trænge** (trængte, trængt; af en Trang). [1]at t. til, være trængende, [2]at t. frem, ind, paa, tilbage, t. sig frem (jf. for-, gjennem-, paa-, sammentrænge; frem-, gjennem-, ind-, paatrængende, be-, pissetrængt). en Trængsel (Ft. Trængsler).
en **Træring** (foræld.). træsk, en Træskhed.
træt, trætte (jf. død-, livs-). en Træthed, at trætte[1] (= gjöre træt), at trættes[1] (= blive træt), trættende, -trættelig (-hed; se u-).
en **Trætte** (jf. Börne-, Kvinde-, Nabo-, Rets-). at yppe T., ligge, komme i T. at trætte[2] (= tviste; jf. af-; at t. med en, t. imod), at trættes[2] (= tvistes; t. om noget). trættekjær (-hed).
en **Trævl** (Ft. -er; jf. Kjød-, Muskel-, Rod-, Silke-). at trævle (jf. op-), trævlet. en Trævlerod, -væv; et T-bundt, -knippe, -stof.
en **Trøffel** (Ft. Trøfler; en Jordsvamp).
en **Tröje** (jf. Figur-, Nat-, Pels-, Silke-, Skind-, Spænde-, Uld-, Under-, Vaaben-). en vaad, banket T., at vove sin T. en Tröjebul, -lomme; et T-ærme; t-klædt.
trøsk (usædv.) = trøsket. (et og en) Trøske ([1]trøsket Træ): en T-bro, et T-brænde; ([2]en Sygdom): en T-pensel, -saft.
trøst (foræld. To.) = trøstig (-hed; jf. mis-). en Trøst (u. Ft.; jf. Mis-, Øjen-); at trøste (jf. for-, mis-), at t. en, at t. paa, t. sig til; en Trøster (en T-mand), en -trøstning (se For-), trøstelig (-hed; jf. u-). en Trøstegrund; et T-brev; t-fuld, -rig; trøstesløs (-hed).
en **Túd** (Ft. -e; jf. Fissel-, Kande-, Pumpe-). en Tudekande[1].
at **tude** ([1]i et Horn; [2]Uglen, Ulven, Hunden, Stormen tuder; [3]= at flæbe). en Tuden, en -tuder (se Øre-), et Tuderí (jf. Øre-). at tudskraale; en Tudekande[2] (uegl. om et grædende Barn).
en **Tudse** (jf. Hale-, Rumpe-, Skrub-). en Tudsefisk; et T-græs.
en **Tue** (jf. Lyng-, Mose-, Myre-). en liden Tue. et Tuegræs, -siv.
en **Tugt** (u. Ft.; jf. Börne-, Hus-, Kirke-, Kloster-, Krigs-, Mands-, Skole-, U-). i T. og Ære. at tugte (jf. op-), en Tugtelse (jf. Op-), tugtig (-hed; jf. u-). et Tugthus; t-løs (-hed); en Tugtemester.
en **Tulipán** (Ft. -er). et Tulipantræ.
en **Tummel** (u. Ft.; jf. Börne-, Krigs-). at tumle (jf. omtumle; fortumlet), at t. sig; en Tumler ([1]et Marsvin, [2]en Art Due), en Tumling (Bæger uden Fod). en Tumleplads.
en **Túnfisk.**
tung, tungt (jf. sövn-). en Tunghed (jf. Tyngde). tunghør (-hørighed), -nem (-hed), -sindig (-hed), -smeltelig; en T-spat; et T-sind.
en **Tunge**[1] (jf. Hunde-, Ild-, Klaffer-, Land-, Lyve-, Oxe-, Silke-, Vægt-). den danske T. (= Tungemaal), Sværdets T., at holde Tand for T. at tunge (jf. ud-), tunget ([1]= udtunget, [2]se tve-). en Tungerod; et T-baand (godt skaaren for T.), -ben, -maal, -slag; t-færdig (-hed).

en **Tunge**[2] (en Fladfisk).
en **Tur** (Ft. -e; jf. Gynge-, Kjøre-, Morgen-, Ride-, Sejl-, Skov-, Spasere-, Svip-). at ture (jf. frem-).
at **turde** (jeg tör, turde, har turdet).
en **Turteldue.**
et **Tusend** el. Tusende (No., jf. Aar-). tusende (Talo.), t. Aar, ti T. Mand, Kroner. en Tusendben (Leddyr), -del, -fryd (Plante), -gylden (Plante), -kunstner; et T-aar (T.s-riget), i T-tal = i T-vis; t-aarig.
at **tuske** (tysk = bytte; jf. til-). en Tuskhandel.
et **Tusmørke.**
en **Tut** (Ft. Tutter; jf. en Tud).
en **Tvang** (u. Ft.; jf. at tvinge; Aands-, Fæste-, Lods-, Mølle-, Presse-, Rim-, Samvittigheds-, Skole-, Skov-, Sogne-). tvangfri (-hed), -løs (-hed); en Tvangsdaab, -lod, -lov, -ret, -sele; et T-arbejde, -laan, -middel.
tve- (i Ss. = to, tvende): en Tvebak (Ft. -bakker; jf. Hvede-, Krydder-, Rug-, Skibs-), -dragt, -kamp, -lyd, -stjært (= Ørentvist), -tand (Plante), -tulle; et T-føre; t-bo (en T-plante), -grenet, -grødig (-hed), -hændet, -kjønnet, -kløftet, -kløvet, -løben, -sindet (-hed), -spaltet, -tunget (-hed), -tydig (-hed; jf. u-), -ægget; at t-dele (-ing).
en **Tvéd** el. Tvede (= Landstykke; foræld.; jf. Bregen-, Næstved).
en **Tvege** = en tvegot Gren (jf. tve-).
tvende (Talo. = to; egl. to og to).
tvi (Udraabsord). tvi dig!
en **Tvigjæld** (af tve-, to; foræld. Lovspr.).
en **Tvilling** (af to; jf. Trilling). at faa Tvillinger. en Tvillingbroder, -nød, -søster; et T-par, -rige, -æble; t-baaren, -født.
at **tvinde** (tvandt, tvunden, -et, -ne; jf. tve = to; tretvunden). en Tvinde (jf. Garn-), en Tvinding.
at **tvine** ([1] = flæbe; [2] = hentæres: at t. hen). en Tvinen (Flæben).
at **tvinge** (tvang, tvungen, -et, -ne; jf. af-, frem-, paa-, til-, undertvinge; nødtvungen). at t. en til noget, en tvingende Nødvendighed. en Tvinge (jf. en Tvang; Sko-, Skrue-).
(et) **Tvist** (jf. tve, at tvinde) = (et) Tvistgarn, -töj.
en **Tvist**[1] (u. Ft. = Uenighed; jf. tve = to). at komme i T. med en, et Tvistens Æble. at tviste (jf. om-), at tvistes, tvistig (-hed). et Tvistemaal, -punkt.
en **Tvist**[2] (i Øren-, = Tvestjært).
en **Tvivl** (Ft. = Et.; af tve = to; jf. Mis-). at nære T., drage i T., være i T, om, uden T., uden al T. at tvivle (jf. be-, for-, mis-), en Tvivler, tvivlsom (-hed; jf. u-). tvivlraadig (-hed); et Tvivlsmaal; tvivlesyg, en T-syge.
tvungen (-nt, -ne; To., af at tvinge), et tvungent Smil.
tvær, tvært, tvære (To.). en Tværhed. en Tværdriver (egl. om et Skib; i overført Bet. om en Person); t-sindet.
tvær- (egl. s. O. som foreg., i Ss. = paa tværs): en Tværager, -axe, -bane, -bjælke, -bygning, -dal, -driver (egl. om Skibe), -fure, -fylding (Fraadser), -gade, -linje, -mur, -sadel, -saling, -spalte, -stang, -sti, -streg, -stribe, -sum, -sæk, -söm, -vej, -vold, -væg, -øxe; et T-baand, -brud, -dige, -maal, -snit, -stykke, -træ; t-lagt, -liggende, -mundet; t-skibs (Bio.); at t-dele (-ing), -harve (-ning), -plöje (-ning).
at **tvære** (af tvær; jf. ud-). en Tværing (jf. Ud-).
tværs (korttonet; Bio., af tvær). paa langs og paa t., paa kryds og paa t., t. igjennem, t. over, t. over for.
tvært (korttonet; Bio. og To. i 1k., af tvær). t. imod, at tage, bryde over t.
en **Tvæt** (b. F. Tvætten, u. Ft.: jf. Fod-, Haand-). at tvætte (= at to; jf. af-), en Tvætning.
at **ty** (týr, -ede, -et; rett. tyde, týt). at ty til, ty hen, ind.
Ty = Tyland. en Tybo (en T-ost).
at **tyde** (jf. an-, be-, bort-, hen-, mis-, over-, ud-). at t. Drömme, en Skrift, at t. paa. -tydig (-hed; se ens-, fler-, mange-, tve-), tydelig (-hed; jf. be-, u-), en Tyder (jf. Drömme-, Stjærne-), en Tydning (jf. An-, Be-, Bort-, Hen-, Mis-, Stjærne-, Ud-).
en **Tyde** (Plante, se Gift-, Skarn-, Vand-).
et **Tyende** (u. Ft.; besl. m. at tjene; jf. Tjeneste-). en Tyendelov.
at **tygge** (jf. drøv-). en Tyggen, en Tygning, en -tygger (se Drøv-). en Tyggemad.
tyk, tykt, tykke (jf. alen-, arm-, finger-, jævn-, laar-, tomme-). at

gjöre sig t. af (= prale af). en Tykkelse, en Tykkert, at tykne og tyknes, en Tykning (jf. Skov-, Sne-). tykarmet, -benet, -bladet, -blodet, -fingret, -haaret, -halset, -hovedet, -hudet, -livet, -mavet, -mælet, -saalet, -skallet, -slidt, -stilket, -uldet; en T-mælk, -steg, -tarm.

et **Tykke** (u. Ft.; jf. Mis-, Sam-). efter eget T. at tykkes (-edes, og -tes; jf. at samtykke; omtykt), det t. mig.

at **tylle** (maaske af en Tol). at t. Øl, t. sig, t. i sig.

en **Tylvt** el. Tylt (Ft. -er; af tolv; jf. Hælvt, Hælvde af halv). en T. Brædder. en Tylter-ed (foræld. Lovspr.).

tynd, tyndt, tynde (jf. en Tinding[2]). t. Töj, t. Øl, t. Lykke. en Tyndhed, at tynde (jf. for-, ud-), at tyndes, en -tynding (se For-, Ud-). tyndarmet, -benet, -haaret, -hudet, -klædt, -livet, -saalet, -skallet, -slidt; en T-steg, -tarm.

at **tynge** (af tung; jf. be-, ned-). en Tynge (Skat og T.), en Tyngsel (u. Ft.), en Tyngde (en T-kraft, -lov, et T-punkt).

en **Týr** (Ft. -e; jf. By-). tyrløben (Ko); en Tyrefægtning, -hals, -kalv, -pande, -pisk; t-gal.

en **Tyràn** (Ft. Tyrànner). tyrànnisk, et Tyraní.

en **Tyrk** (Ft. -er). en Tyrkìnde, tyrkisk, Tyrkíet. en Tyrketro; t-blaa.

tys! (Udraabso.). at tysse paa en, tyst (Bio.), at tystne.

tysk (jf. höj-, neder-, plat-). paa Tysk (= tysk Sprog). Tysken, at tyskes (jf. at fortyske, -ning), en Tysker (jf. Hjemme-, Vild-), en Tyskhed, et Tyskerí, tyskagtig. Tyskland.

et **Tyttebær**. en T-busk.

en **Týv** (Ft. -e; jf. Dag-, Flæske-, Gav-, Heste-, Hjærte-, Hus-, Hönse-, Indbruds-, Lomme-, Mester-, Skov-, Smör-, Vildt-). tyvàgtig (-hed), et Tyverí (jf. Indbruds-, Lomme-, Skov-, Smaa-), at tyvte (en for noget). tyvstjaalen; en Tyvebande, -haand, -knægt, -kvind, -lygte, -nögle; et T-hul, -pak, -sprog, -töj; T-koster (Ft.); t-brændt; en Tyvsdom, -sag, -straf; et T-mærke.

tyve (Talo., jf. fyrre-, halvtredsinds-, tresinds-, halvfjerdsinds-, firsinds-, halvfemsinds-). syv og t. den tyvende (en T-del, -part). en Tyvekrone; t-aarig.

en **Tyve** (se en Høtyv el. -tyve; besl. m. et Tog).

en **Tæge** (jf. Senge-).

en **Tægt** (Ft. -er; af at tage; jf. Af-, Arve-, Ind-, Selv-, Tiende-, Vare-, Ved-, Vold-). en Tægtedag, et T-fæ, -kvæg.

at **tække** (-ede, -et og takte, takt; af et Tag; jf. straa-, tegltakt). en Tækkehalm, -kjæp, -mand, -naal, -spaan (= Tag-), -stol; et T-garn, -lad.

et **Tække** (digt. = Behag). tækkelig (-hed; jf. u-), at tækkes.

at **tælge** (snitte). en Tælgekniv (jf. Tolle-).

(en) **Tælle** (= Talg; jf. Lyse-). en Tælleklud, -praas; et T-lys; T-grever (Ft.).

at **tælle** (talte, talt, kort a; af et Tal; jf. af-, for-, op-, sammen-, til-, udtælle; utalt). tællelig, en Tæller, en Tælling (jf. Folke-, For-, Op-. Sammen-, Ud-).

at **tæmme** (af tam; jf. utæmmet). tæmmelig (-hed; jf. u-), en Tæmmer (jf. Dyr-), en Tæmning.

at **tænde** (tændte, tændt; jf. en Tande; an-, optænde; be-, indtændt). en Tænding (Nyets T.), en -tændelse (se An-, Be-, Op-), tændbar (-hed). en Tændstikke.

at **tænke** (tænkte, tænkt; jf. en Tanke; be-, for-, gjennem-, mis-, op-, over-, paa-, tíl-, udtænke; selv-, slet-, veltænkende). at t. paa, t. sig, t. sig om. tænkelig (-hed; jf. be-, mis-, op-, u-), en Tænker (jf. Fri-, Selv-), en Tænkning (jf. Be-, Gjennem-, Over-, Selv-), et -tænkeri (se Fri-), tænksom (-hed; jf. be-, mis-, om-). en Tænkeevne, -frihed, -kraft, -lære, -maade; et T-sæt.

et **Tæppe** (jf. Bag-, Bord-, Fod-, For-, Gulv-, Kane-, Klude-, Liste-, Mos-, Rejse-, Senge-, Silke-, Sne-, Uld-). et Tæppetöj.

at **tære** (jf. fortære; hentæres; udtæret; smaatærende). at t. paa. en Tæring, [1]Kost og T., sætte T. efter Næring (jf. For-, Vej-), [2](jf. For-, Hen-, Lunge-, Rygmarvs-). en Tærepenge.

en **Tærne**. tærnet (jf. rød-, smaa-).

en **Tærning** (Ft. -er). et T-bord, -bæger, -kast, -spil.
at **tærske** (-ede, -et; foræld. tarsk, torsken, -et, -ne; jf. aftærske; for-, nytærsket). en Tærsker (jf. Pund-), en Tærskning, en Tærskel[1] (Ft. Tærskler; jf. Banke-). en Tærskelo, -mand, -maskine, -mølle; et T-værk.
en **Tærskel**[2] (Ft. Tærskler; jf. Dör-).
en **Tærte** (jf. Mandel-). en Tærtepande.
at **tæse** (opplukke Uld). tæset.
tæt, tætte (jf. luft-, u-, vand-). t. ved, forbi. en Tæthed, at tætte (jf. for-), en Tætning (jf. For-). en Tættekam.
en **Tæve** = en T-hund. en T-hvalp, -kat.
at **tø** (tór, -ede, -et; rett. tøde, tót; jf. op-). det tør. (en) Tø (jf. Regn-), en -tøen og -tøning (se Op-). en Tøsnē; et T-brud, -vejr.
en **Tøddel** (Ft. Tødler). ikke en T.
en **Tøffel** (Ft. Tøfler; jf. Træ-). at staa under Tøffelen. at tøfle af.
et **Töj** (besl. m. et Tog osv.; [1]m. Ft. -er; jf. Bjælde-, Bomulds-, Bringe-, Far-, Fyr-, Grime-, Heste-, Hoved-, Hækle-, Kane-, Kjole-, Kjøre-, Le-, Mede-, Pibe-, Ride-, Ringe-, Sele-, Silke-, Skrive-, Slæde-, Sommer-, Stav-, Strikke-, Sy-, Sylte-, Tvist-, Tæppe-, Uld-, Vinter-; [2]u. Ft.; jf. Barber-, Blege-, Blik-, Börne-, Dukke-, Dække-, Fod-, Hede-, Ild-, Inder-, Jorde-, Jærn-, Kobber-, Kristen-, Køkken-, Lege-, Ler-, Lig-, Lin-, Læder-, Nat-, Over-, Plejls-, Plov-, Rejse-, Remme-, Rive-, Rulle-, Senge-, Skiden-, Sko-, Smaa-, Snakke-, Sommer-, Stads-, Sten-, Sølv-, Te-, Tin-, Trold-, Træ-, Tyve-, U-, Under-, Vaske-, Vinter-, Vogn-, Vægge-, Værk-, Yder-). at gaa i Töjet (egl. om Trækdyr). et Töjerí. en Töjblomst, -mester, -sko, -strimmel, -stövle; et T-hus.
en **Töje** (et Baand; jf. Töj; at fortöje, -ning). et T-anker.
en **Töjle** (Ridetömme; besl. m. et Tog osv.; jf. Stang-). at give Töjlen. at töjle, en Töjling. en Töjlerem; töjleslos (-hed).
et **Töjr** (Ft. = Et.; besl. m. et Tog osv.). at töjre, en Töjring. et Töjrslag; en Töjrekølle, -pæl.
en **Töjte** (jf. Gade-).
en **Tølper**. tølperagtig (-hed).
en **Tömme** (jf. Kjøre-, Kryds-, Lang-, Mile-, Ride-). at holde i T. at tömme[1] (en Hest; jf. op-).
at **tömme**[2] (tömte, tömt; af tom; jf. ud-). en Tömning, en -tömmelse (se Ud-).
(et) **Tømmer** (jf. Blok-, Driv-, Ege-, Gavn-, Hjul-, Hus-, Krum-, Skibs-, Vrag-). at tømre (jf. for-), en Tømren, en Tømring (jf. For-), en Tømrer. en Tømmerblok, -flaade, -handel, -handler, -hugst, -last, -lære, -mand (jf. Skibs-), -mester, -plads, -sav, -stabel, -stok, -svend, -øxe; et T-arbejde, -lad, -værk; T-folk (Ft.); t-bygget.
en **Tønde** (jf. Jule-, Kjød-, Korn-, Krudt-, Kul-, Maske-, Mel-, Salt-, Salte-, Silde-, Skarn-, Smör-, Spiger-, Svale-, Svine-, Sø-, Tjære-, Tran-, Vand-, Vare-, Øl-). en halv T., en T. Kul, Smör, Øl, Land, Guld. i Tøndevis. en T-binder, -boje, -bund, -gjord, -hvælving, -sæk, -tap; et T-baand, -lad, -maal; T-staver (Ft.).
(et) **Tønder** (jf. Tande, at tænde).
jeg **tör**, se at turde.
tör, tört, törre (jf. knas-, top-, vind-). törre Hug, Munde, Öjne, at have sit paa det törre. en Törhed, en Törre (der er ingen T. i Luften; jf. Oven-). en Törfisk; et T-vejr; t-mundet, -skoet (el. -skot); at t-lægge (-ning).
en **Tørke** (af tör, To.).
et og en **Törn** (et Stød). at törne (imod noget, at t. ud), en Törning.
at **törre** (-ede, -et; [1]blive tör =) at törres (jf. hen-, indtörres; for-, luft-, ovn-, sol-, vindtörret); ([2]-ede, -et og törte, tört; gjöre tör; jf. af-, ud-). en Törring (jf. Af-, Hen-, Ind-, Korn-, Luft-, Ovn-, Sol-, Ud-, Vind-), en Töråf. et Törklæde (jf. Hals-, Lomme-); en Törreklud, -ovn, -plads; et T-loft.
(en) **Tørst** (af tör, To.; jf. Blod-, Guld-, Hævn-). at tørste (at t. efter noget), törstig (jf. blod-).
en **Tørv** (Ft. = Et.; jf. Dige-, Dynd-, Flag-, Forme-, Græs-, Hede-, Klit-, Klods-, Klyne-, Lyng-, Mar-, Mor-, Mos-, Mose-, Mon-, Pludder-, Strand-, Traad-, Ælte-). en Tørveaske, -bing, -bonde, -bund, -bænk, -form, -glød, -grav, -ild, -jord, -kove, -mose, -røg, -skrue, -spade, -stak, -triller; et T-hus, -kul, -lag,

-loft, -mos, -skaar, -skur, -skær, -smul.
en **Tøs** (Ft. -e; jf. Bonde-, Gade-, Trappe-). tøset.
tøsser (egl. tøsver f. tysver, tvisver; forældl. = to Gange).
at **tøve** (besl. m. et Tog osv.). tøv lidt! en Tøven.

U.

et **U** (Ft. -er). en U-lyd (som i du, en Gru, bruse, Gud, Guld), -rune, -stamme.
ú! uha! (Udraabsord).
u- (Forstavelse med nægtende eller forværrende Betydning):
uaabnet. en Uaand. et Uaar. uadelig. uadskìllelig (-hed). uafbrudt. -gjort. -hændelig (-hed). -hængig (-hed). -ládelig. -sættelig (-hed). -tvættelig. -vèndelig (-hed). -vídende. uàgtet (Bno.; jf. des-), uàgtsom (-hed). ualmìndelig (-hed). uanfægtet. -gríbelig (-hed). -meldt. -modet. -sélig (-hed). -sēt (Bno. og Fho.). -stændig (-hed). -stødelig (-hed). -svárlig (-hed). -tágelig (-hed). -tàstelig (-hed). -vèndelig (-hed). uártig (-hed). ubanet. ubarmhjærtig (-hed). ubebóelig (-hed). -boet (el. -bōt). -drágelig (-hed). -dækket. -faren. -fæstet (-hed). -föjet. -gavet. -gríbelig (-hed). -grænset. -hágelig (-hed). -hjælpelig (-hed), -hjælpsom (-hed). -hæftet. -hændig (-hed). -hövlet (-hed). -kjendt (-skab). -kvem (-hed). -kymret. -lèjlig (-hed). -midlet. -mærket. -nyttet. -nævnt. -règnelig (-hed). -rettiget. -rygtet. -rørt. -sat. -sejlet. -sejret. -sēt. -sìndig (-hed). -skaaren. -skeden (-hed). -skikket. -skrívelig. -smittet. -stàndig (-hed). -stèmmelig (-hed), -stemt (-hed). -stígelig (-hed). -stìkkelig (-hed). -strídelig (-hed). -svaret. -sværet. -tálelig (-hed), -tālt. -tímelig (-hed). -tinget. -tonet. -traadt. -tvìngelig (-hed). -týdelig (-hed). -tænksom (-hed). -vandret. -vant (med). -vidst (-hed). -víslig (-hed), -vīst. -væbnet. -vægelig (-hed). ubìllig (-hed). ublandet. ubleget. ublid (-hed). ublodig. ublu (-hed). ubódelig (-hed). ubróderlig (-hed). ubrúgbar (-hed), ubrúgelig (-hed). ubrødelig (-hed). ubuden. ubunden (-hed). ubændig (-hed). uböjelig (-hed). ubönhørlig (-hed). en Udaad. udannet. udansk (-hed). udelàgtig, udélelig (-hed), udelt, udeltagende. udrìkkelig (-hed). udröj (-hed). udúelig (-hed). en Udyd, udýdig (-hed). udỳgtig (-hed). et Udyr. udyrket. udædisk (forældl., af Udaad). udøbt. en Udød (forældl.), udødelig (-hed). udömt. ueffen. uefter gívelig (-hed). -rèttelig (-hed). uegennỳttig (-hed). uégentlig. uelskværdig (-hed). uèndelig (-hed). uénig (-hed), uēns, uensartet (-hed). uerfáren (-hed). -stàttelig (-hed). ufárbar (-hed). ufarvet. ufàttelig (-hed). ufèjlbar (-hed), ufejlbárlig. ufin (-hed). ufòlkelig (-hed). uforànderlig (-hed), -andret. -arbejdet. -bèderlig (-hed). -beholden (-hed). -beredt. -brændelig (-hed). -delàgtig (-hed). -drágelig (-hed). -dærvelig (-hed), -dærvet (-hed). -döjelig (-hed), -döjet. -énelig (-hed). -falsket (-hed). -færdet (-hed). -glèmmelig (-hed). -gríbelig (-hed). -gængelig (-hed). -háabentlig. ufòrholdsmæssig (-hed). -kàstelig (-hed). -klárlig (-hed). -krænkelig (-hed). -krænket. -lígelig (-hed). -lìgnelig (-hed). ufòrmelig (-hed). uformēnt. -mindsket. -módentlig (-hed), -modet. -múende (-enhed). -mærkt (Bio.). en Ufornuft, ufornùftig (-hed). -nøden (-hed). -nöjelig (-hed). -rettet. -sagt (-hed). -sìgtig (-hed). -skàmmet (-enhed). -skyldt. -sónlig (-hed). -stáaelig (-hed), en Uforstand, uforstàndig (-hed). -stilt. -stỳrrelig (-hed), -styrret. -svárlig (-hed). -sýnlig (-hed). -sætlig (-hed). -søgt (-hed). -sørget (-hed). -tālt. -tjent. -toldet. -trøden (-hed). -tøvet (Bio.). -udséelig (-hed). -vansket (-hed). -várende (Bio.). -vìndelig (-hed). ufravígelig (-hed). en Ufred, ufredsòmmelig (-hed). ufremkòmmelig (-hed). ufri (-hed). ufrist (forældl.). ufrivillig (-hed). ufrùgtbar (-hed). ufuldbaaren. -kommen (-hed). -stændig (-hed). -tallig (-hed). en Ufærd. ufærdig (-hed). ufødt. ufølsom (-hed). ufør (-hed), et

Uføre. et Ugavn. ugift. ugild. en Ugjerning, ugjort. ugjærne (Bio.). ugjæstfri (-hed). ugjörlig (-hed). uglad. ugrundet (-hed). et Ugræs. ugúdelig (-hed). en Ugunst, ugùnstig. ugýldig (-hed). uhandelig (-hed). uhelbrédelig (-hed). et Uheld, uhèldig (-hed; -vis, Bio.). uhildet (-hed). uhindret. uhjemlet. uhjælpelig (-hed). uhòldbar (-hed). -humsk (-hed). en Uhygge, uhýggelig (-hed). uhyre, et Uhyre (jf. Sø-). uhæderlig (-hed). uhævnet. uhòflig (-hed). uhørlig (-hed), uhørt. uhóvisk (-hed). uigjendrívelig (-hed). -kàldelig (-hed). -kjèndelig (-hed). uigjennemsìgtig (-hed). -trængelig (-hed). uimodsagt, -sígelig (-hed). -stáaelig (-hed). -tágelig (-hed). uindfriet. -skrænket (-hed). -tágelig (-hed). -viet. uiværksættelig (-hed). ujordet. ujævn (-hed). ukaldet. ukjèndelig (-hed), ukjendt. ukjær, ukjærlig (-hed). uklar (-hed). uklog (-skab). uklædelig (-hed). ukrigersk. ukrìstelig (-hed), ukristen. et Ukrudt. ukrænkelig (-hed). ukunstlet (-hed). et Ukvemsord. ukýndig (-hed). ukysk (-hed). ulàstelig (-hed). en Ulave (at bringe i U.). ulègemlig (-hed). at ulèjlige (-hed). en Ulempe (jf. at forulèmpe). ulídelig (-hed). ulig (-hed [1]), ulige (-hed [2]). et Ulivssaar. en Ulov, ulòvlig (-hed). en Ulyd. ulýdig (-hed). en Ulykke (en U.s-fugl, et U-tilfælde), ulýkkelig (-vis, Bio.), ulyksálig (-hed). en Ulyst, ulýstelig (-hed). ulægelig (-hed). ulærd. ulæselig (-hed). ulæsket. umáadelig (-hed). umáalelig (-hed). en Umag el. Umage (at gjöre sig U. for), umage (To.), at umage (sig), umágelig (-hed). umàndig (-hed). umanérlig. umeddélsom (-hed). -gjörlig (-hed). -hòldelig (-hed). et Umenneske, umènneskelig (-hed). umìddelbar (-hed). umild (-hed). umìndelig (Tid). umiskjèndelig (-hed). umìstelig (-hed). umistænkelig (-hed), -tænksom (-hed). -undt. umoden (-hed). umoralsk. umúlig (-hed; at u-gjöre). umýndig (-hed). umælende. umærkelig (-hed). umættelig (-hed). umøntet. en Unaade, unáadig (-hed). en Unatur, unatúrlig (-hed). unavngiven. en Unode. en Unytte, unýttig (-hed), unyttet. unægtelig (-hed). unævnelig (-hed), unævnt. unødig (-hed). unødvèndig (-hed). unöjàgtig (-hed). unöjsom (-hed). uomgængelig (-hed). -skìftelig (-hed). -stødelig (-hed). -talt. -tvìstelig (-hed). uopbyggelig. -dragen (-hed). -fordret. -fýldelig, -fyldt. -hòldelig. -hørlig. -lagt (-hed). -lȳst. -løselig (-hed). -mærksom (-hed). -náaelig (-hed). -rèttelig (-hed). -sígelig (-hed). -skaaren. -slídelig (-hed). -sættelig (-hed). en Uorden, uòrdentlig (-hed), uordnet. uordholden (-hed). uoverensstemmende (-else). uoverkòmmelig (-hed). -lagt. -séelig. -skúelig (-hed). -stígelig (-hed). -sættelig (-hed). -tálelig. -træffelig (-hod). -vìndelig (-hed), -vunden. upaaagtet. -anket. -klágelig (-hed). -klædt. -lídelig (-hed). -pàsselig (-hed). -skjönnet. -tālt. -tvìvlelig. upartisk (-hed). upàsselig (-hed), upassende. upersonlig (-hed). uplettet. en Upligt (foræld.). uplöjet. upoétisk. et Uraad (at mærke, ane U.), urádelig. uransàgelig (-hed). en Urede (være, komme, bringe i U.), urédelig (-hed), urēdt. uregelmæssig (-hed). uregérlig (-hed). urēn (-hed), urénlig (-hed). uret (med urette; jf. at forurètte), en Uret, uretfærdig (-hed), -mæssig (-hed), -vīs. urìdderlig (-hed). urìgtig (-hed). urímelig (-hed), urimet. en Uro, urólig (-hed; jf. at forurólige). uròkkelig (-hed), urokket. et og en Uryd el. -rydde, urýddelig. urýggelig (-hed), urygget. uræd. urørlig (-hed), urørt. usaaret, usáarlig (-hed). usaattes (Bio.). usadlet. usagt (at lade være u.). usálig (-hed). usaltet. usamdrægtig (-hed). usammenhængende. usand (-hed). usandfærdig (-hed). usandsýnlig (-hed). usànselig (-hed). usavnet. usèjlbar (-hed). en Usejer (foræld). uselskábelig (-hed). uselvstændig (-hed), uset. usigelig. usikker (-hed). uskáansom (-hed). uskabt. uskádelig (-hed), uskadt. uskattèrlig (-hed). uskēt. uskiftet. en Uskik, uskìkkelig (-hed), uskikket (-hed). en Uskjel (= Uret). uskjòllig ([1] ubillig, [2] ufornuftig). uskjændet. uskjön (-hed). uskjönsom (-hed). uskreven. uskrömtet. en Uskyld, uskýldig (-hed). uslé-

ben. uslùkkelig. usmágelig. usmèltelig (-hed). usminket. usmykket. en Usnilde (forældl.). usonet. uspart. uspíselig (-hed). uspórlig (-hed). ustádig (-hed). ustàndselig (-hed). ustràffelig (-hed). ustrídig. en Ustyr (at gjöre U.), ustýrlig (-hed). usund (-hed). usvígelig (-hed). usvækket. usýnlig (-hed). usyret. usædelig (-hed), usædvánlig (-hed). usælgelig (-hed). usøden. usömmelig (-hed), usönlig (-hed). en Utaal, utáalig (-hed), utáalelig (-hed), utaalmódig (-hed), utáalsom (-hed). utábelig (-hed). en Utak (at faa U.), utaknèmmelig (-hed). utàllig (-hed), utalt. utérlig (-hed). en Utid (i Utide), ùtidig og utídig (-hed). utilbōjelig (-hed). -børlig (-hed). -forládelig (-hed). -freds (-hed), -fredsstillende. -gívelig (-hed). -gængelig (-hed). -ládelig (-hed). -pas. -ráadelig (-hed). -reden. -règnelig (-hed). -stèdelig (-hed). -stræ̀kkelig (-hed). utímelig (-hed). en Uting. utjènlig (-hed). utjenstdygtig (-hed). utro (-tròskab), utrólig (-hed), utroværdig (-hed). utryg (-hed). utrykt. utræ̀ttelig (-hed). utrøstelig (-hed). en Utugt, utùgtig (-hed). utvetydig (-hed). utvìvlsom (-hed). utvungen (-hed). utýdelig (-hed). et Utyske. utækkelig (-hed). utæmmelig (-hed), utæmmet. utænkelig (-hed). utæt (-hed). et Utöj. uudfòrskelig (-hed). -førlig (-hed). -grùndelig (-hed). -hòldelig (-hed). -sígelig (-hed), -slèttelig (-hed. -slùkkelig (-hed). -tömmelig (-hed). -viklet. uundgáaelig (-hed). -skýldelig (-hed). -værlig (-hed). uvane (en u. Tyr), en Uvane, uvánlig, uvant. uvarig (-hed). uvársom (-hed). uvederhæftig (-hed). uvedkommende. et Uvejr (en U.s-sky, -storm). uvèjsom (-hed). uvelkommen (-hed). en Uven (at være, blive Uvenner), uvènlig (-hed), et Uvenskab, uvenskábelig (-hed). uvèntelig, uventende, uventet. et Uvid (at falde i U.), uvídende (-enhed), uvidenskábelig (-hed). uvìgtig (-hed). uvìldig (jf. Vild og Venskab), en Uvilje, uvilkáarlig (-hed), uvìllig (-hed). uvìrkelig (-hed), uvìrksom (-hed). uvis (-hed). uvīs. uvìsnelig (-hed). uvitterlig, uvittig (-hed). uvorn (-hed). uvæbnet. uvægerlig. et Uværd, uværdig (-hed). et Uvæsen, uvæsentlig (-hed). en Uvætte. uædel. uægte (-ægthed). uænset. uærbódig (-hed), en Uære, uærlig (-hed). uøvet.

úd (Bio.; jf. for-). ud af Stuen, ud ad Dören, ud ad Vejen, ud i Haven, ud paa Landet, Sommeren, Aaret, at gaa ud (at spasere, som et Lys, et Træ), det gaar ud over ham selv, at finde ud af noget, at lægge ud (af Havnen, Penge, Klæder), l. sig ud, l. sig ud med, komme ud (af Fængslet, i Selskab), k. ud af det med en, noget, det kom der ikke noget ud af, det kommer ud paa ét, det trækker længe ud, han gjör meget ud af den Sag, han vil ikke ud med det, med Sproget, det ser galt ud, det ser ud til, at sætte sig ud over, gaa, gjöre sig ud til Bens, det gaar, han er helt oven ud, rent ud, rent ud sagt, ud efter, ud over. — udad (Bio.). udi (foræld. = i, Fho.).

at **udaande** (-ing). en Udager. at udarbejde (-else). -arte (-ning). en Udarv, -arving. at udbanke (-ning). -basune (-ing). -bede (sig). -bedre (-ing). -betale (-ing). -bløde (-ning). et Udbo. at udbore (-ing). -brede (-else). -bringe (-else). et Udbrud, at udbryde. -brænde (-ing). et Udbud (foræld.). udbuet. en Udbugning. at udbyde. en Udbygning. et Udbytte. at udbære (-ing). -danne (-else). -dele (-ing). et Uddrag, at uddrage (-ning). -drikke (-ning). -drive (-ning). -dunste (-ning). -dybe (-ning). -dø (-døen), uddød. et Udfald (faa et godt U., gjöre et U.; en U.s-port), udfalden. en Udfart. at udfinde. et Udflaad. en Udflugt (gjöre en U., søge U.er). at udflyde. -flytte (-ning), en Udflytter (en U-gaard). at udfolde (-ning). -fordre (-ing). -fore (-ing). -forme (-ning). -forske (-ning; jf. uudforskelig). at udfri (-else). -fritte (-en). -fylde (-ning). en Udfærd. at udfærdige (-else). -føre (-else), udførlig (-hed; jf. u-), en Udførsel (en U.s-told). at udgaa, udgaaet, en Udgang (Aarets U.; en U.s-dör, et U-punkt, -øg). en Udgave (jf. Kvart-, Pragt-). en

Udgift (en U.s-post; jf. Mer-, Smaa-), at udgive (-else; at u. [sig] for), en Udgiver. udgjort. at udgjöre. -gløde (-ning). -granske (-ning). -grave (-ning). -grunde (-else; jf. uudgrùndelig). -gyde (-else). -hale (-ing), en Udhaler. at udhamre (-ing). en Udhavn. at udholde (jf. uudhòldelig), udholdende (-enhed). et Udhug, at udhugge (-ning), en Udhugst. at udhule (-ing). -hungre (-ing). et Udhus. at udhvile. -hysse (-ning). et Udhæng (et U.s-ark, -skab, -skilt), at udhænge (-ning). at udhæve (-else). -høkre (-ing). -jage (-else). en Udjord. at udjævne (-ing). -kaare (-else). en Udkant. et Udkast, at udkaste (-ning). et Udkig, (at holde U.). at udkjøbe (-ning). en Udkjørsel. at udklarēre (-ing). -klippe (-ning). -klæde (-ning). -klække (-ning). -koge (-ning). -komme, et Udkomme (rigeligt U., intet U. med), en Udkomst. et Udkrads, at udkradse (-ning). -kramme. -kræve. -kæmpe (-else). et Udlaan, at udlaane (-ing). -lade (sig; -else, -ning), en Udlader. et Udland (U-et). at udlē. -lede (-ning). -leje (-ning). -levēre (-ing). udlevet. en Udligger. en Udlod. at udlove (-ning). -lufte (-ning). en Udlyd. et Udlæg (en U.s-haver), at udlægge (-ning, -else), en Udlægger. udlændig (-hed), en Udlænding. en Udlænge. udlært. et Udløb, at udløbe, en Udløber. at udløse (-ning). -maale (-ing). -magre (-ing). -maje (-ning). -male (-ing). en Udmark. at udmarve. -matte (-else). -mejsle (-ing). -melde (-else). -munde (-ing). -mærke (sig; -else). -mønstre (-ing). -mønte (-ning). -nævne (-else). -pakke (-ning). -pante (-ning). -pege (-ning). -pensle (-ing). -pibe (-ning). -pille (-ing). -pine (-ing). -piske (-ning). -plante (-ning). -plyndre (-ing). -presse (-ning). -præge (-ning). -pynte (-ning). -pønse, -pønske. et Udraab (et U.s-ord, -tegn), at udraabe, en Udraaber. udrandet. at udrase. -rede (-ning, -else). -regne (-ing). en Udrejse. at udrense (-ning). -rette (-else). en Udrider. at udrinde (-ing). udringet. at udrive (-else). -ruge (-ning). -ruste (-ning). -rydde (-else). -rykke (-ning). -række (-ning). -røre (-ing). -saa (-ning). et Udsagn (et U.s-ord). et Udsalg (et U.s-sted). at udsave (-ning). -se, et Udseende. en Udsejling. at udsende (-else), en Udsending. en Udside. at udsige (-else; jf. uudsìgelig). en Udsigt (en smuk, vid U., give en U. over, gode U.r). at udsire (-ing). en Udskejelse. at udskibe (-ning). -skifte (-ning). -skikke. -skille (-ning). -skjælde. -skjænke (-ning). et Udskjær. udskrøgen. en Udskrift (af noget, paa et Brev), at udskrive (-ning). et Udskud, at udskyde (-ning). -skylle (-ning). -skære (-ing). udslaaet, et Udslag (at gjöre U.et), udslagen (u.nt Haar, den u.ne Dag). at udslette (-else; jf. uudslèttelig). -slibe (-ning). udslidt. at udslukke (-ning; jf. uudslùkkelig). -slynge. udslæbt. et Udslæt. at udsmedde (-ning). -smelte (-ning). -smykke (-ning). et Udsnit. at udsone (-ing). -sondre (-ing). udsovet (at faa u.). at udspejde. -spile (-ing). et Udspil, at udspille. -spinde (-ing). -spore (-ing). -sprede (-else, -ning). et Udspring, at udspringe. -spröjte (-ning). -spy (-ning). -spække (-ning). -spænde (-ing). -spörge. -staa (= taale, lide), udstaaende (at have noget u. med en). -staffēre (-ing). -stede (-else), en Udsteder. en Udstigning. at udstille, en Udstilling. at udstoppe (-ning). -straale (-ing). udstridt (at have u.). at udstryge (-ning). -strække (-ning). -strø. -strömme (-ning). udstudēret. at udstykke (-ning). et Udstyr, at udstyre (-else, -ing). -støde (-else). -suge (-else). udsvævende (-else). at udsy (-ning). en Udsæd. at udsælge. -sætte (at u. [sig] for; -else), en Udsætter. at udsøge. -tage (-else). -tale (sig; -else), en Udtale. udtjent. et Udtog. at udtolke (-ning). et

Udtryk (u.s-fuld), at udtrykke, udtrýkkelig. at udtræde (-else). et Udtræk, at udtrække (-ning). -tunge. -tvære (-ing). -tyde (-ning). -tynde (-ing). -tælle (-ing). -tænke (-ning). udtæret. at udtömme (-else; jf. uudtömmelig). -törre (-ing). et Udvalg. at udvalse (-ning). -vande (-ing). -vandre (-ing), en Udvandrer (et U-skib). at udvaske (-ning). en Udvej. at udveje (-ning). udvendig. at udvexle (-ing). -vide (-else). -vikle (-ing, jf. Kraft-, Selv-; uudviklet). -virke. -vise (-ning). -viske (-ning). udvortes (-hed; Bio. og To.). udvoxen. en Udvæg. at udvælde. -vælge (-else). en Udvæxt. at udæske (-ning). en Udø. en Udørk el. -ørken. at udøse (-ning). -øve (-else).

ude (Bio.). inde og u., u. fra, for u., der, her, hist u., være u. af Stand til, det er u. med ham, Tiden, Spillet er u., han er helt u. af det. — at udeblive (-else). -lade (-else). -lukke (-else), u-lukkende. -staaende (Fordringer).

uden[1] (Bio. og Fho. m. stedlig Bem.). for u. og for inden, u. Byen, Porten, u. for, fra, om, paa, til. — udenad (Bio.), en U.s-læren, -læsning. udenbords (Bio. og To.). udenbys (Bio. og To.). udendörs (Bio.). udenfor (Bio.). udenlands (Bio.), en U-rejse, udenlandsk. udenrigs (Bio.), en U-minister, udenrigsk. udenskjærs (Bio.). udensogns (Bio.). udenvælts (Bio. og To.). et Udenværk.

uden[2] (Fho., Bio. og Bno.; jf. des-, for-). uden Hat, Penge, Forskjel, Grund, Aarsag, Tvivl, ingen u. Gud, u. at hvile, u. saa er.

en **Uge.** den stille U., en Uges Tid, to Gange om Ugen, om tre Uger. ugentlig, ugevis (Bio.). en Ugedag, -lön; et Ugeblad, -skrift; U-penge; u-lang.

en **Ugle** (jf. Horn-, Kat-, Nat-, Slør-, Sten-, Taarn-). at ugle sig ud. en Uglerede, -unge; et U-billede, -hoved, -skrig; U-öjne (Ft.); at uglese, være u-set. en Uglspil.

en **Uld** (u. Ft.; jf. Ager-, Bom-, Faare-, Filt-, Frø-, Kalk-, Klip-, Krads-, Kær-, Lamme-, Pluk-). ulden (-nt, -ne; jf. halv-, hel-), -uldet (se fin-, kort-, lang-, rag-, strid-, tyk-), uldagtig. en Uldhose, -kam, -karte, -klokke, -sax, -skjorte, -spinder, -strömpe, -sæk, -tave, -tot, -tröje, -vante, -væver; et U-damask, -flöjel, -garn, -tæppe, -töj; u-bærende, -farvet, -rig.

en **Ulk** (Ft. -e; [1]en Fisk; [2]en Matros, jf. Sø-).

at **ulme.** Ilden ulmer under Asken.

en **Ulv** (Ft. -e; jf. Sol-, Sø-, Var-). en Ulvinde, ulveagtig. en Ulvefod (Plante), -grav, -jagt, -mælk (Plante), -unge; et U-skind; u-graa.

und- (besl. m. under, unden-, kun i Ss.): at unddrage (sig; -else). -fange (-else). -fly. -gaa, u-gáaelig (-hed; jf. u-). -gjælde (-else). -komme (-komst). -lade (-else). -live (-else; foræld.). -løbe. -se sig (-else), u-sélig (-hed). at u-sige (-else). -skylde (-ning), u-skýldelig (jf. u-). at u-slaa sig. -slippe. -sætte (-ning). -tage (-else, u.s-vis, Bio.), u-tágen (Bno., = uden[2]). at u-vige (-else). -være (-ede, -et), u-værlig (-hed; jf. u-).

at **unde** (undte, undt; jf. for-, mis-). at u. en noget. en -undelse, en -under (se Mis-), -undelig (se mis-).

et **Undentag** (= Aftægt). en U.s-mand.

et **Under** (Ft. -e; jf. Vid-). det er intet U., det var et Guds U. underlig (-hed; jf. for-, vid-), at undre (jf. be-, for-), det undrer mig, at u. sig = at undres (over); en Undren, en -undring (se Be-, For-). et Underbarn, -værk; u-fuld.

under (Fho. og Bio.; jf. der-, her-, hvor-). der, hen, her, ind, ned, neden, op u., u. neden, at bukke, gaa, ligge, skrive, stikke u., ikke u. ti Kroner, u. Solen, u. aaben Himmel, u. Tag, u. ét, u. Haanden, at have u. Hænder, u. Laas og Lukke, u. lukt Laag, u. Opsyn, u. Livsstraf, u. Skin af, at tage u. Armen, Armene, spille u. Dække, staa u. Vaaben, slaa u. Øret, gaa u. Sejl, komme u. Vejr med, gaa en u. Öjne, at staa u., have u. sig. underst (To. og Bio.), den, det, de underste. — underneden (Bio.). undertíden (Bio.). undervèjs (Bio.).

en **Underafdeling.** -arm. et U-bid. at u-binde (-ing). et U-bud.

U-buxer (Ft.). at u-byde. -bygge (-ning). u-dánig (-hed). en U-del. -dommer. -dyne. et U-dæk. -fald (et U.s-hjul, -vand). en U-flade. -foged. et U-foder. at u-forstaa (-else). u-fùndig (-hed). at u-gaa, en U-gang. et U-gardin. at u-give, u-given. at u-grave (-ning), en U-graver. -gud. at u-handle (-ing), en U-handler. et U-hold, at u-holde (-ning), u-holdende. et U-hus. u-jordisk. at u-kaste (-else). -kjende (-else). en U-kjole. -kjæve. at u-kjøbe. U-klæder (Ft.). en U-konge. -kop. -krop. at u-kue (-else). et U-lag. -lagen. u-legen (-hed). et U-lig (Lig²). u-liggende, en U-ligger. et U-liv. en U-læbe. -læge. at u-lægge (-else). u-løben, -løbende. et U-maal, en U-maaler. -mand. at u-minēre (-ing). en U-mundēring. -officēr. at u-ordne (-ing, -else). et U-pant. en U-ret. at u-rette (-ning). et U-rum. en U-saat (-saatter), u-saatlig. et U-sejl. -skib. -skjørt. en U-skov. -skrift, at u-skrive (-ning). et U-skud, u-skudt. at u-slaa (Sejl). et U-slæb. at u-staa sig. et U-stik, at u-stikke. -strege (-ning). -stryge (-ning). en U-ström. at u-støtte (-else). -sælge. en U-sætning. u-sætsig (-hed). at u-søge (-else), en U-søger. et U-tag (Tag²). en U-tand. at u-tegne (-ing). -trykke (-else). en U-tröje. at u-tvinge (-else). et U-töj. en U-verden. at u-vise (-ning). en U-vogn. at u-vurdēre (-ing). en U-vægt, u-vægtig.

at **undre**, se et Under.

ung (yngre, yngst). et ungt Menneske, de unge. en Ungdom (en U.s-ven; et U-liv), ungdòmmelig (-hed), en Unge (jf. Aars-, Björne-, Due-, Fugle-, Hare-, Hore-, Kat-, Krage-, Løve-, Ravne-, Rotte-, Ræve-, Skade-, Snoge-, Spurve-, Storke-, Svane-, Tigger-, Trold-, Ugle-, Ulve-, Ögle-, Örne-). en Ungkarl, -mø, -skov; et U-kvæg, -nød; en Ungersvend.

en **Uniform** (Ft. -er). en U.s-frakke, et U-stykke.

et **Úr** (Ft. -e; jf. Guld-, Kirke-, Log-, Lomme-, Maane-, Sand-, Slag-, Sol-, Spindel-, Stue-, Sø-, Sølv-, Taarn-, Taffel-, Vand-, Vækker-). en Urfjeder, -kasse, -kjæde, -lomme, -mager, -nögle, -skive, -snor, -viser; et Urglas, -hjul, -lod, -værk.

en **Úr** (egl. Urd = Stenbanke; jf. Fjæld-; norsk Ord).

Ur- (tysk Forstav. m. Betydn. af gammel, oprindelig): et Urbjærg, en Urindvaaner, -skov, -tid, -verden.

en **Urfugl**. en Urhane, -höne, Urhöns (Ft.).

en **Urne** (jf. Grav-, Ler-).

en **Uroxe**.

en **Úrt**[1] (Ft. -er; jf. Aager-, Bulme-, Desmer-, Due-, Farve-, Foder-, Gaase-, Gjøge-, Have-, Hede-, Høge-, Jærn-, Knop-, Krydder-, Køkken-, Lever-, Lunge-, Mad-, Mal-, Mark-, Mose-, Nyse-, Penge-, Salt-, Smykke-, Suppe-, Svale-, Sæbe-, Trold-). en Urtebod, -bog, -gaard (en U.s-mand), -have, -kost, -kram, -kræmmer, -potte; et U-bed, -frø, -vand.

(en) **Úrt**[2] (Urten = Maltafkog; jf. Øl-). den bitre Urt (= Humleafkog).

ussel, usselt, usle. en Usselhed, usselig, en Usling. en Usselryg.

V.

et **Vaaben**[1] (Ft. = Et., b. F. Vaabnene; jf. Angrebs-, Dæk-, Forsvars-, Haand-, Hug-, Ild-, Kaste-, Mord-, Skyde-, Sten-, Stik-, Stød-, Æg-). at bære V., gribe til V., staa under V. en Vaabenart, -broder, -brug, -byrd, -daad, -dans, -drager, -dyst, -død, -ed, -frakke, -fælle, -færd, -hvile, -kjortel, -klang, -klirren, -leg, -lære, -magt, -mester, -plads, -sal, -smed, -stilstand, -tröje, -ære, -øvelse; et V-brag, -glam, -gny, -hus, -kammer, -tag (Tag³, forældl.), -ting; vaabendjærv, -dygtig (-hed),

-færdig (-hed), -før, -klædt, -løs (-hed), -øvet.
et **Vaaben**[2] (Ft. -er; jf. Adels-, Rigs-, Stads-). en Vaabenbog, -konge, -kunst, -maler; et V-felt, -mærke, -skjold.
et **Vaad** (korttonet; b. F. Vaaddet, Ft. = Et.; jf. Drag-, Driv-, Dybs-, Fiske-, Flynder-, Puls-, Silde-, Træk-). en Vaadhals, -kalv, -line; et V-fiskeri.
vaad (vaadt, vaade (jf. driv-, dug-, dyng-, gjennem-, plask-). hverken vaadt eller tört. vaadskoet (el. -skot).
en **Vaade** (jf. Ilds-). vaadelig (foræld.). en Vaadeild; et V-drab, -skud, -værk; en Vaadesgjerning.
en **Vaag**[1] (en Fugl; jf. Mus-).
en **Vaag**[2] (en lukket Bugt). en Vaaghval, -mær (Ft. -er, en Fisk).
en **Vaage** (i Isen; jf. Silde-).
at **vaage** (jf. gjennemvaage; forvaaget). at v. over. vaagen (-nt, -ne; jf. aar-, halv-, lys-), vaagne Nætter, at have et vaagent Öje med. en Vaagen (jf. Natte-), at vaagne (jf. op-). en Vaagekone, -lön, -nat, -stue.
en **Vaand** (foræld. Ft. Vænder, smlgn. Haand; jf. Hassel-, Lilje-, Pile-, Ønske-).
en **Vaande.** at være i V. at vaande sig. vaandefuld.
en **Vaaning** (jf. at bivaane, en Ind-, Landvaaner). et V.s-hus.
et **Vaar** (Ft. = Et.; jf. Dyne-, Pude-).
en **Vaar** (u. Ft.; = Foraar). om Vaaren. at vaares (det v.), vaarlig. en Vaarblomst, -dag, -flom, -luft, -sild, -sæd; et V-fiskeri; v-grön; at v-lægge (-ning), -plöje (-ning).
(et) **Vaas** (= Vrövl). at vaase, en Vaaser.
en **Váble.** váblet (en v. Hud).
et **Vad** (b. F. Vádet, Ft. = Et.; et Vadsted; jf. Fole-). at vade (-ning). en Vadefugl, et V-sted (og Vad-); en Vadstövle.
(et) **Vadmel.** en Vadmels Tröje.
en **Vadsæk** (ligesom Vadmel af foræld. Vad = Klæde).
en **Vaffel** (Ft. Vafler). en V-bager, et V-jærn.
vág, vágt, vage (fr. = løs, tom). en Vaghed.
at **vage** (Søord). en Vager (jf. Flag-, Koste-). en Vagerkutter, V-penge (Ft.).
en **Vagt** (Ft. -er; af at vaage; jf. vogte; Bavne-, Brand-, Fane-, Felt-, Grænse-, Hoved-, Hunde-, Kyst-, Lejr-, Liv-, Natte-, Skild-, Slots-, Stald-, Strand-, Æres-). at have, holde V., staa, være, trække paa V. en Vagtild, -klokke, -mester, -parade, -post, -stue; et V-baal, -blus, -hold, -hus, -skib, -skud, -taarn; v-havende.
en **Vagtel** (Ft. Vagtler; en Fugl). en V-konge.
at **vaje** (holl.; jf. at hvege). vajende Faner.
en **Vakke** (Bjærgart; jf. Graa-).
vakker, vakkert, vakre.
at **vakle.** en Vaklen. vakleyorn (-hed).
en **Val** (b. F. Vallen; höj Kyst).
en **Vál** (u. Ft.; egl. de i Kampen faldne) = en Valplads. Valhal, en Valkyrje, -slynge; et V-rov, -sted.
val- (i Ss.) = valsk, vælsk (ɔ: egl. keltisk, romansk). valske Bönner, Mile (foræld.). Valland (foræld. = Italien, Frankrig), en Valbirk, en Valnød (et Valnøddetræ).
et **Valdhorn** (tysk, af Wald = Skov).
valen (-nt, -ne). valne Hænder. en Valenhed.
en **Valfart** (= Pilegrimsfærd).
et **Valg** (Ft. = Et.; jf. Arts-, Folke-, Gjen-, Konge-, Naade-, Om-, Ord-, Pave-, Præste-, Prøve-, Rigsdags-, Ud-). at være, komme paa V., gjöre, træffe sit V., stille (sig) til V., faa, have, give Valget. valgbar (-hed). en Valgbestyrelse, -dag, -frihed, -handling, -kamp, -konge, -kreds, -lov, -maade, -mand, -ret; et V-brev, -møde, -rige, -slægtskab, -sprog, -sted, -tryk; v-berettiget (-else), -fri (-hed).
en **Valk** (i Haaret). at **valke**, en Valker, en Valkning. en Valkemølle, -stok; en Valkjord.
en **Vallak** (Ft. Vallakker; skaaren Hingst).
Valland, valsk, se val-.
en **Valle** (jf. Mælke-, Oste-). at sylte V. vallet, valleagtig. en Vallekur, -ost; v-sur.
en **Valm** (hel, halv V.) = et Valmtag.
en **Valmue** (Plante). et V-frø.
en **Valnød**, se val-.
en **Valplads**, se en Vál.
en og et **Valrap** (Ft. -rapper; Ridedækken).
en **Valravn** (en Sagnfugl).
en **Vals** (Ft. -e; fr.). at valse[1].

en **Valse**. at valse[2] (jf. ud-), valset Kobber, en Valsning. valseformet, et V-værk.

valsk, se val-.

at **valte** (jf. for-): at skalte og v. med noget.

vammel, vammelt, vamle (jf. at væmmes). en Vammelhed, at vamle (det v.r mig).

van (uböj. To. og Bio.; jf. en Vane, vant): at være v., pleje v.

van- (nedsættende Forstav. i Ss.): en Vanart, v-ártig (-hed), at v-arte. v-byrdig. en V-fødsel, -fødning. v-før (-hed). et V-hold, at v-holde (= misklæde). v-hellig (-hed), at v-hellige (-else). en V-hjemmel. -kant (paa Tømmer). v-kùndig (-hed). en V-magt, v-mægtig. et V-ry (komme i V.). et V-rygte. en V-røgt, at v-røgte. v-skabt (-hed), en V-skabning. et V-skud. en V-skæbne. at v-slægte (-ning). en V-smag. at v-smægte. v-treven (-hed), en V-trivning. v-tro, en V-tro. en V-vare (af V.). et V-vid, v-vittig (-hed). en V-ære, at v-ære (-else).

et **Vand** (Ft. -e; jf. Aa-, Alun-, Bade-, Bag-, Barber-, Blaa-, Bly-, Brak-, Brus-, Bræk-, Brønd-, Drikke-, Far-, Fersk-, Fiske-, Fjæld-, Flod-, Foster-, Grube-, Grund-, Grøfte-, Gurgle-, Gylden-, Hav-, Honning-, Hoved-, Id-, Is-, Jomfru-, Kalk-, Kilde-, Kjøl-, Klor-, Kobber-, Køle-, Lavendel-, Lede-, Lud-, Male-, Moder-, Mose-, Mudder-, Mynte-, Mælke-, Mødding-, Mølle-, Overfalds-, Pumpe-, Regn-, Ris-, Rosen-, Salt-, Skede-, Skjönheds-, Skylle-, Sne-, Soda-, Spilde-, Spring-, Spole-, Sukker-, Sumpe-, Svale-, Svovl-, Sæbe-, Sø-, Te-, Tjære-, Underfalds-, Urte-, Vaske-, Vie-, Ætse-, Öjen-). fersk, salt, rindende, stillestaaende, koldt, varmt, haardt, blødt, rent, skiddent V., det bare V., et Glas V., en Spand V., V. og Brød, at løbe i V., bære V. imod, gaa i Vandet, trække, drive, ride til Vands. vandet, vandagtig, et Vande (jf. Død-, Höj-, Lav-, Middel-, Norden-, Sønden-, Tid-), smult, dagligt, aabent, höjt, lavt Vande, at træde V., et øsende V.; at vande (jf. ud-; [1] at v. Heste, Blomster, Veje; [2] Kuglen vandede): en Vanding ([1] Gjerningen at vande, jf. Eng-; [2] = et Vandingssted). en Vandaare, -afledning, -arve (Plante), -bakkelse, -balje, -beholder, -beholdning, -bi, -blegn, -blære, -boble, -bygning, -bæk, -bærer, -bølge, -daab, -dam, -damp, -draabe, -farve, -flade, -flaske, -flod, -flom, -fugl, -fure, -gang, -grav, -grød, -grøft, -hane, -hose, -hov, -hund, -hvirvel, -hyld (Træ), -höne, -kalv (Insekt), -kam (et Kar), -kande, -kant (Kystrand), -karaffel, -kiger, -kraft, -krukke, -kumme, -kunst, -kur, -køler, -ledning, -lilje, -linje, -loppe, -mand, -mangel, -masse, -mester, -mid, -myg, -mængde, -mærke (Plante), -mølle, -plante, -post, -prøve, -pyt, -pøl, -pøs, -rende, -rotte, -saa, -samling, -skade, -skat, -ski, -skorpe, -skrue, -skræk, -slange, -snegl, -sot (jf. Bryst-, Hjærne-), -spand, -spröjte, -stand, -straale, -strippe, -ström, -stövle, -svamp, -søger, -söjle, -tyde (Plante), -tønde -vej, -ögle; et V-bad, -brok, -bryn, -bækken, -drag, -dyr, -fad, -fald, -glas ([1] Drikkeglas, [2] Glasstof), -haar (Plante), -hjul, -hul, -hus, -kar, -løb, -mærke (i Papir), -rør, -skjel, -skyl, -spejl, -spild, -spring, -sted, -stof (= Brint), -svælg, -syn, -trug, -tryk, -ur, -værk, -væsen; V-höns, -kopper (Ft.); vandblaa, -fri, -førende. -klar (-hed), -kold, -lidt, -løs (-hed), -ret (-hed), -rig (-hed), -sky (-hed), -slaaet, -tæt (-hed).

en **Vandel** (u. Ft.; jf. at forvandle). en ustraffelig V., Handel og V.

at **vandre** (jf. ind-, udvandre; omvandrende; bevandret). en Vandrer (jf. Natte-, Ud-), en Vandring (en V.s-mand, -stav; jf. Folke-, Ind-, Lyst-, Natte-, Sjæle-, Ud-). en Vandrebog, -falk, -lyst, -stjærne.

en **Vane** (jf. van, vant, at vænne; Sæd-, U-). at komme, være i V. med noget, komme ud af V. med. vanlig (jf. sæd-, u-). et Vanedyr, -liv, -menneske.

en **Vang** (Ft. -e; jf. et Vænge). et Vangeled.

en **Vange** (jf. Side-). at vange. en V-hövl.

at **vanke**[1]. der v.r Hug, der v.r ikke noget.

at **vanke**[2] (jf. omvankende). at v. om. vankelmodig (-hed).

vanskelig (af foræld. en Vanske; jf. at forvanske). en Vanskelighed.

vant (-e; To., egl. Tf. af at vænne; jf. van, Vane; af-, be-, hjemme-, hus-, krigs-, sejer-, skud-, sted-, sø-, til-, u-). vante Veje, Sysler.
et **Vant** (Ft. -er; Søord; jf. Fokke-, Pytting-, Skibs-, Stor-, Stænge-).
en **Vante** (jf. Bælg-, Luf-, Pels-, Puls-, Uld-). som en V.
jeg **var**, se at være.
vár (vaer; gl. To., nu kun i Talem.): at blive noget v. varlig, varsom (-hed; jf. u-); en Vare[1] ([a]Agtsomhed, Varsomhed; jf. Van-): paa en V., at tage sig i V., tage V. paa; ([b]Udkigssted, foræld., jf. Stjærne-) = en Varde; ([c]Ligvarsel, jf. Kirke-); at vare[1] (jf. ad-, be-, for-), at v. paa, v. sig, at v. en ad; en -varing (se Be-, For-); et Varsel (se nedenf.); en -varsel (se Ad-). et Vartegn; en Varetønde (Sømærke), en V-tægt; et V-taarn; at v-tage (-else).
en **Varde** (se en Vare[1b], under vár).
at **vare**[2] (jf. ved-). varig (-hed; jf. aars-, kort-, lang-, livs-, u-), varàgtig (-hed; foræld.).
en **Vare**[2] (mest i Ft. -er; besl. m. vár, værd, at værge; jf. Alen-, Drikke-, Føde-, Glas-, Handels-, Jærn-, Klæde-, Korn-, Kram-, Mad-, Markeds-, Mode-, Silke-, Spise-, Sule-, Træ-, Æde-). at tage for gode Vare. en Vareballe, -mægler, -prøve; et V-hus, -loft, -oplag; V-priser (Ft.).
várm (jf. lummer-, sol-, sommer-). at varme (jf. gjennem-, op-), en Varme (jf. Hjærte-, Hus-, Kakkelovns-, Livs-, Lummer-, Middel-, Senge-, Sol-, Sommer-, Straale-, Stue-). en -varmer (se Knæ-, Puls-, Senge-). et Varmhus; v-blodet, -blodig; en Varmedunk, -fylde, -grad, -leder, -ledning, -lære, -maaler, -straale, -stue; et V-bækken.
et **Varp** (Ft. = Et.; Søord). at varpe, en Varpning. et Varpanker; en Varpeboje, -trosse; et V-tov.
et **Varsel** (Ft. Varsler; af vár, jf. For-, Lig-, Strand-). at **varsle** (jf. indvarsle, ildevarslende), en Varsling (jf. Ind-). et Varselsskrig.
varsko! (Tilraab, = af Vejen!) at varsko.
et **Vartavl** (foræld., et Slags Brætspil).
at **varte** op (tysk; jf. op-). Vartpenge (Ft., = Ventepenge).
en **Varulv** (egl. Mand-Ulv; Sagndyr).
en **Vase**[1] (jf. Blomster-).
en **Vase**[2] (af Risknipper) = en Vasevej.
en **Vask** (jf. vaad, væde, Vædske; [1]u. Ft., Gjerningen at vaske; jf. Stor-, Sæbe-; [2]Ft. -e, jf. Køkken-). Det gaar af i V., det gik i Vasken. at vaske (jf. af-, bag-, sæbe-, ud-), at v. op, v. sig (have vasket sig), en Vaskning (jf. Op-, Ud-), en -vaskelse (se Bag-), et Vaskerí, en Vasker (jf. Bag-, Guld-, Strand-). en Vaskebalje, -björn, -kjælder, -svamp; et V-bækken, -fad, -kar, -skind, -töj, -vand; en Vaskerkjedel, -kone, -pige; et V-hus.
(et) **Vat** (b. F. Vattet; jf. Silke-). en Vatsilke.
et **Vaterbord**, -pas, -sejl, -stag (Søord), vatret, en Vattersot, v-sottig (alle af nedert. Water = Vand).
en **Vav** (= Farvevav, en Plante).
ve! o ve! ve mig! ak og ve! (Udraabso.). en Veklage, et Veraab.
en **Ve** (Smerte, Lidelse; [1]u. Ft. Vel og Ve; jf. Hjem-, Hoved-; [2]Ft. Veer = Fødselssmerter; jf. Efter-). en og et Vemod, vemodig (-hed).
(en og et) **Ved** (b. F. Vedden, -et; jf. Bag-, Ben-, Birke-, Brænde-, Elle-, Kjærne-, Kors-, Kvalk, Mile-; foræld. Bet. Skov i Vedby, Sundeved osv.). en Vedaske, -bend el. -bende (et Vedbendblad, en V-ranke), -hammer, -have, -hugst, -sætter, -torn; et V-kast.
ved (Fho. og Bio.; jf. der-, hen-, her-, hvor-). nær, lige, strax, tæt v., v. Dagen, v. Lys, v. Haanden, at blive, gjöre, holde, kjendes, komme, staa, sværge, tales, være v., at kalde v. Navn, være v. godt Mod, holde v. lige, v. Magt, der er ikke noget ved ham, han kan ikke gjöre ved det, det kommer ikke mig ved.
at **vedblive** (-bliven). v-børlig (jf. at burde). at v-föje (-ning). -gaa (-else). v-holdende (-enhed). at v-hæfte (-ning). et V-hæng, -hængsel, v-hængende, -hængt. at v-kjende sig (-else). -komme, alle v-kommende (jf. u-), for mit V-kommende. at v-ligeholde (-else). -lægge (-ning). -røre. -staa (-else). -tage (-else). en V-tegning. -tægt (jf. Rets-). at v-vare (-varen).
jeg **véd**, se at vide.
en **Vedbend** el. -bende, se en og et Ved.

veder- (i Ss., egl. = Fho. ved); at vederfáres (det v. mig). v-hæftig (-hed; jf. u-). at v-kvæge (-else). et V-lag, at v-lægge. et V-mod (foræld.). en V-part (= Modpart). v-stýggelig (-hed).

en **Vedèt** (Ft. Vedetter). en V-kjæde, -post.

vég (böjelig, eftergivende, jf. at vige). at vege, at vegne, et vegnet Söm.

Vegne (Ft., egl. gl. Ejef. af en Vej). alle V., alle vide V., ingen V., paa mine, dine, egne, andres V.

en **Vej** (Ft. -e; jf. Adel-, Af-, Alfar-, Bi-, Bjærg-, By-, Dam-, Far-, Fjerding-, For-, Gjen-, Grus-, Grön-, Halv-, Hen-, Hjem-, Hoved-, Húl-, Jagt-, Jord-, Jærn-, Kirke-, Kjøre-, Konge-, Kors-, Krog-, Land-, Lande-, Ler-, Leve-, Luft-, Lön-, Mark-, Mellem-, Middel-, Midt-, Mælke-, Nærings-, Om-, Post-, Sand-, Side-, Skille-, Skinne-, Skjørte-, Skole-, Skov-, Smut-, Snig-, Sogne-, Sol-, Spasere-, Spor-, Spring-, Strand-, Støv-, Sø-, Ting-, Træk-, Tvær-, Ud-, Vand-, Vase-, Vinter-). en halv Mils V., at gaa sin V., at finde, vise V., bringe, komme, sætte i V., følge paa V., tage paa V. (el. Veje), være paa V., Vejen, Veje til, være paa gode, gale Veje, bringe, skaffe til Veje (jf. tilvejebringe), gaa, komme, staa, være (en) i Vejen, gaa, kjøre, skaffe, sætte, være af Vejen. -vejs (se Bio. halv-, land-, lang-, midt-, sø-, under-), vejbar (-hed; jf. uvejsom). en Vejarbejder, -bane, -bred (Plante), -bryder, -ende, -fyld, -grøft, -leder, -længde, -mand, -skat, -sten, -tæring, -viser; et V-anlæg, -arbejde, -net, -opsyn, -skjel, -spor, -stykke, -syn, -væsen; Vejpenge, -skjærver (Ft.); vejfarende, -kjendt, -kyndig (-hed), -lys, -løs (-hed), -stiv; at v-lede (-ning).

at **veje**[1] (-ede, -et, sjæld. Fort. vóg; jf. af-, op-, over-, til-, udveje; overvejende). en Vejning, en Vejer (en V-bod).

at **veje**[2] (digt., = fælde i Kamp; egl. s. O. som forr.; -ede, -et og vóg).

en **Vejle** (af at vade; jf. Vejle, Faarevejle) = et Vadested.

et **Vejr** (alm. udt. Vǽr; Ft. = Et. i den gl. Bet. af Vind; jf. Aprils-, Byge-, Frost-, Fyge-, Grode-, Hagel-, Himmel-, Hunde-, Høst-, Mags-, Munds-, Opholds-, Regn-, Rejse-, Rusk-, Sjask-, Sne-, Solskins-, Sommer-, Stads-, Storm-, Søndags-, Taage-, Torden-, Tø-, Tör-, U-). godt, daarligt, uroligt V., at gaa i Vejret, til Vejrs (= opad), hen i Vejret, slaa hen i Vind og Vejr, komme under V. med, faa, miste, tabe, trække Vejret. at vejre (jf. bort-, hen-; [1]= lufte: at v. Hø; [2]= lugte: Hunden vejrede); (et) Vejrlig. en Vejrflöj (ogsaa et), -hane, -lære, -mølle, -sol, -spaadom, -stak, -støtte; et V-fang, -glas (Barometer), -kort, -lag (Klima), -lys, -skifte, -strøg; vejrfast, -kyndig (-hed), -slaaet, -slagen; at v-smulre (-ing).

vel (Bio.). [1]godt og vel, v. ham! v. bekomme! at gjöre vel imod nogen, at befinde sig v., se v. ud, lev v.! far v.! (jf. et Far-, Levvel), v. til Mode, v. ved Magt, v. tilfreds, forsynet, fortjent, bekjendt, ansēt, oplagt, tillavet, underrettet, næret, med v. beraad Hu; [2](= alt for): v. stor, meget, længe; [3](tvivlende) du tror det vel ikke, gjör du v.? v. tyve Gange; [4](opmuntrende): vel! nu vel! [5](indrömmende): vel er det saa, men — (jf. hvorvèl, ihvorvèl, Bno. = endskjönt). (et) Vel (b. F. Vellet; jf. Almen-), hans Ve og Vel, hans sande V.; velàn (Udraab).

velanstændig (-hed). -baaren (-hed; jf. höj-). et V-befindende. -behag, v-behágelig (-hed). v-býrdig (-hed). -dædig (-hed; jf. Daad). en V-færd (en V.s-sag). et V-gaaende, en V-gang. -gjerning, v-gjort, v-gjörende (-enhed), en V-gjörer. v-havende (-enhed), en V-haver. v-holden. en V-klang, v-klingende. v-klædt. v-kommen (jf. u-), en V-komst. et V-levned. en V-lugt, v-lugtende. en V-lyd, v-lydende. en V-lyst, v-lystig, en V-lystning. en V-magt. v-mēnt. at v-sìgne (-else). v-skabt. en V-smag, v-smagende. -staaende, en V-stand. v-talende (-enhed). -tænkende. en V-vilje, v-villig. v-vīs. -voxen. et V-være, en V-væren. -ynder. v-ædel. -ærværdig (-hed).

en **Ven** (Ft. Venner; jf. Barndoms-, Bonde-, Börne-, Folke-, Friheds-,

Fædrelands-, Gjæste-, Hus-, Kvinde-, Menneske-, Mund-, U-, Ungdoms-). en Hjærtens V., en V. af mig, at være, blive gode Venner (Uvenner), gjöre sig gode Venner med en. en Veninde, venlig (-hed; jf. bonde-, u-), et Venskab (et V.s-stykke; jf. U-), venskábelig (-hed; jf. u-). en Vennegave, -haand, -kreds, -pligt, -tale, -tjeneste, -vold (i V.); et V-brev, -hus, -lag, -møde, -raad, -sind, -tab; vennefast (-hed), -huld, -løs, -salig, -sæl (-hed).

at **vende** (vendte, vendt; jf. af-, an-, bort-, ende-, for-, fra-, hen-, ind-, kjøl-, ko-, om-, stag-, til-, æg-vende; tilbagevendende; bag-, fra-, hjem-, mod-, om-, opvendt). at v. om, hjem, v. mod Syd, ud til Haven, v. med en Vogn, v. Vognen, en Frakke, v. én Ryggen, v. op og ned paa, v. sig (om). en Vending (i en snæver V.; jf. Ende-, Haande-, Ind-, Kjøl-, Ko-, Stag-, Æg-), en -venden (se Tilbage-). en -vendelse (se Af-, An-, For-, Hen-, Om-, Til-), en -vender (se Steg-), -vendig (se ind-, ud-). en Vendehals (Fugl), -kaabe, -kreds; et V-punkt.

en **Vendelbo.** Vendsyssel.

en **Vender.** vendisk, Venden.

at **vene** (foræld. = klage). at v. sig.

venstre (modsat höjre). til v., at gjöre v. om, paa v. Haand (Side) af ham = paa hans v. Haand (Side). en Venstremand.

at **vente** (af gl. d. Vaan = Haab, derfor rett. vænte; jf. af-, for-vente; uventet, -ventende). at være ventende = i Vente (at have i V.). en Venten, ventelig (jf. u-). en Ventesal, -tid; V-penge (Ft.).

en **Verden** (egl. b. F. af en Verd for Verld, Vereld; nyt Ft. -er; gl. best. Ef. Verdsens; jf. verdslig; Aande-, Billed-, Drömme-, Dyre-, Efter-, For-, Gude-, Legem-, Læse-, Plante-, Sanse-, Skygge-, Tanke-, Trylle-, Under-, Ur-, Yder-). Verdens Skabelse, V.s Ende (i Tid og Rum), al Verden = hele (den hele) V., hvor i al V., denne, den anden, den gamle, nye, fine, dannede, syndige, lærde V., at komme til V., V.s Gang, Løb, ingen Verdens (Verdsens) Ting. en Verdensaand, -anskuelse, -begivenhed, -borger, -bygning, -del, -egn, -handel, -hersker, -historie, -magt, -mand; et V-barn, -hav, -hjörne, -rige, -rum (i b. F.); v-berömt (-hed), -klog (-skab).

verdslig (af Verden). en Verdslighed.

et **Vers** (Ft. = Et.; jf. Bryllups-, Halv-, Lejligheds-, Lig-, Nid-, Nyaars-, Sang-, Skjalde-, Smaa-, Vægter-, Ære-). paa V., at synge paa det sidste V. en Versart, -bygning, -fod, -linje; en Versemager; et V-lag, -maal.

(en **Vespe**, se en Hveps.)

en **Vest** (Ft. -e). en Klædes, Flöjels V. en Vesteknap, -lomme.

vest (Bio. og No.; jf. nord-, syd-). v. for, fra, paa, i V., fra V., mod V., Vesten (det fjærne V.). vestlig (jf. nord-, syd-). en Vestbane, -farer, -kant, -kyst, -side; Vestborg, Vestindien, vestindisk.

vesten (Bio.; egl. fra Vest). Vinden er v., v. for, fra, om. en Vestenstorm, -vind.

vester (Bio., egl. mod Vest; No. = Vest). v. paa, Solen gaar ned i V. en V-gade, -led, -lide, -port; et V-hav, -land; v-landsk; V-borg, -bro, -vig.

vestre (To. b. F. = vestlige). den v. Ende, Side.

en **Vexel**[1] (u. Ft.). vexelvis (Bio.), at vexle (jf. af-, for-, ind-, om-, ud-), en Vexling (jf. Af-, Brev-, For-, Ind-, Om-, Ord-, Skrift-, Ud-). en Vexeldrift, -sang, -virkning; v-farvet.

en **Vexel**[2] (Ft. Vexler). en falsk V. en Vexelbank, -gjæld, -mægler, -regning, -rente, -ret, -rytter.

vi, os (Sto.; jf. vor).

en **Vibe** (Fugl). V-fedt (Plante), et V-æg.

et **Vid** (b. F. Viddet, u. Ft.; jf. Mande-, Nærings-, U-, Van-).

vid, vidt, vide (-ere, -est; jf. himmel-vid). paa vid Gab, Gavl, vide Ærmer, den vide Verden. vide (Bio.), saa vide; vidt (Bio.; jf. mile-), v. og bredt, v. bekjendt, berömt, saa v. jeg véd, for saa v. som; ikke videre, uden v., hvad saa v.? og saa v.; at vide[1] (jf. ud-), du maa ikke vide de Handsker ud for mig; en Vidde (jf. en Bredde; Brænd-, Jævn-, Lys-, Skud-, Slag-, Spor-, Spænd-, Syns-). vidaaben.

at **vide**[2] (jeg véd [veeð], vi vide, vidste,

vidst). at v. én Tak, at v. af (jf. uafvidende), at være vidende om noget (jf. al-, forud-, med-, u-). en Viden, et Vidende, en -vider (se Med-), en Vidskab. en Videlyst, v-lysten.

at **vide**³ (= yde, tilstaa; forældl.): at vide én en Bön.

en **Videnskab** (jf. Læge-, Natur-, Oldtids-, Rets-, Sprog-, Stats-). videnskábelig (-hed; jf. læge-, natur-, rets-, sprog-, stats-, u-). en Videnskabsmand, et V-fag.

viderlig (t. = modbydelig).

en **Vidje** (jf. Mar-). en V-fletning, -gren, -kurv, -pil; et V-baand.

et **Vidne** (jf. Blod-, Daabs-, Hævds-, Mod-, Rets-, Sandheds-, Sogne-, Stævne-, Tings-, Vitterligheds-, Öjen-, Øre-). at bære V. om, være V. til, tage, føre V.r paa. at vidne (jf. be-). en Vidneførsel, -pligt; et V-forhør; et Vidnesbyrd; v-fast.

vidtløftig (tysk; jf. víd). en Vidtløftighed.

et **Vidunder.** vidùnderlig (-hed). et Vidunderbarn.

at **vie** (vier, -ede, -et; jf. ind-, ægte-). en Vielse (jf. Bispe-, Brude-, Ind-, Præste-, Ægte-). et Vievand.

et **Vift** (Ft. = Et.). at vifte (jf. til-), en Viften, en Viftning, en Vifte. en Viftebyg, -palme; v-dannet, -formet.

en **Vig** (Ft. -e; jf. Mund-; Kalø Vig, Lem-, Puster-, Vestervig).

at **vige** (vég, vegen, -et, -ne; jf. af-, fra-, und-). en -vigelse (se Af-, Fra-, Und-), -vigelig (se ufra-).

vigtig (tysk; jf. Vægt; u-). at gjöre sig v. en Vigtighed.

en **Viking** (Ft. -er; oldn. O.). et V.s-tog.

en **Vikke** (mest i Ft.; jf. Foder-, Gærde-). en Vikkeager, -halm, -havre.

at **vikle** (jf. af-, for-, ind-, om-, op-, ud-). en -vikling (se alle Ss.).

jeg **vil**, se at ville.

en) **Vild** (af at ville). V. og Venskab. vildig (jf. u-).

vild (jf. elle-, halv-, raad-, sted-). vilde Dyr, Mennesker, et vildt Liv, at skrige i vilden Sky. at vilde (jf. for-), at vildes, en Vildelse (jf. For-, Syns-), en Vildhed (jf. Elle-, Raad-, Sted-), en Vildskab, vildsom (-hed), et Vildt (en V-handel, -stand, -tyv; jf. Daa-, Fjer-, Fugle-, Kron-, Raa-, Smaa-). en Vildand, -bane, -basse, -brad (forældl.), -gaas, -gang, -kat, -mand, -so, -tysker; et V-dyr, -spor, -svin; en og et Vilderede.

vild og **vildt** (Bio.). at gaa, fare, føre, lede, løbe vild, at tale, voxe vildt. vildfarende (-else), -fremmed; at v-lede (-else); vildtvoxende.

en **Vilje**, se at ville.

et **Vilkaar** (af at ville og et Kaar; jf. Livs-). vilkáarlig (-hed; jf. u-).

at **ville** (jeg vil, vi ville, vilde, villet). villig (-hed; jf. bered-, fri-, god-, lær-, mod-, red-, tjenst-, u-, vel-, vrang-; at be-, indvilge el. -villig.e); en Vilje (ikke »Villie«; jf. Egen-, Folke-, Mod-, U-, Vel-, Vrang-), at gjöre noget med V., at faa sin V., meget imod min V., at være, gjöre en til V. viljefast (-hed), -løs (-hed), -stærk (-styrke), -svag (-hed); en Viljesytring.

vilter (b. F. og Ft. viltre; af vild; jf. forviltret). en Vilterhed.

en **Vimmel** (Ft. Vimler; egl. Hvimmel; jf. at hvimle) = et Vimmelbor. et V-skaft.

en **Vimpel** (Ft. Vimpler). en V-stage.

vims (egl. hvims). at vimse (om).

en **Vín** (Ft. -e; jf. Alter-, Bord-, Brænde-, Frugt-, Gammel-, Kirke-, Kirsebær-, Land-, Messe-, Muskat-, Offer-, Palme-, Ribs-, Rinsk-, Rød-, Slaaen-). et Glas, en Flaske V. vinagtig. en Vinaand, -avl, -bærme, -dunk, -eddike, -egn, -flaske, -gaard (en V.s-mand), -gjær, -handel, -handler, -høst, -kande, -karaffel, -kjender, -kjælder, -kyper, -køler, -perse, -prøve, -ranke, -rus, -smag, -sten, -stok, -stue, -suppe, -syre, -sæk, -tapper; et V-aar, -anker, -bjærg, -blad, -bær, -fad, -glas, -hus, -land, -løv, -træ.

vind, v. og skjæv. vindskjæv, -öjet.

en **Vind**¹ (Ft. -e; jf. Foraars-, Fralands-, Frost-, Hvirvel-, Høst-, Kaste-, Kællinge-, Land-, Med-, Mod-, Morgen-, Natte-, Norden-, Nordøst-, Nordvest-, Paalands-, Regn-, Side-, Storm-, Strand-, Sydøst-, Sydvest-, Sø-, Sønden-, Træk-, Vesten-, Østen-). som Vinden blæser, sejle for halv V., løbe med en halv V., at slaa hen i Vejr og V., gaa for V. og Vove, at gjöre V., det blev til V., at

være i Vinden. at vinde[1] (-ede, -et), det vinder (rulletonet); vindig (-hed). en Vindbøsse, -fælde, -harpe, -luge, -maaler, -mager, -mølle, -ovn, -rose, -side, -ske (el. -sked), -skjærm, -spiller, -sprække (i Træ), -streg; et V-bræt, -fang, -hjörne, -kast, -pust, -skifte, -spring, -stille, -strøg, -stød, -æg, -öje (= Vindhjörne, Søord); V-taarer (Ft.); vindaaben, -ret, -tör, -törret.

(en) **Vind**[2] (egl. Flid, Arbejde): at lægge V. paa noget. vindskibelig (-hed).

at **vinde**[2] (vinder [stødtonet], vandt, vunden, -et, -ne; oldn. og sv. vinna, egl. arbejde, udrette; jf. af-, for-, gjen-, ind-, over-). at v. og vare, v. hjem, v. Tid, Sejer, Bifald, Prisen, sin Sag, Spillet, Penge. en Vinden (og Taben), en Vinding[1] (jf. Ind-, Land-, Sejer-), en -vindelse (se For-, Gjen-, Over-), en -vinst (se Ge-), en Vinder (jf. Over-, Sejer-). en Vindelyst, -syge; v-syg.

at **vinde**[3] (böjes som [2]; = oldn. og sv. vinda; jf. vende; om-). at v. Garn. en Vinde (jf. Brønd-, Garn-, Lofts-), en Vinding[2], et Vindsel (Ft. Vindsler). en Vindeblok, -bom, -bro, -pind; et V-hjul, -reb; en Vindelbugt, -trappe; et V-trin.

et **Vindue** (ogsaa Vindu, Vindve; egl. Vind-Öje; jf. Gavl-, Gitter-, Karrét-, Kirke-, Kjælder-, Kvist-, Tag-). en Vindues- (el. Vindus-)karm, -krog, -post, -ramme, -rude, -skat, -skodde, -sprosse; et V-glas.

en **Vinge** (jf. Bag-, Engle-, Fjer-, For-, Fugle-, Mølle-, Næse-, Svane-, Örne-). vinget (jf. aare-, be-, fir-, flor-, klar-, maske-, mel-, net-, skæl-, spore-, to-). en Vingefjer, -frugt, -snegl, -snække, -spids; -strækning; et V-ben (tage ved V.t), -dække, -fang, -slag, -stykke; vingebrudt, -løs, -skudt, -stækket.

et **Vink** (Ft. = Et.). at give én et V. (om noget). at vinke (jf. til-), v. ad en; en Vinken.

en **Vinkel** (Ft. Vinkler; jf. Grund-, Hældnings-, Lys-, Nabo-, Syns-, Top-). -vinklet (se lige-, ret-, skjæv-, spids-, stump-). en Vinkelhage, -maaling, -skriver, -stilling; et V-maal, -tag; v-ret.

en **Vinter** (Ft. Vintre; jf. Efter-, Is-, Mid-, Slud-, Sne-, Storke-). i V., til V., om Vinteren. vinterlig, at -vintre (-ing; se over-). en Vinteraften, -brug (til V.), -dag, -dragt, -frakke, -frugt, -hat, -have, -havn, -kjole, -kulde, -luft, -maaned, -morgen, -mølle, -nat, -pære, -rejse, -sol, -sæd, -sövn, -tid, -vej (at vise en V.n); et V-foder, -føre, -grönt, -leje, -ophold, -smör, -solhverv, -töj, -vejr, -æble; V-klæder (Ft.); v-gammel, -grön; at v-fodre (-ing), -lægge, -plöje (-ning).

(en **Viol**, en **Violin**, se Fiol, Fiolin.)

at **vippe** (jf. en Spirrevip). en Vippe (jf. Bro-, Brønd-, Rug-), Ax og Vipper. en Vipstjært (Fugl); et Vippebræt.

vips! (Udraab): v. var den borte.

(en) **Virak.** en V-duft, -sky.

at **virke** (jf. Værk, et Ørke, at orke; be-, ind-, med-, mod-, paa-, sam-, til-, udvirke; selvvirkende; guld-[ind]virket). et Virke (foræld., jf. Dane-), en Virken, en Virkning (at gjöre V.; v.s-løs, -hed; jf. Bi-, Efter-, Følge-, Hoved-, Ind-, Lys-, Med-, Mod-, Naade-, Natur-, Paa-, Rets-, Sam-, Til-, Vexel-), virksom (-hed; jf. selv-, u-), virkelig (-hed; jf. u-; at v-gjöre, -else). en Virkekraft, -kreds, -lyst, -maade; v-lysten.

(at **virre**, se hvirre.)

et **Virvar** (jf. at hvirre, forvirre).

vis, vist, visse (jf. u-). v. i sin Sag, det er jeg v. paa, en v. Mand, visse Folk, Ting, det er vist og sandt, for vist, til visse. vist (Bio.), ganske v., v. ikke (nej), v. nok og (med tvivlende Bet.) vistnok (= vist i: det er vist Lögn). at visse[1] (= bestemme, foræld.; jf. for-), en Vished (jf. U-), en -visning (se For-), visselig (Bio.).

vís (viis), víst, vise (jf. al-, frem-, næs-, ret-, u-, vrang-). den vise, de vises Sten, at gjöre én v. paa. en Vísdom (en V.s-tand), viselig (Bio.). en Vísmand.

en **Vis** (u. Ft.; = Maade). paa den, samme, gammel V. (jf. paa Kvindevis; i Hundred-, Lispunde-, Punde-, Tusend-, Tøndevis osv., samt Bio. almindelig-, betingelses-, del-, fag-, forholds-, forsvars-, grad-, heldig-, hobe-, hæfte-, hændelses-, kappe-, klasse-, klat-, klumpe-, klynge-, knippe-, kors-, kryds-, kvants-, kvartals-, lag-, lejligheds-, lignelses-, liger-, lykkelig-, læsse-, læste-, maaneds-, masse-, mulig-, natur-

lig-, par-, plet-, potte-, punde-, punkt-, pægle-, rad-, rimelig-, rode-, rude-, skare-, skifte-, skjæmt-, skjæmte-, skjæppe-, skokke-, skridt-, skrömt-, slumpe-, slægt-, snese-, spande-, strøg-, strömme-, stumpe-, stykke-, stød-, time-, tomme-, trin-, trop-, uge-, undtagelses-, vexelvis).

en **Vise** (jf. Almue-, Barne-, Drikke-, Folke-, Gade-, Kæmpe-, Nid-, Skjæmte-, Smæde-, Spinde-, Trylle-, Vugge-). en Visebog, -digter, -digtning, -kræmmer, -mager.

at **vise** (víste, víst; jf. af-, an-, be-, bort-, efter-, for-, fore-, frem-, hen-, hjem-, op-, overbe-, paa-, tilbage-, ud-, undervise; misvisende). at v. Tænder, Vej, v. igjen, v. en Dören, v. sig. en Viser (jf. Af-, Bi-, Brev-, Fore-, Minut-, Navne-, Om-, Sekund-, Sol-, Time-, Ur-, Vej-), en -visning (se alle Ss. med vise, visende, samt Tilrette-).

en **Visit** (Ft. Visitter). et V-kort.

en **Visk** (Ft. -e; jf. Halm-, Ho-, Sko-, Skure-, Suppe-). at viske (jf. af-, ud-), en Visker ([1] egl., jf. Kanon-, Penne-; [2] uegl. en Irettesættelse). et Viskeklæde, -læder, -stykke.

en **Visse** (en Plante).

at **visse**[2] (med i-Lyd; alm. dog at vysse). v. for et Barn, v. i Sövn. visselulle! (jf. at lulle).

vissen (-nt, -ne; jf. top-). at visne (jf. henvisne; uvisnelig), en Visnen, en Vissenhed. en Vissenpind.

(et) **Visvas** (= Sniksnak).

vitterlig (-hed; et V.s-vidne; jf. et Vid, at vide; uvitterlig).

vittig (af et Vid; jf. u-). en Vittighed (et V.s-værk; jf. Sam-).

en **Viv** (egl. = Kvinde; jf. Haadings-, Slegfred-, Ægte-).

(et **Vod**, se et Vaad, Vaaddet.)

en **Vogn** (Ft. -e; jf. Arbejds-, Bag-, Barne-, Bi-, Blok-, Bonde-, Bremse-, Brygger-, Dag-, Damp-, Doktor-, Fange-, Fjælle-, Flytte-, For-, Fragt-, Frem-, Haand-, Herskabs-, Ho-, Høst-, Jagt-, Kaleske-, Kaper-, Kilde-, Kreatur-, Krudt-, Kul-, Kurve-, Lang-, Leje-, Lig-, Mælke-, Mobel-, Møg-, Møller-, Nat-, Over-, Pak-, Person-, Pinde-, Post-, Rejse-, Rulle-, Rust-, Sand-, Sejers-, Skralde-, Sol-, Spor-, Stads-, Strids-, Syge-, Torve-, Trille-, Triumf-, Tros-, Træk-, Under-; Karlsvognen). en Vognaxel, -bom, -borg, -buk, -dör, -fading, -fjæl, -færdsel, -hammel, -hest, -kjæp, -lak, -leje, -lygte, -mager, -mand (en V.s-hest, -karl; et V-lav, -læs), -mester, -park, -port, -rummel, -smörelse, -stang, -stjært, -styrer; et V-hjul, -læs, -pas, -ruf, -skifte, -skrin, -skur, -spor, -sæde, -trin, -töj; V-lætter (Ft.).

at **vogte** (jf. Vagt, vaage; be-). at v. Kvæg, v. paa, v. sig. en Vogter (-ske; jf. Bane-, Dör-, Fange-, Led-, Syge-), en Vogtning (jf. Be-).

en **Vold**[1] (Ft. -e; jf. Fæstnings-, Grund-, Grænse-, Grøfte-, Jord-, Mellem-, Mur-, Skanse-, Stads-, Sten-, Tvær-). en Voldbakke, -bænk, -bærme, -grav, -grøft, -mester, -skytte, et V-sted.

en **Vold**[2] (Ft. -e; forældl. = Slette): Mark og grönne Volde.

en **Vold**[3] (u. Ft.; jf. en Vælde; Ene-, Fjende-, Kvinde-, Over-, Venne-). Gud i V.! at være, komme, give sig i ens V., gjöre V. paa, bruge V. imod, tage med V., med V. og Magt. at volde (voldte, voldt el. voldet; jf. forvolde, selvvoldt), en -volder (se Sag-), voldelig (Bio.), voldsom (-hed). en Voldførsel, -gift (en V.s-mand), -tægt; at v-føre, -give, -tage; en Voldsdaad, -færd, -gjerning, -mand; V-boder (Ft.).

en **Vom** (Ft. Vomme; jf. Fylde-, Ister-, Ko-). -vommet (se ko-).

vor (og vores), vort (og vores), Ft. vore (og vores). (Sto., jf. vi, os).

(en) **Vór** (i Bylder og Saar).

at **vorde** (Fortid vord forældl., vorden, -et, -ne; = blive). en Vorden.

-vorn[1] (-nt, -ne; -hed; egl. Tf. af at vorde; se drille-, fjante-, flane-, græde-, knar-, sladder-, slik-, sludder-, slug-, smaa-, smøle-, -vakle-, vrante-, vrikke-).

-vorn[2] (i uvorn, -nt, -ne, -hed, af forældl. at vurde = agte; altsaa egl. uagtsom).

en **Vorned** (Ft. -e; besl. m. Værn, Værge, vár). et Vornedskab.

en **Vorte** (langt å; jf. Bryst-, Spinde-). vorteagtig. en V-mælk, -rod (Planter).

en **Vove**[1] (langt å; digt. Ord = Bølge). for Vind og V., Havets Vover.

(en) **Vove**[2] (langt å): at sætte i V. at **vove** (jf. forvoven, -hed), vovelig (-hed), vovsom (forældl.). en Vovehals, et V-spil, -stykke.

(et **Vox** (jf. at væxe; Jomfru-, Plante-,

Pode-, Pudse-, Øre-). en Voxbönne, -dūg (oftest et V.), -dukke, -fakkel, -farve, -kage, -kjærte, -maske, -næse, -palme, -perle, -salve, -skive, -stabel, -tavle; et V-aftryk, -dūg, -lagen, -lys, -mel, -segl, -taft; voxgul.

at **voxe** (-ede, -et og voxte; jf. en Væxt; be-, for-, frem-. op-, overvoxe; vildtvoxende; krum-, om-, rund-, sammenvoxet). en -voxning (se Be-, For-, Sammen-); voxen (To., -nt, -ne; jf. fuld-, halv-, karl-, mand-, ud-, vel-). et Voxested.

Vraa (Ft. -er; jf. Lön-).

et **Vraal** (Ft. = Et.), at vraale (alm. Vræl, vræle).

(et) **Vrág**[1]: at kaste V. paa = at vrage. en Vragen, en Vrager. et Vraggods.

et **Vrág**[2] (s. O. som forr.; Ft. = Et.; jf. Skibs-). en Vragstump; et V-stykke, -tømmer.

at **vralte.** at komme vraltende, en v. Gang. en Vralten.

vrang (jf. at vrænge). en Vrange (V.n, modsat Retten). en Vranglære, -lærer, -side, -strube, -vilje; v-villig (-hed), -vīs (-hed).

at **vraute.** vranten (-nt, -ne), en Vrantenhed. vrantevorn.

vréd, vredt (jf. smæk-). en Vrede, at vredes, vredàgtig (-hed). v-laden (-hed).

et **Vrid** (Ft. = Et; jf. Bug-). at vride (vréd, vreden, -et, -ne; jf, for-), at v. sine Hænder, v. Linned, v. sig; en Vridning (jf. For-). en Vridblegn, -torn (et Træ); et V-bor.

at **vrikke** (af at vride). en Vrikken. vrikkevorn.

en **Vrimmel** (Ft. Vrimle). at vrimle.

vringelhornet (af foræld. at vringle).

vrinsk. en v. Hest = en Vrinsker (Hingst). at vrinske, en Vrinsken.

at **vrippe.** vrippen (-nt, -ne; = gnaven), en Vrippenhed.

at **vrisse** ad en (besl. med at vride).

en **Vrist.** en höj, en lav V.

at **vriste** (af at vride; jf. fra-, op-). at v. en noget (Sejren) ud af Haanden.

et **Vræl** (Ft. = Et.). at vræle (jf. Vraal, vraale).

at **vrænge** (af vrang; jf. for-). at v. Mund, at v. ad en. en Vrængen.

(et) **Vrævl**, at vrævle =

(et) **Vrövl** ([1] egl. noget sammenfiltret, Hönens V. = en Hönserede; [2] meningsløs Tale, at gjöre V.; [3] = en vrövlagtig Person). at vrövle (jf. sammen-), en Vrövler, et Vrövlerí, vrövlàgtig (-hed). vrövlevorn; et Vrövlehoved.

en **Vugge.** at vugge, en Vuggen, en Vugning. en Vuggegave, -gænge, -sang, -vise; et V-baand, -lagen; V-klæder, -penge (Ft.).

en **Vulkán** (Ft. -er). vulkánsk.

en **Vunde** (digt., = et Saar). en Vundfeber (= Saar-).

at **vurdére** (= skatte[1], gl. d. vurde; jf. værd; over-, under-). en Vurdéring.

at **vysse** = at visse[2].

at **væbne** (af Vaaben; jf. af-, bevæbne; uvæbnet). med væbnet Magt. en Væbner, en Væbning (jf. Af-, Almen-, Be-, Borger-, Folke-).

Væd (foræld. No.): at slaa til Væds om = at vædde (med en, om, paa noget). en Væddekamp, -kjørsel, -løber, -strid; et V-løb (en V.s-hest), -maal, -ridt.

at **væde** (af vaad). en Væde, en Vædske (jf. Glas-, Led-, Slim-), at vædske.

en **Væder** el. Vædder (Ft. -e). et Væderhorn, -lam, -skib, -skind.

en **Væg** (Ft. Vægge; jf. Bjælke-, Bræde-, Ende-, Gavl-, Glas-, Hus-, Kline-, Klippe-, Ler-, Mellem-, Nabo-, Side-, Skille-, Sol-, Træ-, Tvær-, Ud-, Yder-). en Vægsten; en Væggelus; et V-skab, -töj.

en **Væge** (jf. Lampe-, Lyse-).

et **Vægelsind** (egl. Hvægel-, af at hvege). vægelsindet.

en **Væger** (Ft. -e; Planke, Søord; jf. Dæks-).

en **Vægge** (= Kile, foræld.).

at **vægre** sig (jf. uvægerlig). en Vægring.

en **Vægt** (af at veje[1]; [1] u. Ft., jf. Egen-, Grund-, Lige-, Middel-, Mod-, Over-, Punde-, Under-; overvættes, Bio.; [2] Ft. -e, jf. Bismer-, Guld-, Korn-, Skaal-, Stang-, Sving-). at lægge V. paa. vægtig (-hed; jf. fuld-, over-). en Vægtarm, -del, -enhed, -fylde, -lod (ogsaa et V.), -prøve, -skaal, -stang, -tunge; v-fuld, -fyldig, -løs (-hed).

en **Vægter** (af Vagt; jf. Bro-, Gade-, Havne-, Nat-, Taarn-, Torve-). en Vægtergang, -pibe, -sang; et V-raab, -vers.

væk (t. Bio., = bort, borte). gaa v.! v. er han.

at **vække**[1] (-ede, -et og vakte, vakt; af at vaage; jf. opvække, opvakt). en Vækkelse (jf. Op-), en Vækning[1], en Vækker (et V-ur).

at **vække**[2] (-ede, -et; jf. en Vaage). at v. Is. en Vækning[2].

et **Væld** (Ft. = Et.; jf. Kilde-). at vælde[1] (jf. op-, ud-). en Væld-ekilde.

en **Vælde** (af en Vold[3]; jf. Adels-, Bonde-, Ene-, Folke-, Fyrste-, Konge-, Over-, Penge-, Præste-, Stands-). med Vælde. at vælde[2] (se over-), vældig (-hed; jf. ene-, over-).

at **vælge** (valgte, valgt; jf. et Valg; gjen-, udvælge; selvvalgt). en Vælgor (jf. Dag-), en Vælgde (jf. Vælt), at være, komme i Vælgden, en Karl ud af Vælgden.

vælig (nedert.). en v. Hest. en Vælighed.

en **Vælling** (af forældl. at vælle = koge; jf. Byg-, Bænke-, Mel-, Pære-, Ris-, Sule-).

vælsk (= valsk, under val-). et Vælskbind.

(en) **Vælt** (jf. udenvælts; en Vælgde, under at vælge). at være, komme i Vælten; et Væltskort.

at **vælte** (jf. af-, om-). v. en Vogn, v. Skylden fra sig, v. sig i Græsset, v. med en Vogn, v. ud, ned. en Væltning (jf. Af-, Om-), væltsom (-hed). væltenem.

at **væmmes** (jf. vammel). at v. ved noget. væmmelig (-hed), en Væmmelse.

vǽn (digt. O. = skjön). den væne Mø.

et **Vænge** (af en Vang; jf. Skov-).

at **vænne** (-ede, -et og vænt, vant; jf. van, vant, en Vane; af-, forvænne, afvant, forvænt). at v. en (sig) af med noget, jeg har vænnet (vant) mig til det, Barnet er vænt fra. en -vænnelse (se Af-, For-).

vǽrd (vǽrdt, Ft. vǽrd). hvad er de værd? det er aldrig værdt. (et og en) Værd (jf. Kunst-, Middel-, Penge-, U-), at lade staa ved sit V., Penge og Penges V.; en Værdi (Ft. -er; v-fuld, -hed; v-løs -hed; jf. Brugs-, Navne-, Penge-, Salgs-, Tal-), værdig (-hed; jf. agt-, beundrings-, dadel-, elsk-, følge-, hæder-, höj-, höjær-, last-, læse-, minde-, misundelses-, mærk-, mønster-, pris-, ros-, se-, straf-, tro-, u-, velær-, ynk-, ær-, ønskværdig; en Konge-, Præsteværdighed), at værdige (jf. ned-), at værdiges. en Værdskyld (forældl.), at v-sætte (-ning).

at **være** (jeg er, vi ere, jeg var, vi vare, jeg har været; jf. over-, undvære; da-, der-, forhen-, fra-, her-, hidtil-, inde-, nu-, nær-, om-, til-, tilstedeværende). at v. af med, v. med (i, til), v. over, v. til, lad (det) være! lad mig være! lad (saa) være, at (= uagtet), være sig Mand eller Kvinde, er han gaaet? — ja han er. en Væren (jf. Sam-, Vel-), et -være (se Vel-), et -værende (se Mellem-), en Værelse (forældl.; jf. Fra-, Nær-, Over-, Til-, Tilstede-), et Værelse (jf. For-, Gjæste-, Kvist-, Læse-, Side-, Sommer-, Sove-), -værlig (-hed; se und-).

et **Værft** (Ft. -er; jf. Orlogs-, Skibs-).

at **værge** (jf. vár; af-). at v. sig. en Værge (jf. Bog-, Kirke-, Lav-), et Værge ([1] Vaaben og V.; [2] jf. Mod-, Nod-; [3] = et Værgemaal: det er ikke i mit V.). et Værgemaal; v-løs (-hed).

et **Værk**[1] (Ft. -er el. u. Ft.; jf. at virke, et Ørke; Aands-, Bag-, Bi-, Billed-, Bindings-, Bjælke-, Bjærg-, Bul-, Byg-, Bygnings-, Börne-, Dag-, Digter-, Drifte-, Driv-, Fag-, File-, Flet-, Flik-, For-, Fæstnings-, Gang-, Gas-, Gitter-, Glas-, Graa-, Grubbe-, Grube-, Grund-, Gætte-, Haand-, Hammer-, Hast-, Hejse-, Hjul-, Hoved-, Hæk-, Hær-, Jærn-, Kalk-, Kjærne-, Kobber-, Kron-, Krudt-, Kunst-, Kæmpe-, Last-, Lege-, Liste-, Lægte-, Lære-, Lofte-, Mak-, Male-, Maske-, Mellem-, Menneske-, Mester-, Mur-, Mølle-, Mønster-, Net-, Niddings-, Orgel-, Pels-, Pille-, Pinde-, Planke-, Pragt-, Pumpe-, Pæle-, Rim-, Ræk-, Røst-, Salt-, Sang-, Sav-, Sejer-, Skanse-, Skrue-, Skygge-, Slag-, Sluse-, Slynge-, Snit-, Snore-, Spände-, Sparre-, Spille-, Sprinkel-, Stakit-, Stampe-, Stemme-, Stok-, Stolpe-, Stor-, Stykke-, Suge-, Sølv-, Tabel-, Tag-, Takkel-, Tavle-, Tegl-, Tone-, Tov-, Tral-, Trisse-, Tryk-, Træ-, Trælle-, Tærske-, Tømmer-, Uden-, Under-, Ur-, Vaade-, Valse-, Vand-). at sætte i V. (jf. iværksætte, -else), lægge Haand paa Værket, Lysten

driver Værket, at gaa til Værks, lærde, samlede Værker. en -værker (se Fyr-, Haand-), et -værkeri (se Fyr-). en Værkflid, -mester, -styrer; et V-sted (jf. Snedker-), -töj; en Værksdrift, -ejer.
(et) **Værk**[2] (af Tovværk). at pille V.
(en) **Værk** (jf. Fod-, Hoved-, Lede-, Lænde-, Ryg-, Tand-). at have V. i Lemmerne. at værke, det værker i mit Hoved; værkelig. værkbruden (-nt, -ne; -hed).
et **Værn** (Ft. = Et.; jf. at værge; Bryst-, Kyst-, Lande-, Panser-, Sø-). at værne, at v. om. værnløs (-hed); en Værnepligt; et V-ting; v-pligtig.
at **værpe** (egl. kaste, foræld.). Hönen værper (Æg).
værre, værst (höjere og höjeste Gr. til ond, slem og ilde; jf. at forværre). des værre.
en **Vært** (Ft. -er; jf. at beværte, -ning; Foder-, Hore-, Hotel-, Hus-, Klub-, Kro-, Spise-). en Værtìnde, et Værtskab. et Værtshus (en V.sholder).
en **Væsel** (Ft. Væsler; Rovdyrslægt),
et **Væsen** ([1] u. Ft., jf. Bog-, Brand-, Fabrik-, Fattig-, Forst-, Forsvars-, Friskfyrs-, Havne-, Hus-, Jagt-, Kirke-, Krigs-, Land-, Lavs-, Lens-, Lods-, Maskin-, Munke-, Mønt-, Parti-, Pas-, Penge-, Post-, Rednings-, Regnskabs-, Ridder-, Skatte-, Skifte-, Skin-, Skole-, Skov-, Skyds-, Soldater-, Sø-, Tiende-, Told-, U-, Vand-, Vej-; [2] m. Ft. -er og Væsner, jf. Fornuft-, Natur-, Sær-). Tingenes Væsen, levende Væsener (Væsner), at gjöre V. af noget, at have et fint V. en Væsenhed, væsentlig (jf. u-). væsenløs (-hed); en Væsensenhed.
en **Vætte** (egl. = et Væsen[2]; jf. Land-, Men-, U.). et Vættelys.
-vættes (i over-, af Vægt).
en **Væv** (Ft. -e; [1] = en Væverstol, jf. Baand-, Silke-; [2] det vævede, jf. Ben-, Billed-, Spindel-, Strömpe-, Trævle-; om Væv i det dyriske Legeme ogsaa et, Ft. = Et.). et Væv (= Vrövl), det er noget godt V. at væve (-ede, -et, foræld. og digt. Fort. vóv; jf. ind-, sammenvæve; gjennemvævet), en Væver (jf. Bomulds-, Klæde-, Linned-, Lærreds-, Silke-, Strömpe-, Tapet-, Uld-), et Væverí (Ss. som Væver), en Væverske, en Vævning (jf. Gjennem-, Ind-, Sammen-). en Væverbom, -knude, -lön, -skytte el. -skyttel, -spole, -stol (ogsaa Væve-), -svend; et V-skaft.
vǽver, vævre. en Væverhed.
et **Vævl** (Ft. -er; jf. Væv, at væve; Hø-). en Vævle (el. Væle = Forbinding, Kompres, foræld.); at vævle (el. vule), en Vævling (el. Vuling; Søord).
at **væxe** (af Vox). væxet Traad. en Væxning.
en **Væxt** (af at voxe; [1] u. Ft., det at voxe: at være, staa i V., sætte [= standse] i Væxten; [2] m. Ft. -er, det som voxer; — jf. Aars-, Bjærg-, Busk-, Foder-, Frem-, Græs-, Have-, Jord-, Klit-, Knold-, Korn-, Krat-, Krøbbel-, Løg-, Mark-, Middel-, Mis-, Mos-, Op-, Plante-, Ris-, Rod-, Sand-, Skov-, Snylte-, Sommer-, Til-, Træ-, Ud-). en Væxtgrænse; et V-hus, -rige.

Y.

et **Y** (Ft. -er). en Y-lyd (som i Syd, en Lyd, tysk, lys, lyst).
at **yde** (af ud; jf. skatteydende). en Ydelse (jf. Pligt-, Skatte-), en Yder (jf. Skatte-, Tiende-).
yder- (jf. ydre, yderst). yderlig (-hed), ydermere (Bio.). en Yderbark, -del, -dör, -plade, -grænse, -hud, -kant, -lomme, -lære, -mur, -rand, -side, -skrue, -verden, -væg; et Y-laar, -led, -lem, -töj.
ydmyg. en Ydmyghed, at ydmyge (sig), en Ydmygelse, ydmýgelig (Bio.).
ydre, yderst (To., höjere og höjeste Gr., dannet af ud). et smukt Ydre; han ligger paa sit yderste, det er paa det yderste med ham. yderst (Bio.), y. ude, y. ubehagelig.
at **ympe** (= pode). en Ympe, en Ympning. en Ympekniv, -kvist.
at **ymte** (om noget).
at **ynde** (jf. at unde; indynde sig). en Ynde, en Ynder (jf. Vel-),

en Yndest (at staa i Y. hos en), yndelig (foræld.), yndig (-hed), en Yndling (et Y.s-sted). yndefuld.
en **Yngel** (u. Ft.; af ung; jf. Snoge-, Ögle-). at yngle, en Ynglen. en Yngletid.
en **Yngling** (af ung). en Ynglingsalder.
yngre, yngst (höjere og höjeste Gr. af ung; jf. at forynge, -else). den, de yngste.
en **Ynk** (u. Ft.; jf. öm; Med-). at ynke (en), at ynkes (over en), ynksom (-hed; jf. med-), ynkelig (-hed). ynkværdig (-hed).
at **yppe** (af op). at y. Kiv, Trætte, Klammeri.
ypperlig (-hed; af ubrugel. To. yppere, höjere Gr. til op).
ypperst (To., höjeste Gr., dannet af op). den, det, de ypperste. en Ypperstepræst, y-præstelig.
yppig. en Yppighed.
ysk (digt. = rask).
at **yste** (af Ost). en Ystning.
at **ytre** (af ud). at y. sig. en Ytring (jf. Kraft-, Livs-, Menings-, Viljes-). en Ytringsfrihed, -maade.
et **Yver** (Ft. -e; jf. Ko-).

Æ.

et **Æ** (Ft. -er). en Æ-lyd (som i Træ, Bæk, bedre, bedst).
æ! æ bæ! (Udraabsord).
et **Ǽble** (af Abild; jf. Flaske-, Gal-, Granat-, Guld-, Jord-, Løg-, Mad-, Paradis-, Pig-, Rigs-, Skov-, Sommer-, Strids-, Tvilling-, Vinter-, Öje-). det sure Æ., Tvistens Æ. en Æbleblomst, -grød, -kage, -kjærne, -kælling, -mōs, -most, -skive, -skræl, -skrælling; et Æ-træ; æ-rund.
at **æde** (aad, ædt; jf. af-, opæde; græs-, kjød-, planteædende; for-, ind-, møl-, ormædt). en Æder (jf. Menneske-), (en) Æde, en Æden, ædelig[1] (skridtonet). en Ædelyst, -tid; et Æ-gilde, -trug; Æ-varer (Ft.).
ædel, ædle (jf. Adel; forædle, -ing; höj-, u-, vel-). en Ædelhed, ædelig[2] (stødtonet; forældl. og digt.), en Ædeling el. Ædling. en Ædelgran, -sten; et Æ-sind; æ-baaren, -módig (-hed).
ædru (uböj. To.; jf. sanddru). en Ædruhed, ædrúelig (-hed).
en **Ǽg** (b. F. Æggen, Ft. Ægge [ogsaa korttonet]; jf. Knivs-, Kræmmer-, Sværds-). med Od og Æ., Æggen paa et Stykke Töj. ægget (jf. tve-), at ægge (jf. op-), en Æggelse (jf. Op-). et Ægstaal, -vaaben; at æg- (el. ægge-)vende (Lagener).
et **Ǽg** (b. F. Ægget, Ft. = Et.; jf. Ande-, Due-, Fiske-, Fugle-, Hane-, Hexe-, Hovedvands-, Hönse-, Myre-, Orme-, Paaske-, Rok-, Rør-, Slange-, Snoge-, Spejl-, Struds-, Vibe-, Vind-). ægdannet, -formet, -læggende, -rund; en Æggeblomme, -dans, -hinde, -hvide, -höne, -kage, -koger, -kop, -leder, -mad, -mælk, -skal, -snaps, -stok, -stol, -søbe; et Æ-bæger, -øl; æ-gul, -syg.
en **Ægt** (Ft. -er; af at age; jf. Fri-, Konge-). en Ægtkjørsel, -rejse; et Æ-lægd.
ægte (uböj. To.; jf. halv-, u-). en Ægthed (jf. U-). ægtebaaren, -født.
Ægte: at faa, have, tage til Æ. at ægte, et Ægteskab (et Æ.s-brud, -løfte). en Ægtefælle, -hustru, -kone, -mage, -mand, -pagt, -seng, -stand, -viv; et Æ-par; Æ-folk (Ft.); at æ-vie (-else).
ǽkel, ækelt, ækle. en Ækelhed, at ækles (= væmmes) ved noget.
en **Ælde** (jf. Alder, Old, ældre). at ældes. ældgammel.
ældre, ældst (höjere og höjeste Gr. til gammel; jf. old; næstældst). vi ældre, de ældste. en Ældste.
en **Ælling** (egl. Ændling, af And). en Höne med Ællinger.
et **Ælmetræ** (= en Alm). en Ælmelund, -rose.
at **ælte** (jf. sammen-). at æ. Dej. en Ælte (jf. Ler-), en Æltning (jf. Sammen-). en Ælteterv.
et **Æmne** (svensk, egl. s. O. s. en Evne; = et Stof; jf. Grund-, Kongs-, Lære-, Nærings-, Raa-, Strids-). et Æ. for Samtale, for en Digter.
at **ændre** (jf. at forandre). en Ændring (jf. Af-). et Ændringsforslag.

æng (jf. angbrystet, angest). en Ænge (jf. Ange). ængbrystet, -hovet.

at **ængste** (af Angest; jf. beængstet). at æ. sig, ængstes for noget. ængstelig (-hed), en Ængstelse.

at **ænse** (= agte paa; jf. uænset). han ænsede intet.

ærbødig (jf. u-), en Ærbødighed (tysk).

en **Ære** (jf. U-, Vaaben-, Van-). at komme til Æ., holde i Æ., have, gjöre Æ. af, gjöre én Æ., den sidste Æ. ærbar (-hed), at ære (jf. be-, for-, vanære). æret (To.; jf. höjst-), ærlig (-hed; jf. grund-, u-). ærgjerrig (-hed), ærværdig (-hed; jf. höj-, vel-); en Ærefrygt, -port, -skjænder, -støtte, -syge; et Æ-minde, -sæde, -vers; æ-fuld, -kjær (-hed), -krænkende, -løs (-hed), -rig, -rørende, -rørig (-hed); en Æresbevisning, -borger, -dag, -erklæring, -følelse, -gjæld, -oprejsning, -post, -sabel, -sag, -vagt; et Æ-medlem, -ord, -tegn, -trin; en Ærenpris (Plante).

et **Ærende** (jf. By-, Svinke-). at gjöre sig et Æ., gaa Æ.r. ærendeløs (= frugtesløs, foræld.).

at **ærgre** (jf. arg). at æ. sig over noget. ærgerlig, en Ærgrelse.

ærke- (gr.): en Æ-biskop, -bisp, -degn, -dosmer, -engel, -hertug, -kjætter, -nar, -tosse; æ-dum (-hed).

et **Ærme** (af Arm; jf. Frakke-, Halv-, Hænge-, Kaabe-, Kjole-, Skjorte-, Særke-, Tröje-). at ryste af, binde en noget paa Ærmet. en Ærmekaabe, -knap, -linning; et Æ-foder, -gab, -hul, -lin, -spjæld.

en **Ært** (Ft. -er; jf. en Niært, Grön-, Have-, Lægge-, Mark-, Pil-, Sukkerærter). en Ærteager, -bælg, -halm, -kjæp, -reve, -skal, -stang, -sten, -suppe; et Æ-bed; Æ-ris (Ft.).

en **Ærtekælling** (= en Kryster).

et **Æsel** (som Skjældsord en; Ft. Æsler; jf. Mul-, Pak-). en Æseldriver, -hoppe, -hud, -mælk; et Æ-føl, -skind; et Æselshoved (Søord), -øre (i Bøger).

at **æske** (jf. af-, ud-). at æ. Dom. en Æskning (jf. Af-, Ud-).

en **Æske** (jf. Hatte-, Mad-, Pap-, Pille-, Pulver-, Smör-, Spaan-, Sy-). at snakke for sin Æ. en Æskeform, -mager; et Æ-laag.

et **Æsketræ** (= en Ask).

et **Æspetræ** (= en Asp). et Æspeløv.

en **Æt** (Ft. Ætter; jf. storættet; Adels-, Folke-, Konge-, Odels-, Sprog-, Ögle-). et Ætling. en Ætmand; et Ætled; ætgod, -stor; at ætlede (= adoptere; -ing, -ning); en Ættetavle; et Æ-navn, -tal (= Stamtavle).

at **ætse** (tysk; jf. æde). en Ætsning. en Ætsenaal, et Æ-vand.

et **Æventyr** (Ft. = Et.; jf. Börne-, Fe-, Folke-). at gaa paa Æ. at æventyre sig selv, æventýrlig (-hed), en Æventyrer.

at **ævle**. at æ. og vrævle.

(et) **Ævred**. at opgive Æ., Æ. er opgivet. en Æ-græsning; et Æ-smör.

Ö. Ø.

et **Ö**, et **Ø** (Ft. -er). en Ö-lyd (som i tör, To. og Udso.), en Ø-lyd (som i sød, sødt, en Ryg, Lyst).

en **Ø** (Ef. Øs, b. F. Øen, Ft. Øer; jf. Fjæld-, Halv-, Skov-, Ud-). en Øbo, -gaard; et Øhav, -land, -rige.

øde (uböj. To.). ø. og tom. et Øde[1] (usædv. og digt.), at øde (-ede, -et og ødte, ødt: jf. for-), en Øder = en Ødeland, ødsel (Ft. ødsle), en Ødselhed, at ødsle (med noget; jf. bort-). en Ødegaard, -mark; at ø-lægge (-else).

et **Øde**[2] (= Skæbne; foræld.).

et **Øg** (Ft. = Et.; jf. Udgangs-).

at **øge** (-ede, -et og øgte, øgt; jf. for-). en Øgning, en Øgelse (jf. For-). et Øgenavn.

en **Ögle** (jf. Vand-). en Öglegift, -rede, -unge, -yngel, -æt; et Ö-bid.

et **Öje** (Ft. Öjne, forhen Öjen; jf. Blad-, Frugt-, Gaase-, Glas-, Katte-, Ko-, Krebse-, Kværn-, Los-, Løbe-, Muse-, Naale-, Saxe-, Ugle-, Vind-, Øxe-). at faa Ö. paa, holde Ö. med, have et vaagent Ö. med, under fire Öjne, höjest Öjne, gaa en (Fjenden) under Öjne, falde, stikke i Öjnene (jf. iöjnefaldende), tage Öjnene til sig, slaa Öjnene

op, ned. -öjet (se blaa-, glas-, graa-, húl-, kat-, klar-, klat-, ko-, los-, lys-, mørk-, ring-, rød-, skel-, spids-, sur-, vind-); at öjne. en Öjebolt, -hinde, -hule, -klap, -krig, -krog, -linse, -muskel, -nerve, -plet, -sten; et Ö-blik (paa Öjeblikket, öjebliklig, -blikkelig), -glas, -kast, -laag (ogsaa Öjen-), -maal, -mėd (jf. Hoved-), -mærke, -syn (efter Ö., tage i Ö.), -æble; en Öjenbetændelse, -læge, -salve, -skalk, -skjærm, -sygdom, -syge, -tand, -tjener, -trøst (Plante); et Ö-bryn, -haar, -laag, -spejl, -sprog, -vand, -vidne; ö-svag (-hed), -sýnlig (-hed); en Öjensforblindelse, -lyst.

en **Ól** (Ft. -e; = en Rem). en Ølsvøbe (foræld.).

(et) **Øl** (b. F. Øllet; jf. Barsel; Arve-, Fæstens-, Hvidt-, Ingefær-, Marts-, Skillings-, Ægge-). tyndt, surt, gammelt, godt, bajersk Øl. øllet. en Ølbas, -bimpel, -brygger, -bærme, -dunk, -eddike, -flaske, -gjær, -halle, -handel, -handler, -kande, -kippe, -kjælder, -ost, -rus, -snak, -suppe, -tapper, -tønde, -urt; et Ølanker, -glas, -hus, -kar, -krus, -træ; (en) Øllegrød; (et) Ø-brød (en Ø.s-barmhjærtighed, -potte).

öm, ömt, ömme (jf. en Ynk). et ömt Sted, en öm Samvittighed, ömme Følelser. en Ömhed, at ömme sig (ved noget), at ömmes ved, ömmelig (Bio.). ömfødet (-hed), -følende, -hjærtet, -kjævet, -skindet (-hed), -taalig (-hed).

at **ønske** (jf. lykønske, -ning; forønsket). et Ønske (jf. Nyaars-), ønskelig(-hed). ønskværdig(-hed); en Ønskehat, -kvist, -maade, -vaand; et Ø-barn.

ør. ør i Hovedet. en Ørhed.

en **Øre**[1] (sandet Landtunge; Ft. -r; jf. Harboore, Drag-, Helsing-, Kors-, Skælskør, Øresund).

en **Øre**[2] (Mønt; Ft. Ører og Øre; jf. Fem-, Ti-, To-, samt et Løsøre og foræld. en Ørtug, Mønt og Kornmaal).

et **Øre** (Ft. Øren og [især om livløse Gjenstande] Ører; jf. et Æsels-, en Hæld-). at laane Ø. til, være lutter Ø., sove paa sit grönne Ø., give en paa (under) Øret, have noget (en Ræv, en Skjælm) bag Øret, skrive sig bag Øret, spidse Øren, have lange Øren, tale for døve Øren, holde en i Ørene, holde Ørene stive, tude en Ørene fulde. -øret (se kort-, lang-, mus-, spids-, studs-). en Ørebalje, -brusk, -byld, -flip, -gang, -hammer, -hinde, -hule, -lap, -læp, -pine, -ske, -spröjte, -tuder; et Ø-ben, -figen (Ft. = Et.), -flaad, -hul, -spejl, -tuderi, -vidne, -vox; o-dannet, -løs; en Ørenlyd, -ring, -tvist; et Ø-haar.

en **Ørk**[1] (= Kiste; jf. Ark).

en **Ørk**[2] (Ft. -e; jf. Fjæld-, Is-, Sand-, Ud-) el. Ørken (egl. Ødken, af øde; Ft. -er). en Ørkenslette.

et **Ørke** (= en Syssel, foræld.; jf. Værk, at virke, at orke). ørkesløs (-hed).

en **Örn** (Ft. -e; jf. Fiske-, Hav-, Konge-). en Örnebregne, -fjer, -flugt, -ham, -klo, -næse, -rede, -unge, -vinge; et Ö-næb, -skrig.

en **Ørred** (Ft. -er; jf. Bæk-, Lax-).

et **Ørs** (Ft. = Et.; foræld.; jf. Hors).

at **øse** (øste, øst); jf. op-, over-, ud-). at ø. Baaden, ø. op, det øser Vande ned. en Øse ([1]et Øsekar, [2]en øsende Regn), en Øsning (jf. Op-, Over-, Ud-). en Øseske; et Ø-kar, -rum; at øsregne.

en **Øsken** (Ft. -er; et Öje som paa en Öjebolt).

øst (Bio. og No.; jf. øst-). ø. for, fra, paa; i Ø., fra Ø., mod Ø. Østen (det rige Ø.), østlig, at østne sig (orientere). en Østbane, -farer, -kant, -kyst, -side.

østen (Bio.; egl. fra Øst). Vinden er ø., ø. for, fra, om. en Østenstorm, -vind.

øster (Bio.; egl. mod Øst; No. = Øst). ø. paa, det dages i Ø., at komme fra Ø. og Vester, spörge i Ø. og svare i Vester. en Østergade, -led, -lide, -port; et Ø-land; Ø-bro, Ø-landene, ø-landsk, en Ø-lænding, Ø-søen, ø-søisk, Ø-rig, en Ø-riger, ø-rigsk.

østre (To. b. F. = østlige). den ø. Ende, Side.

en **Østers** (Ft. = Et.). en Ø-banke, -fangst, -kniv, -skal; et Ø-gilde, -skjæg.

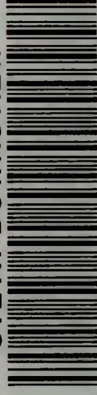
at **øve** (jf. for-, ind-, udøve; u-, vaabenøvet). at ø. sig (i). en Øvelse (jf. Aands-, Bods-, Danse-, For-, Forstands-, Ind-, Legems-,

Sigte-, Skrive-, Skyde-, Sprog-, Stil-, Tegne-, Ud-, Vaaben-).
øvre, øverst (To., höjere og höjeste Gr. til Fho. over). den, det, de øverste. øverst (Bio.), ø. oppe, en Øverste. øverstbefalende.
øvrig (tysk; jf. tilovers). i øvrigt, for øvrigt, den, det, de øvrige.
en **Øvrighed** (jf. Lands-, Over-, Stifts-). en Ø.s-magt, -person.

en **Øxe** (jf. Baand-, Bind-, Bred-, Brænde-, Bul-, Bøddel-, Entre-, Haand-, Húl-, Køkken-, Lug-, Skar-, Skov-, Slagter-, Slet-, Strids-, Tvær-, Tømmer-). en Øxehammer; et Ø-blad, -hug, -skaft, -öje.
Øxen og **Øxne** (Ft. til en Oxe). en Øxendriver; et Ø-hus, -marked, -torv.

Forkortelser.

ar. = arabisk.
Bet. = Betydning.
b. F. = bestemt Form.
Bio. = Biord (Adverbium).
b. m. = beslægtet med.
Bno. = Bindeord (Konjunktion).
d. = dansk.
digt. = digterisk (poetisk).
Ef. = Ejeform (Genitiv).
egl. = egentlig.
el. = eller.
eng. = engelsk.
Et. = Ental (Singularis).
f. = for.
Fho. = Forholdsord (Præposition).
Fk. = Fælleskjøn.
flg. = følgende.
foreg. = foregaaende.
forr. = forrige.
Fort. = Fortid (Præteritum).
Fortf. = Fortidsform.
foræld. = forældet.
fr. = fransk.
Ft. = Flertal.
gl. = gammel, gammelt.
gr. = græsk.
Gr. = Grad.
Hf. = Hensynsform (Dativ).
holl. = hollandsk.
Ik. = Intetkjøn (Neutrum).
it. = italiensk.
jf. = jævnfør.
Kno. = Kjendeord (Artikel).
lat. = latinsk.
Lovspr. = Lovsproget.
m. = med.
No. = Navneord (Substantiv).
nord. = nordisk.
nt. = nedertysk.
oldn. = oldnordisk.
overf. = overført.
rett. = rettere.
sjæld. = sjælden.
slav. = slavisk.
s. O. = samme Ord.
Ss. = Sammensætning.
Sto. = Stedord (Pronomen).
stødt. = stødtonet.
sv. = svensk.
Søudtr. = Søudtryk.
t. = tysk.
Talo. = Talord.
Tf. = Tillægsform (Participium).
To. = Tillægsord (Adjektiv).
ub. F. = ubestemt Form.
ubrug. = ubrugelig.
ubøj. = ubøjelig (indeklinabel).
Udro. = Udraabsord (Interjektion).
Udso. = Udsagnsord (Verbum).
udt. = udtalt.
Udtr. = Udtryk.
uegl. = uegentlig Betydning.
u. Ft. = uden Flertal.
urigt. = urigtig.
usædv. = usædvanlig.
æ. D. = ældre Dansk.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 08 07 08 017 7